

XENOPHON'S CYROPAEDIA

GLEASON

IDDAI	DA VE	COMC	DECC
LIDNAI	ni Ur	CONG	UE OO'

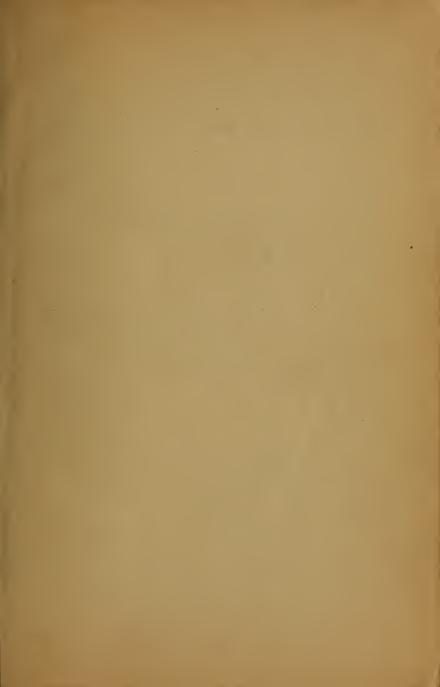
Chap. Copyright No. 26

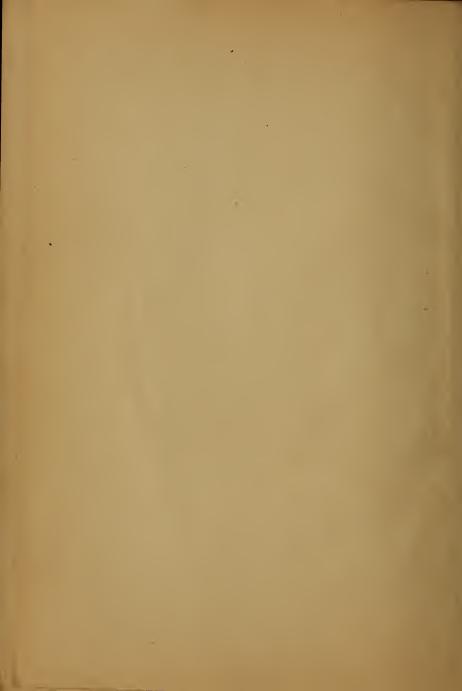
Shelf...... 1897

UNITED STATES OF AMERICA.

THE

CYROPAEDIA OF XENOPHON

ABRIDGED FOR SCHOOLS

C. W. GLEASON
ROXBURY LATIN SCHOOL

NEW YORK :: CINCINNATI :: CHICAGO AMERICAN BOOK COMPANY

PA4494 1897

COPYRIGHT, 1897, BY

AMERICAN BOOK COMPANY.

CYROPAEDIA.

W. P. I

PREFACE

After meeting in college entrance examinations passages taken from Xenophon's *Cyropaedia*, pupils often ask, "Why do we not read something from the *Cyropaedia*, as well as from the *Anabasis* and *Hellenica?*" The teacher's answer is that the book is too long, or that he knows of no edition suitable for school use. Aside from these there appears to be no reason, as the *Cyropaedia* is not more difficult than the books of Xenophon commonly read, and certainly is not inferior to them in interest or literary value.

The aim of this volume is to offer an abridged edition of the *Cyropaedia* of Xenophon, which may alternate with, or perhaps in many cases be substituted for, the *Anabasis*, — too frequently the only book read in second year work in Greek.

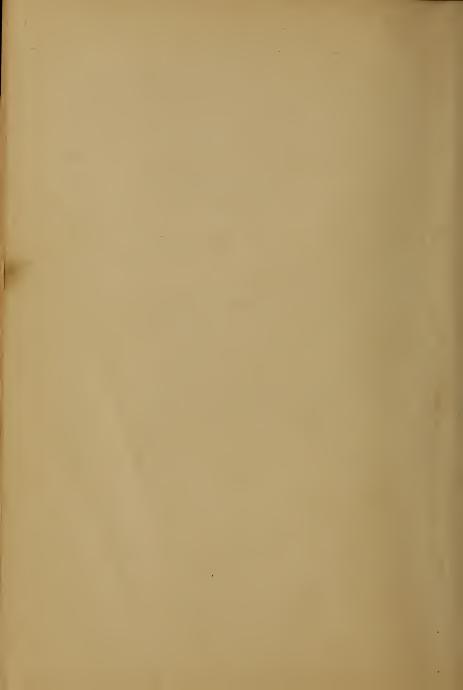
In preparing the book the *Cyropaedia* has been shortened nearly one half, by the omission of passages of minor interest and importance. It has seemed best, however, not to interfere with the construction of sentences, except when rendered necessary by an occasional omission for the sake of brevity. The original division into books has been disregarded, and the text divided according to the subject matter into seven chapters. The first chapter of Book I. is retained as an introduction, to make the book complete; but if found too difficult, it may be omitted, or if desired may be taken after the other portions.

The text of Hug, with a few slight variations, has been followed.

Boston, June 1, 1897.

CONTENTS

PREFACE												PAGE 3
Introduc	TION											7
PART I.	Тне	EARLY	Lif	E OF	CY	RUS						10
II.	THE	BEGINN	ING	OF I	HIS]	Milit	ARY	CARE	EER			36
III.	THE	Самра	IGN	AGAI	NST	THE .	ARME	ENIAN	s.			61
IV.	Тне	Самра	IGN	AGAI	NST	THE .	Assy	RIANS	· .			84
v.	Тне	EPISOD	ES C	F Go	BRY	AS A	ND G	ADAT	AS			110
VI.	ТнЕ	Самра	IGN	AGAI	NST	Sard	IS AN	D B	BYL	ON		141
VII.	Тне	Gover	NME:	NT A	nd I	AST	YEAR	s or	CYR	.us		167
Notes .												205
Vocabul	ARY											235

THE CYROPAEDIA

INTRODUCTION

∞>≥<∞

The instability of human governments—the government of man and the inferior animals.

 * Εννοιά ποheta ἡμῖν ἐγένετο ὄ $oldsymbol{\sigma}$ αι δημοκρατίαι κατελύθησαν ύπο των άλλως πως βουλομένων πολιτεύεσθαι μᾶλλον ἢ ἐν δημοκρατία, ὅσαι τ' αὖ μοναρχίαι, όσαι τε όλιγαρχίαι ἀνήρηνται ήδη ύπο δήμων, καὶ 5 όσοι τυραννείν επιχειρήσαντες οί μεν αὐτῶν καὶ ταχὺ πάμπαν κατελύθησαν, οἱ δὲ κἂν ὁποσονοῦν χρόνον ἄρχοντες διαγένωνται, θαυμάζονται ώς σοφοί τε καὶ εὐτυχεῖς ἄνδρες γεγενημένοι. πολλοὺς δ' έδοκοῦμεν καταμεμαθηκέναι καὶ ἐν ἰδίοις οἴκοις τοὺς μὲν ἔχον-10 τας καὶ πλείονας οἰκέτας, τοὺς δὲ καὶ πάνυ ὀλίγους, καὶ ὅμως οὐδὲ τοῖς ὀλίγοις τούτοις πάνυ τι δυναμένους χρησθαι πειθομένοις τους δεσπότας. ἔτι δὲ προς τούτοις ένενοουμεν ότι ἄρχοντες μέν είσι καὶ οί βουκόλοι τῶν βοῶν καὶ οἱ ἱπποφορβοὶ τῶν ἴππων, καὶ 15 πάντες δε οι καλούμενοι νομείς ων αν επιστατωσι ζώων εἰκότως ἃν ἄρχοντες τούτων νομίζοιντο πάσας τοίνυν ταύτας τὰς ἀγέλας έδοκοῦμεν ὁρᾶν μᾶλλον έθελούσας πείθεσθαι τοῖς νομεῦσιν ἢ τοὺς ἀνθρώπους τοῖς ἄρχουσι. πορεύονταί τε γὰρ αἱ ἀγέλαι ἢ ἃν αὐτὰς εὐθύνωσιν οἱ νομεῖς, νέμονταί τε χωρία ἐφ' ὁποῖα ἂν αὐτὰς ἐπάγωσιν, ἀπέχονταί τε ὧν ἂν 5 αὐτὰς ἀπείργωσι· καὶ τοῖς καρποῖς τοίνυν τοῖς γιγνομένοις ἐξ΄ αὐτῶν ἐῶσι τοὺς νομέας χρῆσθαι οὕτως ὅπως ἂν αὐτοὶ βούλωνται. ἔτι τοίνυν οὐδεμίαν πώποτε ἀγέλην ἢσθήμεθα συστᾶσαν ἐπὶ τὸν νομέα οὕτε ὡς μὴ πείθεσθαι οὔτε ὡς μὴ ἐπιτρέπειν τῷ καρπῷ χρῆσθαι, ἀλλὰ καὶ χαλεπώτεραί εἰσιν αἱ ἀγέλαι πᾶσι τοῖς ἀλλοφύλοις ἢ τοῖς ἄρχουσί τε καὶ ὡφελουμένοις ἀπ' αὐτῶν.

The difficulty of ruling men — Cyrus a notable exception.

^{*}Ανθρωποι δὲ ἐπ' οὐδένας μᾶλλον συνίστανται ἢ ἐπὶ τούτους οῦς ἂν αἴσθωνται ἄρχειν ξαυτῶν ἐπιχει
¹⁵ ροῦντας. ὅτε μὲν δὴ ταῦτα ἐνεθυμούμεθα, οὕτως ἐγιγνώσκομεν περὶ αὐτῶν, ὡς ἀνθρώπῳ πεφυκότι πάντων τῶν ἄλλων ρᾶον εἴη ζώων ἢ ἀνθρώπων ἄρχειν. ἐπειδὴ δὲ ἐνενοήσαμεν ὅτι Κῦρος ἐγένετο Πέρσης,
ος παμπόλλους μὲν ἀνθρώπους ἐκτήσατο πειθομένους

²⁰ ἑαυτῷ, παμπόλλας δὲ πόλεις, πάμπολλα δὲ ἔθνη, ἐκ
τούτου δὴ ἠναγκαζόμεθα μετανοεῖν μὴ οὔτε τῶν ἀδυνάτων οὔτε τῶν χαλεπῶν ἔργων ἢ τὸ ἀνθρώπων ἄρχειν, ἤν τις ἐπισταμένως τοῦτο πράττῃ. Κύρῳ γοῦν
ἴσμεν ἐθελήσαντας πείθεσθαι τοὺς μὲν ἀπέχοντας
²⁵ παμπόλλων ἡμερῶν ὁδόν, τοὺς δὲ καὶ μηνῶν, τοὺς δὲ
οὐδ' ἑωρακότας πώποτ' αὐτόν, τοὺς δὲ καὶ εὖ εἰδότας
ὅτι οὐδ' ἂν ἴδοιεν, καὶ ὄμως ἤθελον αὐτῷ ὑπακούειν.

καὶ γάρ τοι τοσοῦτον διήνεγκε τῶν ἄλλων βασιλέων, καὶ τῶν πατρίους ἀρχὰς παρειληφότων καὶ τῶν δι ἐαυτῶν κτησαμένων, ὥσθ' ὁ μὲν Σκύθης καίπερ παμπόλλων ὅντων Σκυθῶν ἄλλου μὲν οὐδενὸς δύναιτ' ἄν ἔθνους ἐπάρξαι, ἀγαπώη δ' ἄν εἰ τοῦ ἑαυτοῦ ἔθνους ἄρχων διαγένοιτο, καὶ ὁ Θρᾶξ Θρακῶν καὶ ὁ Ἰλλυριὸς Ἰλλυριῶν, καὶ τἄλλα δὲ ἔθνη ὡσαύτως ὄσα ἀκούομεν τὰ γοῦν ἐν τῆ Εὐρώπη ἔτι καὶ νῦν αὐτόνομα εἶναι λέγεται καὶ λελύσθαι ἀπ' ἀλλήλων.

Extent of Cyrus' dominion and his power as a ruler.

10 Κύρος δὲ παραλαβὼν ώσαύτως οὕτω καὶ τὰ ἐν τῆ 'Ασία ἔθνη αὐτόνομα ὄντα δρμηθεὶς σὺν ὀλίγη Περσῶν στρατιᾶ έκόντων μὲν ἡγήσατο Μήδων, έκόντων δὲ Τρκανίων, κατεστρέψατο δὲ Σύρους, ἢρξε δὲ καὶ άλλων παμπόλλων έθνων, ων οὐδ' αν τὰ ὀνόματα ἔχοι 15 τις εἰπεῖν, ἐπῆρξε δὲ καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐν τῆ ᾿Ασία, καταβάς δ' έπὶ θάλατταν καὶ Κυπρίων καὶ Αίγυπτίων. καὶ τοίνυν τούτων τῶν ἐθνῶν ἦρξεν οὔτε αὐτῷ ὁμογλώττων ὄντων οὔτε ἀλλήλοις, καὶ ὅμως έδυνάσθη έφικέσθαι μέν έπὶ τοσαύτην γῆν τῷ ἀφ' 20 έαυτοῦ φόβφ, ὤστε καταπληξαι πάντας καὶ μηδένα έπιχειρείν αὐτῷ, έδυνάσθη δὲ ἐπιθυμίαν ἐμβαλείν τοσαύτην του πάντας αὐτῷ χαρίζεσθαι ὥστε ἀεὶ τῆ αὐτοῦ γνώμη ἀξιοῦν κυβερνᾶσθαι, ἀνηρτήσατο δὲ τοσαθτα φθλα όσα καὶ διελθεῖν ἔργον ἐστίν, ὅποι 25 αν ἄρξηταί τις πορεύεσθαι ἀπὸ τῶν βασιλείων, ἤν τε πρὸς ἔω ἤν τε πρὸς ἐσπέραν ἤν τε πρὸς ἄρκτον ήν τε πρός μεσημβρίαν.

PART I

THE EARLY LIFE OF CYRUS

Origin of Cyrus — his personal qualities and education according to Persian laws.

1. Πατρὸς μὲν δὴ ὁ Κῦρος λέγεται γενέσθαι Καμβύσου Περσῶν βασιλέως · ὁ δὲ Καμβύσης οὖτος τοῦ

BAS-RELIEF OF CYRUS.

 $\Pi \epsilon \rho \sigma \epsilon i \delta \hat{\omega} \nu \quad \gamma \epsilon \nu o \nu \varsigma \quad \tilde{\eta} \nu \cdot \quad o i$ δὲ Περσείδαι ἀπὸ Περσέως κλήζονται · μητρός δε όμολογείται Μανδάνης γενέσθαι· ή δὲ Μανδάνη αὔτη 'Αστυάγους ἦν θυγάτηρ τοῦ Μήδων γενομένου βασιλέως. φῦναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται καὶ ἄδεται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων είδος μέν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοτιμότατος, ὤστε πάντα μεν πόνον άνατληναι, πάντα δὲ κίνδυνον ύπομείναι τοῦ ἐπαινείσθαι ένεκα. φύσιν μεν δή

της μορφης καὶ της ψυχης τοιαύτην έχων διαμνημονεύεται · ἐπαιδεύθη γε μην ἐν Περσῶν νόμοις · οὖτοι

δὲ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελόμενοι οὖκ ἔνθενπερ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσιν ἄρχονται.

The Persian Constitution.

2. Οί γὰρ Περσικοὶ νόμοι προλαβόντες ἐπιμέλονται 5 όπως την άρχην μη τοιούτοι έσονται οί πολίται οίοι πονηροῦ τινος ἢ αἰσχροῦ ἔργου ἐφίεσθαι. ἐπιμέλονται δὲ δδε. ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρα ἀγορὰ καλουμένη, ἔνθα τά τε βασίλεια καὶ τἄλλα ἀρχεῖα πεποίηται. ἐντεῦθεν τὰ μεν ώνια καὶ οἱ ἀγοραῖοι καὶ αἱ τούτων φωναὶ καὶ ἀπει-10 ροκαλίαι ἀπελήλανται είς ἄλλον τόπου, ώς μὴ μιγνύηται ή τούτων τύρβη τη των πεπαιδευμένων εύκοσμία. διήρηται δε αύτη ή άγορα ή περί τα άρχεια τέτταρα μέρη · τούτων δ' έστιν εν μεν παισίν, εν δε εφήβοις, άλλο τελείοις ἀνδράσιν, ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύ-15 σιμα έτη γεγονόσι. νόμω δ' είς τὰς έαυτῶν χώρας έκαστοι τούτων πάρεισιν, οἱ μὲν παῖδες ἄμα τῆ ἡμέρα καὶ οἱ τέλειοι ἄνδρες, οἱ δὲ γεραίτεροι ἡνίκ' αν έκάστω προχωρή, πλην έν ταις τεταγμέναις ήμέραις, έν αξε αὐτοὺς δεῖ παρείναι. οἱ δὲ ἔφηβοι καὶ κοιμῶν-20 ται περὶ τὰ ἀρχεῖα σὺν τοῖς γυμνητικοῖς ὅπλοις πλὴν των γεγαμηκότων · οδτοι δε ούτε επιζητούνται, ην μή προρρηθή παρείναι, οὖτε πολλάκις ἀπείναι καλόν. ἄρχοντες δ' έφ' έκάστω τούτων τῶν μερῶν εἰσι δώδεκα. δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν φυλαὶ διήρηνται. καὶ ἐπὶ 25 μεν τοις παισίν έκ των γεραιτέρων ήρημένοι είσιν οι αν δοκώσι τους παίδας βελτίστους αποδεικνύναι έπὶ δὲ τοῖς ἐφήβοις ἐκ τῶν τελείων ἀνδρῶν οἱ αν αν τοὺς έφήβους βελτίστους δοκώσι παρέχειν έπὶ δὲ τοῖς τελείοις ἀνδράσιν οἱ ἀν δοκῶσι παρέχειν αὐτοὺς μάλιστα τὰ τεταγμένα ποιοῦντας καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὑπὸ τῆς μεγίστης ἀρχῆς · εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραιτέρων προστάται ἡρημένοι, ὅπως καὶ οῦτοι τὰ καθήκοντα ἀποσελῶσιν. ὰ δὲ ἑκάστη ἡλικία προστέτακται ποιεῖν διηγησόμεθα, ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται ἡ ἐπιμέλονται ὡς βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται.

The training of boys.

3. Οί μεν δη παίδες είς τὰ διδασκαλεία φοιτώντες διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην καὶ λέγουσιν ότι 10 έπὶ τοῦτο ἔρχονται ὥσπερ παρ' ἡμῖν οἱ τὰ γράμματα μαθησόμενοι. οἱ δ' ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλείστον της ήμέρας δικάζοντες αὐτοίς. γίγνεται γάρ δή καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἀνδράσιν ἐγκλήματα καὶ κλοπης καὶ άρπαγης καὶ βίας καὶ ἀπάτης 15 καὶ κακολογίας καὶ ἄλλων οἵων δὴ εἰκός. οθς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται. κολάζουσι δὲ καὶ ὃν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εύρίσκωσι. δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οδ ἔνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μέν άλλήλους μάλιστα, δικάζονται δε ήκιστα, άχαρι-20 στίας, καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μη ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρώς. οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. ἔπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῆ ἀχαριστία ἡ 25 ἀναισχυντία· καὶ γὰρ αὔτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἡγεμών. διδάσκουσι δὲ τοὺς παίδας καὶ σωφροσύνην : μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μαν-

θάνειν σωφρονείν αὐτοὺς ὅτι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους όρωσιν ανα πασαν ήμέραν σωφρόνως διάγοντας. διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὁρῶσι τοὺς πρε-5 σβυτέρους πειθομένους τοις ἄρχουσιν ἰσχυρώς. διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκράτειαν γαστρὸς καὶ ποτοῦ μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὁρῶσι τοὺς πρεσβυτέρους οὐ πρόσθεν ἀπιόντας γαστρὸς ἔνεκα πρὶν ἂν ἀφῶσιν οἱ ἄρχοντες, καὶ ὅτι οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ 10 παίδες, άλλα παρα τῷ διδασκάλω, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι. φέρονται δε οἴκοθεν σῖτον μεν ἄρτον, όψον δε κάρδαμον, πιείν δε, ήν τις διψή, κώθωνα, ώς άπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρύσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις μανθάνουσι καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν. μέχρι μὲν δὴ εξ 15 ή έπτακαίδεκα έτων από γενεας οι παίδες ταύτα πράττουσιν, έκ τούτου δε είς τους εφήβους εξέρχονται.

The employment of young men.

Φυτοι δ' αῦ οἱ ἔφηβοι διάγουσιν ώδε. δέκα ἔτη ἀφ' οῦ ἂν ἐκ παίδων ἐξέλθωσι κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα, ὥσπερ προειρήκαμεν, καὶ φυλακῆς ἔνεκα τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνης δοκεῖ γὰρ αὕτη ἡ ἡλικία μάλιστα ἐπιμελείας δεῖσθαι παρέχουσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἑαυτοὺς τοῖς ἄρχουσι χρῆσθαι ἤν τι δέωνται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. καὶ ὅταν μὲν δέῃ, πάντες μένουσι περὶ τὰ ἀρχεῖα ὅταν δὲ ἐξίῃ βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, εξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς ποιεῖ δὲ τοῦτο πολλάκις τοῦ μηνός. ἔχειν δὲ δεῖ τοὺς ἐξιόντας τόξα καὶ παρὰ τὴν φαρέτραν ἐν κολεῷ κοπίδα ἡ σάγαριν, ἔτι

δὲ γέρρον καὶ παλτὰ δύο, ὤστε τὸ μὲν ἀφεῖναι, τῷ δ', έὰν δέη, ἐκ χειρὸς χρησθαι. διὰ τοῦτο δὲ δημοσία τοῦ θηρᾶν ἐπιμέλονται, καὶ βασιλεὺς ὥσπερ καὶ ἐν πολέμω ήγεμών έστιν αὐτοῖς καὶ αὐτός τε θηρά καὶ $_{5}$ τῶν ἄλλων ἐπιμέλεται ὅπως ἂν θηρῶσιν, ὅτι ἀληθεστάτη αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι αὕτη ἡ μελέτη τῶν πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ γὰρ πρώ ἀνίστασθαι ἐθίζει καὶ ψύχη καὶ θάλπη ἀνέχεσθαι, γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις, ἀνάγκη δὲ καὶ τοξεῦσαι θηρίον καὶ ἀκοντί-10 σαι όπου αν παραπίπτη. και την ψυχην δε πολλάκις ανάγκη θήγεσθαι όταν τι των αλκίμων θηρίων ανθιστήται · παίειν μέν γὰρ δήπου δεῖ τὸ ὁμόσε γιγνόμενον, φυλάξασθαι δε τὸ ἐπιφερόμενον · ὥστε οὐ ράδιον εύρειν τί έν τη θήρα ἄπεστι των έν πολέμω παρόντων. 15 έξέρχονται δὲ ἐπὶ τὴν θήραν ἄριστον ἔχοντες πλείον μέν, ως τὸ εἰκός, των παίδων, τἄλλα δὲ ὅμοιον. καὶ θηρωντες μεν οὐκ αν ἀριστήσειαν, ἢν δέ τι δεήση ἢ θηρίου ένεκα έπικαταμείναι ή άλλως έθελήσωσι διατρίψαι περί την θήραν, το οὖν ἄριστον τοῦτο δειπνή-20 σαντες τὴν ὑστεραίαν αὖ θηρῶσι μέχρι δείπνου, καὶ μίαν ἄμφω τούτω τὼ ἡμέρα λογίζονται, ὅτι μιᾶς ἡμέρας σίτον δαπανώσι. τούτο δέ ποιούσι τού έθίζεσθαι ένεκα, ιν' έάν τι καὶ έν πολέμω δεήση, δύνωνται τοῦτο ποιείν. καὶ ὄψον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικοῦτοι ὅ τι 25 ἂν θηράσωσιν· εἰ δὲ μή, τὸ κάρδαμον. εἰ δέ τις αὐτοὺς οἴεται ἡ ἐσθίειν ἀηδῶς, ὅταν κάρδαμον μόνον έχωσιν έπι τῶ σίτω, ἢ πίνειν ἀηδῶς, ὅταν ὕδωρ πίνωσιν, άναμνησθήτω πως μεν ήδυ μάζα και άρτος πεινῶντι φαγείν, πῶς δὲ ἡδὰ ὕδωρ πιείν διψῶντι. αί δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ διατρίβουσι μελετῶσαι τά τε ἄλλα ἃ παίδες ὅντες ἔμαθον καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν, καὶ διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διατελοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ δημόσιοι τούτων ἀγῶνες καὶ ἄθλα προτίς θεται ἐν ἢ δ' ἃν τῶν φυλῶν πλείστοι ῶσι δαημονέστατοι καὶ ἀνδρικώτατοι καὶ εὐπιστότατοι, ἐπαινοῦσιν οἱ πολῖται καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον τὸν νῦν ἄρχοντα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις αὐτοὺς παίδας ὄντας ἐπαίδευσε. χρῶνται δὲ τοῖς μένουσι τῶν ἐφήβων αἱ ἀρχαί, ἤν τι ἡ φρουρῆσαι δεήση ἢ κακούργους ἐρευνῆσαι ἢ ληστὰς ὑποδραμεῖν ἢ καὶ ἄλλο τι ὅσα ἰσχύος τε καὶ τάχους ἔργα ἐστί. ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἔφηβοι πράττουσιν.

The employments of men — choice of magistrates.

5. Ἐπειδὰν δὲ τὰ δέκα ἔτη διατελέσωσιν, ἐξέρχονται εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας. ἀφ' οὖ δ' ἃν ἐξέλθωσι χρόνου οὖτοι αὖ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάγουσιν ὧδε. πρῶτον μὲν ὥσπερ οἱ ἔφηβοι παρέχουσιν ἑαυτοὺς ταῖς ἀρχαῖς χρῆσθαι, ἤν τι δέη ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ, ὄσα φρονούντων τε ἤδη ἔργα ἐστὶ καὶ ἔτι δυναμένων. ἢν δέ ποι δέη στρατεύεσθαι, τόξα μὲν οἱ οὔτω πεπαιδευμένοι οὐκέτι ἔχοντες οὐδὲ παλτὰ στρατεύονται, τὰ δ' ἀγχέμαχα ὅπλα καλούμενα, θώρακά τε περὶ τοῖς στέρνοις καὶ γέρρον ἐν τῆ ἀριστερᾶ, οἷόνπερ γράφονται οἱ Πέρσαι ἔχοντες, ἐν δὲ τῆ δεξιᾶ μάχαιραν ἢ κοπίδα. καὶ ἀρχαὶ δὲ πᾶσαι ἐκ τούτων καθίστανται πλὴν οἱ τῶν παιδων διδάσκαλοι. ἐπειδὰν δὲ τὰ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διατελέσωσιν, εἴησαν μὲν ἃν οὖτοι πλεῖόν τι γεγονότες ἢ τὰ πεντήκοντα ἔτη ἀπὸ γενεᾶς · ἐξέρχονται δὲ

τηνικαῦτα εἰς τοὺς γεραιτέρους ὄντας τε καὶ καλουμένους. οἱ δ' αὖ γεραίτεροι οὖτοι στρατεύονται μὲν οὐκέτι ἔξω τῆς ἑαυτῶν, οἴκοι δὲ μένοντες δικάζουσι τά τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια πάντα. καὶ θανάτου δὲ οὖτοι 5 κρίνουσι, καὶ τὰς ἀρχὰς οὖτοι πάσας αἱροῦνται καὶ ἤν τις ἢ ἐν ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν ἐλλίπη τι τῶν νομίμων, φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἔκαστοι καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος, οἱ δὲ γεραίτεροι ἀκούσαντες ἐκκρίνουσιν · ὁ δὲ ἐκκριθεὶς ἄτιμος διατελεῖ τὸν λοιπὸν ιο βίον.

Promotion in the different classes.

6. Ίνα δὲ σαφέστερον δηλωθή πᾶσα ή Περσῶν πολιτεία, μικρον ἐπάνειμι · νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ ἂν δηλωθείη διὰ τὰ προειρημένα. λέγονται μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι · τούτων δ' οὐδεὶς 15 ἀπελήλαται νόμφ τιμῶν καὶ ἀρχῶν, ἀλλ' ἔξεστι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς έαυτῶν παίδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεία. άλλ' οί μεν δυνάμενοι τρέφειν τοὺς παίδας ἀργοῦντας πέμπουσιν, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι οὐ πέμπουσιν. οἱ δ' αν παιδευθώσι παρά τοῖς 20 δημοσίοις διδασκάλοις, έξεστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκεύεσθαι, τοις δε μη διαπαιδευθείσιν ούτως οὐκ έξεστιν. οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς ἐφήβοις διατελέσωσι τὰ νόμιμα ποιοῦντες, ἔξεστι τούτοις εἰς τοὺς τελείους ανδρας συναλίζεσθαι καὶ άρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν, 25 οι δ' αν μη διαγένωνται έν τοις έφήβοις, οὐκ εἰσέρχονται είς τοὺς τελείους. οἱ δ' αν αν έν τοῖς τελείοις διαγένωνται ἀνεπίληπτοι, οὖτοι τῶν γεραιτέρων γίγνονται. οὖτω μὲν δὴ οἱ γεραίτεροι διὰ πάντων τῶν καλῶν έληλυθότες καθίστανται · καὶ ἡ πολιτεία ἐστὶν ἡ Περσών καὶ ἡ ἐπιμέλεια αὕτη, ἡ οἴονται χρώμενοι βελτιστοι ὰν εἶναι.

Cyrus, at the age of twelve, goes to visit his grandfather Astyages.

7. Κῦρος γὰρ μέχρι μὲν δώδεκα ἐτῶν ἢ ὀλίγῳ 5 πλεῖον ταύτη τῆ παιδείᾳ ἐπαιδεύθη, καὶ πάντων τῶν ἡλίκων διαφέρων ἐφαίνετο καὶ εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν ἃ δέοι καὶ εἰς τὸ καλῶς καὶ ἀνδρείως ἔκαστα ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτου τοῦ χρόνου μετεπέμψατο ᾿Αστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παίδα αὐτῆς · ἰδεῖν γὰρ ἐπε
δ' αὐτή τε ἡ Μανδάνη πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν Κῦρον τὸν υίὸν ἔχουσα. ὡς δὲ ἀφίκετο τάχιστα καὶ ἔγνω ὁ Κῦρος τὸν ᾿Αστυάγην τῆς μητρὸς πατέρα ὄντα, εὐθὺς οἷα δὴ παῖς φύσει φιλόστοργος ὢν ἠσπάζετό τε αὐτὸν

15 ὤσπερ ἂν εἴ τις πάλαι συντεθραμμένος καὶ πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο, καὶ ὁρῶν δὴ αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῆ καὶ χρώματος ἐντρίψει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὴ νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις ταῦτα γὰρ πάντα Μηδικά ἐστι, καὶ οἱ πορφυροῦ χιτῶνες καὶ οἱ κάνδυες καὶ οἱ στρεπτοὶ οἱ περὶ τῆ δέρη καὶ τὰ ψέλια τὰ περὶ ταῖς χερσίν, ἐν Πέρσαις δὲ τοῦς

ORDINARY PERSIAN COSTUME.

25 οἴκοι καὶ νῦν ἔτι πολὺ καὶ ἐσθῆτες φαυλότεραι καὶ δίαιται εὐτελέστεραι· ὁρῶν δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου, ἐμβλέπων αὐτῷ ἔλεγεν, ¾Ω μῆτερ, ὡς καλός μοι ὁ πάππος. ἐρωτώσης δὲ αὐτὸν τῆς μητρὸς πότερος καλλίων αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, ὁ πατὴρ ἢ οὖτος, ἀπεκρίνατο ἄρα ὁ Κῦρος, ¾ μῆτερ, Περσῶν μὲν πολὺ κάλλιστος ὁ ἐμὸς πατήρ, Μήδων μέντοι ὄσων ἑώρακα ἐγὼ καὶ ἐν ταῖς ὁ ὁδοῖς καὶ ἐπὶ ταῖς θύραις πολὺ οὖτος ὁ ἐμὸς πάππος κάλλιστος. ἀντασπαζόμενος δὲ ὁ πάππος αὐτὸν καὶ στολὴν καλὴν ἐνέδυσε καὶ στρεπτοῖς καὶ ψελίοις ἐτίμα καὶ ἐκόσμει, καὶ εἴ ποι ἐξελαύνοι, ἐφ' ἴππου χρυσοχαλίνου περιῆγεν, ὤσπερ καὶ αὐτὸς εἰώθει πορεύεσθαι. ο ὁ δὲ Κῦρος ἄτε παῖς ὢν καὶ φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἤδετο τῆ στολῆ, καὶ ἱππεύειν μανθάνων ὑπερέχαιρεν ἐν Πέρσαις γὰρ διὰ τὸ χαλεπὸν εἶναι καὶ τρέφειν ἵππους καὶ ἱππεύειν ἐν ὀρεινῆ οὖση τῆ χώρα καὶ ἰδεῖν ἵππον πάνυ σπάνιον ἦν.

At table Cyrus compares the luxury of the Medes with the simple fare of the Persians.

15 8. Δειπνῶν δὲ δὴ ὁ ᾿Αστυάγης σὺν τῆ θυγατρὶ καὶ τῷ Κύρῳ, βουλόμενος τὸν παιδα ὡς ἤδιστα δειπνεῖν, ἴνα ἦττον τὰ οἴκαδε ποθοίη, προσῆγεν αὐτῷ καὶ παροψίδας καὶ παντοδαπὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα. τὸν δὲ Κῦρον ἔφασαν λέγειν, ՞Ω πάππε, ὅσα πράγματα τὰ λεκάρια ταῦτα διατείνειν τὰς χεῖρας καὶ ἀπογεύεσθαι τούτων τῶν παντοδαπῶν βρωμάτων. Τί δέ, φάναι τὸν ᾿Αστυάγην, οὐ γὰρ πολύ σοι δοκεῖ εἶναι κάλλιον τόδε τὸ δεῖπνον τοῦ ἐν Πέρσαις; τὸν δὲ Κῦρον πρὸς ταῦτα 25 ἀποκρίνασθαι λέγεται, Οὔκ, ὦ πάππε, ἀλλὰ πολὺ ἀπλουστέρα καὶ εὐθυτέρα παρ' ἡμῖν ἡ ὁδός ἐστιν ἐπὶ

τὸ ἐμπλησθηναι ἢ παρ' ὑμίν · παρ' ὑμίν μὲν γὰρ ἄρτος καὶ κρέα εἰς τοῦτο ἄγει, ὑμεῖς δὲ εἰς μὲν τὸ αὐτὸ ἡμῖν σπεύδετε, πολλούς δέ τινας έλιγμούς ἄνω καὶ κάτω πλανώμενοι μόλις άφικνεῖσθε ὅποι ἡμεῖς πάλαι ήκο-5 μεν. 'Αλλ', ὧ παῖ, φάναι τὸν 'Αστυάγην, οὐκ ἀχθόμενοι ταῦτα περιπλανώμεθα · γευόμενος δὲ καὶ σύ, ἔφη, γνώσει ὅτι ἡδέα ἐστίν. ᾿Αλλὰ καὶ σέ, φάναι τὸν Κύρον, όρω, ω πάππε, μυσαττόμενον ταῦτα τὰ βρώματα. καὶ τὸν ᾿Αστυάγην ἐπερέσθαι, Καὶ τίνι δὴ σὺ 10 τεκμαιρόμενος, ὧ παῖ, λέγεις; "Οτι σε, φάναι, ὁρῶ, όταν μεν τοῦ ἄρτου ἄψη, εἰς οὐδεν τὴν χειρα ἀποψώμενον, όταν δε τούτων τινός θίγης, εὐθὺς ἀποκαθαίρει την χείρα είς τὰ χειρόμακτρα, ώς πάνυ ἀχθόμενος ότι πλέα σοι ἀπ' αὐτῶν ἐγένετο. πρὸς ταῦτα δὲ τὸν 15 Αστυάγην εἰπεῖν, Εἰ τοίνυν οὕτω γιγνώσκεις, ὧ παῖ, άλλὰ κρέα γε εὐωχοῦ, ἴνα νεανίας οἴκαδε ἀπέλθης. άμα δὲ ταῦτα λέγοντα πολλὰ αὐτῷ παραφέρειν καὶ θήρεια καὶ τῶν ἡμέρων.

Cyrus' generosity — the Sacian an exception.

9. Καὶ τὸν Κῦρον, ἐπεὶ ἑώρα πολλὰ τὰ κρέα, εἰπεῖν,

²⁰ H καὶ δίδως, φάναι, ὧ πάππε, πάντα ταῦτά μοι τὰ κρέα ὅ τι βούλομαι αὐτοῖς χρῆσθαι; Νὴ Δία, φάναι, ὧ παῖ, ἔγωγέ σοι. ἐνταῦθα δὴ τὸν Κῦρον λαβόντα τῶν κρεῶν διαδιδόναι τοῖς ἀμφὶ τὸν πάππον θεραπευταῖς, ἐπιλέγοντα ἑκάστω, Σοὶ μὲν τοῦτο ὅτι προθύμως με

²⁵ ἱππεύειν διδάσκεις, σοὶ δ' ὅτι μοι παλτὸν ἔδωκας · νῦν γὰρ τοῦτ' ἔχω · σοὶ δ' ὅτι τὸν πάππον καλῶς θεραπεύεις, σοὶ δ' ὅτι μου τὴν μητέρα τιμᾶς · τοιαῦτα ἐποίει,

ἔως διεδίδου πάντα ἃ ἔλαβε κρέα. Σάκα δέ, φάναι τὸν ᾿Αστυάγην, τῷ οἰνοχόῳ, ὃν ἐγὼ μάλιστα τιμῶ, οὐδὲν δίδως; ὁ δὲ Σάκας ἄρα καλός τε ὢν ἐτύγχανε καὶ τιμὴν ἔχων προσάγειν τοὺς δεομένους ᾿Αστυάγους καὶ 5 ἀποκωλύειν οὓς μὴ καιρὸς αὐτῷ δοκοίη εἶναι προσάγειν. καὶ τὸν Κῦρον ἐπερέσθαι προπετῶς ὡς ἂν παῖς μηδέπω ὑποπτήσσων, Διὰ τί δή, ὧ πάππε, τοῦτον οὔτω τιμᾶς; καὶ τὸν ᾿Αστυάγην σκώψαντα εἰπεῖν, Οὐχ ὁρᾶς, φάναι, ὡς καλῶς οἰνοχοεῖ καὶ εὐσχημόνως;
το ὁ δὲ τῶν βασιλέων τούτων οἰνοχόοι κομψῶς τε οἰνοχοοῦσι καὶ καθαρείως ἐγχέουσι καὶ διδόασι τοῖς τρισὶ δακτύλοις ὀχοῦντες τὴν φιάλην καὶ προσφέρουσιν ὡς ἂν ἔνδοῖεν τὸ ἔκπωμα εὐληπτότατα τῷ μέλλοντι πίνειν.

Cyrus his grandfather's cup bearer.

10. Κέλευσον δή, φάναι, ὧ πάππε, τὸν Σάκαν καὶ τὸ ἐμοὶ δοῦναι τὸ ἔκπωμα, ἵνα κάγὼ καλῶς σοι πιεῖν ἐγχέας ἀνακτήσωμαί σε, ἢν δύνωμαι. καὶ τὸν κελεῦσαι δοῦναι. λαβόντα δὲ τὸν Κῦρον οὕτω μὲν δὴ εὖ κλύσαι τὸ ἔκπωμα ὥσπερ τὸν Σάκαν ἑώρα, οὕτω δὲ στήσαντα τὸ πρόσωπον σπουδαίως καὶ εὐσχημόνως πως προσενεγκεῖν καὶ ἐνδοῦναι τὴν φιάλην τῷ πάππῳ ὥστε τῆ μητρὶ καὶ τῷ ᾿Αστυάγει πολὺν γέλωτα παρασχεῖν. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Κῦρον ἐκγελάσαντα ἀναπηδῆσαι πρὸς τὸν πάππον καὶ φιλοῦντα ἄμα εἰπεῖν, Ἦς Σάκα, ἀπόλωλας · ἐκβαλῶ σε ἐκ τῆς τιμῆς · τά τε γὰρ τοῦς τὸν οῖνον. οἱ δ᾽ ἄρα τῶν βασιλέων οἰνοχόοι, ἐπειδὰν διδῶσι τὴν φιάλην, ἀρύσαντες ἀπ᾽ αὐτῆς τῷ

κυάθφ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐγχεάμενοι καταρροφουσι, τοῦ δὴ εἰ φάρμακα ἐγχέοιεν μὴ λυσιτελεῖν αὐτοῖς. ἐκ τούτου δὴ ὁ ᾿Αστυάγης ἐπισκώπτων, Καὶ τί δή, ἔφη, ὧ Κῦρε, τἄλλα μιμούμενος τὸν Σάκαν οὐκ ἀπερρόφησας τοῦ οἴνου;

A lesson in temperance — Cyrus and the Sacian.

11. Τοτι, έφη, νη Δία έδεδοίκειν μη έν τῷ κρατηρι φάρμακα μεμιγμένα είη. καὶ γὰρ ὅτε εἱστίασας σὺ τους φίλους έν τοις γενεθλίοις, σαφώς κατέμαθον φάρμακα ύμιν αὐτὸν ἐγχέαντα. Καὶ πῶς δὴ σὺ τοῦτο, 10 ἔφη, ὧ παῖ, κατέγνως; "Ότι νὴ Δί' ὑμᾶς ἑώρων καὶ ταις γνώμαις και τοις σώμασι σφαλλομένους. πρώτον μέν γὰρ ἃ οὐκ ἐᾶτε ἡμᾶς τοὺς παίδας ποιείν, ταῦτα αὐτοὶ ἐποιεῖτε. πάντες μὲν γὰρ ἄμα ἐκεκράγετε, ἐμανθάνετε δὲ οὐδὲν ἀλλήλων, ἤδετε δὲ καὶ 15 μάλα γελοίως, οὐκ ἀκροώμενοι δὲ τοῦ ἄδοντος ὤμνυτε ἄριστα ἄδειν λέγων δὲ ἔκαστος ὑμῶν τὴν ἑαυτοῦ ρώμην, ἔπειτ' εἰ ἀνασταίητε ὀρχησόμενοι, μὴ ὅπως όρχεισθαι έν ρυθμώ, άλλ' οὐδ' όρθοῦσθαι έδύνασθε. έπελέλησθε δὲ παντάπασι σύ τε ὅτι βασιλεὺς ἦσθα, 2 οι τε ἄλλοι ὅτι σὺ ἄρχων. τότε γὰρ δὴ ἔγωγε καὶ πρώτον κατέμαθον ότι τοῦτ' ἄρ' ἢν ἡ ἰσηγορία ὁ ὑμεῖς τότ' ἐποιείτε· οὐδέποτε γοῦν ἐσιωπᾶτε. καὶ ὁ ᾿Αστυάγης λέγει, Ὁ δὲ σὸς πατήρ, ἔφη, ὧ παῖ, πίνων οὐ μεθύσκεται; Οὐ μὰ Δί', ἔφη. 'Αλλὰ πῶς ποιεί; Διψῶν 25 παύεται, ἄλλο δὲ κακὸν οὐδὲν πάσχει · οὐ γὰρ οἶμαι, ὧ πάππε, Σάκας αὐτῷ οἰνοχοεῖ. καὶ ἡ μήτηρ εἶπεν, 'Αλλὰ τί ποτε σύ, ὧ παῖ, τῷ Σάκα οὕτω πολεμεῖς;

τὸν δὲ Κῦρον εἰπεῖν, "Οτι νὴ Δία, φάναι, μισῶ αὐτόν · πολλάκις γάρ με πρὸς τὸν πάππον ἐπιθυμοῦντα προσδραμεῖν οὖτος ὁ μιαρώτατος ἀποκωλύει. ἀλλ' ἱκετεύω, φάναι, ὧ πάππε, δός μοι τρεῖς ἡμέρας ἄρξαι αὐτοῦ. ς καὶ τὸν ᾿Αστυάγην εἰπεῖν, Καὶ πῶς ἂν ἄρξαις αὐτοῦ ; καὶ τὸν Κῦρον φάναι, Στὰς ἂν ὤσπερ οὖτος ἐπὶ τῆ εἰσόδῳ, ἔπειτα ὁπότε βούλοιτο παριέναι ἐπ' ἄριστον, λέγοιμ' ἂν ὅτι οὖπω δυνατὸν τῷ ἀρίστῳ ἐντυχεῖν · σπουδάζει γὰρ πρός τινας · εἶθ' ὁπότε ἤκοι ἐπὶ τὸ · δεῖπνον, λέγοιμ' ἂν ὅτι λοῦται · εἰ δὲ πάνυ σπουδάζοι φαγεῖν, εἴποιμ' ἂν ὅτι παρὰ ταῖς γυναιξίν ἐστιν · ἔως παρατείναιμι τοῦτον ὤσπερ οὖτος ἐμὲ παρατείνει ἀπὸ σοῦ κωλύων.

Cyrus invited to remain at court—his reasons for accepting.

12. Ἐπεὶ δὲ ἡ Μανδάνη παρεσκευάζετο ὡς ἀπιοῦσα το πάλιν πρὸς τὸν ἄνδρα, ἐδεῖτο αὐτῆς ὁ ᾿Αστυάγης καταλιπεῖν τὸν Κῦρον. ἡ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι βούλοιτο μὲν ἄπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκοντα μέντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν εἶναι νομίζειν καταλιπεῖν. Κῦρος δὲ ταχὺ εἶπεν ὅτι μένειν βούλοιτο. ἐπερωτηθεὶς δὲ πάλιν ὑπὸ τῆς μητρὸς διὰ τί εἰπεῖν λέγεται, Ὅτι οἴκοι μὲν τῶν ἡλίκων καὶ εἰμὶ καὶ δοκῶ κράτιστος εἶναι, ὡ μῆτερ, καὶ ἀκοντίζων καὶ τοξεύων, ἐνταῦθα δὲ οἶδ᾽ ὅτι ἱππεύων ἤττων εἰμὶ τῶν ἡλίκων καὶ τοῦτο εὖ ἴσθι, ὡ μῆτερ, ἔφη, ὅτι ἐμὲ πάνυ ἀνιᾳ. ἡν δέ με καταλίπης ἐνθάδε καὶ μάθω ἱππεύειν, ὅταν μὲν ἐν Πέρσαις ὡ, οἶμαί σοι ἐκείνους τοὺς ἀγαθοὺς τὰ πεζικὰ ῥαδίως νικήσειν, ὅταν δ᾽ εἰς Μήδους ἔλθω, ἐνθάδε πειράσομαι τῷ

πάππω ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεὺς συμμαχεῖν αὐτῷ. τὴν δὲ μητέρα εἰπεῖν, Τὴν δὲ δικαιοσύνην, ὧ παῖ, πῶς μαθήσει ἐνθάδε ἐκεῖ ὄντων σοι τῶν
διδασκάλων; καὶ τὸν Κῦρον φάναι, ᾿Αλλ᾽, ὧ μῆτερ,

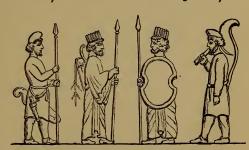
ἀκριβῶ ταῦτά γε ἤδη. Πῶς σὸ οἶσθα; τὴν Μανδάνην εἰπεῖν. Ὅτι, φάναι, ὁ διδάσκαλός με ὡς ἤδη
ἀκριβοῦντα τὴν δικαιοσύνην καὶ ἄλλοις καθίστη δικάζειν. καὶ τοίνυν, φάναι, ἐπὶ μιᾳ ποτε δίκη πληγὰς
ἔλαβον ὡς οὐκ ὀρθῶς δικάσας.

Cyrus tells of a bad decision which he made as judge.

13. ³Ην δε ή δίκη τοιαύτη. παῖς μέγας μικρον έχων χιτῶνα παῖδα μικρον μέγαν έχουτα χιτῶνα, ἐκδύσας αὐτὸν τὸν μεν έαυτοῦ ἐκεῖνον ἠμφίεσε, τὸν δ' ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδυ. ἐγὼ οὖν τούτοις δικάζων ἔγνων

βέλτιον εἶναι

15 ἀμφοτέροις τὸν
ἀρμόττοντα ἐκάτερον χιτῶνα
ἔχειν. ἐν τούτῳ
αὖ με ἔπαισεν ὁ
20 διδάσκαλος, λέξας ὅτι ὁπότε
μὲν τοῦ ἀρμότ-

Persian Foot-soldiers, with τόξα, φαρέτρα, etc.

τοντος είην κριτής, ούτω δέοι ποιείν, όπότε δε κρίναι δέοι ποτέρου ό χιτων είη, τοῦτ' ἔφη σκεπτέον είναι τίς κτησις δικαία ἐστί, πότερα τὸν βία ἀφελόμενον ἔχειν ἡ τὸν ποιησάμενον ἡ πριάμενον κεκτησθαι · ἐπεὶ δ', ἔφη, τὸ μὲν νόμιμον δίκαιον είναι, τὸ δὲ ἄνομον βίαιον,

σὺν τῷ νόμῳ ἐκέλευεν ἀεὶ τὸν δικαστὴν τὴν ψῆφον τίθεσθαι. οὕτως ἐγώ σοι, ὧ μῆτερ, τά γε δίκαια παντάπασιν ἤδη ἀκριβῶ· ἢν δέ τι ἄρα προσδέωμαι, ὁ πάππος με, ἔφη, οῦτος ἐπιδιδάξει.

Cyrus becomes a general favorite at court.

5 14. Τοιαῦτα μὲν δὴ πολλὰ ἐλάλει ὁ Κῦρος · τέλος δὲ ἡ μὲν μήτηρ ἀπηλθε, Κῦρος δὲ κατέμενε καὶ αὐτοῦ έτρέφετο. καὶ ταχὺ μὲν τοῖς ἡλικιώταις συνεκέκρατο ώστε οἰκείως διακεῖσθαι, ταχὺ δὲ τοὺς πατέρας αὐτῶν ανήρτητο, προσιών καὶ ένδηλος ὢν ὅτι ἠσπάζετο αὐτῶν 10 τοὺς υίεις, ὤστε εἴ τι τοῦ βασιλέως δέοιντο, τοὺς παίδας ἐκέλευον τοῦ Κύρου δεῖσθαι διαπράξασθαι σφίσιν. ὁ δὲ Κῦρος, εἰ δέοιντο αὐτοῦ οἱ παίδες, διὰ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ φιλοτιμίαν περὶ παντὸς ἐποιεῖτο διαπράττεσθαι. καὶ ὁ ᾿Αστυάγης ὄ τι δέοιτο αὐτοῦ ὁ 15 Κύρος οὐδὲν ἐδύνατο ἀντέχειν μὴ οὐ χαρίζεσθαι. καὶ γὰρ ἀσθενήσαντος αὐτοῦ οὐδέποτε ἀπέλειπε τὸν πάππον οὐδὲ κλάων ποτὲ ἐπαύετο, ἀλλὰ δῆλος ἦν πᾶσιν ὅτι ύπερεφοβείτο μή οἱ ὁ πάππος ἀποθάνη καὶ γὰρ ἐκ νυκτὸς εἴ τινος δέοιτο ᾿Αστυάγης, πρῶτος ἤσθάνετο 20 Κυρος καὶ πάντων ἀοκνότατα ἀνεπήδα ὑπηρετήσων ὅ τι οἴοιτο χαριεῖσθαι, ὥστε παντάπασιν ἀνεκτήσατο τὸν 'Αστυάγην.

Some traits of his character.

15. Καὶ ἢν μὲν ἴσως πολυλογώτερος, ἄμα μὲν διὰ τὴν παιδείαν, ὅτι ἠναγκάζετο ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ
25 διδόναι λόγον ὧν ἐποίει καὶ λαμβάνειν παρ' ἄλλων, ὁπότε δικάζοι, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ φιλομαθὴς εἶναι πολλὰ

iii, 17-iv, 5]

μέν αὐτὸς ἀεὶ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα πῶς ἔχοντα τυγχάνοι, καὶ ὅσα αὐτὸς ὑπ' ἄλλων ἐρωτῷτο, διὰ τὸ ἀγχίνους εἶναι ταχὺ ἀπεκρίνετο, ὥστ' ἐκ πάντων τούτων ἡ πολυλογία συνελέγετο αὐτῷ· ἀλλ' ὥσπερ γὰρ ἐν σώματι, ὅσοι νέοι ὄντες μέγεθος ἔλαβον, ὅμως ἐμφαίνεται τὸ νεαρὸν αὐτοῖς ὁ κατηγορεῖ τὴν ὀλιγοετίαν, οὕτω καὶ Κύρου ἐκ τῆς πολυλογίας οὐ θράσος διεφαίνετο, ἀλλ' ἀπλότης καὶ φιλοστοργία, ὥστ' ἐπεθύμει ἄν τις ἔτι πλείω αὐτοῦ ἀκούειν ἡ σιωπῶντι παρεῖναι.

*Ως δὲ προῆγεν αὐτὸν ὁ χρόνος σὺν τῷ μεγέθει εἰς ὅραν τοῦ πρόσηβον γενέσθαι, ἐν τούτῷ δὴ τοῖς μὲν λόγοις μανοτέροις ἐχρῆτο καὶ τῷ φωνῷ ἡσυχαιτέρᾳ, αἰδοῦς δ' ἐνεπίμπλατο, ὥστε καὶ ἐρυθραίνεσθαι ὁπότε συντυγχάνοι τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ τὸ σκυλακῶδες τὸ πᾶσιν ὁμοίως προσπίπτειν οὐκέθ' ὁμοίως εἶχεν. οὔτω δὴ ἡσυχαίτερος μὲν ἦν, ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις πάμπαν ἐπίχαρις. καὶ γὰρ ὅσα διαγωνίζονται πολλάκις ἤλικες πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ἃ κρείττων ἤδει ἄν, ταῦτα προυκαλεῖτο τοὺς συνόντας, ἀλλ' ἄπερ εὖ ἤδει ἑαυτὸν ἤττονα ὁντα, ἐξῆρχε, φάσκων κάλλιον αὐτῶν ποιήσειν, καὶ κατ- ῆρχεν ἤδη ἀναπηδῶν ἐπὶ τοὺς ἴππους ἢ διατοξευσόμενος ἢ διακοντιούμενος ἀπὸ τῶν ἵππων οὔπω πάνυ ἔποχος ἄν, ἡττώμενος δὲ αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ μάλιστα ἐγέλα.

His generosity—by perseverance he becomes proficient in horsemanship—his love of hunting.

16. 'Ως δ' οὐκ ἀπεδίδρασκεν ἐκ τοῦ ἡττᾶσθαι εἰς τὸ 25 μὴ ποιεῖν ὁ ἡττῷτο, ἀλλ' ἐκαλινδεῖτο ἐν τῷ πειρᾶσθαι αὖθις βέλτιον ποιεῖν, ταχὸ μὲν εἰς τὸ ἴσον ἀφίκετο τῆ

ίππική τοις ήλιξι, ταχύ δὲ παρήει διὰ τὸ ἐρᾶν τοῦ ἔργου, ταχὺ δὲ τὰ ἐν τῷ παραδείσφ θηρία ἀνηλώκει διώκων καὶ βάλλων καὶ κατακαίνων, ώστε ὁ ᾿Αστυάγης οὐκέτ' εἶχεν αὐτῷ συλλέγειν θηρία. καὶ ὁ Κῦρος 5 αἰσθόμενος ὅτι βουλόμενος οὐ δύναιτό οἱ ζῶντα πολλὰ παρέχειν, έλεγε πρὸς αὐτόν, Ω πάππε, τί σε δεί θηρία ζητοῦντα πράγματ' ἔχειν; ἀλλ' ἐὰν ἐμὲ ἐκπέμπης έπὶ θήραν σὺν τῷ θείῳ, νομιῶ ὄσα ἂν ἴδω θηρία, έμοι ταθτα τρέφεσθαι. ἐπιθυμῶν δὲ σφόδρα ἐξιέναι 10 έπὶ τὴν θήραν οὐκέθ' ὁμοίως λιπαρείν ἐδύνατο ὤσπερ παις ών, άλλ' ὀκνηρότερον προσήει. καὶ ἃ πρόσθεν τῷ Σάκα ἐμέμφετο ὅτι οὐ παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον, αὐτὸς ήδη Σάκας έαυτῷ ἐγίγνετο · οὐ γὰρ προσήει, εἰ μὴ ἴδοι εἰ καιρὸς εἴη, καὶ τοῦ Σάκα ἐδεῖτο 15 πάντως σημαίνειν αὐτῷ ὁπότε ἐγχωροίη · ὤστε ὁ Σάκας ύπερεφίλει ήδη καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.

His first hunt abroad—he is carried away by enthusiasm.

17. Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγνω ὁ ᾿Αστυάγης σφόδρα αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα ἔξω θηρᾶν, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θείῳ καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ᾽ ἵππων πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυσχωριῶν φυλάττοιεν αὐτὸν καὶ εἰ τῶν ἀγρίων τι φανείη θηρίων. ὁ οὖν Κῦρος τῶν ἑπομένων προθύμως ἐπυνθάνετο ποίοις οὐ χρὴ θηρίοις πελάζειν καὶ ποῖα χρὴ θαρροῦντα διώκειν. οἱ δ᾽ ἔλεγον ὅτι ἄρκτοι τε πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας διέφθειραν καὶ κάπροι καὶ λέοντες καὶ παρδάλεις, αἱ δὲ ἔλαφοι καὶ δορκάδες καὶ οἱ ἄγριοι οἶες καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι ἀσινεῖς εἰσιν. ἔλεγον δὲ καὶ τοῦτο, τὰς

δυσχωρίας ότι δέοι φυλάττεσθαι οὐδεν ήττον ή τὰ θηρία · πολλούς γὰρ ήδη αὐτοῖς τοῖς ἵπποις κατακρημνισθήναι. καὶ ὁ Κῦρος πάντα ταῦτα ἐμάνθανε προθύμως : ώς δὲ εἶδεν ἔλαφον ἐκπηδήσασαν, πάντων 5 ἐπιλαθόμενος ὧν ήκουσεν ἐδίωκεν οὐδὲν ἄλλο ὁρῶν η όπη ἔφευγε. καί πως διαπηδών αὐτῷ ὁ ἴππος πίπτει είς γόνατα, καὶ μικροῦ κάκεῖνον έξετραχήλισεν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κῦρος μόλις πως, καὶ ὁ ἵππος έξανέστη. ώς δ' είς τὸ πεδίον ἢλθεν, ἀκοντίσας κατα-10 βάλλει την έλαφον, καλόν τι χρημα καὶ μέγα. καὶ ό μεν δη ύπερεχαιρεν οί δε φύλακες προσελάσαντες έλοιδόρουν αὐτὸν καὶ ἔλεγον εἰς οἷον κίνδυνον ἔλθοι, καὶ ἔφασαν κατερείν αὐτοῦ. ὁ οὖν Κῦρος είστήκει καταβεβηκώς, καὶ ἀκούων ταῦτα ἡνιᾶτο. ὡς δ' ἤσθετο 15 κραυγής, ἀνεπήδησεν έπὶ τὸν ἵππον ὥσπερ ἐνθουσιῶν, καὶ ώς εἶδεν έκ τοῦ ἀντίου κάπρον προσφερόμενον, άντίος έλαύνει καὶ διατεινάμενος εὐστόχως βάλλει εἰς τὸ μέτωπον καὶ κατέσχε τὸν κάπρον. ἐνταῦθα μέντοι ήδη καὶ ὁ θεῖος αὐτῷ ἐλοιδορεῖτο, τὴν θρασύτητα 20 όρων. ό δ' αὐτοῦ λοιδορουμένου ὄμως έδεῖτο ὅσα αὐτὸς ἔλαβε, ταῦτα ἐᾶσαι εἰσκομίσαντα δοῦναι τῶ πάππω. τὸν δὲ θεῖον εἰπεῖν φασιν, 'Αλλ' ἢν αἴσθηται ότι έδίωκες, οὐ σοὶ μόνον λοιδορήσεται, άλλὰ καὶ ἐμοί, ότι σε είων. Καὶ ἢν βούληται, φάναι αὐτόν, μαστι-25 γωσάτω, έπειδάν γε έγω δω αὐτώ. καὶ σύγε, εἰ βούλει, ἔφη, ὧ θεῖε, τιμωρησάμενος ὅ τι βούλει ταῦτα όμως χάρισαί μοι. καὶ ὁ Κυαξάρης μέντοι τελευτῶν εἶπε, Ποίει ὅπως βούλει σὸ γὰρ νῦν γε ἡμῶν ἔοικας Βασιλεύς είναι.

He presents his spoils to his grandfather, who allows him to give them to the boys.

18. Οὖτω δὴ ὁ Κῦρος εἰσκομίσας τὰ θηρία ἐδίδου τε τῷ πάππῳ καὶ ἔλεγεν ὅτι αὐτὸς ταῦτα θηράσειεν ἐκείνῳ. καὶ τὰ ἀκόντια ἐπεδείκνυ μὲν οὔ, κατέθηκε δὲ ἡματωμένα ὅπου ῷετο τὸν πάππον ὄψεσθαι. ὁ δὲ ὁ ᾿Αστυάγης ἄρα εἶπεν, ᾿Αλλ', ὧ παῖ, δέχομαι μὲν ἔγωγε ἡδέως ὅσα σὺ δίδως, οὐ μέντοι δέομαί γε τούτων οὐδενός, ὧστε σε κινδυνεύειν. καὶ ὁ Κῦρος ἔφη, Εἰ τοίνυν μὴ σὺ δέει, ἰκετεύω, ὧ πάππε, ἐμοὶ δὸς αὐτά, ὅπως τοῖς ἡλικιώταις ἐγὼ διαδῶ. ᾿Αλλ', ὧ παῖ, ἔφη ὁ ᾿Αστυάνης, καὶ ταῦτα λαβὼν διαδίδου ὅτῳ σὺ βούλει καὶ τῶν ἄλλων ὁπόσα ἐθέλεις.

καὶ ὁ Κῦρος λαβών ἐδίδου τε ἄρας τοῖς παισὶ καὶ άμα ἔλεγεν, ³Ω παίδες, ώς ἄρα ἐφλυαροῦμεν ὅτε τὰ έν τῷ παραδείσῳ θηρία ἐθηρῶμεν . ὅμοιον ἔμοιγε δο-15 κει είναι οξόνπερ εί τις δεδεμένα ζώα θηρώη. πρώτον μει γαρ έν μικρώ χωρίω ήν, έπειτα λεπτα καί ψωραλέα, καὶ τὸ μὲν αὐτῶν χωλὸν ἦν, τὸ δὲ κολοβόν. τὰ δ' ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ λειμῶσι θηρία ὡς μὲν καλά, ώς δὲ μεγάλα, ώς δὲ λιπαρὰ ἐφαίνετο. καὶ αἱ μὲν 20 έλαφοι ὤσπερ πτηναὶ ήλλοντο πρὸς τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ κάπροι ὤσπερ τοὺς ἄνδρας φασὶ τοὺς ἀνδρείους όμόσε εφέροντο · ύπὸ δὲ τῆς πλατύτητος οὐδὲ άμαρτείν οξόν τ' ήν αὐτῶν καλλίω δή, ἔφη, ἔμοιγε δοκεί καὶ τεθνηκότα εἶναι ταῦτα ἢ ζῶντα ἐκεῖνα τὰ περιω-25 κοδομημένα. άλλ' άρα άν, ἔφη, ἀφεῖεν καὶ ὑμᾶς οἱ πατέρες έπὶ θήραν; Καὶ ραδίως γ' αν, έφασαν, εί 'Αστυάγης κελεύοι.

κολήσαιμι.

Cyrus petitions to be allowed to take the other boys out to hunt a refusal.

19. Καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Τίς οὖν ἂν ἡμῖν ᾿Αστυάγει μνησθείη; Τίς γὰρ ἄν, ἔφασαν, σοῦ γε ἱκανώτερος πείσαι; 'Αλλὰ μὰ τὸν Δία, ἔφη, ἐγὰ μὲν οὐκ οἶδ' όστις ἄνθρωπος γεγένημαι · οὐδὲ γὰρ οἶός τ' εἰμὶ 5 λέγειν ἔγωγε οὐδ' ἀναβλέπειν πρὸς τὸν πάππον ἐκ τοῦ ἴσου ἔτι δύναμαι. ἢν δὲ τοσοῦτον ἐπιδιδῶ, δέδοικα, έφη, μη παντάπασι βλάξ τις καὶ ηλίθιος γένωμαι. παιδάριον δ' ὢν δεινότατος λαλείν ἐδόκουν εἶναι. καὶ οἱ παίδες εἶπον, Πονηρὸν λέγεις τὸ πρᾶγμα, εἰ μηδ' 10 ύπερ ήμων ἄν τι δέη δυνήσει πράττειν, άλλ' ἄλλου τινὸς τὸ ἐπὶ σὲ ἀνάγκη ἔσται δεῖσθαι ἡμᾶς. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος ἐδήχθη, καὶ σιγῆ ἀπελθὼν διακελευσάμενος έαυτῷ τολμᾶν εἰσῆλθεν, ἐπιβουλεύσας ὅπως αν άλυπότατα είποι πρὸς τὸν πάππον καὶ διαπράξειεν 15 αύτῷ τε καὶ τοῖς παισὶν ὧν ἐδέοντο. ἤρξατο οὖν ὧδε. Είπε μοι, έφη, ὧ πάππε, ἤν τις ἀποδρᾶ σε τῶν οἰκετων καὶ λάβης αὐτόν, τί αὐτῷ χρήσει; Τί ἄλλο, ἔφη, η δήσας ἐργάζεσθαι ἀναγκάσω; *Ην δὲ αὐτόματος πάλιν ἔλθη, πῶς ποιήσεις; Τί δέ, ἔφη, εἰ μὴ μαστι-20 γώσας γε, ίνα μὴ αὖθις τοῦτο ποιῆ, ἐξ ἀρχῆς χρήσομαι; "Ωρα ἄν, ἔφη ὁ Κῦρος, σοὶ παρασκευάζεσθαι εἴη ὅτφ μαστιγώσεις με, ὡς βουλεύομαί γε ὅπως σε άποδρῶ λαβὼν τοὺς ἡλικιώτας ἐπὶ θήραν. καὶ ὁ 'Αστυάγης, Καλως, έφη, ἐποίησας προειπών · ἔνδοθεν 25 γάρ, ἔφη, ἀπαγορεύω σοι μὴ κινεῖσθαι. χαρίεν γάρ, έφη, εί ένεκα κρεαδίων τη θυγατρί τὸν παίδα ἀποβου-

A royal hunting party.

20. 'Ακούσας ταῦτα ὁ Κῦρος ἐπείθετο μὲν καὶ ἔμεινεν, ἀνιαρὸς δὲ καὶ σκυθρωπὸς ὢν σιωπῆ διῆγεν. ὁ μέντοι 'Αστυάγης ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν λυπούμενον ἰσχυρῶς, βουλόμενος αὐτῷ χαρίζεσθαι ἐξάγει ἐπὶ θήραν, καὶ πες ζοὺς πολλοὺς καὶ ἱππέας συναλίσας καὶ τοὺς παῖδας καὶ συνελάσας εἰς τὰ ἱππάσιμα χωρία τὰ θηρία ἐποίησε μεγάλην θήραν. καὶ βασιλικῶς δὴ παρὼν αὐτὸς

PERSIAN KING HUNTING LIONS.
(From an old sculpture.)

ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν, πρὶν Κῦρος ἐμπλησθείη θηρῶν. ὁ δὲ Κῦρος οὐκ εἴα κωλύειν, ἀλλ', Εἰ βούλει, το ἔφη, ὧ πάππε, ἡδέως με θηρᾶν, ἄφες τοὺς κατ' ἐμὲ πάντας διώκειν καὶ διαγωνίζεσθαι ὅπως ἔκαστος κράτιστα δύναιτο. ἐνταῦθα δὴ ὁ ᾿Αστυάγης ἀφίησι, καὶ στὰς ἐθεᾶτο ἁμιλλωμένους ἐπὶ τὰ θηρία καὶ φιλονεικοῦντας καὶ διώκοντας καὶ ἀκοντίζοντας. καὶ Κύρφ το ἤδετο οὐ δυναμένω σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ὥσπερ σκύλακι γενναίω ἀνακλάζοντι, ὁπότε πλησιάζοι θηρίω,

καὶ παρακαλοῦντι ὀνομαστὶ ἔκαστον. καὶ τοῦ μὲν καταγελῶντα αὐτὸν ὁρῶν ηὐφραίνετο, τὸν δέ τινα καὶ ἐπαινοῦντα οὐδ' ὁπωστιοῦν φθονερῶς. τέλος δ' οὖν πολλὰ θηρία ἔχων ὁ ᾿Αστυάγης ἀπήει. καὶ τὸ λοιπὸν 5 οὖτως ἤσθη τῆ τότε θήρα ὤστε ἀεὶ ὁπότε οῗόν τ' εἴη συνεξήει τῷ Κύρῳ καὶ ἄλλους τε πολλοὺς παρελάμβανε καὶ τοὺς παίδας, Κύρου ἔνεκα. τὸν μὲν δὴ πλεῖστον χρόνον οὕτω διῆγεν ὁ Κῦρος, πᾶσιν ἡδονῆς μὲν καὶ ἀγαθοῦ τινος συναίτιος ὤν, κακοῦ δὲ οὐδενός.

Cyrus assumes arms for the first time.

10 21. Αμφὶ δὲ τὰ πέντε ἢ ἑκκαίδεκα ἔτη γενομένου αὐτοῦ ὁ υίὸς τοῦ ᾿Ασσυρίων βασιλέως γαμεῖν μέλλων έπεθύμησεν αὐτὸς θηρᾶσαι είς τοῦτον τὸν χρόνον. έβουλεύσατο οὖν κράτιστον εἶναι λεηλατησαι ἐκ τῆς Μηδικής, καὶ λαμπρότερόν τ' αν φανήναι τὸ ἔργον 15 της θήρας καὶ ἱερείων ἂν πολλην ἀφθονίαν ἐνόμιζε γενέσθαι. ούτω δη πρώ αναστάς ήγε το στράτευμα πρὸς τὰ τῶν Μήδων φρούρια. σημανθέντων δὲ τω Αστυάγει ὅτι πολέμιοί εἰσιν ἐν τῆ χώρα, ἐξεβοήθει καὶ αὐτὸς πρὸς τὰ ὅρια σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν 20 καὶ ὁ υίὸς αὐτοῦ ώσαύτως σὺν τοῖς παρατυχοῦσιν ίππόταις, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἐσήμαινε πᾶσιν ἐκβοηθείν. ώς δὲ είδον πολλοὺς ἀνθρώπους τῶν ᾿Ασσυρίων συντεταγμένους καὶ τοὺς ἱππέας ἡσυχίαν ἔχοντας, έστησαν καὶ οἱ Μῆδοι. ὁ δὲ Κῦρος ὁρῶν ἐκβοη-25 θοῦντας καὶ τοὺς ἄλλους πασσυδί, ἐκβοηθεῖ καὶ αὐτὸς πρῶτον τότε ὅπλα ἐνδύς, οὔποτε οἰόμενος. ούτως ἐπεθύμει αὐτοῖς ἐξοπλίσασθαι· μάλα δὲ καλὰ ην καὶ άρμόττοντα αὐτῷ ἃ ὁ πάππος περὶ τὸ σῶμα ἐπεποίητο. οὕτω δη ἐξοπλισάμενος προσήλασε τῷ ἔππῳ. καὶ ὁ ᾿Αστυάγης ἐθαύμασε μὲν τίνος κελεύσαντος ἥκοι, ὅμως δὲ εἶπεν αὐτῷ μένειν παρ᾽ ἑαυτόν.

Cyrus criticises the foe and makes a brilliant suggestion.

- 5 22. Ο δὲ Κῦρος ὡς εἶδε πολλοὺς ἱππέας ἀντίους, ἤρετο, Ἦ οὖτοι, ἔφη, ὡ πάππε, πολέμιοι εἰσιν, οἱ ἐφεστήκασι τοῖς ἵπποις ἤρέμα; Πολέμιοι μέντοι, ἔφη. Ἦ καὶ ἐκεῖνοι, ἔφη, οἱ ἐλαύνοντες; Κἀκεῖνοι μέντοι. Νὴ τὸν Δί', ἔφη, ὡ πάππε, ἀλλ' οὖν πονηροί γε φαινόμενοι καὶ ἐπὶ πονηρῶν ἱππαρίων ἄγουσιν ἡμῶν τὰ χρήματα · οὐκοῦν χρὴ ἐλαύνειν τινὰς ἡμῶν ἐπ' αὐτούς. ᾿Αλλ' οὐχ ὁρᾶς, ἔφη, ὡ παῖ, ὅσον τὸ στῖφος τῶν ἱππέων ἔστηκε συντεταγμένον; οἱ ἢν ἐπ' ἐκείνους ἡμεῖς ἐλαύνωμεν, ὑποτεμοῦνται ἡμᾶς πάλιν · ἱ ἡμῖν δὲ οὔπω ἡ ἰσχὺς πάρεστιν. ᾿Αλλ' ἢν σὺ μένης, ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ ἀναλαμβάνης τοὺς προσβοηθοῦντας, φοβήσονται οὖτοι καὶ οὐ κινήσονται, οἱ δ' ἄγοντες εὐθὺς ἀφήσουσι τὴν λείαν, ἐπειδὰν ἴδωσί τινας ἐπ' αὐτοὺς ἐλαύνοντας.
- 20 Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἔδοξέ τι λέγειν τῷ 'Αστυάγει. καὶ ἄμα θαυμάζων ὡς καὶ ἐφρόνει καὶ ἐγρηγόρει κελεύει τὸν υἱὸν λαβόντα τάξιν ἱππέων ἐλαύνειν ἐπὶ τοὺς ἄγοντας τὴν λείαν. ἐγὼ δέ, ἔφη, ἐπὶ τούσδε, ἢν ἐπὶ σὲ κινῶνται, ἐλῶ, ὥστε ἀναγκασθήσονται ἡμῖν προσες έχειν τὸν νοῦν. οὕτω δὴ ὁ Κυαξάρης λαβὼν τῶν ἐρρωμένων ἴππων τε καὶ ἀνδρῶν προσελαύνει. καὶ ὁ Κῦρος ὡς εἶδεν ὁρμωμένους, ἐξορμᾳ, καὶ αὐτὸς πρῶ-

τος ήγειτο ταχέως, καὶ ὁ Κυαξάρης μέντοι ἐφείπετο, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οὐκ ἀπελείποντο. ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς πελάζοντας οἱ λεηλατοῦντες, εὐθὺς ἀφέντες τὰ χρήματα ἔφευγον.

He strikes a blow and wins praise for his shrewdness and boldness.

5 23. Οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Κῦρον ὑπετέμνοντο, καὶ οὺς μὲν κατελάμβανον εὐθὺς ἔπαιον, πρῶτος δὲ ὁ Κῦρος, ὅσοι δὲ παραλλάξαντες αὐτῶν ἔφθασαν, κατόπιν τούτους ἐδίωκον, καὶ οὐκ ἀνίεσαν, ἀλλ' ἤρουν τινὰς αὐτῶν. ὥσπερ δὲ κύων γενναῖος ἄπειρος ἀπρονοήτως φέρεται το πρὸς κάπρον, οὕτω καὶ ὁ Κῦρος ἐφέρετο, μόνον ὁρῶν τὸ παίειν τὸν ἁλισκόμενον, ἄλλο δ' οὐδὲν προνοῶν. οἱ δὲ πολέμιοι ὡς ἑώρων πονοῦντας τοὺς σφετέρους, προυκίνησαν τὸ στῖφος, ὡς παυσομένους τοῦ διωγμοῦ, ἐπεὶ σφᾶς ἴδοιεν προορμήσαντας. ὁ δὲ Κῦρος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίει, ἀλλ' ὑπὸ τῆς χαρμονῆς ἀνακαλῶν τὸν θεῖον ἐδίωκε καὶ ἰσχυρὰν τὴν φυγὴν τοῖς πολεμίοις κατέχων ἐποίει.

ἐν μὲν δὴ Μήδοις ταῦτα ἐγεγένητο, καὶ οἴ τε ἄλλοι πάντες τὸν Κῦρον διὰ στόματος εἶχον καὶ ἐν λόγῳ ναὶ ἐν ῷδαῖς, ὅ τε ᾿Αστυάγης καὶ πρόσθεν τιμῶν αὐτὸν τότε ὑπερεξεπέπληκτο ἐπ᾽ αὐτῷ. Καμβύσης δὲ ὁ τοῦ Κύρου πατὴρ ἥδετο μὲν πυνθανόμενος ταῦτα, ἐπεὶ δ᾽ ἤκουσεν ἔργα ἀνδρὸς ἤδη διαχειριζόμενον τὸν Κῦρον, ἀπεκάλει δή, ὅπως τὰ ἐν Πέρσαις ἐπι
Σ χώρια ἐπιτελοίη. καὶ ὁ Κῦρος δὲ ἐνταῦθα λέγεται εἰπεῖν ὅτι ἀπιέναι βούλοιτο, μὴ ὁ πατήρ τι ἄχθοιτο καὶ ἡ πόλις μέμφοιτο. καὶ τῷ ᾿Αστυάγει δὲ ἐδόκει

εἶναι ἀναγκαῖον ἀποπέμπειν αὐτόν. ἔνθα δὴ ἴππους τε αὐτῷ δοὺς οὺς αὐτὸς ἐπεθύμει λαβεῖν καὶ ἄλλα συσκευάσας πολλὰ ἔπεμπε διὰ τὸ φιλεῖν αὐτὸν.

His departure - he presents his companions with parting gifts.

24. 'Απιόντα δὲ τὸν Κῦρον προύπεμπον ἄπαντες καὶ 5 παίδες καὶ ἤλικες καὶ ἄνδρες καὶ γέροντες ἐφ' ἴππων καὶ 'Αστυάγης αὐτός, καὶ οὐδένα ἔφασαν ὄντιν' οὐ δακρύοντ' ἀποστρέφεσθαι. καὶ Κῦρον δὲ αὐτὸν λέγεται σὺν πολλοῖς δακρύοις ἀποχωρῆσαι. πολλὰ δὲ δῶρα διαδοῦναί φασιν αὐτὸν τοῖς ἡλικιώταις ὧν 'Αστυάγης αὐτῷ ἐδεδώκει, τέλος δὲ καὶ ἣν εἶχε στολὴν τὴν Μηδικὴν ἐκδύντα δοῦναί τινι, δηλῶν ὅτι τοῦτον μάλιστα ἠσπάζετο. τοὺς μέντοι λαβόντας καὶ δεξαμένους τὰ δῶρα λέγεται 'Αστυάγει ἀπενεγκεῖν, 'Αστυάγην δὲ δεξάμενον Κύρῳ ἀποπέμψαι, τὸν δὲ πάλιν τε ἀποτες πέμψαι εἰς Μήδους καὶ εἰπεῖν, Εἰ βούλει, ὧ πάππε, ἐμὲ καὶ αὖθις ἰέναι ὡς σὲ μὴ αἰσχυνόμενον, ἔα ἔχειν εἴ τῷ τι ἐγὼ δέδωκα· 'Αστυάγην δὲ ταῦτα ἀκούσαντα ποιῆσαι ὥσπερ Κῦρος ἐπέστειλεν.

An incident of his departure.

25. Εἰ δὲ δεῖ καὶ παιδικοῦ λόγου ἐπιμνησθῆναι,
²⁰ λέγεται, ὅτε Κῦρος ἀπήει καὶ ἀπηλλάττοντο ἀπ' ἀλλήλων, τοὺς συγγενεῖς φιλοῦντας τῷ στόματι ἀποπέμπεσθαι αὐτὸν νόμῳ Περσικῷ· καὶ γὰρ νῦν ἔτι τοῦτο
ποιοῦσι Πέρσαι· ἄνδρα δέ τινα τῶν Μήδων μάλα
καλὸν κἀγαθὸν ὄντα ἐκπεπλῆχθαι πολύν τινα χρόνον
²⁵ ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ Κύρου, ἡνίκα δὲ ἑώρα τοὺς συγ-

γενεῖς φιλοῦντας αὐτόν, ὑπολειφθῆναι· ἐπεὶ δ' οἱ ἄλλοι ἀπῆλθον, προσελθεῖν τῷ Κύρῷ καὶ εἰπεῖν, Ἐμὲ μόνον οὐ γιγνώσκεις τῶν συγγενῶν, ὧ Κῦρε; Τί δέ, εἰπεῖν τὸν Κῦρον, ἢ καὶ σὺ συγγενὴς εἶ; Μάλιστα, 5 φάναι. Ταῦτ' ἄρα, εἰπεῖν τὸν Κῦρον, καὶ ἐνεώρας μοι· πολλάκις γὰρ δοκῶ σε γιγνώσκειν τοῦτο ποιοῦντα. Προσελθεῖν γάρ σοι, ἔφη, ἀεὶ βουλόμενος ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἢσχυνόμην. ᾿Αλλ' οὐκ ἔδει, φάναι τὸν Κῦρον, συγγενῆ γε ὄντα· ἄμα δὲ προσελθόντα φιλῆσοαι αὐτὸν. καὶ τὸν Μῆδον φιληθέντα ἐρέσθαι, Ἡ καὶ ἐν Πέρσαις νόμος ἐστὶν οῦτος συγγενεῖς φιλεῖν; Μάλιστα, φάναι, ὅταν γε ἴδωσιν ἀλλήλους διὰ χρόνου ἢ ἀπίωσί ποι ἀπ' ἀλλήλων. Ἦρα ἄν εἴη, ἔφη ὁ Μῆδος, μάλα πάλιν σε φιλεῖν ἐμέ· ἀπέρχομαι γάρ, 15 ὡς ὁρῷς, ἤδη.

οὔτω καὶ τὸν Κῦρον φιλήσαντα πάλιν ἀποπέμπειν καὶ ἀπιέναι. καὶ ὁδόν τε οὔπω πολλὴν διηνύσθαι αὐτοῖς καὶ τὸν Μῆδον ἤκειν πάλιν ἱδροῦντι τῷ ἴππῳ· καὶ τὸν Κῦρον ἰδόντα, 'Αλλ' ἢ, φάναι, ἐπελάθου τι τὸν ἐβούλου εἰπεῖν; Μὰ Δία, φάναι, ἀλλ' ἤκω διὰ χρόνου. καὶ τὸν Κῦρον εἰπεῖν, Νὴ Δί', ὡ σύγγενες, δι' ὀλίγου γε. Ποίου ὀλίγου; εἰπεῖν τὸν Μῆδον. οὐκ οἶσθα, φάναι, ὡ Κῦρε, ὅτι καὶ ὅσον σκαρδαμύττω χρόνον, πάνυ πολύς μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι οὐχ τοῦω σε τότε τοιοῦτον ὄντα; ἐνταῦθα δὴ τὸν Κῦρον γελάσαι τε ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δακρύων καὶ εἰπεῖν αὐτῷ θαρρεῖν ἀπιόντι, ὅτι παρέσται αὐτοῖς ὀλίγου χρόνου, ὥστε ὁρᾶν ἐξέσται κᾶν βούληται ἀσκαρδαμυκτί.

PART II

THE BEGINNING OF HIS MILITARY CAREER

On his return Cyrus remains a year in the class of boys — his record as a youth.

1. Ὁ μὲν δὴ Κῦρος οὕτως ἀπελθών ἐν Πέρσαις ἐνιαυτὸν λέγεται ἐν τοῖς παισὶν ἔτι γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ παίδες ἔσκωπτον αὐτὸν ὡς ἡδυπα-

SYMBOL OF ORMAZD.

θείν ἐν Μήδοις μεμαθηκώς ἦκοι · ἐπεὶ δὲ καὶ ἐσθίοντα 5 αὐτὸν ἑώρων ὤσπερ καὶ αὐτοὶ ἡδέως καὶ πίνοντα, καὶ εἴ ποτ ' ἐν ἑορτῆ εὐωχία γένοιτο, ἐπιδιδόντα μᾶλλον αὐτὸν τοῦ ἑαυτοῦ μέρους ἢσθάνοντο ἢ προσδεόμενον, καὶ πρὸς τούτοις δὲ τἄλλα κρατιστεύοντα αὐτὸν ἑώρων ἑαυτῶν, ἐνταῦθα δὴ πάλιν ὑπέπτησσον αὐτῷ οἱ ἤλικες. τοὺς ἐφήβους, ἐν τούτοις αὖ ἐδόκει κρατιστεύειν καὶ μελετῶν ἃ χρῆν καὶ καρτερῶν καὶ αἰδούμενος τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πειθόμενος τοῖς ἄρχουσι.

Cyaxares succeeds Astyages - a plot to overthrow the Medes.

2. Προϊόντος δε του χρόνου ὁ μεν Αστυάγης έν τοις Μήδοις ἀποθνήσκει, ὁ δὲ Κυαξάρης ὁ τοῦ ᾿Αστυάγους παις, της δε Κύρου μητρός άδελφός, την βασιλείαν ἔσχε τὴν Μήδων. ὁ δὲ τῶν ᾿Ασσυρίων βασιλεὺς 5 κατεστραμμένος μεν πάντας Σύρους, καὶ ἄλλους πολλούς, ἐνόμιζεν, εἰ τοὺς Μήδους ἀσθενεῖς ποιήσειε, πάντων γε των πέριξ ραδίως ἄρξειν ισχυρότατον γαρ των έγγυς φύλων τουτο έδόκει είναι. ούτω δή διαπέμπει πρός τε τους ύπ' αυτον πάντας και προς 10 τοὺς συμμάχους, διαβάλλων τοὺς Μήδους καὶ Πέρσας, λέγων ώς μεγάλα τ' εἴη ταῦτα ἔθνη καὶ ἰσχυρὰ καὶ συνεστηκότα είς ταὐτό, καὶ ἐπιγαμίας ἀλλήλοις πεποιημένοι είεν, καὶ κινδυνεύσοιεν, εἰ μή τις αὐτοὺς φθάσας ἀσθενώσοι, ἐπὶ εν ἔκαστον τῶν ἐθνῶν ἰόντες 15 καταστρέψασθαί. οἱ μὲν δὴ καὶ τοῖς λόγοις τούτοις πειθόμενοι συμμαχίαν αὐτῷ ἐποιοῦντο, οἱ δὲ καὶ δώροις καὶ χρήμασιν ἀναπειθόμενοι · πολλὰ γὰρ καὶ τοιαθτα ήν αὐτῷ.

Cyaxares makes counter preparations and appoints Cyrus to command — how his army was chosen.

3. Κυαξάρης δε ό τοῦ 'Αστυάγους παῖς ἐπεὶ ἠσθάνετο τήν τ' ἐπιβουλὴν καὶ τὴν παρασκευὴν τῶν συνισταμένων ἐφ' ἑαυτόν, αὐτός τε εὐθέως ὅσα ἐδύνατο
ἀντιπαρεσκευάζετο καὶ εἰς Πέρσας ἔπεμπε πρός τε τὸ
κοινὸν καὶ πρὸς Καμβύσην τὸν τὴν ἀδελφὴν ἔχοντα
καὶ βασιλεύοντα ἐν Πέρσαις. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς
κῦρον, δεόμενος αὐτοῦ πειρᾶσθαι ἄρχοντα ἐλθεῖν τῶν

ἀνδρῶν, εἴ τινας πέμποι στρατιώτας τὸ Περσῶν κοινόν. ἤδη γὰρ καὶ ὁ Κῦρος διατετελεκὼς τὰ ἐν τοῖς ἐφήβοις δέκα ἔτη ἐν τοῖς τελείοις ἀνδράσιν ἦν. οὕτω δὴ δεξαμένου τοῦ Κύρου οἱ βουλεύοντες γεραίτεροι αἱροῦνται 5 αὐτὸν ἄρχοντα τῆς εἰς Μήδους στρατιᾶς. ἔδοσαν δὲ αὐτῷ καὶ προσελέσθαι διακοσίους τῶν ὁμοτίμων, τῶν δ᾽ αὖ διακοσίων ἑκάστῷ τέτταρας ἔδωκαν προσελέσθαι καὶ τούτους ἐκ τῶν ὁμοτίμων · γίγνονται μὲν δὴ οῦτοι χίλιοι · τῶν δ᾽ αὖ χιλίων τούτων ἑκάστῷ ἔταξαν ἐκ τοῦ δήμου τῶν Περσῶν δέκα μὲν πελταστὰς προσελέσθαι, δέκα δὲ σφενδονήτας, δέκα δὲ τοξότας · καὶ οῦτως ἐγένοντο μύριοι μὲν τοξόται, μύριοι δὲ πελτασταί, μύριοι δὲ σφενδονῆται · χωρὶς δὲ τούτων οἱ χίλιοι ὑπῆρχον. τοσαύτη μὲν δὴ στρατιὰ τῷ Κύρῷ ἐδόθη.

After worshiping the gods, he assembles his men and addresses them.

- 4. Ἐπεὶ δὲ ἡρέθη τάχιστα, ἦρχετο πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν καλλιερησάμενος δὲ τότε προσηρεῖτο τοὺς διακοσίους ἐπεὶ δὲ προσείλοντο καὶ οὖτοι δὴ τοὺς τέτταρας ἔκαστοι, συνέλεξεν αὐτοὺς καὶ εἶπε τότε πρῶτον ἐν αὐτοῖς τάδε.
- Ανδρες φίλοι, έγω προσειλόμην μεν ύμας, οὐ νῦν πρῶτον δοκιμάσας, ἀλλ' ἐκ παίδων ὁρῶν ὑμας α μεν καλὰ ἡ πόλις νομίζει, προθύμως ταῦτα ἐκπονοῦντας, α δε αἰσχρὰ ἡγεῖται, παντελῶς τούτων ἀπεχομένους. ἀλλὰ θαρροῦντες ὁρμώμεθα, ἐπειδὴ καὶ ἐκποδων ἡμῦν το γεγένηται τὸ δόξαι τῶν ἀλλοτρίων ἀδίκως ἐφίεσθαι. νῦν γὰρ ἔρχονται μεν οἱ πολέμιοι ἄρχοντες ἀδίκων χειρῶν, καλοῦσι δε ἡμας ἐπικούρους οἱ φίλοι τί οὖν

έστιν ἢ τοῦ ἀλέξασθαι δικαιότερον ἢ τοῦ τοῖς φίλοις ἀρήγειν κάλλιον; ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο οἶμαι ὑμᾶς θαρρεῖν, τὸ μὴ παρημεληκότα με τῶν θεῶν τὴν ἔξοδον ποιεῖσθαι · πολλὰ γάρ μοι συνόντες ἐπίστασθε οὐ μόνον τὰ μεγάλα ἀλλὰ καὶ τὰ μικρὰ πειρώμενον ἀεὶ ἀπὸ θεῶν ὁρμᾶσθαι. τέλος εἶπε, Τί δεῖ ἔτι λέγειν; ἀλλ' ὑμεῖς μὲν τοὺς ἄνδρας ἐλόμενοι καὶ ἀναλαβόντες καὶ τἄλλα παρασκευασάμενοι ἴτε εἰς Μήδους · ἐγὼ δ' ἐπανελθὼν πρὸς τὸν πατέρα πρόειμι δή, ὅπως τὰ τῶν πολεμίων ὡς τάχιστα μαθὼν οῖά ἐστι παρασκευάζωμαι ὅ τι ἂν δέωμαι, ὅπως ὡς κάλλιστα σὺν θεῷ ἀγωνιζώμεθα. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἔπραττον.

Cambyses accompanies Cyrus to the borders of Media—they converse on duty to the gods.

5. Κῦρος δὲ ἐλθὼν οἴκαδε καὶ προσευξάμενος Ἑστία πατρώα καὶ Διὶ πατρώω καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ὡρμᾶτο τος ἐπὶ τὴν στρατείαν, συμπρούπεμπε δὲ αὐτὸν καὶ ὁ πατήρ. ἐπεὶ δὲ ἔξω τῆς οἰκίας ἐγένοντο, λέγονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ αὐτῷ αἴσιοι γενέσθαι. τούτων δὲ φανέντων οὐδὲν ἄλλο ἔτι οἰωνιζόμενοι ἐπορεύοντο, ὡς οὐδένα ἄν λύσαντα τὰ τοῦ μεγίστου θεοῦ σημεῖα. προϊόντες δὲ Κῦρος καὶ ὁ πατὴρ πολλὰ διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους. Καὶ μὲν δή, ὡ πάτερ, ἔφη ὁ Κῦρος, ὡς ἄν ἴλεῳ οἱ θεοὶ ὄντες ἡμῖν συμβουλεύειν ἐθέλωσιν, ὅσον δύναμαι κατὰ τὸν σὸν λόγον διατελῶ ἐπιμελόμενος. μέμνημαι γάρ, ἔφη, ἀκούσας ποτέ σου ὅτι ε εἰκότως ἄν καὶ παρὰ θεῶν πρακτικώτερος εἴη ὤσπερ καὶ παρὰ ἀνθρώπων ὅστις μὴ ὁπότε ἐν ἀπόροις εἴη,

τότε κολακεύοι, άλλ' ὅτε ἄριστα πράττοι, τότε μάλιστα τῶν θεῶν μεμνῆτο· καὶ τῶν φίλων δ' ἔφησθα χρῆναι ὡσαύτως οὕτως ἐπιμέλεσθαι. Οὐκοῦν νῦν, ἔφη, ὧ παῖ, διά γ' ἐκείνας τὰς ἐπιμελείας ἤδιον μὲν ἔρχει 5 πρὸς τοὺς θεοὺς δεησόμενος, ἐλπίζεις δὲ μᾶλλον τεύ- ἔεσθαι ὧν ἃν δέη, ὅτι συνειδέναι σαυτῷ δοκεῖς οὐπώποτ' ἀμελήσας αὐτῶν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὧ πάτερ, ὡς πρὸς φίλους μοι ὄντας τοὺς θεοὺς οὕτω διάκειμαι.

How to receive blessings from the gods.

6. Τί γάρ, ἔφη ὁ πατήρ, μέμνησαι ἐκείνα ἄ ποτε 10 έδόκει ήμιν ώς άπερ δεδώκασιν οί θεοί μαθόντας άνθρώπους βέλτιον πράττειν ή άνεπιστήμονας αὐτῶν ουτας καὶ ἐργαζομένους μᾶλλον ἀνύτειν ἡ ἀργοῦντας καὶ ἐπιμελομένους ἀσφαλέστερον διάγειν ἡ ἀφυλακτοῦντας τούτων, παρέχοντας οὖν τοιούτους έαυτοὺς 15 οίους δεί, ούτως ήμιν έδόκει δείν και αιτείσθαι τάγαθά παρὰ τῶν θεῶν; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, μέμνημαι μέντοι τοιαθτα άκούσας σου και γαρ ανάγκη ήν με πείθεσθαι τῷ λόγω · καὶ γὰρ οἶδά σε λέγοντα ἀεὶ ὡς οὐδὲ θέμις εἴη αἰτεῖσθαι παρὰ τῶν θεῶν οὔτε ἱππεύειν 20 μη μαθόντας ίππομαχούντας νικάν, οὔτε μη ἐπισταμένους τοξεύειν τοξεύοντας κρατείν των επισταμένων, οὖτε μὴ ἐπισταμένους κυβερνᾶν σώζειν εὖχεσθαι ναῦς κυβερνώντας, οὐδὲ μὴ σπείροντάς γε σῖτον εὔχεσθαι καλὸν αὐτοῖς φύεσθαι, οὐδὲ μὴ φυλαττομένους γε ἐν 25 πολέμω σωτηρίαν αἰτεῖσθαι παρὰ γὰρ τοὺς τῶν θεῶν θεσμοὺς πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι · τοὺς δὲ ἀθέμιτα εὐχομένους ὁμοίως ἔφησθα εἰκὸς εἶναι παρὰ θεῶν

άτυχεῖν ὤσπερ καὶ παρὰ ἀνθρώπων ἀπρακτεῖν τοὺς παράνομα δεομένους.

Advice upon military matters and the duties of a leader.

7. 'Αλλά τοι, ἔφη, ὧ παῖ, ἔνιά ἐστιν ἃ οὐ πρὸς άνθρώπους άγωνιστέον, άλλὰ πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα, 5 ὧν οὐ ράδιον εὐπόρως περιγενέσθαι. αὐτίκα δήπου οἶσθα ὅτι εἰ μὴ ἔξει τἀπιτήδεια ἡ στρατιά, καταλελύσεταί σου ή ἀρχή. Οὐκοῦν ταῦτα μέν, ἔφη, ὧ πάτερ, Κυαξάρης φησὶ παρέξειν τοῖς ἐντεῦθεν ἰοῦσι πᾶσιν όπόσοι αν ωσι. Τούτοις δη σύ, ω παι, πιστεύων έρχει 10 τοις παρά Κυαξάρη χρήμασιν; "Εγωγ', ἔφη ὁ Κῦρος. Τί δέ, ἔφη, οἶσθα ὁπόσα αὐτῷ ἔστι; Μὰ τὸν Δί', ἔφη ό Κύρος, οὐ μὲν δή. "Ομως δὲ τούτοις πιστεύεις τοῖς άδήλοις; ὅτι δὲ πολλῶν μὲν δεήσει, πολλὰ δὲ καὶ άλλα νῦν ἀνάγκη δαπανᾶν, ἐκεῖνο οὐ γιγνώσκεις; 15 Γιγνώσκω, έφη ὁ Κῦρος. Ταῦτα οὖν χρή σε κοινῆ σὺν Κυαξάρη σκοπείσθαι μήποτε ἐπιλίπη τι ὑμᾶς ὧν δεὶ ὑπάρχειν, καὶ ἔθους δὲ ἔνεκα μηχανᾶσθαι προσόδου πόρον. τόδε δὲ πάντων μάλιστά μοι μέμνησο μηδέποτε αναμένειν το πορίζεσθαι τάπιτήδεια έστ' 20 αν ή χρεία σε αναγκάση · άλλ' όταν μάλιστα εὐπορῆς, τότε πρὸ τῆς ἀπορίας μηχανῶ. καὶ γὰρ τεύξει μᾶλλον παρ' ὧν ἂν δέη μη ἄπορος δοκῶν εἶναι, καὶ ἔτι ἀναίτιος έσει παρά τοῖς σαυτοῦ στρατιώταις εκ τούτου δὲ μᾶλλον καὶ ὑπ' ἄλλων αἰδοῦς τεύξει, καὶ ἤν τινας 25 βούλη η εὖ ποιησαι τη δυνάμει η κακώς, μαλλον έως αν έχωσι τα δέοντα οί στρατιώται ύπηρετήσουσί σοι, καὶ πειστικωτέρους, σάφ' ἴσθι, λόγους δυνήσει τότε λέγειν ὅτανπερ καὶ ἐνδείκνυσθαι μάλιστα δύνη καὶ εὖ ποιεῖν ἱκανὸς ὢν καὶ κακῶς.

On strategy.

8. Έπειτα δὲ πολλὰ ἔλεξε περὶ τοῦ προθυμίαν ἐμβαλείν τοίς στρατιώταις καὶ τοῦ πειθομένους παρέχειν 5 τους στρατιώτας και του φιλείσθαι υπό των άρχομένων. Πλείον δ' έχειν, ὧ πάτερ, πολεμίων πῶς ἄν τις δύναιτο μάλιστα; Οὐ μὰ Δί', ἔφη, οὐκέτι τοῦτο φαῦλον, ὧ παῖ, οὐδ' ἀπλοῦν ἔργον ἔρωτᾶς · ἀλλ' εὖ ἴσθι ότι δεί τὸν μέλλοντα τοῦτο ποιήσειν καὶ ἐπίβουλον 10 είναι καὶ κλέπτην καὶ ἄρπαγα καὶ ἐν παντὶ πλεονέκτην των πολεμίων. καὶ ὁ Κῦρος ἐπιγελάσας εἶπεν, ι Τράκλεις, οἷον σὺ λέγεις, ὧ πάτερ, δεῖν ἄνδρα με γενέσθαι. Οἷος αν, ἔφη, ὧ παῖ, δικαιότατός τε καὶ νομιμώτατος άνηρ είης. Πως μήν, έφη, παίδας όντας 15 ήμας καὶ ἐφήβους τάναντία τούτων ἐδιδάσκετε; Naì μὰ Δί', ἔφη, καὶ νῦν πρὸς τοὺς φίλους τε καὶ πολίτας · όπως δέ γε τους πολεμίους δύναισθε κακώς ποιεῖν οὐκ οἶσθα μανθάνοντας ὑμᾶς πολλὰς κακουργίας; Ο $\dot{\delta}$ δητα, έφη, έγωγε, $\ddot{\delta}$ πάτερ. Τίνος μην ένεκα, 20 έφη, έμανθάνετε τοξεύειν; τίνος δ' ένεκα ἀκοντίζειν; τίνος δ' ένεκα δολοῦν δς ἀγρίους καὶ πλέγμασι καὶ όρύγμασι; τί δ' έλάφους ποδάγραις καὶ άρπεδόναις; τί δὲ λέουσι καὶ ἄρκτοις καὶ παρδάλεσιν οὐκ εἰς τὸ ἴσον καθιστάμενοι ἐμάχεσθε, ἀλλὰ μετὰ πλεονεξίας 25 τινὸς ἀεὶ ἐπειρᾶσθε ἀγωνίζεσθαι πρὸς αὐτά; ἢ οὐ πάντα γιγνώσκεις ταθτα ότι κακουργίαι τέ είσι καὶ ἀπάται καὶ δολώσεις καὶ πλεονεξίαι; Ναὶ μὰ Δί',

ἔφη, θηρίων γε · ἀνθρώπων δὲ εἰ καὶ δόξαιμι βούλεσθαι ἐξαπατήσαί τινα, πολλὰς πληγὰς οἶδα λαμβάνων. Οὐδὲ γὰρ τοξεύειν, οἶμαι, οὐδ' ἀκοντίζειν ἄνθρωπον ἐπετρέπομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν ἔδιδάσκος μεν, ἴνα γε νῦν μὲν μὴ κακουργοίητε τοὺς φίλους, εἰ δέ ποτε πόλεμος γένοιτο, δύναισθε καὶ ἀνθρώπων στοχάζεσθαι · καὶ ἐξαπατᾶν δὲ καὶ πλεονεκτεῖν οὐκ ἐν ἀνθρώποις ἐπαιδεύομεν ὑμᾶς, ἀλλ' ἐν θηρίοις, ἵνα μηδ' ἐν τούτοις τοὺς φίλους βλάπτοιτε, εἰ δέ ποτε πόλεμος γένοιτο, μηδὲ τούτων ἀγύμναστοι εἴητε. Οὐκοῦν, ἔφη, ὧ πάτερ, εἴπερ χρήσιμά ἐστιν ἀμφότερα ἐπίστασθαι, εὖ τε ποιεῖν καὶ κακῶς ἀνθρώπους, καὶ διδάσκειν ἀμφότερα ταῦτα ἔδει ἐπ' ἀνθρώπους.

Final words of advice.

9. Μάθε δέ μου καὶ τάδε, ὧ παῖ, ἔφη, τὰ μέγιστα ·

15 παρὰ γὰρ ἱερὰ καὶ ·οἰωνοὺς μήτε σαυτῷ μηδέποτε μήτε στρατιῷ κινδυνεύσης, κατανοῶν ὡς ἄνθρωποι μὲν αἰροῦνται πράξεις εἰκάζοντες, εἰδότες δὲ οὐδὲν ἀπὸ ποίας ἔσται αὐτῶν τἀγαθά. γνοίης δ' ἄν ἐξ αὐτῶν τῶν γιγνομένων · πολλοὶ μὲν γὰρ πόλεις ἔπει
20 σαν καὶ ταῦτα οἱ δοκοῦντες σοφώτατοι εἶναι πόλεμον ἄρασθαι πρὸς τούτους ὑφ' ὧν οἱ πεισθέντες ἐπιθέσθαι ἀπώλοντο, πολλοὶ δὲ πολλοὺς ηὔξησαν καὶ ἰδιώτας καὶ πόλεις ὑφ' ὧν αὐξηθέντων τὰ μέγιστα κακὰ ἔπαθον, πολλοὶ δὲ οἷς ἐξῆν φίλοις χρῆσθαι καὶ εὖ ποιεῖν καὶ εὖ πάσχειν, τούτοις δούλοις μᾶλλον βουληθέντες ἢ φίλοις χρῆσθαι, ὑπ' αὐτῶν τούτων δίκην ἔδοσαν · πολλοῖς δ' οὐκ ἤρκεσεν αὐτοῖς τὸ μέρος ἔχουσι ζῆν

ήδέως, ἐπιθυμήσαντες δὲ πάντων κύριοι εἶναι, διὰ ταῦτα καὶ ὧν εἶχον ἀπέτυχον· πολλοὶ δὲ τὸν πολύευκτον πλοῦτον κατακτησάμενοι, διὰ τοῦτον ἀπώλοντο. οὕτως ἡ ἀνθρωπίνη σοφία οὐδὲν μᾶλλον οἶδε τὸ ἄρισον αἰρεῖσθαι ἡ εἰ κληρούμενος ὅ τι λάχοι τοῦτό τις πράττοι. θεοὶ δέ, ὧ παῖ, ἀεὶ ὄντες πάντα ἴσασι τά τε γεγενημένα καὶ τὰ ὄντα καὶ ὅ τι ἐξ ἑκάστου αὐτῶν ἀποβήσεται, καὶ τῶν συμβουλευομένων ἀνθρώπων οἷς ἄν ἴλεω ὧσι, προσημαίνουσιν ἄ τε χρὴ ποιεῖν καὶ ἃ το ἀνρή. εἰ δὲ μὴ πᾶσιν ἐθέλουσι συμβουλεύειν, οὐδὲν θαυμαστόν· οὐ γὰρ ἀνάγκη αὐτοῖς ἐστιν ὧν ἃν μὴ ἐθέλωσιν ἐπιμέλεσθαι.

Cyrus arrives in Media—discussion with Cyaxares.

10. Τοιαῦτα μὲν δὴ ἀφίκοντο διαλεγόμενοι μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Περσίδος · ἐπεὶ δ' αὐτοῖς ἀετὸς δεξιὸς ¹⁵ φανεὶς προηγεῖτο, προσευξάμενοι θεοῖς καὶ ἤρωσι τοῖς Περσίδα γῆν κατέχουσιν ἴλεως καὶ εὐμενεῖς πέμπειν σφᾶς, οὕτω διέβαινον τὰ ὅρια. ἐπειδὴ δὲ διέβησαν, προσηύχοντο αὖθις θεοῖς τοῖς Μηδίαν γῆν κατέχουσιν ἴλεως καὶ εὐμενεῖς δέχεσθαι αὐτούς. ταῦτα δὲ ποιή²⁰ σαντες, ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ὥσπερ εἰκός, ὁ μὲν πατὴρ πάλιν εἰς Πέρσας ἀπήει, Κῦρος δὲ εἰς Μήδους πρὸς Κυαξάρην ἐπορεύετο. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ὁ Κῦρος εἰς Μήδους πρὸς τὸν Κυαξάρην, πρῶτον μὲν ὧσπερ εἰκὸς ἠσπάσαντο ἀλλήλους, ἔπειτα δὲ ἤρετο τὸν Κῦ²⁵ ρον ὁ Κυαξάρης πόσον τι ἄγοι τὸ στράτευμα. ὁ δὲ ἔφη, Τρισμυρίους μὲν οἷοι καὶ πρόσθεν ἐφοίτων πρὸς ὑμᾶς μισθοφόροι · ἄλλοι δὲ καὶ τῶν οὐδέποτε ἐξελ-

θόντων προσέρχονται τῶν ὁμοτίμων. Πόσοι τινές; ἔφη ὁ Κυαξάρης. Οὐκ ἂν ὁ ἀριθμός σε, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀκούσαντα εὐφράνειεν· ἀλλ' ἐκείνο ἐννόησον ὅτι ὀλίγοι ὅντες οὖτοι οἱ ὁμότιμοι καλούμενοι πολλῶν ς ὅντων τῶν ἄλλων Περσῶν ῥαδίως ἄρχουσιν. ἀτάρ, ἔφη, δέει τι αὐτῶν ἢ μάτην ἐφοβήθης, οἱ δὲ πολέμιοι οὐκ ἔρχονται; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, καὶ πολλοί γε. Πῶς τοῦτο σαφές; "Ότι, ἔφη, πολλοὶ ἤκοντες αὐτόθεν ἄλλος ἄλλον τρόπον πάντες ταὐτὸ λέγουσιν. 'Αγωνιστέον μὲν ἄρα ἡμῖν πρὸς τοὺς ἄνδρας. 'Ανάγκη γάρ, ἔφη. Τί οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος, οὐ καὶ τὴν δύναμιν ἔλεξάς μοι, εἰ οἶσθα, πόση ἡ προσιοῦσα, καὶ πάλιν τὴν ἡμετέραν, ὅπως εἰδότες ἀμφοτέρας πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα ὅπως ἂν ἄριστα ἀγωνιζοίμεθα.

Conversation concerning the two armies.

15 11. Πολέμιοι δή, ἔφη ὁ Κυαξάρης, ἱππεῖς μὲν ἑξακισμύριοί εἰσι, πελτασταὶ δὲ καὶ τοξόται πλεῖον ἢ εἴκοσι μυριάδες. ᾿Αγε δὴ, ἔφη ὁ Κῦρος, τῆς σῆς δυνάμεως τί φὴς πλῆθος εἶναι; Εἰσίν, ἔφη, Μήδων μὲν ἱππεῖς πλείους τῶν μυρίων · πελτασταὶ δὲ καὶ τοξό
20 ται γένοιντ᾽ ἄν πως ἐκ τῆς ἡμετέρας κᾶν ἑξακισμύριοι. .. ᾿Αρμενίων δ᾽, ἔφη, τῶν ὁμόρων ἡμῖν παρέσονται ἱππεῖς μὲν τετρακισχίλιοι, πεζοὶ δὲ δισμύριοι. Λέγεις σύ, ἔφη ὁ Κῦρος, ἱππέας μὲν ἡμῖν εἶναι μεῖον ἢ τέταρτον μέρος τοῦ τῶν πολεμίων ἱππικοῦ, πεζοὺς δὲ ἀμφὶ τοὺς ἡμίσεις. Τί οὖν, ἔφη ὁ Κυαξάρης, οὐκ ὀλίγους νομίζεις Περσῶν εἶναι οῦς σὰ ψὴς ἄγειν; ᾿Αλλ᾽ εἰ μὲν ἀνδρῶν προσδεῖ ἡμῖν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἴτε καὶ μή,

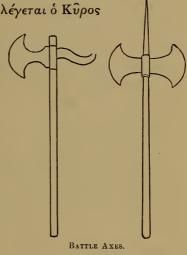
αὖθις συμβουλευσόμεθα· τὴν δὲ μάχην μοι, ἔφη, λέξον ἑκάστων ἤτις ἐστί. Σχεδόν, ἔφη ὁ Κυαξάρης, πάντων ἡ αὐτή· τοξόται γάρ εἰσι καὶ ἀκοντισταὶ οἴ τ' ἐκείνων καὶ οἱ ἡμέτεροι. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, 5 ἀκροβολίζεσθαι ἀνάγκη ἐστὶ τοιούτων γε τῶν ὅπλων ὄντων. ᾿Ανάγκη γὰρ οὖν, ἔφη ὁ Κυαξάρης· οὐκοῦν ἐν τούτῳ μὲν τῶν πλειόνων ἡ νίκη· πολὺ γὰρ ἄν θᾶττον οἱ ὀλίγοι ὑπὸ τῶν πολλῶν τιτρωσκόμενοι ἀναλωθείησαν ἢ οἱ πολλοὶ ὑπὸ τῶν ὀλίγων· εἰ οὖν οὕτως εἰς Πέρσας, καὶ ἄμα μὲν διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι εἴ τι πείσονται Μῆδοι, εἰς Πέρσας τὸ δεινὸν ἤξει, ἄμα δὲ αἰτεῖν πλεῖον στράτευμα; ᾿Αλλὰ τοῦτο μέν, ἔφη ὁ Κῦρος, εὖ ἴσθι ὅτι, οὐδ᾽ εἰ πάντες ἔλθοιεν Πέρσαι, 15 πλήθει οὐχ ὑπερβαλοίμεθ᾽ ἄν τοὺς πολεμίους.

Cyrus' plan - address to his men.

12. Τί μὴν ἄλλο ἐνορῷς ἄμεινον τούτου; Ἐγὰ μὲν ἄν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἰ σὰ εἴην, ὡς τάχιστα ὅπλα ποιοίμην πὰσι Πέρσαις τοῖς προσιοῦσιν οἶάπερ ἔχοντες ἔρχονται παρ' ἡμῶν οἱ τῶν ὁμοτίμων καλούμενοι ταῦτα δ' ἐστὶ θώραξ μὲν περὶ τὰ στέρνα, γέρρον δὲ εἰς τὴν ἀριστεράν, κοπὶς δὲ ἢ σάγαρις εἰς τὴν δεξιάν κὰν ταῦτα παρασκευάσῃς, ἡμῖν μὲν ποιήσεις τὸ ὁμόσε τοῖς ἐναντίοις ἰέναι ἀσφαλέστατον, τοῖς πολεμίοις δὲ τὸ φεύγειν ἢ τὸ μένειν αἱρετώτερον. τάττομεν δέ, ἔφη, 25 ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς μένοντας οἴ γε μεντὰν αὐτῶν φεύγωσι, τούτους ὑμῖν καὶ τοῖς ἵπποις νέμομεν, ὡς μὴ σχολάζωσι μήτε μένειν μήτε ἀναστρέφεσθαι.

Κύρος μεν ούτως έλεξε τώ δε Κυαξάρη έδοξε τε εθ λέγειν, καὶ τοῦ μὲν πλείους μεταπέμπεσθαι οὐκέτι έμέμνητο, παρεσκευάζετο δε ὅπλα τὰ προειρημένα. καὶ σχεδόν τε έτοιμα ἦν καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι

5 παρησαν έχοντες τὸ ἀπὸ Περσῶν στράτευμα. ἐνταῦθα δὴ εἰπεῖν λέγεται ὁ Κῦρος συναγαγών αὐτούς, "Ανδρες φίλοι, έγω ύμας όρῶν αὐτοὺς μὲν καθ-10 ωπλισμένους ούτω καὶ ταίς ψυχαίς παρεσκευασμένους ώς είς χείρας συμμίξοντας τοίς πολεμίοις, τοὺς δὲ ἐπομένους 15 ύμιν Πέρσας γιγνώσκων ότι ούτως ώπλισμένοι είσὶν ώς ὅτι προσωτάτω ταχθέντες μάχεσθαι, έδεισα μη όλίγοι καὶ ἔρη-

20 μοι συμμάχων συμπίπτοντες πολεμίοις πολλοίς πάθοιτέ τι. νῦν οὖν, ἔφη, σώματα μὲν ἔχοντες ἀνδρῶν ήκετε οὐ μεμπτά· ὅπλα δὲ ἔσται αὐτοῖς ὅμοια τοῖς ήμετέροις τάς γε μέντοι ψυχὰς θήγειν αὐτῶν ἡμέτερον έργον. ἄρχοντος γάρ έστιν οὐχ έαυτὸν μόνον ἀγαθὸν 25 παρέχειν, άλλὰ δεῖ καὶ τῶν ἀρχομένων ἐπιμέλεσθαι όπως ώς βέλτιστοι έσονται. Ο μέν ούτως είπεν οί δ' ήσθησαν μέν πάντες, νομίζοντες μετά πλειόνων άγωνιείσθαι καὶ έκόντες πάντες οἱ Περσών στρατιῶται ἀνέλαβον τὰ ὅπλα.

While waiting for the enemy to appear he drills his army.

13. Έν ὦ δὲ οἱ πολέμιοι ἐλέγοντο μὲν προσιέναι, παρήσαν δε οὐδέπω, εν τούτω επειρατο ο Κύρος ἀσκείν μέν τὰ σώματα τῶν μεθ' ἐαυτοῦ εἰς ἰσχύν, διδάσκειν δὲ τὰ τακτικά, θήγειν δὲ τὰς ψυχὰς εἰς τὰ πολεμικά. 5 καὶ πρῶτον μὲν λαβὼν παρὰ Κυαξάρου ὑπηρέτας προσέταξεν έκάστοις των στρατιωτών ίκανως ων έδέοντο πάντα πεποιημένα παρασχείν τοῦτο δὲ παρασκευάσας οὐδὲν αὐτοῖς ἐλελοίπει ἄλλο ἢ ἀσκεῖν τὰ άμφὶ τὸν πόλεμον, ἐκεῖνο δοκῶν καταμεμαθηκέναι ὅτι 10 οὖτοι κράτιστοι ἔκαστα γίγνονται οἳ ἂν ἀφέμενοι τοῦ πολλοίς προσέχειν τὸν νοῦν ἐπὶ ἐν ἔργον τράπωνται. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐννοήσας ὅτι περὶ ὁπόσων αν γένωνται ανθρώποις φιλονικίαι, πολύ μαλλον έθέλουσι ταῦτ' ἀσκεῖν, ἀγῶνάς τε αὐτοῖς προεῖπεν ἁπάν-15 των όπόσα εγίγνωσκεν ἀσκεῖσθαι ἀγαθὸν εἶναι ὑπὸ ΄ στρατιωτῶν.

Cyrus provides tents for his men and sees that they have suitable exercise.

14. Σκηνὰς δ' αὐτοῖς κατεσκεύασε, πληθος μὲν ὅσοι ταξίαρχοι ἢσαν, μέγεθος δὲ ὤστε ἱκανὰς εἶναι τῃ τάξει ἑκάστη · ἡ δὲ τάξις ἢν ἑκατὸν ἄνδρες. ἐσκήνουν μὲν δὴ οὐτω κατὰ τάξεις · ἐν δὲ τῷ ὁμοῦ σκηνοῦν ἐδόκουν μὲν αὐτῷ ἀφελεῖσθαι πρὸς τὸν μέλλοντα ἀγῶνα τἄλλα καὶ ὁμοῦ τρεφόμενοι καὶ πρὸς τὸ ἢττον ἀλλήλους ἐθέλειν ἀπολείπειν, ὅτι ἑώρα καὶ τὰ θηρία τὰ συντρεφόμενα δεινὸν ἔχοντα πόθον, ἤν τις αὐτὰ διασπῷ ἀπ' ἀλλήλων. εξ ἐπεμέλετο δὲ καὶ τούτου ὁ Κῦρος ὅπως μήποτε ἀνίδρωτοι γενόμενοι ἐπὶ τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον εἰσίοιεν. ἢ

γὰρ ἐπὶ θήραν ἐξάγων ἱδρῶτα αὐτοῖς παρεῖχεν, ἢ παιδιὰς τοιαύτας ἐξηύρισκεν αι ἱδρῶτα ἔμελλον παρέχειν, ἢ καὶ πρᾶξαι εἴ τι δεόμενος τύχοι, οὕτως ἐξηγεῖτο τῆς πράξεως ὡς μὴ ἐπανίοιεν ἀνιδρωτί. τοῦτο γὰρ ἡγεῖτο 5 καὶ πρὸς τὸ ἡδέως ἐσθίειν ἀγαθὸν εἶναι καὶ πρὸς τὸ ὑγιαίνειν καὶ πρὸς τὸ δύνασθαι πονεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀλλήλοις δὲ πραοτέρους εἶναι ἀγαθὸν ἡγεῖτο τοὺς πόνους εἶναι, ὅτι καὶ οἱ ἴπποι συμπονοῦντες ἀλλήλοις πραότεροι συνεστήκασι. πρός γε μὴν τοὺς πολεμίους ω μεγαλοφρονέστεροι γίγνονται οι αν συνειδωσιν ἑαυτοῖς εὖ ἠσκηκότες.

He invites into his own tent those whom he wishes to reward.

15. Κῦρος δ' έαυτῷ σκηνὴν μὲν κατεσκευάσατο ώστε ίκανὴν ἔχειν οθς καλοίη ἐπὶ δείπνον. ἐκάλει δὲ ώς τὰ πολλὰ τῶν ταξιάρχων οθς καιρὸς αὐτῷ δοκοίη 15 εἶναι, ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν λοχαγῶν καὶ τῶν δεκαδάρχων τινας και των πεμπαδάρχων ἐκάλει, ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν στρατιωτῶν, ἔστι δ' ὅτε καὶ τὴν πεμπάδα όλην καὶ δεκάδα όλην καὶ λόχον όλον καὶ τάξιν όλην. έκάλει δε καὶ ετίμα όπότε τινὰς ἴδοι τοιοῦτόν τι ποιή-20 σαντας δ αὐτὸς ἐβούλετο ποιείν. ἦν δὲ τὰ παρατιθέμενα ἀεὶ ἴσα αὐτῷ τε καὶ τοῖς καλουμένοις ἐπὶ δεῖπνον. καὶ τοὺς ἀμφὶ τὸ στράτευμα δὲ ὑπηρέτας ἰσομοίρους πάντων ἀεὶ ἐποιεῖτο· οὐδεν γὰρ ἡττον τιμᾶν ἄξιον έδόκει αὐτῷ εἶναι τοὺς ἀμφὶ τὰ στρατιωτικὰ ὑπηρέτας 25 οὔτε κηρύκων οὔτε πρέσβεων. καὶ γὰρ πιστοὺς ἡγεῖτο δείν είναι τούτους καὶ έπιστήμονας τῶν στρατιωτικῶν καὶ συνετούς, προσέτι δὲ καὶ σφοδρούς καὶ ταχεῖς καὶ

CYROPAEDIA — 4

αόκνους καὶ ἀταράκτους. πρὸς δ' ἔτι ἃ οἱ βέλτιστοὶ νομιζόμενοι ἔχουσιν ἐγίγνωσκεν ὁ Κῦρος δεῖν τοὺς ὑπηρέτας ἔχειν, καὶ τοῦτο ἀσκεῖν ὡς μηδὲν ἀναίνοιντο ἔργον, ἀλλὰ πάντα νομίζοιεν πρέπειν αὐτοῖς πράττειν 5 ὄσα ὁ ἄρχων προστάττοι.

At one of Cyrus' entertainments Hytaspes describes the manners of some of the new recruits.

16. 'Αεὶ μὲν οὖν ἐπεμέλετο ὁ Κῦρος, ὁπότε συσκηνοίεν, όπως εὐχαριστότατοί τε ἄμα λόγοι ἐμβληθήσονται καὶ παρορμῶντες εἰς τάγαθόν. ἀφίκετο δὲ καὶ εἰς τόνδε ποτε τὸν λόγον. Αρά γε, ἔφη, ω ἄνδρες, ἐνδεέ-10 στεροί τι ήμων δια τουτο φαίνονται είναι οι έταιροι ότι οὐ πεπαίδευνται τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμῖν, ἡ οὐδὲν αρα διοίσειν ήμων ουτ' έν ταις συνουσίαις ουτε όταν άγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους δέη; καὶ 'Υστάσπας ὑπολαβὼν εἶπεν, 'Αλλ' ὁποῖοι μέν τινες ἔσονται 15 είς τοὺς πολεμίους οὖπω ἔγωγε ἐπίσταμαι ἐν μέντοι τῆ συνουσία δύσκολοι ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἔνιοι αὐτῶν φαίνονται πρώην μέν γε, έφη, Κυαξάρης έπεμψεν είς την τάξιν έκάστην ίερεία, καὶ έγένετο κρέα έκάστω ήμων τρία η καὶ πλείω τὰ περιφερόμενα. καὶ ήρξατο 20 μεν ὁ μάγειρος ἀπ' ἐμοῦ τὴν πρώτην περίοδον περιφέρων . ὅτε δὲ τὸ δεύτερον εἰσήει περιοίσων, ἐκέλευσα έγω ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἄρχεσθαι καὶ ἀνάπαλιν φέρειν. άνακραγών οὖν τις τών κατὰ μέσον τὸν κύκλον κατακειμένων στρατιωτών Μὰ Δί', ἔφη, τῶνδε μὲν οὐδὲν 25 ἴσον ἐστίν, εἴγε ἀφ' ἡμῶν γε τῶν ἐν μέσφ οὐδεὶς οὐδέποτε ἄρξεται. καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἡχθέσθην, εἴ τι

μείον δοκοίεν έχειν, καὶ ἐκάλεσα εὐθὺς αὐτὸν πρὸς ἐμέ. ό δὲ μάλα γε τοῦτο εὐτάκτως ὑπήκουσεν. ὡς δὲ τὰ περιφερόμενα ήκε προς ήμας, άτε οίμαι ύστάτους λαμβάνοντας, τὰ μικρότατα λελειμμένα ἦν. ἐνταῦθα δὴ 5 έκείνος πάνυ άνιαθείς δήλος ήν καὶ εἶπε πρὸς έαυτόν, Της τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν. καὶ έγω εἶπον, 'Αλλά μὴ φρόντιζε · αὐτίκα γὰρ ἀφ' ἡμῶν αὖ ἄρξεται καὶ σὺ πρῶτος λήψει τὸ μέγιστον. καὶ έν τούτω περιέφερε το τρίτον, όπερ δη λοιπον ήν της 10 περιφορας· κάκεινος έλαβε, κατ' έδοξεν αύτῷ μειον λαβείν · κατέβαλεν οὖν ὃ ἔλαβεν ὡς ἔτερον ληψόμενος. καὶ ὁ ἄρταμος οἰόμενος αὐτὸν οὐδέν τι δεῖσθαι ὄψου, ώχετο παραφέρων πρίν λαβείν αὐτὸν ἔτερον. ἐνταῦθα δη ούτω βαρέως ήνεγκε το πάθος ώστε άνήλωτο μέν 15 ὃ εἰλήφει ὄψον, ὃ δὲ ἔτι αὐτῷ λοιπὸν ἦν τοῦ ἐμβάπτεσθαι, τοῦτό πως ὑπὸ τοῦ ἐκπεπληχθαί τε καὶ τη τύχη οργίζεσθαι δυσθετούμενος ανέτρεψεν. ό μεν δή λοχαγὸς ὁ ἐγγύτατα ἡμῶν ἰδὼν συνεκρότησε τὼ χείρε καὶ τῷ γέλωτι ηὐφραίνετο. ἐγὼ μέντοι, ἔφη, προσεποιού-20 μην βήττειν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἐδυνάμην τὸν γέλωτα κατασχείν. τοιούτον μέν δή σοι ένα, ὧ Κύρε, τῶν έταίρων ἐπιδεικνύω, ἔφη. ἐπὶ μὲν δὴ τούτω ὤσπερ είκὸς ἐγέλασαν.

Another centurion tells an experience in his own company.

17. "Αλλος δέ τις ἔλεξε τῶν ταξιάρχων, Οὖτος μὲν δή, ὧ Κῦρε, ὡς ἔοικεν, οὖτω δυσκόλῳ ἐπέτυχεν. ἐγὼ δέ, ὡς σὰ διδάξας ἡμᾶς τὰς τάξεις ἀπέπεμψας καὶ ἐκέλευσας διδάσκειν τὴν ἑαυτοῦ ἔκαστον τάξιν ἃ παρὰ

σοῦ ἐμάθομεν, οὕτω δὴ καὶ ἐγώ, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι έποίουν, έλθων έδίδασκον ένα λόχον. καὶ στήσας τὸν λοχαγὸν πρῶτον καὶ τάξας δὴ ἐπ' αὐτῷ ἄνδρα νεανίαν καὶ τοὺς ἄλλους ή ὤμην δεῖν, ἔπειτα στὰς ἐκ τοῦ ἔμ-5 προσθεν βλέπων είς τὸν λόχον, ἡνίκα μοι ἐδόκει καιρὸς εἶναι, προϊέναι ἐκέλευσα. καὶ ἀνήρ σοι ὁ νεανίας έκεινος προελθών τοῦ λοχαγοῦ πρότερος ἐπορεύετο. κάγω ίδων εἶπον, "Aνθρωπε, τί ποιεῖς; καὶ δς ἔφη, Προέρχομαι ὤσπερ σὺ κελεύεις. κάγὼ εἶπον, 'Αλλ' 10 οὐκ ἐγὼ σὲ μόνον ἐκέλευον ἀλλὰ πάντας προϊέναι. καὶ ος ἀκούσας τοῦτο μεταστραφείς προς τοὺς λοχίτας εἶπεν, Οὐκ ἀκούετε, ἔφη, λοιδορουμένου; προϊέναι πάντας κελεύει. καὶ ἄνδρες πάντες παρελθόντες τὸν λοχαγὸν ἦσαν πρὸς ἐμέ. ἐπεὶ δὲ ὁ λοχαγὸς αὐτοὺς 15 ἀνεχώριζεν, έδυσφόρουν καὶ ἔλεγον, Ποτέρω δὴ πείθεσθαι χρή; νῦν γὰρ ὁ μὲν κελεύει προϊέναι, ὁ δ' οὐκ ἐᾳ̂. ἐγὼ μέντοι ἐνεγκὼν ταῦτα πράως ἐξ ἀρχῆς αὖ καταχωρίσας εἶπον μηδένα τῶν ὅπισθεν κινεῖσθαι πρὶν αν ὁ πρόσθεν ἡγῆται, ἀλλα τοῦτο μόνον ὁραν 20 πάντας, τῷ πρόσθεν ἔπεσθαι. ὡς δ' εἰς Πέρσας τις άπιων ήλθε προς έμε και εκέλευσε με την επιστολήν ην έγραψα οἴκαδε δοῦναι, κάγώ, ὁ γὰρ λοχαγὸς ήδει όπου έκειτο ή ἐπιστολή, ἐκέλευσα αὐτὸν δραμόντα ένεγκείν την έπιστολήν, ὁ μεν δη έτρεχεν, ὁ δε νεανίας 25 ἐκείνος εἴπετο τῷ λοχαγῷ σὺν αὐτῷ τῷ θώρακι καὶ τῆ κοπίδι, καὶ ὁ ἄλλος δὲ πᾶς λόχος ἰδῶν ἐκεῖνον συνέτρεχον · καὶ ἡκον οἱ ἄνδρες φέροντες τὴν ἐπιστολήν. οὖτως, ἔφη, ὅ γ' ἐμὸς λόχος ἀκριβοῖ σοι πάντα τὰ παρὰ σοῦ. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι ώς εἰκὸς ἐγέλων ἐπὶ τῆ

ii, 6-30]

δορυφορία της έπιστολης · ὁ δὲ Κῦρος εἶπεν, ⁸Ω Ζεῦ καὶ πάντες θεοί, οἴους ἄρα ἡμεῖς ἔχομεν ἄνδρας ἑταίρους, οἴ γε εὐθεράπευτοι μὲν οὕτως εἰσὶν ὤστ' εἶναι αὐτῶν καὶ μικρῷ ὄψῷ παμπόλλους φίλους ἀνακτήσασθαι, πιθανοὶ δ' οὕτως εἰσί τινες ὤστε πρὶν εἰδέναι τὸ ταττόμενον πρότερον πείθονται. ἐγὰ μὲν οὐκ οἶδα ποίους τινὰς χρὴ μᾶλλον εὕξασθαι ἢ τοιούτους στρατιώτας ἔχειν. ὁ μὲν δὴ Κῦρος ἄμα γελῶν οὕτως ἐπήνεσε τοὺς στρατιώτας.

Cyrus jests with some of the men.

10 18. Ἐκ δὲ τούτου πάλιν αὐτοῖς σκώμματος ἤρχετο ό Κύρος. κατανοήσας γάρ τινα τῶν λοχαγῶν σύνδειπνον καὶ παρακλίτην πεποιημένον ἄνδρα ὑπέρδασύν τε καὶ ὑπέραισχρον, ἀνακαλέσας τὸν λοχαγὸν ονομαστὶ εἶπεν ὧδε· οΩ Σαμβαύλα, ἔφη, ἀλλο ἢ καὶ 15 σὺ κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον, ὅτι καλόν ἐστι, περιάγει τοῦτο τὸ μειράκιον τὸ παρακατακείμενόν σοι; Νη τὸν Δί', ἔφη ὁ Σαμβαύλας, ήδομαι γοῦν καὶ ἐγὼ συνών τε καὶ θεώμενος τοῦτον. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ σύσκηνοι προσέβλεψαν ώς δε είδον το πρόσωπον τοῦ 💀 ἀνδρὸς ὑπερβάλλον αἴσχει, ἐγέλασαν πάντες. καί τις εἶπε, Πρὸς τῶν θεῶν, ὧ Σαμβαύλα, ποίφ ποτέ σε ξργω δ ανηρ ουτος ανηρτηται; καὶ <math>εν, Έγω ύμω νη τον Δία, ω ἄνδρες, έρω. όποσάκις γάρ αὐτὸν ἐκάλεσα εἴτε νυκτὸς εἴτε ἡμέρας, οὐπώποτέ μοι 25 οὖτ' ἀσχολίαν προυφασίσατο οὖτε βάδην ὑπήκουσεν, άλλ' ἀεὶ τρέχων · ὁποσάκις τε αὐτῷ πρᾶξαί τι προσέταξα, οὐδὲν ἀνιδρωτί ποτε αὐτὸν εἶδον ποιοῦντα. πεποίηκε δε καὶ τοὺς δεκαδέας πάντας τοιούτους, οὐ λόγφ ἀλλ' ἔργφ ἀποδεικνὺς οἴους δεῖ εἶναι. καί τις εἶπε, Κἄπειτα τοιοῦτον ὄντα οὐ φιλεῖς αὐτὸν ὥσπερ τοὺς συγγενεῖς; καὶ ὁ αἰσχρὸς ἐκεῖνος πρὸς τοῦτο ἔφη· 5 Μὰ Δία· οὐ γὰρ φιλόπονός ἐστιν· ἐπεὶ ἤρκει ἂν αὐτῷ, εἰ ἐμὲ ἤθελε φιλεῖν, τοῦτο ἀντὶ πάντων τῶν γυμνασίων.

He proposes a subject for debate.

19. Τοιαῦτα μὲν δὴ καὶ γελοῖα καὶ σπουδαῖα καὶ ἐλέγετο καὶ ἐπράττετο ἐν τῆ σκηνῆ. τέλος δὲ τὰς τρίτας σπονδὰς ποιήσαντες καὶ εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς τἀγαθὰ τὴν σκηνὴν εἰς κοίτην διέλυον. τῆ δ' ὑστεραίᾳ ὁ Κῦρος συνέλεξε πάντας τοὺς στρατιώτας καὶ ἔλεξε τοιάδε.

*Ανδρες φίλοι, ὁ μὲν ἀγὼν ἐγγὺς ἡμῶν προσέρχονται το γὰρ οἱ πολέμιοι. τὰ δ' ἄθλα τῆς νίκης, ἢν μὲν ἡμεῖς νικῶμεν, τοῦτο γάρ, ἔφη, δεῖ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, δῆλον ὅτι οἴ τε πολέμιοι ἡμέτεροι καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀγαθὰ πάντα · ἢν δὲ ἡμεῖς αὖ νικώμεθα, καὶ οὕτω τὰ τῶν νικωμένων πάντα τοῖς νικῶσιν ἀεὶ ἄθλα πρόκειται. οῦτω δή, ἔφη, δεῖ ὑμᾶς γιγνώσκειν ὡς ὅταν μὲν ἄνθρωποι κοινωνοὶ πολέμου γενόμενοι ἐν ἑαυτοῖς ἔκαστοι ἔχωσιν, εἰ μὴ αὐτός τις προθυμήσεται, ὡς οὐδὲν ἐσόμενον τῶν δεόντων, ταχὺ πολλὰ καὶ καλὰ διαπράττονται · οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀργεῖται τῶν πράττεσθαι δεομένων καὶ μαχόμενος, κὰν αὐτὸς μαλακίζηται, τούτοις, ἔφη, εὖ ἴστε ὅτι πᾶσιν ἄμα πάντα ἤκει τὰ χαλεπὰ φερόμενα. καὶ ὁ θεὸς οὕτω πως ἐποίησε · τοὺς μὴ θέλον-

τας έαυτοις προστάττειν έκπονειν τάγαθὰ ἄλλους αὐτοις ἐπιτακτήρας δίδωσι. νῦν οὖν τις, ἔφη, λεγέτω ἐνθάδε ἀναστὰς περὶ αὐτοῦ τούτου ποτέρως ἃν τὴν ἀρετὴν μᾶλλον οἴεται ἀσκεισθαι παρ' ἡμῖν, εἰ μέλλοι ὁ πλείστα καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν ἐθέλων πλείστης καὶ τιμῆς τεύξεσθαι, ἢ ἃν εἰδῶμεν ὅτι οὐδὲν διαφέρει κακὸν εἶναι ὁμοίως γὰρ πάντες τῶν ἴσων τευξόμεθα.

The discussion begins - opinions of Chrysantas and Pheraulas.

20. Ἐνταῦθα δὴ ἀναστὰς Χρυσάντας, εἶς τῶν ὁμοτίμων, άνηρ οὖτε μέγας οὖτε ἐσχυρὸς ἐδεῖν, φρονήσει 10 δὲ διαφέρων, Ἐγὼ δ', ἔφη, οὖτε ποσίν εἰμι ταχὺς οὖτε χερσὶν ἰσχυρός, γιγνώσκω τε ὅτι ἐξ ὧν ἂν ἐγὼ τῷ έμφ σώματι ποιήσω, οὐ κριθείην οὖτε αν πρώτος οὖτε αν δεύτερος, οίμαι δ' οὐδ' αν χιλιοστός, ἴσως δ' οὐδ' αν μυριοστός · άλλ' ἐκείνο, ἔφη, σαφῶς ἐπίσταμαι 15 ότι εί μεν οί δυνατοί έρρωμένως άντιλήψονται των πραγμάτων, ἀγαθοῦ τινός μοι μετέσται τοσοῦτον μέρος όσον αν δίκαιον ή · εί δ' οι μεν κακοί μηδεν ποιήσουσιν, οί δ' άγαθοί καὶ δυνατοὶ άθύμως έξουσι, δέδοικα, ἔφη, μὴ ἄλλου τινὸς μᾶλλον ἢ τοῦ ἀγα-20 θοῦ μεθέξω πλεῖον μέρος ἢ βούλομαι. Χρυσάντας μεν δη ούτως είπεν. ἀνέστη δ' έπ' αὐτῷ Φεραύλας Πέρσης τῶν δημοτῶν, Κύρω πως ἔτι οἴκοθεν συνήθης καὶ ἀρεστὸς ἀνήρ, καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἀφυὴς καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀγεννεῖ ἀνδρὶ ἐοικώς, καὶ ἔλεξε 25 τοιάδε.

Έγω, ἔφη, ὧ Κῦρε καὶ πάντες οἱ παρόντες Πέρσαι, ἡγοῦμαι μὲν ἡμᾶς πάντας ἐκ τοῦ ἴσου νῦν ὁρμᾶσθαι

εἰς τὸ ἀγωνίζεσθαι περὶ ἀρετῆς· ὁρῶ γὰρ ὁμοία μὲν τροφῆ πάντας ἡμᾶς τὸ σῶμα ἀσκοῦντας, ὁμοίας δὲ συνουσίας πάντας ἀξιουμένους, ταὐτὰ δὲ πᾶσιν ἡμῖν πρόκειται. τὸ γὰρ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι πᾶσιν ἐν κοινῷ κεῖται, καὶ ὃς ἂν φανῆ τοῦτο ἀπροφασίστως ποιῶν, τοῦτον ὁρῶ παρὰ Κύρου τιμῆς τυγχάνοντα· τό τε πρὸς τοὺς πολεμίους ἄλκιμον εἶναι οὐ τῷ μὲν προσῆκον τῷ δ' οὔ, ἀλλὰ πᾶσι καὶ τοῦτο προκέκριται κάλλιστον εἶναι.

Pheraulus on self-defense.

21. Νῦν δ', ἔφη, ἡμῖν καὶ δείκνυται μάχη, ἡν ἐγὼ όρῶ πάντας ἀνθρώπους φύσει ἐπισταμένους. καὶ ἐγώ, έφη, έκ παιδίου εὐθὺς προβάλλεσθαι ἠπιστάμην πρὸ τούτων ο τι ζωην πληγήσεσθαι εί δε μη άλλο μηδεν έχοιμι, τω χείρε προέχων ένεπόδιζον ο τι έδυνάμην τον 15 παίοντα · καὶ τοῦτο ἐποίουν οὐ διδασκόμενος, ἀλλὰ καὶ έπ' αὐτῷ τούτω παιόμενος, εἰ προβαλοίμην. μάχαιράν γε μην εὐθὺς παιδίον ὢν ήρπαζον ὅπου ἴδοιμι, οὐδὲ παρ' ένὸς οὐδὲ τοῦτο μαθών ὅπως δεῖ λαμβάνειν η παρὰ τῆς φύσεως, ώς ἐγώ φημι. καὶ ναὶ μὰ Δία 20 ἔπαιόν γε τῆ μαχαίρα πᾶν ὅ τι δυναίμην λανθάνειν. οὐ γὰρ μόνον φύσει ἦν, ὥσπερ τὸ βαδίζειν καὶ τρέχειν, άλλὰ καὶ ήδὺ πρὸς τῷ πεφυκέναι τοῦτο ἐδόκει μοι είναι. έπεὶ δ' οὖν αὕτη, ἔφη, ἡ μάχη καταλείπεται, ἐν ἢ προθυμίας μᾶλλον ἢ τέχνης ἔργον ἐστί, πῶς 25 ήμιν ούχ ήδέως πρὸς τούσδε τοὺς όμοτίμους άγωνιστέον; ὅπου γε τὰ μὲν ἆθλα τῆς ἀρετῆς ἴσα πρόκειται. παραβαλλόμενοι δε οὐκ ἴσα εἰς τὸν κίνδυνον

ἴμεν, ἀλλ' οὖτοι μὲν ἔντιμον, ὄσπερ μόνος ἥδιστος, βίον, ἡμεῖς δὲ ἐπίπονον μέν, ἄτιμον δέ, ὅσπερ οἶμαι χαλεπώτατος.

He praises Cyrus as judge—and proposes that the rewards be according to merit.

22. Μάλιστα δέ, ὧ ἄνδρες, τοῦτό με εὐθύμως εἰς 5 τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς τούσδε παρορμῷ ὅτι Κῦρος ὁ κρίνων έσται, δς οὐ φθόνω κρίνει, ἀλλὰ σὺν θεῶν όρκω λέγω ή μην έμοι δοκεί Κύρος ούστινας αν όρα άγαθοὺς φιλείν οὐδεν ήττον έαυτοῦ· τούτοις γοῦν όρω αὐτὸν ὅ τι αν ἔχη ήδιον διδόντα μαλλον ἡ αὐτὸν το έχοντα. καίτοι, έφη, οἶδα ὅτι οὖτοι μέγα φρονοῦσιν ότι πεπαίδευνται δή καὶ πρὸς λιμὸν καὶ δίψαν καὶ πρὸς ρίγος καρτερείν, κακῶς εἰδότες ὅτι καὶ ταῦτα ήμεις ύπὸ κρείττονος διδασκάλου πεπαιδεύμεθα ή οῦτοι. οὐ γὰρ ἔστι διδάσκαλος οὐδεὶς τούτων κρείτ-15 των της ανάγκης, η ήμας καὶ λίαν ταῦτ ἀκριβοῦν έδίδαξε. καὶ πονείν οὖτοι μὲν τὰ ὅπλα φέροντες έμελέτων, ἄ ἐστιν ἄπασιν ἀνθρώποις ηὑρημένα ώς αν ευφορώτατα είη, ήμεις δέ γ', έφη, έν μεγάλοις φορτίοις καὶ βαδίζειν καὶ τρέχειν ήναγκαζόμεθα, ὧστε 20 νῦν ἐμοὶ δοκεῖν τὸ τῶν ὅπλων φόρημα πτεροῖς μᾶλλον έοικέναι ή φορτίω. ως οὖν έμοῦ γε καὶ ἀγωνιουμένου καὶ ὁποῖος ἄν τις ὧ κατὰ τὴν ἀξίαν με τιμᾶν ἀξιώσοντος, ούτως, έφη, ὧ Κῦρε, γίγνωσκε. καὶ ὑμῖν γ', ἔφη, ὧ ἄνδρες δημόται, παραινῶ εἰς ἔριν ὁρμᾶσθαι ταύτης 25 της μάχης πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους τούσδε · νῦν γὰρ άνδρες είλημμένοι είσὶν έν δημοτική άγωνία. Φεραύλας μεν δη ούτως εἶπεν. ἀνίσταντο δε καὶ ἄλλοι πολλοὶ συναγορεύοντες. ἔδοξε κατὰ την ἀξίαν τιμασθαι ἔκαστον, Κῦρον δε τὸν κρίνοντα εἶναι. ταῦτα μεν δη οὕτω προυκεχωρήκει.

A novel exercise — clods versus sticks — Cyrus invites the combatants to dinner.

23. Ἐκάλεσε δ' ἐπὶ δεῖπνον καὶ ὅλην τάξιν σὺν τῷ ταξιάρχω, ιδών αὐτὸν τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν ἀνδρῶν της τάξεως ἀντιτάξαντα έκατέρωθεν εἰς ἐμβολήν, θώρακας μέν άμφοτέρους έχοντας καὶ γέρρα έν ταῖς άριστεραίς, είς δὲ τὰς δεξιὰς νάρθηκας παχείς τοίς 10 ήμίσεσιν έδωκε, τοις δ' έτέροις είπεν ότι βάλλειν δεήσοι αναιρουμένους ταις βώλοις. ἐπεὶ δὲ παρεσκευασμένοι οὖτως ἔστησαν, ἐσήμηνεν αὐτοῖς μάχεσθαι. ένταθθα δη οί μεν έβαλλον ταις βώλοις καὶ έστιν οί έτύγχανον καὶ θωράκων καὶ γέρρων, οἱ δὲ καὶ μηροῦ 15 καὶ κνημίδος. ἐπεὶ δὲ ὁμοῦ ἐγένοντο, οἱ τοὺς νάρθηκας έχοντες έπαιον των μεν μηρούς, των δε χείρας, των δὲ κυήμας, τῶν δὲ καὶ ἐπικυπτόντων ἐπὶ βώλους ἔπαιον τοὺς τραχήλους καὶ τὰ νῶτα. τέλος δὲ τρεψάμενοι έδίωκον οἱ ναρθηκοφόροι παίοντες σὺν πολλῷ γέλωτι 20 καὶ παιδιά. ἐν μέρει γε μὴν οἱ ἔτεροι λαβόντες πάλιν τοὺς νάρθηκας ταὐτὰ ἐποίησαν τοὺς ταῖς βώλοις βάλλοντας. ταθτα δ' άγασθεὶς ὁ Κθρος, τοθ μέν ταξιάρχου την έπίνοιαν, των δε την πειθώ, ότι άμα μεν έγυμνάζοντο, ἄμα δὲ ηὐθυμοῦντο, ἄμα δὲ ἐνίκων οἱ εἰ-25 κασθέντες τῆ τῶν Περσῶν ὁπλίσει, τούτοις δὴ ἡσθεὶς έκάλεσε τε έπι δείπνον αὐτοὺς και έν τη σκηνη ιδών

τινας αὐτῶν ἐπιδεδεμένους, τὸν μέν τινα ἀντικνήμιον, τὸν δὲ χεῖρα, ἤρώτα τί πάθοιεν. οἱ δὶ ἔλεγον ὅτι πληγεῖεν ταῖς βώλοις. ὁ δὲ πάλιν ἐπηρώτα πότερον ἐπεὶ ὁμοῦ ἐγένοντο ἢ ὅτε πρόσω ἢσαν. οἱ δὶ ἔλεγον ὅτε πρόσω ἢσαν. οἱ δὶ ἔλεγον ὅτε πρόσω ἢσαν. ἐπεὶ δὲ ὁμοῦ ἐγένοντο, παιδιὰν ἔφασαν εἶναι καλλίστην οἱ ναρθηκοφόροι · οἱ δὲ συγκεκομμένοι τοῖς νάρθηξιν ἀνέκραγον ὅτι οὐ σφίσι δοκοίη παιδιὰ εἶναι τὸ ὁμόθεν παίεσθαι · ἄμα δὲ ἐπεδείκνυσαν τῶν ναρθήκων τὰς πληγὰς καὶ ἐν χερσὶ καὶ ἐν τραχήλοις, ἔνιοι δὲ καὶ ἐν προσώποις. καὶ τότε μὲν ὤσπερ εἰκὸς ἐγέλων ἐπὶ ἀλλήλοις. τῆ δὶ ὑστεραία μεστὸν ἢν τὸ πεδίον πῶν τῶν τούτους μιμουμένων · καὶ εἰ μὴ ἄλλο τι σπουδαιότερον πράττοιεν, ταύτη τῆ παιδιὰ ἐχρῶντο.

Another company earns a similar reward by a clever maneuver a jealous captain.

24. Αλλον δέ ποτε ίδων ταξίαρχον ἄγοντα τὴν τάξιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἐφ΄ ἐνός, καὶ ὁπότε δοκοίη αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παραγγέλλοντα τὸν ὕστερον λόχον παράγειν, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον, εἰς μέτωπον, ἐπεὶ δ΄ ἐν μετώπῳ οἱ λοχαγοὶ ἐγένοντο, παρηγγύησεν εἰς δύο ἄγειν τὸν λόχον · ἐκ τούτου δὴ παρῆγον οἱ δεκάδαρχοι εἰς μέτωπον · ὁπότε δ΄ αὖ ἐδόκει αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παρήγγειλεν εἰς τέτταρας τὸν λόχον · οὕτω δὴ οἱ πεμπάδαρχοι αὖ παρῆγον εἰς τέτταρας · ἐπεὶ δὲ ἐπὶ θύραις τῆς σκηνῆς ἐγένοντο, παραγγείλας αὖ εἰς ἕνα οὔτως εἰσῆγε τὸν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον ἐκέλευσεν ἔπεσθαι, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον

ώσαύτως παραγγείλας ήγειτο είσω ούτω δ' είσαγαγων κατέκλινεν έπὶ τὸ δεῖπνον ὤσπερ εἰσεπορεύοντο. τοῦτον οὖν ὁ Κῦρος ἀγασθεὶς τῆς τε πραότητος τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐπιμελείας ἐκάλεσε ταύτην τὴν 5 τάξιν έπὶ τὸ δεῖπνον σὺν τῷ ταξιάρχω. παρών δέ τις ἐπὶ τῷ δείπνω κεκλημένος ἄλλος ταξίαρχος, Τὴν δ' έμήν, ἔφη, τάξιν, ὧ Κῦρε, οὐ καλεῖς εἰς τὴν σκηνήν; καὶ μὴν ὅταν γε παρίη ἐπὶ τὸ δεῖπνον, πάντα ταὐτὰ ποιεί καὶ ὅταν τέλος ἡ σκηνὴ ἔχη, ἐξάγει μὲν ὁ 10 οὐραγός, ἔφη, ὁ τοῦ τελευταίου λόχου τὸν λόχον, ύστάτους έχων τοὺς πρώτους τεταγμένους εἰς μάχην. έπειτα ὁ δεύτερος τοὺς τοῦ έτέρου λόχου ἐπὶ τούτοις, καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος ώσαύτως, ὅπως, ἔφη, καὶ όταν ἀπάγειν δέη ἀπὸ πολεμίων, ἐπίστωνται ώς δεῖ 15 ἀπιέναι. ἐπειδὰν δέ, ἔφη, καταστῶμεν ἐπὶ τὸν δρόμον ένθα περιπατοῦμεν, όταν μέν πρὸς έω ἴωμεν, έγω μεν ήγοῦμαι, καὶ ὁ πρῶτος λόχος πρῶτος, καὶ ὁ δεύτερος ώς δεῖ, καὶ οἱ ἄλλοι, ἔως ἂν παραγγέλλω ἐγώ· όταν δ', έφη, πρὸς έσπέραν ἴωμεν, ὁ οὐραγός τε καὶ 20 οί τελευταίοι πρώτοι άφηγούνται έμοὶ μέντοι οὔτω πείθονται ύστέρφ ἰόντι, ἵνα ἐθίζωνται καὶ ἔπεσθαι καὶ ήγεισθαι όμοίως πειθόμενοι. και ό Κυρος έφη, ³Η και άεὶ τοῦτο ποιεῖτε; 'Οποσάκις γε, ἔφη, καὶ δειπνοποιούμεθα νη Δία. Καλῶ τοίνυν, ἔφη, ὑμᾶς, ἄμα μὲν ὅτι 25 τὰς τάξεις μελετᾶτε καὶ προσιόντες καὶ ἀπιόντες, ἄμα δ' ότι καὶ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἄμα δ' ότι τά τε σώματα περιπατούντες ἀσκείτε καὶ τὰς ψυχὰς ὡφελείτε διδάσκοντες. ἐπεὶ οὖν πάντα διπλᾶ ποιεῖτε, διπλην ὑμῖν δίκαιον καὶ τὴν εὐωχίαν παρέχειν. Μὰ Δί', ἔφη ὁ

ταξίαρχος, μήτοι γ' ἐν μιᾳ ἡμέρᾳ, εἰ μὴ καὶ διπλᾶς ἡμῖν τὰς γαστέρας παρέξεις. καὶ τότε μὲν δὴ οὔτω τὸ τέλος τῆς σκηνῆς ἐποιήσαντο. τῆ δ' ὑστεραίᾳ ὁ Κῦρος ἐκάλεσεν ἐκείνην τὴν τάξιν, ὥσπερ ἔφη, καὶ τῆ ἄλλη. αἰσθόμενοι δὲ ταῦτα καὶ οἱ ἄλλοι τὸ λοιπὸν πάντες αὐτοὺς ἐμιμοῦντο.

PART III

CAMPAIGN AGAINST THE ARMENIANS

The Indians send an embassy to Cyaxares—the prompt answer of Cyrus to a summons.

1. Ἐξέτασιν δέ ποτε πάντων τοῦ Κύρου ποιουμένου ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ σύνταξιν ἢλθε παρὰ Κυαξάρου ἄγγελος λέγων ὅτι Ἰνδῶν παρείη πρεσβεία· κελεύει οὖν σε ἐλθεῖν ὡς τάχιστα. φέρω δέ σοι, ἔφη ὁ ἄγγελος, καὶ στολὴν τὴν καλλίστην παρὰ Κυαξάρου· βούλεται γάρ σε ὡς λαμπρότατα καὶ εὐκοσμότατα προσάγειν, ὡς ὀψομένων τῶν Ἰνδῶν ὅπως ἄν προσίης. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος παρήγγειλε τῷ πρώτῳ τεταγμένῳ ταξιάρχῳ εἰς μέτωπον στῆναι, ἐφ' ἐνὸς ἄγοντα τὴν τάξιν, ἐν δεξιᾳ ἔχοντα ἐαυτόν, καὶ τῷ δευτέρῳ ἐκέλευσε ταὐτὸ τοῦτο παραγγεῖλαι, καὶ διὰ πάντων οὔτω παραδιδόναι ἐκέλευσεν. οἱ δὲ πειθόμενοι ταχὺ μὲν παρήγγελλον, ταχὺ δὲ τὰ παραγγελλόμενα ἐποίουν, ὡ ὀν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ ἐγένοντο τὸ μὲν μέτωπον ἐπὶ τριακοσίων, τοσοῦτοι γὰρ ἦσαν οἱ ταξίαρχοι, τὸ δὲ βάθος

έφ' έκατόν. ἐπεὶ δὲ κατέστησαν, ἔπεσθαι ἐκέλευσεν ώς αν αυτός ήγηται και ευθύς τροχάζων ήγειτο. έπει δὲ κατενόησε τὴν ἀγυιὰν τὴν πρὸς τὸ βασίλειον φέρουσαν στενωτέραν οὖσαν ἢ ώς ἐπὶ μετώπου πάντας 5 διιέναι, παραγγείλας την πρώτην χιλιοστύν έπεσθαι κατὰ χώραν, τὴν δὲ δευτέραν κατ' οὐρὰν ταύτης ἀκολουθείν, καὶ διὰ παντὸς οὕτως, αὐτὸς μὲν ἡγείτο οὐκ άναπαυόμενος, αί δ' ἄλλαι χιλιοστύες κατ' οὐρὰν έκάστη της έμπροσθεν είποντο. έπεμψε δε και ύπηρε-10 τας δύο ἐπὶ τὸ στόμα τῆς ἀγυιᾶς, ὅπως εἴ τις ἀγνοοίη, σημαίνοιεν τὸ δέον ποιείν. ώς δ' ἀφίκοντο ἐπὶ τὰς Κυαξάρου θύρας, παρήγγειλε τῷ πρώτῳ ταξιάρχω τὴν τάξιν εἰς δώδεκα τάττειν βάθος, τοὺς δὲ δωδεκάρχους έν μετώπω καθιστάναι περί τὸ βασίλειον, καὶ τῷ 15 δευτέρω ταὐτὰ ἐκέλευσε παραγγείλαι, καὶ διὰ παντὸς ούτως. οί μεν δη ταθτ' έποίουν.

Cyaxares displeased at Cyrus' dress - reply of Cyrus.

2. 'Ο δ' εἰσήει πρὸς τὸν Κυαξάρην ἐν τῆ Περσικῆ στολῆ οὐδέν τι ὑβρισμένη. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Κυαξάρης τῷ μὲν τάχει ἤσθη, τῆ δὲ φαυλότητι τῆς στολῆς ἠχθέ- σθη, καὶ εἶπε, Τί τοῦτο, ὧ Κῦρε; οἷον πεποίηκας οὕτω φανεὶς τοῖς Ἰνδοῖς; ἐγὼ δ', ἔφη, ἐβουλόμην σε ὡς λαμπρότατον φανῆναι· καὶ γὰρ ἐμοὶ ἄν κόσμος ἢν τοῦτο, ἐμῆς ὄντα ἀδελφῆς υἱὸν ὅτι μεγαλοπρεπέστατον φαίνεσθαι. - καὶ ὁ Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπε, Καὶ ποτέρως ἄν, ὧ Κυαξάρη, μᾶλλόν σε ἐκόσμουν, εἴπερ πορφυρίδα ἐνδὺς καὶ ψέλια λαβὼν καὶ στρεπτὸν περιθέμενος σχολῆ κελεύοντι ὑπήκουόν σοι, ἡ νῦν ὅτε σὺν

τοιαύτη καὶ τοσαύτη δυνάμει οὖτω σοι ὀξέως ὑπακούω διὰ τὸ σὲ τιμᾶν ἱδρῶτι καὶ σπουδῆ καὶ αὐτὸς κεκοσμημένος καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιδεικνύς σοι οὖτω πειθομένους; Κῦρος μὲν οὖν ταῦτα εἶπεν. ὁ δὲ Κυαξάρης νομίσας αὐτὸν ὀρθῶς λέγειν ἐκάλεσε τοὺς Ἰνδούς.

Mission of the Indians - Cyrus answers for Cyaxares.

3. Οι δε Ἰνδοι είσελθόντες έλεξαν ὅτι πέμψειε σφας δ Ἰνδων βασιλεύς κελεύων έρωταν έξ οδ δ πόλεμος είη Μήδοις τε καὶ τῶ ᾿Ασσυρίω ἐπεὶ δὲ σοῦ ἀκούσαιμεν, ἐκέλευσεν ἐλθόντας αὖ πρὸς τὸν 10 'Ασσύριον κάκείνου ταὐτὰ πυθέσθαι τέλος δ' άμφοτέροις είπειν ύμιν ότι ὁ Ἰνδών βασιλεύς, τὸ δίκαιον σκεψάμενος, φαίη μετὰ τοῦ ήδικημένου ἔσεσθαι. πρὸς ταθτα ὁ Κυαξάρης εἶπεν, Ἐμοθ μεν τοίνυν ἀκούετε ὅτι οὐκ ἀδικοῦμεν τὸν ᾿Ασσύριον οὐδέν · ἐκείνου δ΄, εἰ 15 δείσθε, έλθόντες νῦν πύθεσθε ο τι λέγει. παρών δὲ ό Κυρος ήρετο τον Κυαξάρην, Η και έγω, έφη, είπω ο τι γιγνώσκω; καὶ ὁ Κυαξάρης ἐκέλευσεν. Ύμεῖς τοίνυν, έφη, ἀπαγγείλατε τῷ Ἰνδῶν βασιλεῖ τάδε, εἰ μή τι ἄλλο Κυαξάρη δοκεί, ὅτι φαμὲν ἡμείς, εἴ τί φησιν 20 ύφ' ήμων άδικεισθαι ό 'Ασσύριος, αιρεισθαι αὐτὸν τὸν Ινδών βασιλέα δικαστήν. οί μέν δη ταῦτα ἀκούσαντες ώχοντο.

A discussion on finance.

- 4. Ἐπεὶ δὲ ἐξῆλθον οἱ Ἰνδοί, ὁ Κῦρος πρὸς τὸν Κυαξάρην ἦρξατο λόγου τοιοῦδε.
- 5 ° Ω Κυαξάρη, ἐγὼ μὲν ἦλθον οὐδέν τι πολλὰ ἔχων ἴδια χρήματα οἴκοθεν· ὁπόσα δ' ἦν, τούτων πάνυ

όλίγα λοιπὰ ἔχω· ἀνήλωκα δέ, ἔφη, εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ τοῦτο ἴσως, ἔφη, θαυμάζεις σὰ πῶς ἐγὼ άνήλωκα σοῦ αὐτοὺς τρέφοντος εἶ δ' ἴσθι, ἔφη, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιῶν ἢ τιμῶν καὶ χαριζόμενος, ὅταν τινὶ 5 άγασθῶ τῶν στρατιωτῶν. πρὸς μὲν οὖν σὲ πάντα δραν δν αἰσθάνομαι πολλα δαπανωντα ἄτοπόν μοι δοκεί είναι · σκοπείν δ' άξιω κοινή καὶ σὲ καὶ ἐμὲ όπως σε μη επιλείψει χρήματα. εαν γαρ συ άφθονα έχης, οίδα ότι καὶ έμοὶ αν είη λαμβάνειν ὁπότε δεοί-10 μην, ἄλλως τε καὶ εἰ εἰς τοιοῦτόν τι λαμβάνοιμι δ μέλλοι καὶ σοὶ δαπανηθὲν βέλτιον εἶναι. ἔναγχος οὖν μέμνημαί σου ἀκούσας ὡς ὁ ᾿Αρμένιος καταφρονοίη σου νῦν, ὅτι ἀκούει τοὺς πολεμίους προσιόντας ήμιν, καὶ οὔτε τὸ στράτευμα πέμποι οὔτε τὸν δασμὸν 15 ὃν ἔδει ἀπάγοι. Ποιεῖ γὰρ ταῦτα, ἔφη, ὧ Κῦρε, ἐκεῖνος · ωστε έγωγε ἀπορω πότερόν μοι κρείττον στρατεύεσθαι καὶ πειρασθαι ἀνάγκην αὐτῷ προσθείναι ἢ νῦν ἐᾶσαι ἐν τῷ παρόντι, μὴ καὶ τοῦτον πολέμιον πρὸς τοις άλλοις προσθώμεθα.

Cyrus suggests a way to replenish the treasury.

20 5. Καὶ ὁ Κῦρος ἐπήρετο, Αἱ δ' οἰκήσεις αὐτῷ πότερον ἐν ἐχυροῖς χωρίοις εἰσὶν ἢ καί που ἐν εὐεφόδοις; καὶ ὁ Κυαξάρης εἶπεν, Αἱ μὲν οἰκήσεις οὐ πάνυ ἐν ἐχυροῖς ἐγὼ γὰρ τούτου οὐκ ἠμέλουν ὅρη μέντοι ἔστιν ἔνθα δύναιτ ἀν ἀπελθὼν ἐν τῷ παραχρῆμα ἐν ²ς ἀσφαλεῖ εἶναι τοῦ μὴ αὐτός γε ὑποχείριος γενέσθαι, μηδὲ ὅσα ἐνταῦ θα δύναιτο ὑπεκκομίσασθαι, εἰ μή τις πολιορκοίη προσκαθήμενος, ὥσπερ ὁ ἐμὸς πατὴρ τοῦτο

ἐποίησεν. ἐκ τούτου δὴ ὁ Κῦρος λέγει τάδε· ᾿Αλλ᾽ εἰ θέλοις, ἔφη, ἐμὲ πέμψαι, ἱππέας μοι προσθεὶς ὁπόσοι δοκοῦσι μέτριοι εἶναι, οἶμαι ἃν σὺν τοῖς θεοῖς ποιῆσαι αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα πέμψαι καὶ ἀποδοῦναι τον δασμόν σοι· ἔτι δ᾽ ἐλπίζω καὶ φίλον αὐτὸν μᾶλλον ἡμῖν γενήσεσθαι ἡ νῦν ἐστι. καὶ ὁ Κυαξάρης εἶπε, Καὶ ἐγώ, ἔφη, ἐλπίζω ἐκείνους ἐλθεῖν ἂν πρὸς σὲ μᾶλλον ἡ πρὸς ἐμέ· ἀκούω γὰρ καὶ συνθηρευτάς τινας τῶν παίδων σοι γενέσθαι αὐτοῦ· ὥστ᾽ ἴσως ἃν καὶ πάλιν ἔλθοιεν πρὸς σέ· ὑποχειρίων δὲ γενομένων αὐτῶν πάντα πραχθείη ἂν ἡ ἡμεῖς βουλόμεθα. Οὐκοῦν σοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κῦρος, σύμφορον εἶναι τὸ λεληθέναι ἡμᾶς ταῦτα βουλεύοντας; Μᾶλλον γὰρ ἄν, ἔφη ὁ Κυαξάρης, καὶ ἔλθοι τις αὐτῶν εἰς χεῖρας, καὶ εἴ τις

He unfolds his plan to Cyaxares.

15 δρμώτο ἐπ' αὐτούς, ἀπαράσκευοι ἃν λαμβάνοιντο.

6. *Ακουε τοίνυν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἢν τί σοι δόξω λέγειν. ἐγὼ πολλάκις δὴ σὺν πᾶσι τοῖς μετ' ἐμοῦ τεθήρακα ἀμφὶ τὰ ὅρια τῆς τε σῆς χώρας καὶ τῆς τῶν 'Αρμενίων, καὶ ἱππέας τινὰς ἤδη προσλαβὼν τῶν οἰνθένδε ἐταίρων ἀφικόμην. Τὰ μὲν τοίνυν ὅμοια ποιῶν, ἔφη ὁ Κυαξάρης, οὐκ ἂν ὑποπτεύοιο· εἰ δὲ πολὺ πλείων ἡ δύναμις φαίνοιτο ἣς ἔχων εἴωθας θηρῶν, τοῦτο ἤδη ὕποπτον ἂν γένοιτο. 'Αλλ' ἔστιν, ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ πρόφασιν κατασκευάσαι καὶ ἐνθάδε οὐκ τοίην ἄν καὶ ἢν τις ἐκεῖσε ἐξαγγείλη, ὡς ἐγὼ βουλοίμην μεγάλην θήραν ποιῆσαι· καὶ ἱππέας, ἔφη, αἰτοίην ἄν σε ἐκ τοῦ φανεροῦ. Κάλλιστα λέγεις, ἔφη

ό Κυαξάρης · έγω δέ σοι οὐκ ἐθελήσω διδόναι πλην μετρίους τινάς, ὡς βουλόμενος πρὸς τὰ φρούρια ἐλθεῖν τὰ πρὸς τῆ ᾿Ασσυρίᾳ. καὶ γὰρ τῷ ὄντι, ἔφη, βούλομαι ἔλθων κατασκευάσαι αὐτὰ ὡς ἔχυρώτατα. ὁπότε δὲ σὺ προεληλυθοίης σὺν ἢ ἔχοις δυνάμει καὶ θηρῷης καὶ δὴ δύο ἡμέρας, πέμψαιμι ἄν σοι ἱκανοὺς ἱππέας καὶ πεζοὺς τῶν παρ' ἐμοὶ ἠθροισμένων, οὺς σὺ λαβων εὐθὺς ἂν ἴοις, καὶ αὐτὸς δ' ἂν ἔχων τὴν ἄλλην δύναμιν πειρῷμην μὴ πρόσω ὑμῶν εἶναι, ἴνα, εἴ που καιρὸς εἴη, 10 ἐπιφανείην.

The scheme put into execution.

7. Οὕτω δὴ ὁ μὲν Κυαξάρης εὐθέως πρὸς τὰ φρουρια ήθροιζεν ίππέας καὶ πεζούς, καὶ ἁμάξας δὲ σίτου προύπεμπε την έπὶ τὰ φρούρια όδόν. ὁ δὲ Κῦρος έθύετο ἐπὶ τῆ πορεία, καὶ ἄμα πέμπων ἐπὶ τὸν Κυαξά-15 ρην ήτει τῶν νεωτέρων ἱππέων. ὁ δὲ πάνυ πολλῶν βουλομένων έπεσθαι οὐ πολλοὺς ἔδωκεν αὐτῷ. προεληλυθότος δ' ήδη τοῦ Κυαξάρου σὺν δυνάμει πεζή καὶ ίππική τὴν πρὸς τὰ φρούρια γίγνεται τῷ Κύρῳ τὰ ίερὰ ἐπὶ τὸν ᾿Αρμένιον ἰέναι καλά · καὶ οὕτως ἐξάγει 20 ώς είς θήραν παρεσκευασμένος. πορευομένω δ' αὐτώ εὐθὺς ἐν τῷ πρώτῳ χωρίῳ ὑπανίσταται λαγῶς · ἀετὸς δ' έπιπτόμενος αἴσιος, κατιδών τὸν λαγῶ φεύγοντα, έπιφερόμενος έπαισέ τε αὐτὸν καὶ συναρπάσας έξῆρε, κάπενεγκων έπὶ λόφον τινὰ οὐ πρόσω έχρητο τη άγρα 25 ο τι ήθελεν. ἰδών οὖν ὁ Κῦρος τὸ σημεῖον ήσθη τε καὶ προσεκύνησε Δία βασιλέα, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παρόντας, ή μεν θήρα καλή έσται, δ ανδρες, ήν δ $\theta \epsilon \delta s \theta \epsilon \lambda \eta \sigma \eta$.

After spending several days in hunting, Cyrus tells the centurions his plan—he sends an envoy to the Armenian and arranges his forces.

8. 'Ως δὲ πρὸς τοῖς ὁρίοις ἐγένοντο, εὐθὺς ὥσπερ εἰώθει ἐθήρα · ἐπεὶ δ' ἔληξε τῆς θήρας, προσμίξας πρὸς τὰ ὅρια τῶν 'Αρμενίων ἐδειπνοποιήσατο · καὶ τῆ ὑστεραίᾳ αὖθις ἐθήρα προσελθὼν πρὸς τὰ ὅρη ὧν ς ἀρέγετο. ἐπεὶ δ' αὖ ἔληξεν, ἐδειπνοποιεῖτο. τὸ δὲ παρὰ Κυαξάρου στράτευμα ὡς ἤσθετο προσιόν, ὑποπείμψας πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ἀπέχοντας αὐτοῦ δειπνοποιεῖσθαι ὡς δύο παρασάγγας, τοῦτο προϊδὼν ὡς συμβαλεῖται πρὸς τὸ λανθάνειν · ἐπεὶ δὲ δειπνήσειαν, εἶπε τῷ ἄρχοντι αὐτῶν παρεῖναι πρὸς αὐτόν. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον τοὺς ταξιάρχους παρεκάλει · ἐπεὶ δὲ παρῆσαν, ἔλεξεν τὰ δόξαντα.

Χρυσάντας μεν δη ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐπιγαυρωθεὶς τῆ ἐντολῆ τοῦ Κύρου, λαβων τοὺς ἡγεμόνας, ἀπελις θῶν καὶ παραγγείλας ἃ ἔδει τοῖς ἄμα αὐτῷ μέλλουσι πορεύεσθαι, ἀνεπαύετο. ἐπεὶ δὲ ἀπεκοιμήθησαν ὅσον ἐδόκει μέτριον εἶναι, ἐπορεύετο ἐπὶ τὰ ὄρη. Κῦρος δέ, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ἄγγελον μὲν προύπεμπε πρὸς τὸν ᾿Αρμένιον, εἰπῶν αὐτῷ λέγειν ὧδε ΄ Κῦρος, ὧ ᾿Αρμένιε, κελεύει οὕτω ποιεῖν σε ὅπως ὡς τάχιστα ἔχων ἀπίη καὶ τὸν δασμὸν καὶ τὸ στράτευμα. ἢν δ΄ ἐρωτῷ ὅπου εἰμί, λέγε τἀληθῆ ὅτι ἐπὶ τοῖς ὁρίοις. ἢν δ΄ ἐρωτῷ εἰ καὶ αὐτὸς ἔρχομαι, λέγε κἀνταῦθα τὰληθῆ ὅτι οὐκ οἴσθα. ἐὰν δ΄ ὁπόσοι ἐσμὲν πυνθάνηται, ὅτι οὐκ οἴσθα. ἐὰν δ΄ ὁπόσοι ἐσμὲν πυνθάνηται, γελον ἐπιστείλας ταῦτα ἔπεμψε, νομίζων φιλικώτερον

οὖτως εἶναι ἢ μὴ προειπόντα πορεύεσθαι. αὐτὸς δὲ συνταξάμενος ἢ ἄριστον καὶ πρὸς τὸ ἀνύτειν τὴν ὁδὸν καὶ πρὸς τὸ μάχεσθαι, εἴ τι δέοι, ἐπορεύετο. προεῖπε δὲ τοῖς στρατιώταις μηδένα ἀδικεῖν, καὶ εἴ τις ᾿Αρμε-5 νίων τῳ ἐντυγχάνοι, θαρρεῖν τε παραγγέλλειν καὶ ἀγορὰν τὸν θέλοντα ἄγειν ὅπου ἃν ὧσιν, εἴτε σῖτα εἴτε ποτὰ τυγχάνοι πωλεῖν βουλόμενος.

The Armenians are surprised,

9. Ο μεν δη Κυρος εν τούτοις ην ο δε Αρμένιος ώς ήκουσε τοῦ ἀγγέλου τὰ παρὰ Κύρου, ἐξεπλάγη, 10 έννοήσας ότι άδικοίη καὶ τὸν δασμὸν λιπών καὶ τὸ στράτευμα οὐ πέμπων, καὶ τὸ μέγιστον, ἐφοβεῖτο, ότι ὀφθήσεσθαι ἔμελλε τὰ βασίλεια οἰκοδομεῖν ἀρχόμενος ώς αν ίκανα απομάχεσθαι είη. δια ταύτα δή πάντα ὀκνῶν ἄμα μὲν διέπεμπεν ἀθροίζων τὴν ἑαυτοῦ 15 δύναμιν, ἄμα δ' ἔπεμπεν είς τὰ ὄρη τὸν νεώτερον υίὸν Σάβαριν καὶ τὰς γυναῖκας, τήν τε έαυτοῦ καὶ τὴν τοῦ υίου, καὶ τὰς θυγατέρας καὶ κόσμον δὲ καὶ κατασκευήν την πλείστου άξίαν συναπέπεμπε προπομπούς δούς αὐτοῖς. αὐτὸς δὲ ἄμα μὲν κατασκεψομένους 20 ἔπεμπε τί πράττοι Κῦρος, ἄμα δὲ συνέταττε τοὺς παραγιγνομένους των 'Αρμενίων καὶ ταχὺ παρήσαν άλλοι λέγοντες ότι καὶ δὴ αὐτὸς ὁμοῦ. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι ἔτλη εἰς χειρας έλθειν, ἀλλ' ὑπεχώρει. ὡς δὲ τοῦτ' εἶδον ποιήσαντα αὐτὸν οἱ 'Αρμένιοι, διεδίδρα-25 σκον ήδη έκαστος έπὶ τὰ έαυτοῦ, βουλόμενοι τὰ οντα έκποδων ποιείσθαι. ὁ δὲ Κῦρος ως έωρα διαθεόντων καὶ ἐλαυνόντων τὸ πεδίον μεστόν, ὑποπέμπων ἔλεγεν ότι οὐδενὶ πόλεμος εἴη τῶν μενόντων. εἰ δέ τινα φεύγοντα λήψοιτο, προηγόρευεν ὅτι ὡς πολεμίφ χρήσοιτο. οὕτω δὴ οἱ μὲν πολλοὶ κατέμενον, ἦσαν δ' οἳ ὑπεχώρουν σὺν τῷ βασιλεῖ.

And the king and his family made prisoner.

10. Έπεὶ δ' οἱ σὺν ταῖς γυναιξὶ προϊόντες ἐνέπεσον είς τοὺς ἐν τῷ ὄρει, εὐθὺς κραυγήν τε ἐποίουν καὶ φεύγοντες ήλίσκοντο πολλοί γε αὐτῶν. τέλος δὲ καὶ ὁ παις και αι γυναικες και αι θυγατέρες έάλωσαν, και χρήματα όσα σὺν αὐτοῖς ἀγόμενα ἔτυχεν. ὁ δὲ βασι-10 λεὺς αὐτῶν ὡς ἤσθετο τὰ γιγνόμενα, ἀπορῶν ποῖ τράποιτο ἐπὶ λόφον τινὰ καταφεύγει. ὁ δ' αὖ Κῦρος ταῦτα ίδων περιίσταται τὸν λόφον τῷ παρόντι στρατεύματι, καὶ πρὸς Χρυσάνταν πέμψας ἐκέλευε φυλακὴν τοῦ ὄρους καταλιπόντα ήκειν. το μεν δη στράτευμα ήθροίζετο 15 τῷ Κύρφ · ὁ δὲ πέμψας πρὸς τὸν ᾿Αρμένιον κήρυκα ήρετο ὧδε· Εἰπέ μοι, ἔφη, ὧ 'Αρμένιε, πότερα βούλει αὐτοῦ μένων τῷ λιμῷ καὶ τῷ δίψει μάχεσθαι ἢ εἰς τὸ ισόπεδον καταβάς ήμιν διαμάχεσθαι; άπεκρίνατο ό Αρμένιος ότι οὐδετέροις βούλοιτο μάχεσθαι. πάλιν 2 ὁ Κῦρος πέμψας ἠρώτα, Τί οὖν κάθησαι ἐνταῦθα καὶ οὐ καταβαίνεις; 'Απορῶν, ἔφη, ὅ τι χρὴ ποιεῖν. 'Αλλ' οὐδέν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀπορεῖν σε δεῖ· ἔξεστι γάρ σοι έπὶ δίκην καταβαίνειν. Τίς δ', ἔφη, ἔσται ὁ δικάζων; Δηλον ότι ῷ ὁ θεὸς ἔδωκε καὶ ἄνευ δίκης χρησθαί σοι 25 ο τι βούλοιτο. ἐνταῦθα δὴ ὁ ᾿Αρμένιος γιγνώσκων τὴν ανάγκην καταβαίνει καὶ ὁ Κῦρος ἐστρατοπεδεύσατο, όμου ήδη πασαν έχων την δύναμιν.

Tigranes, the king's son, appears - Cyrus questions the king.

11. Έν τούτω δὲ τῷ χρόνω ὁ πρεσβύτερος παῖς τοῦ 'Αρμενίου Τιγράνης έξ ἀποδημίας τινὸς προσήει, ὃς καὶ σύνθηρός ποτε έγένετο τῷ Κύρῳ καὶ ὡς ἤκουσε τὰ γεγενημένα, εὐθὺς πορεύεται ὥσπερ εἶχε πρὸς τὸν Κῦρον. 5 ώς δ' εἶδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν έαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγενημένους, εδάκρυσεν, ωσπερ είκός. ὁ δὲ Κῦρος ἰδων αὐτὸν ἄλλο μὲν οὐδὲν έφιλοφρονήσατο αὐτῷ, εἶπε δ' ὅτι Εἰς καιρὸν ἥκεις, έφη, όπως της δίκης ἀκούσει παρών της ἀμφὶ τοῦ 10 πατρός. καὶ εὐθὺς συνεκάλει τοὺς ἡγεμόνας τούς τε τῶν Περσῶν καὶ τοὺς τῶν Μήδων · προσεκάλει δὲ καὶ εἴ τις ᾿Αρμενίων τῶν ἐντίμων παρῆν. καὶ τὰς γυναῖκας έν ταις άρμαμάξαις παρούσας οὐκ ἀπήλασεν, ἀλλ' εἴα ἀκούειν. ὁπότε δὲ καλῶς εἶχεν, ἤρχετο τοῦ λόγου, 15 3 Ω Αρμένιε, έφη, πρῶτον μέν σοι συμβουλεύω έν τῆ δίκη τάληθη λέγειν, ίνα σοι έν γε άπη τὸ εὐμισητότατον · τὸ γὰρ ψευδόμενον φαίνεσθαι εὖ ἴσθι ὅτι καὶ τοῦ συγγνώμης τινὸς τυγχάνειν έμποδων μάλιστα άνθρώποις γίγνεται · ἔπειτα δ', ἔφη, συνίσασι μέν σοι 20 καὶ οἱ παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες αὖται πάντα ὄσα ἔπραξας, καὶ ᾿Αρμενίων οἱ παρόντες · ἢν δὲ αἰσθάνωνταί σε ἄλλα ἢ τὰ γενόμενα λέγοντα, νομιοῦσί σε καὶ αὐτὸν καταδικάζειν σεαυτοῦ πάντα τὰ ἔσχατα παθείν, ἢν ἐγὼ τάληθη πύθωμαι. 'Αλλ' ἐρώτα, ἔφη, $_{25}$ $\tilde{\omega}$ K \hat{v} $\rho\epsilon$, \tilde{o} $\tau\iota$ β $o\dot{v}$ $\lambda\epsilon\iota$, $\dot{\omega}$ s $\tau\dot{a}$ $\lambda\eta\theta\hat{\eta}$ $\dot{\epsilon}$ ρ $o\hat{v}$ ν τ os. τ $o\dot{v}$ τ ovένεκα καὶ γενέσθω ο τι βούλεται. Λέγε δή μοι, ἔφη, έπολέμησάς ποτε 'Αστυάγει τῷ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις Μήδοις; "Εγωγ', ἔ ϕ η. Κρατη θ εὶς δ'

ύπ' αὐτοῦ συνωμολόγησας δασμὸν οἴσειν καὶ συστρατεύσεσθαι οποι έπαγγέλλοι, καὶ ἐρύματα μὴ ἔξειν; Ήν ταθτα. Νθν οθν διὰ τί οὐτε δασμὸν ἀπῆγες οὐτε τὸ στράτευμα ἔπεμπες, ἐτείχιζές τε τὰ ἐρύματα; 5 Έλευθερίας έπεθύμουν καλὸν γάρ μοι έδόκει εἶναι καὶ αὐτὸν ἐλεύθερον εἶναι καὶ παισὶν ἐλευθερίαν καταλιπείν. Καὶ γάρ ἐστιν, ἔφη ὁ Κῦρος, καλὸν μάχεσθαι, ὅπως μήποτέ τις δοῦλος μέλλοι γενήσεσθαι. ην δε δη πολέμω κρατηθείς η καὶ ἄλλον τινὰ τρόπον ·· δουλωθείς έπιχειρών τις φαίνηται τους δεσπότας άποστερείν έαυτου, τουτον συ πρώτος πότερον ώς άγαθον ανδρα καὶ καλὰ πράττοντα τιμᾶς ἢ ὡς ἀδικοῦντα, ἢν λάβης, κολάζεις; Κολάζω, έφη ου γαρ έας συ ψεύδεσθαι. Λεγε δή σαφως, έφη ὁ Κῦρος, καθ' εν έκα-15 στον : ἢν ἄρχων τις τύχη σοι καὶ ἁμάρτη, πότερον έᾶς ἄρχειν ἢ ἄλλον καθίστης ἀντ' αὐτοῦ; Αλλον καθίστημι. Τί δέ, ἢν χρήματα πολλὰ ἔχη, έậς πλουτείν ἢ πένητα ποιείς; ᾿Αφαιροῦμαι, ἔφη, ἃν ἔχων τυγχάνη. *Ην δὲ καὶ πρὸς πολεμίους γιγνώσκης αὐ-20 τον άφιστάμενον, τί ποιείς; Κατακαίνω, έφη τί γὰρ δεῖ ἐλεγχθέντα ὅτι ψεύδομαι ἀποθανεῖν μᾶλλον η τάληθη λέγοντα;

Effect of the king's words — Tigranes attempts to defend his father.

12. Ένθα δη ὁ μὲν παῖς αὐτοῦ ὡς ἤκουσε ταῦτα, περιεσπάσατο την τιάραν καὶ τοὺς πέπλους κατερ25 ρήξατο, αἱ δὲ γυναῖκες ἀναβοήσασαι ἐδρύπτοντο, ὡς οἰχομένου τοῦ πατρὸς καὶ ἀπολωλότων πάντων σφῶν ἤδη. καὶ ὁ Κῦρος σιωπησαι κελεύσας εἶπεν,

Εἶεν · τὰ μὲν δὴ σὰ δίκαια ταῦτα, ὧ 'Αρμένιε · ἡμῖν δὲ τί συμβουλεύεις ἐκ τούτων ποιεῖν; ὁ μὲν δὴ 'Αρμένιος ἀπορῶν ἐσιώπα πότερα συμβουλεύοι τῷ Κύρῳ κατακαίνειν αὐτὸν ἢ τἀναντία διδάσκοι ὧν 5 αὐτὸς ἔφη ποιεῖν. ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ Τιγράνης ἐπήρετο τὸν Κῦρον, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὧ Κῦρε, ἐπεὶ ὁ πατὴρ ἀποροῦντι ἔοικεν, ἢ συμβουλεύσω περὶ αὐτοῦ ἃ οἴμαί σοι βέλτιστα εἶναι; καὶ ὁ Κῦρος, ἤσθημένος, ὅτε συνεθήρα αὐτῷ ὁ Τιγράνης, σοφιστήν τινα αὐτῷ συνόντα

καὶ θαυμαζόμενον ὑπὸ τοῦ Τιγράνου, πάνυ ἐπεθύμει αὐτοῦ ἀκοῦσαι ὅ τι ποτ' ἐροίη καὶ προθύμως ἐκέλευσε λέγειν ὅ τι γιγνώσκοι. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη ὁ Τιγράνης, εἰ μὲν ἄγασαι τοῦ πατρὸς ἢ ὅσα βεβούλευται ἢ ὅσα πέπραχε, πάνυ σοι συμβουλεύω τοῦτον μιμεισημαρτηκέναι, συμβουλεύω τοῦτον μὴ

σκοιντο; Εί τότε, οἷμαι, σώφρονες γίγνοιντο. δοκεῖ γάρ μοι, ὧ Κῦρε, οὕτως ἔχειν, ἄνευ μὲν σωφροσύνης ούδ' άλλης άρετης ούδεν όφελος είναι τί γαρ άν, έφη, χρήσαιτ' ἄν τις ἰσχυρῷ ἢ ἀνδρείῳ μὴ σώφρονι, τί δὲ 5 πλουσίω, τί δε δυνάστη εν πόλει; συν δε σωφροσύνη καὶ φίλος πᾶς χρήσιμος καὶ θεράπων πᾶς ἀγαθός. Τοῦτ' οὖν, ἔφη, λέγεις ὡς καὶ ὁ σὸς πατὴρ ἐν τῆδε τη μια ημέρα έξ ἄφρονος σώφρων γεγένηται; Πάνυ μεν οὖν, ἔφη. Πάθημα ἄρα τῆς ψυχῆς σὰ λέγεις εἶναι 10 την σωφροσύνην, ωσπερ λύπην, οὐ μάθημα · οὐ γὰρ αν δήπου, είγε φρόνιμον δεί γενέσθαι τὸν μέλλοντα σώφρονα έσεσθαι, παραχρημα έξ ἄφρονος σώφρων ἄν τις γένοιτο. Τί δ', ἔφη, ὧ Κῦρε, οὔπω ἤσθου καὶ ἔνα ανδρα δι' αφροσύνην μεν επιχειρούντα κρείττονι έαυ-15 του μάχεσθαι, ἐπειδὰν δὲ ἡττηθῆ, εὐθὺς πεπαυμένον της προς τουτον άφροσύνης; πόλιν δ', ἔφη, οὖπω έόρακας άντιταττομένην πρὸς πόλιν έτέραν, ήτις έπειδὰν ἡττηθη παραχρημα ταύτη ἀντὶ τοῦ μάχεσθαι πείθεσθαι έθέλει; Ποίαν δ', ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ σὰ τοῦ 20 πατρὸς ἣτταν λέγων οὕτως ἰσχυρίζει σεσωφρονίσθαι αὐτόν; "Ην νη Δί', ἔφη, σύνοιδεν ξαυτώ ἐλευθερίας μεν επιθυμήσας, δοῦλος δ' ώς οὐδεπώποτε γενόμενος, α δε ψήθη χρηναι λαθείν η φθάσαι ἀποβιάσασθαι, οὐδὲν τούτων ίκανὸς γενόμενος διαπράξασθαι. σὲ δὲ 25 οἶδεν, ἐπεὶ ἐβουλήθης ἐξαπατῆσαι αὐτόν, οὕτως ἐξαπατήσαντα ὤσπερ ἄν τις τυφλούς καὶ κωφούς καὶ μηδ' ότιοῦν φρονοῦντας έξαπατήσειεν καὶ νῦν πρόσωθεν έφθασας έλθων σύν πολλώ στόλω πρίν τούτον την παρ' έαυτῶ δύναμιν ἀθροίσασθαι.

He ends with a strong plea for his father's life.

13. Τοιαῦτα δὲ εἰπὼν πολλά, Φιλίαν δέ, ἔφη ὁ Τιγράνης, παρὰ τίνων ἄν ποτε λάβοις τοσαύτην ὅσην σοι παρ' ήμων έξεστι κτήσασθαι νῦν; Παρ' ἐκείνων οίμαι, έφη, παρά τῶν μηδέποτε πολεμίων γεγενημένων, 5 εἰ ἐθέλοιμι εὐεργετεῖν αὐτοὺς ὧσπερ σὺ νῦν με κελεύεις εὐεργετεῖν ὑμᾶς. ³Η καὶ δύναιο ἄν, ἔφη, ὧ Κῦρε, έν τῷ παρόντι νῦν εύρεῖν ὅτῳ αν χαρίσαιο ὅσαπερ τῷ έμφ πατρί; αὐτίκα, ἔφη, ἤν τινα ἐᾶς ζῆν τῶν σε μηδεν ήδικηκότων, τίνα σοι τούτου χάριν οἴει αὐτὸν $_{10}$ εἴσεσ θ αι; τί δ', ἢν αὐτοῦ τέκνα καὶ γυναῖκα μὴ άφαιρη, τίς σε τούτου ένεκα φιλήσει μαλλον η δ νομίζων προσήκειν αύτῷ ἀφαιρεθηναι; την δ' Αρμενίων βασιλείαν εἰ μὴ ἔξει, οἶσθά τινα, ἔφη, ἄλλον μαλλον λυπούμενον η ήμας; οὐκοῦν καὶ τοῦτ, ἔφη, 15 δηλον ότι ο μάλιστα λυπούμενος εἰ μὴ βασιλεὺς εἴη οθτος καὶ λαβών την άρχην μεγίστην ἄν σοι χάριν είδείη. εὶ δέ τί σοι, ἔφη, μέλει καὶ τοῦ ὡς ἤκιστα τεταραγμένα τάδε καταλιπείν, όταν ἀπίης, σκόπει, ἔφη, πότερον αν οιει ήρεμεστέρως έχειν τα ένθάδε καινης 20 γενομένης άρχης η της είωθυίας καταμενούσης εί δέ τί σοι μέλει καὶ τοῦ ώς πλείστην στρατιὰν έξάγειν, τίν' αν οἴει μαλλον έξετάσαι ταύτην ὀρθως τοῦ πολλάκις αὐτῆ κεχρημένου; εἰ δὲ καὶ χρημάτων δεήσει, τίνα αν ταθτα νομίζεις κρείττον έκπορίσαι τοθ καί 25 εἰδότος καὶ ἔχοντος πάντα τὰ ὄντα; ὧγαθέ, ἔφη, Κυρε, φύλαξαι μη ήμας αποβαλών σαυτον ζημιώσης πλείω ἢ ὁ πατὴρ ἐδυνήθη σε βλάψαι. ὁ μὲν τοιαῦτα $\tilde{\epsilon}\lambda\epsilon\gamma\epsilon\nu$.

The king surrenders — Cyrus makes terms with him and restores his family to him.

14. 'Ο δε Κυρος ακούων υπερήδετο, ότι ενόμιζε περαίνεσθαι πάντα αὐτῷ ὄσαπερ ὑπέσχετο τῷ Κυαξάρη πράξειν εμέμνητο γαρ είπων ὅτι καὶ φίλον οἴοιτο μαλλον ή πρόσθεν ποιήσειν. καὶ ἐκ τούτου δὴ τὸν 5 'Αρμένιον έρωτᾶ, ' Ην δὲ δὴ ταῦτα πείθωμαι ὑμῖν, λέγε μοι, ἔφη, σύ, ὧ ᾿Αρμένιε, πόσην μὲν στρατιάν μοι συμπέμψεις, πόσα δὲ χρήματα συμβαλεῖ εἰς τὸν πόλεμον; πρὸς ταῦτα δὴ λέγει ὁ ᾿Αρμένιος, Οὐδὲν ἔχω, ὧ Κῦρε, ἔφη, ἁπλούστερον εἰπεῖν οὐδὲ δικαιότερον ἢ 10 δείξαι μεν έμε πασαν την οδσαν δύναμιν, σε δε ίδόντα όσην μεν άν σοι δοκή στρατιάν άγειν, την δε καταλιπείν της χώρας φυλακήν. ώς δ' αὔτως περὶ χρημάτων δηλώσαι μεν έμε δίκαιόν σοι πάντα τὰ ὄντα, σε δε τούτων αὐτὸν γνόντα ὁπόσα ἂν βούλη φέρεσθαι καὶ 15 όπόσα ἃν βούλη καταλιπεῖν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Ἰθι δη λέξον μοι πόση σοι δύναμίς έστι, λέξον δε καὶ πόσα χρήματα. ἐνταῦθα δὴ λέγει ὁ ᾿Αρμένιος, Ἱππείς μεν τοίνυν είσιν 'Αρμενίων είς οκτακισχιλίους, πεζοί δὲ εἰς τέτταρας μυριάδας · χρήματα δ', ἔφη, σὺν 20 τοις θησαυροίς οίς ὁ πατήρ κατέλιπεν έστιν είς άργύριον λογισθέντα τάλαντα πλείω τῶν τρισχιλίων. καὶ ό Κῦρος οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλ' εἶπε, Τῆς μὲν τοίνυν στρατιας, έπεί σοι, έφη, οἱ όμοροι Χαλδαίοι πολεμοῦσι, τοὺς ἡμίσεις μοι σύμπεμπε τῶν δὲ χρημάτων. 25 άντὶ μὲν τῶν πεντήκοντα ταλάντων ὧν ἔφερες δασμὸν διπλάσια Κυαξάρη ἀπόδος, ὅτι ἔλιπες τὴν φοράν: έμοὶ δ', ἔφη, ἄλλα έκατὸν δάνεισον έγὼ δέ σοι

ύπισχνούμαι, ην ὁ θεὸς εὖ διδώ, ἀνθ' ὧν ἂν ἐμοὶ δανείσης ἄλλα πλείονος ἄξια εὐεργετήσειν ή τὰ χρήματα ἀπαριθμήσειν, ἢν δύνωμαι · ἢν δὲ μὴ δύνωμαι, άδύνατος αν φαινοίμην, οίμαι, άδικος δ' οὐκ αν δικαίως 5 κρινοίμην. καὶ ὁ ᾿Αρμένιος, Πρὸς τῶν θεῶν, ἔφη, ὧ Κῦρε, μη οὖτω λέγε · εἰ δὲ μή, οὐ θαρροῦντά με έξεις · άλλα νόμιζε, έφη, αν καταλίπης μηδεν ήττον σα είναι ων αν έχων ἀπίης. Εἶεν, ἔφη ὁ Κῦρος · ώστε δὲ τὴν γυναικα ἀπολαβειν, ἔφη, πόσα ἄν μοι χρήματα δοίης; 10 'Οπόσα ἂν δυναίμην, ἔφη. Τί δέ, ὥστε τοὺς παίδας ; Καὶ τούτων, ἔφη, ὁπόσα ἂν δυναίμην. Οὐκοῦν, ἔφη ό Κυρος, ταυτα μεν ήδη διπλάσια των όντων. συ δέ, ἔφη, ὧ Τιγράνη, λέξον μοι πόσου ἂν πρίαιο ὧστε τὴν γυναίκα ἀπολαβείν. ὁ δὲ ἐτύγχανε νεόγαμός τε ὢν 15 καὶ ὑπερφιλῶν τὴν γυναῖκα. Ἐγὼ μέν, ἔφη, ὧ Κῦρε, καν της ψυχης πριαίμην ώστε μήποτε λατρεύσαι ταύτην. Σὺ μὲν τοίνυν, ἔφη, ἀπάγου τὴν σήν · οὐδὲ γὰρ εἰλῆφθαι ἔγωγε αἰχμάλωτον ταύτην νομίζω σοῦ γε μηπώποτε φυγόντος ήμας. καὶ σὺ δέ, ὧ ᾿Αρμένιε, 20 ἀπάγου τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας μηδὲν αὐτῶν καταθείς, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι ἐλεύθεροι πρὸς σὲ ἀπέρχονται. καὶ νῦν μέν, ἔφη, δειπνεῖτε παρ' ἡμῖν · δειπνήσαντες δε ἀπελαύνετε ὅποι ὑμῖν θυμός. οὕτω δὴ κατέμειναν.

The Armenians praise the generosity of $\mathit{Cyrus}-a$ proof of faithfulness.

25 15. Ἐπεὶ δ' ἦλθον οἴκαδε, ἔλεγον τοῦ Κύρου ὁ μέν τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν, ὁ δὲ τὴν πραότητα, ὁ δέ τις καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. ἔνθα δὴ ὁ i, 34-43]

Τιγράνης ἐπήρετο τὴν γυναῖκα, Ἡ καὶ σοί, ἔφη, ὧ 'Αρμενία, καλὸς ἐδόκει ὁ Κῦρος εἶναι; 'Αλλὰ μὰ Δί', έφη, οὐκ ἐκεῖνον ἐθεώμην. 'Αλλὰ τίνα μήν; ἔφη ό Τιγράνης. Τὸν εἰπόντα νὴ Δία ὡς τῆς αὐτοῦ ψυχῆς 5 αν πρίαιτο ώστε μή με δουλεύειν. τότε μεν δη ώσπερ είκὸς ἐκ τοιούτων ἀνεπαύοντο σὺν ἀλλήλοις. τῆ δ' ύστεραία ὁ ᾿Αρμένιος Κύρω μὲν καὶ τῆ στρατιᾶ άπάση ξένια ἔπεμπε, προείπε δὲ τοῖς έαυτοῦ, οθς δεήσοι στρατεύεσθαι, είς τρίτην ήμέραν παρείναι τὰ δὲ χρήματα 10 ὧν εἶπεν ὁ Κῦρος διπλάσια ἀπηρίθμησεν. ὁ δὲ Κῦρος όσα εἶπε λαβών τἄλλα ἀπέπεμψεν ήρετο δὲ πότερος έσται ὁ τὸ στράτευμα ἄγων, ὁ παῖς ἢ αὐτός. εἰπέτην δὲ ἄμα ὁ μὲν πατὴρ οὖτως, Ὁπότερον ἂν σὺ κελεύης. ό δὲ παῖς οὕτως, Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀπολείψομαί σου, ὧ 15 Κῦρε, οὐδ' ἂν σκευοφόρον ἐμὲ δέῃ σοι συνακολουθεῖν. καὶ ὁ Κῦρος ἐπιγελάσας εἶπε, Καὶ ἐπὶ πόσω ἄν, ἔφη, έθέλοις τὴν γυναῖκά σου ἀκοῦσαι ὅτι σκευοφορεῖς; 'Αλλ' οὐδέν, ἔφη, ἀκούειν δεήσει αὐτήν· ἄξω γάρ, ωστε δραν εξέσται ο τι αν εγω πράττω. "Ωρα αν, 20 έφη, συσκευάζεσθαι ύμιν είη. Νόμιζε δ', έφη, συνεσκευασμένους παρέσεσθαι ο τι αν ο πατήρ δώ. τότε

The Armenians join Cyrus—he surveys the country—an appeal to the soldiers.

μεν δη ξενισθέντες οί στρατιώται εκοιμήθησαν.

16. Τῆ δ' ὑστεραία ἀναλαβῶν ὁ Κῦρος τὸν Τιγράνην καὶ τῶν Μήδων ἱππέων τοὺς κρατίστους καὶ τῶν
25 ἑαυτοῦ φίλων ὁπόσους καιρὸς ἐδόκει εἶναι, περιελαύνων τὴν χώραν κατεθεᾶτο, σκοπῶν ποῦ τειχίσειε φρούριον.

καὶ ἐπ' ἄκρον τι ἐλθὼν ἐπηρώτα τὸν Τιγράνην ποῖα εἴη τῶν ὀρέων ὁπόθεν οἱ Χαλδαῖοι καταθέοντες λήζονται. καὶ ὁ Τιγράνης ἐδείκνυ. ὁ δὲ πάλιν ἤρετο, Νῦν δὲ ταῦτα τὰ ὄρη ἔρημά ἐστιν; Οὐ μὰ Δί', ἔφη, ἀλλ' 5 ἀεὶ σκοποὶ εἰσὶν ἐκείνων οἱ σημαίνουσι τοῖς ἄλλοις ο τι αν δρωσι. Τί οδυ, έφη, ποιούσιν, έπην αἴσθωνται; Βοηθοῦσιν, ἔφη, ἐπὶ τὰ ἄκρα, ὡς ἂν ἔκαστος δύνηται. ταῦτα μὲν δὴ ὁ Κῦρος ἤκηκόει σκοπῶν δὲ κατενόει πολλήν της χώρας τοις 'Αρμενίοις έρημον καί 10 άργον οὖσαν διὰ τὸν πόλεμον. καὶ τότε μὲν ἀπῆλθον έπὶ τὸ στρατόπεδον καὶ δειπνήσαντες ἐκοιμήθησαν. τη δ' ύστεραία αὐτός τε ὁ Τιγράνης παρην συνεσκευασμένος καὶ ἱππεῖς εἰς τοὺς τετρακισχιλίους συνελέγοντο αὐτῷ καὶ τοξόται εἰς τοὺς μυρίους, καὶ 15 πελτασταὶ ἄλλοι το σοῦτοι. ὁ δὲ Κῦρος ἐν ὧ συνελέγοντο έθύετο έπεὶ δὲ καλὰ τὰ ίερὰ ἦν αὐτῷ, συνεκάλεσε τούς τε των Περσων ήγεμόνας καὶ τοὺς τῶν Μήδων. ἐπεὶ δ' ὁμοῦ ἦσαν, ἔλεξε τοιάδε.

^{*}Ανδρες φίλοι, ἔστι μὲν τὰ ὅρη ταῦτα ἃ ὁρῶμεν Χαλδαίων · εἰ δὲ ταῦτα καταλάβοιμεν καὶ ἐπ' ἄκρου γένοιτο ἡμέτερον φρούριον, σωφρονεῖν ἀνάγκη ἂν εἴη πρὸς ἡμᾶς ἀμφοτέροις, τοῖς τε 'Αρμενίοις καὶ τοῖς Χαλδαίοις. τὰ μὲν οὖν ἱερὰ καλὰ ἡμῖν · ἀνθρωπίνη δὲ προθυμία εἰς τὸ πραχθῆναι ταῦτα οὐδὲν οὖτω μέγα το τοῦς πολεμίους συλλεγῆναι ἀναβάντες, ἡ παντάπασιν ἀμαχεὶ λάβοιμεν ἃν τὸ ἄκρον ἡ ὀλίγοις τε καὶ ἀσθενέσι χρησαίμεθ' ἂν πολεμίοις. τῶν οὖν πόνων οὐδεὶς ῥάων οὐδὲ ἀκινδυνότερος, ἔφη, ἐστὶ τοῦ νῦν

καρτερήσαι σπεύδοντας. ἴτε οὖν ἐπὶ τὰ ὅπλα. καὶ ὑμεῖς μέν, ὧ Μήδοι, ἐν ἀριστερῷ ἡμῶν πορεύεσθε· ὑμεῖς δέ, ὧ ᾿Αρμένιοι, οἱ μὲν ἡμίσεις ἐν δεξιῷ, οἱ δ᾽ ἡμίσεις ἔμπροσθεν ἡμῶν ἡγεῖσθε· ὑμεῖς δ᾽, ὧ ἱππεῖς, το ὅπισθεν ἔπεσθε παρακελευόμενοι καὶ ὡθοῦντες ἄνω ἡμᾶς, ἢν δέ τις μαλακύνηται, μὴ ἐπιτρέπετε.

A last exhortation — the Chaldeans put to flight.

17. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κῦρος ἡγεῖτο ὀρθίους ποιησάμενος τους λόχους. οι δε Χαλδαίοι ώς έγνωσαν την όρμην άνω οὖσαν, εὐθὺς ἐσήμαινόν τε τοῖς ἑαυτῶν 10 καὶ συνεβόων ἀλλήλους καὶ ἠθροίζοντο. ὁ δὲ Κῦρος παρηγγύα, "Ανδρες Πέρσαι, ήμιν σημαίνουσι σπεύδειν. ἢν γὰρ φθάσωμεν ἄνω γενόμενοι, οὐδὲν τὰ τῶν πολεμίων δυνήσεται. οὕτω δὴ ἡγοῦντο μὲν οἱ ᾿Αρμένιοι · των δε Χαλδαίων οι παρόντες, ως επλησίαζον οι 15 Αρμένιοι, ἀλαλάξαντες ἔθεον, ὥσπερ εἰώθεσαν, εἰς αὐτούς · οἱ δὲ ᾿Αρμένιοι ὤσπερ εἰώθεσαν, οὐκ ἐδέχοντο. ώς δε διώκοντες οι Χαλδαίοι είδον εναντίους μαχαιροφόρους ίεμένους ἄνω, οί μέν τινες αὐτοῖς πελάσαντες ταχὺ ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἔφευγον, οἱ δέ τινες καὶ 20 ξάλωσαν αὐτῶν, ταχὺ δὲ εἴχετο τὰ ἄκρα. ἐπεὶ δὲ τὰ άκρα είχον οἱ ἀμφὶ τὸν Κῦρον, καθεώρων τε τῶν Χαλδαίων τὰς οἰκήσεις καὶ ἠσθάνοντο φεύγοντας αὐτοὺς έκ των έγγυς οικήσεων. ὁ δὲ Κυρος, ώς πάντες οί στρατιώται όμου έγένοντο, άριστοποιείσθαι παρήγ-25 γειλεν. ἐπεὶ δὲ ἠριστήκεσαν, καταμαθών ἔνθα αί σκοπαὶ ἦσαν αἱ τῶν Χαλδαίων ἐρυμνόν τε ὂν καὶ ένυδρον, εὐθὺς ἐτείχιζε φρούριον καὶ τὸν Τιγράνην

ἐκέλευε πέμπειν ἐπὶ τὸν πατέρα καὶ κελεύειν παραγενέσθαι ἔχοντα ὁπόσοι εἶεν τέκτονές τε καὶ λιθοτόμοι. ἐπὶ μὲν δὴ τὸν ᾿Αρμένιον ຜὄχετο ἄγγελος · ὁ δὲ Κῦρος τοῖς παροῦσιν ἐτείχιζεν.

Cyrus binds the Chaldeans to peace.

5 18. Ἐνταῦθα δὲ ἣκον ἄγγελοι τῶν Χαλδαίων δεόμενοι τοῦ Κύρου εἰρήνην σφίσι ποιῆσαι. καὶ ὁ Κύρος ἐπήρετο αὐτούς, "Αλλο τι, ἔφη, ὧ Χαλδαῖοι, ἢ τούτου ένεκα είρήνης νθν έπιθυμειτε ότι νομίζετε άσφαλέστερον αν δύνασθαι ζην ειρήνης γενομένης ή πολε-10 μουντες, έπειδη ήμεις τὰ ἄκρα ἔχομεν; ἔφασαν οί Χαλδαίοι. καὶ δς Τί δ', ἔφη, εἰ καὶ ἄλλα ὑμῖν ἀγαθὰ προσγένοιτο διὰ τὴν εἰρήνην; "Ετι ἄν, ἔφασαν, μᾶλλον εὐφραινοίμεθα. "Αλλο τι οὖν, ἔφη, ἢ διὰ τὸ γῆς σπανίζειν άγαθης νῦν πένητες νομίζετ' εἶναι; συνέφα-15 σαν καὶ τοῦτο. Τί οὖν; ἔφη ὁ Κῦρος, βούλοισθ' αν άποτελουντες ὅσαπερ οἱ ἄλλοι ᾿Αρμένιοι ἐξειναι ὑμιν της 'Αρμενίας γης έργάζεσθαι όπόσην αν θέλητε; έφασαν οι Χαλδαίοι, εἰ πιστεύοιμεν μὴ ἀδικήσεσθαι. Τί δέ, σύ, ἔφη, ὧ ᾿Αρμένιε, βούλοιο ἄν σοι τὴν νῦν 20 άργον οὖσαν γῆν ἐνεργον γενέσθαι, εἰ μέλλοιεν τὰ νομιζόμενα παρά σοὶ ἀποτελεῖν οἱ ἐργαζόμενοι; ἔφη ό 'Αρμένιος πολλοῦ αν τοῦτο πρίασθαι · πολὺ γὰρ αν αὐξάνεσθαι τὴν πρόσοδον. Τί δ', ὑμεῖς, ἔφη, ὧ Χαλδαίοι, έπεὶ ὄρη ἀγαθὰ ἔχετε, ἐθέλοιτ' ἂν ἐᾶν νέμειν 25 ταῦτα τοὺς ᾿Αρμενίους, εἰ ὑμῖν μέλλοιεν οἱ νέμοντες τὰ δίκαια ἀποτελεῖν; ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι · πολλὰ γαρ αν ωφελείσθαι οὐδεν πονούντες. Σὰ δέ, ἔφη,

δ 'Αρμένιε, έθέλοις αν ταις τούτων νομαις χρησθαι, εὶ μελλοις μικρὰ ἀφελῶν Χαλδαίους πολὺ πλείω ἀφελήσεσθαι; Καὶ σφόδρα ἄν, ἔφη, εἴπερ οἰοίμην άσφαλως νέμειν. Οὐκοῦν, ἔφη, ἀσφαλως ἃν νέμοιτο, 5 εἰ τὰ ἄκρα ἔχοιτε σύμμαχα; ἔφη ὁ ᾿Αρμένιος. ᾿Αλλὰ μὰ Δί', ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι, οὐκ ἂν ἡμεῖς ἀσφαλῶς έργαζοίμεθα μὴ ὅτι τὴν τούτων, ἀλλ' οὐδ' ἄν τὴν ήμετέραν, εἰ οὖτοι τὰ ἄκρα ἔχοιεν. Εἰ δ' ὑμῖν αὖ, ἔφη, τὰ ἄκρα σύμμαχα εἴη; Οὕτως ἄν, ἔφησαν, 10 ήμιν καλώς έχοι. 'Αλλά μα Δί', έφη ό 'Αρμένιος, οὐκ ἂν ἡμῖν αὖ καλῶς ἔχοι, εἰ οὖτοι παραλήψονται πάλιν τὰ ἄκρα ἄλλως τε καὶ τετειχισμένα. καὶ ὁ $K\hat{v}$ ρος $\epsilon\hat{l}$ π ϵv , $O\hat{v}$ τωσ \hat{l} τοίνvν, $\epsilon \hat{l}$ φη, $\epsilon \hat{l}$ γ \hat{l} ν ποιήσω· ο \hat{v} δετέροις ύμῶν τὰ ἄκρα παραδώσω, ἀλλ' ἡμεῖς φυλά-15 ξομεν αὐτά· κἂν ἀδικῶσιν ὑμῶν ὁπότεροι, σὺν τοῖς άδικουμένοις ήμεις έσόμεθα.

'Ως δ' ἤκουσαν ἀμφότεροι ταῦτα, ἐπήνεσαν καὶ ἔλεγον ὅτι οὕτως ἃν μόνως ἡ εἰρήνη βεβαία γένοιτο. καὶ ἐπὶ τούτοις ἔλαβον καὶ ἔδοσαν πάντες τὰ πιστά.

Cyrus greatly honored by his new allies—he refuses the gifts of the Armenian queen.

19. Τῆ δὲ ὑστεραία ὅ τε Κῦρος ἔπεμπεν ἄγγελον πρὸς τὸν Ἰνδὸν ἐπιστείλας αὐτῷ ἐλθόντι ὧδε λέγειν Ἐπεμψέ με Κῦρος, ὧ Ἰνδέ, πρὸς σέ · φησὶ δὲ προσδεῖσθαι χρημάτων, προσδεχόμενος ἄλλην στρατιὰν το οἴκοθεν ἐκ Περσῶν · ἢν οὖν αὐτῷ πέμψης ὁπόσα σοι προχωρεῖ, φησίν, ἢν θεὸς ἀγαθὸν τέλος διδῷ αὐτῷ,

πειράσεσθαι ποιήσαι ὤστε σε νομίζειν καλῶς βεβουλεῦσθαι χαρισάμενον αὐτῷ. καὶ ὁ ᾿Αρμένιος καὶ οἱ Χαλδαῖοι συνέπεμπον οθς ίκανωτάτους ἐνόμιζον εἶναι καὶ συμπράξαι καὶ εἰπεῖν περὶ Κύρου τὰ προσήκοντα. 5 ἐκ δὲ τούτου κατασκευάσας ὁ Κῦρος τὸ φρούριον καὶ φύλαξιν ίκανοις και τοις έπιτηδείοις πασι και άρχοντ' αὐτῶν καταλιπῶν Μῆδον ὃν ὦετο Κυαξάρη ἂν μάλιστα χαρίσασθαι, ἀπήει συλλαβών τὸ στράτευμα ὅσον τε ηλθεν έχων καὶ ὁ παρ' Αρμενίων προσέλαβε, καὶ 10 τους παρά Χαλδαίων είς τετρακισχιλίους, οι φοντο καὶ συμπάντων τῶν ἄλλων κρείττονες εἶναι. ὡς δὲ κατέβη είς την οἰκουμένην, οὐδεὶς ἔμεινεν ἔνδον Αρμενίων οὔτ' ἀνὴρ οὖτε γυνή, ἀλλὰ πάντες ὑπήντων ήδόμενοι τη ειρήνη και φέροντες και άγοντες ο τι έκα-15 στος ἄξιον εἶχε. καὶ ὁ ᾿Αρμένιος τούτοις οὐκ ἤχθετο, οὖτως ἂν νομίζων καὶ τὸν Κῦρον μᾶλλον ἤδεσθαι τῆ ύπὸ πάντων τιμή. τέλος δὲ ὑπήντησε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ 'Αρμενίου, τὰς θυγατέρας ἔχουσα καὶ τὸν νεώτερον υίον, καὶ σὺν ἄλλοις δώροις τὸ χρυσίον ἐκόμιζεν δ 20 πρότερον οὐκ ἤθελε λαβεῖν Κῦρος. καὶ ὁ Κῦρος ἰδὼν εἶπεν, 'Υμεῖς ἐμὲ οὐ ποιήσετε μισθοῦ περιιόντα εὐεργετείν, άλλὰ σύ, ὧ γύναι, ἔχουσα ταῦτα τὰ χρήματα α φέρεις ἄπιθι, καὶ τῷ μὲν ᾿Αρμενίῳ μηκέτι δῷς αὐτὰ κατορύξαι, ἔκπεμψον δὲ τὸν υίὸν ὡς κάλλιστα ἀπ' αὐ-25 τῶν κατασκευάσασα ἐπὶ τὴν στρατιάν · ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν κτῶ καὶ σαυτῆ καὶ τῷ ἀνδρὶ καὶ ταῖς θυγατράσι καὶ τοῖς υίοῖς ὅ τι κεκτημένοι καὶ κοσμήσεσθε κάλλιον καὶ ήδιον τὸν αἰῶνα διάξετε · εἰς δὲ τὴν γῆν, έφη, ἀρκείτω τὰ σώματα, ὅταν ἔκαστος τελευτήση,

κατακρύπτειν. ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν παρήλαυνεν · ὁ δ' 'Αρμένιος συμπρούπεμπε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι, ἀνακαλοῦντες τὸν εὐεργέτην, τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθόν · καὶ τοῦτ' ἐποίουν, ἔως ἐκ τῆς χώρας ἀπῆν. συναπέ- στειλε δ' αὐτῷ ὁ 'Αρμένιος καὶ στρατιὰν πλείονα, ὡς εἰρήνης οἴκοι οὔσης. οὔτω δ' ὁ Κῦρος ἀπήει κέχρηματισμένος οὐχ ἃ ἔλαβε μόνον χρήματα, ἀλλὰ πολὺ πλείονα τούτων ἡτοιμασμένος διὰ τὸν τρόπον, ὥστε λαμβάνειν ὁπότε δέοιτο.

He rewards the soldiers with presents, and exhorts them to noble conduct.

20. Ἐπεὶ δ' ἀφίκετο εἰς Μήδους, τῶν χρημάτων *ἔδωκε τοῖς αὐτοῦ ταξιάρχοις ὄσα ἐδόκει ἑκάστω* ίκανὰ εἶναι, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι ἔχοιεν τιμᾶν, εἴ τινας άγαιντο των ύφ' έαυτούς · ένόμιζε γάρ, εἰ ἔκαστος τὸ μέρος ἀξιέπαινον ποιήσειε, τὸ ὅλον αὐτῷ καλῶς 15 έχειν. καὶ αὐτὸς δὲ ὅ τι που καλὸν ἴδοι εἰς στρατιάν, τοῦτο κτώμενος διεδωρείτο τοίς ἀεὶ ἀξιωτάτοις, νομίζων ο τι καλον κάγαθον έχοι το στράτευμα, τούτοις άπασιν αὐτὸς κεκοσμησθαι. ήνίκα δὲ αὐτοῖς διεδίδου ων έλαβεν, έλεξεν ωδέ πως είς το μέσον των ταξιάρχων 20 καὶ λοχαγῶν καὶ πάντων ὄσους ἐτίμα. "Ανδρες φίλοι, δοκεί ήμιν εὐφροσύνη τις νῦν παρείναι, καὶ ὅτι εὐπορία τις προσγεγένηται καὶ ὅτι ἔχομεν ἀφ' ὧν τιμᾶν ἔξομεν οθς αν βουλώμεθα καὶ τιμασθαι ώς αν έκαστος άξιος ή. πάντως δη αναμιμνησκώμεθα τὰ ποι ἄττ ἔργα 25 τούτων τῶν ἀγαθῶν ἐστιν αἴτια · σκοπούμενοι γὰρ εύρήσετε τό τε άγρυπνησαι όπου έδει καὶ τὸ πονήσαι καὶ τὸ σπεῦσαι καὶ τὸ μὴ εἶξαι τοῖς πολεμίοις. οὕτως οὖν χρὴ καὶ τὸ λοιπὸν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι, γιγνώσκοντας ὅτι τὰς μεγάλας ἡδονὰς καὶ τὰγαθὰ τὰ μεγάλα ἡ πειθὼ καὶ ἡ καρτερία καὶ οἱ ἐν τῷ καιρῷ πόνοι καὶ κίνδυνοι παρέχονται.

PART IV

CAMPAIGN AGAINST THE ASSYRIANS

Cyrus proposes to carry the war into the enemy's country.

5 1. Τῆ δ' ὑστεραία ἄμα τῆ ἡμέρα παρῆσαν οἱ ἐπικαίριοι ἐπὶ θύραις. σὺν τούτοις οὖν ὁ Κῦρος εἰσελθῶν πρὸς τὸν Κυαξάρην, Ἐμοί γε δοκεῖ, ἔφη, ὧ Κυαξάρη, καὶ ἡμῖν πᾶσιν, ἐπείπερ παρεσκευάσμεθα, μὴ ἐπειδὰν ἐμβάλωσιν οἱ πολέμιοι εἰς τὴν σὴν χώραν, τότε μάχεσθαι, μηδ' ἐν τῆ φιλία καθημένους ἡμᾶς ὑπομένειν, ἀλλ' ἰέναι ὡς τάχιστα εἰς τὴν πολεμίαν. νῦν μὲν γὰρ ἐν τῆ σῆ χώρα ὄντες πολλὰ τῶν σῶν σινόμεθα ἄκοντες ἢν δ' εἰς τὴν πολεμίαν ἴωμεν, τὰ ἐκεί-

νων κακῶς ποιήσομεν ἡδόμενοι. ὁ μὲν οὕτως εἶπε·
Κυαξάρης δὲ ἀπεκρίνατο, ᾿Αλλ᾽ ὅπως μέν, ὧ Κῦρε καὶ
οἱ ἄλλοι Πέρσαι, ἐγὼ ἄχθομαι ὑμᾶς τρέφων μηδ᾽ ὑπονοεῖτε· τό γε μέντοι ἰέναι εἰς τὴν πολεμίαν ἤδη καὶ
₅ ἐμοὶ δοκεῖ βέλτιον εἶναι πρὸς πάντα. Ἐπεὶ τοίνυν, ἔφη
ὁ Κῦρος, ὁμογνωμονοῦμεν, συσκευαζώμεθα καὶ ἢν τὰ
τῶν θεῶν ἡμῖν θᾶττον συγκαταινῆ, ἐξίωμεν ὡς τάχιστα.

Έκ τούτου τοῖς μὲν στρατιώταις εἶπον συσκευάζεσθαι· ὁ δὲ Κῦρος ἔθυε πρῶτον μὲν Διὶ βασιλεῖ, ἐπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οῢς ἢτεῖτο ἴλεως καὶ εὐμενεῖς ὄντας ἡγεμόνας γενέσθαι τἢ στρατιῷ καὶ παραστάτας ἀγαθοὺς καὶ συμμάχους καὶ συμβούλους τῶν ἀγαθῶν. συμπαρεκάλει δὲ καὶ ἤρωας γῆς Μηδίας οἰκήτορας καὶ κηδεμόνας.

Sacrifice at the borders of the enemy's country - they advance boldly.

2. Ἐπεὶ δ' ἐκαλλιέρησε καὶ ἀθρόον ἢν αὐτῷ τὸ στράτευμα πρὸς τοῖς ὁρίοις, τότε δὴ οἰωνοῖς χρησάμενος αἰσίοις ἐνέβαλεν εἰς τὴν πολεμίαν. ἐπεὶ δὲ τάχιστα διέβη τὰ ὅρια, ἐκεῖ αὖ καὶ Γῆν ἱλάσκετο χοαῖς καὶ θεοὺς θυσίαις καὶ ἤρωας ᾿Ασσυρίας οἰκήτορας ηὐμενίζετο. ταῦτα δὲ ποιήσας αὖθις Διὶ πατρώ ἔθυε, καὶ εἴ τις ἄλλος θεῶν ἀνεφαίνετο, οὐδενὸς ἤμέλει. Ἐπεὶ δὲ καλῶς ταῦτα εἶχεν, εὐθὺς τοὺς μὲν πεζοὺς προαγαγόντες οὐ πολλὴν ὁδὸν ἐστρατοπεδεύοντο, τοῖς δ' ἴπποις καταδρομὴν ποιησάμενοι περιεβάτοντο, τοῖς δ' ἴπποις καταδρομὴν ποιησάμενοι περιεβάτοντο πολλὴν καὶ παντοίαν λείαν. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ μεταστρατοπεδευόμενοι καὶ ἔχοντες ἄφθονα τἀπιτήδεια καὶ δηοῦντες τὴν χώραν ἀνέμενον τοὺς πολεμίους.

ήνίκα δὲ προσιόντες ἐλέγοντο οὐκέτι δέκα ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχειν, τότε δη ὁ Κῦρος λέγει, Ω Κυαξάρη, ὥρα δη άπανταν καὶ μήτε τοῖς πολεμίοις δοκεῖν μήτε τοῖς ήμετέροις φοβουμένους μη άντιπροσιέναι, άλλα δήλοι 5 ὧμεν ὅτι οὐκ ἄκοντες μαχούμεθα. ἐπεὶ δὲ ταῦτα συνέδοξε τῷ Κυαξάρη, οὖτω δὴ συντεταγμένοι προῆσαν τοσοῦτον καθ' ἡμέραν ὄσον ἐδόκει αὐτοῖς καλῶς ἔχειν. καὶ δεῖπνον μὲν ἀεὶ κατὰ φῶς ἐποιοῦντο, πυρὰ δὲ νύκτωρ οὐκ ἔκαον ἐν τῷ στρατοπέδῳ · ἔμπροσθεν μέν-10 τοι τοῦ στρατοπέδου ἔκαον, ὅπως ὁρῷεν μὲν εἴ τινες νυκτὸς προσίοιεν διὰ τὸ πῦρ, μὴ ὁρῷντο δ' ὑπὸ τῶν προσιόντων. πολλάκις δὲ καὶ ὅπισθεν τοῦ στρατοπέδου ἐπυρπόλουν ἀπάτης ἔνεκα τῶν πολεμίων. ὤστ' έστιν ότε καὶ κατάσκοποι ἐνέπιπτον εἰς τὰς προφυ-15 λακὰς αὐτῶν, διὰ τὸ ὅπισθεν τὰ πυρὰ εἶναι ἔτι πρόσω τοῦ στρατοπέδου οἰόμενοι εἶναι.

Cyrus addresses the officers before the battle.

3. Τῆ δ' ὑστεραία πρῷ Κῦρος μὲν ἐστεφανωμένος ἔθυε, παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοτίμοις ἐστεφανωμένοις πρὸς τὰ ἱερὰ παρεῖναι. ἐπεὶ δὲ τέλος εἶχεν ἡ θυσία, συγκαλέσας αὐτοὺς ἔλεξεν, "Ανδρες, οἱ μὲν θεοί, ὡς οἴ τε μάντεις φασὶ καὶ ἐμοὶ συνδοκεῖ, μάχην ἔσεσθαι προαγγέλλουσι καὶ νίκην διδόασι καὶ σωτηρίαν ὑπισχνοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς. ἐγὼ δὲ ὑμῖν μὲν παραινῶν ποίους τινὰς χρὴ εἶναι ἐν τῷ τοιῷδε ταἰσχυνοίμην ἄν· οἶδα γὰρ ὑμᾶς ταὐτὰ ἐπισταμένους καὶ μεμελετηκότας καὶ ἀκούοντας διὰ τέλους οἷάπερ ἐγώ, ὤστε κἂν ἄλλους εἰκότως ἂν διδάσκοιτε. τάδε

δὲ εἰ μὴ τυγχάνετε κατανενοηκότες, ἀκούσατε · οθς γὰρ νεωστὶ συμμάχους τε ἔχομεν καὶ πειρώμεθα ἡμῖν αὐτοῖς ὁμοίους ποιεῖν, τούτους δὲ ἡμᾶς δεῖ ὑπομιμνήσκειν έφ' οξε τε έτρεφόμεθα ύπὸ Κυαξάρου, ἄ τε ς ήσκουμεν, έφ' α τε αυτούς παρακεκλήκαμεν, ων τε ἄσμενοι ἀνταγωνισταὶ ἔφασαν ἡμῖν ἔσεσθαι. τοῦτο δ' αὐτοὺς ὑπομιμνήσκετε ὅτι ἤδε ἡ ἡμέρα δείξει ων έκαστός έστιν ἄξιος. ων γαρ αν όψιμαθείς ανθρωποι γένωνται, ούδεν θαυμαστον εί τινες αὐτῶν καὶ τοῦ 10 ύπομιμνήσκοντος δέοιντο, άλλ' άγαπητὸν εί καὶ έξ ύποβολής δύναιντο ἄνδρες ἀγαθοὶ εἶναι. καὶ ταῦτα μέντοι πράττοντες άμα καὶ ύμων αὐτων πείραν λήψεσθε. ὁ μὲν γὰρ δυνάμενος ἐν τῷ τοιῷδε καὶ ἄλλους βελτίους ποιείν εἰκότως αν ήδη καὶ έαυτώ συνειδείη 15 τελέως άγαθὸς άνὴρ ὤν, ὁ δὲ τὴν τούτων ὑπόμνησιν αὐτὸς μόνος ἔχων καὶ τοῦτ' ἀγαπῶν, εἰκότως ἂν ἡμιτελή αύτον νομίζοι. τούτου δ' ένεκα οὐκ έγώ, ἔφη, αὐτοῖς λέγω, ἀλλ' ὑμᾶς κελεύω λέγειν, ἵνα καὶ ἀρέσκειν ύμιν πειρώνται ύμεις γάρ και πλησιάζετε 20 αὐτοῖς ἔκαστος τῷ ἑαυτοῦ μέρει. εὖ δ' ἐπίστασθε ώς ην θαρρούντας τούτοις ύμας αὐτούς ἐπιδεικνύητε, καὶ τούτους καὶ ἄλλους πολλοὺς οὐ λόγω άλλ' ἔργω θαρρείν διδάξετε. τέλος εἶπεν ἀπιόντας ἀρισταν ἐστεφανωμένους καὶ σπονδάς ποιησαμένους ήκειν είς τάς 25 τάξεις αὐτοῖς στεφάνοις.

The Assyrian king does the same.

4. Οἱ δὲ ᾿Ασσύριοι καὶ δὴ ἠριστηκότες ἐξῆσάν τε θρασέως καὶ παρετάττοντο ἐρρωμένως. παρέταττε δὲ

αὐτοὺς αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐφ' ἄρματος παρελαύνων καὶ τοιάδε παρεκελεύετο.

^{*} Ανδρες 'Ασσύριοι, νῦν δεῖ ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι · νῦν γὰρ ὑπὲρ ψυχῶν τῶν ὑμετέρων ἁγῶν καὶ ὑπὲρ ₅ γῆς ἐν ῇ ἔφυτε καὶ οἴκων ἐν οῗς ἐτράφητε, καὶ ὑπὲρ γυναικῶν τε καὶ τέκνων καὶ περὶ πάντων ὧν πέπασθε ἀγαθῶν. νικήσαντες μὲν γὰρ ἁπάντων τούτων ὑμεῖς ὥσπερ πρόσθεν κύριοι ἔσεσθε · εἰ δ' ἡττηθήσεσθε,

Assyrian King and Attendants.

εὖ ἴστε ὅτι παραδώσετε ταῦτα πάντα τοῖς πολεμίοις. ἄτε οὖν νίκης ἐρῶντες μένοντες μάχεσθε. μῶρον γὰρ τὸ κρατεῖν βουλομένους τὰ τυφλὰ τοῦ σώματος καὶ ἄοπλα καὶ ἄχειρα ταῦτα ἐναντία τάττειν τοῖς πολεμίοις φεύγοντας · μῶρος δὲ καὶ εἴ τις ζῆν βουλόμενος φεύγειν ἐπιχειροίη, εἰδὼς ὅτι οἱ μὲν νικῶντες σώζονται, οἱ δὲ φεύγοντες ἀποθνήσκουσι μᾶλλον τῶν μενόντων · μῶρος δὲ καὶ εἴ τις χρημάτων ἐπιθυμῶν ἦτταν προσίεται. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι οἱ μὲν νι-

κῶντες τά τε έαυτῶν σώζουσι καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων προσλαμβάνουσιν, οἱ δὲ ἡττώμενοι ἄμα έαυτούς τε καὶ τὰ έαυτῶν πάντα ἀποβάλλουσιν;

Cyrus gives the watchword, and, sounding the pæan, leads into battle.

5. Ένθα δὴ προσευξάμενος τοῖς θεοῖς ἐξῆγε τὸ 25 στράτευμα. ὡς δ' ἤρξατο ἄγειν, θᾶττον ἡγεῖτο, οἱ δ' εἴποντο εὐτάκτως μὲν διὰ τὸ ἐπίστασθαι καὶ μεμελετηκέναι ἐν τάξει πορεύεσθαι, ἐρρωμένως δὲ διὰ τὸ

φιλονίκως έχειν πρὸς άλλήλους καὶ διὰ τὸ τὰ σώματα έκπεπονησθαι καὶ διὰ τὸ πάντας ἄρχοντας τοὺς πρωτοστάτας είναι, ήδεως δε δια το φρονίμως έχειν. ηπίσταντο γὰρ καὶ ἐκ πολλοῦ οὕτως ἐμεμαθήκεσαν 5 ἀσφαλέστατον είναι καὶ ράστον τὸ ὁμόσε ἰέναι τοῖς πολεμίοις, άλλως τε καὶ τοξόταις καὶ ἀκοντισταῖς καὶ ίππεῦσιν. ἔως δ' ἔτι ἔξω βελῶν ἦσαν, παρηγγύα ὁ Κῦρος σύνθημα Ζεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών. ἐπεὶ δὲ πάλιν ήκε τὸ σύνθημα άνταποδιδόμενον, έξηρχεν αὖ 10 δ Κύρος παιάνα τὸν νομιζόμενον· οἱ δὲ θεοσεβώς πάντες συνεπήχησαν μεγάλη τη φωνή · ἐν τῶ τοιούτω γὰρ δὴ οἱ δεισιδαίμονες ήττον τοὺς ἀνθρώπους φοβουνται. ἐπεὶ δ' ὁ παιὰν ἐγένετο, ἄμα πορευόμενοι οί δμότιμοι φαιδροί, πεπαιδευμένοι, καὶ παρορώντες 15 είς άλλήλους, ονομάζοντες παραστάτας, έπιστάτας, λέγοντες πολύ τὸ "Αγετ' ἄνδρες φίλοι, "Αγετ' ἄνδρες άγαθοί, παρεκάλουν άλλήλους έπεσθαι. οί δ' όπισθεν αὐτῶν ἀκούσαντες ἀντιπαρεκελεύοντο τοῖς πρώτοις ήγεισθαι έρρωμένως. ήν δε μεστον το στράτευμα 20 τῷ Κύρφ προθυμίας, φιλοτιμίας, ῥώμης, θάρρους, παρακελευσμού, σωφροσύνης, πειθούς, ὅπερ οἶμαι δεινότατον τοις ύπεναντίοις.

The Persians close with the enemy, who give way and flee.

6. Τῶν δ' ᾿Ασσυρίων οἱ μὲν ἀπὸ τῶν ἁρμάτων προμαχοῦντες, ὡς ἐγγὺς ἤδη προσεμίγνυ τὸ Περσικὸν το πλῆθος, ἀνέβαινόν τε ἐπὶ τὰ ἄρματα καὶ ὑπεξῆγον πρὸς τὸ ἑαυτῶν πλῆθος οἱ δὲ τοξόται καὶ ἀκοντισταὶ καὶ σφενδονῆται αὐτῶν ἀφίεσαν τὰ βελη πολὺ πρὶν

έξικνείσθαι. ώς δ' έπιόντες οι Πέρσαι έπέβησαν των άφειμένων βελών, έφθέγξατο δη δ Κύρος, "Ανδρες αριστοι, ήδη θαττόν τις ίων ἐπιδεικνύτω έαυτὸν καὶ παρεγγυάτω. οἱ μὲν δὴ παρεδίδοσαν · ὑπὸ δὲ προ-5 θυμίας καὶ μένους καὶ τοῦ σπεύδειν συμμίξαι δρόμου τινες ἦρξαν, συνεφείπετο δε καὶ πάσα ἡ φάλαγξ δρόμω. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κῦρος ἐπιλαθόμενος τοῦ βάδην δρόμω ήγειτο, καὶ ἄμα ἐφθέγγετο Τίς ἔψεται; Τίς ἀγαθός; Τίς πρῶτος ἄνδρα καταβαλεῖ; οἱ δὲ 10 ἀκούσαντες ταὐτὸ τοῦτο ἐφθέγγοντο, καὶ διὰ πάντων δὲ ὥσπερ παρηγγύα οὖτως ἐχώρει Τίς ἔψεται; Τίς άγαθός; οἱ μὲν δὴ Πέρσαι οὕτως ἔχοντες ὁμόσε έφέροντο. οί γε μην πολέμιοι οὐκέτι έδύναντο μένειν, άλλα στραφέντες έφευγον είς το έρυμα. οί δ' αὖ 15 Πέρσαι κατά τε τὰς εἰσόδους ἐφεπόμενοι ὧθουμένων αὐτῶν πολλοὺς κατεστρώννυσαν, τοὺς δ' εἰς τὰς τάφρους έμπίπτοντας έπεισπηδωντες έφόνευον ανδρας όμοῦ καὶ ἵππους · ἔνια γὰρ τῶν άρμάτων εἰς τὰς τάφρους ήναγκάσθη φεύγοντα έμπεσείν.

 $\begin{tabular}{ll} A cavalry charge $--$ desperate resistance of the A ssyrians $--$ Cyrus gives \\ orders to retire. \end{tabular}$

7. Καὶ οἱ τῶν Μήδων δ' ἱππεῖς ὁρῶντες ταῦτα ἤλαυνον εἰς τοὺς ἱππέας τοὺς τῶν πολεμίων οἱ δ' ἐνέκλιναν καὶ αὐτοί. ἔνθα δὴ καὶ ἵππων διωγμὸς ἦν καὶ ἀνδρῶν καὶ φόνος δὲ ἀμφοτέρων. οἱ δ' ἐντὸς τοῦ ἐρύματος τῶν ᾿Ασσυρίων ἑστηκότες ἐπὶ τῆς κεφα-25 λῆς τῆς τάφρου τοξεύειν μὲν ἢ ἀκοντίζειν εἰς τοὺς κατακαίνοντας οὔτε ἐφρόνουν οὔτε ἐδύναντο διὰ τὰ

δεινὰ δράματα καὶ διὰ τὸν φόβον. τάχα δὲ καὶ καταμαθόντες των Περσών τινας διακεκοφότας πρός τὰς εἰσόδους τοῦ ἐρύματος ἐτράποντο καὶ ἀπὸ τῶν κεφαλών των ένδον. ἰδοῦσαι δ' αί γυναίκες των 5 'Ασσυρίων καὶ τῶν συμμάχων ἤδη φυγὴν καὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀνέκραγον καὶ ἔθεον ἐκπεπληγμέναι, αί μεν καὶ τέκνα ἔχουσαι, αί δε καὶ νεώτεραι, καταρρηγνύμεναί τε πέπλους καὶ δρυπτόμεναι, καὶ ἱκετεύουσαι πάντας ὅτως ἐντυγχάνοιεν μὴ φεύγειν καταλιπόντας 10 αὐτάς, ἀλλ' ἀμῦναι καὶ τέκνοις καὶ ἑαυταῖς καὶ σφίσιν αὐτοῖς. ἔνθα δὴ καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς σὺν τοῖς πιστοτάτοις στάντες έπὶ τὰς εἰσόδους καὶ ἀναβάντες έπὶ τὰς κεφαλὰς καὶ αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο. ώς δ' έγνω ὁ Κῦρος τὰ γιγνόμενα, 15 δείσας μὴ καὶ εἰ βιάσαιντο εἴσω, ὀλίγοι ὄντες ὑπὸ πολλών σφαλειέν τι, παρηγγύησεν έπι πόδ' ἀνάγειν έξω βελών. ένθα δη έγνω τις αν τους δμοτίμους πεπαιδευμένους ώς δεί ταχύ μεν γάρ αὐτοὶ ἐπείθοντο, ταχύ δὲ τοῖς ἄλλοις παρήγγελλον. ὡς δ' ἔξω 20 βελων έγενοντο, έστησαν κατά χώραν, πολύ μαλλον χοροῦ ἀκριβῶς εἰδότες ὅπου ἔδει ἔκαστον αὐτῶν γενέσθαι.

Cyrus gives thanks to the gods, and rewards the men for their bravery. \cdot

8. Μείνας δε δ Κύρος μέτριον χρόνον αὐτοῦ σὺν τῷ στρατεύματι καὶ δηλώσας ὅτι ἔτοιμοί εἰσι μάχεσθαι
25 εἶ τις ἐξέρχοιτο, ὡς οὐδεὶς ἀντεξήει, ἀπήγαγεν ὅσον ἐδόκει καλῶς ἔχειν καὶ ἐστρατοπεδεύσατο. φυλακὰς
δε καταστησάμενος καὶ σκοποὺς προπέμψας, στὰς

είς τὸ μέσον συνεκάλεσε τοὺς ξαυτοῦ στρατιώτας καὶ έλεξε τοιάδε. *Ανδρες Πέρσαι, πρώτον μεν τους θεους έγω έπαινω όσον δύναμαι, καὶ ύμεῖς δὲ πάντες, οἶμαι · νίκης τε γάρ τετυχήκαμεν καὶ σωτηρίας. τούτων μέν 5 οὖν χρη χαριστήρια ὧν ἂν ἀεὶ ἔχωμεν τοῖς θεοῖς ἀποτελείν. έγω δε σύμπαντας μεν ύμας ήδη έπαινω το γαρ γεγενημένον έργον πασιν ύμιν καλον αποτετέλεσται · ὧν δ' έκαστος ἄξιος, ἐπειδὰν παρ' ὧν προσήκει πύθωμαι, τότε τὴν ἀξίαν ἐκάστω καὶ ἔργω καὶ λόγω το πειράσομαι ἀποδιδόναι. τὸν δ' ἐμοῦ ἐγγύτατα ταξίαρχον Χρυσάνταν οὐδὲν ἄλλων δέομαι πυνθάνεσθαι, ἀλλ' αὐτὸς οἶδα οἷος ἦν · τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ὄσαπερ οἶμαι καὶ πάντες ύμεις ἐποιείτε · ἐπεὶ δ' ἐγὼ παρηγγύησα έπανάγειν καλέσας αὐτὸν ὀνομαστί, ἀνατεταμένος οὖ-15 τος την μάχαιραν, ώς παίσων πολέμιον, υπήκουσέ τε έμοὶ εὐθὺς ἀφείς τε ὃ ἔμελλε ποιεῖν τὸ κελευόμενον έπραττεν · αὐτός τε γὰρ ἐπανῆγε καὶ τοῖς ἄλλοις μάλα έπισπερχώς παρηγγύα · έστ' ἔφθασεν ἔξω βελών τὴν τάξιν ποιήσας πρίν τούς πολεμίους κατανοήσαι ότι 20 ἀνεχωροῦμεν καὶ τόξα ἐντείνασθαι καὶ τὰ παλτὰ έπαφείναι · ώστε αὐτός τε άβλαβης καὶ τοὺς αύτοῦ άνδρας άβλαβείς διὰ τὸ πείθεσθαι παρέχεται. ἄλλους δ', έφη, δρῶ τετρωμένους, περὶ ὧν έγὼ σκεψάμενος έν δποίω χρόνω έτρώθησαν, τότε την γνώμην 25 περὶ αὐτῶν ἀποφανοῦμαι. Χρυσάνταν δὲ καὶ ὡς έργάτην τῶν ἐν πολέμω καὶ φρόνιμον καὶ ἄρχεσθαι ίκανὸν καὶ ἄρχειν χιλιαρχία μὲν ἤδη τιμῶ · ὅταν δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν ὁ θεὸς δῷ, οὐδὲ τότε ἐπιλήσομαι αὐτοῦ.

The enemy leave their camp — Cyrus tells the advantages of the victory.

9. Οἱ δὲ ᾿Ασσύριοι, ἄτε καὶ τεθνηκότος τοῦ ἄρχοντος καὶ σχεδὸν σὺν αὐτῷ τῶν βελτίστων, ἡθύμουν μὲν πάντες, πολλοί δε καὶ ἀπεδίδρασκον αὐτῶν τῆς νυκτὸς έκ τοῦ στρατοπέδου. ὁρῶντες δὲ ταῦτα ὅ τε Κροῖσος 5 καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι αὐτῶν πάντες ἡθύμουν · πάντα μεν γαρ ην χαλεπά · άθυμίαν δε πλείστην παρείχε πᾶσιν ὅτι τὸ ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς φῦλον διεφθάρθαι έδόκει ταῖς γνώμαις. οὕτω δὴ ἐκλείπουσι τὸ στρατόπεδον καὶ ἀπέρχονται τῆς νυκτός. ὡς δ' ἡμέρα 10 ἐγένετο καὶ ἔρημον ἀνδρῶν ἐφάνη τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, εὐθὺς διαβιβάζει ὁ Κῦρος τοὺς Πέρσας πρώτους · κατελέλειπτο δε ύπο τῶν πολεμίων πολλά μεν πρόβατα, πολλοί δε βόες, πολλαί δε αμαξαι πολλων άγαθων μεσταί · έκ δὲ τούτου διέβαινον ήδη καὶ 15 οἱ ἀμφὶ Κυαξάρην Μῆδοι πάντες καὶ ἠριστοποιοῦντο ένταῦθα.

ἐπεὶ δὲ ἠρίστησαν, συνεκάλεσεν ὁ Κῦρος τοὺς αὐτοῦ ταξιάρχους καὶ ἔλεξε τοιάδε. Οἶά μοι δοκοῦμεν καὶ ὅσα, ὡ ἄνδρες, ἀγαθὰ ἀφεῖναι, θεῶν ἡμῖν αὐτὰ διδόντων. νῦν γὰρ ὅτι οἱ πολέμιοι ἡμᾶς ἀποδεδράκασιν αὐτοὶ ὁρᾶτε οἴτινες δὲ ἐν ἐρύματι ὄντες ἐκλιπόντες τοῦτο φεύγουσι, πῶς ἄν τις τούτους οἴοιτ ἄν μεῖναι ἰδόντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἰσοπέδῳ; οἴτινες δὲ ἡμῶν ἄπειροι ὄντες οὐχ ὑπέμειναν, πῶς νῦν τινες δὲ ἡμῶν ἄπειροι ὄντες οὐχ ὑπέμειναν, πῶς νῦν ὑρ΄ ἡμῶν πεπόνθασιν; ὧν δὲ οἱ βέλτιστοι ἀπολώλασι, πῶς οἱ πονηρότεροι ἐκείνων μάχεσθαι ἃν ἡμῖν ἐθέλοιεν;

The men would follow up their advantage, but have no horses—they appeal to Cyaxares—his reluctance.

10. Καί τις εἶπε, Τί οὖν οὐ διώκομεν ὡς τάχιστα, καταδήλων γε οὖτω τῶν ἀγαθῶν ὄντων; καὶ ὃς εἶπεν, Τοτι ἴππων προσδεόμεθα · οἱ μὲν γὰρ κράτιστοι τῶν πολεμίων, οῢς μάλιστα καιρὸς ἢν ἢ λαβεῖν ἢ κατασκανεῖν, οὖτοι ἐφ' ἴππων ὀχοῦνται · οὺς ἡμεῖς τρέπεσθαι μὲν σὺν τοῖς θεοῖς ἱκανοί, διώκοντες δὲ αἰρεῖν οὐχ ἱκανοί. Τί οὖν, ἔφασαν, οὐκ ἐλθὼν Κυαξάρη λέγεις ταῦτα; καὶ ὃς εἶπε, Συνέπεσθε τοίνυν μοι πάντες, ὡς εἰδῆ ὅτι πᾶσιν ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ. ἐκ τούτου εἴποντό τε πάντες καὶ ἔλεγον οἷα ἐπιτήδεια ἐδόκουν εἶναι ὑπὲρ ὧν ἐδέοντο.

Καὶ ὁ Κυαξάρης ἄμα μὲν ὅτι ἐκεῖνοι ἦρχον τοῦ λόγου, ὥσπερ ὑπεφθόνει· ἄμα δ' ἴσως καλῶς ἔχειν ἐδόκει αὐτῷ μὴ πάλιν κινδυνεύειν· καὶ γὰρ αὐτός τε τερὶ εὐθυμίαν ἐτύγχανεν ὢν καὶ τῶν ἄλλων Μήδων ἑώρα πολλοὺς τὸ αὐτὸ ποιοῦντας· προσέτι δὲ οὐδ' ἄν ἐθέλειν ἔφη ὁρῶν ἐκείνους εὐθυμουμένους, ἐξαναστήσας ἀναγκάζειν κινδυνεύσοντας ἰέναι.

Reply of Cyrus—a proof of his men's attachment.

11. Καὶ ὁ Κῦρος ὑπολαβὼν εἶπεν, ᾿Αλλὰ σύγε μη
δένα ἀναγκάσης, ἀλλὰ τοὺς ἐθέλοντάς μοι ἔπεσθαι
δός · καὶ ἴσως ἄν σοι καὶ τῶν σῶν φίλων τούτων

ἤκοιμεν ἑκάστῳ ἄγοντες ἐφ' οἷς ἄπαντες εὐθυμήσεσθε. τὸ μὲν γὰρ πλῆθος ἡμεῖς γε τῶν πολεμίων
οὐδὲ διωξόμεθα · πῶς γὰρ ἄν καὶ καταλάβοιμεν; ἢν

25 δέ τι ἀπεσχισμένον τοῦ στρατεύματος λάβωμεν ἤ τι

i. 11-247

ύπολειπόμενον, ήξομεν πρὸς σε άγοντες. ἐννόει δ', έφη, ὅτι καὶ ἡμεῖς, ἐπεὶ σὺ ἐδέου, ἤλθομεν σοὶ χαριζόμενοι μακράν όδόν καὶ σὰ οὖν ἡμῖν δίκαιος εἶ άντιχαρίζεσθαι, ΐνα καὶ ἔχοντές τι οἴκαδ' ἀφικώμεθα 5 καὶ μὴ εἰς τὸν σὸν θησαυρὸν πάντες οἵδε ὁρῶμεν. ένταθθα δη έλεξεν ο Κυαξάρης, 'Αλλ' εί γε μέντοι έθέλων τις έποιτο, καὶ χάριν έγωγέ σοι εἰδείην ἄν. Σύμπεμψον τοίνυν μοί τινα, έφη, τῶν ἀξιοπίστων τούτων, δς έρει αν συ έπιστείλης. Λαβών δη ἴθι 10 ουτινα έθέλεις τούτων. ένθα δὴ έτυχε παρών ὁ φήσας ποτε συγγενής αὐτοῦ εἶναι καὶ φιληθείς. εὐθὺς οὖν ὁ Κῦρος εἶπεν, ᾿Αρκεῖ μοι, ἔφη, οὑτοσί. Οὖτος τοίνυν σοι έπέσθω. καὶ λέγε σύ, ἔφη, τὸν ἐθέλοντα ιέναι μετὰ Κύρου. οὕτω δὴ λαβὼν τὸν ἄνδρα ἐξήει. 15 έπεὶ δ' ἐξῆλθεν, ὁ Κῦρος εἶπε, Νῦν δὴ σὰ δηλώσεις εὶ ἀληθη ἔλεγες, ὅτε ἔφης ηδεσθαι θεώμενος ἐμέ. Οὔκουν ἀπολείψομαί γε σου, ἔφη ὁ Μῆδος, εἰ τοῦτο λέγεις. Οὐκοῦν καὶ ἄλλους, ἔφη, προθύμως ἐξάξεις; έπομόσας οὖν ἐκεῖνος, Νὴ τὸν Δί', ἔφη, ἔστε γ' ἂν 20 ποιήσω καὶ σὲ ἐμὲ ἡδέως θεᾶσθαι. τότε δὴ καὶ ἐκπεμφθείς ύπὸ τοῦ Κυαξάρου τά τε ἄλλα προθύμως ἀπήγγελλε τοῖς Μήδοις καὶ προσετίθει ὅτι αὐτός γε

Cyrus is annoyed because of his lack of cavalry.

οὐκ ἀπολείψοιτο ἀνδρὸς καλλίστου καὶ ἀρίστου, καὶ

τὸ μέγιστον, ἀπὸ θεῶν γεγονότος.

5 12. Ὁ δὲ Κῦρος θεωρῶν τὰ τῶν Μήδων ἔργα καὶ Ἡρκανίων ὤσπερ κατεμέμφετο καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν αὑτῷ, εἰ οἱ ἄλλοι τοῦτον τὸν χρόνον ἀκμάζειν τε μᾶλλον έαυτων έδόκουν καὶ προσκτάσθαί τι, αὐτοὶ δ' ἐν ἀργοτέρα χώρα ὑπομένειν. καὶ γὰρ δὴ οἱ ἀπάγοντες καὶ ἀποδεικνύντες Κύρω ἃ ἦγον πάλιν ἀπήλαυνον, μεταδιώκοντες τοὺς ἄλλους ταῦτα γὰρ σφίσιν ἔφασαν προστετάχθαι ποιεῖν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. δακνόμενος δὴ ὁ Κῦρος ἐπὶ τούτοις ταῦτα μὲν ὅμως κατεχώριζε συνεκάλει δὲ πάλιν τοὺς ταξιάρχους, καὶ στὰς ὅπου ἔμελλον πάντες ἀκούσεσθαι τὰ βουλευόμενα λέγει τάδε.

Οτι μέν, ὧ ἄνδρες φίλοι, εἶ κατάσχοιμεν τὰ νῦν προφαινόμενα, μεγάλα μεν αν άπασι Πέρσαις άγαθα γένοιτο, μέγιστα δ' αν εἰκότως ἡμιν δι' ων πράττεται, πάντες οἶμαι γιγνώσκομεν · ὅπως δ' ἂν αὐτῶν ἡμεῖς κύριοι γιγνοίμεθα, μη αὐτάρκεις ὄντες κτήσασθαι 15 αὐτά, εἰ μὴ ἔσται οἰκεῖον ἱππικὸν Πέρσαις τοῦτο ἐγὼ οὐκέτι ὁρῶ. ἐννοεῖτε γὰρ δή, ἔφη · ἔχομεν ἡμεῖς οἱ Πέρσαι ὅπλα οἷς δοκοῦμεν τρέπεσθαι τοὺς πολεμίους δμόσε ιόντες · καὶ δὴ τρεπόμενοι πῶς ἢ ἱππέας ἢ τοξότας η πελταστάς άνευ ίππων όντες δυναίμεθ' αν φεύ-20 γοντας η λαβείν η κατακανείν; τίνες δ' αν φοβοίντο ήμας προσιόντες κακουν ή τοξόται ή ακοντισταί ή ίππεις, εὖ εἰδότες ὅτι οὐδεὶς αὐτοις κίνδυνος ὑφ' ἡμῶν κακόν τι παθείν μαλλον ἢ ύπὸ τῶν πεφυκότων δένδρων; εὶ δ' οὖτω ταῦτ' ἔχει, οὖκ ἔνδηλον ὅτι οἱ νῦν 25 παρόντες ἡμιν ἱππεις νομίζουσι πάντα τὰ ὑποχείρια γιγνόμενα έαυτων είναι οὐχ ήττον ἢ ἡμέτερα, ἴσως δὲ νη Δία καὶ μᾶλλον; νῦν μὲν οὖν οὕτω ταῦτ' ἔχει κατ' άνάγκην. εί δ' ήμεις ίππικον κτησαίμεθα μη χειρον τούτων, οὐ πᾶσιν ἡμῖν καταφανες ὅτι τούς τ' ἄν πολεμίους δυναίμεθα καὶ ἄνευ τούτων ποιεῖν ὅσαπερ νῦν σῦν τούτοις, τούτους τε ἔχοιμεν ἂν τότε μετριώτερον πρὸς ἡμᾶς φρονοῦντας; ὁπότε γὰρ παρεῖναι ἡ ἀπεῖναι βούλοιντο, ἡττον ἂν ἡμῖν μέλοι, εἰ αὐτοὶ ἄνευ τούτων 5 ἀρκοῖμεν ἡμῖν αὐτοῖς.

He proposes to establish a force.

13. Είεν ταθτα μέν δη οίμαι οὐδείς αν άντιγνωμονήσειε μὴ οὐχὶ τὸ πᾶν διαφέρειν Περσῶν γενέσθαι οἰκεῖον ἱππικόν· ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἐννοεῖτε πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο. ἄρ' οὖν σκεψώμεθα, εἰ βουλοίμεθα · καθιστάναι ίππικόν, τί ἡμιν ὑπάρχει καὶ τίνος ἐνδεῖ; οὐκοῦν ἴπποι μὲν οὕτοι πολλοὶ ἐν τῷ στρατοπέδω κατειλημμένοι καὶ χαλινοὶ οἶς πείθονται καὶ τἄλλα όσα δεί ἴπποις ἔχουσι χρησθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ οἶς γε δεῖ ἄνδρα ἱππέα χρησθαι ἔχομεν, θώρακας μὲν 15 ερύματα τῶν σωμάτων, παλτὰ δε οῗς καὶ μεθιέντες καὶ ἔχοντες χρώμεθ ἄν. τί δὴ τὸ λοιπόν; δῆλον ότι ἀνδρῶν δεῖ. οὐκοῦν τοῦτο μάλιστα ἔχομεν · οὐδὲν γαρ ούτως ήμέτερον έστιν ώς ήμεις ήμιν αὐτοίς. άλλ' έρει τις ἴσως ὅτι οὐκ ἐπιστάμεθα. μὰ Δί', οὐδὲ γὰρ 20 τούτων των έπισταμένων νύν πρίν μαθείν οὐδείς ήπίστατο. ἀλλ' εἴποι ἄν τις ὅτι παίδες ὄντες ἐμάνθανον. καὶ πότερα παιδές εἰσι φρονιμώτεροι ὥστε μαθείν τὰ φραζόμενα καὶ δεικνύμενα ἢ ἄνδρες; πότεροι δὲ αν μάθωσιν ίκανώτεροι τῷ σώματι ἐκπονείν, οἱ παίδες •5 ἢ οἱ ἄνδρες; ἀλλὰ μὴν σχολή γε ἡμῶν μανθάνειν όση οὔτε παισὶν οὔτε ἄλλοις ἀνδράσιν · οὔτε γὰρ τοξεύειν ήμιν μαθητέον ώσπερ τοις παισί προεπι-

CYROPAEDIA - 7

στάμεθα γὰρ τοῦτο · οὖτε μὴν ἀκοντίζειν · ἐπιστάμεθα γὰρ καὶ τοῦτο : ἀλλ' οὐδὲ μήν, ὤσπερ τοῖς άλλοις ἀνδράσι τοῖς μὲν γεωργίαι ἀσχολίαν παρέχουσι, τοις δε τέχναι, τοις δε άλλα οἰκεία ήμιν δε 5 στρατεύεσθαι οὐ μόνον σχολή, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη. άλλα μην οὐχ ὤσπερ ἄλλα πολλα τῶν πολεμικῶν χαλεπὰ μέν, χρήσιμα δέ ιππική δὲ οὐκ ἐν ὁδῷ μὲν ήδίων ή αὐτοῖν τοῖν ποδοῖν πορεύεσθαι; ἐν δὲ σπουδή ούχ ήδὺ ταχὺ μὲν φίλω παραγενέσθαι, εἰ δέοι, ταχὺ 10 δέ, εἴτε ἄνδρα εἴτε θῆρα δέοι διώκεσθαι, καταλαβεῖν; έκεινο δε οὐχὶ εὐπετες τὸ ο τι αν δέη δπλον φέρειν τὸν ἵππον τοῦτο συμφέρειν; ὅ γε μὴν μάλιστ' ἄν τις φοβηθείη, μὴ εἰ δεήσει ἐφ' ἴππου κινδυνεύειν ἡμᾶς πρότερον πρίν ἀκριβοῦν τὸ ἔργον τοῦτο, κἄπειτα μήτε 15 πεζοὶ ἔτι ὧμεν μήτε πω ἱππεῖς ἱκανοί, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο άμήχανον · ὅπου γὰρ ἂν βουλώμεθα, ἐξέσται ἡμιν πεζοις εὐθὺς μάχεσθαι · οὐδὲν γὰρ τῶν πεζικῶν ἀπομαθησόμεθα ἱππεύειν μανθάνοντες.

Chrysantas favors this plan — the others follow.

14. Κῦρος μεν οὕτως εἶπε· Χρυσάντας δε συναγο-20 ρεύων αὐτῷ ὧδε ἔλεξεν.

'Αλλ' έγω μέν, ἔφη, οὖτως ἐπιθυμῶ ἱππεύειν μαθεῖν ώς νομίζω, ἢν ἱππεὺς γένωμαι, ἄνθρωπος πτηνὸς ἔσεσθαι. νῦν μὲν γὰρ ἔγωγε ἀγαπῶ ἢν γ' ἐξ ἴσου τῷ θεῖν ὁρμηθεὶς ἀνθρώπων μόνον τῆ κεφαλῆ πρόσχω, κᾶν θηρίον παραθέον ἰδων δυνασθῶ διατεινάμενος φθάσαι ὥστε ἀκοντίσαι ἢ τοξεῦσαι πρὶν πάνυ πρόσω αὐτὸ γενέσθαι. ἢν δ' ἱππεὺς γένωμαι, δυνήσομαι

μεν ἄνδρα έξ ὄψεως μήκους καθαιρείν · δυνήσομαι δὲ θηρία διώκων τὰ μὲν ἐκ χειρὸς παίειν καταλαμβάνων, τὰ δὲ ἀκοντίζειν ὧσπερ έστηκότα · δ δὲ δὴ μάλιστα δοκῶ ζώων, ἔφη, ἐζηλωκέναι ἱπποκενταύρους, 5 εἰ ἐγένοντο, ὤστε προβουλεύεσθαι μὲν ἀνθρώπου φρονήσει, ταις δε χερσι το δέον παλαμασθαι, ίππου δε τάχος έχειν καὶ ἰσχύν, ὤστε τὸ μὲν φεῦγον αίρεῖν, τὸ δ' ὑπομένον ἀνατρέπειν, οὐκοῦν πάντα κάγὼ ταῦτα ίππεὺς γενόμενος συγκομίζομαι πρὸς ἐμαυτόν. προ-10 νοείν μέν γε έξω πάντα τη άνθρωπίνη γνώμη, ταίς δὲ χερσὶν ὁπλοφορήσω, διώξομαι δὲ τῷ ἴππῳ, τὸν δ' έναντίον ανατρέψω τη τοῦ ἴππου ρύμη, αλλ' οὐ συμπεφυκώς δεδήσομαι ώσπερ οἱ ἱπποκένταυροι · οὐκοῦν τοῦτό γε κρεῖττον ἢ συμπεφυκέναι. τοὺς μὲν γὰρ 15 ίπποκενταύρους οἶμαι ἔγωγε πολλοῖς μὲν ἀπορεῖν τῶν ανθρώποις ηύρημένων αγαθών όπως δεί χρησθαι, πολλοις δε των ιπποις πεφυκότων ήδεων πως αὐτων χρή άπολαύειν. έγω δε ην ίππεύειν μάθω, όταν μεν έπὶ τοῦ ἵππου γένωμαι, τὰ τοῦ ἱπποκενταύρου δήπουθεν 20 διαπράξομαι· όταν δε καταβώ, δειπνήσω καὶ ἀμφιέσομαι καὶ καθευδήσω ώσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. ώστε τί άλλο ή διαιρετός ίπποκένταυρος καὶ πάλιν σύνθετος γίγνομαι; έτι δ', έφη, καὶ τοῖσδε πλεονεκτήσω τοῦ ἱπποκενταύρου · ὁ μὲν γὰρ δυοῖν ὀφθαλμοῖν 25 προεωράτο καὶ δυοίν ἄτοιν ἤκουεν · ἐγὼ δὲ τέτταρσι μεν όφθαλμοῖς τεκμαρούμαι, τέτταρσι δε ώσὶν αἰσθήσομαι· πολλά γάρ φασι καὶ ἵππον ἀνθρώπου τοῖς όφθαλμοῖς προορῶντα δηλοῦν, πολλὰ δὲ τοῖς ἀσὶν άκούοντα σημαίνειν. έμε μεν οὖν, έφη, γράφε τῶν

ίππεύειν ύπερεπιθυμούντων. Νὴ τὸν Δί', ἔφασαν οἱ ἄλλοι πάντες, καὶ ἡμᾶς γὲ. ἐκ τούτου δὴ ὁ Κῦρος λέγει, Τί οὖν, ἔφη, ἐπεὶ σφόδρα ἡμῖν δοκεῖ ταῦτα, εἰ καὶ νόμον ἡμῖν αὐτοῖς ποιησαίμεθα αἰσχρὸν εἶναι, οἷς 5 ἄν ἴππους ἐγὼ πορίσω, ἤν τις φανἢ πεζἢ ἡμῶν πορευόμενος, ἤν τε πολλὴν ἤν τε ὀλίγην ὁδὸν δέῃ διελθεῖν; ἴνα καὶ παντάπασιν ἱπποκενταύρους ἡμᾶς οἴωνται ἄνθρωποι εἶναι. ὁ μὲν οὕτως ἐπήρετο, οἱ δὲ πάντες συνήνεσαν · ὤστ' ἔτι καὶ νῦν ἐξ ἐκείνου χρῶνται Πέρτο σαι οὕτω, καὶ οὐδεὶς ἃν τῶν καλῶν κάγαθῶν ἑκὼν ὀφθείη Περσῶν οὐδαμἢ πεζὸς ἰών.

The cavalry of the allies bring prisoners to Cyrus—he questions them about the country.

15. Ἡνίκα δ' ἔξω μέσου ἡμέρας ἐγένετο, προσήλαυνον μὲν οἱ Μῆδοι ἱππεῖς καὶ Ὑρκάνιοι, ἴππους τε ἄγοντες αἰχμαλώτους καὶ ἄνδρας · ὅσοι γὰρ τὰ ὅπλα τος παρεδίδοσαν, οὐ κατέκανον · ἐπεὶ δὲ προσήλασαν, πρῶτον μὲν αὐτῶν ἐπυνθάνετο ὁ Κῦρος εἰ σωθεῖεν πάντες αὐτῷ · ἐπεὶ δὲ τοῦτ' ἔφασαν, ἐκ τούτου ἡρώτα τί ἔπραξαν. οἱ δὲ διηγοῦντο ἄ τ' ἐποίησαν καὶ ὡς ἀνδρείως ἔκαστα ἐμεγαληγόρουν. ὁ δὲ διήκουέ τε ἡδέως πάντων ἃ ἐβούλοντο λέγειν · ἔπειτα δὲ καὶ ἐπήνεσεν αὐτοὺς οῦτως · ᾿Αλλὰ καὶ δῆλοί τοι, ἔφη, ἐστὲ ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένεσθε · καὶ γὰρ μείζους φαίνεσθε καὶ καλλίους καὶ γοργότεροι ἡ πρόσθεν ἰδεῖν. ἐκ δὲ τούτου ἐπυνθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὁπόσην ὁδὸν διήλα-25 σαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα. οἱ δ' ἔλεγον ὅτι καὶ πολλὴν διελάσειαν καὶ πᾶσα οἰκοῖτο καὶ μεστὴ εἴη καὶ

οιων και αιγων και βοων και τπων και σίτου και πάντων άγαθων. Δυοιν άν, έφη, έπιμελητέον ήμιν είη, όπως τε κρείττους έσόμεθα των ταυτα έχόντων και όπως αυτοι μενουσιν· οικουμένη μεν γαρ χώρα πολλου άξιον κτημα· έρήμη δ' άνθρώπων ουσα έρημη και των άγαθων γίγνεται.

He frees the prisoners and gains their friendship.

16. Υστερον δε Κύρος καλέσας τους αιχμαλώτους λέγει τοιάδε. "Ανδρες, έφη, νῦν τε ὅτι ἐπείθεσθε τὰς ψυχὰς περιεποιήσασθε, τοῦ τε λοιποῦ, ἢν οὕτω ποιῆτε, το οὐδ' ότιοῦν καινὸν ἔσται ὑμῖν ἀλλ' ἡ οὐχ ὁ αὐτὸς ἄρξει ύμων όσπερ καὶ πρότερον · οἰκήσετε δὲ τὰς αὐτὰς οἰκίας καὶ χώραν τὴν αὐτὴν ἐργάσεσθε καὶ γυναιξὶ ταις αὐταις συνοικήσετε και παίδων των ύμετέρων ἄρξετε ὤσπερ νῦν ἡμῖν μέντοι οὐ μαχεῖσθε οὐδὲ 15 ἄλλφ οὐδενί · ἡνίκα δ' ἄν τις ὑμᾶς ἀδικῆ, ἡμεῖς ὑπὲρ ύμων μαχούμεθα. ὅπως δὲ μηδ' ἐπαγγέλλη μηδεὶς ύμιν στρατεύειν, τὰ ὅπλα πρὸς ἡμᾶς κομίσατε καὶ τοις μεν κομίζουσιν έσται είρήνη και α λέγομεν άδόλως · όπόσοι δ' αν τὰ πολεμικὰ μὴ ἀποφέρωσιν ὅπλα, 20 έπὶ τούτους ἡμεῖς καὶ δὴ στρατευσόμεθα. ἐὰν δέ τις ύμων καὶ ἰων ως ήμας εὐνοϊκως καὶ πράττων τι καὶ διδάσκων φαίνηται, τοῦτον ἡμεῖς ώς εὐεργέτην καὶ φίλον, οὐχ ώς δοῦλον περιέψομεν. ἢν δ' ἄρα, ἔφη, ύμων βουλομένων ταθτα μή πείθωνταί τινες, έπὶ τού-25 τους ήμας άγετε, όπως ύμεις έκείνων, μη ύμεις ύπ ϵ κείνων ἄρχησθε. δ μεν δ η ταῦτ' ϵ ἶπ ϵ ν \cdot οἱ δ ε προσεκύνουν τε καὶ ὑπισχνοῦντο ταῦτα ποιήσειν.

While Cyaxares sleeps, Cyrus and the Medes leave the camp—he sends an angry message to Cyrus.

17. Ο δε Κυαξάρης ο των Μήδων βασιλεύς την μεν νύκτα ή εξηλθεν ο Κύρος αὐτός τε εμεθύσκετο μεθ' ὧνπερ ἐσκήνου ὡς ἐπ' εὐτυχία, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ Μήδους ὤετο παρείναι ἐν τῷ στρατοπέδω πλην 5 όλίγων, ἀκούων θόρυβον πολύν οί γὰρ οἰκέται τῶν Μήδων, ἄτε τῶν δεσποτῶν ἀπελθόντων, ἀνειμένως έπινον καὶ έθορύβουν, ἄλλως τε καὶ έκ τοῦ ᾿Ασσυρίου στρατεύματος καὶ οἶνον καὶ ἄλλα πολλὰ εἰληφότες. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἐπὶ θύρας οὐδεὶς 10 ήκε πλην οίπερ καὶ συνεδείπνουν, καὶ τὸ στρατόπεδον ήκουε κενὸν εἶναι τῶν Μήδων καὶ τῶν ἱππέων, καὶ έωρα, ἐπειδὴ ἐξῆλθεν, οὕτως ἔχουτα, ἐνταῦθα δὴ ἐβριμοῦτό τε τῷ Κύρω καὶ τοῖς Μήδοις τῷ καταλιπόντας αὐτὸν ἔρημον οἴχεσθαι, καὶ εὐθύς, ὥσπερ λέγεται ώμὸς 15 είναι καὶ ἀγνώμων, τῶν παρόντων κελεύει τινὰ λαβόντα τοὺς έαυτοῦ ἱππέας πορεύεσθαι ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸ άμφὶ Κῦρον στράτευμα καὶ λέγειν τάδε. * Ωιμην μὲν έγωγε, οὐδ' ἄν σέ, ὧ Κῦρε, περὶ ἐμοῦ οὕτως ἀπρονοήτως βουλεύσαι, εί δε Κύρος ούτω γιγνώσκοι, ούκ αν 20 ύμᾶς, $\tilde{\omega}$ Μηδοι, $\epsilon \theta \epsilon \lambda \hat{\eta} \sigma \alpha i$ οὕτως $\tilde{\epsilon} \rho \eta \mu \rho \nu$ $\epsilon \mu \hat{\epsilon}$ καταλιπείν. καὶ νῦν, ἄν μὲν Κῦρος βούληται, εἰ δὲ μή, ὑμεῖς την ταχίστην πάρεστε.

The messenger, losing his way, arrives in the night and is refused admittance.

18. Ταῦτα δὴ επέστειλεν. ὁ δὲ ταττόμενος πορεύεσθαι ἔφη, Καὶ πῶς, ὧ δέσποτα, ἐγὼ εὐρήσω

v, 8-15]

έκείνους; 'Όπη δὲ Κῦρος, ἔφη, καὶ οἱ σὺν αὐτώ έφ' οθς έπορεύοντο. Οτι νη Δί', έφη, ακούω αφεστηκότας των πολεμίων Υρκανίους τινάς καὶ ἐλθόντας δεύρο οἴχεσθαι ἡγουμένους αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ταῦτα 5 ὁ Κυαξάρης πολύ μᾶλλον ἔτι τῷ Κύρφ ὡργίζετο τῷ μηδ' είπειν αὐτῷ ταῦτα, καὶ πολλή σπουδή μᾶλλον ἔπεμπεν ἐπὶ τοὺς Μήδους, ὡς ψιλώσων αὐτόν, καὶ ισχυρότερον έτι η πρόσθεν τοις Μήδοις απειλών άπεκάλει, καὶ τῷ πεμπομένω δὲ ἡπείλει, εἰ μὴ ἰσχυ-10 ρως ταῦτα ἀπαγγέλλοι. ὁ μὲν δὴ πεμπόμενος ἐπορεύετο έχων τοὺς έαυτοῦ ἱππέας ὡς έκατόν, ἀνιώμενος ότι οὐ καὶ αὐτὸς τότε ἐπορεύθη μετὰ τοῦ Κύρου. ἐν δὲ τῆ ὁδῷ πορευόμενοι διασχισθέντες τρίβῳ τινὶ ἐπλανῶντο, καὶ οὐ πρόσθεν ἀφίκοντο ἐπὶ τὸ φίλιον στρά-15 τευμα πρὶν ἐντυχόντες ἀποχωροῦσί τισι τῶν ᾿Ασσυρίων ηνάγκασαν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι καὶ οὕτως ἀφικνοῦνται τὰ πυρὰ κατιδόντες ἀμφὶ μέσας πως νύκτας. ἐπεὶ δ' έγένοντο πρὸς τῷ στρατοπέδω, οἱ φύλακες, ὥσπερ είρημένον ήν ύπο Κύρου, ούκ είσεφρηκαν αύτους προ 20 ἡμέρας.

Cyrus summons his chiefs and selects a messenger to Persia for reinforcements.

19. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπέφαινε, πρῶτον μὲν τοὺς μάγους καλέσας ὁ Κῦρος τὰ τοῖς θεοῖς νομιζόμενα ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀγαθοῖς ἐξαιρεῖσθαι ἐκέλευε. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ ταῦτα εἶχον · ὁ δὲ συγκαλέσας τοὺς ὁμο-₂ς τίμους εἶπεν, *Ανδρες, ὁ μὲν θεὸς προφαίνει πολλὰ κάγαθά · ἡμεῖς δὲ οἱ Πέρσαι ἐν τῷ παρόντι ὀλίγοι

έσμεν ώς έγκρατείς είναι αὐτῶν. εἴτε γὰρ ὁπόσα αν προσεργασώμεθα, μὴ φυλάξομεν, πάλιν ταῦτα ἀλλότρια έσται είτε καταλείψομέν τινας ήμων αὐτων φύλακας έπὶ τοῖς έφ' ἡμῖν γιγνομένοις, αὐτίκα οὐδε-5 μίαν ἰσχὺν ἔχοντες ἀναφανούμεθα. δοκεί οὖν μοι ώς τάχιστα ιέναι τινὰ ὑμῶν εἰς Πέρσας καὶ διδάσκειν ἄπερ έγω λέγω, καὶ κελεύειν ώς τάχιστα έπιπέμπειν στράτευμα, εἴπερ ἐπιθυμοῦσι Πέρσαι τὴν άρχην της 'Ασίας αὐτοῖς καὶ την κάρπωσιν γενέσθαι. 10 ἴθι μὲν οὖν σύ, ἔφη, ὁ πρεσβύτατος, καὶ ἰὼν ταῦτα λέγε, καὶ ὅτι οθς ἄν πέμπωσι στρατιώτας, ἐπειδὰν έλθωσι παρ' ἐμέ, ἐμοὶ μελήσει περὶ τροφης αὐτοῖς. ἃ δ' ἔχομεν ἡμεῖς, ὁρᾶς μὲν αὐτός, κρύπτε δὲ τούτων μηδέν, ὅ τι δὲ τούτων ἐγὼ πέμπων εἰς Πέρσας καλῶς 15 καὶ νομίμως ποιοίην ἂν τὰ μέν πρὸς τοὺς θεοὺς τὸν πατέρα έρώτα, τὰ δὲ πρὸς τὸ κοινὸν τὰς ἀρχάς. πεμψάντων δε καὶ όπτηρας ὧν πράττομεν καὶ φραστήρας ὧν έρωτῶμεν. καὶ σὺ μέν, ἔφη, συσκευάζου καὶ τὸν λόχον προπομπὸν ἄγε.

Cyrus hears the message of Cyaxares and bids the envoy rest.

20. Ἐκ τούτου δὲ καὶ τοὺς Μήδους ἐκάλει, καὶ ἄμα ὁ παρὰ τοῦ Κυαξάρου ἄγγελος παρίσταται, καὶ ἐν πᾶσι τήν τε πρὸς Κῦρον ὀργὴν καὶ τὰς πρὸς Μήδους ἀπειλὰς αὐτοῦ ἔλεγε· καὶ τέλος εἶπεν ὅτι ἀπιέναι Μήδους κελεύει, καὶ εἰ Κῦρος μένειν βούλεται. οἱ μὲν 25 οὖν Μῆδοι ἀκούσαντες τοῦ ἀγγέλου ἐσίγησαν, ἀποροῦντες μὲν πῶς χρὴ καλοῦντος ἀπειθεῖν, φοβούμενοι δὲ πῶς χρὴ ἀπειλοῦντι ὑπακοῦσαι, ἄλλως τε καὶ

εἰδότες τὴν ἀμότητα αὐτοῦ. ὁ δὲ Κῦρος εἶπεν, 'Αλλ' έγώ, ὧ ἄγγελέ τε καὶ Μῆδοι, οὐδέν, ἔφη, θαυμάζω εὶ Κυαξάρης, πολλούς μὲν πολεμίους τότ' ἰδών, ἡμᾶς δὲ οὐκ είδως ὅ τι πράττομεν, ὀκνεῖ περὶ ἡμῶν καὶ περὶ 5 αύτοῦ · ἐπειδὰν δὲ αἴσθηται πολλοὺς μὲν τῶν πολεμίων άπολωλότας, πάντας δὲ ἀπεληλαμένους, πρῶτον μὲν παύσεται φοβούμενος, έπειτα γνώσεται, ὅτι οὐ νῦν ἔρημος γίγνεται, ήνίκα οἱ φίλοι αὐτοῦ τοὺς ἐκείνου έχθρους ἀπολλύασιν. ἀλλὰ μὴν μέμψεώς γε πῶς το έσμεν άξιοι, εὖ τε ποιοῦντες ἐκεῖνον καὶ οὐδὲ ταῦτα αὐτοματίσαντες; ἀλλ' έγὼ μὲν ἐκείνον πείσας ἐᾶσαί με λαβόντα ύμᾶς έξελθεῖν τάδε ποιῶ· ὑμεῖς δὲ οὐχ ώς ἐπιθυμοῦντες τῆς ἐξόδου ἤρωτήσατε εἰ ἐξίοιτε καὶ υῦν δεῦρο ἤκετε, ἀλλ' ὑπ' ἐκείνου κελευσθέντες ἐξιέναι 15 ότ φ ύμ $\hat{\omega}$ ν μ $\hat{\eta}$ άχ θ ομ $\hat{\epsilon}$ ν φ $\hat{\epsilon}$ ζη. καὶ $\hat{\eta}$ όργ $\hat{\eta}$ οὖν αὕτη σάφ' οίδα ύπό τε των άγαθων πεπανθήσεται καὶ σὺν τῶ φόβω λήγοντι ἄπεισι. νῦν μὲν οὖν, ἔφη, σύ τε, ὧ ἄγγελε, ἀνάπαυσαι, ἐπεὶ καὶ πεπόνηκας, ἡμεῖς τε, ὦ Πέρσαι, ἐπεὶ προσδεχόμεθα πολεμίους ἤτοι μαχου-🗝 μένους γε η πεισομένους παρέσεσθαι, ταχθώμεν ώς κάλλιστα · οὕτω γὰρ ὁρωμένους εἰκὸς πλέον προανύτειν ὧν χρήζομεν. σὺ δ', ἔφη, ὁ τῶν 'Υρκανίων ἄρχων, ὑπόμεινον προστάξας τοῖς ἡγεμόσι τῶν σῶν στρατιωτών έξοπλίζειν αὐτούς.

He charges the Hyrcanian to entertain the man.

s 21. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ποιήσας ὁ Ὑρκάνιος προσῆλθε, λέγει ὁ Κῦρος, Ἐγὼ δέ, ἔφη, ὧ Ὑρκάνιε, ἥδομαι αἰσθανόμενος ὅτι οὐ μόνον φιλίαν ἐπιδεικνύμενος

πάρει, άλλὰ καὶ σύνεσιν φαίνει μοι ἔχειν. καὶ νῦν ὅτι συμφέρει ήμιν ταὐτὰ δήλον · ἐμοί τε γὰρ πολέμιοι 'Ασσύριοι, σοί τε νῦν ἐχθίονές εἰσιν ἢ ἐμοί · οὕτως οὖν ἡμῖν ἀμφοτέροις βουλευτέον ὅπως τῶν μὲν νῦν 5 παρόντων μηδείς ἀποστατήσει ἡμίν συμμάχων, ἄλλους δέ, ἐὰν δυνώμεθα, προσληψόμεθα. τοῦ δὲ Μήδου ήκουες ἀποκαλοῦντος τοὺς ἱππέας εἰ δ' οὖτοι ἀπίασιν, ήμεις μόνοι οι πεζοι μενούμεν. ούτως οὐν δεί ποιείν έμε και σε όπως ό άποκαλών οθτος και αὐτὸς 10 μένειν παρ' ήμιν βουλήσεται. σύ μεν ούν εύρων σκηνήν δὸς αὐτῷ ὅπου κάλλιστα διάξει πάντα τὰ δέοντα έχων · έγω δ' αὖ πειράσομαι αὐτῷ ἔργον τι προστάξαι όπερ αὐτὸς ήδιον πράξει η ἄπεισι καὶ διαλέγου δὲ αὐτῷ ὁπόσα ἐλπὶς γενέσθαι ἀγαθὰ πᾶσι 15 τοις φίλοις, ην ταυτ' εθ γένηται ποιήσας μέντοι αυτά ηκε πάλιν παρ' έμέ.

Meanwhile a messenger is sent to Persia with a letter to Cyaxares.

22. Ὁ μὲν δὴ Ὑρκάνιος τὸν Μῆδον ἄχετο ἄγων ἐπὶ σκηνήν · ὁ δ' εἰς Πέρσας ἰὼν παρῆν συνεσκευασμένος · ὁ δὲ Κῦρος αὐτῷ ἐπέστελλε πρὸς μὲν Πέρσας λέγειν
□ ἃ καὶ πρόσθεν ἐν τῷ λόγῳ δεδήλωται, Κυαξάρῃ δὲ ἀποδοῦναι τὰ γράμματα. ἀναγνῶναι δέ σοι καὶ τὰ ἐπιστελλόμενα, ἔφη, βούλομαι, ἵνα εἰδὼς αὐτὰ ὁμολογῆς, ἐάν τί σε πρὸς ταῦτα ἐρωτᾳ. ἐνῆν δὲ ἐν τῆ ἐπιστολῆ τάδε.

25 Κῦρος Κυαξάρη χαίρειν. ἡμεῖς σε οὖτε ἔρημον κατελίπομεν· οὐδεὶς γάρ, ὅταν ἐχθρῶν κρατῆ, τότε φίλων ἔρημος γίγνεται· οὐδὲ μὴν ἀποχωροῦντές γέ

σε οἰόμεθα ἐν κινδύνω καθιστάναι · ἀλλὰ ὄσω πλέον ἀπέχομεν, τοσούτω πλείονά σοι την ἀσφάλειαν ποιείν νομίζομεν · οὐ γὰρ οἱ ἐγγύτατα τῶν φίλων καθήμενοι μάλιστα τοῖς φίλοις τὴν ἀσφάλειαν παρέχουσιν, ἀλλ' 5 οί τοὺς ἐχθροὺς μήκιστον ἀπελαύνοντες μᾶλλον τοὺς φίλους ἐν ἀκινδύνω καθιστᾶσι. σκέψαι δὲ οἴω ὄντι μοι περί σε οίος ὢν περί έμε ἔπειτά μοι μέμφει. έγω μέν γέ σοι ήγαγον συμμάχους, οὐχ όσους σὰ ἔπεισας, άλλ' δπόσους έγω πλείστους έδυνάμην συ δέ μοι 10 έδωκας μεν έν τη φιλία όντι όσους πείσαι δυνασθείην νῦν δ' ἐν τῆ πολεμία ὄντος οὐ τὸν θέλοντα ἀλλὰ πάντας ἀποκαλείς. καὶ γὰρ οὖν τότε μὲν ὤμην ἀμφοτέροις ύμιν χάριν όφείλειν νθν δε σύ μ' αναγκάζεις σοῦ μὲν ἐπιλαθέσθαι, τοῖς δὲ ἀκολουθήσασι πειρᾶ-15 σθαι πάσαν τὴν χάριν ἀποδιδόναι. οὐ μέντοι ἔγωγε σοὶ ὅμοιος δύναμαι γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ νῦν πέμπων έπὶ στράτευμα εἰς Πέρσας ἐπιστέλλω, ὁπόσοι ἂν ἴωσιν ως έμε, ήν τι σὺ αὐτων δέη πρὶν ήμας ελθειν, σοὶ ὑπάρχειν, οὐχ ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν 20 σὺ βούλη χρησθαι αὐτοῖς. συμβουλεύω δέ σοι καίπερ νεώτερος ὢν μη ἀφαιρεῖσθαι ἃν δώς, ἴνα μή σοι άντὶ χαρίτων έχθραι όφείλωνται, μηδ' ὄντινα βούλει πρὸς σὲ ταχὺ ἐλθεῖν, ἀπειλοῦντα μεταπέμπεσθαι, μηδὲ φάσκοντα έρημον είναι ἄμα πολλοίς ἀπειλείν, ἵνα μή 25 διδάσκης αὐτοὺς σοῦ μὴ φροντίζειν. ἡμεῖς δὲ πειρασόμεθα παρείναι, όταν τάχιστα διαπραξώμεθα α σοί τ' αν καὶ ἡμιν νομίζομεν πραχθέντα κοινα γενέσθαι άγαθά. ἔρρωσο.

Ταύτην αὐτῷ ἀπόδος καὶ ὅ τι ἄν σε τούτων ἐρωτᾳ,

η γέγραπται σύμφαθι. καὶ γὰρ ἐγὼ ἐπιστέλλω σοι περὶ Περσῶν ἢπερ γέγραπται. τούτῳ μὲν οὕτως εἶπε, καὶ δοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἀπέπεμπε, προσεντειλάμενος οὕτω σπεύδειν ὥσπερ οῗδεν ὅτι συμφέρει ταχὺ 5-παρεῖναι.

The arms of the enemy are collected and burned—distribution of the spoil among the allies.

23. Ἐκ τούτου δὲ έωρα μὲν ἐξωπλισμένους ἤδη πάντας καὶ τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Ἡρκανίους καὶ τοὺς ἀμφὶ Τιγράνην· καὶ οἱ Πέρσαι δὲ ἐξωπλισμένοι ἦσαν· ἤδη δέ τινες τῶν προσχώρων καὶ ἴππους ἀπῆγον καὶ ὅπλα ἀπέφερον. ὁ δὲ τὰ μὲν παλτὰ ὅπουπερ τοὺς πρόσθεν καταβάλλειν ἐκέλευσε, καὶ ἔκαον οἷς τοῦτο ἔργον ἦν ὁπόσων μὴ αὐτοὶ ἔδέοντο· τοὺς δ' ἴππους ἐκέλευε φυλάττειν μένοντας τοὺς ἀγαγόντας ἔως ἄν τι σημανθῆ αὐτοῖς· τοὺς δ' ἄρχοντας τῶν ἱππέων 15 καὶ Ἡρκανίων καλέσας τοιάδε ἔλεξεν.

"Ανδρες φίλοι τε καὶ σύμμαχοι, μὴ θαυμάζετε ὅτι πολλάκις ὑμᾶς συγκαλῶ· καινὰ γὰρ ἡμῖν ὄντα τὰ παρόντα πολλὰ αὐτῶν ἐστιν ἀσύντακτα· ἃ δ' ἄν ἀσύντακτα ἢ, ἀνάγκη ταῦτα ἀεὶ πράγματα παρέχειν, ω ἔως ἄν χώραν λάβη. καὶ νῦν ἔστι μὲν ἡμῖν πολλὰ τὰ αἰχμάλωτα χρήματα, καὶ ἄνδρες ἐπ' αὐτοῖς· διὰ δὲ τὸ μήτε ἡμᾶς εἰδέναι ποῖα τούτων ἐκάστου ἐστὶν ἡμῶν, μήτε τούτους εἰδέναι ὅστις ἑκάστω αὐτῶν δεσπότης, περαίνοντας μὲν δὴ τὰ δέοντα οὐ πάνυ ἔστιν τοροῦντας δὲ ὅ τι χρὴ ποιεῖν σχεδὸν πάντας. ὡς οὖν μὴ οὕτως ἔχη, διορίσατε αὐτά·

καὶ ὅστις μὲν ἔλαβε σκηνὴν ἔχουσαν ἱκανὰ καὶ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ τοὺς ὑπηρετήσοντας καὶ στρωμνὴν καὶ έσθητα καὶ τάλλα οἷς οἰκεῖται σκηνή καλῶς στρατιωτική, ενταθθα μεν οὐδεν ἄλλο δεῖ προσγενέσθαι ἢ τὸν 5 λαβόντα είδεναι ότι τούτων ώς οἰκείων ἐπιμελεσθαι δεί · όστις δ' είς ενδεόμενά του κατεσκήνωσε, τούτοις ύμεις σκεψάμενοι τὸ ἐλλειπον ἐκπληρώσατε, πολλὰ δὲ καὶ τὰ περιττὰ οἶδ' ὅτι ἔσται πλείω γὰρ ἄπαντα ἢ κατὰ τὸ ἡμέτερον πλήθος εἶχον οἱ πολέμιοι. ἦλθον 10 δὲ πρὸς ἐμὲ καὶ χρημάτων ταμίαι, οἴ τε τοῦ ᾿Ασσυρίων βασιλέως καὶ ἄλλων δυναστών, οἱ ἔλεγον ὅτι χρυσίον είη παρά σφίσιν επίσημον, δασμούς τινας λέγοντες. καὶ ταῦτα οὖν κηρύττετε πάντα ἀποφέρειν πρὸς ὑμᾶς ὅπου ἂν καθέζησθε· καὶ φόβον ἐπιτίθεσθε 15 τῶ μὴ ποιοῦντι τὰ παραγγελλόμενα· ὑμεῖς δὲ διάδοτε λαβόντες ίππει μέν τὸ διπλοῦν, πεζώ δὲ τὸ άπλοῦν, ΐνα έχητε, ήν τινος προσδέησθε, καὶ ότου ωνήσεσθε.

The captured horses are turned to good use.

24. Έκ δὲ τούτου ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Ὑρκανίους διανεῖμαι τὰ αἰχμάλωτα χρήματα, τοῖς μὲν συμμάχοις τὰ ἄλλα, τοῖς δὲ ἑαυτοῦ τοὺς ἴππους παραδιδόντας ὄντας πολλούς ἐνόμισε γὰρ εἰ ἱππέας ἐπ' αὐτοὺς καταστήσειε μέγα τῷ στρατεύματι συνοίσειν. ταῦτα μὲν συνδοκεῖ καὶ οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Ὑρκάνιοι ἦσαν ἐπὶ τὴν διαίρεσιν ὁ δὲ τοὺς ταξιάρτων καλέσας ἐκέλευσε τοὺς ἵππους λαμβάνειν καὶ τὰ τῶν ἴππων σκεύη καὶ τοὺς ἱπποκόμους ἀριθμήσαντας λαβεῖν, κληρωσαμένους εἰς τάξιν ἴσους ἑκάστοις. αὖ-

θις δὲ ὁ Κῦρος ἀνειπεῖν ἐκέλευσεν, εἴ τις εἴη ἐν τῷ στρατεύματι ἀνὴρ δοῦλος ἐκφαίνεσθαι. οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ κήρυκος ἄσμενοι πολλοὶ προυφάνησαν · ὁ δ' ἐκλεξάμενος αὐτῶν τοὺς τὰ εἴδη βελτίστους ἔλες γεν ὅτι ἐλευθέρους αὐτοὺς ὄντας δεήσει ὅπλα ὑποφέρειν ἃν αὐτοῖς διδῶσι · τὰ δ' ἐπιτήδεια ὅπως ἔχωσιν ἔφη αὑτῷ μελήσειν. καὶ εὐθὺς ἄγων πρὸς τοὺς ταξιάρχους συνέστησεν αὐτούς, καὶ ἐκέλευσε τά τε γέρρα καὶ τὰς ψιλὰς μαχαίρας τούτοις δοῦναι, ὅπως ἔχοντες τοῖς ἴπποις ἔπωνται, καὶ τἀπιτήδεια τούτοις ὥσπερ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ Πέρσαις λαμβάνειν, αὐτοὺς δὲ τοὺς θώρακας καὶ τὰ ξυστὰ ἔχοντας ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἵππων ὀχεῖσθαι, καὶ αὐτὸς οὕτω ποιῶν κατῆρχεν, ἐπὶ δὲ τοὺς πεζοὺς τῶν ὁμοτίμων ἀνθ' αὑτοῦ ἔκαστον καθιστάναι το ἄλλον ἄρχοντα τῶν ὁμοτίμων.

PART V

THE EPISODES OF GOBRYAS AND GADATAS

An Assyrian, Gobryas, joins Cyrus - his story.

Οἱ μὲν δὴ ἀμφὶ ταῦτα εἶχον. Γωβρύας δ' ἐν τούτῳ παρῆν ᾿Ασσύριος πρεσβύτης ἀνὴρ ἐφ᾽ ἴππου σὺν ἱππικῆ θεραπείᾳ· εἶχον δὲ πάντες τὰ ἐφίππων ὅπλα. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῷ τὰ ὅπλα παραλαμβάνειν τεταγμένοι ἐκέλευον παραδιδόναι τὰ ξυστά, ὅπως κατακάοιεν ὤσπερ τἄλλα. ὁ δὲ Γωβρύας εἶπεν ὅτι Κῦρον πρῶτον βούλοιτο ਔδεῖν καὶ οἱ ὑπηρέται τοὺς

μὲν ἄλλους ἱππέας αὐτοῦ κατέλιπον, τὸν δὲ Γωβρύαν ἄγουσι πρὸς τὸν Κῦρον. ὁ δ' ὡς εἶδε τὸν Κῦρον, ἔλεξεν ὧδε, ³Ω δέσποτα, ἐγώ εἰμι τὸ μὲν γένος 'Ασσύριος ἔχω δὲ καὶ τεῖχος ἰσχυρὸν καὶ χώρας ἐπάρχω πολλῆς.

5 καὶ ἴππον ἔχω εἰς χιλίαν, ἣν τῷ των 'Ασσυρίων βασιλεί παρειχόμην καὶ φίλος ην ἐκείνω ὡς μάλιστα · έπεὶ δὲ ἐκεῖνος τέθνηκεν ύφ' ύμῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς ὤν, ὁ δὲ 10 παις έκείνου την άρχην έχει έχθιστος ὢν ἐμοί, ήκω πρὸς σὲ καὶ ἱκέτης προσπίπτω καὶ δίδωμί σοι έμαυτον δούλον καὶ σύμμαχον, σε δε τιμωρον αίτουμαι 15 έμοι γενέσθαι και παίδα ούτως ώς δυνατόν σε ποιοθμαι άπαις δ' είμὶ ἀρρένων παίδων. δς γὰρ ήν μοι μόνος καὶ καλὸς κάγαθός, ὦ δέσποτα, καὶ ἐμὲ φιλῶν καὶ 20 τιμῶν ὤσπερ ἂν εὐδαίμονα πατέρα παίς τιμών τιθείη, τοῦτον δ νῦν βασιλεὺς οὖτος καλέσαντος του τότε βασιλέως, πατρός

OLD BABYLONIAN KING. (Probably Nebuchadnezzar I. From a boundary stone.)

δε τοῦ νῦν, ὡς δώσοντος τὴν θυγατέρα τῷ ἐμῷ
25 παιδί, ἐγὰ μὲν ἀπεπεμψάμην μέγα φρονῶν ὅτι δῆθεν τῆς βασιλέως θυγατρὸς ὀψοίμην τὸν ἐμὸν υίὸν
γαμέτην· ὁ δὲ νῦν βασιλεὺς εἰς θήραν αὐτὸν
παρακαλέσας καὶ ἀνεὶς αὐτῷ θηρᾶν ἀνὰ κράτος,
ὡς πολὺ κρείττων αὐτοῦ ἱππεὺς ἡγούμενος εἶναι,

ό μεν ώς φίλω συνεθήρα, φανείσης δε άρκτου διώκοντες ἀμφότεροι, ὁ μὲν νῦν ἄρχων οῦτος ἀκοντίσας ημαρτεν, ώς μήποτ' ὤφελεν, ὁ δ' ἐμὸς παῖς βαλών, οὐδὲν δέον, καταβάλλει τὴν ἄρκτον. καὶ τότε μὲν 5 δη ανιαθείς αρ' ούτος κατέσχεν ύπο σκότου τον φθόνον : ώς δὲ πάλιν λέοντος παρατυχόντος ὁ μὲν αὖ ημαρτεν, οὐδεν θαυμαστον οἶμαι παθών, ὁ δ' αὖ έμὸς παῖς αὖθις τυχὼν κατειργάσατό τε τὸν λέοντα καὶ εἶπεν, ᾿Αρα βέβληκα δὶς ἐφεξῆς καὶ καταβέβληκα 10 θήρα έκατεράκις, έν τούτω δή οὐκέτι κατίσχει δ ανόσιος τὸν φθόνον, αλλ' αἰχμὴν παρά τινος τῶν έπομένων άρπάσας, παίσας είς τὰ στέρνα τὸν μόνον μοι καὶ φίλον παίδα ἀφείλετο τὴν ψυχήν. κάγὼ μὲν ό τάλας νεκρον άντι νυμφίου έκομισάμην και έθαψα 15 τηλικοῦτος ὢν ἄρτι γενειάσκοντα τὸν ἄριστον παίδα τὸν ἀγαπητόν · ὁ δὲ κατακανῶν ἄσπερ ἐχθρὸν ἀπολέσας οὔτε μεταμελόμενος πώποτε φανερὸς ἐγένετο οὖτε ἀντὶ τοῦ κακοῦ ἔργου τιμῆς τινος ήξίωσε τὸν κατά γης. ὄ γε μην πατήρ αὐτοῦ καὶ συνώκτισέ με 20 καὶ δηλος ην συναχθόμενός μοι τη συμφορά. έγω οὖν, εἰ μὲν ἔζη ἐκεῖνος, οὐκ ἄν ποτε ἢλθον πρὸς σὲ έπὶ τῷ ἐκείνου κακῷ · πολλὰ γὰρ φιλικὰ ἔπαθον ὑπ' έκείνου καὶ ὑπηρέτησα ἐκείνω· ἐπεὶ δ' εἰς τὸν τοῦ έμοῦ παιδὸς φονέα ἡ ἀρχὴ περιήκει, οὐκ ἄν ποτε 25 τούτω έγω δυναίμην εύνους γενέσθαι, ούδε ούτος έμε εὖ οἶδ' ὅτι φίλον ἄν ποτε ἡγήσαιτο. οἶδε γὰρ ὡς έγω προς αὐτον ἔχω καὶ ώς πρόσθεν φαιδρως βιοτεύων νῦν διάκειμαι, ἔρημος ὧν καὶ διὰ πένθους τὸ γηρας διάγων. εἰ οὖν σύ με δέχει καὶ ἐλπίδα τινὰ λάβοιμι τῷ φίλῳ παιδὶ τιμωρίας ἄν τινος μετὰ σοῦ τυχεῖν, καὶ ἀνηβῆσαι ἂν πάλιν δοκῶ μοι καὶ οὔτε ζῶν ἂν ἔτι αἰσχυνοίμην οὔτε ἀποθνήσκων ἀνιώμενος ἂν τελευτῶν δοκῶ.

Cyrus accepts his services—they interchange pledges.

5 2. Ὁ μὲν οὖτως εἶπε · Κῦρος δ' ἀπεκρίνατο, 'Αλλ' ηνπερ, ὧ Γωβρύα, καὶ φρονῶν φαίνη ὄσαπερ λέγεις πρὸς ήμᾶς, δέχομαί τε ίκέτην σε καὶ τιμωρήσειν σοι τοῦ παιδὸς σὺν θεοῖς ὑπισχνοῦμαι. λέξον δέ μοι, ἔφη, έάν σοι ταῦτα ποιῶμεν καὶ τὰ τείχη σε ἔχειν ἐῶμεν καὶ 10 τὴν χώραν καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὴν δύναμιν ἤνπερ πρόσθεν είχες, σὺ ἡμιν τί ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; ὁ δὲ εἶπε, Τὰ μὲν τείχη, ὅταν ἔλθης, οἶκόν σοι παρέξω: δασμὸν δὲ τῆς χώρας ὄνπερ ἔφερον ἐκείνω σοὶ ἀποίσω καὶ ὅποι αν στρατεύη, συστρατεύσομαι τὴν 15 έκ της χώρας δύναμιν έχων. έστι δέ μοι, έφη, καὶ θυγάτηρ παρθένος άγαπητη γάμου ήδη ώραία, ην έγω πρόσθεν μεν ζωην τω νυν βασιλεύοντι γυναικα τρέφειν υυν δε αυτή τε μοι ή θυγάτηρ πολλά γοωμένη ικέτευσε μη δουναι αυτήν τώ του άδελφου φονεί, 20 έγώ τε ώσαύτως γιγνώσκω. νῦν δέ σοι δίδωμι βουλεύσασθαι καὶ περὶ ταύτης οὕτως ὤσπερ ἂν καὶ ἐγὼ βουλεύων περί σε φαίνωμαι. οὔτω δη ὁ Κῦρος εἶπεν, Έπὶ τούτοις, ἔφη, ἐγὼ ἀληθευομένοις δίδωμί σοι τὴν έμην και λαμβάνω την σην δεξιάν θεοί δ' ήμιν μάρτυ-25 ρες ἔστων. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπράχθη, ἀπιέναι τε κελεύει τὸν Γωβρύαν ἔχοντα τὰ ὅπλα καὶ ἐπήρετο πόση τις CYROPAEDIA --- 8

όδὸς ώς αὐτὸν εἴη, ώς ἤξων. ὁ δ' ἔλεγεν, Ἦν αὖριον ἔης πρώ, τῆ έτέρα ἂν αὐλίζοιο παρ' ἡμῖν.

Οὔτω δη οὖτος μὲν ὤχετο ἡγεμόνα καταλιπών. οἱ δὲ Μῆδοι παρησαν, τοῖς μάγοις ἀποδόντες τὰ τῶν θεῶν, 5 καὶ διέδωκαν πάντα τὰ ἄλλα.

Visit of Cyrus to Gobryas—what he found in the castle.

3. Δευτεραίοι δε οὖν ἀμφὶ δείλην γίγνονται Κῦρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρὸς τῷ Γωβρύου χωρίω, καὶ ὁρῶσιν ύπερίσχυρόν τε τὸ ἔρυμα καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν πάντα παρεσκευασμένα ως αν κράτιστα απομάχοιτο καὶ 10 βοῦς δὲ πολλοὺς καὶ πάμπολλα πρόβατα ὑπὸ τὰ έρυμνὰ προσηγμένα έώρων. πέμψας δ' ὁ Γωβρύας πρὸς τὸν Κῦρον ἐκέλευσε περιελάσαντα ἰδεῖν ἡ ἡ πρόσοδος εὐπετεστάτη, εἴσω δὲ πέμψαι πρὸς ἑαυτὸν τῶν πιστῶν τινας, οἴτινες αὐτῷ τὰ ἔνδον ἰδόντες ἀπαγ-15 γελοῦσιν. οὕτω δὴ ὁ Κῦρος αὐτὸς μὲν τῷ ὄντι βουλόμενος ίδειν εἴ που εἴη αἰρέσιμον τὸ τείχος, εἰ ψευδής φαίνοιτο ὁ Γωβρύας, περιήλαυνε πάντοθεν, έώρα τε ισχυρότερα πάντα ή προσελθείν ους δ' έπεμψε προς Γωβρύαν, ἀπήγγελλον τῷ Κύρῳ ὅτι τοσαῦτα εἴη 20 ένδον άγαθὰ όσα ἐπ' άνθρώπων γενεάν, ώς σφίσι δοκείν, μη αν έπιλιπείν τους ένδον όντας. ό μεν δή Κύρος ἐν φροντίδι ἦν ο τι ποτ' εἴη ταῦτα, ὁ δὲ Γωβρύας αὐτός τε έξήει πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς ἔνδοθεν πάντας έξηγε φέροντας οίνον, ἄλφιτα, ἄλευρα, ἄλλους 25 δὲ ἐλαύνοντας βοῦς, αἶγας, οἶς, σῦς, καὶ εἴ τι βρωτόν, πάντα ίκανὰ προσήγον ώς δειπνήσαι πάσαν τὴν σὺν Κύρφ στρατιάν.

Gobryas surrenders himself and all his property to Cyrus.

4. 'Ο δὲ Γωβρύας, ἐπεὶ πάντες αὐτῷ οἱ ἄνδρες ἔξω ἦσαν, εἰσιέναι τὸν Κῦρον ἐκέλευσεν ὅπως νομίζοι ἀσφαλέστατον. προεισπέμψας οὖν ὁ Κῦρος προσκόπους καὶ δύναμιν αὐτὸς οὕτως εἰσήει. ἐπεὶ δ' εἰσῆλ- δεν ἀναπεπταμένας τὰς πύλας ἔχων, παρεκάλει τοὺς φίλους πάντας καὶ ἄρχοντας τῶν μεθ' ἑαυτοῦ. ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ἦσαν, ἐκφέρων ὁ Γωβρύας φιάλας χρυσᾶς

καὶ πρόχους καὶ κάλπιδας καὶ κόσμον παντοιον καὶ δαρεικοὺς ἀμέτρους τινὰς καὶ πάντα
καλὰ πολλά, τέλος τὴν
θυγατέρα, δεινόν τι κάλλος καὶ μέγεθος, πενθιτοῦς τεθνηκότος, ἐξάγων
ἄδε εἶπεν· Ἐγώ σοι, ἄ
Κῦρε, τὰ μὲν χρήματα

Πρόχους καὶ κάλπιδες.

ταῦτα δωροῦμαι, τὴν δὲ θυγατέρα ταύτην ἐπιτρέπω διαθέσθαι ὅπως ἂν σὺ βούλη ι ἱκετεύομεν δέ, ἐγὼ μὲν καὶ πρόσθεν τοῦ υἱοῦ, αὕτη δὲ νῦν τοῦ ἀδελφοῦ τιμωρὸν γενέσθαι σε. ὁ δὲ Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπεν, ᾿Αλλ᾽ ἐγὼ σοὶ μὲν καὶ τότε ὑπεσχόμην ἀψευδοῦντός σου τιμωρήσειν εἰς δύναμιν · νῦν δὲ ὅτε ἀληθεύοντά σε ὁρῶ, τοῦτὰ ταῦτα σὰν θεοῖς ποιήσειν. καὶ τὰ μὲν χρήματα ταῦτα, ἔφη, ἐγὼ μὲν δέχομαι, δίδωμι δ᾽ αὐτὰ τῷ παιδὶ ταύτη κἀκείνῳ ὃς ἂν γήμη αὐτήν.

Gobryas dines with Cyrus and remarks on Persian manners.

5. Τοσαθτ' είπων δεξιάν τε λαβων τοθ Γωβρύου καὶ άναστὰς έξήει, καὶ τοὺς μεθ' αύτοῦ έξηγεν ἄπαντας. καὶ πολλὰ δεομένου τοῦ Γωβρύου ἔνδον δειπνεῖν οὐκ ηθέλησεν, άλλ' έν τῷ στρατοπέδω έδείπνει καὶ τὸν 5 Γωβρύαν σύνδειπνον παρέλαβεν. ἐπὶ στιβάδος δὲ κατακλινείς ήρετο αὐτὸν ὧδε · Είπέ μοι, ἔφη, ὧ Γωβρύα, πότερον οίει σοὶ είναι πλείω ἢ έκάστω ἡμῶν στρώματα; καὶ δς εἶπεν, Ύμιν νη Δί' εὖ οἶδ' ὅτι, έφη, καὶ στρώματα πλείω έστὶ καὶ κλίναι, καὶ οἰκία 10 γε πολύ μείζων ή ύμετέρα της έμης, οι γε οικία μέν χρησθε γη τε καὶ οὐρανῶ, κλίναι δ' ὑμίν εἰσιν ὁπόσαι εὐναὶ γένοιντ' αν έπὶ γης στρώματα δὲ νομίζετε οὐχ όσα πρόβατα φύει, άλλ' όσα όρη τε καὶ πεδία ἀνίησι. τὸ μὲν δὴ πρῶτον συνδειπνῶν αὐτοῖς ὁ Γωβρύας καὶ 15 δρών την φαυλότητα τών παρατιθεμένων βρωμάτων πολύ σφας ενόμιζεν ελευθεριωτέρους είναι αὐτῶν επεί δὲ κατενόησε τὴν μετριότητα τῶν συσσίτων ἐπ' οὐδενὶ γὰρ βρώματι οὐδὲ πώματι Πέρσης ἀνὴρ τῶν πεπαιδευμένων οὖτ' αν ὄμμασιν ἐκπεπληγμένος κατα-20 φανής γένοιτο οὖτε άρπαγῆ οὖτε τῷ νῷ μὴ οὐχὶ προσκοπείν ἄπερ αν καὶ μη ἐπὶ σίτω ὤν · ἀλλ' ὥσπερ οί ίππικοι διὰ τὸ μὴ ταράττεσθαι ἐπὶ τῶν ἴππων δύνανται ἄμα ἱππεύοντες καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ λέγειν τὸ δέον, οὕτω κἀκεῖνοι ἐν τῷ σίτῳ οἴονται δεῖν φρόνιμοι 25 καὶ μέτριοι φαίνεσθαι τὸ δὲ κεκινησθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῆς πόσεως πάνυ αὐτοῖς ὑικὸν δοκεῖ είναι · ένενόησε δε αὐτῶν καὶ ώς ἐπηρώτων ἀλλήλους τοιαθτα οξα έρωτηθήναι ήδιον ή μη καὶ έσκωπτον οξα

σκωφθηναι ήδιον ή μή · ἄ τε ἔπαιζον ὡς πολὺ μὲν ὕβρεως ἀπην, πολὺ δὲ τοῦ αἰσχρόν τι ποιεῖν, πολὺ δὲ τοῦ αἰσχρόν τι ποιεῖν, πολὺ δὲ τοῦ χαλεπαίνεσθαι πρὸς ἀλλήλους. μέγιστον δ΄ αὐτῷ ἔδοξεν εἶναι τὸ ἐν στρατεία ὄντας τῶν εἰς τὸν 5 αὐτὸν κίνδυνον ἐμβαινόντων μηδενὸς οἴεσθαι δεῖν πλείω παρατίθεσθαι, ἀλλὰ τοῦτο νομίζειν ἡδίστην εὐωχίαν εἶναι τοὺς συμμάχεσθαι μέλλοντας ὅτι βελτίστους παρασκευάζειν. τότε μὲν δὴ ταῦτ' εἰπόντες ἀπηλθον ἑκάτερος ἐπὶ τὰ προσήκοντα.

A second invasion of Assyria - Gobryas receives much of the booty.

6. Οὕτω μὲν δὴ πορευόμενοι τεταρταῖοι πρὸς τοῖς όρίοις της Γωβρύου χώρας έγένοντο. ώς δε έν τη πολεμία ήν, κατέστησε λαβών εν τάξει μεθ' έαυτοῦ τούς τε πεζούς καὶ τῶν ἱππέων ὁπόσους ἐδόκει καλῶς αὐτῷ ἔχειν · τοὺς δ' ἄλλους ἱππέας ἀφῆκε καταθεῖν, 15 καὶ ἐκέλευσε τοὺς μὲν ὅπλα ἔχοντας κατακαίνειν, τοὺς δ' ἄλλους καὶ πρόβατα ὅσα αν λάβωσι πρὸς αὐτὸν άγειν. ἐκέλευσε δὲ καὶ τοὺς Πέρσας συγκαταθεῖν. καὶ ἦκον πολλοὶ μὲν αὐτῶν κατακεκυλισμένοι ἀπὸ των ἴππων, πολλοὶ δὲ καὶ λείαν πλείστην ἄγοντες. 20 ώς δὲ παρῆν ἡ λεία, συγκαλέσας τούς τε τῶν Μήδων ἄρχοντας καὶ τῶν Ὑρκανίων καὶ τοὺς ὁμοτίμους ἔλεξεν ώδε. "Ανδρες φίλοι, έξένισεν ήμας απαντας πολλοίς άγαθοις Γωβρύας. εἰ οὖν, ἔφη, τοις θεοις έξελόντες τὰ νομιζόμενα καὶ τῆ στρατιᾶ τὰ ἱκανὰ τὴν ἄλλην 25 τούτω δοίημεν λείαν, ἄρ' ἄν, ἔφη, καλὸν ποιήσαιμεν τῷ εὐθὺς φανεροὶ εἶναι ὅτι καὶ τοὺς εὖ ποιοῦντας πειρώμεθα νικάν εὖ ποιοῦντες; ὡς δὲ τοῦτ' ἤκουσαν,

πάντες μεν επήνουν, πάντες δ' ενεκωμίαζον· εις δε και έλεξεν ωδε· Πάνυ, έφη, ω Κυρε, τουτο ποιήσομεν· και γάρ μοι δοκει, έφη, ο Γωβρύας πτωχούς τινας ήμας νομίζειν, ότι οὐ δαρεικών μεστοι ήκομεν συδε εκ χρυσών πίνομεν φιαλών· ει δε τουτο ποιήσομεν, γνοίη ἄν, έφη, ότι έστιν ελευθερίους ειναι και ἄνευ χρυσοῦ. "Αγε δή, ἔφη, τὰ τών θεών ἀποδόντες τοις μάγοις και όσα τῆ στρατια ίκανὰ έξελόντες τάλλα καλέσαντες τὸν Γωβρύαν δότε αὐτῷ· οῦτω δὴ ταβόντες εκείνοι όσα έδει τάλλα έδοσαν τῷ Γωβρύα.

On to Babylon - a rejected challenge.

7. Ἐκ τούτου δὴ ἤει πρὸς Βαβυλῶνα παραταξάμενος ώσπερ ότε ή μάχη ην. ώς δ' οὐκ ἀντεξησαν οί 'Ασσύριοι, ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος τὸν Γωβρύαν προσελάσαντα είπειν ότι εί βούλεται ὁ βασιλεύς έξιων ύπερ 15 της χώρας μάχεσθαι, καν αυτός συν έκείνω μάχοιτο. εὶ δὲ μὴ ἀμυνεῖ τῆ χώρα, ὅτι ἀνάγκη τοῖς κρατοῦσι πείθεσθαι. ὁ μὲν δὴ Γωβρύας προσήλασεν ἔνθα άσφαλες ην ταθτα είπειν, ο δ' αθτώ εξέπεμψεν άποκρινούμενον τοιάδε. Δεσπότης ὁ σὸς λέγει, ὧ Γω-20 βρύα, Οὐχ ὅτι ἀπέκτεινά σου τὸν υίὸν μεταμέλει μοι, άλλ' ὅτι οὐ καὶ σὲ προσαπέκτεινα. μάχεσθαι δὲ ἐὰν βούλησθε, ήκετε είς τριακοστήν ήμέραν υθν δ' οὖπω ήμιν σχολή · ἔτι γὰρ παρασκευαζόμεθα. ὁ δὲ Γωβρύας εἶπεν, 'Αλλὰ μήποτέ σοι λήξειεν αὕτη ἡ μετα- $_{25}$ μέλεια \cdot δηλον γὰρ ὅτι ἀνι $\hat{\omega}$ σ ϵ τι, έ ξ ο \hat{v} αὔτη σ ϵ ή μεταμέλεια έχει. ὁ δὲ δὴ Κῦρος ἀκούσας τὰ τοῦ 'Ασσυρίου ἀπήγαγε τὸ στράτευμα.

A traitor in the ranks - Cyrus rescues Gadatas.

8. Ἐκ δὲ τοῦ Γαδάτου ἱππικοῦ τῶν δυνατῶν τις ανδρών έπεὶ έώρα αὐτὸν ἀφεστηκότα ἀπὸ τοῦ ᾿Ασσυρίου, ενόμισεν, εἴ τι οὖτος πάθοι, αὐτὸς ἂν λαβεῖν παρὰ τοῦ ᾿Ασσυρίου πάντα τὰ Γαδάτου · οὕτω δὴ 5 πέμπει τινὰ τῶν ἑαυτοῦ πιστῶν πρὸς τὸν ᾿Ασσύριον καὶ κελεύει τὸν ἰόντα, εἰ καταλάβοι ἤδη ἐν τῆ Γαδάτου χώρα τὸ ᾿Ασσύριον στράτευμα, λέγειν τῷ ᾿Ασσυρίω ότι εἰ βούλοιτο ἐνεδρεῦσαι, λάβοι ἂν Γαδάταν καὶ τους συν αυτώ. δηλουν δε ένετέλλετο όσην τε είχεν 10 ὁ Γαδάτας δύναμιν καὶ ὅτι Κῦρος οὐ συνείπετο αὐτῷ: καὶ τὴν ὁδὸν ἐδήλωσεν ἡ προσιέναι μέλλοι. προσεπέστειλε δὲ τοῖς αύτοῦ οἰκέταις, ὡς πιστεύοιτο μᾶλλον, καὶ τὸ τεῖχος ὁ ἐτύγχανεν αὐτὸς ἔχων ἐν τῆ Γαδάτου χώρα παραδούναι τῷ ᾿Ασσυρίω καὶ τὰ ἐνόντα · ήξειν 15 δε καὶ αὐτὸς ἔφασκεν, εἰ μεν δύναιτο, ἀποκτείνας Γαδάταν, εἰ δὲ μή, ὡς σὺν τῷ ᾿Ασσυρίω τὸ λοιπὸν έσόμενος. ἐπεὶ δὲ ὁ ἐπὶ ταῦτα ταχθεὶς ἐλαύνων ὡς δυνατον ήν τάχιστα άφικνείται προς τον 'Ασσύριον καὶ ἐδήλωσεν ἐφ' ἃ ήκοι, ἀκούσας ἐκείνος τό τε χωρίον 20 εὐθὺς παρέλαβε καὶ πολλὴν ἵππον ἔχων καὶ ἄρματα ένήδρευεν έν κώμαις άθρόαις. ὁ δὲ Γαδάτας ώς έγγὺς ην τούτων των κωμών, πέμπει τινάς προδιερευνησομένους. ὁ δὲ ᾿Ασσύριος ὡς ἔγνω προσιόντας τοὺς διερευνητάς, φεύγειν κελεύει άρματα έξαναστάντα δύο ή 25 τρία καὶ ἴππους ὀλίγους, ώς δὴ φοβηθέντας καὶ ὀλίγους όντας. οἱ δὲ διερευνηταὶ ώς εἶδον ταῦτα, αὐτοί τε εδίωκον καὶ τῷ Γαδάτα κατέσειον καὶ δς εξαπατηθεὶς διώκει ἀνὰ κράτος. οἱ δὲ ᾿Ασσύριοι, ὡς ἐδόκει άλώσιμος εἶναι ὁ Γαδάτας, ἀνίστανται ἐκ τῆς ἐνέδρας. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ Γαδάταν ἰδόντες ὥσπερ εἰκὸς ἔφευγον, οἱ δ' αὖ ὥσπερ εἰκὸς ἐδίωκον. καὶ ἐν τούτῳ ὁ ἐπιβουλεύων τῷ Γαδάτα παίει αὐτόν, καὶ καιρίας μὲν πληγῆς δαμαρτάνει, τύπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὸν ὧμον καὶ τιτρώσκει. ποιήσας δὲ τοῦτο ἐξίσταται, ἔως σὺν τοῖς διώκουσιν ἐγένετο · ἐπεὶ δ' ἐγνώσθη δς ἦν, ὁμοῦ δὴ ὧν τοῖς ᾿Ασσυρίοις προθύμως ἐκτείνων τὸν ἵππον σὺν τῷ βασιλεῖ ἐδίωκεν. ἐνταῦθα δὴ ἡλίσκοντο μὲν δῆλον ταχίστους · ἤδη δὲ μάλα πάντες πιεζόμενοι διὰ τὸ κατατετρῦσθαι ὑπὸ τῆς πορείας οἱ τοῦ Γαδάτου ἱππεῖς καθορῶσι τὸν Κῦρον προσιόντα σὺν τῷ στρατεύματι · δοκεῖν δὲ χρὴ ἀσμένους καὶ ὥσπερ εἰς λιμένα ἐκ χειτς μῶνος προσφέρεσθαι αὐτούς.

The enemy routed with great loss — meeting of Cyrus and Gadatas.

9. 'Ο δὲ Κῦρος τὸ μὲν πρῶτον ἐθαύμασεν· ὡς δ' ἔγνω τὸ πρᾶγμα, ἔως πάντες ἐναντίοι ἤλαυνον, ἐναντίος καὶ αὐτὸς ἐν τάξει ἦγε τὴν στρατιάν· ὡς δὲ γνόντες οἱ πολέμιοι τὸ ὃν ἐτράποντο εἰς φυγήν, ἐνταῦθα ὁ Κῦρος διώκεω ἐκέλευσε τοὺς πρὸς τοῦτο τεταγμένους, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις εἴπετο ὡς ϣετο συμφέρεω. ἐνταῦθα δὴ καὶ ἄρματα ἡλίσκετο, ἔνια μὲν καὶ ἐκπιπτόντων τῶν ἡνιόχων, τῶν μὲν ἐν τῆ ἀναστροφῆ, τῶν δὲ καὶ ἄλλως, ἔνια δὲ καὶ περιτεμνόμενα ὑπὸ τῶν ἱππέων ἡλίσκετο. τῶν μέντοι πεζῶν ᾿Ασσυρίων, οἱ σαντα Γαδάταν. τῶν μέντοι πεζῶν ᾿Ασσυρίων, οἱ ἔτυχον τὸ Γαδάτου χωρίον πολιορκοῦντες, οἱ μὲν εἰς

τὸ τεῖχος κατέφυγον τὸ ἀπὸ Γαδάτου ἀποστάν, οἱ δὲ φθάσαντες εἰς πόλιν τινὰ τοῦ ᾿Ασσυρίου μεγάλην, ἔνθα καὶ αὐτὸς σὺν τοῖς ἴπποις καὶ τοῖς ἄρμασι κατέφυγεν ὁ ᾿Ασσύριος. Κῦρος μὲν δὴ διαπραξάμε-5 νος ταῦτα ἐπαναχωρεῖ εἰς τὴν Γαδάτου χώραν· καὶ προστάξας οἷς ἔδει ἀμφὶ τὰ αἰχμάλωτα ἔχειν, εὐθὺς έπορεύετο, ως έπισκέψαιτο τον Γαδάταν πως έχοι έκ τοῦ τραύματος. πορευομένω δε αὐτῷ ὁ Γαδάτας ἐπιδεδεμένος ήδη τὸ τραθμα ἀπαντᾶ. ἰδων δὲ αὐτὸν ιο ὁ Κῦρος ἤσθη τε καὶ εἶπεν, Ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ ἦα έπισκεψόμενος όπως έχεις. Έγω δέ γ', έφη ὁ Γαδάτας, ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦα ὁποῖός τίς ποτε φαίνει ίδειν ό τοιαύτην ψυχὴν έχων · όστις οὖτ' οἶδα ἔγωγε ὄ τι νῦν ἐμοῦ δεόμενος οὔτε μὴν 15 ύποσχόμενός γέ μοι ταθτα πράξειν οὔτε εὖ πεπονθὼς ύπ' έμου είς γε τὸ ίδιον οὐδ' ότιουν, άλλ' ὅτι τοὺς φίλους έδοξά σοί τι ονήσαι, ούτω μοι προθύμως έβοήθησας ώς νῦν τὸ μὲν ἐπ' ἐμοὶ οἴχομαι, τὸ δ' έπὶ σοὶ σέσωσμαι. καὶ ὁ Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπεν 20 ὧδε· 3 Ω Γαδάτα, ἢ πολὺ μεῖζον παρεὶς θαῦμα ἐμὲ νῦν θαυμάζεις. Καὶ τί δὴ τοῦτ' ἔστιν; ἔφη ὁ Γαδάτας. "Οτι τοσοῦτοι μέν, ἔφη, Περσῶν ἐσπούδασαν περὶ σέ, τοσοῦτοι δὲ Μήδων, τοσοῦτοι δὲ ἡρκανίων, πάντες δε οἱ παρόντες ᾿Αρμενίων καὶ Σακῶν. καὶ 25 ὁ Γαδάτας ἐπηύξατο, ᾿Αλλ', ὧ Ζεῦ, ἔφη, καὶ τούτοις πόλλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοί, καὶ πλεῖστα τῷ αἰτίφ τοῦ καὶ τούτους τοιούτους εἶναι. ὅπως μέντοι οθς ἐπαινεῖς τούτους, ὧ Κῦρε, ξενίσωμεν καλῶς, δέχου τάδε ξένια οἷα έγὼ δύναμαι. ἄμα δὲ προῆγε πάμπολλα, ὥστε

καὶ θύειν τὸν βουλόμενον καὶ ξενίζεσθαι πᾶν τὸ στράτευμα ἀξίως τῶν καλῶς πεποιημένων καὶ καλῶς συμβάντων.

Cyrus arranges with the Assyrians to leave unmolested those engaged in agriculture.

10. Έννοήσας δε ότι οι προς αὐτον ἀφεστηκότες 5 όντες πλησίον Βαβυλώνος κακώς πείσονται, ην μη αὐτὸς ἀεὶ παρή, οὕτως ὄσους τε τῶν πολεμίων ἀφίει, τούτους ἐκέλευε λέγειν τῷ ᾿Ασσυρίω, καὶ αὐτὸς κήρυκα ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ταὐτὰ λέγοντα, ὅτι ἔτοιμος εἴη τοὺς ἐργαζομένους τὴν γῆν ἐᾶν καὶ μὴ ἀδικείν, εἰ 10 κάκείνος βούλοιτο έᾶν έργάζεσθαι τοὺς τῶν πρὸς έαυτον άφεστηκότων έργάτας. καίτοι, έφη, σὺ μεν ην καὶ δύνη κωλύειν, ὀλίγους τινὰς κωλύσεις · ὀλίγη γάρ έστι χώρα ή τῶν πρὸς ἐμὲ ἀφεστηκότων · ἐγὼ δὲ πολλην ἄν σοι χώραν έφην ένεργον είναι. είς δε την τοῦ 15 καρποῦ κομιδήν, ἐὰν μὲν πόλεμος ἢ, ὁ ἐπικρατῶν οἶμαι καρπώσεται · έὰν δὲ εἰρήνη, δῆλον, ἔφη, ὅτι σύ. Εὰν μέντοι τις η των έμων όπλα άνταίρηται σοὶ η των σων έμοί, τούτους, έφη, ώς αν δυνώμεθα έκάτεροι άμυνούμεθα. ταῦτα ἐπιστείλας τῷ κήρυκι ἔπεμψεν αὐτόν. 20 οἱ δὲ ᾿Ασσύριοι ὡς ἤκουσαν ταῦτα, πάντα ἐποίουν πείθοντες τὸν βασιλέα συγχωρήσαι ταῦτα καὶ ὅτι μικρότατον του πολέμου λιπείν. καὶ ὁ ᾿Ασσύριος μέντοι εἴτε καὶ ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων πεισθεὶς εἴτε καὶ αὐτὸς οὕτω βουληθεὶς συνήνεσε ταῦτα καὶ ἐγένοντο 25 συνθηκαι τοις μεν εργαζομένοις ειρήνην είναι, τοις δ' δπλοφόροις πόλεμον. ταῦτα μεν δη διεπέπρακτο περί

των έργατων ὁ Κῦρος · τὰς μέντοι νομὰς των κτηνων τοὺς μὲν ἑαυτοῦ φίλους ἐκέλευσε καταθέσθαι, εἰ βούλοιντο, ἐν τἢ ἑαυτων ἐπικρατεία · τὴν δὲ των πολεμίων λείαν ἦγον ὁπόθεν δύναιντο, ὅπως εἴη ἡ στρατεία ἡδίων τοῦς συμμάχοις. οἱ μὲν γὰρ κίνδυνοι οἱ αὐτοὶ καὶ ἄνευ τοῦ λαμβάνειν τἀπιτήδεια, ἡ δ᾽ ἐκ των πολεμίων τροφὴ κουφοτέραν τὴν στρατείαν ἐδόκει παρέχειν.

Gobryas offers Cyrus many gifts - Cyrus accepts only some horses.

11. Ἐπεὶ δὲ παρεσκευάζετο ἤδη ὁ Κῦρος ὡς ἀπιών, παρῆν ὁ Γαδάτας ἄλλα τε δῶρα πολλὰ καὶ παντοῖα ο φέρων καὶ ἄγων ὡς ἂν ἐξ οἴκου μεγάλου, καὶ ἴππους δὲ ἦγε πολλοὺς ἀφελόμενος τῶν ἐὰυτοῦ ἱππέων οῖς ἤπιστήκει διὰ τὴν ἐπιβουλήν. ὡς δ' ἐπλησίασεν, ἔλεξε τοιάδε. Ἦ Κῦρε, νῦν μέν σοι ἐγὼ ταῦτα δίδωμι ἐν τῷ παρόντι, καὶ χρῶ αὐτοῖς, ἐὰν δέη τι το νόμιζε δ', ἔφη, καὶ τἄλλα πάντα τὰμὰ σὰ εἶναι.

Καὶ ὁ Κῦρος ἀκούσας ἔλεξεν ὧδε. 'Αλλὰ τοὺς μὲν ἴππους δέχομαι, ἔφη · σέ τε γὰρ ἀφελήσω εὐνουστέροις δοὺς αὐτοὺς ἢ νῦν σοι εἶχον, ὡς ἔοικεν, ἐγώ τε οὖ δὴ πάλαι ἐπιθυμῶ, τὸ Περσῶν ἱππικὸν θᾶττον εἰκπληρώσω εἰς τοὺς μυρίους ἱππέας · τὰ δ' ἄλλα χρήματα σὺ ἀπαγαγὼν φύλαττε, ἔστ' ἃν ἐμὲ ἴδης ἔχοντα ὥστε σοῦ μὴ ἡττᾶσθαι ἀντιδωρούμενον · εἰ δὲ πλείω μοι διδοὺς ἀπίοις ἢ λαμβάνοις παρ' ἐμοῦ, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδ' ὅπως ἃν δυναίμην μὴ αἰσχύνεσθαι. 25 πρὸς ταῦτα ὁ Γαδάτας εἶπεν, 'Αλλὰ ταῦτα μέν, ἔφη, πιστεύω σοι · ὁρῶ γάρ σου τὸν τρόπον · φυλάττειν μέντοι ὅρα εἰ ἐπιτήδειός εἰμι. ἔως μὲν γὰρ φίλοι

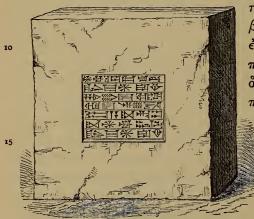
ημεν τῷ ᾿Ασσυρίῳ, καλλίστη ἐδόκει εἶναι ἡ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς κτησις · της γὰρ μεγίστης πόλεως Βαβυλῶνος ἐγγὺς οὖσα ὅσα μὲν ἀφελεῖσθαι ἔστιν ἀπὸ μεγάλης πόλεως, ταῦτα ἀπελαύομεν, ὅσα δὲ ἐνοχλεῖσθαι, οἴς καδε δεῦρ᾽ ἀπιόντες τούτων ἐκποδῶν ημεν · νῦν δ᾽ ἐπεὶ ἐχθροί ἐσμεν, δηλον ὅτι ἐπειδὰν σὰ ἀπέλθης, καὶ αὐτοὶ ἐπιβουλευσόμεθα καὶ ὁ οἶκος ὅλος, καὶ οἶμαι λυπηρῶς βιωσόμεθα ὅλως τοὺς ἐχθροὺς καὶ πλησίον ἔχοντες καὶ κρείττους ἡμῶν αὐτῶν ὁρῶντες.

Gadatas invited to join Cyrus with his friends.

10 12. 'Ακούσαντι ταθτα τῷ Κύρφ ἔδοξεν ἄξια ἐπιμελείας λέγειν · καὶ εὐθὺς εἶπε, Τί οὖν, ἔφη, ὧ Γαδάτα, ούχὶ τὰ μὲν τείχη φυλακή έχυρὰ έποιήσαμεν, ὅπως άν σοι σα ή χρησθαι άσφαλως, όπόταν είς αὐτὰ ἴης. αὐτὸς δὲ σὺν ἡμῖν στρατεύει, ἴνα ἢν οἱ θεοὶ ὤσπερ 15 νῦν σὺν ἡμῖν ὧσιν, οὕτος σὲ φοβῆται, ἀλλὰ μὴ σὺ τοῦτον; ὅ τι δὲ ἡδύ σοι ὁρᾶν τῶν σῶν ἢ ὅτω συνὼν χαίρεις, έχων συν σαυτώ πορεύου. και σύ τ' αν έμοί, ως γ' έμοι δοκεί, πάνυ χρήσιμος είης, έγω τε σοι όσα αν δύνωμαι πειράσομαι. ακούσας ταθτα ο Γαδάτας 2 ανέπνευσε τε καὶ εἶπεν, ᾿Αρ᾽ οὖν, ἔφη, δυναίμην ἂν συσκευασάμενος φθάσαι πρίν σε έξιέναι; βούλομαι γάρ τοι, έφη, καὶ τὴν μητέρα ἄγειν μετ' έμαυτοῦ. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, φθήσει μέντοι· ἐγὼ γὰρ ἐπισχήσω έως αν φης καλως έχειν. ούτω δη δ Γαδάτας άπελ-25 θων φύλαξι μεν τὰ τείχη σὺν Κύρω ωχυρώσατο, συνεσκευάσατο δὲ πάντα ὁπόσοις ἂν οἶκος μέγας καλῶς οἰκοῖτο. ἤγετο δὲ καὶ τῶν ἑαυτοῦ τῶν τε πιστῶν οῗς ἤδετο καὶ ὧν ἠπίστει πολλούς, ἀναγκάσας τοὺς μὲν καὶ γυναῖκας ἄγειν, τοὺς δὲ καὶ ἀδελφούς, ὡς δεδεμένους τούτοις κατέχοι αὐτούς. καὶ τὸν μὲν Γαδάταν εὐθὺς ὁ Κῦρος ἐν τοῖς περὶ αὑτὸν ἤει ἔχων καὶ ὁδῶν φραστῆρα ς καὶ ὑδάτων καὶ χιλοῦ καὶ σίτου, ὡς εἴη ἐν ἀφθονωτάτοις στρατοπεδεύεσθαι.

A conference before Babylon—why Cyrus preferred to keep at a distance.

13. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενος καθεώρα τὴν τῶν Βυβυλωνίων πόλιν καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ἡ ὁδὸς ἣν ἤει παρ' αὐτὸ τὸ τεῖχος φέρειν, καλέσας τὸν Γωβρύαν καὶ τὸν 10 Γαδάταν ήρώτα εἰ εἴη ἄλλη ὁδός, ὥστε μὴ πάνυ ἐγγὺς τοῦ τείχους ἄγειν. καὶ ὁ Γωβρύας εἶπεν, Εἰσὶ μέν, ὦ δέσποτα, καὶ πολλαὶ ὁδοί· ἀλλ' ἔγωγ', ἔφη, ὤμην καὶ βούλεσθαι ἄν σε νῦν ὅτι ἐγγυτάτω τῆς πόλεως άγειν, ίνα καὶ ἐπιδείξαις αὐτῷ ὅτι τὸ στράτευμά σου 15 ήδη πολύ τε έστι καὶ καλόν επειδή καὶ ότε έλαττον είχες προσηλθές τε πρὸς αὐτὸ τὸ τείχος καὶ ἐθεᾶτο ήμας οὐ πολλούς ὄντας · νῦν δὲ εἰ καὶ παρεσκευασμέ- . νος τί έστιν, ώσπερ προς σε είπεν ότι παρασκευάζοιτο ώς μαχούμενός σοι, οἶδ' ότι ἰδόντι αὐτῷ τὴν σὴν δύνα-20 -μιν πάλιν ἀπαρασκευότατα τὰ έαυτοῦ φανείται. καὶ ό Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπε, Δοκεῖς μοι, ὧ Γωβρύα, θαυμάζειν ότι έν ῷ μὲν χρόνω πολύ μείονα ἔχων στρατιὰν. ηλθον, πρὸς αὐτὸ τὸ τεῖχος προσήγον νῦν δ' ἐπεὶ πλείονα δύναμιν έχω, οὐκ ἐθέλω ὑπ' αὐτὰ τὰ τείχη 25 ἄγειν. ἀλλὰ μὴ θαύμαζε οὐ γὰρ τὸ αὐτό ἐστι προσάγειν καὶ παράγειν. προσάγουσι μέν γὰρ πάντες οὖτω ταξάμενοι ὡς ἂν ἄριστοι εἶεν μάχεσθαι, παριέναι δὲ ἀνάγκη ἐστὶν ἐκτεταμέναις μὲν ταῖς ἁμάξαις, ἀνειρμένοις δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις σκευοφόροις ἐπὶ πολύ · ταῦτα δὲ πάντα δεῖ προκεκαλύφθαι τοῖς ὁπλοφόροις καὶ μηδαμῆ τοῖς πολεμίοις γυμνὰ ὅπλων τὰ σκευοφόρα φαίνεσθαι. ἀνάγκη οὖν οὖτω πορευομένων ἐπὶ λεπτὸν καὶ ἀσθενὲς τὸ μάχιμον

A BABYLONIAN BRICK, WITH INSCRIPTION.

τετάχθαι εἶ οὖν βούλοιντο ἀθρόοι ἐκ τοῦ τείχους προσπεσεῖν πη, ὅπη προσμίξειαν, πολὺ ἃν ἐρρωμε-

νέστεροι συμμιγνύοιεν τῶν
παριόντων καὶ
τοῖς μὲν ἐπὶ
μακρὸν πορευομένοις μακραὶ
καὶ αἱ ἐπιβοή-

θειαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ τείχους βραχὺ πρὸς τὸ ἐγγὺς καὶ προσδραμεῖν καὶ πάλιν ἀπελθεῖν. ἢν δὲ μἢ μεῖον ἀπέχοντες παρίωμεν ἢ ἐφ' ὅσον καὶ νῦν ἐκτεταμένοι πορευόμεθα, τὸ μὲν πλῆθος κατόψονται ἡμῶν ὑπὸ δὲ τῶν τοῦν τῷ ὄντι ἐπεξίωσί πῃ, ἐκ πολλοῦ προορῶντες αὐτοὺς cửκ ἂν ἀπαράσκευοι λαμβανοίμεθα. μᾶλλον δέ, ὧ ἄνδρες, ἔφη, οὐδ' ἐπιχειρήσουσιν, ὁπόταν πρόσω δέη ἀπὸ τοῦ τείχους ἀπιέναι, ἢν μὴ τῷ ὅλῳ ὑπολά-

βωσι τοῦ παντὸς κρείττους εἶναι · φοβερὰ γὰρ ἡ ἀποχώρησις. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπεν, ἔδοξέ τε ὀρθῶς τοῖς παροῦσι λέγειν καὶ ἦγεν ὁ Γωβρύας ὥσπερ ἐκέλευσε. παραμειβομένου δὲ τὴν πόλιν τοῦ στρατεύματος ἀεὶ τὸ 5 ὑπολειπόμενον ἰσχυρότερον ποιούμενος ἀπεχώρει.

Cyrus sends to Cyaxares — their meeting.

14. Έπεὶ δὲ ταῦτα διεπέπρακτο, πέμπει πρὸς Κυαξάρην καὶ ἐπέστελλεν αὐτῷ ἤκειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, όπως περί των φρουρίων ων είλήφεσαν βουλεύσαιντο ο τι χρήσαιντο, καὶ θεασάμενος τὸ στράτευμα καὶ 10 περί των άλλων σύμβουλος γίγνοιτο ό τι δοκοίη έκ τούτου πράττειν έὰν δὲ κελεύη, εἰπέ, ἔφη, ὅτι ἐγὼ αν ως έκεινον ιοίην συστρατοπεδευσόμενος. ό μέν άγγελος ὤχετο ταῦτ' ἀπαγγελῶν. ὁ δὲ Κυαξάρης έπορεύετο τη ύστεραία σύν τοις παραμείνασιν ίππευσι 15 Μήδων · ώς δ' ἤσθετο ὁ Κῦρος προσιόντα αὐτόν, λαβων τούς τε των Περσων ίππέας, πολλούς ήδη ὄντας, καὶ τοὺς Μήδους πάντας καὶ τοὺς ᾿Αρμενίους καὶ τοὺς 'Υρκανίους καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων τοὺς εὐιπποτάτους τε καὶ εὐοπλοτάτους ἀπήντα, ἐπιδεικνὺς τῷ Κυαξάρη 20 τὴν δύναμιν. ὁ δὲ Κυαξάρης ἐπεὶ εἶδε σὺν μὲν τῷ Κύρω πολλούς τε καὶ καλούς κάγαθούς έπομένους, σύν έαυτώ δε όλίγην τε καὶ όλίγου άξίαν θεραπείαν, ἄτιμόν τι αὐτῷ ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄχος αὐτὸν ἔλαβεν. ἐπεὶ δὲ καταβάς ἀπὸ τοῦ ἵππου ὁ Κῦρος προσηλθεν ὡς φιλή-25 σων αὐτὸν κατὰ νόμον, ὁ Κυαξάρης κατέβη μὲν ἀπὸ τοῦ ἴππου, ἀπεστράφη δέ· καὶ ἐφίλησε μὲν οὖ, δακρύων δε φανερός ήν. εκ τούτου δη ο Κύρος τούς

μέν ἄλλους πάντας ἀποστάντας ἐκέλευσεν ἀναπαύεσθαι αὐτὸς δὲ λαβόμενος τῆς δεξιᾶς τοῦ Κυαξάρου καὶ ἀπαγαγῶν αὐτὸν τῆς ὁδοῦ ἔξω ὑπὸ φοίνικάς τινας, τῶν τε Μηδικῶν πίλων ὑποβαλεῖν ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ καθίσας αὐτὸν καὶ παρακαθισάμενος εἶπεν ὧδε.

Displeasure of Cyaxares - Cyrus conciliates his uncle.

15. Ei $\pi\epsilon$ μοι, $\epsilon\phi\eta$, $\pi\rho\delta$ ς $\tau\hat{\omega}\nu$ $\theta\epsilon\hat{\omega}\nu$, $\delta\theta\epsilon\hat{\iota}\epsilon$, $\tau\epsilon$ μοι όργίζει καὶ τί χαλεπὸν όρῶν οὕτω χαλεπῶς φέρεις; ένταῦθα δὴ ὁ Κυαξάρης ἀπεκρίνατο, "Οτι, ὧ Κῦρε, δοκών γε δη έφ' ὅσον ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνεῖται 10 καὶ τῶν πάλαι προγόνων καὶ πατρὸς βασιλέως πεφυκέναι καὶ αὐτὸς βασιλεὺς νομιζόμενος εἶναι, ἐμαυτὸν μεν δρω ούτω ταπεινώς καὶ ἀναξίως ἐλαύνοντα, σε δε τη έμη θεραπεία καὶ τη άλλη δυνάμει μέγαν τε καὶ μεγαλοπρεπή παρόντα. καὶ ταῦτα χαλεπὸν μὲν οἶμαι 15 καὶ ὑπὸ πολεμίων παθεῖν, πολὺ δ', ὧ Ζεῦ, χαλεπώτερον ύφ' ὧν ἥκιστα ἐχρῆν ταῦτα πεπονθέναι. ἐγὼ μὲν γάρ δοκῶ δεκάκις ἂν κατὰ τῆς γῆς καταδῦναι ἤδιον η όφθηναι ούτω ταπεινός καὶ ίδεῖν τοὺς ἐμοὺς ἐμοῦ άμελήσαντας καὶ ἐπεγγελωντας ἐμοί. οὐ γὰρ ἀγνοω 20 τοῦτο, ἔφη, ὅτι οὐ σύ μου μόνον μείζων εἶ, ἀλλὰ καὶ οί έμοὶ δοῦλοι ἰσχυρότεροι έμοῦ ὑπαντιάζουσί μοι καὶ κατεσκευασμένοι εἰσὶν ὥστε δύνασθαι ποιῆσαι μᾶλλον έμε κακώς ἢ παθείν ὑπ' ἐμοῦ. καὶ ἄμα ταῦτα λέγων πολύ έτι μαλλον έκρατείτο ύπο των δακρύων, ώστε 25 καὶ τὸν Κῦρον ἐπεσπάσατο ἐμπλησθῆναι δακρύων τὰ όμματα. ἐπισχων δὲ μικρὸν ἔλεξε τοιάδε ὁ Κῦρος. 'Αλλὰ ταῦτα μέν, ὧ Κυαξάρη, οὔτε λέγεις ἀλη θ η̂ οὔτε ὀρθῶς γιγνώσκεις, εἰ οἴει τἢ ἐμἢ παρουσία Μήδους κατεσκευάσθαι ὤστε ἱκανοὺς εἶναι σὲ κακῶς ποιεῖν. τὸ μέντοι σε θυμοῦσθαι οὐ θαυμάζω· ἀλλ', ἔφη, ὧ θεῖε, πρὸς τῶν θεῶν, εἴ τι κἀγώ σοι πρότερον εἰναι, ἔφη, τὸ νῦν εἶναι μεμφόμενός μοι· ἐπειδὰν δὲ πεῖραν ἡμῶν λάβης πῶς ἔχομεν πρὸς σέ, ἐὰν μὲν δή σοι φαίνηται τὰ ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένα ἐπὶ τῷ σῷ ἀγαθῷ πεποιημένα, ἀσπαζομένου τέ μού σε ἀντασπάνου, εὐεργέτην τε νόμιζε, ἐὰν δ' ἐπὶ θάτερα, τότε μοι μέμφου. ᾿Αλλ' ἴσως μέντοι, ἔφη ὁ Κυαξάρης, καλῶς λέγεις· κἀγὼ οὕτω ποιήσω. Τί οὖν; ἔφη ὁ Κῦρος, ἢ καὶ φιλήσω σε; Εἰ σὺ βούλει, ἔφη. Καὶ οὐκ ἀποστρέψει με ὤσπερ ἄρτι; Οὐκ ἀποστρέψομαι, ἔφη.

Cyaxares receives great honor - he invites Cyrus to dine with him.

16. 'Ως δὲ εἶδον οἱ Μῆδοί τε καὶ οἱ Πέρσαι καὶ οἱ ἄλλοι, πᾶσι γὰρ ἔμελεν ὅ τι ἐκ τούτων ἔσοιτο, εὐθὺς ἤσθησάν τε καὶ ἐφαιδρύνθησαν. καὶ ὁ Κῦρος δὲ καὶ ὁ Κυαξάρης ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἴππους ἡγοῦντο, καὶ ὁ κυαξάρης οἱ Μῆδοι εἴποντο, Κῦρος γὰρ αὐτοῖς οἴτως ἐπένευσεν, ἐπὶ δὲ τῷ Κύρῳ οἱ Πέρσαι, οἱ δ᾽ ἄλλοι ἐπὶ τούτοις. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸ στρατόπεδον καὶ κατέστησαν τὸν Κυαξάρην εἰς τὴν κατεσκευασμένην σκηνήν, οῗς μὲν ἐτέτακτο παρεσκεύαζον τἀπιτήδεια τῷ Κυαξάρη · οἱ δὲ Μῆδοι ὅσον χρόνον σχολὴν πρὸ δείπνου ἦγεν ὁ Κυαξάρης ἦσαν πρὸς αὐτόν, οἱ μὲν καὶ αὐτοὶ καθ᾽ ἑαυτούς, οἱ δὲ

πλείστοι ύπο Κύρου ἐγκέλευστοι, δῶρα ἄγοντες, ὁ μέν τις οἰνοχόον καλόν, ὁ δ' ὀψοποιον ἀγαθόν, ὁ δ' ἀρτοποιόν, ὁ δὲ μουσουργόν, οἱ δ' ἐκπώματα, οἱ δ' ἐσθῆτα καλήν · πᾶς δέ τις ὡς ἐπὶ τὸ πολυ ἔν γέ τι ς ὧν εἰλήφει ἐδωρεῖτο αὐτῷ · ὤστε τὸν Κυαξάρην μεταγιγνώσκειν ὡς οὔτε ὁ Κῦρος ἀφίστη αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ οὔθ' οἱ Μῆδοι ἦττόν τι αὐτῷ προσεῖχον τὸν νοῦν ἢ καὶ πρόσθεν.

Έπεὶ δὲ δείπνου ὤρα ἢν, καλέσας ὁ Κυαξάρης ἠξίου 10 του Κυρου δια χρόνου ιδόντα αὐτου συνδειπνείν. δ δε Κυρος έφη, Μη δη συ κέλευε, δ Κυαξάρη η ουχ όρᾶς ὅτι οὖτοι οἱ παρόντες ὑφ' ἡμῶν πάντες ἐπαιρόμενοι πάρεισιν; οὔκουν καλῶς ἂν πράττοιμι εἰ τούτων αμελών την εμην ήδονην θεραπεύειν δοκοίην. 15 αμελείσθαι δε δοκούντες στρατιώται οί μεν αγαθοί πολύ άθυμότεροι γίγνονται, οί δὲ πονηροί πολύ ύβριστότεροι. ἀλλὰ σὺ μέν, ἔφη, ἄλλως τε καὶ ὁδὸν μακράν ήκων δείπνει ήδη καὶ εἴ τινές σε τιμώσιν, άντασπάζου καὶ εὐώχει αὐτούς, ἵνα σε καὶ θαρρήσω-20 σιν · έγω δ' ἀπιων έφ' ἄπερ λέγω τρέψομαι. αὔριον δ', ἔφη, πρώ δεῦρ' ἐπὶ τὰς σὰς θύρας παρέσονται οί έπικαίριοι, ὅπως βουλευσώμεθα πάντες σὺν σοὶ ὅ τι χρη ποιείν τὸ ἐκ τοῦδε. σὰ δ' ἡμίν ἔμβαλε παρών περὶ τούτου πότερον ἔτι δοκεῖ στρατεύεσθαι ἢ καιρὸς 25 ήδη διαλύειν την στρατιάν.

The allies urge Cyrus not to disband the army.

17. Ταύτην μεν δη την ημέραν ουτω διαγαγόντες καὶ δειπνήσαντες άνεπαύοντο. τη δ' υστεραία πρώ

ηκον έπὶ τὰς Κυαξάρου θύρας πάντες οἱ σύμμαχοι. έως οὖν ὁ Κυαξάρης ἐκοσμεῖτο, ἀκούων ὅτι πολὺς ὄχλος ἐπὶ ταῖς θύραις εἴη, ἐν τούτω οἱ φίλοι τῷ Κύρω προσήγον οἱ μὲν Καδουσίους δεομένους αὐτοῦ μένειν, 5 οἱ δὲ Ὑρκανίους, ὁ δέ τις Σάκας, ὁ δέ τις καὶ Γωβρύαν · 'Υστάσπας δὲ Γαδάταν προσῆγε, δεόμενον τοῦ Κύρου μένειν. ἔνθα δὴ ὁ Κῦρος γιγνώσκων ὅτι Γαδάτας πάλαι ἀπωλώλει τῷ φόβω μὴ λυθείη ἡ στρατιά, ἐπιγελάσας εἶπεν, τΩ Γαδάτα, δηλος εἶ, ἔφη, ὑπὸ 10 Υστάσπου τουδε πεπεισμένος ταθτα γιγνώσκειν α λέγεις. καὶ ὁ Γαδάτας ἀνατείνας τὰς χείρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπώμοσεν ἢ μὴν μὴ ὑπὸ τοῦ Ὑστάσπου πεισθείς ταῦτα γιγνώσκειν : ἀλλ' οἶδα, ἔφη, ὅτι ἢν ύμεις ἀπέλθητε, ἔρρει τάμὰ παντελώς διὰ ταῦτ', ἔφη, 15 καὶ τούτω έγὼ αὐτὸς διελεγόμην, έρωτῶν εἰ εἰδείη τί έν νῷ ἔχεις ποιείν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, ᾿Αδίκως ἄρα έγω 'Υστάσπαν τόνδε καταιτιώμαι. 'Αδίκως μέντοι νη Δί', ἔφη ὁ Ἱστάσπας, ὧ Κῦρε · ἐγὼ γὰρ ἔλεγον τῷ Γαδάτα τῷδε τοσοῦτον μόνον ὡς οὖχ οἶόν τέ σοι 20 εἴη στρατεύεσθαι, λέγων ὅτι ὁ πατήρ σε μεταπέμπεται. καὶ ὁ Κῦρος, Τί λέγεις; ἔφη · καὶ σὺ τοῦτο ἐτόλμησας έξενεγκείν, εἴτ' έγὼ έβουλόμην εἴτε μή; Ναὶ μὰ Δί', έφη · δρῶ γάρ σε ὑπερεπιθυμοῦντα ἐν Πέρσαις περίβλεπτον περιελθείν καὶ τῷ πατρὶ ἐπιδείξασθαι ή 25 έκαστα διεπράξω. ὁ δὲ Κῦρος ἔφη, Σὰ δ' οὐκ ἐπιθυμείς οἴκαδε ἀπελθείν; Οὐ μὰ Δί', ἔφη, ὁ Ὑστάσπας, οὐδ' ἄπειμί γε, ἀλλὰ μένων στρατηγήσω, ἔως αν ποιήσω Γαδάταν τουτονί του Ασσυρίου δεσπότην.

Cyaxares appears, and a general discussion follows.

18. Οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα ἔπαιζον σπουδῆ πρὸς ἀλλήλους. ἐν δὲ τούτω Κυαξάρης σεμνῶς κεκοσμημένος έξηλθε καὶ ἐπὶ θρόνου Μηδικοῦ ἐκαθέζετο. ὡς δὲ πάντες συνηλθον οθς έδει καὶ σιωπη έγένετο, ὁ Κυα-5 ξάρης έλεξεν ωδε. "Ανδρες σύμμαχοι, ισως, έπειδή παρών τυγχάνω καὶ πρεσβύτερός είμι Κύρου, είκὸς ἄρχειν με λόγου. νῦν οὖν δοκεῖ μοι εἶναι καιρὸς περί τούτου πρώτον διαλέγεσθαι πότερον στρατεύεσθαι έτι δοκεί η διαλύειν ήδη την στρατιάν · λεγέτω 10 οὖν τις, ἔφη, περὶ αὐτοῦ τούτου ἢ γιγνώσκει. ἐκ τούτου πρῶτος μὲν εἶπεν ὁ Υρκάνιος, Ἄνδρες σύμμαχοι, οὐκ οἶδα μὲν ἔγωγε εἴ τι δεῖ λόγου ὅπου αὐτὰ τὰ έργα δείκνυσι τὸ κράτιστον. πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα ότι όμου μεν όντες πλείω κακά τους πολεμίους ποιου-15 μεν ἢ πάσχομεν · ὅτε δὲ χωρὶς ἢμεν ἀλλήλων, ἐκείνοι ήμιν έχρωντο ώς έκείνοις ην ήδιστον, ήμιν γε μην ώς χαλεπώτατον. ἐπὶ τούτω ὁ Καδούσιος εἶπεν, Ἡμεῖς δὲ τί ἂν λέγοιμεν, ἔφη, περὶ τοῦ οἴκαδε ἀπελθόντες έκαστοι χωρίς είναι, ὁπότε γε οὐδὲ στρατευομένοις, 20 ώς ἔοικε, χωρίζεσθαι συμφέρει; ἡμεῖς γοῦν οὐ πολὺν χρόνον δίχα τοῦ ὑμετέρου πλήθους στρατευσάμενοι δίκην έδομεν ώς καὶ ύμεῖς ἐπίστασθε. ἐπὶ τούτφ 'Αρτάβαζος ο ποτε φήσας είναι Κύρου συγγενής έλεξε τοιάδε· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὧ Κυαξάρη, τοσοῦτον 25 διαφέρομαι τοῖς πρόσθεν λέγουσιν· οὖτοι μὲν γ**άρ** φασιν ότι δεί μένοντας στρατεύεσθαι, έγω δε λέγω ότι ότε μεν οἴκοι ην, ἐστρατευόμην καὶ γὰρ ἐβοήθουν πολλάκις των ήμετέρων άγομένων καὶ περὶ των

ήμετέρων φρουρίων ώς ἐπιβουλευσομένων πολλάκις πράγματα εἶχον φοβούμενός τε καὶ φρουρῶν καὶ ταῦτ ἔπραττον τὰ οἰκεῖα δαπανῶν. νῦν δ' ἔχω μὲν τὰ ἐκείνων φρούρια, οὐ φοβοῦμαι δὲ ἐκείνους, εὐωχοῦς μαι δὲ τὰ ἐκείνων καὶ πίνω τὰ τῶν πολεμίων. ὡς οὖν τὰ μὲν οἴκοι στρατείαν οὖσαν, τάδε δὲ ἑορτήν, ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ, ἔφη, διαλύειν τήνδε τὴν πανήγυρω. ἐπὶ τούτῳ ὁ Γωβρύας εἶπεν, Ἐγὰ δ', ὢ ἄνδρες σύμμαχοι, μέχρι μὲν τοῦδε ἐπαινῶ τὴν Κύρου δεξιάν · οὐδὲν γὰρ ψεύδεται ὧν ὑπέσχετο · εἰ δ' ἄπεισιν ἐκ τῆς χώρας, δῆλον ὅτι ὁ μὲν 'Ασσύριος ἀναπνεύσεται, οὐ τίνων ποινὰς ὧν τε ὑμᾶς ἐπεχείρησεν ἀδικεῖν καὶ ὧν ἐμὲ ἐποίησεν · ἐγὰ δὲ ἐν τῷ μέρει ἐκείνῳ πάλιν δώσω δίκην ὅτι ὑμῖν φίλος ἐγενόμην.

Cyrus proposes a plan.

19. Ἐπὶ τούτοις πᾶσι Κῦρος εἶπεν, Ὠ ἄνδρες, οὐδ' ἐμὲ λανθάνει ὅτι ἐὰν μὲν διαλύωμεν τὸ στράτευμα, τὰ μὲν ἡμέτερα ἀσθενέστερα γίγνοιτ' ἄν, τὰ δὲ τῶν πολεμίων πάλιν αὐξήσεται. ὅσοι τε γὰρ αὐτῶν ὅπλα ἀφήρηνται, ταχὺ ἄλλα ποιήσονται· ὅσοι τε ἵππους ἀπεστέρηνται, ταχὺ πάλιν ἄλλους ἵππους κτήσονται· ἀντὶ δὲ τῶν ἀποθανόντων ἔτεροι ἐφηβήσουσι· ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ πάνυ ἐν τάχει πάλιν ἡμῖν πράγματα παρέχειν δυνήσονται. τί δῆτα ἐγὼ Κυαξάρην ἐκέλευσα λόγον ἐμβαλεῖν περὶ καταλύσεως τῆς στρατῶς; εὖ ἴστε ὅτι φοβούμενος τὸ μέλλον. ὁρῶ γὰρ ἡμῖν ἀντιπάλους προσιόντας οἷς ἡμεῖς, εἰ ὧδε στρατευσόμεθα, οὐ δυνησόμεθα μάχεσθαι. προσέρχεται

μεν γαρ δήπου χειμών, στέγαι δε εί καὶ ἡμιν αὐτοις είσιν, άλλὰ μὰ Δί' οὐχ ἵπποις οὐδὲ θεράπουσιν οὐδὲ τῷ δήμῳ τῶν στρατιωτῶν, ὧν ἄνευ ἡμεῖς οὐκ ἄν δυναίμεθα στρατεύεσθαι τὰ δ' ἐπιτήδεια ὅπου μὲν ἡμεῖς 5 έληλύθαμεν ύφ' ήμων ανήλωται · ὅποι δὲ μὴ ἀφίγμεθα, διὰ τὸ ἡμᾶς φοβεῖσθαι ἀνακεκομισμένοι εἰσὶν εἰς ἐρύματα, ὤστε αὐτοὶ μὲν ἔχειν, ἡμᾶς δὲ ταῦτα μὴ δύνασθαι λαμβάνειν. τίς οὖν οὖτως ἀγαθὸς ἢ τίς οὖτως ίσχυρὸς ὃς λιμῷ καὶ ρίγει δύναιτ' αν μαχόμενος στρα-· τεύεσθαι; εἰ μὲν οὖν οὖτω στρατευσόμεθα, ἐγὼ μέν φημι χρηναι έκόντας ήμας καταλύσαι την στρατιάν μαλλον ή ἄκοντας ὑπ' ἀμηχανίας έξελαθηναι. εἰ δὲ βουλόμεθα ἔτι στρατεύεσθαι, τόδ' ἐγώ φημι χρῆναι ποιείν, ώς τάχιστα πειρασθαι των μέν έκείνων όχυ-15 ρων ώς πλείστα παραιρείν, ήμιν δ' αὐτοίς ώς πλείστα όχυρὰ ποιείσθαι · ἐὰν γὰρ ταῦτα γένηται, τὰ μὲν έπιτήδεια πλείω έξουσιν όπότεροι αν πλείω δύνωνται λαβόντες ἀποτίθεσθαι, πολιορκήσονται δὲ ὁπότεροι αν ήττους ωσι. νυν δ' οὐδεν διαφέρομεν των έν τώ 20 πελάγει πλεόντων · καὶ γὰρ ἐκείνοι πλέουσι μὲν ἀεί, τὸ δὲ πεπλευσμένον οὐδὲν οἰκειότερον τοῦ ἀπλεύστου καταλείπουσιν. ἐὰν δὲ φρούρια ἡμῖν γένηται, ταῦτα δή τοις μέν πολεμίοις άλλοτριώσει την χώραν, ήμιν δ' ὑπ' εὐδίαν μᾶλλον πάντ' ἔσται. δ δ' ἴσως ἄν 25 τινες ύμῶν φοβηθείεν, εἰ δεήσει πόρρω τῆς έαυτῶν φρουρείν, μηδέν τοῦτο ὀκνήσητε. ἡμείς μέν γὰρ έπείπερ καὶ ὡς οἴκοθεν ἀποδημοῦμεν, φρουρήσειν ύμιν ἀναδεχόμεθα τὰ ἐγγύτατα χωρία τῶν πολεμίων, ύμεις δε τὰ πρόσορα ύμιν αὐτοις τῆς ᾿Ασσυρίας ἐκείνα

κτασθε και εργάζεσθε. εαν γαρ ήμεις τα πλησίον αὐτῶν φρουροῦντες δυνώμεθα σώζεσθαι, εν πολλῆ ὑμεις εἰρήνη ἔσεσθε οι τα πρόσω αὐτῶν ἔχοντες οὐ γαρ οἶμαι δυνήσονται τῶν ἐγγὺς ἑαυτῶν κακῶν ὄντων
ξαμελοῦντες τοις πρόσω ὑμιν ἐπιβουλεύειν.

His proposition unanimously accepted—the army got in readiness.

20. 'Ως δὲ ταῦτ' ἐρρήθη, οἵ τε ἄλλοι πάντες ἀνιστάμενοι συμπροθυμήσεσθαι ταῦτ' ἔφασαν καὶ Κυαξάρης. Γαδάτας δὲ καὶ Γωβρύας καὶ τεῖχος ἑκάτερος αὐτῶν, ην επιτρέψωσιν οἱ σύμμαχοι, τειχιεῖσθαι ἔφασαν, 10 ὥστε καὶ ταῦτα φίλια τοῖς συμμάχοις ὑπάρχειν. ὁ οὖν Κῦρος ἐπεὶ πάντας ἑώρα προθύμους ὄντας πράττειν όσα έλεξε, τέλος εἶπεν, Εἰ τοίνυν περαίνειν βουλόμεθα όσα φαμέν χρηναι ποιείν, ώς τάχιστ' αν δέοι γενέσθαι μηχανάς μεν είς το καθαιρείν τὰ τῶν πολε-15 μίων τείχη, τέκτονας δὲ εἰς τὸ ἡμῖν ὀχυρὰ πυργοῦσθαι. έκ τούτου ὑπέσχετο ὁ μὲν Κυαξάρης μηχανὴν αὐτὸς ποιησάμενος παρέξειν, άλλην δε Γαδάτας καὶ Γωβρύας, ἄλλην δὲ Τιγράνης · αὐτὸς δὲ Κῦρος ἔφη δύο πειράσεσθαι ποιήσασθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἔδοξεν, ἐπο-20 ρίζοντο μεν μηχανοποιούς, παρεσκευάζοντο δ' έκαστοι είς τὰς μηχανὰς ὧν έδει · ἄνδρας δ' ἐπέστησαν οῦ έδόκουν έπιτηδειότατοι είναι άμφὶ ταῦτ' ἔχειν. Κῦρος δ' έπεὶ ἔγνω ὅτι διατριβὴ ἔσται ἀμφὶ ταῦτα, ἐκάθισε τὸ στράτευμα ἔνθα ὦετο ὑγιεινότατον εἶναι καὶ εὐπροσ-25 οδώτατον όσα έδει προσκομίζεσθαι όσα τε έρυμνότητος προσεδείτο, έποιήσατο, ώς έν άσφαλεί οί άεὶ μένοντες είεν, εί ποτε καὶ πρόσω τῆ ἰσχύι ἀποστρατοπεδεύοιτο. πρὸς δὲ τούτοις ἐρωτῶν οῦς ῷετο μάλιστα εἰδέναι τὴν χώραν ὁπόθεν ἂν ὡς πλεῖστα ὡφελοῖτο τὸ στράτευμα, ἐξῆγεν ἀεὶ εἰς προνομάς, ἄμα μὲν ὅπως ὅτι πλεῖστα λαμβάνοι τῆ στρατιᾳ τἀπιτήδεια, ἄμα 5 δ' ὅπως μᾶλλον ὑγιαίνοιεν καὶ ἰσχύοιεν διαπονούμενοι ταῖς πορείαις, ἄμα δ' ὅπως ἐν ταῖς ἀγωγαῖς τὰς τάξεις ὑπομιμνήσκοιντο. ὁ μὲν δὴ Κῦρος ἐν τούτοις ἦν.

The ambassadors from the Indian king return—three of them are sent to gain information from the enemy.

21. Ἡλθον δ' ἐν τούτω τῷ χρόνω καὶ παρὰ τοῦ 'Ινδοῦ χρήματα ἄγοντες καὶ ἀπήγγελλον αὐτῷ ὅτι ὁ 10 Ἰνδὸς ἐπιστέλλει τοιάδε. Ἐγώ, ὧ Κῦρε, ἤδομαι ὅτι μοι ἐπήγγειλας ὧν ἐδέου, καὶ βούλομαί σοι ξένος είναι καὶ πέμπω σοι χρήματα καν άλλων δέη, μεταπέμπου. ἐπέσταλται δὲ τοῖς παρ' ἐμοῦ ποιεῖν ό τι αν συ κελεύης. ἀκούσας δε ὁ Κυρος εἶπε, 15 Κελεύω τοίνυν ύμᾶς τοὺς μὲν ἄλλους μένοντας ἔνθα κατεσκηνώκατε φυλάττειν τὰ χρήματα καὶ ζην ὅπως ύμιν ήδιστον τρείς δέ μοι έλθόντες ύμων είς τους πολεμίους ώς παρά τοῦ Ἰνδοῦ περὶ συμμαχίας, καὶ τάκει μαθόντες ο τι αν λέγωσί τε και ποιώσιν, ώς 20 τάχιστα ἀπαγγείλατε έμοί τε καὶ τῷ Ἰνδῷ καν ταῦτά μοι καλώς ύπηρετήσητε, έτι μαλλον ύμιν χάριν είσομαι τούτου η ότι χρήματα πάρεστε άγοντες. καὶ γὰρ οί μεν δούλοις εοικότες κατάσκοποι οὐδεν ἄλλο δύνανται είδότες ἀπαγγέλλειν ἢ ὄσα πάντες ἴσασιν · οἱ δὲ 25 οδοίπερ ύμεις ἄνδρες πολλάκις καὶ τὰ βουλευόμενα καταμανθάνουσιν. οἱ μὲν δὴ Ἰνδοὶ ἡδέως ἀκούσαντες

καὶ ξενισθέντες τότε παρὰ Κύρω, συσκευασάμενοι τῆ ύστεραία ἐπορεύοντο, ὑποσχόμενοι ἢ μὴν μαθόντες ὅσα ἂν δύνωνται πλεῖστα ἐκ τῶν πολεμίων ἤξειν ὡς δυνατὸν τάχιστα.

Magnificent preparations of Cyrus.

22. ΄Ο δὲ Κῦρος τά τε ἄλλα εἰς τὸν πόλεμον παρεσκευάζετο μεγαλοπρεπώς, ώς δή ἀνήρ οὐδὲν μικρὸν έπινοῶν πράττειν, ἐπεμέλετο δε οὐ μόνον ὧν ἔδοξε τοις συμμάχοις, άλλὰ καὶ ἔριν ἐνέβαλλε πρὸς άλλήλους τοις φίλοις όπως αὐτοὶ ἔκαστοι φανοῦνται καὶ 10 εὐοπλότατοι καὶ ἱππικώτατοι καὶ ἀκοντιστικώτατοι καὶ τοξικώτατοι καὶ φιλοπονώτατοι. ταῦτα δὲ ἐξειργάζετο έπὶ τὰς θήρας έξάγων καὶ τιμῶν τοὺς κρατίστους έκαστα· καὶ τοὺς ἄρχοντας δὲ οὓς έώρα ἐπιμελομένους τούτου όπως οἱ αὐτῶν κράτιστοι ἔσονται στρατιῶται, 15 καὶ τούτους ἐπαινῶν τε παρώξυνε καὶ χαριζόμενος αὐτοῖς ὅ τι δύναιτο. εἰ δέ ποτε θυσίαν ποιοῖτο καὶ έορτην άγοι, καὶ ἐν ταύτη ὄσα πολέμου ἔνεκα μελετῶσιν ἄνθρωποι πάντων τούτων ἀγῶνας ἐποίει καὶ ἄθλα τοῖς νικῶσι μεγαλοπρεπῶς ἐδίδου, καὶ ἦν πολλὴ 20 εὐθυμία ἐν τῷ στρατεύματι. τῷ δὲ Κύρῳ σχεδόν τι ήδη ἀποτετελεσμένα ἦν ὄσα ἐβούλετο ἔχων στρατεύεσθαι πλην των μηχανών. καὶ γὰρ οἱ Πέρσαι ἱππεῖς έκπλεφ ήδη ήσαν είς τους μυρίους, και τὰ άρματα τὰ δρεπανηφόρα, ἄ τε αὐτὸς κατεσκεύαζεν, ἔκπλεω ἤδη 25 ἦν εἰς τὰ έκατόν, ἄ τε ᾿Αβραδάτας ὁ Σούσιος ἐπεχείρησε κατασκευάζειν όμοια τοις Κύρου, καὶ ταῦτα ἔκπλεω ην είς άλλα έκατόν. καὶ τὰ Μηδικὰ δὲ ἄρματα

ἔκπλεω καὶ ταῦτα ἢν εἰς ἄλλα έκατόν. καὶ ἐπὶ τὰς καμήλους δὲ τεταγμένοι ἢσαν ἄνδρες δύο ἐφ' ἐκάστην τοξόται. καὶ ὁ μὲν πλεῖστος στρατὸς οὖτως εἶχε τὴν γνώμην ὡς ἦδη παντελῶς κεκρατηκὼς καὶ οὐδὲν ὄντα 5 τὰ τῶν πολεμίων.

The Indians return with tidings of the enemy.

23. Ἐπεὶ δὲ οὖτω διακειμένων ἢλθον οἱ Ἰνδοὶ ἐκ τῶν πολεμίων οθς ἐπεπόμφει Κθρος ἐπὶ κατασκοπήν, καὶ ἔλεγον ὅτι Κροῖσος μὲν ἡγεμών καὶ στρατηγὸς πάντων ήρημένος είη των πολεμίων, δεδογμένον δ' 10 εἴη πᾶσι τοῖς συμμάχοις βασιλεῦσι πάση τῆ δυνάμει έκαστον παρείναι, χρήματα δε είσφερειν πάμπολλα, ταῦτα δὲ τελεῖν καὶ μισθουμένους οθς δύναιντο καὶ δωρουμένους οξς δέοι, ήδη δε καὶ μεμισθωμένους εξιναι πολλούς μέν Θρακών μαχαιροφόρους, Αίγυπτίους δέ 15 προσπλείν, καὶ ἀριθμὸν ἔλεγον εἰς δώδεκα μυρ**ι**άδας σὺν ἀσπίσι ποδήρεσι καὶ δόρασι μεγάλοις, οἶάπερ καὶ νῦν ἔχουσι, καὶ κοπίσι προσέτι δὲ καὶ παρεῖναι ήδη Κίλικάς τε πάντας καὶ σὺν τῷ Βαβυλῶνος άρχοντι τοὺς ᾿Ασσυρίους, καὶ σχεδὸν πάντας τοὺς 20 Έλληνας τοὺς ἐν τῆ ᾿Ασίᾳ ἐποικοῦντας σὺν Κροίσφ ηναγκάσθαι έπεσθαι, πεπομφέναι δε Κροίσον καὶ είς Λακεδαίμονα περὶ συμμαχίας συλλέγεσθαι δὲ τὸ στράτευμα ἀμφὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμόν, προϊέναι δὲ μέλλειν αὐτοὺς εἰς Θύμβραρα, ἔνθα καὶ νῦν ὁ σύλλο-25 γος τῶν ὑπὸ βασιλέα βαρβάρων τῶν κάτω, καὶ ἀγορὰν πασι παρηγγέλθαι ένταῦθα κομίζειν · σχεδον δε τούτοις ταὐτὰ ἔλεγον καὶ οἱ αἰχμάλωτοι · ἐπεμέλετο γὰρ

καὶ τούτου ὁ Κῦρος ὅπως ἁλίσκοιντο παρ' ὧν ἔμελλε πεύσεσθαί τι · ἔπεμπε δὲ καὶ δούλοις ἐοικότας κατασκόπους ὡς αὐτομόλους.

Alarm in the army — Cyrus tries to dispel their fears.

- 24. 'Ως οὖν ταῦτα ἤκουσεν ὁ στρατὸς τοῦ Κύρου,
 εἐν φροντίδι τε ἐγένετο, ὥσπερ εἰκός, ἡσυχαίτεροί τε
 ἢ ὡς εἰώθεσαν διεφοίτων, ἐκυκλοῦντό τε καὶ μεστὰ ἦν
 πάντα ἀλλήλους ἐρωτώντων περὶ τούτων καὶ διαλεγομένων. ὡς δὲ ἤσθετο ὁ Κῦρος φόβον διαθέοντα ἐν τῆ
 στρατιᾳ, συγκαλεῖ τούς τε ἄρχοντας τῶν στρατευμάτων καὶ πάντας ὁπόσων ἀθυμούντων ἐδόκει βλάβη
 τις γίγνεσθαι καὶ προθυμουμένων ἀφέλεια. προεῖπε
 δὲ τοῖς ὑπηρέταις, καὶ ἄλλος εἴ τις βούλοιτο τῶν
 ὁπλοφόρων προσίστασθαι ἀκουσόμενος τῶν λόγων,
 μὴ κωλύειν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἔλεξε τοιάδε.
- *Ανδρες σύμμαχοι, έγω τοίνυν ύμας συνεκάλεσα ἰδών τινας ύμων, έπεὶ αἱ ἀγγελίαι ἢλθον ἐκ τῶν πολεμίων, πάνυ ἐοικότας πεφοβημένοις ἀνθρώποις. δοκεῖ γάρ μοι θαυμαστὸν εἶναι εἴ τις ὑμῶν ὅτι μὲν οἱ πολέμιοι συλλέγονται δέδοικεν, ὅτι δὲ ἡμεῖς πολὺ τλείους συνειλέγμεθα νῦν ἢ ὅτε ἐνικῶμεν ἐκείνους, πολὺ δὲ ἄμεινον σὺν θεοῖς παρεσκευάσμεθα νῦν ἢ πρόσθεν, ταῦτα δὲ ὁρῶντες οὐ θαρρεῖτε. ὢ πρὸς θεῶν, ἔφη, τί δῆτα ἄν ἐποιήσατε οἱ νῦν δεδοικότες, εἰ ἤγγελλόν τινες τὰ παρ' ἡμῶν νῦν ὄντα ταῦτα ἀντίτος παλα ἡμῶν προσιόντα, καὶ πρῶτον μὲν ἠκούετε, ἔφη, ὅτι οἱ πρότερον νικήσαντες ἡμᾶς οὖτοι πάλιν ἔρχονται ἔχοντες ἐν ταῖς ψυχαῖς ἣν τότε νίκην ἐκτήσαντο

ἔπειτα δὲ οἱ τότε ἐκκόψαντες τῶν τοξοτῶν καὶ ἀκοντιστῶν τὰς ἀκροβολίσεις νῦν οῧτοι ἔρχονται καὶ ἄλλοι ὅμοιοι τούτοις πολλαπλάσιοι.

And tells of their immense advantage over the enemy.

25. Έπειτα δὲ ὤσπερ οὖτοι ὁπλισάμενοι τοὺς πε-5 ζούς τότ' ἐνίκων, νῦν οὕτω καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτῶν παρεσκευασμένοι πρὸς τοὺς ἱππέας προσέρχονται, καὶ τὰ μεν τόξα καὶ ἀκόντια ἀποδεδοκιμάκασι, παλτον δε εν ίσχυρον έκαστος λαβών προσελαύνειν διανενόηται ώς έκ χειρός την μάχην ποιησόμενος · ἔτι δὲ ἄρματα 10 έρχεται, ἃ οὐχ οὖτως έστήξει ὥσπερ πρόσθεν ἀπεστραμμένα ὥσπερ είς φυγήν, άλλ' οι τε ιπποι είσὶ κατατεθωρακισμένοι οἱ ἐν τοῖς ἄρμασιν, οἴ τε ἡνίοχοι έν πύργοις έστασι ξυλίνοις τὰ ὑπερέχοντα ἄπαντα συνεστεγασμένοι θώραξι καὶ κράνεσι, δρέπανά τε 15 σιδηρά περὶ τοῖς ἄξοσι προσήρμοσται, ώς ἐλῶντες καὶ οὖτοι εὐθὺς εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐναντίων · πρὸς δ' έτι κάμηλοι είσιν αὐτοις έφ' ων προσελωσιν, ων μίαν έκάστην έκατὸν ἵπποι οὐκ ἂν ἀνάσχοιντο ἰδόντες: έτι δὲ πύργους προσίασιν έχοντες ἀφ' ὧν τοῖς μὲν 20 έαυτῶν ἀρήξουσιν, ἡμᾶς δὲ βάλλοντες κωλύσουσι τοῖς έν τῷ ἰσοπέδῳ μάχεσθαι · εἰ δὴ ταῦτα ἀπήγγελλέ τις ύμιν έν τοις πολεμίοις ὄντα, οι νθν φοβούμενοι τι αν έποιήσατε; όπότε ἀπαγγελλομένων ὑμιν ὅτι Κροίσος μεν ήρηται των πολεμίων στρατηγός, δς τοσούτω Σύ-25 ρων κακίων έγένετο όσω Σύροι μεν μάχη ήττηθέντες ἔφυγον, Κροίσος δὲ ἰδῶν ἡττημένους ἀντὶ τοῦ ἀρήγειν τοις συμμάχοις φεύγων ὤχετο · ἔπειτα δὲ διαγγέλλεται

δήπου ότι αὐτοὶ μὲν οἱ πολέμιοι οὐχ ἱκανοὶ ἡγοῦνται ὑμῖν εἶναι μάχεσθαι, ἄλλους δὲ μισθοῦνται, ὡς ἄμεινον μαχουμένους ὑπὲρ σφῶν ἢ αὐτοί. εἰ μέντοι τισὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα ὄντα δεινὰ δοκεῖ εἶναι, τὰ δὲ ἡμέτερα σαῦλα, τούτους ἐγώ φημι χρῆναι, ὧ ἄνδρες, ἀφεῖναι εἰς τοὺς ἐναντίους · πολὺ γὰρ ἐκεῖ ὄντες πλείω ἂν ἡμᾶς ἢ παρόντες ὡφελοῖεν.

CHIEF DOMESTIC ANIMALS IN THE EUPHRATES REGION.
(From an Assyrian bas-relief.)

PART VI

CAMPAIGN AGAINST SARDIS AND BABYLON

Cyrus' order of march.

1. ᾿Ακούσαντες δὲ ταῦτα οἱ μὲν συνεσκευάζοντο, ὁ δὲ Κῦρος ἐθύετο. ἐπεὶ δὲ καλὰ τὰ ἱερὰ ἢν, ὡρμᾶτο
□ σὺν τῷ στρατεύματι καὶ τἢ μὲν πρώτη ἡμέρᾳ ἐξεστρατοπεδεύσατο ὡς δυνατὸν ἐγγύτατα, ὅπως εἴ τίς

τι ἐπιλελησμένος εἴη, μετέλθοι, καὶ εἴ τίς τι ἐνδεόμενος γνοίη, τοῦτο ἐπιπαρασκευάσαιτο. Κυαξάρης μεν οθν των Μήδων έχων το τρίτον μέρος κατέμενεν, ώς μηδε τὰ οἴκοι ἔρημα εἴη. ὁ δε Κῦρος ἐπορεύετο 5 ώς εδύνατο τάχιστα, τοὺς ἱππέας μεν πρώτους έχων, καὶ πρὸ τούτων διερευνητὰς καὶ σκοπούς ἀεὶ ἀναβιβάζων ἐπὶ τὰ πρόσθεν εὐσκοπώτατα · μετὰ δὲ τούτους ηγε τὰ σκευοφόρα, ὅπου μὲν πεδινὸν εἴη, πολλοὺς όρμαθούς ποιούμενος των άμαξων καὶ των σκευοφότο ρων · ὅπισθεν δὲ ἡ φάλαγξ ἐφεπομένη, εἴ τι τῶν σκευοφόρων ύπολείποιτο, οί προστυγχάνοντες των άρχόντων ἐπεμέλοντο ὡς μὴ κωλύοιντο πορεύεσθαι. ὅπου δε στενοτέρα είη ή όδός, δια μέσου ποιούμενοι τα σκευοφόρα ένθεν καὶ ένθεν έπορεύοντο οἱ ὁπλοφόροι. 15 καὶ εἴ τι ἐμποδίζοι, οἱ κατὰ ταῦτα γιγνόμενοι τῶν στρατιωτών ἐπεμέλοντο. ἐπορεύοντο δὲ ώς τὰ πολλὰ αί τάξεις παρ' έαυταις έχουσαι τὰ σκευοφόρα · έπετέτακτο γὰρ πᾶσι τοῖς σκευοφόροις κατὰ τὴν έαυτῶν έκάστους τάξιν ιέναι, εί μή τι άναγκαιον άποκωλύοι. 20 καὶ σημείον δὲ ἔχων ὁ τοῦ ταξιάρχου σκευοφόρος ήγειτο γνωστὸν τοις της έαυτοῦ τάξεως · ωστ' άθρόοι έπορεύοντο, έπεμέλοντό τε ἰσχυρῶς ἔκαστος τῶν έαυτοῦ ώς μὴ ὑπολείποιντο. καὶ οὕτω ποιούντων οὔτε ζητείν έδει άλλήλους άμα τε παρόντα άπαντα καὶ σαώ-25 τερα ήν καὶ θᾶττον τὰ δέοντα εἶχον οἱ στρατιῶται.

The troops arm themselves - Panthea's gift to her husband.

2. Τη δ' ύστεραία πρώ Κύρος μεν εθύετο, ο δ' άλλος στρατός άριστήσας καὶ σπονδάς ποιησάμενος

έξωπλίζετο πολλοῖς μὲν καὶ καλοῖς χιτῶσι, πολλοῖς δὲ καὶ καλοῖς θώραξι καὶ κράνεσιν · ὅπλιζον δὲ καὶ ἴππους προμετωπιδίοις καὶ προστερνιδίοις · καὶ τοὺς μὲν μονίππους παραμηριδίοις, τοὺς δ' ὑπὸ τοῖς ἄρμασιν ὄντας παραπλευριδίοις · ὅστε ἤστραπτε μὲν χαλκῷ, ἤνθει δὲ φοινικίσι πᾶσα ἡ στρατιά. καὶ ᾿Αβραδάτα δὲ τὸ τετράρρυμον ἄρμα καὶ ἴππων ὀκτὼ παγκάλως ἐκεκόσμητο. ἐπεὶ δ' ἔμελλε τὸν λινοῦν θώρακα, ὃς

PERSIAN WAR CHARIOT.

ἐπιχώριος ἢν αὐτοῖς, ἐνδύεσθαι, προσφέρει αὐτῷ Πάν
θεια ἡ γυνὴ καὶ χρυσοῦν κράνος καὶ περιβραχιόνια καὶ ψέλια πλατέα περὶ τοὺς καρποὺς τῶν χειρῶν καὶ χιτῶνα πορφυροῦν ποδήρη καὶ λόφον ὑακινθινοβαφῆ. ταῦτα δ' ἐποιήσατο λάθρα τοῦ ἀνδρὸς ἐκμετρησαμένη τὰ ἐκείνου ὅπλα. ὁ δὲ ἰδῶν ἐθαύμασε τε καὶ ἐπήρετο

τὸ Πάνθειαν, Σὰ δήπου, ὧ γύναι, συγκόψασα τὸν σαυτῆς κόσμον τὰ ὅπλα μοι ἐποιήσω; Μὰ Δί', ἔφη ἡ Πάνθεια, οὔκουν τόν γε πλείστου ἄξιον· σὰ γὰρ ἔμοιγε, ἢν καὶ τοῖς ἄλλοις φανῆς οῖόσπερ ἐμοὶ δοκεῖς

εἶναι, μέγιστος κόσμος ἔσει. ταῦτα δὲ λέγουσα ἄμα ἐνέδυε τὰ ὅπλα, καὶ λανθάνειν μὲν ἐπειρᾶτο, ἐλείβετο δὲ αὐτῆ τὰ δάκρυα κατὰ τῶν παρειῶν.

The parting of Abradatas and Panthea.

3. Ἐπεὶ δὲ καὶ πρόσθεν ὢν ἀξιοθέατος ὁ ᾿Αβραδά-5 τας ώπλίσθη τοις όπλοις τούτοις, έφάνη μεν κάλλιστος καὶ ἐλευθεριώτατος, ἄτε καὶ τῆς φύσεως ὑπαρχούσης. λαβών δὲ παρὰ τοῦ ὑφηνιόχου τὰς ἡνίας παρεσκευάζετο ως αναβησόμενος ήδη έπὶ τὸ αρμα. έν δὲ τούτφ ή Πάνθεια ἀποχωρησαι κελεύσασα τοὺς παρόντας 10 πάντας έλεξεν, 'Αλλ' ὅτι μέν, ὧ 'Αβραδάτα, εἴ τις καὶ ἄλλη πώποτε γυνή τὸν έαυτης ἄνδρα μεῖζον της έαυτης ψυχης ετίμησεν, οἶμαί σε γιγνώσκειν ὅτι καὶ έγω μία τούτων εἰμί. τί οὖν ἐμὲ δεῖ καθ' ἐν ἔκαστον λέγειν; τὰ γὰρ ἔργα οἶμαί σοι πιθανώτερα παρεσχή-15 σθαι τῶν νῦν λεχθέντων λόγων. ὅμως δὲ οὕτως ἔχουσα πρὸς σὲ ὤσπερ σὰ οἶσθα, ἐπομνύω σοι τὴν ἐμὴν καὶ σην φιλίαν ή μην έγω βούλεσθαι αν μετά σου άνδρος άγαθοῦ γενομένου κοινη γην έπιέσασθαι μαλλον ή ζην μετ' αἰσχυνομένου αἰσχυνομένη · οὕτως έγὼ καὶ σὲ 20 των καλλίστων καὶ έμαυτην ηξίωκα. καὶ Κύρω δὲ μεγάλην τινὰ δοκῶ ἡμᾶς χάριν ὀφείλειν, ὅτι με αἰχμάλωτον γενομένην καὶ έξαιρεθείσαν έαυτῷ οὔτε με ώς δούλην ήξίωσε κεκτήσθαι οὔτε ώς ἐλευθέραν ἐν ἀτίμω ὀνόματι, διεφύλαξε δὲ σοὶ ὥσπερ ἀδελφοῦ 25 γυναίκα λαβών. πρὸς δὲ καὶ ὅτε ᾿Αράσπας ἀπέστη αὐτοῦ ὁ ἐμὲ φυλάττων, ὑπεσχόμην αὐτῷ, εἴ με ἐάσειε πρὸς σὲ πέμψαι, ήξειν αὐτῷ σὲ πολὺ ᾿Αράσπου ἄνδρα

καὶ πιστότερον καὶ ἀμείνονα. ἡ μὲν ταῦτα εἶπεν το δὲ ᾿Αβραδάτας ἀγασθεὶς τοῖς λόγοις καὶ θιγὼν αὐτῆς τῆς κεφαλῆς ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπηύξατο, ᾿Αλλ᾽, ὧ Ζεῦ μέγιστε, δός μοι φανῆναι ἀξίως μὲν Πανθείας ἀνδρί, ἀξίως δὲ καὶ Κύρου φίλως τοῦ ἡμᾶς τιμήσαντος. ταῦτ᾽ εἰπὼν κατὰ τὰς θύρας τοῦ ἀρματείου δίφρου ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἄρμα. ἐπεὶ δὲ ἀναβάντος αὐτοῦ κατέκλεισε τὸν δίφρον ὁ ὑφηνίοχος, οὐκ ἔχουσα ἡ Πάνθεια πῶς ᾶν ἔτι ἄλλως ἀσπάσαιτο αὐτόν, κατεφίλησε τὸν δίφρον καὶ τῷ μὲν προήει ἤδη τὸ ἄρμα, ἡ δὲ λαθοῦσα αὐτὸν συνεφείπετο, ἔως ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ ᾿Αβραδάτας εἶπε, Θάρρει, Πάνθεια, καὶ χαῖρε καὶ ἄπιθι ἤδη.

Cyrus advances against the enemy with favorable omens.

4. Οἱ μὲν δὴ εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς ἀπῆσαν πρὸς τὰς τάξεις τῷ δὲ Κύρῳ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν προσήνεγκαν οἱ θεράποντες ἐμφαγεῖν καὶ πιεῖν ἔτι οὖσιν ἀμφὶ τὰ ἱερά. ὁ δὲ Κῦρος ὤσπερ εἶχεν ἑστηκὼς ἀπαρξάμενος ἠρίστα καὶ μετεδίδου ἀεὶ τῷ μάλιστα δεομένῳ καὶ σπείσας καὶ εὐξάμενος ἔπιε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οἱ περὶ αὐτὸν οὔτως ἐποίουν. μετὰ δὲ ταῦτα αἰτησάμενος Δία πατρῷον ἡγεμόνα εἶναι καὶ σύμμαχον ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸν ἴππον καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐκέλευεν. ὡπλισμένοι δὲ πάντες ἦσαν οἱ περὶ τὸν Κῦρον τοῖς αὐτοῖς Κύρῳ ὅπλοις, χιτῶσι φοινικοῖς, θώραξι χαλκοῖς, κράνεσι χαλκοῖς, λόφοις λευκοῖς, μαχαίραις, παλτῷ κρανετνῷ ἐνὶ ἔκαστος · οἱ δὲ ἴπποι προμετωπιδίοις καὶ προστερνιδίοις καὶ παραμηριδίοις χαλκοῖς · τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα

CYROPAEDIA - 10

παραμηρίδια ἢν καὶ τῷ ἀνδρί · τοσοῦτον μόνον διέφερε τὰ Κύρου ὅπλα ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἐκέχριτο τῷ χρυσοειδεῖ χρώματι, τὰ δὲ Κύρου ὅπλα ὤσπερ κάτοπτρον ἐξέλαμπεν. ἐπεὶ δὲ ἀνέβη καὶ ἔστη ἀποβλέπων ἡπερ ἔμελλε πορεύεσθαι, βροντὴ δεξιὰ ἐφθέγξατο · ὁ δ' εἶπεν, 'Εψόμεθά σοι, ὧ Ζεῦ μέγιστε. καὶ ὡρμᾶτο ἐν μὲν δεξιᾳ ἔχων Χρυσάνταν τὸν ἴππαρχον καὶ τοὺς ἵππέας, ἐν ἀριστερᾳ δὲ ᾿Αρσάμαν καὶ τοὺς παρηγγύησε δὲ παρορᾶν πρὸς τὸ σημεῖον καὶ ἐν ἴσῷ ἔπεσθαι · ἢν δὲ αὐτῷ τὸ σημεῖον ἀετὸς χρυσοῦς ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένος. καὶ νῦν δ' ἔτι τοῦτο τὸ σημεῖον τῷ Περσῶν βασιλεῖ διαμένει. πρὶν δὲ ὁρᾶν τοὺς πολεμίους εἰς τρὶς ἀνέπαυσε τὸ στράτευμα.

 $The\ enemy's\ advance-Cyrus\ perceives\ their\ intention-his\ final\ orders.$

5. Ἐπεὶ δὲ προεληλύθεσαν ὡς εἴκοσι σταδίους,

15 ἤρχοντο ἤδη τὸ τῶν πολεμίων στράτευμα ἀντιπροσιὸν καθορᾶν. ὡς δ' ἐν τῷ καταφανεῖ πάντες ἀλλήλοις
ἐγένοντο καὶ ἔγνωσαν οἱ πολέμιοι πολὺ ἑκατέρωθεν
ὑπερφαλαγγοῦντες, στήσαντες τὴν αὑτῶν φάλαγγα,
οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλως κυκλοῦσθαι, ἐπέκαμπτον εἰς

20 κύκλωσιν, ὤσπερ γάμμα ἑκατέρωθεν τὴν ἑαυτῶν τάξιν
ποιήσαντες, ὡς πάντοθεν ἄμα μάχοιντο. ὁ δὲ Κῦρος
ὁρῶν ταῦτα οὐδέν τι μᾶλλον ἀφίστατο, ἀλλ' ὡσαύτως
ἡγεῖτο. κατανοῶν δὲ ὡς πρόσω τὸν καμπτῆρα ἑκατέ-
ρωθεν ἐποιήσαντο περὶ δν κάμπτοντες ἀνέτεινον τὰ

25 κέρατα, Ἐννοεῖς, ἔφη, ὡ Χρυσάντα, ἔνθα τὴν ἐπικαμπὴν ποιοῦνται; Πάνυ γε, ἔφη ὁ Χρυσάντας,
καὶ θαυμάζω γε· πολὺ γάρ μοι δοκοῦσιν ἀποσπᾶν

τὰ κέρατα ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν φάλαγγος. Ναὶ μὰ Δί', έφη ὁ Κῦρος, καὶ ἀπό γε τῆς ἡμετέρας. Τί δὴ τοῦτο; Δήλον ὅτι φοβούμενοι μὴ ἢν ἐγγὺς ἡμῶν γένηται τὰ κέρατα της φάλαγγος έτι πρόσω οὖσης, ἐπιθώμεθα 5 αὐτοῖς. Ἐπειτ', ἔφη ὁ Χρυσάντας, πῶς δυνήσονται ώφελεῖν οἱ ἔτεροι τοὺς ἐτέρους οὕτω πολὺ ἀπέχοντες άλλήλων; 'Αλλά δήλον, ἔφη ὁ Κῦρος, ὅτι ἡνίκα ἄν γένηται τὰ κέρατα ἀναβαίνοντα κατ' ἀντιπέρας τῶν πλαγίων του ήμετέρου στρατεύματος, στραφέντες ώς 10 εἰς φάλαγγα ἄμα πάντοθεν ἡμῖν προσίασιν, ὡς ἄμα πάντοθεν μαχούμενοι. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Χρυσάντας, εὖ σοι δοκοῦσι βουλεύεσθαι; Πρός γε ἃ ὁρῶσι· πρὸς δὲ ἃ οὐχ ὁρῶσιν ἔτι κάκιον ἢ εἰ κατὰ κέρας προσήσαν. ἀλλὰ σὺ μέν, ἔφη, ὧ ᾿Αρσάμα, ἡγοῦ 15 τῷ πεζῷ ἠρέμα ὤσπερ ἐμὲ ὁρᾶς καὶ σύ, ὧ Χρυσάντα, ἐν ἴσω τούτω τὸ ἱππικὸν ἔχων συμπαρέπου. έγω δὲ ἄπειμι ἐκεῖσε ὄθεν μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι ἄρχεσθαι τῆς μάχης · ἄμα δὲ παριὼν ἐπισκέψομαι έκαστα πως ήμιν έχει. ἐπειδὰν δ' ἐκεί γένωμαι, 20 όταν ήδη όμου προσιόντες άλλήλοις γιγνώμεθα, παιανα έξάρξω, ύμεις δε έπείγεσθε. ήνίκα δ' αν ήμεις έγχειρωμεν τοις πολεμίοις, αισθήσεσθε μέν, οὐ γὰρ οξμαι όλίγος θόρυβος έσται, δρμήσεται δὲ τηνικαῦτα 'Αβραδάτας ήδη σὺν τοῖς ἄρμασιν εἰς τοὺς ἐναντίους. 25 οὖτω γὰρ αὐτῷ εἰρήσεται · ὑμᾶς δὲ χρὴ ἔπεσθαι ἐχομένους ὅτι μάλιστα τῶν άρμάτων.΄ οὕτω γὰρ μάλιστα τοις πολεμίοις τεταραγμένοις έπιπεσούμεθα. παρέσομαι δε κάγω ή αν δύνωμαι τάχιστα διώκων τους άνδρας, ην οί θεοί θέλωσι.

He cheers on his men in different parts of the line.

6. Ταῦτ' εἰπὼν καὶ σύνθημα παρεγγυήσας Ζεὺς σωτήρ καὶ ήγεμων ἐπορεύετο. μεταξὺ δὲ των άρμάτων καὶ τῶν θωρακοφόρων διαπορευόμενος ὁπότε προσβλέψειέ τινας των έν ταις τάξεσι, τότε μέν 5 εἶπεν ἄν, ΓΩ ἄνδρες, ὡς ἡδὺ ὑμῶν τὰ πρόσωπα θεάσασθαι. τοτε δ' αὖ έν ἄλλοις αν ἔλεξεν, Αρα έννοείτε, ἄνδρες, ὅτι ὁ νῦν ἀγών ἐστιν οὐ μόνον περὶ τῆς τήμερον νίκης, άλλα καὶ περὶ τῆς πρόσθεν ἣν νενικήκατε καὶ περὶ πάσης εὐδαιμονίας; ἐν ἄλλοις δ' αν 10 προϊων εἶπεν, 3Ω ἄνδρες, τὸ ἀπὸ τοῦδε οὐδέν ποτε έτι θεούς αἰτιατέον έσται παραδεδώκασι γὰρ ἡμίν πολλά τε καὶ ἀγαθὰ κτήσασθαι. ἀλλ' ἄνδρες ἀγαθοὶ γενώμεθα. κατ' ἄλλους δ' αὖ τοιάδε, ¾ αὐδρες, είς τίνα ποτ' αν καλλίονα έρανον άλλήλους παρακαλέ-15 σαιμεν ή είς τόνδε; νῦν γὰρ ἔξεστιν ἀγαθοῖς ἀνδράσι γενομένοις πολλά κάγαθά άλλήλοις είσενεγκείν. κατ' άλλους δ' αὖ, Ἐπίστασθε μέν, οἶμαι, ὧ ἄνδρες, ὅτι νῦν ἆθλα πρόκειται τοῖς νικῶσι μὲν διώκειν, παίειν, κατακαίνειν, άγαθὰ έχειν, καλὰ ἀκούειν, ἐλευθέροις 20 είναι, ἄρχειν· τοῖς δὲ κακοῖς δῆλον ὅτι τἀναντία τούτων. όστις οὖν αὐτὸν φιλεῖ, μετ' ἐμοῦ μαχέσθω. έγω γαρ κακον οὐδεν οὐδ' αἰσχρον έκων είναι προσήσομαι. ὁπότε δ' αὖ γένοιτο κατά τινας τῶν πρόσθεν συμμαχεσαμένων, εἶπεν ἄν, Πρὸς δὲ ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, 25 τί δεὶ λέγειν; ἐπίστασθε γὰρ οἵαν τε οἱ ἀγαθοὶ ἐν ταις μάχαις ήμέραν ἄγουσι και οίαν οι κακοί. ώς δε παριων κατὰ ᾿Αβραδάταν ἐγένετο, ἔστη καὶ ὁ ᾿Αβραδάτας παραδούς τῷ ὑφηνιόχω τὰς ἡνίας προσῆλθεν αὐτῷ προσέδραμον δὲ καὶ ἄλλοι τῶν πλησίον τεταγμένων καὶ πεζῶν καὶ άρματηλατῶν. ὁ δ' αὖ Κῦρος ἐν τοῖς παραγεγενημένοις ἔλεξεν, Ὁ μὲν θεός, ὧ ᾿Αβραδάτα, ὥσπερ σὺ ἠξίους, συνηξίωσε σὲ καὶ τοὺς σὺν σοὶ πρωτοστάτας εἶναι τῶν συμμάχων τὸ δὲ τοῦτο μέμνησο, ὅταν δέη σε ἤδη ἀγωνίζεσθαι, ὅτι Πέρσαι οἴ τε θεασόμενοι ὑμᾶς ἔσονται καὶ οἱ ἑψόμενοι ὑμῖν καὶ οὐκ ἐάσοντες ἐρήμους ὑμᾶς ἀγωνίζεσθαι.

Ό δ' αὖ Κῦρος παριὼν ὡς ἐγένετο πρὸς τῷ εἰωνύμῳ, ἔνθα ὁ Ὑστάσπας τοὺς ἡμίσεις ἔχων ἦν τῶν Περσῶν ἱππέων, ὀνομάσας αὐτὸν εἶπεν, Ὠ Ὑστάσπα, νῦν ὁρậς ἔργον τῆς σῆς ταχυεργίας · νῦν γὰρ ἢν φθάσωμεν τοὺς πολεμίους κατακανόντες, οὐδεὶς ἡμῶν ἀποτερὶ μὲν τῶν ἐξ ἐναντίας ἡμῶν μελήσει, τοὺς δ' ἐκ πλαγίου σὰ ἄλλοις πρόσταξον, ὅπως μηδ' οὖτοι σχολάζωσι. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, ᾿Αλλὶ ἐπί γε τούτους ἐγὼ αὐτὸς παρέρχομαι · ἀλλὶ, ὧ Ὑστάσπα, τόδε μέμνησο, ὅτῳ ἄν ἡμῶν ὁ θεὸς νίκην διδῷ, ἤν τί που μένη πολέμιον, πρὸς τὸ μαχόμενον ἀεὶ συμβάλλωμεν.

The two great armies meet—the wings of the enemy thrown into confusion.

7. Ὁ μὲν δὴ Κῦρος ταῦτα διαπραξάμενος ἐπὶ τὸ δεξιὸν παρήει · ὁ δὲ Κροῖσος νομίσας ἤδη ἐγγύτερον εἶναι τῶν πολεμίων τὴν φάλαγγα σὺν ἣ αὐτὸς ἐπο-²ς ρεύετο ἢ τὰ ἀνατεινόμενα κέρατα, ἢρε τοῖς κέρασι σημεῖον μηκέτι ἄνω πορεύεσθαι, ἀλλ' αὐτοῦ ἐν χώρᾳ

στραφήναι. ώς δ' έστησαν άντία πρὸς τὸ τοῦ Κύρου στράτευμα δρώντες, έσήμηνεν αὐτοῖς πορεύεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. καὶ οὖτω δὴ προσῆσαν τρεῖς φάλαγγες ἐπὶ τὸ Κύρου στράτευμα, ἡ μὲν μία κατὰ 5 πρόσωπον, τὼ δὲ δύο, ἡ μὲν κατὰ τὸ δεξιόν, ἡ δὲ κατὰ τὸ εὐώνυμον . ὤστε πολύν φόβον παρείναι πάση τῆ Κύρου στρατιᾶ. ὤσπερ γὰρ μικρὸν πλινθίον ἐν μεγάλφ τεθέν, οὖτω καὶ τὸ Κύρου στάτευμα πάντοθεν περιείχετο ύπὸ τῶν πολεμίων καὶ ἱππεῦσι καὶ 10 δπλίταις καὶ πελτοφόροις καὶ τοξόταις καὶ ἄρμασι πλην έξόπισθεν. ὅμως δὲ ὡς ὁ Κῦρος παρήγγειλεν, έστράφησαν πάντες άντιπρόσωποι τοις πολεμίοις καὶ ἦν μὲν πολλὴ πανταχόθεν σιγὴ ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον όκνείν · ήνίκα δὲ ἔδοξε τῷ Κύρω καιρὸς εἶναι, ἐξῆρχε 15 παιάνα, συνεπήχησε δὲ πᾶς ὁ στρατός. μετὰ δὲ τοῦτο τῷ Ἐνυαλίω τε ἄμα ἐπηλάλαξαν καὶ ἐξανίσταται ὁ Κύρος, καὶ εὐθὺς μὲν μετὰ τῶν ἱππέων λαβὼν πλαγίους τοὺς πολεμίους όμόσε αὐτοῖς τὴν ταχίστην συνεμίγνυ · οί δε πεζοί αὐτῷ συντεταγμένοι ταχὺ 20 έφείποντο, καὶ περιεπτύσσοντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥστε πολύ ἐπλεονέκτει φάλαγγι γὰρ κατὰ κέρας προσέβαλλεν · ώστε ταχὺ ἰσχυρὰ φυγὴ ἐγένετο τοῖς πολεμίοις. ώς δὲ ἦσθετο ᾿Αρταγέρσης ἐν ἔργω ὄντα τὸν Κυρον, επιτίθεται καὶ αὐτὸς κατὰ τὰ εὐώνυμα, προείς 25 τὰς καμήλους ὤσπερ Κῦρος ἐκέλευσεν. οἱ δὲ ἴπποι αὐτὰς ἐκ πάνυ πολλοῦ οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ' οἱ μὲν έκφρονες γιγνόμενοι έφευγον, οί δ' έξήλλοντο, οί δ' έν έπιπτον άλλήλοις. τοιαθτα γάρ πάσχουσιν ίπποι ύπὸ καμήλων. ὁ δὲ ᾿Αρταγέρσης συντεταγμένους

έχων τοὺς μεθ' έαυτοῦ ταραττομένοις ἐπέκειτο καὶ τὰ ἄρματα δὲ κατὰ τὸ δεξιὸν καὶ τὸ εὐώνυμον ἄμα ἐνέβαλλε. καὶ πολλοὶ μὲν τὰ ἄρματα φεύγοντες ὑπὸ τῶν κατὰ κέρας ἐπομένων ἀπέθνησκον, πολλοὶ δὲ τού- τους φεύγοντες ὑπὸ τῶν ἁρμάτων ἡλίσκοντο.

Abradatas charges the Egyptian chariots and is killed.

8. Καὶ ὁ ᾿Αβραδάτας δὲ οὐκέτι ἔμελλεν, ἀλλ᾽ ἀναβοήσας, "Ανδρες φίλοι, ἔπεσθε, ἐνίει οὐδὲν φειδόμενος των ἴππων, ἀλλ' ἰσχυρως έξαιμάττων τῷ κέντρω. συνεξώρμησαν δε καὶ οἱ ἄλλοι άρματηλάται. 10 τὰ μὲν ἄρματα ἔφευγεν αὐτοὺς εὐθύς, τὰ μὲν καὶ άναλαβόντα τοὺς παραβάτας, τὰ δὲ καὶ ἀπολιπόντα. ό δὲ ᾿Αβραδάτας ἀντικρὺ δι᾽ αὐτῶν εἰς τὴν τῶν Αἰγυπτίων φάλαγγα έμβάλλει συνεισέβαλον δε αὐτώ καὶ οἱ ἐγγύτατα τεταγμένοι. οἱ δὲ ἄλλοι ἡνίοχοι ὡς 15 εἶδον ὑπομένοντας πολλῷ στίφει τοὺς Αἰγυπτίους, ἐξέκλιναν κατά τὰ φεύγοντα ἄρματα καὶ τούτοις ἐφείποντο. οί δὲ ἀμφὶ ᾿Αβραδάταν ή μὲν ἐνέβαλλον, ἄτε οὐ δυναμένων διαχάσασθαι των Αίγυπτίων διὰ τὸ μένειν τοὺς ένθεν καὶ ένθεν αὐτῶν, τοὺς μὲν ὀρθοὺς τῆ ρύμη τῶν 20 ίππων παίοντες ἀνέτρεπον, τοὺς δὲ πίπτοντας κατηλόων καὶ αὐτοὺς καὶ ὅπλα καὶ ἵπποις καὶ τροχοῖς. ὅτου δ' έπιλάβοιτο τὰ δρέπανα, πάντα βία διεκόπτετο καὶ ὅπλα καὶ σώματα. ἐν δὲ τῷ ἀδιηγήτω τούτω ταράχω ὑπὸ τῶν παντοδαπῶν σωρευμάτων έξαλλομένων τῶν τροχῶν 25 ἐκπίπτει ὁ ᾿Αβραδάτας καὶ ἄλλοι δὲ τῶν συνεισβαλόντων, καὶ οὖτοι μὲν ἐνταῦθα ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι κατεκόπησαν καὶ ἀπέθανον.

The Persians beaten back by the Egyptians.

9. Οι δε Πέρσαι συνεπισπόμενοι, ή μεν δ 'Αβραδάτας ἐνέβαλε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ταύτη ἐπεισπεσόντες τεταραγμένους έφόνευον, ή δε άπαθεις έγένοντο οί Αἰγύπτιοι, πολλοὶ δ' οὖτοι ἦσαν, ἐχώρουν ἐναντίοι 5 τοις Πέρσαις. ἔνθα δὴ δεινὴ μάχη ἦν καὶ δοράτων καὶ ξυστῶν καὶ μαχαιρῶν ἐπλεονέκτουν μέντοι οἱ Αἰγύπτιοι καὶ πλήθει καὶ τοῖς ὅπλοις. τά τε γὰρ δόρατα ἰσχυρὰ καὶ μακρὰ ἔτι καὶ νῦν ἔχουσιν, αί τε ἀσπίδες πολύ μαλλον των θωράκων καὶ των γέρ-10 ρων καὶ στεγάζουσι τὰ σώματα καὶ πρὸς τὸ ώθεῖσθαι συνεργάζονται πρὸς τοῖς ὤμοις οὖσαι. συγκλείσαντες οὖν τὰς ἀσπίδας ἐχώρουν καὶ ἐώθουν. οἱ δὲ Πέρσαι οὐκ ἐδύναντο ἀντέχειν, ἄτε ἐν ἄκραις ταῖς χερσὶ τὰ γέρρα ἔχοντες, ἀλλ' ἐπὶ πόδα ἀνεχάζοντο παίοντες 15 καὶ παιόμενοι, ἔως ὑπὸ ταῖς μηγαναῖς ἐγένοντο. ἐπεὶ μέντοι ένταθθα ήλθον, έπαίοντο αθθις οἱ Αἰγύπτιοι άπὸ τῶν πύργων · καὶ οἱ ἐπὶ πᾶσι δὲ οὐκ εἴων φεύγειν οὖτε τοὺς τοξότας οὖτε τοὺς ἀκοντιστάς, ἀλλ' ἀνατεταμένοι τὰς μαχαίρας ἠνάγκαζον καὶ τοξεύειν καὶ ἀκον-20 τίζειν. ἦν δὲ πολὺς μὲν ἀνδρῶν φόνος, πολὺς δὲ κτύπος όπλων καὶ βελών παντοδαπών, πολλή δὲ βοή τῶν μὲν ἀνακαλούντων ἀλλήλους, τῶν δὲ παρακελευομένων, τῶν δὲ θεοὺς ἐπικαλουμένων.

Cyrus to the rescue—he is thrown from his horse—the Egyptians surrounded.

10. Ἐν δὲ τούτω Κῦρος διώκων τοὺς καθ' αὐτὸν 25 παραγίγνεται. ὡς δ' εἶδε τοὺς Πέρσας ἐκ τῆς χώρας

έωσμένους, ήλγησέ τε καὶ γνοὺς ὅτι οὐδαμῶς αν θαττον σχοίη τοὺς πολεμίους τῆς εἰς τὸ πρόσθεν προόδου η εί είς τὸ ὅπισθεν περιελάσειεν αὐτῶν, παραγγείλας έπεσθαι τοις μεθ' αύτου περιήλαυνεν είς τὸ ὅπισθεν · 5 καὶ εἰσπεσόντες παίουσιν ἀφορῶντας καὶ πολλοὺς κατακαίνουσιν. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ὡς ἤσθοντο, ἐβόων τε ότι όπισθεν οἱ πολέμιοι καὶ ἐστρέφοντο ἐν ταῖς πληγαίς. καὶ ἐνταῦθα δὴ φύρδην ἐμάχοντο καὶ πεζοὶ καὶ ἱππεῖς, πεπτωκώς δέ τις ὑπὸ τῷ Κύρου ἵππῳ καὶ 10 πατούμενος παίει είς την γαστέρα τη μαχαίρα τον ίππον αὐτοῦ · ὁ δὲ ἴππος πληγεὶς σφαδάζων ἀποσείεται τὸν Κῦρον. ἔνθα δὴ ἔγνω ἄν τις ὅσου ἄξιον εἴη τὸ φιλεῖσθαι ἄρχοντα ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν. εὐθὺς γὰρ άνεβόησάν τε πάντες καὶ προσπεσόντες έμάχοντο, έώ-15 θουν, ἐωθοῦντο, ἔπαιον, ἐπαίοντο. καταπηδήσας δέ τις ἀπὸ τοῦ ἴππου τῶν τοῦ Κύρου ὑπηρετῶν ἀναβάλλει αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἵππον. ὡς δ' ἀνέβη ὁ Κῦρος, κατείδε πάντοθεν ήδη παιομένους τοὺς Αἰγυπτίους. καὶ γὰρ 'Υστάσπας ἤδη παρῆν σὺν τοῖς Περσῶν 20 ίππεῦσι καὶ Χρυσάντας. άλλὰ τούτους ἐμβάλλειν μεν οὐκέτι εἴα εἰς τὴν φάλαγγα τῶν Αἰγυπτίων, ἔξωθεν δε τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν ἐκέλευεν. ώς δ' ἐγένετο περιελαύνων παρά τὰς μηχανάς, ἔδοξεν αὐτῷ ἀναβηναι έπὶ τῶν πύργων τινὰ καὶ κατασκέψασθαι εἴ πη 25 καὶ ἄλλο τι μένοι τῶν πολεμίων καὶ μάχοιτο. ἐπεὶ δὲ ἀνέβη, κατείδε μεστὸν τὸ πεδίον ἵππων, ἀνθρώπων, άρμάτων, φευγόντων, διωκόντων, κρατούντων, κρατουμένων · μένον δ' οὐδαμοῦ οὐδεν ἔτι ἐδύνατο κατιδεῖν πλην το των Αίγυπτίων ούτοι δε επειδή ήπορούντο, πάντοθεν κύκλον ποιησάμενοι, ὥστε ὁρᾶσθαι τὰ ὅπλα, ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν ἐκάθηντο· καὶ ἐποίουν μὲν οὐδὲν ἔτι, ἔπασχον δὲ πολλὰ καὶ δεινά.

The Egyptians surrender and receive assurances of friendship.

11. 'Αγασθείς δε ό Κύρος αὐτοὺς καὶ οἰκτείρων ὅτι ς άγαθοὶ ἄνδρες ὄντες ἀπώλλυντο, ἀνεχώρισε πάντας τοὺς περιμαχομένους καὶ μάχεσθαι οὐδένα ἔτι εἴα. πέμπει δὲ πρὸς αὐτοὺς κήρυκα ἐρωτῶν πότερα βούλονται ἀπολέσθαι πάντες ὑπὲρ τῶν προδεδωκότων αὐτοὺς ἢ σωθῆναι ἄνδρες ἀγαθοὶ δοκοῦντες εἶναι. οἱ 10 δ' ἀπεκρίναντο, Πως δ' αν ήμεις σωθείημεν ἄνδρες άγαθοὶ δοκοῦντες εἶναι; ὁ δὲ Κῦρος πάλιν ἔλεγεν, Οτι ήμεις ύμας όρωμεν μόνους και μένοντας και μάχεσθαι έθέλοντας. Αλλά τουντεύθεν, έφασαν οί Αἰγύπτιοι, τί καὶ καλὸν ἂν ποιοῦντες σωθείημεν; καὶ 15 ὁ Κῦρος αὖ πρὸς τοῦτο εἶπεν, Τά τε ὅπλα ἡμῖν παραδόντες, φίλοι τε γενόμενοι τοῖς αἱρουμένοις ὑμᾶς σωσαι, έξον απολέσαι. ακούσαντες ταθτα έπήροντο, *Ην δὲ γενώμεθά σοι φίλοι, τί ἡμῖν ἀξιώσεις χρῆσθαι; άπεκρίνατο ὁ Κύρος Εὖ ποιείν καὶ εὖ πάσχειν. ἐπη-20 ρώτων πάλιν οἱ Αἰγύπτιοι Τίνα εὐεργεσίαν; πρὸς τοῦτο εἶπεν ὁ Κῦρος, Μισθὸν μὲν ὑμῖν δοίην ἂν πλείονα ἢ νῦν ἐλαμβάνετε ὅσον ἂν χρόνον πόλεμος η είρήνης δε γενομένης τῷ βουλομένω ὑμῶν μένειν παρ' έμοὶ χώραν τε δώσω καὶ πόλεις καὶ γυναῖκας καὶ 25 οἰκέτας. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Αἰγύπτιοι τὸ μὲν ἐπὶ Κροίσον συστρατεύειν άφελείν σφίσιν έδεήθησαν. τούτω γὰρ μόνω γιγνώσκεσθαι έφασαν τὰ δ' ἄλλα

συνομολογήσαντες έδοσαν πίστιν καὶ έλαβον. καὶ οἱ Αἰγύπτιοί τε οἱ καταμείναντες τότε ἔτι καὶ νῦν βασιλεῖ πιστοὶ διαμένουσι, Κῦρός τε πόλεις αὐτοῖς έδωκε, τὰς μὲν ἄνω, αὶ ἔτι καὶ νῦν πόλεις Αἰγυπτίων καλοῦνται, τὰς δὲ πλησίον θαλάττης, ἃς ἔτι καὶ νῦν οἱ ἀπ' ἐκείνων ἔχουσι. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ὁ Κῦρος ἤδη σκοταῖος ἀναγαγὼν ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Θυμβράροις.

Cyrus captures Sardis.

12. Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Κῦρον δειπνοποιησάμενοι 10 καὶ φυλακὰς καταστησάμενοι, ὥσπερ ἔδει, ἐκοιμήθησαν. Κροίσος μέντοι εὐθὺς ἐπὶ Σάρδεων ἔφευγε σὺν τῷ στρατεύματι τὰ δ' ἄλλα φῦλα ὅποι ἐδύνατο προσωτάτω ἐν τῆ νυκτὶ τῆς ἐπ' οἶκον ὁδοῦ ἔκαστος ἀπεχώρει. ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, εὐθὺς ἐπὶ Σάρδεις 15 ήγε Κύρος. ως δ' έγένετο προς τώ τείχει τώ έν Σάρδεσι, τάς τε μηχανάς ἀνίστη ώς προσβαλῶν πρὸς τὸ τείχος καὶ κλίμακας παρεσκευάζετο. ταῦτα δὲ ποιῶν κατὰ τὰ ἀποτομώτατα δοκοῦντα εἶναι τοῦ Σαρδιανῶν έρύματος της έπιούσης νυκτός αναβιβάζει Χαλδαίους 20 τε καὶ Πέρσας. ἡγήσατο δ' αὐτοῖς ἀνὴρ Πέρσης δούλος γεγενημένος των έν τη ακροπόλει τινός φρουρων και καταμεμαθηκώς κατάβασιν είς τον ποταμον καὶ ἀνάβασιν τὴν αὐτήν. ὡς δ' ἐγένετο τοῦτο δῆλον ότι είχετο τὰ ἄκρα, πάντες δὴ ἔφευγον οἱ Λυδοὶ ἀπὸ 25 των τειχων όποι έδύνατο έκαστος της πόλεως. Κύρος δὲ ἄμα τῆ ἡμέρα εἰσήει εἰς τὴν πόλιν καὶ παρήγγειλεν έκ της τάξεως μηδένα κινείσθαι.

The greed of the Chaldeans for plunder.

13. Ὁ δὲ Κροίσος κατακλεισάμενος ἐν τοῖς βασιλείοις Κυρον έβόα δο δε Κυρος του μεν Κροίσου φύλακας κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ ἀπαγαγών πρὸς τὴν έχομένην ἄκραν ώς είδε τοὺς μέν Πέρσας φυλάττον-5 τας τὴν ἄκραν, ὤσπερ ἔδει, τὰ δὲ τῶν Χαλδαίων όπλα ἔρημα, κατεδεδραμήκεσαν γὰρ άρπασόμενοι τὰ ἐκ τῶν οἰκιῶν, εὐθὺς συνεκάλεσεν αὐτῶν τοὺς άρχοντας καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀπιέναι ἐκ τοῦ στρατεύματος ώς τάχιστα. Οὐ γὰρ ἄν, ἔφη, ἀνασχοίμην 10 πλεονεκτούντας όρων τους ατακτούντας. και εὐ μέν, έφη, ἐπίστασθε ὅτι παρεσκευαζόμην ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς έμοι συστρατευομένους πᾶσι Χαλδαίοις μακαριστούς ποιησαι · νῦν δ', ἔφη, μὴ θαυμάζετε ἤν τις καὶ ἀπιοῦσιν ύμιν κρείττων έντύχη. ἀκούσαντες ταθτα οί Χαλ-15 δαίοι έδεισάν τε καὶ ίκέτευον παύσασθαι ὀργιζόμενον καὶ τὰ χρήματα πάντα ἀποδώσειν ἔφασαν. ὁ δ' εἶπεν ότι οὐδέν αὐτῶν δέοιτο. 'Αλλ' εἴ με, ἔφη, βούλεσθε παύσασθαι ἀχθόμενον, ἀπόδοτε πάντα ὅσα ἐλάβετε τοις διαφυλάξασι την ἄκραν. ην γάρ αισθωνται οί 20 ἄλλοι στρατιῶται ὅτι πλεονεκτοῦσιν οἱ εὔτακτοι γενόμενοι, πάντα μοι καλῶς ἔξει.

Οἱ μὲν δὴ Χαλδαίοι οὕτως ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος καὶ ἔλαβον οἱ πειθόμενοι πολλὰ καὶ παντοῖα χρήματα. ὁ δὲ Κῦρος καταστρατοπεδεύσας τοὺς ἑαυτοῦ ὅπου ἐδόκει ἐπιτηδειότατον εἶναι τῆς πόλεως μένειν ἐπὶ τοῖς ὅπλοις παρήγγειλε καὶ ἀριστοποιεῖσθαι.

Croesus before Cyrus - good advice.

14. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ἀγαγεῖν ἐκέλευσεν αὐτῷ τὸν Κροῖσον. ὁ δὲ Κροῖσος ὡς εἶδε τὸν Κῦρον, Χαῖρε, ὡ δέσποτα, ἔφη · τοῦτο γὰρ ἡ τύχη καὶ ἔχειν τὸ ἀπὸ τοῦδε δίδωσι σοὶ καὶ ἔμοὶ προσαγορεύειν.

CROESUS ON THE FUNERAL PYRE.

βουλεῦσαι; Καὶ βουλοίμην γ' ἄν, ἔφη, ὧ Κῦρε, ἀγαθόν τί σοι εὑρεῖν· τοῦτο γὰρ ἂν οἶμαι ἀγαθὸν κἀμοὶ γενέσθαι. "Ακουσον τοίνυν, ἔφη, ὧ Κροῖσε· ἔγὼ γὰρ ὁρῶν τοὺς στρατιώτας πολλὰ πεπονηκό-15 τας καὶ πολλὰ κεκινδυὺευκότας καὶ νῦν νομίζοντας

πόλιν ἔχειν τὴν πλουσιωτάτην ἐν τῆ ᾿Ασίᾳ μετὰ Βαβυλώνα, άξιω ωφεληθήναι τους στρατιώτας. γιγνώσκω γάρ, ἔφη, ὅτι εἰ μή τινα καρπὸν λήψονται τῶν πόνων, οὐ δυνήσομαι αὐτοὺς πολὺν χρόνον πειθο-5 μένους έχειν. διαρπάσαι μεν οὖν αὐτοῖς εφεῖναι τὴν πόλιν οὐ βούλομαι · τήν τε γὰρ πόλιν νομίζω αν διαφθαρήναι, έν τε τη άρπαγη εδ οδδ' ότι οι πονηρότατοι πλεονεκτήσειαν αν. ακούσας ταῦτα ὁ Κροῖσος ἔλεξεν, 'Αλλ' ἐμέ, ἔφη, ἔασον λέξαι πρὸς ους ἂν ἐγὼ Λυδῶν 10 έθέλω ὅτι διαπέπραγμαι παρὰ σοῦ μὴ ποιῆσαι άρπαγην μηδε εασαι αφανισθηναι παίδας καὶ γυναίκας. ύπεσχόμην δέ σοι άντὶ τούτων ἢ μὴν παρ' έκόντων Λυδών ἔσεσθαι πάν ὅ τι καλὸν κάγαθόν ἐστιν ἐν Σάρδεσιν. ἢν γὰρ ταῦτα ἀκούσωσιν, οἶδ' ὅτι ἤξει 15 σοι πᾶν ὅ τι ἐστὶν ἐνθάδε καλὸν κτῆμα ἀνδρὶ καὶ γυναικί· καὶ ὁμοίως εἰς νέωτα πολλῶν καὶ καλῶν πάλιν σοι πλήρης ή πόλις έσται ήν δε διαρπάσης, καὶ αἱ τέχναι σοι, ἃς πηγάς φασι τῶν καλῶν εἶναι, διεφθαρμέναι έσονται. έξέσται δέ σοι ιδόντι ταῦτα έλ-20 θόντα έτι καὶ περὶ τῆς άρπαγῆς βουλεύσασθαι. πρῶτον δ', έφη, έπὶ τοὺς έμοὺς θησαυροὺς πέμπε καὶ παραλαμβανόντων οί σοὶ φύλακες παρὰ τῶν ἐμῶν φυλάκων.

Croesus and the oracle - "Know thyself."

15. Ταῦτα μὲν δὴ ἄπαντα οὕτω συνήνεσε ποιεῖν ὁ Κῦρος ἄσπερ ἔλεξεν ὁ Κροῖσος. Τάδε δέ μοι πάν-25 τως, ἔφη, ὧ Κροῖσε, λέξον πῶς σοι ἀποβέβηκε τὰ ἐκ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου · σοὶ γὰρ δὴ λέγεται πάνυ γε τεθεραπεῦσθαι ὁ ᾿Απόλλων καί σε πάντα

έκείνω πειθόμενον πράττειν. Ἐβουλόμην ἄν, ἔφη, ὧ Κῦρε, οὖτως ἔχειν· νῦν δὲ πάντα τἀναντία εὐθὺς έξ ἀρχης πράττων προσηνέχθην τῷ ᾿Απόλλωνι. Πῶς δέ; ἔφη ὁ Κῦρος · δίδασκε · πάνυ γὰρ παράδοξα 5 λέγεις. "Οτι πρώτον μέν, ἔφη, ἀμελήσας ἐρωτᾶν τὸν θεόν, εί τι έδεόμην, απεπειρώμην αὐτοῦ εί δύναιτο άληθεύειν. Τοῦτο δέ, ἔφη, μὴ ὅτι θεός, ἀλλὰ καὶ ανθρωποι καλοί κάγαθοί έπειδαν γνωσιν απιστούμενοι, οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστοῦντας. ἐπεὶ μέντοι ἔγνω 10 καὶ μάλ' ἄτοπα ἐμοῦ ποιοῦντος καὶ πρόσω Δελφῶν ἀπέχοντος, οὕτω δὴ πέμπω περὶ παίδων. ὁ δέ μοι τὸ μὲν πρῶτον οὐδ' ἀπεκρίνατο · ἐπεὶ δ' ἐγὼ πολλὰ μεν πέμπων ἀναθήματα χρυσᾶ, πολλὰ δ' ἀργυρᾶ, πάμπολλα δὲ θύων ἐξιλασάμην ποτὲ αὐτόν, ὡς ἐδό-15 κουν, τότε δή μοι ἀποκρίνεται ἐρωτῶντι τί ἄν μοι ποιήσαντι παίδες γένοιντο · ὁ δὲ εἶπεν ὅτι ἔσοιντο. καὶ ἐγένοντο μέν, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἐψεύσατο, γενόμενοι δε οὐδεν ὤνησαν. ὁ μεν γαρ κωφος ὢν διετέλει, ὁ δὲ ἄριστος γενόμενος ἐν ἀκμῆ τοῦ βίου 20 ἀπώλετο. πιεζόμενος δε ταις περί τους παίδας συμφοραίς πάλιν πέμπω καὶ ἐπερωτῶ τὸν θεὸν τί ἂν ποιών τὸν λοιπὸν βίον εὐδαιμονέστατα διατελέσαιμι. δ δέ μοι ἀπεκρίνατο,

Σαυτὸν γιγνώσκων εὐδαίμων, Κροῖσε, περάσεις.

έγω δ' ἀκούσας τὴν μαντείαν ἥσθην· ἐνόμιζον γὰρ
25 τὸ ῥᾳστόν μοι αὐτὸν προστάξαντα τὴν εὐδαιμονίαν
διδόναι. ἄλλους μὲν γὰρ γιγνώσκειν τοὺς μὲν οἷόν
τ' εἷναι τοὺς δ' οὖ · ἑαυτὸν δὲ ὄστις ἐστὶ πάντα τινὰ

ένόμιζον ἄνθρωπον είδέναι. καὶ τὸν μετὰ ταῦτα δὴ χρόνον, έως μεν είχον ήσυχίαν, οὐδεν ενεκάλουν μετά τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον ταῖς τύχαις · ἐπειδὴ δὲ ἀνεπείσθην ύπὸ τοῦ ᾿Ασσυρίου ἐφ᾽ ύμᾶς στρατεύεσθαι, 5 είς πάντα κίνδυνον ήλθον · ἐσώθην μέντοι οὐδὲν κακὸν λαβών. οὐκ αἰτιῶμαι δὲ οὐδὲ τάδε τὸν θεόν. ἐπεὶ γαρ έγνων έμαυτον μη ίκανον ύμιν μάχεσθαι, άσφαλως σὺν τῷ θεῷ ἀπῆλθον καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σὺν ἐμοί. νῦν δ' αὖ πάλιν ὑπό τε πλούτου τοῦ παρόντος διαθρυ-10 πτόμενος καὶ ὑπὸ τῶν δεομένων μου προστάτην γενέσθαι καὶ ὑπὸ τῶν δώρων ὧν ἐδίδοσάν μοι καὶ ὑπὸ ανθρώπων, οι με κολακεύοντες έλεγον ώς εί έγω έθέλοιμι ἄρχειν, πάντες αν έμοὶ πείθοιντο καὶ μέγιστος ἂν εἴην ἀνθρώπων, ὑπὸ τοιούτων δὲ λόγων 15 αναφυσώμενος, ώς είλοντό με πάντες οἱ κύκλω βασιλείς προστάτην τοῦ πολέμου, ὑπεδεξάμην τὴν στρατηγίαν, ώς ίκανὸς ὢν μέγιστος γενέσθαι, ἀγνοῶν άρα έμαυτόν σοὶ γὰρ ἀντιπολεμεῖν ἱκανὸς ὤμην εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ θεῶν γεγονότι, ἔπειτα δὲ διὰ 20 βασιλέων πεφυκότι, ἔπειτα δ' ἐκ παιδὸς ἀρετὴν άσκοῦντι τῶν δ' ἐμῶν προγόνων ἀκούω τὸν πρῶτον βασιλεύσαντα ἄμα τε βασιλέα καὶ ἐλεύθερον γενέσθαι. ταῦτ' οὖν ἀγνοήσας δικαίως ἔχω τὴν δίκην. άλλὰ νῦν δή, ἔφη, ὧ Κῦρε, γιγνώσκω μὲν ἐμαυτόν: 25 σὺ δ', ἔφη, ἔτι δοκεῖς ἀληθεύειν τὸν ᾿Απόλλω ὡς εὐδαίμων ἔσομαι γιγνώσκων ἐμαυτόν; σὲ δὲ ἐρωτῶ διὰ τοῦτο ὅτι ἄριστ' ἄν μοι δοκεῖς εἰκάσαι τοῦτο έν τῷ παρόντι · καὶ γὰρ δύνασαι ποιῆσαι. ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν · ὁ δὲ Κῦρος ἀκούων ἤδετο.

Cyrus' generous conduct toward Croesus.

16. Καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Βουλήν μοι δὸς περὶ τούτου, ὧ Κροίσε · έγὼ γάρ σου έννοῶν τὴν πρόσθεν εὐδαιμονίαν οἰκτείρω τέ σε καὶ ἀποδίδωμι ἤδη γυναῖκά τε έχειν ην είχες καὶ τὰς θυγατέρας, ἀκούω γάρ σοι 5 είναι, καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς θεράποντας καὶ τράπεζαν σὺν οἴαπερ ἐξῆτε· μάχας δέ σοι καὶ πολέμους άφαιρω. Μὰ Δία μηδέν τοίνυν, ἔφη ὁ Κροῖσος, σὺ έμοὶ ἔτι βουλεύου ἀποκρίνασθαι περὶ τῆς ἐμῆς εὐδαιμονίας · έγω γαρ ήδη σοι λέγω, ην ταθτά μοι ποιήσης το α λέγεις, ότι ην άλλοι τε μακαριωτάτην ενόμιζον είναι βιοτήν καὶ έγὼ συνεγίγνωσκον αὐτοῖς, ταύτην καὶ έγω νῦν ἔχων διάξω. καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Τίς δὴ ὁ έχων ταύτην την μακαρίαν βιοτήν; Η έμη γυνή, εἶπεν, ὧ Κῦρε · ἐκείνη γὰρ τῶν μὲν ἀγαθῶν καὶ τῶν 15 μαλακών καὶ εὐφροσυνών πασών έμοὶ τὸ ἴσον μετείχε, φροντίδων δε όπως ταῦτα ἔσται καὶ πολέμου καὶ μάχης οὐ μετην αὐτη. οὕτω δη καὶ σὺ δοκεῖς έμε κατασκευάζειν ώσπερ έγω ην έφίλουν μάλιστα άνθρώπων, ὤστε τῶ ᾿Απόλλωνι ἄλλα μοι δοκῶ χαρι-20 στήρια όφειλήσειν. ἀκούσας δ' ὁ Κῦρος τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐθαύμασε μὲν τὴν εὐθυμίαν, ἦγε δὲ τὸ λοιπὸν ὅποι καὶ αὐτὸς πορεύοιτο, εἴτε ἄρα καὶ χρήσιμόν τι νομίζων αὐτὸν εἶναι εἴτε καὶ ἀσφαλέστερον οὕτως ἡγούμενος.

Cyrus draws up his army around Babylon, but retires after seeing the strength of the place.

17. Ἐπεὶ δὲ πρὸς Βαβυλῶνι ἢν ὁ Κῦρος, περιέ25 στησε μὲν πᾶν τὸ στράτευμα περὶ τὴν πόλιν, ἔπειτα

CYROPAEDIA — 11

αὐτὸς περιήλαυνε τὴν πόλιν σὺν τοῖς φίλοις τε καὶ έπικαιρίοις των συμμάχων. έπεὶ δὲ κατεθεάσατο τὰ τείχη, ἀπάγειν παρεσκευάσατο την στρατιάν ἀπὸ τῆς πόλεως · έξελθων δέ τις αὐτόμολος εἶπεν ὅτι ἐπιτίθε-5 σθαι μέλλοιεν αὐτῷ, ὁπότε ἀπάγοι τὸ στράτευμα: καταθεωμένοις γάρ, ἔφη, αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ τείχους άσθενης εδόκει είναι ή φάλαγξ καὶ οὐδεν θαυμαστὸν ἦν οὕτως ἔχειν· περὶ γὰρ πολὺ τεῖχος κυκλουμένοις ἀνάγκη ἦν ἐπ' ὀλίγων τὸ βάθος γενέσθαι τὴν 10 φάλαγγα. ἀπησαν δ' οὖν ἔως μὲν ἐξικνεῖτο τὰ βέλη άπὸ τοῦ τείχους, ἐπὶ πόδα · ἐπεὶ δὲ ἔξω βελῶν ἐγένοντο, στραφέντες, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγα βήματα προϊόντες μετεβάλοντο έπ' ἀσπίδα καὶ ἴσταντο πρὸς τὸ τεῖχος βλέποντες. ὄσφ δὲ προσωτέρω ἐγίγνοντο, 15 τόσφ δε μανότερον μετεβάλλοντο. έπεὶ δ' έν τῶ άσφαλει εδόκουν είναι, συνείρον άπιόντες, έστ' έπι ταις σκηναις έγένοντο. έπει δε κατεστρατοπεδεύσαντο, συνεκάλεσεν ὁ Κῦρος τοὺς ἐπικαιρίους καὶ έλεξεν, "Ανδρες σύμμαχοι, τεθεάμεθα μεν κύκλω την 20 πόλιν : έγὼ δὲ ὅπως μὲν ἄν τις τείχη οὖτως ἰσχυρὰ καὶ ύψηλὰ προσμαχόμενος έλοι οὐκ ἐνορᾶν μοι δοκῶ. όσω δὲ πλέονες ἄνθρωποι ἐν τῆ πόλει εἰσίν, ἐπείπερ οὐ μάχονται ἐξιόντες, τοσούτω ἂν θᾶττον λιμώ αὐτοὺς ήγουμαι άλωναι. εἰ μή τιν οὖν ἄλλον τρόπον ἔχετε 25 λέγειν, τούτω πολιορκητέους φημί είναι τους ανδρας.

Cyrus prepares trenches as if for a siege.

18. Καὶ ὁ Χρυσάντας εἶπεν, Ὁ δὲ ποταμός, ἔφη, οὖτος οὐ διὰ μέσης τῆς πόλεως ῥεἶ πλάτος ἔχων

πλείον ἢ ἐπὶ δύο στάδια; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Γωβρύας, καὶ βάθος γ' ώς οὐδ' αν δύο ἄνδρες ὁ ἔτερος έπι του έτέρου έστηκως του ύδατος υπερέχοιεν . ωστε τῷ ποταμῷ ἔτι ἰσχυροτέρα ἐστὶν ἡ πόλις ἡ τοῖς τεί-5 χεσι. καὶ ὁ Κῦρος, Ταῦτα μέν, ἔφη, ὧ Χρυσάντα, έωμεν όσα κρείττω έστὶ τῆς ἡμετέρας δυνάμεως · διαμετρησαμένους δε χρη ώς τάχιστα το μέρος εκάστους ήμων ορύττειν τάφρον ώς πλατυτάτην καὶ βαθυτάτην, όπως ότι έλαχίστων ήμιν των φυλάκων δέη. ούτω δή ι κύκλω διαμετρήσας περί τὸ τείχος, ἀπολιπών ὅσον τύρσεσι μεγάλαις ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, ὤρυττεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ τείχους τάφρον ὑπερμεγέθη καὶ τὴν γην ἀνέβαλλον πρὸς έαυτούς. καὶ πρῶτον μὲν πύργους έπὶ τῷ ποταμῷ ῷκοδόμει, φοίνιξι θεμελιώσας 15 οὐ μεῖον $\mathring{\eta}$ πλεθριαίοις — εἰσὶ γὰρ καὶ μείζονες $\mathring{\eta}$ τοσοῦτοι τὸ μῆκος πεφυκότες — καὶ γὰρ δὴ πιεζόμενοι οἱ φοίνικες ὑπὸ βάρους ἄνω κυρτοῦνται, ὥσπερ οί όνοι οἱ κανθήλιοι τούτους δ' ὑπετίθει τούτου ένεκα, ώς εί καὶ διαφύγοι ὁ ποταμὸς είς τὴν τάφρον, 20 μη ἀνέλοι τοὺς πύργους. ἀνίστη δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς πύργους ἐπὶ τῆς ἀμβολάδος γῆς, ὅπως ὅτι πλεῖστα φυλακτήρια είη. οί μεν δη ταῦτ' ἐποίουν · οί δ' ἐν τῷ τείχει κατεγέλων τῆς πολιορκίας, ὡς ἔχοντες τἀπιτήδεια πλέον ἢ εἴκοσιν ἐτῶν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος 25 τὸ στράτευμα κατένειμε δώδεκα μέρη, ώς μῆνα τοῦ ένιαυτοῦ έκαστον τὸ μέρος φυλάξον. οἱ δὲ αὖ Βαβυλώνιοι ἀκούσαντες ταῦτα πολὺ ἔτι μᾶλλον κατεγέλων, έννοούμενοι εί οἱ σύμμαχοι σφᾶς φυλάξοιεν, οθς σφίσιν ένόμιζον πάντας εύμενεστέρους είναι ή Πέρσαις.

The real purpose of the trenches — Cyrus urges his men to action.

19. Καὶ αἱ μὲν τάφροι ἤδη ὀρωρυγμέναι ἦσαν. ό δὲ Κῦρος ἐπειδὴ ἑορτὴν τοιαύτην ἐν τῆ Βαβυλῶνι ήκουσεν είναι, έν ή πάντες Βαβυλώνιοι όλην την νύκτα πίνουσι καὶ κωμάζουσιν, ἐν ταύτη, ἐπειδὴ τάχιστα 5 συνεσκότασε, λαβών πολλούς ανθρώπους ανεστόμωσε τὰς τάφρους πρὸς τὸν ποταμόν. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, τὸ ὕδωρ κατὰ τὰς τάφρους ἐχώρει ἐν τῆ νυκτί, ἡ δὲ διὰ τῆς πόλεως τοῦ ποταμοῦ ὁδὸς πορεύσιμος ἀνθρώποις έγίγνετο. ώς δὲ τὸ τοῦ ποταμοῦ οὕτως ἐπορ-10 σύνετο, παρηγγύησεν ὁ Κῦρος Πέρσαις χιλιάρχοις καὶ πεζων καὶ ἱππέων εἰς δύο ἄγοντας τὴν χιλιοστὺν παρείναι πρὸς αὐτόν, τοὺς δὲ ἄλλους συμμάχους κατ' οὐρὰν τούτων ἔπεσθαι ήπερ πρόσθεν τεταγμένους. οί μεν δή παρήσαν · ὁ δε καταβιβάσας είς τὸ ξηρὸν τοῦ 15 ποταμού τους ύπηρέτας και πεζούς και ίππέας, ἐκέλευσε σκέψασθαι εί πορεύσιμον είη τὸ έδαφος τοῦ ποταμού. ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλαν ὅτι πορεύσιμον εἴη, ένταθθα δή συγκαλέσας τοὺς ήγεμόνας τῶν πεζῶν καὶ ἱππέων ἔλεξε τοιάδε. Ανδρες, ἔφη, φίλοι, ὁ 20 μεν ποταμός ήμιν παρακεχώρηκε της είς την πόλιν όδοῦ. ἡμεῖς δὲ θαρροῦντες εἰσίωμεν μηδὲν φοβούμενοι εἴσω, ἐννοούμενοι ὅτι οὖτοι ἐφ' οθς νθν πορευσόμεθα έκεινοί είσιν οθς ήμεις και συμμάχους προς έαυτοις έχοντας καὶ έγρηγορότας άπαντας καὶ νήφοντας καὶ 25 έξωπλισμένους καὶ συντεταγμένους ένικῶμεν νθν δ έπ' αὐτοὺς ἴμεν έν ῷ πολλοὶ μὲν αὐτῶν καθεύδουσι, πολλοί δ' αὐτῶν μεθύουσι, πάντες δ' ἀσύντακτοί εἰσιν. όταν δὲ αἴσθωνται ἡμᾶς ἔνδον ὄντας, πολὺ ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν ἀχρεῖοι ἔσονται ὑπὸ τοῦ ἐκπεπλῆχθαι. ἀλλ' ἄγετε λαμβάνετε τὰ ὅπλα · ἡγήσομαι δὲ ἐγὼ σὺν τοῖς θεοῖς. ὑμεῖς δ', ἔφη, ὧ Γαδάτα καὶ Γωβρύα, δείκνυτε τὰς ὁδούς · ἴστε γάρ · ὅταν δ' ἐντὸς γενώ- μεθα, τὴν ταχίστην ἄγετε ἐπὶ τὰ βασίλεια. Καὶ μήν, ἔφασαν οἱ ἀμφὶ τὸν Γωβρύαν, οὐδὲν ἂν εἴη θαυμαστὸν εἰ καὶ ἄκλειστοι αἱ πύλαι αἱ τοῦ βασιλείου εἶεν ὡς ἐν κώμῳ · δειπνεῖ γὰρ ἡ πόλις πᾶσα τῆδε τῆ νυκτί. ψυλακῆ μέντοι πρὸ τῶν πυλῶν ἐντευ- ξόμεθα · ἔστι γὰρ ἀεὶ τεταγμένη. Οὐκ ἂν μέλλειν δέοι, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀλλ' ἰέναι, ἴνα ἀπαρασκεύους ὡς μάλιστα λάβωμεν τοὺς ἄνδρας.

The city surprised and taken—the king killed.

20. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐρρήθη, ἐπορεύοντο τῶν δὲ ἀπαντώντων οἱ μὲν ἀπέθνησκον παιόμενοι, οἱ δὶ ἔφευγον πάλιν εἴσω, οἱ δὶ ἐβόων οἱ δὶ ἀμφὶ τὸν Γωβρύαν συνεβόων αὐτοῖς, ὡς κωμασταὶ ὄντες καὶ αὐτοί καὶ ἰόντες ἢ ἐδύναντο τάχιστα ἐπὶ τοῖς βασιλείοις ἐγένοντο. καὶ οἱ μὲν σὺν τῷ Γωβρύα καὶ Γαδάτα τεταγμένοι κεκλειμένας εὐρίσκουσι τὰς πύνας λας τοῦ βασιλείου οἱ δὶ ἐπὶ τοὺς φύλακας ταχθέντες ἐπεισπίπτουσιν αὐτοῖς πίνουσι πρὸς φῶς πολύ, καὶ εὐθὺς ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο αὐτοῖς. ὡς δὲ κραυγὴ καὶ κτύπος ἐγίγνετο, αἰσθόμενοι οἱ ἔνδον τοῦ θορύβου, κελεύσαντος τοῦ βασιλέως σκέψασθαι τί εἴη τὸ τρῶγμα, ἐκθέουσί τινες ἀνοίξαντες τὰς πύλας. οἱ δὶ ἀμφὶ τὸν Γαδάταν ὡς εἶδον τὰς πύλας χαλώσας, εἰσπίπτουσι καὶ τοῖς πάλιν φεύγουσιν εἴσω ἐφεπό-

μενοι καὶ παίοντες ἀφικνοῦνται πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἤδη ἑστηκότα αὐτὸν καὶ ἐσπασμένον ὃν εἶχεν ἀκινάκην εὐρίσκουσι. καὶ τοῦτον μὲν οἱ σὺν Γαδάτα καὶ Γωβρύα ἐχειροῦντο· καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δὲ ἀπέθνης σκον, ὁ μὲν προβαλόμενός τι, ὁ δὲ φεύγων, ὁ δέ γε καὶ ἀμυνόμενος ὅτῷ ἐδύνατο. ὁ δὲ Κῦρος διέπεμπε τὰς τῶν ἱππέων τάξεις κατὰ τὰς ὁδοὺς καὶ προείπεν οῦς μὲν ἔξω λαμβάνοιεν κατακαίνειν, τοὺς δ' ἐν ταῖς οἰκίαις κηρύττειν τοὺς Συριστὶ ἐπισταμένους ἔνδον μέν εἰ δέ τις ἔξω ληφθείη, ὅτι θανατώσοιτο. οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίουν. Γαδάτας δὲ καὶ Γωβρύας ἣκον καὶ θεοὺς μὲν πρῶτον προσεκύνουν, ὅτι τετιμωρημένοι ἢσαν τὸν ἀνόσιον βασιλέα, ἔπειτα δὲ Κύρου κατεφίλουν καὶ χεῖρας καὶ πόδας, πολλὰ δακρύοντες ἄμα το χαρᾶ.

Cyrus arranges matters in the city.

21. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο καὶ ἤσθοντο οἱ τὰς ἄκρας ἔχοντες ἑαλωκυῖάν τε τὴν πόλιν καὶ τὸν βασιλέα τεθνηκότα, παραδιδόασι καὶ τὰς ἄκρας. ὁ δὲ Κῦρος τὰς μὲν ἄκρας εὐθὺς παρελάμβανε καὶ φρουρο ράρχους τε καὶ φρουροὺς εἰς ταύτας ἀνέπεμπε, τοὺς δὲ τεθνηκότας θάπτειν ἐφῆκε τοῖς προσήκουσι τοὺς δὲ κήρυκας κηρύττειν ἐκέλευσεν ἀποφέρειν πάντας τὰ ὅπλα Βαβυλωνίους δπου δὲ ληφθήσοιτο ὅπλα ἐν οἰκία, προηγόρευεν ὡς πάντες οἱ ἔνδον ἀποθανοῖντο. τὸς οἱ μὲν δὴ ἀπέφερον, ὁ δὲ Κῦρος ταῦτα μὲν εἰς τὰς ἄκρας κατέθετο, ὡς εἴη ἔτοιμα, εἴ τί ποτε δέοι χρῆσθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτ ἐπέπρακτο, πρῶτον μὲν τοὺς μάγους καλέσας, ὡς δοριαλώτου τῆς πόλεως οὔσης

ἀκροθίνια τοῖς θεοῖς καὶ τεμένη ἐκέλευσεν ἐξελεῖν · ἐκ τούτου δὲ καὶ οἰκίας διεδίδου καὶ ἀρχεῖα τούτοις οὕσπερ κοινῶνας ἐνόμιζε τῶν καταπεπραγμένων · οὕτω δὲ διένειμεν ὥσπερ ἐδέδοκτο τὰ κράτιστα τοῖς ἀρίσοτος. εἰ δέ τις οἴοιτο μεῖον ἔχειν, διδάσκειν προσιόντας ἐκέλευε. προεῖπε δὲ Βαβυλωνίοις μὲν τὴν γῆν ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς δασμοὺς ἀποφέρειν καὶ θεραπεύειν τούτους οἶς ἔκαστοι αὐτῶν ἐδόθησαν · Πέρσας δὲ τοὺς κοινῶνας καὶ τῶν συμμάχων ὅσοι μένειν ἡροῦντο παρ' αὐτῷ ὡς δεσπότας ὧν ἔλαβον προηγόρευε διαλέγεσθαι.

PART VII

THE GOVERNMENT AND LAST YEARS OF CYRUS

Various offices instituted by Cyrus.

1. Ἐνταῦθα δὴ ἔδοξε τοὺς ἐντίμους ἀεὶ παρεῖναι ἐπὶ θύρας καὶ παρέχειν αὐτοὺς χρῆσθαι ὅ τι ἄν βούληται, ἔως ἀφείη Κῦρος. ὡς δὲ τότε ἔδοξεν, οὔτω τοὶ νῦν ἔτι ποιοῦσιν οἱ κατὰ τὴν ᾿Ασίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες, θεραπεύουσι τὰς τῶν ἀρχόντων θύρας. ὡς δ᾽ ἐν τῷ λόγῳ δεδήλωται Κῦρος καταστησάμενος εἰς τὸ διαφυλάττειν αὐτῷ τε καὶ Πέρσαις τὴν ἀρχήν, ταὐτὰ καὶ οἱ μετ᾽ ἐκεῖνον βασιλεῖς νόμιμα ἔτι καὶ νῦν διατελοῦσι ποιοῦντες. οὕτω δ᾽ ἔχει καὶ ταῦτα ὥσπερ καὶ τἄλλα ὅταν μὲν ὁ ἐπιστάτης βελτίων γένηται,

καθαρώτερον τὰ νόμιμα πράττεται · ὅταν δὲ χείρων, φαυλότερον. ἐφοίτων μὲν οὖν ἐπὶ τὰς θύρας Κύρου οἱ ἔντιμοι σὺν τοῖς ἴπποις καὶ ταῖς αἰχμαῖς, συνδόξαν πᾶσι τοῖς ἀρίστοις τῶν συγκαταστρεψαμένων τὴν ἀρ-5 χήν. Κῦρος δ' ἐπὶ μὲν τἄλλα καθίστη ἄλλους ἐπιμελητάς, καὶ ἢσαν αὐτῷ καὶ προσόδων ἀποδεκτῆρες καὶ δαπανημάτων δοτῆρες καὶ ἔργων ἐπιστάται καὶ κτημάτων φύλακες καὶ τῶν εἰς τὴν δίαιταν ἐπιτηδείων ἐπιμεληταί · καὶ ἵππων δὲ καὶ κυνῶν ἐπιμελητὰς

DARIC WITH PERSIAN KING. (From Rawlinson.)

καθίστη οῦς ἐνόμιζε καὶ ταῦτα τὰ βοσκήματα βέλτιστ' ἃν παρέ- χειν αὐτῷ χρῆσθαι. οῦς δὲ συμφύλακας τῆς εὐδαιμονίας οἱ ῷετο χρῆναι ἔχειν, τούτους ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσοιντο οὐκέτι τούτου τὴν ἐπιμέλειαν ἄλλοις προσέταττεν, ἀλλ' αὐτοῦ ἐνόμιζε τοῦτο ἔργον εἶναι. ἤδει γὰρ ὅτι, εἴ τι

μάχης ποτε δεήσοι, εκ τούτων αὐτῷ καὶ παραστάτας καὶ ἐπιστάτας ληπτέον εἴη, σὺν οῗσπερ οἱ μέγιστοι κίνδυνοι· καὶ ταξιάρχους δε καὶ πεζῶν καὶ ἱππέων εγίγνωσκεν ἐκ τούτων καταστατέον εἶναι. εἰ δε δεοι καὶ στρατηγῶν που ἄνευ αὐτοῦ, ἤδει ὅτι ἐκ τούτων πεμπτέον εἴη· καὶ πόλεων δε καὶ ὅλων ἐθνῶν φύλαξι καὶ σατράπαις ἤδει ὅτι τούτων τισὶν εἴη χρηστέον καὶ πρέσβεις γε τούτων τινὰς πεμπτέον, ὅπερ ἐν τοῖς μεγίστοις ἡγεῖτο εἶναι εἰς τὸ ἄνευ πολέμου τυγχάνειν ὧν δέοιτο. μὴ ὄντων μὲν οὖν οἴων δεῖ δι' ὧν αἱ μέγισται καὶ πλεῖσται πράξεις ἔμελλον εἶναι, κακῶς

ήγεῖτο τὰ αύτοῦ ἔξειν. εἰ δ' οὖτοι εἶεν οἴους δέοι, πάντα ἐνόμιζε καλῶς ἔσεσθαι.

Reflections on the management of his empire.

2. Ἐνέδυ μὲν οὖν οὖτω γνοὺς εἰς ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν · ἐνόμιζε δὲ τὴν αὐτὴν καὶ αύτῷ ἄσκησιν εἶναι 5 της άρετης. οὐ γὰρ ὤετο οἷόν τε εἶναι μη αὐτόν τινα οντα οἷον δεῖ ἄλλους παρορμᾶν ἐπὶ τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ έργα. ώς δὲ ταῦτα διενοήθη, ἡγήσατο σχολῆς πρῶτον δείν, εἰ μέλλοι δυνήσεσθαι τῶν κρατίστων ἐπιμέλεσθαι. τὸ μὲν οὖν προσόδων ἀμελεῖν οὐχ οἷόν τε 10 ἐνόμιζεν εἶναι, προνοῶν ὅτι πολλὰ καὶ τελεῖν ἀνάγκη έσοιτο είς μεγάλην άρχήν · τὸ δ' αὖ πολλῶν κτημάτων ουτων άμφι ταῦτα αὐτὸν ἀεὶ ἔχειν ἤδει ὅτι ἀσχολίαν παρέξοι της των όλων σωτηρίας ἐπιμέλεσθαι. οὕτω δή σκοπων, όπως αν τά τε οἰκονομικα καλως έχοι καὶ 15 ή σχολή γένοιτο, κατενόησε πως τήν στρατιωτικήν σύνταξιν. ώς γὰρ τὰ πολλὰ δεκάδαρχοι μὲν δεκαδέων ἐπιμέλονται, λοχαγοί δὲ δεκαδάρχων, χιλίαρχοι δὲ λοχαγῶν, μυρίαρχοι δὲ χιλιάρχων, καὶ οὔτως οὐδεὶς άτημέλητος γίγνεται, οὐδ' ἢν πάνυ πολλαὶ μυριάδες 20 ανθρώπων ωσι, καὶ όταν ὁ στρατηγὸς βούληται χρήσασθαί τι τη στρατιά, άρκει ην τοις μυριάρχοις παραγγείλη · ὤσπερ οὖν ταῦτ' ἔχει, οὕτω καὶ ὁ Κύρος συνεκεφαλαιώσατο τὰς οἰκονομικὰς πράξεις. ώστε καὶ τῷ Κύρῳ ἐγένετο ὀλίγοις διαλεγομένῳ μηδὲν 25 των οἰκείων ἀτημελήτως ἔχειν· καὶ ἐκ τούτου ἤδη σχολην ήγε πλείω η άλλος μιας οἰκίας καὶ μιας νεως ἐπιμελόμενος. οὔτω δὴ καταστησάμενος τὸ αύτοῦ ἐδίδαξε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ταύτη τῆ καταστάσει χρῆσθαι.

He insists upon constant attendance at court.

3. Τὴν μὲν δὴ σχολὴν οὖτω κατεσκευάσατο αὑτῷ τε καὶ τοῖς περὶ αὐτόν, ἤρχετο δ' ἐπιστατεῖν τοῦ εἶναι 5 οίους δεί τοὺς κοινῶνας. πρῶτον μὲν ὁπόσοι ὄντες ίκανοὶ ἄλλων ἐργαζομένων τρέφεσθαι μὴ παρεῖεν ἐπὶ τὰς θύρας, τούτους ἐπεζήτει, νομίζων τοὺς μὲν παρόντας οὐκ ἂν ἐθέλειν οὔτε κακὸν οὔτε αἰσχρὸν οὐδὲν πράττειν καὶ διὰ τὸ παρ' ἄρχοντι εἶναι καὶ διὰ τὸ το είδεναι ότι δρώντ' αν δ τι πράττοιεν ύπο των βελτίστων · οι δε μή παρείεν, τούτους ήγείτο ή ακρατεία τινὶ ἢ ἀδικία ἢ ἀμελεία ἀπείναι. τοῦτο οὖν πρῶτον διηγησόμεθα ώς προσηνάγκαζε τοὺς τοιούτους παρεῖναι. τῶν παρ' ἑαυτῷ μάλιστα φίλων ἐκέλευσεν ἄν 15 τινα λαβείν τὰ τοῦ μὴ φοιτώντος, φάσκοντα λαμβάνειν τὰ έαυτοῦ. ἐπεὶ οὖν τοῦτο γένοιτο, ἡκον ἂν εὐθὺς οί στερόμενοι ώς ήδικημένοι. ὁ δὲ Κῦρος πολύν μὲν χρόνον οὐκ ἐσχόλαζε τοῖς τοιούτοις ὑπακούειν ἐπεὶ δὲ ἀκούσειεν αὐτῶν, πολὺν χρόνον ἀνεβάλλετο τὴν 20 διαδικασίαν. ταῦτα δὲ ποιῶν ἡγεῖτο προσεθίζειν αὐτοὺς θεραπεύειν, ἣττον δὲ ἐχθρῶς ἢ εἰ αὐτὸς κολάζων ηνάγκαζε παρείναι. είς μεν τρόπος διδασκαλίας ην αὐτῷ οὖτος τοῦ παρείναι · ἄλλος δὲ τὸ τὰ ράστα καὶ κερδαλεώτατα τοῖς παροῦσι προστάττειν . ἄλλος 25 δὲ τὸ μηδέν ποτε τοῖς ἀποῦσι νέμειν · ὁ δὲ δὴ μέγιστος τρόπος της ανάγκης ην, εί τούτων μηδέν τις ύπακούοι, άφελόμενος αν τοῦτον α έχοι ἄλλω εδίδου ον

φετο αν εν τω δεοντι παρείναι και ούτως εγίγνετο αυτώ φίλος χρήσιμος αντι αχρήστου. επιζητεί δε και δ νυν βασιλεύς, ην τις απη οις παρείναι καθήκει.

His officers incited to virtue by a virtuous example.

4. Τοις μέν δή μή παρούσιν ούτω προσεφέρετο. 5 τους δε παρέχοντας έαυτους ενόμισε μάλιστ' αν επί τὰ καλὰ κάγαθὰ ἐπαίρειν, ἐπείπερ ἄρχων ἦν αὐτῶν, εί αὐτὸς έαυτὸν ἐπιδεικνύειν πειρώτο τοῖς ἀρχομένοις πάντων μάλιστα κεκοσμημένον τη άρετη. αἰσθάνεσθαι μέν γὰρ ἐδόκει καὶ διὰ τοὺς γραφομένους νόμους 10 βελτίους γιγνομένους άνθρώπους τον δε άγαθον άρχοντα βλέποντα νόμον ανθρώποις ενόμισεν, ότι καὶ τάττειν ίκανός έστι καὶ όραν τὸν ἀτακτοῦντα καὶ κολάζειν. οὕτω δὴ γιγνώσκων πρῶτον μὲν τὰ περὶ τούς θεούς μαλλον έκπονούντα έπεδείκνυ έαυτον έν 15 τούτω τω χρόνω, έπεὶ εὐδαιμονέστερος ήν. καὶ τότε πρώτον κατεστάθησαν οἱ μάγοι ὑμνεῖν τε ἀεὶ ἄμα τη ημέρα τους θεους καὶ θύεω ἀν' ἐκάστην ήμέραν. ούτω δη τὰ τότε κατασταθέντα ἔτι καὶ νῦν διαμένει παρὰ τῷ ἀεὶ ὄντι βασιλεί. ταῦτ' οὖν πρῶτον ἐμι-20 μοῦντο αὐτὸν καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι, νομίζοντες καὶ αὐτοὶ εὐδαιμονέστεροι ἔσεσθαι, ἢν θεραπεύωσι τοὺς θεούς, ωσπερ ὁ εὐδαιμονέστατός τε ὢν καὶ ἄρχων: καὶ Κύρφ δ' αν ήγοῦντο ταῦτα ποιοῦντες ἀρέσκειν.

He establishes good morals and manners among his men.

5. Τὸ δ' αὖ πείθεσθαι οὕτω μάλιστ' ἃν ῷετο ἔμ25 μονον εἶναι τοῖς περὶ αὐτόν, εἰ τοὺς ἀπροφασίστως

πειθομένους φανερός εἴη μᾶλλον τιμῶν τῶν τὰς μεγίστας άρετας και έπιπονωτάτας δοκούντων παρέχεσθαι. γιγνώσκων δ' οὖτω καὶ ποιῶν διετέλει. καὶ σωφροσύνην δ' αύτοῦ ἐπιδεικνὺς μᾶλλον ἐποίει καὶ ταύτην 5 πάντας ἀσκείν. ὅταν γὰρ ὁρῶσιν, ῷ μάλιστα ἔξεστιν ύβρίζειν, τοῦτον σωφρονοῦντα, οὕτω μᾶλλον οἴ γε άσθενέστεροι έθέλουσιν οὐδεν ύβριστικον ποιούντες φανεροί είναι. καὶ έγκράτειαν δὲ οὖτω μάλιστ' αν *ἄετο ἀσκεῖσθαι, εἰ αὐτὸς ἐπιδεικνύοι ἑαυτὸν μὴ ὑπὸ* 10 των παραυτίκα ήδονων έλκόμενον ἀπὸ των ἀγαθων, άλλὰ προπονείν ἐθέλοντα πρῶτον σὺν τῷ καλῷ τῶν εὐφροσυνῶν. τοιγαροῦν τοιοῦτος ὧν ἐποίησεν ἐπὶ ταῖς θύραις πολλην μέν τῶν χειρόνων εὐταξίαν, ὑπεικόντων τοις ἀμείνοσι, πολλήν δ' αίδω και εὐκοσμίαν προς 15 αλλήλους. ἐπέγνως δ' ἂν ἐκεῖ οὐδένα οὔτε ὀργιζόμενον κραυγή οὖτε χαίροντα ὑβριστικῷ γέλωτι, ἀλλὰ ίδων αν αυτούς ήγήσω τω όντι είς κάλλος ζην.

Results of Cyrus' endeavors.

6. Τῆ μὲν δὴ ὅλῃ Περσῶν ἀρχῆ οὔτω τὴν ἀσφάλειαν κατεσκεύαζεν. ἑαυτῷ δὲ ὅτι μὲν οὐχ ὑπὸ τῶν καταστραφέντων κίνδυνος εἴη παθεῖν τι ἰσχυρῶς ἐθάρρει· καὶ γὰρ ἀνάλκιδας ἡγεῖτο εἶναι αὐτοὺς καὶ ἀσυντάκτους ὄντας ἑώρα, καὶ πρὸς τούτοις οὐδ' ἐπλησίαζε τούτων οὐδεὶς αὐτῷ οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρας. οῢς δὲ κρατίστους τε ἡγεῖτο καὶ ὡπλισμένους καὶ ἀθρόους ὅντας ἑώρα — καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἤδει ἱππέων ἡγεμόνας ὄντας, τοὺς δὲ πεζῶν· πολλοὺς δὲ αὐτῶν καὶ φρονήματα ἔχοντας ἤσθάνετο ὡς ἱκανοὺς ὄντας ἄρ-

χειν · καὶ τοῖς φύλαξι δὲ αὐτοῦ οὖτοι μάλιστα ἐπλησίαζον, καὶ αὐτῷ δὲ τῷ Κύρῳ τούτων πολλοὶ πολλάκις συνεμίγνυσαν άνάγκη γαρ ήν, εί τι καὶ χρησθαι έμελλεν αὐτοῖς — ὑπὸ τούτων οὖν καὶ κίνδυνος ἦν 5 αὐτὸν μάλιστα παθεῖν τι κατὰ πολλοὺς τρόπους. σκοπών οὖν ὅπως ἀν αὐτῷ καὶ τὰ ἀπὸ τούτων ἀκίνδυνα γένοιτο, τὸ μὲν περιελέσθαι αὐτῶν τὰ ὅπλα καὶ άπολέμους ποιήσαι ἀπεδοκίμασε, καὶ ἄδικον ἡγούμενος καὶ κατάλυσιν τῆς ἀρχῆς ταύτην νομίζων τὸ δ' το αὖ μὴ προσίεσθαι αὐτοὺς καὶ τὸ ἀπιστοῦντα φανερὸν είναι άρχην ήγήσατο πολέμου · εν δε άντι πάντων τούτων έγνω καὶ κράτιστον είναι πρὸς τὴν έαυτοῦ άσφάλειαν καὶ κάλλιστον, εἰ δύναιτο ποιήσαι τοὺς κρατίστους έαυτῷ μᾶλλον φίλους ἢ ἀλλήλοις. ὡς 15 οὖν ἐπὶ τὸ φιλεῖσθαι δοκεῖ ἡμῖν ἐλθεῖν, τοῦτο πειρασόμεθα διηγήσασθαι.

His attention and generosity to his friends.

7. Πρῶτον μὲν γὰρ διὰ παντὸς ἀεὶ τοῦ χρόνου φιλανθρωπίαν τῆς ψυχῆς ὡς ἐδύνατο μάλιστα ἐνεφάνιζεν, ἡγούμενος, ὥσπερ οὐ ῥάδιόν ἐστι φιλεῖν τοὺς μισεῖν δοκοῦντας οὐδ' εὐνοεῖν τοῖς κακόνοις, οὕτω καὶ τοὺς γνωσθέντας ὡς φιλοῦσι καὶ εὐνοοῦσιν, οὐκ ἄν δύνασθαι μισεῖσθαι ὑπὸ τῶν φιλεῖσθαι ἡγουμένων. ἔως μὲν οὖν χρήμασιν ἀδυνατώτερος ἦν εὐεργετεῖν, τῷ τε προνοεῖν τῶν συνόντων καὶ τῷ προπονεῖν καὶ τῷ συνηδόμενος μὲν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς φανερὸς εἶναι, συναχθόμενος δ' ἐπὶ τοῖς κακοῖς, τούτοις ἐπειρᾶτο τὴν φιλίαν θηρεύειν · ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο αὐτῷ ὥστε χρή-

μασιν εὐεργετείν, δοκεί ἡμίν γνῶναι πρῶτον μὲν ὡς εὐεργέτημα ἀνθρώποις πρὸς ἀλλήλους οὐδέν ἐστιν άπὸ τῆς αὐτῆς δαπάνης ἐπιχαριτώτερον ἢ σίτων καὶ ποτών μετάδοσις. τοῦτο δ' οὕτω νομίσας πρώτον μὲν 5 έπὶ τὴν αύτοῦ τράπεζαν συνέταξεν ὅπως οἷς αὐτὸς σιτοίτο σίτοις, τούτοις όμοια ἀεὶ παρατίθοιτο αὐτῷ ίκανὰ παμπόλλοις ἀνθρώποις. ὅσα δὲ παρατεθείη, ταῦτα πάντα, πλην οίς αὐτὸς καὶ οί σύνδειπνοι χρήσαιντο, διεδίδου οξε βούλοιτο των φίλων μνήμην έν-10 δείκνυσθαι ή φιλοφροσύνην. διέπεμπε δὲ καὶ τούτοις οθς άγασθείη η έν φυλακαίς η έν θεραπείαις η έν αίστισινοῦν πράξεσιν, ἐνσημαινόμενος τοῦτο ὅτι οὐκ αν λανθάνοιεν χαρίζεσθαι βουλόμενοι. έτίμα δε καὶ των οἰκετων ἀπὸ τῆς τραπέζης ὁπότε τινὰ ἐπαινέσειε. 15 καὶ τὸν πάντα δὲ σῖτον τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τὴν αύτοῦ τράπεζαν ἐπετίθετο, οἰόμενος ὥσπερ καὶ τοῖς κυσὶν έμποιείν τινα καὶ τοῦτο εὔνοιαν. εἰ δὲ καὶ θεραπεύεσθαί τινα βούλοιτο τῶν φίλων ὑπὸ πολλῶν, καὶ τούτοις έπεμπεν ἀπὸ τραπέζης καὶ νῦν γὰρ ἔτι οἷς αν 20 δρῶσι πεμπόμενα ἀπὸ τῆς βασιλέως τραπέζης, τούτους πάντες θεραπεύουσι μᾶλλον, νομίζοντες αὐτοὺς έντίμους είναι καὶ ίκανοὺς διαπράττειν, ήν τι δέωνται. έτι δὲ καὶ οὐ τούτων μόνον ένεκα εὐφραίνει τὰ πεμπόμενα παρά βασιλέως, άλλα τῷ ὄντι καὶ ἡδονῆ πολὺ 25 διαφέρει τὰ ἀπὸ τῆς βασιλέως τραπέζης. καὶ τοῦτο μέντοι οὐδέν τι θαυμαστόν · ὥσπερ γὰρ καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι διαφερόντως έν ταις μεγάλαις πόλεσιν έξειργασμέναι είσί, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ παρὰ βασιλεί σίτα πολύ διαφερόντως έκπεπόνηται.

His great liberality in bestowing presents.

8. Τῆ μὲν δὴ τῶν σίτων θεραπεία τοιαῦτα ποιῶν πολὺ ὑπερεβάλλετο πάντας · ὡς δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι θεραπεύων πολὺ ἐκράτει, τοῦτο νῦν διηγήσομαι · πολὺ γὰρ διενεγκῶν ἀνθρώπων τῷ πλείστας προσόσους λαμβάνειν πολὺ ἔτι πλέον διήνεγκε τῷ πλείστα ἀνθρώπων δωρεῖσθαι. κατῆρξε μὲν οὖν τούτου Κῦρος, διαμένει δ' ἔτι καὶ νῦν τοῖς βασιλεῦσιν ἡ πολυδωρία.

τίνι μὲν γὰρ φίλοι πλουσιώτεροι ὄντες φανεροὶ ἢ Περσῶν βασιλεῖ; τίς δὲ κοσμῶν κάλλιον φαίνεται στολαῖς τοὺς περὶ αὐτὸν ἢ βασιλεύς; τίνος δὲ δῶρα γιγνώσκεται ὤσπερ ἔνια τῶν βασιλέως, ψέλια καὶ στρεπτοὶ καὶ ἴπποι χρυσοχάλινοι; το ở γὰρ δὴ ἔξεστιν ἐκεῖ ταῦτα ἔχειν ὧ ἄν μὴ βασιλεὺς δῷ. τίς δ' ἄλλος λέγεται δώρων μεγέθει ποιεῖν αἰρεῖσθαι αὐτὸν καὶ ἀντ' ἀδελφῶν

ΗΕΑΟ WITH στρεπτός.

καὶ ἀντὶ πατέρων καὶ ἀντὶ παίδων; τίς δ' ἄλλος ε ἐδυνάσθη ἐχθροὺς ἀπέχοντας πολλῶν μηνῶν ὁδὸν τιμωρεῖσθαι ὡς Περσῶν βασιλεύς; τίς δ' ἄλλος καταστρεψάμενος ἀρχὴν ὑπὸ τῶν ἀρχομένων πατὴρ καλούμενος ἀπέθανεν ἢ Κῦρος; τοῦτο δὲ τοὔνομα δῆλον ὅτι εὐεργετοῦντός ἐστι μᾶλλον ἢ ἀφαιρουμένου.

The king's Eyes and Ears.

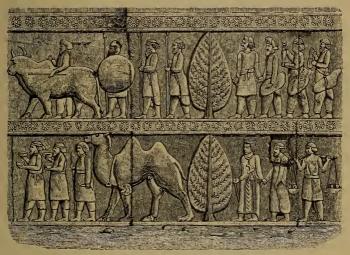
25 9. Κατεμάθομεν δὲ ὡς καὶ τοὺς βασιλέως καλουμένους ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ βασιλέως ὧτα οὐκ ἄλλως

έκτήσατο ἢ τῷ δωρεῖσθαί τε καὶ τιμᾶν τοὺς γὰρ άπαγγείλαντας όσα καιρὸς αὐτῷ εἴη πεπύσθαι μεγάλως εὐεργετῶν πολλοὺς ἐποίησεν ἀνθρώπους καὶ ἀτακουστείν καὶ διοπτεύειν τί αν άγγείλαντες ώφελήσειαν 5 βασιλέα. ἐκ τούτου δὴ καὶ πολλοὶ ἐνομίσθησαν βασιλέως ὀφθαλμοὶ καὶ πολλὰ ὧτα. εἰ δέ τις οἴεται ένα αίρετον είναι όφθαλμον βασιλεί, οὐκ όρθως οἴεται· όλίγα γὰρ εἶς γ' ἄν ἴδοι καὶ εἶς ἀκούσειε· καὶ τοις άλλοις ωσπερ άμελειν αν παρηγγελμένον είη, εί 10 ένὶ τοῦτο προστεταγμένον εἴη · πρὸς δὲ καὶ ὅντινα γιγνώσκοιεν ὀφθαλμὸν ὄντα, τοῦτον ἂν εἰδεῖεν ὅτι φυλάττεσθαι δεῖ. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ τοῦ φάσκοντος ἀκοῦσαί τι ἢ ίδεῖν ἄξιον ἐπιμελείας παντὸς βασιλεὺς ἀκούει. οὕτω δὴ πολλὰ μὲν βασιλέως 15 ὧτα, πολλοὶ δ' ὀφθαλμοὶ νομίζονται καὶ φοβοῦνται πανταχοῦ λέγειν τὰ μὴ σύμφορα βασιλεί, ὤσπερ αὐτοῦ ἀκούοντος, καὶ ποιεῖν ἃ μὴ σύμφορα, ὥσπερ αὐτοῦ παρόντος. οὔκουν ὅπως μνησθηναι ἄν τις έτόλμησε πρός τινα περί Κύρου φλαθρόν τι, άλλ' 20 ώς έν ὀφθαλμοῖς πᾶσι καὶ ἀσὶ βασιλέως τοῖς ἀεὶ παρούσιν ούτως έκαστος διέκειτο.

He shows Croesus what his treasures are.

10. Καλὸν δ' ἐπίδειγμα καὶ τοῦτο λέγεται Κῦρος ἐπιδεῖξαι Κροίσω, ὅτε ἐνουθέτει αὐτὸν ὡς διὰ τὸ πολλὰ διδόναι πένης ἔσοιτο, ἐξὸν αὐτῷ θησαυροὺς
25 χρυσοῦ πλείστους ἐνί γε ἀνδρὶ ἐν τῷ οἴκω καταθέσθαι· καὶ τὸν Κῦρον λέγεται ἐρέσθαι, Καὶ πόσα ἄν ἤδη οἴει μοι χρήματα εἶναι, εἰ συνέλεγον χρυσίον

ἄσπερ σὺ κελεύεις ἐξ ὅτου ἐν τῆ ἀρχῆ εἰμι; καὶ τὸν Κροῖσον εἰπεῖν πολύν τινα ἀριθμόν. καὶ τὸν Κῦρον πρὸς ταῦτα, Ἄγε δή, φάναι, ὧ Κροῖσε, σύμπεμψον ἄνδρα σὺν Ὑστάσπα τούτῳ ὅτῳ σὺ πιστεύεις μάλιστα. σὺ δέ, ὧ Ὑστάσπα, ἔφη, περιελθὼν πρὸς τοὺς φίλους λέγε αὐτοῖς ὅτι δέομαι χρυσίου πρὸς πρᾶξίν τινα· καὶ

Persian Subjects bring Tribute to the King. (Persepolis.)

γὰρ τῷ ὄντι προσδέομαι· καὶ κέλευε αὐτοὺς ὁπόσα ἄν ἔκαστος δύναιτο πορίσαι μοι χρήματα γράψαντας καὶ κατασημηναμένους δοῦναι τὴν ἐπιστολὴν τῷ Κροίσου θεράποντι φέρειν. ταῦτα δὲ ὅσα ἔλεγε καὶ γράψας καὶ σημηνάμενος ἐδίδου τῷ Ὑστάσπα φέρειν πρὸς τοὺς φίλους· ἐνέγραψε δὲ πρὸς πάντας καὶ Ὑστάσπαν ὡς φίλον αῦτοῦ δέχεσθαι. ἐπεὶ δὲ πε-

CYROPAEDIA - 12

ριηλθε καὶ ήνεγκεν ὁ Κροίσου θεράπων τὰς ἐπιστολάς, ό δὴ Ὑστάσπας εἶπεν, Ὠ Κῦρε βασιλεῦ, καὶ ἐμοὶ ἤδη χρη ώς πλουσίω χρησθαι πάμπολλα γαρ έχων πάρειμι δῶρα διὰ τὰ σὰ γράμματα. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, 5 Εἶς μὲν τοίνυν καὶ οὖτος ἦδη θησαυρὸς ἡμῖν, ὧ Κροῖσε· τοὺς δ' ἄλλους καταθεῶ καὶ λόγισαι πόσα έστιν έτοιμα χρήματα, ήν τι δέωμαι χρησθαι. λέγεται δη λογιζόμενος ὁ Κροῖσος πολλαπλάσια εύρεῖν η έφη Κύρφ αν είναι έν τοις θησαυροις ήδη, εί συνέλε-10 γεν. έπεὶ δὲ τοῦτο φανερὸν έγένετο, εἰπεῖν λέγεται ό Κῦρος, 'Ορᾶς, φάναι, ὧ Κροῖσε, ὡς εἰσὶ καὶ ἐμοὶ θησαυροί; άλλὰ σὺ μὲν κελεύεις με παρ' ἐμοὶ αὐτοὺς συλλέγοντα φθονείσθαί τε δι' αὐτοὺς καὶ μισείσθαι, καὶ φύλακας αὐτοῖς ἐφιστάντα μισθοφόρους τούτοις 15 πιστεύειν · έγω δε τους φίλους πλουσίους ποιων τούτους μοι νομίζω θησαυρούς καὶ φύλακας ἄμα ἐμοῦ τε καὶ τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν πιστοτέρους εἶναι ἢ εἰ φρουρούς μισθοφόρους ἐπεστησάμην. καὶ ἄλλο δέ σοι έρω · έγω γάρ, ω Κροίσε, δ μέν οί θεοί δόντες 20 είς τὰς ψυχὰς τοῖς ἀνθρώποις ἐποίησαν ὁμοίως πάντας πένητας, τούτου μέν οὐδ' αὐτὸς δύναμαι περιγενέσθαι, άλλ' είμὶ ἄπληστος κάγὼ ὥσπερ οἱ ἄλλοι χρημάτων: τῆδέ γε μέντοι διαφέρειν μοι δοκῶ τῶν πλείστων ὅτι οί μεν επειδάν των άρκούντων περιττά κτήσωνται, τά 25 μεν αὐτῶν αὖ κατορύττουσι, τὰ δε κατασήπουσι, τὰ δὲ ἀριθμοῦντες καὶ μετροῦντες καὶ ἱστάντες καὶ διαψύχοντες καὶ φυλάττοντες πράγματα ἔχουσι, καὶ ὅμως ένδον έχοντες τοσαῦτα οὖτε ἐσθίουσι πλείω ἢ δύνανται φέρειν, διαρραγείεν γὰρ ἄν, οὖτ' ἀμφιέννυνται πλείω

η δύνανται φέρειν, ἀποπνιγεῖεν γὰρ ἄν, ἀλλὰ τὰ περιττὰ χρήματα πράγματα έχουσιν έγὼ δ' ὑπηρετῶ μεν τοις θεοις και ορέγομαι αξί πλειόνων επειδάν δε κτήσωμαι, ἃν ἴδω περιττὰ ὄντα τῶν ἐμοὶ ἀρκούντων, 5 τούτοις τάς τ' ένδείας των φίλων έξακουμαι καὶ πλουτίζων καὶ εὐεργετῶν ἀνθρώπους εὔνοιαν έξ αὐτῶν κτῶμαι καὶ φιλίαν, καὶ ἐκ τούτων καρποῦμαι ἀσφάλειαν καὶ εὖκλειαν · ἃ οὖτε κατασήπεται οὖτε ὑπερπληροῦντα λυμαίνεται, άλλὰ ἡ εὔκλεια ὄσφ ἂν πλείων ἦ, τοσούτφ 10 καὶ μείζων καὶ καλλίων καὶ κουφοτέρα φέρειν γίγνεται, πολλάκις δὲ καὶ τοὺς φέροντας αὐτὴν κουφοτέρους παρέχεται. ὅπως δὲ καὶ τοῦτο εἰδῆς, ἔφη, ὧ Κροῖσε, έγω οὐ τοὺς πλεῖστα ἔχοντας καὶ φυλάττοντας πλεῖστα εὐδαιμονεστάτους ἡγοῦμαι· οἱ γὰρ τὰ τείχη φυλάτ-15 τοντες ούτως αν εύδαιμονέστατοι είησαν πάντα γαρ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι φυλάττουσιν · ἀλλ' δς ἄν κτᾶσθαί τε πλείστα δύνηται σὺν τῷ δικαίφ καὶ χρῆσθαι δὲ πλείστοις σὺν τῷ καλῷ, τοῦτον ἐγὼ εὐδαιμονέστατον νομίζω. καὶ ταῦτα μὲν δὴ φανερὸς ἦν ὥσπερ ἔλεγε 20 καὶ πράττων.

Cyrus resolves to hold a public procession from the palace.

11. Νῦν δὲ ἤδη διηγησόμεθα ὡς τὸ πρῶτον ἐξήλασε Κῦρος ἐκ τῶν βασιλείων · καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἐξελάσεως ἡ σεμνότης ἡμῖν δοκεῖ μία τῶν τεχνῶν εἶναι τῶν μεμηχανημένων τὴν ἀρχὴν μὴ εὐκαταφρόνητον εἶναι.
25 πρῶτον μὲν οὖν πρὸ τῆς ἐξελάσεως εἰσκαλέσας πρὸς αὑτὸν τοὺς τὰς ἀρχὰς ἔχοντας Περσῶν τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων διέδωκεν αὐτοῖς τὰς Μηδικὰς στος

λάς · καὶ τότε πρῶτον Πέρσαι Μηδικὴν στολὴν ἐνέδυσαν · διαδιδούς τε άμα τάδε ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ἐλάσαι βούλοιτο είς τὰ τεμένη τὰ τοῖς θεοῖς έξηρημένα καὶ θυσαι μετ' ἐκείνων. Πάρεστε οὖν, ἔφη, ἐπὶ τὰς θύρας 5 κοσμηθέντες ταις στολαις ταύταις πριν ήλιον άνατέλλειν, καὶ καθίστασθε ώς ἂν ὑμῖν Φεραύλας ὁ Πέρσης έξαγγείλη παρ' έμοῦ καὶ έπειδάν, ἔφη, ἐγὼ ἡγῶμαι, έπεσθε έν τη ρηθείση χώρα. ην δ' ἄρα τινὶ δοκή ύμῶν ἄλλη κάλλιον εἶναι ἢ ὡς ἄν νῦν ἐλαύνωμεν, 10 ἐπειδὰν πάλιν ἔλθωμεν, διδασκέτω με · ὅπη γὰρ ἂν κάλλιστον καὶ ἄριστον ὑμίν δοκῆ εἶναι, ταύτη ἔκαστα δεί καταστήσασθαι. ἐπεὶ δὲ τοῖς κρατίστοις διέδωκε τὰς καλλίστας στολάς, ἐξέφερε δὴ καὶ ἄλλας Μηδικὰς στολάς, παμπόλλας γὰρ παρεσκευάσατο, οὐδὲν φειδό-15 μενος οὖτε πορφυρίδων οὖτε ὀρφνίνων οὖτε φοινικίδων οὖτε καρυκίνων ἱματίων · νείμας δὲ τούτων τὸ μέρος έκάστω των ήγεμόνων έκέλευσεν αὐτοὺς τούτοις κοσμείν τοὺς αύτων φίλους, ὥσπερ, ἔφη, ἐγὼ ὑμᾶς κοσμώ. καί τις των παρόντων ἐπήρετο αὐτόν, Σὺ 20 δέ, ὧ Κῦρε, ἔφη, πότε κοσμήσει; ὁ δ' ἀπεκρίνατο, Οὐ γὰρ νῦν, ἔφη, δοκῶ ὑμῖν αὐτὸς κοσμεῖσθαι ὑμᾶς κοσμων; ἀμέλει, ἔφη, ἢν δύνωμαι ὑμᾶς τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν ὁποίαν ἂν ἔχων στολὴν τυγχάνω, ἐν ταύτη καλὸς φανοῦμαι. οὕτω δὴ οἱ μὲν ἀπελθόντες μετα-25 πεμπόμενοι τους φίλους ἐκόσμουν ταις στολαις.

He consults with Pheraulus.

12. 'Ο δὲ Κῦρος νομίζων Φεραύλαν τὸν ἐκ τῶν δημοτῶν καὶ συνετὸν εἶναι καὶ φιλόκαλον καὶ εὔτα-

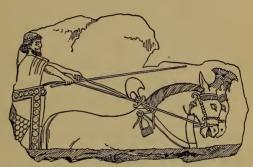
κτον καὶ τοῦ χαρίζεσθαι αὐτῷ οὐκ ἀμελη, ὅς ποτε καὶ περὶ τοῦ τιμᾶσθαι ἔκαστον κατὰ τὴν ἀξίαν συνείπε, τούτον δη καλέσας συνεβουλεύετο αὐτῷ πῶς αν τοις μεν εύνοις κάλλιστα ίδειν ποιοίτο την έξέλα-5 σιν, τοις δε δυσμενέσι φοβερώτατα. επεί δε σκοπούντοιν ταὐτὰ συνέδοξεν, ἐκέλευσε τὸν Φεραύλαν ἐπιμεληθήναι όπως αν ούτω γένηται αυριον ή έξέλασις ωσπερ έδοξε καλώς έχειν. Εἴρηκα δέ, έφη, έγω πάντας πείθεσθαί σοι περί της έν τη έξελάσει τάξεως. 10 όπως δ' αν ήδιον παραγγέλλοντός σου ακούωσι, φέρε λαβών, έφη, χιτώνας μέν τουτουσί τοίς τών δορυφόρων ήγεμόσι, κασας δε τούσδε τους εφιππίους τοις τῶν ἱππέων ἡγεμόσι, δὸς δὲ καὶ τῶν άρμάτων τοῖς ήγεμόσιν ἄλλους τούσδε χιτώνας. ὁ μεν δὴ ἔφερε 15 λαβών · οἱ δὲ ἡγεμόνες ἐπεὶ ἴδοιεν αὐτόν, ἔλεγον, Μέγας δη σύγε, ὧ Φεραύλα, ὁπότε γε καὶ ἡμῖν προστάξεις ἃν δέη ποιείν. Οὐ μὰ Δί, ἔφη ὁ Φεραύλας, οὐ μόνον γε, ώς ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ σκευοφορήσω · νῦν γοῦν φέρω τώδε δύο κασᾶ, τὸν μὲν σοί, τὸν δὲ ἄλλω· σὺ 20 μέντοι τούτων λαβε όπότερον βούλει. Εκ τούτου δή ό μεν λαμβάνων τον κασαν του μεν φθόνου επελέληστο, εὐθὸς δὲ συνεβουλεύετο αὐτῷ ὁπότερον λαμβάνοι · ὁ δὲ συμβουλεύσας ἂν ὁπότερος βελτίων είη είπεν, "Ην μου κατηγορήσης ότι αίρεσίν σοι 25 έδωκα, είς αὖθις όταν διακονῶ, έτέρφ μοι χρήσει διακόνω.

Οὔτω διαδοὺς ἢ ἐτάχθη ὁ μὲν δὴ Φεραύλας εὐθὺς ἐπεμέλετο τῶν εἰς τὴν ἐξέλασιν ὅπως ὡς κάλλιστα ἔκαστα ἔξοι.

The procession.

13. Ἡνίκα δ' ἡ ὑστεραία ἦκε, καθαρὰ μὲν ἦν πάντα πρὸ ἡμέρας, στοίχοι δὲ είστήκεσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν της όδου, ώσπερ και νυν έτι ιστανται ή αν βασιλεύς μέλλη έλαύνειν : ὧν έντὸς οὐδενὶ ἔστιν εἰσιέναι τῶν 5 μὴ τετιμημένων · μαστιγοφόροι δὲ καθέστασαν οῦ έπαιον, εἴ τις ένοχλοίη. έστασαν δὲ πρῶτον μὲν τῶν δορυφόρων είς τετρακισχιλίους έμπροσθεν των πυλών είς τέτταρας, δισχίλιοι δ' έκατέρωθεν τῶν πυλῶν. καὶ οί ίππεις δε πάντες παρήσαν καταβεβηκότες ἀπὸ τῶν 10 ίππων, καὶ διειρκότες τὰς χείρας διὰ τῶν κανδύων, ώσπερ καὶ νῦν ἔτι διείρουσιν, ὅταν ὁρᾶ βασιλεύς. έστασαν δὲ Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιᾶς, οἱ δὲ ἄλλοι σύμμαχοι έξ ἀριστερᾶς τῆς ὁδοῦ, καὶ τὰ ἄρματα ὡσαύτως τὰ ἡμίσεα έκατέρωθεν. ἐπεὶ δ' ἀνεπετάννυντο αί τοῦ 15 βασιλείου πύλαι, πρώτον μέν ήγοντο τῷ Διὶ ταῦροι πάγκαλοι είς τέτταρας καὶ οἷς τῶν ἄλλων θεῶν οἱ μάγοι έξηγοῦντο · πολὺ γὰρ οἴονται Πέρσαι χρῆναι τοις περί τους θεους μαλλον τεχνίταις χρησθαι ή περὶ τἄλλα. μετὰ δὲ τοὺς βοῦς ἵπποι ἤγοντο θῦμα 20 τῷ Ἡλίῳ · μετὰ δὲ τούτους ἐξήγετο ἄρμα λευκὸν χρυσόζυγον ἐστεμμένον Διὸς ἱερόν · μετὰ δὲ τοῦτο Ἡλίου άρμα λευκόν, καὶ τοῦτο ἐστεμμένον ὤσπερ τὸ πρό- $\sigma\theta\epsilon\nu$ · μετὰ δὲ τοῦτο ἄλλο τρίτον ἄρμα ἐξήγετο, φοινικίσι καταπεπταμένοι οἱ ἴπποι, καὶ πῦρ ὅπισθεν 25 αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάρας μεγάλης ἄνδρες εἴποντο φέροντες. έπὶ δὲ τούτοις ἤδη αὐτὸς ἐκ τῶν πυλῶν προυφαίνετο δ Κῦρος ἐφ' ἄρματος ὀρθὴν ἔχων τὴν τιάραν καὶ χιτῶνα πορφυροῦν μεσόλευκον, ἄλλω δ' οὐκ ἔξεστι μεσόλευκον ἔχειν, καὶ περὶ τοῖς σκέλεσιν ἀναξυρίδας ὑσγινοβαφεῖ; καὶ κάνδυν ὁλοπόρφυρον. εἶχε δὲ καὶ διάδημα περὶ τἢ τιάρα· καὶ οἱ συγγενεῖς δὲ αὐτοῦ τὸ αὐτὸ τοῦτο σημεῖον εἶχον, καὶ νῦν τὸ αὐτὸ τοῦτο ξἔχουσι. τὰς δὲ χεῖρας ἔξω τῶν χειρίδων εἶχε. παρωχεῖτο δὲ αὐτῷ ἡνίοχος μέγας μέν, μείων δ' ἐκείνου εἴτε καὶ τῷ ὄντι εἴτε καὶ ὁπωσοῦν· μείζων δ' ἐφάνη πολὺ Κῦρος. ἰδόντες δὲ πάντες προσεκύνησαν, εἴτε

καὶ ἄρξαι τινὲς
το κεκελευσμένοι
εἴτε καὶ ἐκπλαγέντες τῆ παρασκευῆ καὶ
τῷ δόξαι μέτο γαν τε καὶ
καλὸν φανῆναι τὸν Κῦρον.
πρόσθεν δὲ
Περσῶν οὐδεὶς

FRAGMENT OF A TWO-HORSE CHARIOT. (Persepolis.)

20 Κύρον προσεκύνει. ἐπεὶ δὲ προήει τὸ τοῦ Κύρου ἄρμα, προηγοῦντο μὲν οἱ τετρακισχίλιοι δορυφόροι, παρείποντο δὲ οἱ δισχίλιοι ἑκατέρωθεν τοῦ ἄρματος ἐφείποντο δὲ οἱ περὶ αὐτὸν σκηπτοῦχοι ἐφ' ἴππων κεκοσμημένοι σὺν τοῖς παλτοῖς ἀμφὶ τοὺς τριακο-25 σίους. οἱ δ' αὖ τῷ Κύρῳ τρεφόμενοι ἴπποι παρήγοντο χρυσοχάλινοι, ραβδωτοῖς ἱματίοις καταπεπταμένοι, ἀμφὶ τοὺς διακοσίους ἐπὶ δὲ τούτοις δισχίλιοι ξυστοφόροι ἐπὶ δὲ τούτοις ἱππεῖς οἱ πρῶτοι γενόμενοι μύριοι, εἰς ἑκατὸν πανταχῆ τεταγμένοι · ἡγεῖτο δ' αὐτῶν

Χρυσάντας. ἐπὶ δὲ τούτοις μυριάδες ἄλλοι ἱππεῖς τεταγμένοι ώσαύτως, Πέρσαι, Μηδοι, 'Αρμένιοι, Υρκάνιοι, Καδούσιοι, Σάκαι · μετὰ δὲ τοὺς ἱππέας ἄρματα ἐπὶ τεττάρων τεταγμένα.

After the sacrifice Cyrus holds games — a bit of by-play.

5 14. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πρὸς τὰ τεμένη, ἔθυσαν τῷ Διὶ καὶ ὡλοκαύτησαν τοὺς ταύρους · ἔπειτα τῷ 'Ηλίῳ καὶ ώλοκαύτησαν τοὺς ἵππους · ἔπειτα Γῆ σφάξαντες ώς έξηγήσαντο οἱ μάγοι ἐποίησαν · ἔπειτα δὲ ήρωσι τοις Συρίαν έχουσι. μετά δε ταῦτα καλοῦ ὄντος τοῦ 10 χωρίου έδειξε τέρμα ώς έπι πέντε σταδίων χωρίου, καὶ εἶπε κατὰ φῦλα ἀνὰ κράτος ἐνταῦθα ἀφεῖναι τοὺς ίππους. σὺν μὲν οὖν τοῖς Πέρσαις αὐτὸς ἤλασε καὶ ένίκα πολύ · μάλιστα γὰρ ἐμεμελήκει αὐτῷ ἱππικῆς · Μήδων δὲ ᾿Αρτάβαζος ἐνίκα · Κῦρος γὰρ αὐτῷ τὸν 15 ιππον έδεδώκει Σύρων δε δ προστατών Αρμενίων δὲ Τιγράνης . Υρκανίων δὲ ὁ υίὸς τοῦ ἱππάρχου. Σακῶν δὲ ἰδιώτης ἀνὴρ ἀπέλιπεν ἄρα τῷ ἵππῳ τοὺς άλλους ἵππους έγγὺς τῷ ἡμίσει τοῦ δρόμου. ἔνθα δη λέγεται ὁ Κῦρος ἐρέσθαι τὸν νεανίσκον εἰ δέξαιτ' 20 αν βασιλείαν άντι του ίππου. τον δ' άποκρίνασθαι ότι Βασιλείαν μεν οὐκ αν δεξαίμην, χάριν δε άνδρὶ άγαθώ καταθέσθαι δεξαίμην αν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Καὶ μὴν ἐγὼ δεῖξαί σοι ἐθέλω ἔνθα κἂν μύων βάλης, οὐκ ἂν ἁμάρτοις ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. Πάντως τοίνυν, ὁ 25 Σάκας ἔφη, δεῖξόν μοι · ὡς βαλῶ γε ταύτη τῆ βώλω,

έφη ἀνελόμενος. καὶ ὁ μὲν Κῦρος δείκνυσιν αὐτῷ όπου ήσαν πλείστοι των φίλων · ὁ δὲ καταμύων ἴησι

τη βώλω καὶ παρελαύνοντος Φεραύλα τυγχάνει · ἔτυχε γὰρ ὁ Φεραύλας παραγγέλλων τι τακτὸς παρὰ τοῦ Κύρου · βληθείς δε οὐδε μετεστράφη, άλλ' ἄχετο ἐφ' όπερ ἐτάχθη. ἀναβλέψας δὲ ὁ Σάκας ἐρωτῷ τίνος 5 ἔτυχεν. Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐδενὸς τῶν παρόντων. 'Αλλ' οὐ μέντοι, ἔφη ὁ νεανίσκος, τῶν γε ἀπόντων. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, σύγε ἐκείνου τοῦ παρὰ τὰ άρματα ταχὺ ἐλαύνοντος τὸν ἵππον. Καὶ πῶς, ἔφη, οὐ μεταστρέφεται; καὶ ὁ Κῦρος ἔφη, Μαινόμενος 10 γάρ τίς έστιν, ως έοικεν. ἀκούσας ὁ νεανίσκος ὤχετο σκεψόμενος τίς είη · καὶ ευρίσκει τὸν Φεραύλαν γῆς τε κατάπλεων τὸ γένειον καὶ αἵματος · ἐρρύη γὰρ αὐτῷ έκ της ρινός βληθέντι. έπεὶ δὲ προσηλθεν, ήρετο αὐτὸν εἰ βληθείη. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, 'Ως ὁρậς. Δί-15 δωμι τοίνυν σοι, έφη, τοῦτον τὸν ἵππον. δ δ' ἐπήρετο, 'Αντί τοῦ; ἐκ τούτου δὴ διηγείτο ὁ Σάκας τὸ πράγμα, καὶ τέλος εἶπε, Καὶ οἶμαί γε οὐχ ἡμαρτηκέναι ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. καὶ ὁ Φεραύλας εἶπεν, ᾿Αλλὰ πλουσιωτέρω μεν αν, εί έσωφρόνεις, ή έμοι έδίδους. 20 νῦν δὲ κάγὰ δέξομαι. ἐπεύχομαι δέ, ἔφη, τοῖς θεοῖς, οίπερ με ἐποίησαν βληθηναι ὑπὸ σοῦ, δοῦναί μοι ποιήσαι μή μεταμέλειν σοι τής έμής δωρεάς. καὶ νῦν μέν, ἔφη, ἀπέλα, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἐμὸν ἵππον · αὖθις δ' έγὼ παρέσομαι πρὸς σέ. οἱ μὲν δὴ οὕτω 25 διηλλάξαντο. ἀφίει δὲ καὶ τὰ ἄρματα καθ' ἔκαστον · τοις δε νικώσι πάσιν εδίδου βους τε, όπως αν θύσαντες έστιῶντο, καὶ ἐκπώματα. τὸν μὲν οὖν βοῦν ἔλαβε καὶ αὐτὸς τὸ νικητήριον · τῶν δ' ἐκπωμάτων τὸ αύτοῦ μέρος Φεραύλα έδωκεν, ότι καλώς έδοξεν αὐτῷ τὴν ἐκ τοῦ βασιλείου ἔλασιν διατάξαι. οὔτω δὴ τότε ὑπὸ Κύρου κατασταθείσα ἡ βασιλέως ἔλασις οὔτως ἔτι καὶ νῦν διαμένει, πλὴν τὰ ἱερὰ ἄπεστιν, ὅταν μὴ θύῃ. ὡς δὲ τάῦτα τέλος εἶχεν, ἀφικνοῦνται πάλιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐσκήνησαν, οῗς μὲν ἐδόθησαν οἰκίαι, κατ οἰκίας, οῗς δὲ μή, ἐν τάξει.

Cyrus entertains his friends.

15. Θύσας δὲ καὶ ὁ Κῦρος νικητήρια ἐστιῶν ἐκάλεσε τῶν φίλων οι μάλιστ' αὐτὸν αὔξειν τε βουλόμενοι φανεροί ήσαν καί τιμώντες εὐνοϊκώτατα. συνεκάλεσε 10 δὲ αὐτοῖς καὶ ᾿Αρτάβαζον τὸν Μῆδον καὶ Τιγράνην τὸν 'Αρμένιον καὶ τὸν 'Υρκάνιον ἵππαρχον καὶ Γωβρύαν. Γαδάτας δὲ τῶν σκηπτούχων ἦρχεν αὐτῷ, καὶ ἡ ἐκεῖνος διεκόσμησεν ή πασα ένδον δίαιτα καθειστήκει. καὶ ὁπότε μὲν συνδειπνοιέν τινες, οὐδ' ἐκάθιζε Γαδάτας, 15 αλλ' έπεμέλετο · όπότε δε αὐτοὶ εἶεν, καὶ συνεδείπνει · ήδετο γὰρ αὐτῷ συνών : ἀντὶ δὲ τούτων πολλοῖς καὶ μεγάλοις έτιματο ύπὸ τοῦ Κύρου, διὰ δὲ Κῦρον καὶ ύπ' άλλων. ώς δ' ήλθον οἱ κληθέντες ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ούχ οπου έτυχεν έκαστον έκάθιζεν, άλλ' δν μέν μά-20 λιστα έτίμα, παρὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὡς εὐεπιβουλευοτέρας ταύτης οὖσης ἢ τῆς δεξιᾶς, τὸν δὲ δεύτερον παρά τὴν δεξιάν, τὸν δὲ τρίτον πάλιν παρά τὴν ἀριστεράν, τὸν δὲ τέταρτον παρὰ τὴν δεξιάν: καὶ ἢν πλείονες ὧσιν, ὡσαύτως. σαφηνίζεσθαι δὲ 25 ώς εκαστον ετίμα τοῦτο εδόκει αὐτῷ ἀγαθὸν εἶναι, ότι όπου μέν οἴονται ἄνθρωποι τὸν κρατιστεύοντα μήτε κηρυχθήσεσθαι μήτε ἆθλα λήψεσθαι, δήλοί

εἰσιν ἐνταῦθα οὐ φιλονίκως πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες · ὅπου δὲ μάλιστα πλεονεκτῶν ὁ κράτιστος φαίνεται, ἐνταῦθα προθυμότατα φανεροί εἰσιν ἀγωνιζόμενοι πάντες. καὶ ὁ Κῦρος δὲ οὕτως ἐσαφήνιζε μὲν τοὺς κρατιστεύοντας παρ' ἑαυτῷ, εὐθὺς ἀρξάμενος ἐξ΄ ἔδρας καὶ παραστάσεως. οὐ μέντοι ἀθάνατον τὴν ταχθεῖσαν ἔδραν κατεστήσατο, ἀλλὰ νόμιμον ἐποιήσατο καὶ ἀγαθοῖς ἔργοις προβῆναι εἰς τὴν τιμιωτέραν ἔδραν, καὶ εἴ τις ῥαδιουργοίη, ἀναχωρῆσαι εἰς τὴν ἀτιμοτέραν. τὸν δὲ πρωτεύοντα ἐν ἔδρα ἤσχύνετο μὴ οὐ πλεῖστα καὶ ἀγαθὰ ἔχοντα παρ' αὐτοῦ φαίνεσθαι. καὶ ταῦτα δὲ ἐπὶ Κύρου γενόμενα οὕτως ἔτι καὶ νῦν διαμένοντα αἰσθανόμεθα.

Conversation at the banquet.

16. Ἐπεὶ δὲ ἐδείπνουν, ἐδόκει τῷ Γωβρύα τὸ μὲν πολλὰ ἔκαστα εἶναι οὐδέν τι θαυμαστὸν παρ' ἀνδρὶ πολλῶν ἄρχοντι· τὸ δὲ τὸν Κῦρον οὔτω μεγάλα πράττοντα, εἴ τι ἡδὺ δόξειε λαβεῖν, μηδὲν τούτων μόνον καταδαπανᾶν, ἀλλ' ἔργον ἔχειν τὸν ἡδόμενον τούτου κοινωνεῖν, πολλάκις δὲ καὶ τῶν ἀπόντων φίλων ἔστιν οὖς ἑώρα πέμποντα ταῦτα αὐτὸν οἶς ἡσθεὶς τύχοι· ὥστε ἐπεὶ ἐδεδειπνήκεσαν καὶ πάντα τὰ πολλὰ ὄντα διεπεπόμφει ὁ Κῦρος ἀπὸ τῆς τραπέζης, εἶπεν ἄρα ὁ Γωβρύας, ᾿Αλλ' ἐγώ, ὧ Κῦρε, πρόσθεν μὲν ἡγούμην τούτῳ σε πλεῖστον διαφέρειν ἀνθρώπων τῷ στρατηγι25 κώτατον εἶναι· νῦν δὲ θεοὺς ὄμνυμι ἢ μὴν ἐμοὶ δοκεῖν πλέον σε διαφέρειν φιλανθρωπία ἡ στρατηγία. Νὴ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος· καὶ μὲν δὴ καὶ ἐπιδείκνυμαι τὰ ἔργα πολὺ ἤδιον φιλανθρωπίας ἡ στρατηγίας. Πῶς

δή; ἔφη ὁ Γωβρύας. Θτι, ἔφη, τὰ μὲν κακῶς ποιούντα ἀνθρώπους δεῖ ἐπιδείκνυσθαι, τὰ δὲ εὖ. ἐκ τούτου δη έπει υπέπινον, ήρετο ο Υστάσπας τον $K\hat{v}\rho\sigma\nu$, $\Lambda\rho$ $d\nu$, $\epsilon\phi\eta$, d $K\hat{v}\rho\epsilon$, $d\chi\theta\epsilon\sigma\theta\epsilon\eta$ ς $\mu\sigma$, ϵ $\sigma\epsilon$ 5 έροίμην δ βούλομαί σου πυθέσθαι; 'Αλλά ναὶ μά τοὺς θεούς, ἔφη, τοὖναντίον τούτου ἀχθοίμην ἄν σοι, εὶ αἰσθοίμην σιωπῶντα ἃ βούλοιο ἐρέσθαι. Λέγε δή μοι, έφη, ήδη πώποτε καλέσαντός σου οὐκ ήλθον; Εὐφήμει, ἔφη ὁ Κῦρος. 'Αλλ' ὑπακούων σχολη ὑπή-10 κουσα; Οὐδὲ τοῦτο. Προσταχθὲν δέ τι ἤδη σοι οὐκ ἔπραξα; Οὐκ αἰτιῶμαι, ἔφη. ^οΟ δὲ πράττοιμι, ἔστιν ο τι πώποτε οὐ προθύμως ἢ οὐχ ἡδομένως πράττοντά με κατέγνως; Τοῦτο δὴ πάντων ἤκιστα, ἔφη ὁ Κῦρος. Τίνος μὴν ἔνεκα, ἔφη, πρὸς τῶν θεῶν, ὧ Κῦρε, Χρυ-15 σάνταν έγραψας ώστε είς τὴν τιμιωτέραν έμοῦ χώραν ίδρυθηναι; "Η λέγω; ἔφη ὁ Κῦρος. Πάντως, ἔφη ό 'Υστάσπας. Καὶ σὺ αὖ οὐκ ἀχθέσει μοι ἀκούων τάλη θ η; $H\sigma\theta$ ήσομαι μὲν οὖν, ἔφη, ἢν εἰδῶ ὅτι οὐκ ἀδικοῦμαι. Χρυσάντας τοίνυν, ἔφη, ούτοσὶ πρῶ-20 τον μεν ου κλησιν ανέμενεν, αλλά πρίν καλείσθαι παρην των ήμετέρων ένεκα · έπειτα δε οὐ τὸ κελευόμενον μόνον, άλλὰ καὶ ὅ τι αὐτὸς γνοίη ἄμεινον εἶναι πεπραγμένον ήμιν τοῦτο ἔπραττεν. ὁπότε δὲ εἰπεῖν τι δέοι είς τοὺς συμμάχους, ἃ μὲν ἐμὲ ῷετο πρέπειν λέγειν 25 έμοὶ συνεβούλευεν · ἃ δὲ ἐμὲ αἴσθοιτο βουλόμενον μὲν είδέναι τοὺς συμμάχους, αὐτὸν δέ με αἰσχυνόμενον περὶ ἐμαυτοῦ λέγειν, ταῦτα οὖτος λέγων ὡς ἑαυτοῦ γνώμην ἀπεφαίνετο · ὥστ' ἔν γε τούτοις τί κωλύει αὐτὸν καὶ ἐμοῦ ἐμοὶ κρείττονα εἶναι; καὶ ἑαυτῷ μὲν ἀεί φησι πάντα τὰ παρόντα ἀρκεῖν, ἐμοὶ δὲ ἀεὶ φανερός ἐστι σκοπῶν τί ἂν προσγενόμενον ὀνήσειεν, ἐπί τε τοῖς ἐμοῖς καλοῖς πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγάλλεται καὶ ἤδεται. πρὸς ταῦτα ὁ Ὑστάσπας εἶπε, Νὴ τὴν Ἦραν, δ ικῦρε, ἤδομαί γε ταῦτά σε ἐρωτήσας. Τί μάλιστα; ἔφη ὁ Κῦρος. ৺Οτι κἀγὰ πειράσομαι ταῦτα ποιεῖν εν μόνον, ἔφη, ἀγνοῶ, πῶς ἂν εἴην δῆλος χαίρων ἐπὶ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς πότερον κροτεῖν δεῖ τὰ χεῖρε ἢ γελᾶν ἢ τί ποιεῖν. καὶ ὁ ᾿Αρτάβαζος εἶπεν, ᾿Ορχεῖσοθαι δεῖ τὸ Περσικόν. ἐπὶ τούτοις μὲν δὴ γέλως ἐγένετο.

Cyrus a matchmaker.

17. Προϊόντος δὲ τοῦ συμποσίου ὁ Κῦρος τὸν Γωβρύαν ἐπήρετο, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὧ Γωβρύα, νῦν ἂν δοκείς ήδιον τῶνδέ τω τὴν θυγατέρα δοῦναι ἢ ὅτε 15 τὸ πρῶτον ἡμῖν συνεγένου; Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Γωβρύας, κάγω τάληθη λέγω; Νη Δί, ἔφη ὁ Κῦρος, ώς ψεύδους γε οὐδεμία ἐρώτησις δεῖται. Εὖ τοίνυν, ἔφη, ἴσθι ὅτι νῦν ἂν πολὺ ήδιον. Ἦ καὶ ἔχοις ἄν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἰπεῖν διότι; "Εγωγε. Λέγε δή. "Οτι τότε 20 μεν εώρων τοὺς πόνους καὶ τοὺς κινδύνους εὐθύμως αὐτοὺς φέροντας, νῦν δὲ ὁρῶ αὐτοὺς τάγαθὰ σωφρόνως φέροντας. δοκεί δέ μοι, δ Κυρε, χαλεπώτερον είναι εύρειν ἄνδρα τάγαθὰ καλῶς φέροντα ἢ τὰ κακά: τὰ μὲν γὰρ ὕβριν τοῖς πολλοῖς, τὰ δὲ σωφροσύνην 25 τοις πάσιν έμποιεί. και ό Κύρος είπεν, "Ηκουσας, ὧ 'Υστάσπα, Γωβρύου τὸ ῥημα; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη· καὶ ἐὰν πολλὰ τοιαθτά γε λέγη, πολὺ μᾶλλόν με τῆς θυγατρὸς μνηστήρα λήψεται ή έὰν ἐκπώματα πολλά

μοι ἐπιδεικνύη. Ἦ μήν, ἔφη ὁ Γωβρύας, πολλά γέ μοί έστι τοιαθτα συγγεγραμμένα, ων έγώ σοι οὐ φθονήσω, ἢν τὴν θυγατέρα μου γυναῖκα λαμβάνης τὰ δ' ἐκπώματα, ἔφη, ἐπειδὴ οὐκ ἀνέχεσθαί μοι φαίνει, 5 οὐκ οἶδ' εἰ Χρυσάντα τουτωϊ δῶ, ἐπεὶ καὶ τὴν ἔδραν σου ύφήρπασε. Καὶ μὲν δή, ἔφη ὁ Κῦρος, ὧ 'Υστάσπα, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οἱ παρόντες, ἢν ἐμοὶ λέγητε, όταν τις ύμων γαμείν έπιχειρήση, γνώσεσθε όποιός τις κάγω συνεργός ύμιν έσομαι. καὶ ὁ Γωβρύας εἶπεν. 10 *Ην δέ τις ἐκδοῦναι βούλεται θυγατέρα, πρὸς τίνα δεῖ λέγειν; Πρὸς ἐμέ, ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ τοῦτο πάνυ γάρ, ἔφη, δεινός είμι ταύτην τὴν τέχνην. Ποίαν; ἔφη ό Χρυσάντας. Τὸ γνῶναι ὁποῖος ἂν γάμος ἐκάστω συναρμόσειε. καὶ ὁ Χρυσάντας ἔφη, Λέγε δὴ πρὸς 15 των θεων ποίαν τινά μοι γυναϊκα οἴει συναρμόσειν κάλλιστα. Πρώτον μέν, ἔφη, μικράν · μικρὸς γὰρ καὶ αὐτὸς εἶ· εἰ δὲ μεγάλην γαμεῖς, ην ποτε βούλη αὐτὴν ὀρθὴν φιλῆσαι, προσάλλεσθαί σε δεήσει ώσπερ τὰ κυνάρια. Τοῦτο μέν δή, ἔφη, ὀρθῶς προνοεῖς καὶ 20 γὰρ οὐδ' ὁπωστιοῦν ἁλτικός εἰμι. Έπειτα δ', ἔφη, σιμὴ ἄν σοι ἰσχυρῶς συμφέροι. Πρὸς τί δὴ αὖ τοῦτο; Οτι, έφη, σὲ γρυπὸς εἶ πρὸς οὖν τὴν σιμότητα σάφ' ἴσθι ὅτι ἡ γρυπότης ἄριστ' αν προσαρμόσειε. Λέγεις σύ, έφη, ώς καὶ τῷ εὖ δεδειπνη-25 κότι ὤσπερ καὶ ἐγὼ νῦν ἄδειπνος ἂν συναρμόττοι. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος τῶν μὲν γὰρ μεστῶν γρυπή ή γαστήρ γίγνεται, των δε άδείπνων σιμή. καὶ ὁ Χρυσάντας ἔφη, Ψυχρῷ δ' αν βασιλεί πρὸς τῶν θεῶν ἔχοις ἄν εἰπεῖν ποία τις συνοίσει; ἐνταῦθα

μέν δὴ ὅ τε Κῦρος ἐξεγέλασε καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως. γελώντων δὲ ἄμα εἶπεν ὁ Ὑστάσπας, Πολύ γ', ἔφη, μάλιστα τούτου σε, ὧ Κῦρε, ζηλῶ ἐν τῆ βασιλεία. Τίνος; ἔφη ὁ Κῦρος. Ὅτι δύνασαι καὶ ψυχρὸς ὧν γέλωτα παρέχειν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Ἔπειτα οὐκ ἄν πρίαιό γε παμπόλλου ὤστε σοὶ ταῦτ' εἰρῆσθαι, καὶ ἀπαγγελθῆναι παρ' ἡ εὐδοκιμεῖν βούλει ὅτι ἀστεῖος εἶ; καὶ ταῦτα μὲν δὴ οὕτω διεσκώπτετο.

He provides presents for his friends - for Hystaspes a wife.

18. Μετὰ δὲ ταῦτα Τιγράνη μὲν ἐξήνεγκε γυναικεῖον κόσμον, καὶ ἐκέλευσε τῆ γυναικὶ δοῦναι, ὅτι ἀνδρείως

συνεστρατεύετο τῷ ἀνδρί, ᾿Αρταβάζῷ δὲ χρυσοῦν ἔκπωμα, τῷ δ᾽ Ὑρκανίῷ ἴππον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ ἐδωρήσατο. Σοὶ δέ, ἔφη, ὧ Γωβρύα, τὸ δώσω ἄνδρα τῆ θυγατρί. Οὐκοῦν ἐμέ, ἔφη ὁ Ὑστάσπας, δώσεις, ἴνα καὶ τὰ συγγράμματα λάβω. Ἦ καὶ ἔστι σοι, ἔφη ὁ Κῦρος, οὐσία ἀξία τῶν τῆς παιδός; Νὴ Δί᾽, ἔφη, πολλαπλασίων μὲν οὖν χρημάτων. Καὶ ποῦ, ἔφη ὁ Κῦρος, ἔστι σοι αὖτη ἡ οὐσία; Ἐνταῦθα, ἔφη, ὅπουπερ καὶ σὰ κάθησαι φίλος ὢν ἐμοί. ᾿Αρκεῖ μοι,

OLD PERSIAN SILVER COIN.

ἔφη ὁ Γωβρύας · καὶ εὐθὺς ἐκτείνας τὴν δεξιὰν Δίδου,
25 ἔφη, ὦ Κῦρε · δέχομαι γάρ. καὶ ὁ Κῦρος λαβὼν τὴν
τοῦ 'Υστάσπου δεξιὰν ἔδωκε τῷ Γωβρύᾳ, ὁ δ' ἐδέξατο.
ἐκ δὲ τούτου πολλὰ καὶ καλὰ ἔδωκε δῶρα τῷ 'Υστά-

σπα, ὅπως τῆ παιδὶ πέμψειε· Χρυσάνταν δ' ἐφίλησε προσαγαγόμενος. καὶ ὁ ᾿Αρτάβαζος εἶπε, Μὰ Δί', ἔφη, ὧ Κῦρε, οὐχ ὁμοίου γε χρυσοῦ ἐμοί τε τὸ ἔκπωμα δέδωκας καὶ Χρυσάντα τὸ δῶρον. ᾿Αλλὰ καὶ σοί, ἔφη, δώσω. ἐπήρετο ἐκεῖνος Πότε; Εἰς τριακοστόν, ἔφη, ἔτος. ʿΩς ἀναμενοῦντος, ἔφη, καὶ οὐκ ἀποθανουμένου οὕτω παρασκευάζου. καὶ τότε μὲν δὴ οὕτως ἔληξεν ἡ σκηνή· ἐξανισταμένων δ' αὐτῶν ἐξανεστη καὶ ὁ Κῦρος καὶ συμπρούπεμψεν αὐτοὺς ἐπὶ τὰς θύρας.

Cyrus determines to go to Persia — Cyaxares gives him his daughter in marriage.

19. Ἡνίκα δὲ ἤδη αὐτῷ ἐδόκει καλῶς ἔχειν τὰ ἐν Βαβυλώνι ώς καὶ ἀποδημείν, συνεσκευάζετο τὴν είς Πέρσας πορείαν καὶ τοῖς ἄλλοις παρήγγειλεν ἐπεὶ δ' ἐνόμισεν ίκανὰ ἔχειν ὧν ὤετο δεήσεσθαι, οὕτω δὴ 15 ἀνεζεύγνυ. ἐπεὶ δὲ πορευόμενοι γίγνονται κατὰ τὴν Μηδικήν, τρέπεται ὁ Κῦρος πρὸς Κυαξάρην. ἐπεὶ δὲ ησπάσαντο άλλήλους, πρώτον μεν δη δ Κύρος εἶπε τῷ Κυαξάρη ὅτι οἶκος αὐτῷ ἐξηρημένος εἴη ἐν Βαβυλῶνι καὶ ἀρχεῖα, ὅπως ἔχη καὶ ὅταν ἐκεῖσε ἔλθη εἰς οἰκεῖα 20 κατάγεσθαι · ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλα δῶρα ἔδωκεν αὐτῷ πολλά καὶ καλά. ὁ δὲ Κυαξάρης ταῦτα μὲν ἐδέχετο, προσέπεμψε δε αὐτῷ τὴν θυγατέρα στέφανόν τε χρυσοῦν καὶ ψέλια φέρουσαν καὶ στρεπτὸν καὶ στολὴν Μηδικήν ώς δυνατὸν καλλίστην. καὶ ή μὲν δὴ παῖς 25 ἐστεφάνου τὸν Κῦρον, ὁ δὲ Κυαξάρης εἶπε, Δίδωμι δέ σοι, έφη, ὧ Κῦρε, καὶ αὐτὴν ταύτην γυναῖκα, ἐμὴν

οὖσαν θυγατέρα· καὶ ὁ σὸς δὲ πατὴρ ἔγημε τὴν τοῦ ἐμοῦ πατρὸς θυγατέρα, ἐξ ῆς σὰ ἐγένου· αὕτη δ' ἐστὶν ῆν σὰ πολλάκις παῖς ὧν ὅτε παρ' ἡμῖν ἦσθα ἐτιθηνήσω· καὶ ὁπότε τις ἐρωτῷη αὐτὴν τίνι γαμοῖτο, 5 ἔλεγεν ὅτι Κύρῳ· ἐπιδίδωμι δὲ αὐτῆ ἐγὼ καὶ φερνὴν Μηδίαν τὴν πᾶσαν· οὐδὲ γὰρ ἔστι μοι ἄρρην παῖς. ὁ μὲν οὕτως εἶπεν· ὁ δὲ Κῦρος ἀπεκρίνατο, ᾿Αλλ', ὧ Κυαξάρη, τό τε γένος ἐπαινῶ καὶ τὴν παῖδα καὶ τὰ δῶρα· βούλομαι δέ, ἔφη, σὰν τῆ τοῦ πατρὸς γνώμη καὶ τῆ τῆς μητρὸς ταῦτά σοι συναινέσαι. εἶπε μὲν οὖν οὕτως ὁ Κῦρος, ὅμως δὲ τῆ παιδὶ πάντα ἐδωρήσατο ὁπόσα ῷετο καὶ τῷ Κυαξάρη χαριεῖσθαι. ταῦτα δὲ ποιήσας εἰς Πέρσας ἐπορεύετο.

His reception at Persia - he returns to Media and marries.

20. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τοῖς Περσῶν ὁρίοις ἐγένετο πορευό
15 μενος, τὸ μὲν ἄλλο στράτευμα αὐτοῦ κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς φίλοις εἰς τὴν πόλιν ἐπορεύετο, ἱερεῖα μὲν ἄγων ὡς πᾶσι Πέρσαις ἱκανὰ θύειν τε καὶ ἑστιᾶσθαι · δῶρα δ' ἦγεν οῗα μὲν ἔπρεπε τῷ πατρὶ καὶ τῆ μητρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις φίλοις, οῗα δ' ἔπρεπεν ἀρχαῖς

20 καὶ γεραιτέροις καὶ τοῖς ὁμοτίμοις πᾶσιν · ἔδωκε δὲ καὶ πᾶσι Πέρσαις καὶ Περσίσιν ὅσαπερ καὶ νῦν ἔτι δίδωσιν ὅτανπερ ἀφίκηται βασιλεὺς εἰς Πέρσας. ἐκ δὲ τούτου συνέλεξε Καμβύσης τοὺς γεραιτέρους Περσῶν καὶ τὰς ἀρχάς, οἵπερ τῶν μεγίστων κύριοί εἰσι ·

25 παρεκάλεσε δὲ καὶ Κῦρον, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

*Ανδρες Πέρσαι καὶ σύ, ὧ Κῦρε, ἐγὼ ἀμφοτέροις ὑμιν εἰκότως εἴνους εἰμί ὑμῶν μὲν γὰρ βασιλεύω,

σὺ δέ, ὧ Κῦρε, παῖς ἐμὸς εἶ. δίκαιος οὖν εἰμι, ὅσα γιγνώσκειν δοκῶ ἀγαθὰ ἀμφοτέροις, ταῦτα εἰς τὸ μέσον λέγειν. τὰ μὲν γὰρ παρελθόντα ὑμεῖς μὲν Κύρον ηθέήσατε στράτευμα δόντες καὶ ἄρχοντα τού-5 του αὐτὸν καταστήσαντες, Κῦρος δὲ ἡγούμενος τούτου συν θεοίς ευκλεείς μεν υμάς, & Πέρσαι, εν πάσιν άνθρώποις ἐποίησεν, ἐντίμους δ' ἐν τῆ ᾿Ασία πάση · τῶν δὲ συστρατευσαμένων αὐτῷ τοὺς μὲν ἀρίστους καὶ πεπλούτικε, τοῖς δὲ πολλοῖς μισθὸν καὶ τροφὴν 10 παρεσκεύακεν : ίππικον δε καταστήσας Περσών πεποίηκε Πέρσαις καὶ πεδίων εἶναι μετουσίαν. ἢν μὲν οὖν καὶ τὸ λοιπὸν οὕτω γιγνώσκητε, πολλών καὶ άγαθων αἴτιοι ἀλλήλοις ἔσεσθε εἰ δὲ ἢ σύ, ὧ Κῦρε, έπαρθεὶς ταις παρούσαις τύχαις ἐπιχειρήσεις καὶ Περ-15 σων ἄρχειν ἐπὶ πλεονεξία ὤσπερ των ἄλλων, ἡ ὑμεῖς, ὧ πολίται, φθονήσαντες τούτω της δυνάμεως καταλύειν πειράσεσθε τοῦτον τῆς ἀρχῆς, εὖ ἴστε ὅτι ἐμποδὼν άλλήλοις πολλών καὶ άγαθών ἔσεσθε. ώς οὖν μὴ ταῦτα γίγνηται, ἀλλὰ τάγαθά, ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη, θύσαν-20 τας ύμας κοινή και θεούς έπιμαρτυραμένους συνθέσθαι, σὲ μέν, ὧ Κῦρε, ἦν τις ἐπιστρατεύηται χώρα Περσίδι ή Περσών νόμους διασπάν πειράται, βοηθήσειν παντί σθένει, ύμας δέ, ω Πέρσαι, ήν τις ή άρχης Κῦρον ἐπιχειρῆ καταπαύειν ἢ ἀφίστασθαί τις τῶν 25 ύποχειρίων, βοηθήσειν καὶ ύμιν αὐτοίς καὶ Κύρφ καθ' ο τι αν έπαγγέλλη. καὶ έως μεν αν έγω ζω, έμη γίγνεται ή έν Πέρσαις βασιλεία δταν δ' έγω τελευτήσω, δηλον ότι Κύρου, έαν ζη. καὶ όταν μέν οδτος αφίκηται είς Πέρσας, όσίως αν ύμιν έχοι τοῦτον

v, 22-vi, 16]

θύειν τὰ ἱερὰ ὑπὲρ ὑμῶν ἄπερ νῦν ἐγὰ θύω · ὅταν δ'
οῧτος ἔκδημος ἢ, καλῶς ἂν οἶμαι ὑμῖν ἔχειν εἰ ἐκ τοῦ
γένους ὃς ἂν δοκἢ ὑμῖν ἄριστος εἶναι, οῧτος τὰ τῶν
θεῶν ἀποτελοίη. ταῦτα εἰπόντος Καμβύσου συνέδοξε

5 Κύρφ τε καὶ τοῖς Περσῶν τέλεσι· καὶ συνθέμενοι ταῦτα τότε καὶ θεοὺς ἐπιμαρτυράμενοι οὖτω καὶ νῦν ἔτι διαμένουσι ποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους Πέρσαι τε καὶ βασιλεύς. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπήει ὁ Κῦρος.

'Ως δ' ἀπιων ἐγένετο ἐν Μήδοις, συνδόξαν τῷ πατρὶ καὶ τῆ μητρὶ γαμεῖ τὴν Κυαξάρου θυγατέρα, ἣς ἔτι καὶ νῦν λόγος ὡς παγκάλης γενομένης. γήμας δ' εὐθὺς ἔχων ἀνεζεύγνυ.

He institutes the custom of an annual progress through the kingdom — a scheme for quick communication.

21. Κατενοήσαμεν δὲ καὶ τοῦτο ὅτι Κύρου κατάρξαντος, ὥς φασι, καὶ νῦν ἔτι διαμένει · ἐφοδεύει γὰρ τις τῶν σατραπῶν ἐπικουρίας δέηται, ἐπικουρῆ, ἢν δέ τις τῶν σατραπῶν ἐπικουρίας δέηται, ἐπικουρῆ, ἢν δέ τις ὑβρίζη, σωφρονίζη, ἢν δέ τις ἢ δασμῶν φορᾶς ἀμελῆ ἢ τῶν ἐνοίκων φυλακῆς ἢ ὅπως ἡ χώρα ἐνεργὸς ἢ ἢ ἄλλο τι τῶν τεταγμένων παραλίπη, ταῦτα πάντα κατευτρεπίζη · ἢν δὲ μὴ δύνηται, βασιλεῦ ἀπαγγέλλη · ὁ δὲ ἀκούων βουλεύεται περὶ τοῦ ἀτακτοῦντος. καὶ οἱ πολλάκις λεγόμενοι ὅτι βασιλέως νίὸς καταβαίνει, βασιλέως ἀδελφός, βασιλέως ὀφθαλμός, καὶ ἐνίοτε οὐκ ἐκφαινόμενοι, οῦτοι τῶν ἐφόδων ες εἰσίν · ἀποτρέπεται γὰρ ἔκαστος αὐτῶν ὁπόθεν ἃν βασιλεὺς κελεύη.

Κατεμάθομεν δε αὐτοῦ καὶ ἄλλο μηχάνημα πρὸς τὸ μέγεθος της ἀρχης, έξ οδ ταχέως ήσθάνετο καὶ τὰ πάμπολυ ἀπέχοντα ὅπως ἔχοι. σκεψάμενος γὰρ πόσην αν όδον ίππος κατανύτοι της ημέρας έλαυ-5 νόμενος ὤστε διαρκείν, ἐποιήσατο ἱππῶνας τοσοῦτον διαλείποντας καὶ ἴππους ἐν αὐτοῖς κατέστησε καὶ τους έπιμελομένους τούτων, και ἄνδρα ἐφ' έκάστω των τόπων έταξε τον έπιτήδειον παραδέχεσθαι τά φερόμενα γράμματα καὶ παραδιδόναι καὶ παραλαμ-10 βάνειν τοὺς ἀπειρηκότας ἵππους καὶ ἀνθρώπους καὶ άλλους πέμπειν νεαλείς · έστι δ' ότε οὐδε τὰς νύκτας φασὶν ἴστασθαι ταύτην τὴν πορείαν, ἀλλὰ τῷ ἡμερινῷ άγγέλω τὸν νυκτερινὸν διαδέχεσθαι. τούτων δὲ οὕτω γιγνομένων φασί τινες θαττον τῶν γεράνων ταύτην 15 την πορείαν ανύτειν εί δε τοῦτο ψεύδονται, αλλ' ότι γε τῶν ἀνθρωπίνων πεζή πορειῶν αὕτη ταχίστη, τοῦτο εὔδηλον. ἀγαθὸν δὲ ὡς τάχιστα ἔκαστον αίσθανόμενον ώς τάχιστα επιμέλεσθαι.

Cyrus assembles his army at Babylon — extent of his kingdom.

22. Ἐπεὶ δὲ περιῆλθεν ὁ ἐνιαυτός, συνήγειρε στρατιὰν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ λέγεται αὐτῷ γενέσθαι εἰς δώδεκα μὲν ἱππέων μυριάδας, εἰς δισχίλια δὲ ἄρματα δρεπανηφόρα, πεζῶν δὲ εἰς μυριάδας ἑξήκοντα. ἐπεὶ δὲ ταῦτα συνεσκεύαστο αὐτῷ, ὥρμα δὴ ταύτην τὴν στρατείαν ἐν ἢ λέγεται καταστρέψασθαι πάντα τὰ ²5 ἔθνη ὅσα Συρίαν ἐκβάντι οἰκεῖ μέχρι Ἐρυθρᾶς θαλάττης. μετὰ δὲ ταῦτα ἡ εἰς Αἴγυπτον στρατεία λέγεται γενέσθαι καὶ καταστρέψασθαι Αἴγυπτον. καὶ

έκ τούτου τὴν ἀρχὴν ὅριζεν αὐτῷ πρὸς ἔω μὲν ἡ Ἐρυθρὰ θάλαττα, πρὸς ἄρκτον δὲ ὁ Εὔξεινος πόντος, πρὸς ἑσπέραν δὲ Κύπρος καὶ Αἴγυπτος, πρὸς μεσημβρίαν δὲ Αἰθιοπία. τούτων δὲ τὰ πέρατα τὰ μὲν διὰ θάλς πος, τὰ δὲ διὰ ψῦχος, τὰ δὲ διὰ ὕδωρ, τὰ δὲ διὰ ἀνυδρίαν δυσοίκητα. αὐτὸς δ' ἐν μέσῷ τούτων τὴν δίαιταν ποιησάμενος, τὸν μὲν ἀμφὶ τὸν χειμῶνα χρόνον διῆγεν ἐν Βαβυλῶνι ἑπτὰ μῆνας αὔτη γὰρ ἀλεεινὴ ἡ χώρα τὸν δὲ ἀμφὶ τὸ ἔαρ τρεῖς μῆνας ἐν ἐν Σούσοις τὴν δὲ ἀκμὴν τοῦ θέρους δύο μῆνας ἐν Ἐκβατάνοις οὔτω δὴ ποιοῦντ' αὐτὸν λέγουσιν ἐν ἐαρινῷ θάλπει καὶ ψύχει διάγειν ἀεί.

Cyrus is warned in a dream that his end is near—he prepares for death.

23. Οὕτω δὲ τοῦ αἰῶνος προκεχωρηκότος, μάλα δὴ πρεσβύτης ὢν ὁ Κῦρος ἀφικνεῖται εἰς Πέρσας τὸ τροβουρον ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς. καὶ ὁ μὲν πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ πάλαι δὴ ὥσπερ εἰκὸς ἐτετελευτήκεσαν αὐτῷ · ὁ δὲ Κῦρος ἔθυσε τὰ νομιζόμενα ἱερὰ καὶ τοῦ χοροῦ ἡγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια καὶ τὰ δῶρα πᾶσι διέδωκεν ὥσπερ εἰώθει. κοιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ τος ἡ κατὰ ἄνθρωπον εἰπεῖν, Συσκευάζου, ὧ Κῦρε · ἤδη γὰρ εἰς θεοὺς ἄπει. τοῦτο δὲ ἰδὼν τὸ ὄναρ ἐξηγέρθη καὶ σχεδὸν ἐδόκει εἰδέναι ὅτι τοῦ βίου ἡ τελευτὴ παρείη. εὐθὺς οὖν λαβὼν ἱερεῖα ἔθυε Διί τε πατρώω καὶ Ἡλίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὡς Πέρσαι θύουσιν, ὧδε ἐπευχόμενος, Ζεῦ πατρῷε καὶ Πέρσαι θύουσιν, ὧδε ἐπευχόμενος, Ζεῦ πατρῷε καὶ

Ψλιε καὶ πάντες θεοί, δέχεσθε τάδε καὶ τελεστήρια πολλών καὶ καλών πράξεων καὶ χαριστήρια ότι έσημήνατέ μοι καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρανίοις σημείοις καὶ ἐν οἰωνοῖς καὶ ἐν φήμαις ἄ τ' ἐχρῆν ποιεῖν καὶ ἃ 5 οὐκ ἐχρῆν. πολλὴ δ' ὑμῖν χάρις ὅτι κἀγὼ ἐγίγνωσκον την ύμετέραν έπιμέλειαν καὶ οὐδεπώποτε έπὶ ταῖς εὐτυχίαις ύπερ ἄνθρωπον εφρόνησα. αἰτοῦμαι δ' ύμᾶς δοῦναι καὶ νῦν παισὶ μὲν καὶ γυναικὶ καὶ φίλοις καὶ πατρίδι εὐδαιμονίαν, έμοὶ δὲ οδόνπερ αἰῶνα δεδώκατε, το τοιαύτην καὶ τελευτήν δοῦναι. ὁ μὲν δή τοιαῦτα ποιήσας καὶ οἴκαδε ἐλθὼν ἔδοξεν ἡδέως ἀναπαύσεσθαι καὶ κατεκλίνη. ἐπεὶ δὲ ώρα ἦν, οἱ τεταγμένοι προσιόντες λούσασθαι αὐτὸν ἐκέλευον. ὁ δ' ἔλεγεν ὅτι ἡδέως άναπαύοιτο. οἱ δ' αὖ τεταγμένοι, ἐπεὶ ὤρα ἦν, δεῖ-15 πνον παρετίθεσαν τῷ δὲ ἡ ψυχὴ σῖτον μὲν οὐ προσίετο, διψην δ' έδόκει, καὶ ἔπιεν ήδέως. ώς δὲ καὶ τῆ ύστεραία συνέβαινεν αὐτῷ ταὐτὰ καὶ τῆ τρίτη, ἐκάλεσε τους παίδας οί δ' έτυχον συνηκολουθηκότες αὐτῷ καὶ ὄντες ἐν Πέρσαις · ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς 20 φίλους καὶ τὰς Περσῶν ἀρχάς παρόντων δὲ πάντων ήρχετο τοιοῦδε λόγου.

His address to his family and friends.

24. Παίδες έμοὶ καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἐμοὶ μὲν τοῦ βίου τὸ τέλος ἦδη πάρεστιν· ἐκ πολλῶν τοῦτο σαφῶς γιγνώσκω· ὑμᾶς δὲ χρή, ὅταν τελευτήσω, ὡς 25 περὶ εὐδαίμονος ἐμοῦ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν πάντα. ἐγὰ γὰρ παῖς τε ὧν τὰ ἐν παισὶ νομιζόμενα καλὰ δοκῶ κεκαρπῶσθαι, ἐπεί τε ἤβησα, τὰ ἐν νεανίσκοις,

τέλειός τε ἀνὴρ γενόμενος τὰ ἐν ἀνδράσι · σὺν τῷ χρόνω τε προϊόντι ἀεὶ συναυξανομένην ἐπιγιγνώσκειν έδόκουν καὶ τὴν ἐμὴν δύναμιν, ἄστε καὶ τοὐμὸν γῆρας οὐδεπώποτε ήσθόμην της έμης νεότητος ἀσθενέστερον 5 γιγνόμενον, καὶ οὖτ' ἐπιχειρήσας οὖτ' ἐπιθυμήσας οἶδα ότου ήτύχησα. καὶ τοὺς μὲν φίλους ἐπείδον δι' ἐμοῦ εὐδαίμονας γενομένους, τοὺς δὲ πολεμίους ὑπ' ἐμοῦ δουλωθέντας · καὶ τὴν πατρίδα πρόσθεν ἰδιωτεύουσαν έν τη 'Ασία νθν προτετιμημένην καταλείπω · ὧν τ' 10 έκτησάμην οὐδὲν ὅ τι οὐ διεσωσάμην. καὶ τὸν μὲν παρελθόντα χρόνον ἔπραττον οὖτως ὤσπερ ηὐχόμην. φόβος δέ μοι συμπαρομαρτών μή τι έν τῷ ἐπιόντι χρόνω η ίδοιμι η ακούσαιμι η πάθοιμι χαλεπόν, ούκ εία τελέως με μέγα φρονείν ούδ' εύφραίνεσθαι 15 έκπεπταμένως. νῦν δ' ἢν τελευτήσω, καταλείπω μὲν ύμας, ω παίδες, ζωντας ούσπερ έδοσάν μοι οί θεοί γενέσθαι καταλείπω δε πατρίδα καὶ φίλους εὐδαιμονοθντας · ώστε πως οὐκ ἂν ἐγω δικαίως μακαριζόμενος τὸν ἀεὶ χρόνον μνήμης τυγχάνοιμι; δεῖ δὲ 20 καὶ τὴν βασιλείαν με ήδη σαφηνίσαντα καταλιπεῖν ώς αν μη αμφίλογος γενομένη πράγματα ύμιν παράσχη. έγω δ' οὖν φιλω μεν ἀμφοτέρους ὑμῶς ὁμοίως, ὧ παίδες τὸ δὲ προβουλεύειν καὶ τὸ ἡγείσθαι ἐφ' ο τι αν καιρός δοκή είναι, τούτο προστάττω τώ προ-25 τέρφ γενομένφ καὶ πλειόνων κατὰ τὸ εἰκὸς ἐμπείρφ. έπαιδεύθην δὲ καὶ αὐτὸς οὕτως ὑπὸ τῆσδε τῆς ἐμῆς τε καὶ ὑμετέρας πατρίδος, τοῖς πρεσβυτέροις οὐ μόνον άδελφοῖς άλλὰ καὶ πολίταις καὶ όδῶν καὶ θάκων καὶ λόγων ὑπείκειν, καὶ ὑμᾶς δέ, ὧ παίδες, οὕτως ἐξ ἀρχῆς

έπαίδευον, τοὺς μεν γεραιτέρους προτιμαν, τῶν δὲ νεωτέρων προτετιμήσθαι · ώς οὖν παλαιὰ καὶ εἰθισμένα καὶ ἔννομα λέγοντος ἐμοῦ οὕτως ἀποδέχεσθε. καὶ σὺ μέν, ὧ Καμβύση, τὴν βασιλείαν ἔχε, θεῶν τε 5 διδόντων καὶ έμοῦ ὄσον έν έμοί σοὶ δ', ὧ Ταναοξάρη, σατράπην είναι δίδωμι Μήδων τε καὶ Αρμενίων καὶ τρίτων Καδουσίων · ταῦτα δέ σοι διδούς νομίζω ἀρχὴν μεν μείζω καὶ τοὔνομα τῆς βασιλείας τῷ πρεσβυτέρω καταλιπείν, εὐδαιμονίαν δὲ σοὶ ἀλυποτέραν. ὁποίας 10 μεν γαρ ανθρωπίνης εύφροσύνης επιδεής έσει ούχ όρῶ · ἀλλὰ πάντα σοι τὰ δοκοῦντα ἀνθρώπους εὐφραίνειν παρέσται. τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων τε ἐρᾶν καὶ τὸ πολλὰ μεριμνᾶν καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχίαν έχειν κεντριζόμενον ύπὸ τῆς πρὸς τάμὰ ἔργα φιλονι-15 κίας καὶ τὸ ἐπιβουλεύειν καὶ τὸ ἐπιβουλεύεσθαι, ταῦτα τῷ βασιλεύοντι ἀνάγκη σοῦ μᾶλλον συμπαρομαρτείν, α σάφ' ἴσθι τοῦ εὐφραίνεσθαι πολλας ἀσχολίας παρέχει.

He urges upon the brothers the importance of union and concord.

25. Οἶσθα μὲν οὖν καὶ σύ, ὧ Καμβύση, ὅτι οὐ τόδε τὸ χρυσοῦν σκῆπτρον τὸ τὴν βασιλείαν διασῶζόν ἐστιν, ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι σκῆπτρον βασιλεῦσιν ἀληθέστατον καὶ ἀσφαλέστατον. πιστοὺς δὲ μὴ νόμιζε φύεσθαι ἀνθρώπους πασι γὰρ ἂν οἱ αὐτοὶ πιστοὶ φαίνοιντο, ὥσπερ καὶ τἄλλα τὰ πεφυκότα πασι τὰ αὐτὰ φαίνεται ἀλλὰ τοὺς πιστοὺς τίθεσθαι δεῖ ἔκαστον ἑαυτῷ ἡ δὲ κτῆσις αὐτῶν ἔστιν οὐδαμῶς σὺν τῆ βίᾳ, ἀλλὰ μαλλον σὺν τῆ εὐεργεσίᾳ. εἰ οὖν

καὶ ἄλλους τινὰς πειράσει συμφύλακας της βασιλείας ποιείσθαι μηδαμόθεν πρότερον ἄρχου ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμόθεν γενομένου. καὶ πολίταί τοι ἄνθρωποι άλλοδαπών οἰκειότεροι καὶ σύσσιτοι ἀποσκήνων · οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ 5 αὐτοῦ σπέρματος φύντες καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς τραφέντες καὶ ἐν τῆ αὐτῆ οἰκία αὐξηθέντες καὶ ὑπὸ των αὐτων γονέων ἀγαπώμενοι καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προσαγορεύοντες, πῶς οὐ πάντων οὖτοι οἰκειότατοι; μὴ οὖν ἃ οἱ θεοὶ ὑφήγηνται 10 αγαθα είς οἰκειότητα άδελφοῖς μάταιά ποτε ποιήσητε, άλλ' έπὶ ταῦτα εὐθὺς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα. καὶ οὖτως ἀεὶ ἀνυπέρβλητος ἄλλοις ἔσται ἡ ὑμετέρα φιλία. έαυτοῦ τοι κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ τίνι γαρ άλλω άδελφὸς μέγας ὧν οὕτω καλὸν ὡς άδελφῷ; 15 τίς δ' ἄλλος τιμήσεται δι' ἄνδρα μέγα δυνάμενον οὕτως ώς άδελφός; τίνα δε φοβήσεταί τις άδικεῖν άδελφοῦ μεγάλου ὄντος οὖτως ώς τὸν ἀδελφόν; μήτε οὖν θᾶττον μηδείς σοῦ τούτω ύπακουέτω μήτε προθυμότερον παρέστω· οὐδενὶ γὰρ οἰκειότερα τὰ τούτου οὔτε ἀγαθὰ 20 οὖτε δεινὰ ἢ σοί. ἐννόει δὲ καὶ τάδε τίνι χαρισάμενος έλπίσαις αν μειζόνων τυχείν ή τούτω; τίνι δ' αν βοηθήσας ισχυρότερον σύμμαχον ἀντιλάβοις; τίνα δ' αἴσχιον μὴ φιλεῖν ἢ τὸν ἀδελφόν; τίνα δὲ άπάντων κάλλιον προτιμάν ή τον άδελφόν; μόνου τοι, 25 ὧ Καμβύση, πρωτεύοντος ἀδελφοῦ παρ' ἀδελφῷ οὐδὲ φθόνος παρὰ τῶν ἄλλων ἐφικνεῖται. ἀλλὰ πρὸς θεῶν πατρώων, ὧ παίδες, τιματε ἀλλήλους, εἴ τι καὶ τοῦ έμοι χαρίζεσθαι μέλει ύμιν ούτως γάρ ποιούντες καί έμε πολύ δή τιμήσετε.

His last wishes—he bids them farewell and dies.

26. Μετὰ μέντοι θεούς καὶ ἀνθρώπων τὸ πᾶν γένος τὸ ἀεὶ ἐπιγιγνόμενον αἰδεῖσθε · οὐ γὰρ ἐν σκότω ὑμᾶς οί θεοὶ ἀποκρύπτονται, ἀλλ' ἐμφανῆ πᾶσιν ἀνάγκη ἀεὶ ζην τὰ ὑμέτερα ἔργα· ἃ ην μὲν καθαρὰ καὶ ἔξω τῶν 5 αδίκων φαίνηται, δυνατούς ύμας εν πασιν ανθρώποις αναδείξει εί δε είς αλλήλους αδικόν τι φρονήσετε, έκ πάντων ανθρώπων τὸ αξιόπιστοι είναι αποβαλείτε. ούδεις γαρ αν έτι πιστεύσαι δύναιτο ύμιν, ούδ' εί πάνυ προθυμοῖτο, ίδων ἀδικούμενον τὸν μάλιστα φιλία προσ-10 ήκοντα. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ὑμᾶς ἱκανῶς διδάσκω οἴους χρη πρὸς ἀλλήλους εἶναι· εἰ δὲ μή, καὶ παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε αύτη γάρ άρίστη διδασκαλία. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ διαγεγένηνται φίλοι μὲν γονείς παισί, φίλοι δὲ ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς · ήδη δέ τινες 15 τούτων καὶ ἐναντία ἀλλήλοις ἔπραξαν · ὁποτέροις αν οὖν αἰσθάνησθε τὰ πραχθέντα συνενεγκόντα, ταῦτα δή αίρούμενοι ὀρθώς αν βουλεύοισθε. καὶ τούτων μεν ίσως ήδη άλις. το δ' έμον σώμα, ὧ παίδες, ὅταν τελευτήσω, μήτε έν χρυσφ θητε μήτε έν άργύρφ μήτε 20 ἐν ἄλλφ μηδενί, ἀλλὰ τῆ γῆ ώς τάχιστα ἀπόδοτε. τί γὰρ τούτου μακαριώτερον τοῦ γῆ μιχθηναι, ἡ πάντα μέν τὰ καλά, πάντα δὲ τάγαθὰ φύει τε καὶ τρέφει; έγω δε και άλλως φιλάνθρωπος έγενόμην και νῦν ήδέως αν μοι δοκώ κοινωνήσαι του εὐεργετούντος 25 ἀνθρώπους. ἀλλὰ γὰρ ἤδη, ἔφη, ἐκλείπειν μοι φαίνεται ή ψυχὴ ὅθενπερ, ὡς ἔοικε, πᾶσιν ἄρχεται ἀπολείπουσα. εἴ τις οὖν ὑμῶν ἢ δεξιᾶς βούλεται τῆς έμης ἄψασθαι η ὄμμα τουμον ζωντος έτι προσιδείν έθέλει, προσίτω · ὅταν δ' ἐγὰ ἐγκαλύψωμαι, αἰτοῦμαι ὑμᾶς, ὧ παιδες, μηδεὶς ἔτ' ἀνθρώπων τοὐμὸν σῶμα ιδέτω, μηδ' αὐτοὶ ὑμεις. Πέρσας μέντοι πάντας καὶ τοὺς συμμάχους ἐπὶ τὸ μνῆμα τοὐμὸν παρακαλείτε συνησθησομένους ἐμοὶ ὅτι ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη ἔσομαι, ὡς μηδὲν ἄν ἔτι κακὸν παθειν, μήτε ἢν μετὰ τοῦ θείου γένωμαι μήτε ἢν μηδὲν ἔτι ὧ· ὁπόσοι δ' ἄν ἔλθωσι, τούτους εὖ ποιήσαντες ὁπόσα ἐπ' ἀνδρὶ εὐδαίμονι νομίζεται ἀποπέμπετε. καὶ τοῦτο, ἔφη, μέμνησθέ μου τελευταιον, τοὺς φίλους εὐεργετοῦντες καὶ τοὺς ἐχθροὺς δυνήσεσθε κολάζειν. καὶ χαίρετε, ὧ φίλοι παιδες, καὶ τῆ μητρὶ ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ · καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε. ταῦτ' εἰπῶν καὶ πάντας δεξιωσάμενος ἐνεκαλύψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν.

TOMB OF CYRUS.

BLACK OBELISK FROM NIMROUD.

NOTES

The Cyropaedia differs from the Anabasis and Hellenica in being rather an historical romance than a real history. In relating the life of Cyrus and the founding of his empire, Xenophon has added to the true account much that is purely imaginary. In particular, the elaborate scheme for education and government with which the Cyropaedia opens, and from which perhaps it takes its name, resembles more the Spartan system than any Persian institution. On the whole, the book may be regarded not as an attempt to recount as history the life and times of the elder Cyrus, but rather as the ideal story of a good and wise king, whose bravery, prudence, and high sense of justice brought together many strong nations into one vast empire.

The pupil is advised, after finishing the Cyropaedia, to read the chapters on Media and Persia in Rawlinson's The Five Great Monarchies of the Ancient Eastern World.

The references are to the grammars of Hadley and Allen and Goodwin.

Page 7, line 1. ἡμῖν: ἐμοί. — κατελύθησαν, have been dissolved. H. 840; G. 1293.

- 2. ἄλλως πως . . . πολιτεύεσθαι, to live under some other form of government. What is a literal translation?
 - 4. ἀνήρηνται: from ἀν-αιρέω.
- 5, 6. oi $\mu \acute{\epsilon} \nu \ldots$ oi $\delta \acute{\epsilon}$, some \ldots others.
- ἄρχοντες διαγένωνται, have continued to reign. H. 981; G. 1580.
- 9, 10. τοὺς μέν . . . τοὺς δέ: cf. oi μέν . . . oi δέ, above.

- 13. ἄρχοντες: predicate.
- 15. ὧν: H. 741; G. 1109. ἐπιστατώσι: H. 913, 914. B; G. 1428, 1431.
- 16. ἄν . . . νομίζοιντο : Η. 901 ; G. 1421. 2.

Page 8, line 2. $\hat{\eta}$: not $\hat{\eta}$.

- 3. εὐθύνωσιν: Η. 914. Β; G. 1431. So also ἐπάγωσιν, ἀπείργωσι, βού-
 - 4. ὧν: H. 748; G. 1117.
- 5. καρποῖς: i.e. the milk, cheese, wool, etc., obtained from them. Dative after $\chi \rho \hat{\eta} \sigma \theta a \iota$.
 - 8. ήσθήμεθα: from αἰσθάνομαι.
 - 9. ως: ωστε, so as not to obey.

- 11. τοις ἄρχουσι, those who tend the herds; τοις ώφελουμένοις, those who enjoy the profits, the owners.
 - 14. έαυτῶν: Η. 741; G. 1109.
- 16. ἀνθρώπφ πεφυκότι, to man as he is by nature. What literally?
 - 20, 21. ἐκ τούτου: sc. χρόνου.
- 21. μετανοείν μὴ οὕτε . . ., to change my opinion (and think) that, etc.
 - 23. τοῦτο: τὸ ἀνθρώπων ἄρχειν.
- 24. ἴσμεν: from οἶδα. ἐθελήσαντας: ἐκόντας, paid a ready obedience. But translate also literally.
- 25. ἡμερῶν ὁδόν: Η. 729. d, 720; G. 1085. 5, 1062. καλ γάρ τοι, for truly.
- Page 9, line 1. διήνεγκε: from δια-φέρω. βασιλέων: Η. 749; G. 1120.
- παρειληφότων: from παραλαμβάνω, those who have received their rule from their forefathers.
 - 3. καίπερ ... ὄντων: concessive.
- 6. διαγένοιτο: cf. page 7, line 7, note.
- 12. ἐκόντων μὲν ἡγήσατο Μήδων: i.e. the Medes chose him of their own free will to be their king.
- 14. ἔχοι: δύναιτο. For the mood, see H. 872; G. 1327, 1328.
- 19. ἐφικέσθαι . . . φόβφ, to reach so great a part of the earth with the fear inspired by his name (lit. of himself).
- 22. τοῦ: with χαρίζεσθαι. Η. 959; G. 1547.
- 24. δσα: obj. of διελθεῖν (from διέρχομαι). Render as.
 - 25. nv, whether.

- **Page 10**, line 1. πατρός: in apposition with Kaμβύσου. H. 732. α, 750; G. 1094. 6, 1130. 2. So γένουs and μητρός, below.
- 4. Περσέως: son of Jupiter and Danaë. See classical dictionary.
- 7. ἡ δὲ Μανδάνη . . . θυγάτηρ: although Herodotus (I. 107) agrees with Xenophon, it is more probable that Cyrus was not at all related to Astyages, but lived at the Median court as a dependent prince, whose presence in Media was required as a pledge of his own state's good faith.
- 10. φῦναι, to have been by nature. Cf. πεφυκότι, page 8, line 16.
- 13. **είδος:** Η. 718; G. 1058. So ψυχήν.
- 21. ἔχων διαμνημονεύεται, he is recorded as having. H. 981; G. 1580.
- Page 11, line 2. ἔνθενπερ, at that point from which.
- 4. προλαβόντες, by anticipation. The idea is that it is better to prevent crime by educating the citizens than to depend upon the laws alone.
 - 5. τοιοῦτοι . . . οἶοι, such as.
- ἐλευθέρα, free (from the noise and bustle of trade).
 - 10. ἀπελήλανται: from ἀπ-ελαύνω.
- 12. διήρηται, is divided into. The perfect for present. H. 849. So also πεποίηται, above.
- 14, 15. τοις . . . γεγονόσι, those who have passed the age of military service.
 - 15. xúpas, quarters.
- 20. γυμνητικοίς ὅπλοις: ὅπλοις τῶν γυμνητῶν.
 - 22. προρρηθή: from προ-είπον. --

ἀπεῖναι: complementary, depending upon καλόν, honorable, proper.

26. ἀποδεικνύναι: παρέχειν.

Page 12, line 2. τὰ τεταγμένα, the duties assigned to them.

- 6. \$\eta\$, in what way, how.
- 9. διάγουσι μανθάνοντες, pass the time in learning. H. 981; G. 1580.
 - 11. μαθησόμενοι: notice the tense.
- 15. οἴων δὴ εἰκός, such as naturally occur.
- 18. ἐγκλήματος: H. 745; G. 1121. 22, 23. αν... ἔχειν: indir. disc. for αν ἔχοιντο. H. 872; G. 1327, 1328.
- 26, 27. παίδας . . . σωφροσύνην: H. 724; G. 1069.
- 27. μέγα δὲ συμβάλλεται, etc., and it contributes greatly to their learning self-control, that, etc.
- Page 13, line 6. ἐγκράτειαν γαστρὸς και ποτοῦ, temperance in eating and drinking. What is a literal translation?
 - 8. ἀφῶσιν: from ἀφ-ίημι.
- 11. ἄρτον: in apposition with σῖτον.
- 12. $\delta \psi o v$: strictly speaking, boiled meat, but frequently, as here, anything to eat as a relish with bread. $\kappa d \rho \delta a \mu o v$ was a kind of cress, which, with its seeds, was eaten like mustard.
- 17, 18. δέκα ἔτη ἀφ' οὖ . . . ἐξελ-θῶσι, for ten years after they go (i.e. graduate) from the class of boys.
- 21. ἐπιμελείας: gen. w. δείσθαι. H. 743; G. 1112.

- 21, 22. την ημέραν, in the dayime. H. 720; G. 1062.
- 26. τοῦ μηνός: Η. 759; G. 1136.
- 27. παρά, besides, as well.
- Page 14, line 1. τὸ μὲν, the one: obj. of ἀφείναι (from ἀφ-ίημι). τῷ δέ, the other. Elsewhere (De re equestri, xii. 12) Xenophon says: δύο παλτὰ μᾶλλον ἐπαινοῦμεν. και γὰρ ἐξαφεῖναι τὸ ἔτερον δυνατὸν τῷ ἐπισταμένφ, και τῷ λειπομένφ οἶόν τε χρῆσθαι και εἰς τὸ ἀντίον και εἰς τὰ πλάγια και εἰς τοὕμπροσθεν.
- 5. άληθεστάτη, truest, i.e. most useful.
- 13. φυλάξασθαι δὲ τὸ ἐπιφερόμενον, to guard themselves against the (beast) rushing upon them. Cf. Anab. I. ix. 6, καὶ ἄρκτον ποτὲ ἐπιφερομένην οὸκ ἔτρεσεν.
- 16. τάλλα: for τὰ άλλα, in other respects. H. 719; G. 1060.
 - 17. **äv** simply adds vagueness.
- 21. και ἄμφω . . ., and both these days they consider as but one, because, etc.
- 24, 25. δ τι ἃν θηράσωσιν, whatever they catch.
 - 25. εί δὲ μή: sc. θηράσωσί τι.
 - 27. **ἐπί**, with.
- 28. **ἡδύ**: neuter; how sweet a thing. Cf. Anab. II. v. 9, πᾶs δὲ ὅχλος φοβερός, φοβερώτατον δ' ἐρημία.

Page 15, line 1. διατρίβουσι: διάγουσι, page 12, line 9.

3. διαγωνιζόμενοι: notice that this participle is masculine, while the subject of the sentence is feminine. Why is it?

- 5. ὧσι: with ἐν ἢ ἄν, equivalent to ἐὰν ἕν τινι.
- 7. vûv: as adj., the now leader, i.e. the leader at the time.
 - 9. μένουσι: not indicative.
- 11. ἄλλο τι ὅσα, anything else that (lit. anything else as many as).
- 17, 18. ὅσα φρονούντων . . . ἐστί, in whatever (such things as are) is the duty of those who have discretion.
- 18. δυναμένων: cf. Anab. IV. v. 12, τὰ μὴ δυνάμενα τῶν ὑποζυγίων.
- 22. γράφονται ἔχοντες, painted as having. H. 981; G. 1580.
- 26. εἴησαν ἄν, would be, probably are. H. 872; G. 1327.

Page 16, line 3. ἔξω τῆς ἐαυτῶν: sc. χώρας, abroad.

- 4. θανάτου: Η. 746. b; G. 1133.
- 6. ἐλλίπη τι, fail in anything. H. 719; G. 1060.
- 7. οἱ φύλαρχοι: οἱ ἄρχοντες, page 11, line 22.
 - 12. βραχυτάτφ: sc. λόγφ.
- 15. ἀπελήλαται: cf. ἀπελήλανται, page 11, line 10.— τιμῶν καὶ ἀρχῶν: H. 748; G. 1117.
- 24. ἀρχῶν καὶ τιμῶν: Η. 737; G. 1097. 2.
 - 27. γίγνονται, reckoned, enrolled.

Page 17, line 2. $\hat{\eta}$: dat. fem. of δs, after χρώμενοι (=εὶ χρώντο).

- 6. ἡλίκων: Η. 749; G. 1120. διαφέρων ἐφαίνετο, evidently excelled. Cf. διαφέρειν ἐφαίνετο, seemed to excel. — εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν, in quickly learning.
- 8. μετεπέμψατο . . . αὐτῆς: see note to page 10, line 7.

- 12. ώς δὲ ἀφίκετο: probably at Ecbatana, where Astyages spent the greater part of the year.
- 13. ὄντα: with έγνω. Η. 982; G. 1588.
 - 14. οία δή, in as much as.
- 15. ἄν: take with ἀσπάζοιτο. συντεθραμμένος: from συν-τρέφω.
- 18. ὀφθαλμῶν ὑπογραφη̂...: it is said that the women of the Medes blackened the lower part of the eyelids with powdered antimony, which caused the eyes to appear larger and—to their minds—more beautiful.
- 19. προσθέτοις, put on, i.e. false. 20-26. Parenthetic; όρῶν δή takes up again the thread of the story, repeating ὀρῶν δή in line 17.

Page 18, line 4. ὅσων: = τ όσων ὅσους. Η. 994; G. 1031.

- 8. ἴππου χρυσοχαλίνου: cf. Anab. I. ii. 27, δώρα & νομίζεται παρὰ βασιλεῖ τίμια, ἵππον χρυσοχάλινον καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν καὶ ψέλια.
 - 9. $\epsilon l \omega \theta \epsilon \iota$: from $\xi \theta \omega$.
- 11. ὑπερ-έχαιρεν: = ὑπερ-ήδετο. Cf. Eng. was overjoyed.
- 19. ὅσα πράγματα, how much trouble.
- 22. **βρωμάτων**: Η. 742; G. 1102. Supply φασί οτ ἔφασαν With φάναι; so, too, with φάναι, ἐπερέσθαι, etc., on page 19.

Page 19, line 2. τὸ αὐτό, the same end.

- 11. ἄρτου: cf. note to line 22; so τινός, below.
 - 12. θίγης: from θιγγάνω.
 - 14. ὅτι πλέα . . . ἐγένετο, lit. that

it was full to you from them, i.e. that they had soiled it. $\pi\lambda\epsilon\alpha$ is the neuter plural of $\pi\lambda\epsilon\omega$ s.

- 16. ἀλλά: do not render but.
- 18. ἡμέρων: not from ἡμέρα. Supply κρέα.
- 22. λαβόντα τῶν κρεῶν: Η. 736; G. 1097.
 - 24. τοῦτο: sc. δίδωμι.

Page 20, line 4. προσάγειν: depends upon τιμήν; the honor to introduce. Cf. προσάγειν, below.— 'Αστυάγους: not acc. H. 743; G. 1112.

- 11. καθαρείως: i.e. without spilling any of the wine.
 - 15. πιείν: from πίνω.
 - 16. $\tau \acute{o} \nu := \tau o \hat{\nu} \tau o \nu$, Astyages.
- 24. ἀπόλωλας, you are lost. See ἀπ-όλλυμι.
 - 25. ἐκπίομαι: from ἐκ-πίνω.

Page 21, line 2. $\tau \circ \hat{v}$: take with $\lambda v \sigma v \tau \epsilon \lambda \epsilon \hat{v} v$. H. 960; G. 1548.

- 5. ἀπερρόφησας: from ἀπορ-ροφέω.
- 13. ἐκεκράγετε: 2 pl. pf. of κράζω, used as impf.
- 15. οὐκ ἀκροώμενοι . . ., and without hearing the singer you swore that he sang finely.
- 17. μὴ ὅπως: sc. οὐκ ἐδύνασθε. H. 1035. a; G. 1504.
 - 19. ἐπελέλησθε: from ἐπι-λανθάνω.
 - 21. δ: refers to τοῦτο.

Page 22, line 2. προσδραμεῖν: from $\pi \rho \sigma \sigma - \tau \rho \epsilon \chi \omega$.

4. δός μοι . . ., allow me to be his master. H. 741; G. 1109.

CYROPAEDIA - 14

- 8. ἐντυχεῖν, happen on, meet with, so have, get. τῷ ἀρίστῳ: H. 775; G. 1179.
- 26. τὰ πεζικά: accus. Η. 718; G. 1058.

Page 23, line 12. ἡμφίεσε: from ἀμφι-έννυμι.

- 15. αμφοτέροις: limits βέλτιον.
- 27. δίκαιον: predicate after εἶναι.

Page 24, line 7. συνεκέκρατο: from συγ-κεράννυμι.

- 9. ἔνδηλος ὧν ὅτι, showing that. Translate literally.
 - 10. τι: H. 718; G. 1058.
- 13. περὶ παντὸς ἐποιεῖτο, made it above everything, considered of highest importance. Cf. Anab. I. ix. 16; II. iv. 3.
 - 14. ὅ τι: accus.; cf. τι above.
- 15. ἀντέχειν μὴ οὐ χαρίζεσθαι, hold out against, i.e. refuse, to gratify. For μὴ οὐ, see H. 1034. a; G. 1615, 1616.
- 17. δήλος ἦν ὅτι: a personal construction where the English prefers an impersonal; it was evident that.

18. $\mu \dot{\eta}$ of: what light does the accent of $\mu \dot{\eta}$ throw on of? — $\dot{\epsilon} \kappa$ vuktós: = $\nu \nu \kappa \tau \dot{\delta} s$.

23-26. ἄμα μὲν . . . ἔτι δέ, partly . . . partly.

25. wv: H. 994; G. 1031.

26. πολλά, τοὺς παρόντας: Η. 724; G. 1069.

Page 25, line 1. ἀνηρώτα: from ἀνερωτάω.

9. ἔτι πλείω $(=\pi\lambda\epsilon lo\nu\alpha)$ αὐτοῦ ἀκούειν, to hear still more from

him. H. 742. c; G. 1103. Cf. Anab. I. ii. 5, ἐπεὶ ἤκουσε Τισσαφέρνους τὸν Κύρου στόλον.

14, 15. τὸ... προσπίπτειν: in apposition with τὸ σκυλακῶδες; the nature of puppies, i.e. that of running after everybody alike, he no longer in the same manner retained.

18. $\eta \delta \epsilon$ (from $o \delta \delta \alpha$) u v, knew himself to be. What case would u v be, if a different person from the subject?

25. δ, that in which. H. 718; G. 1058. — ἐκαλινδεῖτο ἐν τῷ πειρᾶσθαι, was continually busied in trying, kept continually trying. Look up the literal meaning of ἐκαλινδεῖτο.

Page 26, line 2. ἀνηλώκει: from ἀν-αλίσκω.

- 4. εἶχεν: = ἐδύνατο.
- 5. oi: what shows that this is not the article?
- 18. ἐπιθυμοῦντα : Η. 982 ; G. 1588.
- 21. τῶν ἐπομένων . . . ἐπυνθάνετο, inquired of those who attended him. H. 742. c; G. 1103.

Page 27, line 2. αὐτοῖς τοῖς ἵπποις, horses and all.

μικροῦ (sc. δεῖν), wanted but little, very nearly. H. 743. b; G. 1116. (b). — οὐ μὴν ἀλλ', nevertheless.

13. κατερείν: see κατείπον. — αὐτοῦ: H. 752; G. 1121, 1123. — καταβεβηκώς: from κατα-βαίνω.

27. τελευτῶν: = τέλος, at last.

Page 28, line 12. $\alpha \rho \alpha s$: from $\alpha i \rho \omega$.

14. ὅμοιον . . . οἶόνπερ εἰ, just as if.

23. olov: $= \delta_{\nu\nu} \alpha \tau \delta_{\nu}$.

25. ἀφεῖεν: from ἀφ-ίημι.

Page 29, line 1. ἡμῖν: dat. of advantage.

5, 6. ἐκ τοῦ ἴσου, in the same manner as formerly.

τὸ ἐπὶ σέ, the thing which belongs to you. Another reading is τὸ ἐπὶ σοί, that which is in your power.

12. ἐδήχθη: from δάκνω.

15. ὧν: H. 996; G. 1026, 1027.

17. τί αὐτῷ χρήσει, how (in what respect) will you treat him?

20. ἐξ ἀρχῆs, from the beginning, i.e. as at first.

22. $\mathbf{\delta \tau \phi}$: = $\mathbf{\phi} \tau \iota \nu \iota$.

25. ἀπαγορεύω σοι μὴ κινεῖσθαι, I forbid you to stir. μή is added to the infinitive to strengthen the negation in $\mathring{a}\pi$ -αγορεύω. H. 1029; G. 1615. — χαρίεν: sc. $\mathring{a}\nu$ εἴη. Notice the position of $\mathring{\epsilon}\nu$ εκα.

Page 30, line 2. ων . . . διῆγεν: H. 981; G. 1580.

- 6. συνελάσας: from συν-ελαύνω.
- 10. ἄφες: 2 aor. act. imper. of ἀφ-ίημι.

Page 31, line 1. καί, even.

3. οὐδ' ὁπωστιοῦν, not even in the least.

11. τοῦ ᾿Ασσυρίων βασιλέως: the Nebuchadnezzar of the Bible. The son mentioned here was Evilmerodach, who reigned B.C. 562-561.

- 14. αν φανήναι: indir. disc. for αν φανείη.
- 17. σημανθέντων: gen. absolute, the clause ὅτι . . . χώρα taking the place of a second genitive.
- 26. οὕποτε olóμενοs, thinking that the time would never come for doing so.

Page 32, line 2. ἐπεποίητο, had had made.

- 4. είπεν: ἐκέλευσεν.
- 7. ἐφεστήκασι: with force of present.
- 17. οὖτοι: the reserve force of the enemy.
 - 18. ἀφ-ήσουσι: from ἀφ-ίημι.
- 20. ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἔδοξε, in saying this he seemed; a genitive absolute for emphasis, where ταῦτ' εἰπών would be more common.
 - 21. έγρηγόρει: from έγείρω.
- 25, 26. τῶν . . . ἀνδρῶν: partitive genitive with λαβών.

Page 33, line 3. ἀφέντες: from ἀφ-ίημι.

- δσοι . . . ἔφθασαν, as many of them as had got a start and gone beyond them, i.e. escaped.
 - 8. ανίεσαν: from αν-ίημι.
- 13. ὡς παυσομένους, thinking that they (Cyrus and his men) would cease. For the case, see H. 974; G. 1570.
- 17. κατέχων (αὐτούs), pressing them hard.
- 23. διαχειριζόμενον: cf. $\epsilon \pi \iota \theta v \mu o \hat{v} \nu \tau \alpha$, page 26, line 18.
- 26. βούλοιτο: opt. after είπεῖν, not λέγεται.

- Page 34, line 6. δυτινα . . . ἀποστρέφεσθαι: by attraction for δστις . . . ἀποστρέφοιτο, on account of the close relation between οὐδένα and ὅντιν' οὐ.
- Read the very different version of Cyrus' departure in Rawlinson (The Third Monarchy), who follows the account of Nicolaüs Damascenus.
- 9. ὧν: (τῶν δώρων) ἄ. Η. 996. α ; G. 1032.
 - 13. ἀπενεγκεῖν: from ἀπο-φέρω.
 - 17. τώ: for τινι.
 - 19. λόγου: Η. 742; G. 1102.
- 21. φιλοῦντες τῷ στόματι, kissing.

Page 35, line 5. ταῦτ' ἄρα . . . ἐνεώρας μοι, this is the reason that you used to stare at me.— ἐνεώρας: from ἐν-οράω.

- 10. αὐτόν: the Mede.
- 12. διὰ χρόνου, through (a period of) time, i.e. after some time.
- 18. ἰδροῦντι τῷ ἵππῳ, with his horse in a sweat. Dat. of accompaniment, with participle of attendant circumstance. H. 774; G. 1189, 1190. Cf. Anab. I. viii. 1, προφαίνεται ἐλαύνων ἀνὰ κράτος ἰδροῦντι τῷ ἵππω.

24. оть, because.

Page 36, line 8. τἄλλα: for τὰ άλλα; in other respects.

- 9. ἐαυτῶν: H. 749; G. 1120.
- 10. According to Nicolaüs Damascenus, to whom reference has been made above, Cyrus completely defeated Astyages after a number of

father Cambyses was killed. So the people of both nations looked to Cyrus as the most natural successor to both thrones.

Page 37, line 5. κατεστραμμένος: from κατα-στρέφω. This king was Neriglissar, who assassinated Evilmerodach (B.C. 561). Cf. note to page 31, line 11.

12. ἐπιγαμίας: mentioned because not common in ancient times.

13. πεποιημένοι: masc., though the subject $\xi\theta\nu\eta$ is really neuter.

Page 38, line 3. οὕτω . . . τοῦ Κύρου, accordingly as Cyrus accepted the charge.

- 5. εδοσαν, gave him power.
- 6. ὁμοτίμων, those of equal honor, i.e. the higher class, as opposed to $\delta \delta \hat{\eta} \mu os \tau \hat{\omega} \nu \Pi \epsilon \rho \sigma \hat{\omega} \nu$, below. Cf. the Spoint of the Spartans, which Xenophon apparently has in mind here.
- 15. ἐπεὶ . . . τάχιστα, cum primum.
- 20. προσειλόμην: from προσ-αιρέω.
- 25. τὸ δόξαι: subject of γεγένηται; to seem to desire unjustly the property of others is far from us...

26. ἄρχοντες: i.e. being the aggressors.

Page 39, line 5. πειρώμενον: sc. $\mu\epsilon$; that I try (to begin, etc.).

13. Eστία: notice that Xeno-

great battles, in one of which his without doubt Ahura-mazda or Ormazd.

- 18. ώς οὐδένα ἃν λύσαντα: ώς οὐδεls αν έλυσε; (thinking) that nobody could have undone.
- 24. μέμνημαι γάρ άκούσας ποτέ σου, I remember that I once heard you say. What is a literal translation?

Page 40, line 2. τῶν φίλων: Η. 742; G. 1102. So also αὐτῶν, below.

- 6. www av den, what you ask. H. 739, 996. a; G. 1031, 1099.
 - 9. τί γάρ, yes.
- 10. ώς . . . πράττειν . . . ἀνύτειν, etc.: in apposition with ἐκεῖνα. άπερ δεδώκασιν, etc., as regards the things which the gods have bestowed on us, men who have learned (them) do better.
- 13. άφυλακτοῦντες τούτων: cf. ἀμελήσας αὐτῶν in line 7.
- 15. ἐδόκει: repeats ἐδόκει of line 10. — каі, even.
- 18. οίδά σε λέγοντα άεί, Ι know that you always used to say.
- 19. ἱππεύειν: belongs with μαθόντας, while νικᾶν depends upon aiτεῖσθαι.
 - 25. παρά, contrary to.
- 27. ὁμοίως: correlative with ωσπερ; in the same way as.

Page 41, line 3. a: H. 718; G. 1058.

- 5. ὧν: after περι-γενέσθαι. H. 749; G. 1120.
- 9. τούτοις: τοις έπιτηδείοις. Η. phon here calls the divinities by 766, 767; G. 1165. Take τοι̂s χρήtheir Greek names. Δι πατρώφ is μασιν with πιστεύων. H. 764. 2;

- G. 1160. It may, however, be taken with τούτοις, trusting in these, the funds of Cyaxares.
 - 14. ἐκεῖνο: ὅτι . . . δαπανᾶν.
- 16. The omitted antecedent of $\delta \nu$ is partitive genitive with $\tau \iota$.
 - 17. μηχανᾶσθαι: depends on χρή.
 - 21. µnxavû: imperative.
- 22. ὧν äν . . . δοκῶν, those whom you ask when you do not seem to be in want.
 - 24. alboûs: gen. H. 742; G. 1102.
- 25. ξως αν ξχωσι, as long as they have (the necessary supplies).

Page 42, line 4. πειθομένους: pred. w. παρέχειν.

- 6. πολεμίων: gen. after πλείον ξχειν = περι-γενέσθαι, page 41, line 5.
- 15. ήμᾶς, τάναντία: Η. 724; G. 1069.
- 23. είς τὸ ἴσον καθιστάμενοι, putting yourselves on an equal footing.

Page 43, line 2. οἶδα λαμβάνων (like οἶδά σε λέγοντα, page 40, line 18), I know that I used to receive.

- 6. ἀνθρώπων: Η. 739; G. 1099.
- 10. τούτων ἀγύμναστοι: Η. 753; G. 1139, 1140. Cf. Lat. imperitus rei.
- 14. μάθε δέ μου τάδε: Η. 750; G. 1130.
 - 17. εἰκάζοντες, on conjecture.
 - 22. ἀπώλοντο: from ἀπ-δλλυμι.
- 24. οίς . . . πάσχειν, whom they might have treated as friends, both giving and receiving benefits. Give a careful literal translation.
- 26. ὑπ' αὐτῶν τούτων, at the hands of these very men.

- **Page 44**, line 2. $\hat{\omega}\nu$: H. 996. α; G. 1032.
 - 8. ἀποβήσεται: from ἀπο-βαίνω.
 - 26. ἐφοίτων: from φοιτάω.

Page 45, line 4. ὀλίγοι ὄντες: concessive.

- 6. Séel: middle voice.
- 8. αὐτόθεν: i.e. from Assyria.
- 20. καν (καὶ αν), just about.

Page 46, line 1. μάχην, manner of fighting.

- 8. ἀναλωθείησαν: from ἀναλίσκω.
 - 15. πλήθει: Η. 780; G. 1182.
- 18. τοις προσιούσιν, those who are coming.
- 25. μεντάν: for μέντοι άν.

Page 47, line 12. είς χείρας συμμίξοντας: δμόσε ἰόντας.

24. ἔργον, duty.

Page 48, line 1. ἐν ῷ: sc. χρόνφ, = while; correl. w. ἐν τούτφ, below.

- 3. els, for, in order to give.
- 7. πεποιημένα, ready for use.
- 10. ἀφέμενοι (from ἀφ-ίημι) τοῦ . . . νοῦν, refraining from giving their attention to many things.
 - 13. ἀνθρώποις: Η. 768; G. 1173.
- 17. πλήθος, in number. H. 718. b; G. 1058.
- 20. σκηνοῦν: infin. used where in Latin a gerund would be employed.

Page 49, line 2. ἔμελλον, were likely (to), would.

3. πράξαι εί τι δεόμενος τύχοι, if he happened to wish anything done.

- 5, 7. άγαθόν: pred.; a good thing. H. 617; G. 925.
- 10. οἱ αν . . . ἠσκηκότες, who are conscious of having duly exercised.
- 13. ώστε ίκανην έχειν, large enough to contain.
- 14. ώς τὰ πολλά, for the most part.
 - 17. ἔστι δ' ὅτε: ἐνίστε δέ.
- 25. κηρύκων, πρέσβεων: gen. after ητον. Η. 755, 756; G. 1153.

Page 50, line 7. λόγοι: topics for conversation. — $\dot{\epsilon}$ μβληθήσονται: from $\dot{\epsilon}$ u-βάλλω.

- 11. τὸν αὐτὸν τρόπον: H. 719; G. 1060. ἢ οὐδὲν ἄρα διοίσειν, or is it likely that they will differ. οὐδέν, H. 718; G. 1059.
- 12. διοίσειν: from δια-φέρω. ήμων: Η. 748; G. 1117.

Page 51, line 1. μεῖον ἔχειν, to be at a disadvantage.

- 6. τῆς τύχης: H. 761; G. 1129.
- 7. μη φρόντιζε, never mind!
- -14. ἤνεγκε: from φέρω. ἀνήλωτο: from ἀν-αλίσκω.
 - 15. είλήφει: from λαμβάνω.
 - 16. τῆ τύχη: dat. of cause.
- 27. ἔκαστον: in apposition with $ἡμ\^as$. The unexpressed antecedent of α is the object of διδάσκειν.

Page 52, line 3. ἐπ' αὐτῷ, behind him.

- 4. φμην: from οἶμαι, οἴομαι. How does στάs differ from στήσας?
 - 6. σοι: H. 770; G. 1171.
- 11. **ŏs**: οδτος. Cf. Anab. I. viii. 16, καὶ δς ἐθαύμασε τίς παραγγέλλει.

- 12. λοιδορουμένου: sc. αὐτοῦ (τοῦ ταξιάρχου).
 - 17. ἐνεγκών: from φέρω.
- 19. τοῦτο μόνον: $\tau \hat{\varphi}$ πρόσθεν έπεσαι; to follow the man in front.
 - 23. δραμόντα: from τρέχω.

Page 53, line 3. ὤστε είναι . . . ἀνακτήσασθαι, so that it is possible to gain as friends very many of them even by a bit of meat.

20. αἴσχει: Η. 780; G. 1182.

Page 54, line 3. φιλεῖς, kiss.

- 5. ἥρκει ἃν . . . τοῦτο, this (i.e. kissing him) would suffice instead of, i.e. be equivalent to.
- 9. τὰς τρίτας σπονδάς: Xenophon again introduces a Greek custom. The third libation was offered, at the close of a banquet, to Jupiter Stator, or to Mercury as giver of sleep. The first libation was made to Olympian Jupiter at the beginning of the feast; the second, to the heroes.
- 17. οί τε πολέμιοι, etc.: pred. after $\epsilon \sigma \tau i$ or $\epsilon i \sigma i$, omitted.
 - 19. αθλα: pred. after πρό-κειται.
- 21. κοινωνοί πολέμου, companions in war.
- 22. $\dot{\omega}_{S}$... $\delta\epsilon \acute{\omega}v\tau\omega v$: obj. of $\xi\chi\omega$ - $\sigma\iota\nu$; have this (in his mind), viz.
 that nothing will be as it ought
 to be.

Page 55, line 5. τίμης: depends upon τεύξεσθαι. Η. 739; G. 1099.

- 9. **φρονήσει**: cf. αἴσχει, page 53, line 20.
 - 16. ἀγαθοῦ τινός μοι μετέσται, I

shall have a share in some good thing. H. 737; G. 1097, 1161.

23. τὸ σῶμα, τὴν ψυχήν: Η. 718; G. 1058.

Page 56, line 2. ὁμοίας συνουσίας: gen., depending on λξιου-μένους.

10. μάχη, method of fighting.

13. $\tau o \dot{\upsilon} \tau \omega \nu$: i.e. that part of the body.

15. άλλὰ καὶ, etc., but even though beaten for this very thing.

22. πρὸς τῷ πεφυκέναι: πρὸς τ $\hat{\eta}$ φύσει.

Page 57, line 17. ἄπασιν ἀνθρώποις: $= \dot{\nu}\pi \delta \pi \dot{\alpha} \nu \tau \omega \nu \dot{\alpha} \nu \theta \rho \dot{\omega} \pi \omega \nu$.

22. $\dot{\omega}_{S}$ où $\dot{\epsilon}_{\mu}$ oû . . . $\dot{\alpha}_{E}$ $\dot{\omega}_{\sigma}$ ov τ_{O} sused instead of $\delta\tau_{\iota}$ and a finite verb, depending on $\gamma \dot{\iota}_{\gamma\nu\omega\sigma\kappa\epsilon}$; be assured that I shall, etc. Cf. Anab. I. iii. 6, $\dot{\omega}_{S}$ $\dot{\epsilon}_{\mu}$ où $\dot{\iota}_{O}$ $\dot{\iota}_$

24. ταύτης τῆς μάχης: take with έριν.

Page 58, line 13. ἔστιν οι: = ἔνιοι. 14. θωράκων, γέρρων: Η. 739; G. 1099.

21. ταὐτά, τοὺς . . . βάλλοντας: H. 725. α; G. 1073.

24, 25. οί . . . όπλίσει: i.e. those who were armed with sticks. The others resembled more the Assyrians, who fought without complete armor.

Page 59, lines 1, 2. ἀντικνήμιον, χεῖρα: Η. 718. α; G. 1058.

- 8. τὸ ὁμόθεν παίεσθαι: subj. of δοκοίη.
- 17. παράγειν είς μέτωπον, advance to the front.
 - 25. τούτου κατ' οὐράν, in its rear.

Page 60, line 3. πραότητος: H. 744; G. 1126.

18. ἔως ἃν παραγγέλλω, until I give the word.

28. διπλήν . . . εὐωχίαν παρέχειν, it is just that I give you also double entertainment.

Page 61, line 9. κελεύει: i.e. Cyaxares.

13. ὡς ὀψομένων τῶν Ἰνδῶν, since the Indians are likely to see.

20. ἐγένοντο τὸ μὲν μέτωπον, were in the front, formed a front. H. 718; G. 1058.

Page 62, line 4. στενωτέραν οὖσαν η ω΄ς, was too narrow for.

19. τάχει, φαυλότητι: Η. 778; G. 1181.

23. έμης . . . φαίνεσθαι: in apposition w. τοῦτο.

27. σχολη: modifies ὑπήκουον.

Page 63, line 7. ¿§ oû, from what cause.

Page 64, line 1. ἀνήλωκα: from ἀν-αλίσκω.

5. πρὸς μὲν...δοκεί είναι, yet in all respects (i.e. for everything) to look to you whom I see incurring many expenses, seems to me to be unreasonable.

7. σε και έμέ: subj. of σκοπείν.

τίον είναι, is likely when spent to be H. 718; G. 1058. for your good as well (καί).

23. τούτου: gen. w. ἡμέλουν. Η. 742: G. 1102.

24, 25. ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι τοῦ, in safety from, i.e. so that neither he nor whatever he may carry off there may get into our hands. For τοῦ μη γενέσθαι, see H. 963; G. 1549.

Page 65, line 3. αν ποιήσαι: for αν ποιήσαιμι, potential.

12. τὸ λεληθέναι (from λανθάνω) ήμας ταθτα βουλεύοντας, for us to keep it a secret that we are making this plan. Translate literally.

20. ἐνθένδε: i.e. from Media.

22. $\epsilon i \omega \theta \alpha s$: from $\epsilon \theta \omega$.

24. καὶ ἐνθάδε, even here (in Media).

Page 66, line 1. οὐκ ἐθελήσω διδόναι, I shall not give.

5. σύν ή έχοις δυνάμει: σύν δυνάμει ην έχοις. Η. 995. a; G. 1031, 1037. — προεληλυθοίης: from προέρχομαι.

8. av lois: i.e. into Armenia.

15. των νεωτέρων ίππέων: part. gen. H. 736; G. 1097. 1.

18, 19. τὰ ἱερὰ ἐπὶ τὸν ᾿Αρμένιον léval, the omens for proceeding against the Armenian.

20. πορευομένω δ' αὐτώ: dative with ὑπ-ανίσταται. Translate as if it were a genitive absolute.

23. ἐξῆρε: from ἐξ-αίρω.

24. κάπενεγκών: by crasis for καλ άπ-ενεγκών. See ἀπο-φέρω. - έχρῆτο τη άγρα ο τι ήθελεν, used its prey as

11. μέλλοι καὶ σοὶ δαπανηθέν βελ- (lit. in whatever respect) it pleased.

Page 67, line 4. ων: H. 742; G. 1102.

7. εἶπεν: ἐκέλευσεν.

Page 68, line 5. τω: τινί. Η. 775; G. 1179. — θαρρεῖν: depends upon παρ-αγγέλλειν.

7. Take βουλόμενος with τυγχάvoi; whether he chanced to wish to sell. H. 984: G. 1586.

9. έξεπλάγη: from ἐκ-πλήττω.

12. οφθήσεσθαι (see δράω) εμελλε . . . ἀρχόμενος, was about to be seen to have begun, etc.

19. Notice the tense of катаσκεψομένους, and supply τινάς.

22. αὐτός: Κῦρος.

24. αὐτόν: τὸν ᾿Αρμένιον.

26. διαθεόντων: depends on μεστόν. H. 753. c; G. 1139, 1140.

Page 69, line 2. λήψοιτο: from λαμβάνω.

3. Hoav 8' of, but there were who, i.e. but some.

8. έάλωσαν: from άλίσκομαι.

11. ἐπὶ λόφον τινά: cf. the flight of the eagle (see page 66), which seemed to point to the king's flight.

15. τώ Κύρω: dat. of advantage. H. 767; G. 1165.

20. καὶ οὐ: i.e. instead of.

24. χρησθαί σοι ὅ τι βούλοιτο: see note to page 66, line 24.

Page 70, line 4. ωσπερ είχε, just as he was, showing his great dis7. ἄλλο μὲν οὐδέν, in no other respect. H. 718; G. 1058.

9. ἀκούσει παρών, that you may be present and hear, hear in person.

12. εἴ τις . . . παρῆν: obj. of $\pi \rho o \sigma - \epsilon \kappa \acute{a} \lambda \epsilon \iota$.

16. ἴνα . . . ἀπῆ, that one fault at least may be wanting to you.

17. τὸ γὰρ ψευδόμενον φαίνεσθαι: subj. of γίγνεται.

18. συγγνώμης τινός: depends on τοῦ τυγχάνειν (Η. 739; G. 1099), which in turn is governed by ἐκποδών. Η. 753. g; G. 1117.

26. γενέσθω ὅ τι βούλεται, let whatever will happen.

Page 71, line 9. ἄλλον τινὰ τρόπον: Η. 719; G. 1060.

21. ἐλεγχθέντα ὅτι ψεύδομαι, convicted of falsehood. — ἀποθανεῖν: depends upon δεῖ.

26. οἰχομένου: τεθνηκότος. Cf. Anab. III. i. 32, τὸν στρατηγὸν παρεκάλουν, ὁπόθεν δὲ οἴχοιτο τὸν ὑποστράτηγον.

Page 72, line 4. $\hat{\omega}\nu$: cf. $\hat{\omega}\nu$, page 7, line 15; page 24, line 25.

12. $\hat{\epsilon}\rho o i\eta$: from $\epsilon \hat{l}\pi o \nu$.

14. $\tau \circ \hat{v}$ $\pi \alpha \tau \rho \circ \hat{s}$: gen. of the person, while the thing admired ($\delta \sigma \alpha$. . . $\pi \epsilon \pi \rho \alpha \chi \epsilon$) is placed in the acc.

23. σὺν τῷ σῷ ἀγαθῷ, for your advantage.

Page 73, line 3. οὐδ' ἄλλης . . . είναι, there is no profit even in another virtue.

11. τὸν μέλλοντα σώφρονα ἔσεσθαι: is the subject of γενέσθαι. — φρόνιμον: is predicate.

13. ήσθου: from αἰσθάνομαι.

14. **κρείττονι**: with μάχεσθαι. **H**. 772; **G**. 1177.

16. τῆς ἀφροσύνης: what Latin construction corresponds to this?

18. ταύτη: depends upon πείθεσθαι.

21. ην, (victory) by which.

23. ἀ δὲ ψήθη, etc., and the things which he thought he should have accomplished by concealment, by surprise, or by force.

Page 74, line 7. ἐν τῷ παρόντι: sc. χρόνῳ.

10. εἴσεσθαι: from οἶδα.

17. $\tau \circ \hat{v}$: taken with $\kappa \alpha \tau \alpha - \lambda \iota \pi \epsilon \hat{i} \nu$, after $\mu \acute{\epsilon} \lambda \epsilon \iota$.

Page 75, line 23. σ ol: depends on $\pi o \lambda \epsilon \mu o \hat{\nu} \sigma \iota$.

25. δασμόν: in apposition with $\delta \nu$, which is the direct object of $\xi \phi \epsilon \rho \epsilon s$, but attracted into the case of $\tau \alpha \lambda d \nu \tau \omega \nu$. H. 994; G. 1031.

26. ἔλιπες, failed to pay.

Page 76, line 7. \ddot{a} καταλίπης . . . \dot{a} πίης, that what you leave behind is no less yours than what you take away with you. How does \ddot{a} ν differ in construction from $\ddot{a}\nu$ in line 1?

11. τούτων: ἀντὶ τούτων.

13. $\pi \acute{o} \sigma o \upsilon$: H. 746; G. 1133. So $\psi \upsilon \chi \hat{\eta} s$, line 16, and $\alpha \dot{\upsilon} \tau \hat{\omega} \upsilon$, 20.

18. εἰλῆφθαι: from λαμβάνω. — σοῦ... φυγόντος: expresses cause.

Page 77, line 10. $\hat{\omega}\nu$: cf. $\hat{\omega}\nu$, page 76, line 8.

- 12. εἰπέτην: dual.
- 15. σκευοφόρον: predicate.
- 16. ἐπὶ πόσω: πόσου, of price.
- 20. συνεσκευασμένους: pred. in agreement w. $\eta \mu \hat{a}s$, the omitted subject of $\pi a \rho \epsilon \sigma \epsilon \sigma \theta a \iota$.

Page 78, line 8. ἠκηκόει: from ἀκούω.

- 9. πολλήν: πολύ would be more common.
 - 15. ἐν ῷ (sc. $\chi \rho \delta \nu \varphi$), while.
- 21. σωφρονεῖν ἀνάγκη . . . ἀμφοτέροις: ἀνάγκη ἃν εἴη ἀμφοτέροις πρὸς ἡμᾶς σωφρονεῖν.
- 24. προθυμία: dat. after σύμμα-χον; helpful.
- 28. χρησαίμεθ', have to deal with, find.

Page 79, line 7. ὀρθίους, in columns. Cf. Anab. IV. ii. 11, iii. 17, etc.

- 20. εάλωσαν: from άλίσκομαι.
- 26. ὄν: partic. of indir. disc. (H. 982; G. 1588), neuter to agree with its subject, ἔνθα αἱ σκοπαὶ ἦσαν, the place where the scouts were posted.

Page 80, line 8. εἰρήνης: take with $\epsilon \pi \iota - \theta \nu \mu \epsilon \hat{\iota} \tau \epsilon$.

- 10. ἔφασαν, said that it was so.
- 11. ος: ούτος.
- 16. έξειναι ύμιν: obj. of βούλοισθ'.

Page 81, line 7. μὴ ὅτι, non modo non.

23, 24. προσδεῖσθαι, προσδεχόμε- 24. τὸ vos: what is the force of πρός here? of deeds.

- Page 82, line 1. ποιῆσαι ώστε σε νομίζειν, to make you think.
- τὸ στράτευμα ὅσον τε ἦλθεν ἔχων: translate first literally, and render, the army with which he had come.
- 11. The subject of είναι is the same person as that of φοντο.
- 12. κατέβη εἰς τὴν οἰκουμένην (sc. χώραν): went down from the Chaldean mountains, where he was, into the cultivated plains of Armenia.
 - 13. ὑπήντων: from ὑπ-αντάω.
- 16. αν: take with ήδεσθαι, for ήδοιτο αν.
- 17. **τιμη̂**: like τούτοις, above. H. 776; G. 1181.
- 21. οὐ ποιήσετε...εὖεργετεῖν, you shall not make me go about doing services for a reward (lit. going about to do, etc.).
- 24. αὐτῶν: ταῦτα τὰ χρήματα & φέρεις.
- 27. $\ddot{\mathbf{o}}$ $\mathbf{\tau}_{\mathbf{i}}$: does duty both as object of $\kappa \epsilon \kappa \tau \eta \mu \acute{\epsilon} \nu \iota$ and dative of means with $\kappa o \sigma \mu \acute{\eta} \sigma \epsilon \sigma \theta \epsilon$ and $\delta \iota d \xi \epsilon \tau \epsilon$; with which you will be adorned, etc.
- 29. τὰ σώματα: but not the treasure.

Page 83, line 7. χρήματα: accusative of specification; enriched by the money.

- 12. ἔχοιεν: δύναιντο.
- 19. $\hat{\delta v}$: the omitted antecedent of δv is gen. w. $\delta \iota \epsilon \delta (\delta o v)$. H. 737; G. 1097. 2.
- 22. ἔχομεν: sc. χρήματα. ἔξομεν: δυνησόμεθα.
- 24. τὰ ποῦ ἄττ ἔργα, what sort of deeds.

NOTES

Page 85, lines 6, 7. ἢν θᾶττον: ἐπειδὰν τάχιστα; cum primum.

9. $\Delta \iota i$: notice again the use of Greek names of divinities.

26. μεταστρατοπεδευόμενοι, changing their camp. This is a common meaning of μετά in composition.

Page 86, line 1. δδόν: H. 720. b; G. 1062.

- 2. ώρα: supply ἐστί.
- μὴ ἀντιπροσιέναι: μὴ here is added to the infinitive to strengthen the negative idea already contained in φοβουμένους, but cannot be rendered into English. H. 1029; G. 1615. δήλοι ἄμεν: δηλῶμεν.
- 13. ἀπάτης ἕνεκα τῶν πολεμίων, in order to deceive the enemy (objective gen.).
 - 14. ἔστιν ὅτε: ἐνίστε.
- 15. $\epsilon l \nu a \iota$: used as a noun with the article, in the acc., obj. of $\delta \iota d$. The subject of $\epsilon l \nu a \iota$ is $\tau \grave{a} \pi \nu \rho d$.
- 17. ἐστεφανωμένος: with myrtle, according to Herodotus: ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλέει τὸν θεόν, ἐστεφανωμένος τὸν τιάραν, μυρσίνη μάλιστα (Ι. 132).
- 24. παραινῶν... αἰσχυνοίμην ἄν, I should be ashamed to remind you what men, etc.

Page 87, line 7. τοῦτο, αὐτούς: accusatives. H. 724; G. 1069.

8. ων: H. 754. a; G. 1139, 1140.

Page 88, line 7. νικήσαντες: conditional.

11. μένοντες, standing your ground. — μῶρον: pred. adj., in

agreement with $\tau \delta$ and the words following, used as a noun; it is foolish for those who, etc., to turn their defenseless parts to the foe, i.e. to turn the back in battle.

12. τὰ τυφλὰ τοῦ σώματος: i.e. the back.

15. Compare the next few lines with the strong appeal in Anab. III. ii. 39: ὅστις τε ὑμῶν τοὺς οἰκείους ἐπιθυμεῖ ἰδεῖν, μεμνήσθω ἀνὴρ ἀγαιὸς εἶναι· οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλως τούτου τυχεῖν· ὅστις τε ζῆν ἐπιθυμεῖ, πειράσθω νικῶν· τῶν μὲν γὰρ νικώντων τὸ κατακαίνειν, τῶν δὲ ἡττωμένων τὸ ἀποθνήσκειν ἐστί· καὶ εἴ τις δὲ χρημάτων ἐπιθυμεῖ, κρατεῖν πειράσθω· τῶν γὰρ νικώντων ἐστὶ καὶ τὰ ἑαυτῶν σφίζειν καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν.

Page 89, line 4. ἐκ πολλοῦ: sc. χρόνου.

- 5. τὸ ὁμόσε ἰέναι: subj. of εἶναι.
 - 7. ἔξω βελῶν, out of range.
- Zεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών: Xenophon is again describing the Greek usage to which he was accustomed.
- 9. πάλιν ἡκε: the countersign was given orally by the general to the lower officers, and by them to the men in their several commands. Then it was passed back, in the same way, to the general. Cf. Anab. I. viii. 16, where the watchword was Zeùs σωτήρ και νίκη.
 - 10. παιᾶνα: to the god of war.
 - 16. πολύ: πολλάκις.
 - 21. ὅπερ: i.e. this state of things.
 - 27. πολύ πρίν, long before.

Page 90, line 2. ἀφειμένων: by | before the enemy, etc. the enemy.

- 7. τοῦ βάδην: with ἐπι-λαθόμεvos. H. 742; G. 1102.
- 10. διὰ πάντων: διὰ παντός τοῦ στρατεύματος.
 - 11. Τίς έψεται: subj. of έχώρει.
 - 15. τὰς εἰσόδους: i.e. to the camp.
- 24. κεφαλής τής τάφρου: probably the mound, or agger, beside the trench. So below, από τῶν κεφαλῶν τῶν ἔνδον, from the inner parts of the mound.

Page 91, line 2. διακεκοφότας: from δια-κόπτω.

- 10. τέκνοις, έαυταῖς, σφίσιν αὐτοῖς: H. 767. α; G. 1168.
- 13. κεφαλάς: see note on page 90, line 24.
 - 15. ὄντες: causal.
- 21. χοροῦ: after μᾶλλόν. Η. 756; G. 1153.
- 24. ετοιμοί είσι μάχεσθαι εί τις έξέρχοιτο, they were ready to fight in case anybody should come out. The optative expresses the improbability of the fulfillment of the supposition.

25. ώς: ἐπεί.

Page 92, lines 4, 5. τούτων . . . ών: τούτων . . . ά.

- 8. παρ' ὧν προσήκει, from those of whom it is fitting (to inquire), i.e. from the proper persons.
 - 11. ἄλλων: H. 750; G. 1103.
- 12. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα: supply ἐποίει from ἐποιεῖτε.
 - 16. ἀφείς: from ἀφ-ίημι.
- 18. ἔφθασεν . . . ποιήσας πρίν, he placed his company out of range

literally.

26. καὶ ἄρχεσθαι ἱκανὸν καὶ ἄρχειν: the first και connects ίκανδν with φρόνιμον, the second joins ἄρχειν and ἄρχεσθαι.

Page 93, line 1. τοῦ ἄρχοντος: this was probably Neriglissar, son of Nebuchodonoser, or Nebuchadnezzar.

- 6. The subject of $\pi \alpha \rho \epsilon i \chi \epsilon$ is the clause with 571 following.
 - 19. ἀφείναι: from ἀφ-ίημι.

Page 94, line 2. τῶν ἀγαθῶν, the good, the advantages.

- 10. ἐπιτήδεια . . . ὑπὲρ ων ἐδέοντο, suitable for obtaining, i.e. likely to secure, the things which they desired.
 - 13. ώσπερ, as it were.
- 22. ἐφ' οῖς, that with which. omitted antecedent of ois is the object of ἄγοντες.
- 25. ἀπεσχισμένον: in the hurry of flight, detachments, especially of infantry or of supplies, might easily fall behind or become separated from the main army.

Page 95, line 3. δίκαιος εἶ ἀντιχαρίζεσθαι: δικαίως αν αντιχαρίζοιο.

- 9. $\epsilon \rho \epsilon \hat{\imath}$: from $\epsilon \hat{\imath} \pi o \nu$. $\tilde{\alpha} \nu$: $\hat{\alpha} \tilde{\alpha} \nu$.
- 13. σύ: Artabazus.
- 20. ἐμέ: object of θεᾶσθαι. καί: is adverbial.
- 25. τὰ ἔργα: i.e. the capture of large amounts of booty and many prisoners.
 - 26. ώσπερ, as it were.

Page 96, line 10. ὅτι μέν, etc.: take after γιγνώσκομεν. - τὰ νῦν προφαινόμενα: the plunder gained by the Medes and Hyrcanians, probably deposited in sight of the council.

13. ὅπως, quo modo, introducing an indirect question after οὐκέτι ὁρῶ.

16-24. Compare Anab. II. iv. 6 for a similar speech; and III. iii. 15-20, where the same difficulty was met by the formation of a body of cavalry and slingers.

26. ἐαυτῶν: pred. gen. equivalent to a poss. adj. like ἡμέτερα.

Page 97, line 1. ὅσαπερ, i.e. κακά, with $\pi o \lambda \epsilon \mu i o \nu s$, double acc. after ποιείν.

- 2. μετριώτερον φρονοῦντας: cf. μέγα φρονείν.
- 4. εί αὐτοί . . . ήμιν αὐτοις: i.e. we could do without their aid.
- 6. ταῦτα: acc. with ἀντιγνωμονήσειε (H. 718; G. 1058), in this respect, namely, that for the Persians to possess a body of cavalry of their own will be entirely for their advantage. Here γενέσθαι is the subj. of διαφέρειν. Περσών is pred. For $\mu \dot{\eta}$ où χi , see H. 1034. α ; G. 1615, 1616.
- 12. κατειλημμένοι: from καταλαμβάνω.
- 13. ὄσα: is obj. of ἔχουσι, which agrees with "mmois.
- 21. εἴποι ἄν τις: potential. H. 872; G. 1327.

Page 98, lines 11, 12. τὸ . . . συμφέρειν: in apposition with ἐκεῖνο, who had compelled them to fight

13. κινδυνεύειν: μάχεσθαι.

- 15. $\tau \circ \hat{v} \tau \circ : \delta \gamma \epsilon \ldots \phi \circ \beta \eta \theta \epsilon i \eta.$
- 23. $\tau \omega$: $\tau \iota \nu i$ (not $\tau \hat{\omega}$), depending upon έξ ίσου.

Page 99, line 1. έξ όψεως μήκους: that is, as far off as I can see.

- 3. ώσπερ. as if. "0: δι' "0: wherefore.
- 5. εἰ ἐγένοντο, if there ever were any.
 - 10. έξω: δυνήσομαι.
 - 15. πολλοίς: take with χρησθαι.
- 16. πολλοῖς τῶν . . . ἡδέων, many of the pleasures natural to horses. πολλοιs is dat. as if depending on χρησθαι, instead of gen. after ἀπολαύειν.
- 29. γράφε τῶν, etc., put me down as one of those who.

Page 100, line 9. ἐξ ἐκείνου: sc. χρόνου.

- 11. ὀφθείη: from δράω.
- 17. αὐτώ: H. 767; G. 1165.
- 18. διηγοῦντο: what is the force of διά here? Cf. διήκουε, below.
- 21. δήλοί τοι έστε ὅτι: translate literally, and notice the difference between this and the English idiom. H. 944.
 - 23. ίδειν, visu.
- 24. ὁπόσην ὁδόν: into the Assyrian territory. - διήλασαν, διελάσειαν: from δι-ελαύνω.

Page 101, line 2. Suoîv: gen. after ἐπιμελητέον.

16. μηδείς: with especial reference to the king of the Assyrians, for him.

18. και ά λέγομεν άδόλως: i.e. assurance that we will keep our promises.

25. ἐκείνων: sc. ἄρχητε. Η. 741; G. 1109.

Page 102, line 3. ώς ἐπ' εὐτυχία, as after a success.

- 5. ἀκούων: causative.
- 8. είληφότες: from λαμβάνω.
- 12. ἐώρα οὕτως ἔχοντα, saw that this was so.
- 13. τῷ καταλιπόντας: with οἴχεσθαι, dative of cause.
- 18. αν: take with βνυλεῦσαι; I did not think that you would have taken measures.
 - 21. βούληται: sc. μένειν.

Page 103, line 1. οἱ σὺν αὐτῷ: sc. εὕρισκον ἐκείνους.

- 5, 6. τ $\hat{\varphi}$ μηδ' είπεῖν: like $\tau\hat{\varphi}$ οἴ- χ εσθαι, above.
 - 14. φίλιον: τῶν φίλων.
- 15. ἀποχωροῦσι: i.e. from the camp which Cyrus now held.
- 19. ε**ι**ρημένον (from είπον): τεταγμένον.
 - 26. ολίγοι, too few.

Page 104, line 13. d δ' ἔχομεν ἡμεῖς: refers to the plunder already taken from the enemy.

- 14. \ddot{o} τ_i : object of $\pi \epsilon \mu \pi \omega \nu$; by sending what (portion).
- - 24. καί, even.

Page 105, line 3. ἡμᾶς: omit in translation.

- 6. ἀπεληλαμένους: from ἀπελαύνω.
- 15. ὅτφ ὑμῶν μὴ ἀχθομένφ εἴη: ὅστις ὑμῶν μὴ ἄχθοιτο.
 - 19. μαχουμένους: notice the tense.

Page 106, line 1. φαίνει: not active.

- 2. ταὐτὰ: nominative, subject of συμφέρει.
- 6. τοῦ δὲ Μήδου: the messenger of Cyaxares.
 - 14. ὁπόσα ἐλπίς: sc. ἐστι.

Page 107, line 6. σκέψαι δέ, etc.: i.e. consider how you are treating me to blame me after such conduct on my part towards you. But translate also literally.

- 8. οὐχ ὅσους, not merely as many.
- 12. ἀμφοτέροις: i.e. both Cyaxares and those whom Cyrus persuaded to follow him.
 - 17. ἐπί, for.

18. $\tau \iota$: acc., but translate with $\delta \epsilon \eta$; if you have any need of them.

- 19. σοι ὑπάρχειν, it is possible for you, you are at liberty. Depends upon $\hat{\epsilon}\pi_1\sigma\tau\hat{\epsilon}\lambda\lambda\omega$.
 - 26. ὅταν τάχιστα, as soon as.

26-28. The clause $\mathbf{d} \dots \mathbf{d} \mathbf{\gamma} \mathbf{a} \mathbf{\theta} \mathbf{d}$ is the object of διαπραξώμεθα.

Page 108, line 4. συμφέρει, it was for his (the messenger's) advantage.

10. τοὺς πρόσθεν: SC, καταβάλλειν ἐκέλευσεν.

- cedent is the object of žκαον.
- 17. καινά . . . παρόντα: nom., in apposition with πολλά, where a gen. absol. would be expected.
 - 20. χώραν: i.e. their proper places.
 - 21. ἐπ', in addition to.
 - 26. ws: "va.

Page 109, line 6. είς ἐνδεόμενά του (= τινος), in quarters lacking in anything (of the things mentioned).

- 17. προσδέησθε: what is the force of $\pi \rho \delta s$ here? — $\kappa \alpha i$, also. — $\delta \tau \sigma \nu$ is gen. of price. H. 746; G. 1133.
 - 23. συνοίσειν: from συμ-φέρω.
 - 24. ησαν (not ησαν): from είμι.
- 27. κληρωσαμένους . . . έκάστοις, and to assign by lot an equal number to each company. Translate also literallv.

Page 110, line 4. τὰ εἴδη: not nominative.

9. τούτοις: refers to the newly freed slaves, while αὐτούς refers to the taxiarchs.

14. After his promotion to the cavalry, each of the taxiarchs was to choose a successor in the command of the infantry forces.

Page 111, line 3. τὸ μὲν γένος: acc. H. 718. b; G. 1058.

- ξππον: ἱππέας.
- 9. ὑφ' ὑμῶν, at your hands.
- 16. ἄπαις δ' είμι άρρένων παίδων, I am childless of male children, i.e. I have no sons. — δs γαρ ήν μοι, etc.: this sentence admirably shows, by its

- 12. ὁπόσων: the omitted ante- lack of coherence, the agitation in Gobryas' mind as he tries to describe his son's death.
 - 21. τιθείη: ποιοίτο; as a son could make his father happy by honoring him, i.e. honored as much as a son could do to make his father happy.
 - 22. δ νῦν βασιλεύς: Laborosoarchod [B.C. 557]; τοῦ τότε βασιλέως: Neriglissar [B.C. 561-557], who followed Evil Merodach, the son-inlaw and successor of the Nebuchadnezzar of the Bible. Laborosoarchod ruled only nine months, being put to death on account of his great cruelty and tyranny.
 - 28. aveis: from av-inui.
 - 29. κρείττων: pred.; thinking himself to be a better horseman than he.

Page 112, line 3. ώς μήποτ' ἄφελεν: SC. άμαρτείν. H. 871. α; G. 1512.

- 4. οὐδὲν δέον, it being not at all necessary, i.e. as he should not have done. Accusative. H. 973; G. 1569.
- 5. ὑπὸ σκότου, under darkness, concealed.
- 13. παίδα, ψυχήν: Η. 724; G. 1069.
- 18. τιμής: i.e. the usual rites of burial.
- 20. δηλος ην συναχθόμενος: what is the English idiom?
- 21. εί μὲν ἔζη, οὐκ ἄν ποτε ἦλθον: notice the difference in tense, and be careful to show it in translation.
 - 22, 23. ὑπ' ἐκείνου, at his hands.
 - 27, 28. καὶ ὡς πρόσθεν . . . διάκει-

μαι, and how I now am situated who all in the same construction, with formerly lived in happiness. καταφανής γένοιτο. Translate, would

Page 113, line 1. τιμωρίας: gen. after $\tau v \chi \epsilon \hat{i} \nu$.

- 2. ἀνηβῆσαι ἄν πάλιν δοκῶ: what is force of ἄν here?
 - 3. ἀποθνήσκων: conditional.
- 6. φρονών φαίνη, are proved to be sincere.
- 10. ἥνπερ: do not confuse with ἤνπερ above.
 - 11. ті: асс.
 - 14. ἀποίσω: from ἀπο-φέρω.
- 16. γάμου ἤδη ὡραία, just of an age for marriage.
- 23. ἐπὶ τούτοις, on these conditions.

Page 114, line 6. δευτεραίοι: adj. for adv.

- 16. αἰρέσιμον: cf. χρήσιμος, ώφέλιμος.
 - 20. ἐπ', for, during.
- 21. αν έπιλιπεῖν: with ὅσα. G. 1534.
- 22. ὅ τι ποτ' ϵἴη ταῦτα, as to what this (preparation) meant.

Page 115, line 13. δεινόν τι: for gender, cf. *Anab*. II. v. 9, φοβερώτατον δ' (ἐστὶν) ἐρημία. — κάλλος and μέγεθος are acc.

Page 116, line 3. δεομένου: concessive.

- 5. στιβάδος: probably a mattress filled with leaves and twigs.
- 16. **σφᾶς:** Γωβρύαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῶ.
 - 19. ὄμμασιν, άρπαγῆ, τῷ νῷ: are ἐκ, after.

all in the same construction, with καταφανής γένοιτο. Translate, would neither by looks, nor by attempting to help himself, nor by abstraction of mind, appear to be struck with any (sort of) food or drink, so as not to notice the things which he would notice if he were not at his meal.

Page 117, line 4. τό: take with οἴ εσθω, as the subj. of ἔδοξεν. — ὄντας: temporal; when they were in the field. — τῶν . . . ἐμβαινόντων: part. gen. after μηδενδs, which is gen. after πλείω. H. 755; G. 1153.

15. τους δ' άλλους: obj. of άγειν.

17. τους Πέρσας: the Persian infantry who had recently been enrolled as cavalry, and not as yet acquired a great degree of proficiency; hence their experience of the following sentence.

26. τῷ εὐθὺς φανεροί είναι: τῷ εὐθὺς φαίνειν; dat. of means.

Page 118, line 15. καν αὐτός, even he. Gobryas.

24. μήποτέ σοι λήξειεν: Η. 870; G. 1507.

Page 119, line 3. ε τι οὖτος πάθοι, i.e. if he should be killed.

12. ω_s : v_a ; in order to be the better trusted.

22. $\pi\rho\sigma\delta\iota\epsilon\rho\epsilon\nu\nu\eta\sigma\sigma\mu\epsilon\nu\sigma\upsilons$: what is the force of $\pi\rho\delta$ and $\delta\iota\delta$ in this word?

Page 120, line 4. πληγῆs: H. 739: G. 1099.

14. δοκείν χρή, we may suppose.
-- ἐκ, after.

- 22. ἐκπιπτόντων: causal.
- 23. τῶν μέν, τῶν δέ: in apposition with τῶν ἡνιόχων.

Page 121, line 1. ἀποστάν: 2 a. act. partic. neuter of ἀφ-lστημι.

- 3. ἔνθα: relative.
- 6. ἀμφὶ ἔχειν, be about, attend to.
- 7. ἐπισκέψαιτο τὸν Γ. πῶς ἔχοι: ἐπισκέψαιτο πῶς ἔχοι ὁ Γαδάτας.
 - 9. τὸ τραῦμα: acc.; why?
- 12. ὁποιός τίς ποτε φαίνει ίδειν, what sort of a person you are to look upon, i.e. what sort of a looking person you are.
- 13. δστις... δεόμενος, who, not having any need of me that I know of. Translate also literally.
- 18. ώs . . . ο ἔχομαι, that now, as far as my own efforts were concerned, I had perished.
 - 20. παρείς: from παρ-ίημι.
 - 26. Solev: H. 870; G. 1507.

Page 122, line 8. ἔτοιμος ἐᾶν, ready to let alone.

- 14. ἐψήν: from ἐάω.
- 20. πάντα ἐποίουν πείθοντες, they made every effort, did all they could to persuade.

Page 123, line 5. каі, even.

- 6. ἡ δ' ἐκ τῶν πολεμίων τροφή:
 cf. Hell. V. i. 17: . . . τὰ ἐπιτήδεια
 πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα ὅθενπερ κάλλιστα ἡ γάρ τοι ἐν πολέμφ ἀπὸ τῶν
 πολεμίων ἀφθονία εὖ ἴστε ὅτι ἄμα τροφήν τε καὶ εὕκλειαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις
 παρέχεται.
 - τῶν ἐαυτοῦ ἱππέων: what con- | had captured (λαμβάνω).
 CYROPAEDIA 15

struction is often found with $\dot{a}\phi$ - $a\iota\rho\dot{\epsilon}\omega$ and words of similar meaning, instead of the genitive?

- 14. χρῶ: from χράομαι; not indicative.
- 17. εὐνουστέροις . . . εἶχον, men better disposed to you than those who had them before.
- 22. **σοῦ**: after ἡττᾶσθαι. Η. 749; G. 1120.
- 26. φυλάττειν: take with $\epsilon \pi \iota \tau \dot{\eta}$ δειος.
- 27. $\delta \rho \alpha$: from $\delta \rho \acute{a} \omega$; imperative, consider (whether).

Page 124, line 7. ἐπιβουλευσόμεθα, shall be plotted against.

13. σâ: predicate.

Page 125, line 3. τούτοις, by means of these persons.

- 15. ἐπειδή, since.
- 17. εί καί, even if.
- 22. ἐν ῷ μὲν χρόνῳ, when.

Page 126, line 2. ἐκτεταμέναις: from ἐκ-τείνω.

- 5. γυμνὰ ὅπλων, unprotected by troops.
 - 7. ἐπὶ λεπτόν, in a thin line.
- τετάχθαι: depends upon ἀνάγκη (ἐστί).
 - 19. µакраі, at a distance.
- 21. πρὸς τὸ ἐγγύς, to the nearest point (of the enemy).
 - 24. κατόψονται: from καθοράω.
 - 29. τῷ ὅλῳ, with their whole force.

Page 127, line 8. $\mathring{\omega}v$ (by attraction for $\mathring{\alpha}$) εἰλήφεσαν, which they had captured (λαμβάνω).

Page 128, line 7. opyije, middle.

- 9. δοκών: νομιζόμενος.
- 15. **καί**, even.
- 18. ὀφθηναι: from ὁράω.
- 25. ἐπεσπάσατο...τὰ ὅμματα, drew tears also from the eyes of Cyrus. What is a literal rendering? ὅμματα, acc. H. 718. a; G. 1058.
 - 26. ἐπισχών: from ἐπ-έχω.

Page 129, line 6. $\tau \delta \ \nu \hat{\nu} \nu \ \epsilon \hat{\iota} \nu \alpha \iota$, for the present.

10. θάτερα: τὰ ἕτερα; otherwise. 25, 26. ὅσον χρόνον ... ἦγεν, while ... was disengaged.

Page 130, line 5. μεταγιγνώσκειν: notice the force of μετά here.

10. διὰ χρόνου ἰδόντα: i.e. since he had not seen him for a long time.

Page 131, lines 4, 5. oi $\mu \acute{\epsilon} \nu$, oi $\delta \acute{\epsilon}$: in apposition with oi $\phi i \lambda \sigma \iota$.

- 8. ἀπωλώλει τῷ φόβω, had (almost) perished from the fear.
 - 9. δηλος εί: δηλόν ἐστιν ότι, etc.
 - 14. τάμά: τὰ ἐμά; my affairs.
 - 22. ἐξενεγκεῖν: from ἐκ-φέρω.
 - 23. περίβλεπτον: pred.
 - 25. διεπράξω: not active.

Page 132, line 18. To what does row belong?

- 19. στρατευομένοις: dat. in agreement with $\dot{\eta}\mu \hat{\iota}\nu$, to be supplied after $\sigma \nu \mu \phi \dot{\epsilon} \rho \epsilon \iota$.
 - 21. τοῦ πλήθους, the main body.
- 28. τῶν ἡμετέρων ἀγομένων: gen. absol., expressing time; when our property was carried off.

Page 133, line 5. ἐκείνων: των πολεμίων. — ώς . . . ἑορτήν, since, then, there is war at home and a feast here. Supply νομίζοντι after οὖν in agreement with ἐμοί, and translate literally.

11. τίνων ποινάς: cf. δίκην διδόναι, and notice the idea of giving or paying something owed to another, instead of the more familiar idea of receiving one's deserts from another or the punishment due one's self.

12. ων, for the things in respect to which, i.e. for the wrongs which.

13. ἐν τῷ μέρει, in my turn.

 γίγνοιτ' ἄν: notice the change to the vivid or probable future in αὐξήσεται.

18. ὅπλα ἀφήρηνται, have had their arms taken away. What construction does the active, ἀφαιρέω, take?

25. τὸ μέλλον, the future.

Page 134, line 3. Notice the position of ἄνευ.

- 5. ἐληλύθαμεν: from ἔρχομαι. ἀνήλωται: from ἀν-αλίσκω.
 - 12. έξελαθηναι: from έξ-ελαύνω.
- 19. ἥττους: not acc. τῶν πλεόντων: Η. 749; G. 1120.

27. ως: ούτως.

Page 135, line 5. τοις πρόσω ὑμιν, you who are far away.

- 6. ἐρρήθη: from $\epsilon l \pi o \nu$.
- 27. τη ἰσχύι: $τ \hat{\varphi} πλήθει$.

Page 136, line 11. $\tilde{\omega}_{\nu}$: why genitive? Cf. $\tilde{\omega}_{\nu}$ in line 7 of the following page.

227

- 17. τοὺς πολεμίους: Croesus and the Lydians.
 - 19. τάκει (τὰ ἐκεῖ), matters there.
 - 21. εἴσομαι: from οἶδα.
- 24. είδότες ἀπαγγέλλειν: εἰδέναι καὶ ἀπαγγέλλειν.

Page 137, line 7. $\hat{\omega}v$ is the subject of $\epsilon \delta o \xi \epsilon$, attracted into the case of its omitted antecedent, which is governed by $\hat{\epsilon}\pi \epsilon \mu \hat{\epsilon} \lambda \epsilon \tau o$. H. 742, 996. a; G. 1102, 1032, 1033.

- 12. "каста: асс.
- 20. σχεδόν τι, almost.
- 21. öσα έχων, with which.
- 23. els toùs puplous, to the number of ten thousand.

Page 138, line 4. où δ é ν : pred. after $\tilde{\nu}\nu\tau\alpha$.

- 12. μισθουμένους: modifies τελεῖν; to spend in hiring, etc.
- 16. ποδήρεσι: cf. Anab. I. viii. 9, εχόμενοι δε όπλιται σύν ποδήρεσι ξυλίναις απίσιν.
- 25. τῶν κάτω, dwelling near the sea.
- 26. σχεδὸν δὲ τούτοις ταὐτά, almost the same as these (spies).

Page 139, line 2. πεύσεσθαι: from πυνθάνομαι.

- 6. εἰώθεσαν: from ξθω.
- 7. πάντα: i.e. all places.
- 25. ἠκούετε: sc. ἄν.
- 27. ην τότε νίκην: την νίκην ην τότε εκτήσαντο.

Page 140, line 10. οὐχ οὕτως ἐστήξει ὥσπερ πρόσθεν, will not stand still just as formerly.

- έστασι: Ίστανται. τὰ ὑπερέχοντα πάντα: acc.
 - 15. ἐλῶντες: fut. partic. of ἐλαύνω.
 - 23. όπότε, since.
- 25. μάχη ἡττηθέντες ἔφυγον: i.e. they were beaten before they fled.

Page 141, line 5. ἀφεῖναι: from ἀφ-ίημι; send off.

Page 142, line 1. ἐπιλελησμένος εἴη: from ἐπι-λαιθάνω. — μετέλθοι: for the meaning of μετά in composition, cf. μεταπέμπομαι.

- 13. ποιούμενοι: καθιστάντες.
- 15. ката тайта, near that part, at hand.
 - 16. ώς τὰ πολλά: ώς ἐπὶ πολύ.
 - 18. κατά: cf. κατὰ ταῦτα.
- 20. τοῦ ταξιάρχου: i.e. each taxiarch.
 - 24. παρόντα: predicate.

Page 143, line 3. προμετωπιδίοις και προστερνιδίοις: cf. Anab. I. viii. 7, where the Persian horses are similarly equipped: οί δ' ἵπποι πάντες οί μετὰ Κύρου εἶχον και προμετωπίδια και προστερνίδια.

Page 144, line 6. ἄτε και τής φύσεως ὑπαρχούσης, since he was so by nature.

15. τῶν νῦν λεχθέντων, i.e. that can now be spoken.

- 16. τὴν ἐμὴν . . . φιλίαν: Η. 712; G. 1049.
- 18. ἐπιέσασθαι: from ἐπι-έννυμι. Render be put under ground (lit. dress myself in earth).
 - 25. πρὸς δὲ καί: προσέτι δέ.

Page 145, line 4. ἀξίω: pred. | instance the åθλα are διώκειν, παίειν, after φανηναι, but dat. in agreement with µoi.

- 6. ката, by.
- 9. ἔχουσα: δυναμένη.
- 11. λαθοῦσα αὐτόν, unperceived by him.
- 15. προσ-ήνεγκαν: from προσφέρω.
 - 16. ἐμφαγεῖν, something to eat.
 - 18. del, from time to time.

Page 146, line 10. ἀετὸς χρυσοῦς: cf. Anab. I. x. 12, καλ τὸ βασίλειον σημείον όραν έφασαν, άετόν τινα χρυσοῦν ἐπὶ πέλτη ἐπὶ ξύλου ἀνατεταμένον.

- 19. ἐπέκαμπτον: so the king, in the battle of Cunaxa (Anab. I. viii. 23), ἐπέκαμπτεν ώς εἰς κύκλωσιν. The form of the line here would be, then, ___, ωσπερ γάμμα έκατέρωθεν.
 - 23. ὡς πρόσω, how far.

Page 147, line 8. ἀναβαίνοντα, going on farther.

- 13. κατά κέρας, by column.
- 17. ἐκεῖσε: probably at one of the wings.
 - 22. οὐ: modifies ὀλίγος.
- 25. εἰρήσεται: from εἶπον. ἐχομένους ὅτι μάλιστα, as near as possible.

Page 148, line 5. εἶπεν ἄν: Η. 835. α; G. 1296.

- 10. τὸ ἀπὸ τοῦδε, for the future. H. 719. b; G. 1060.
 - 11. θεούς: obj. of αἰτιατέον.
 - 16. εἰσενεγκεῖν: from εἰσ-φέρω.
- 18. πρόκειται: ἐν μέσφ κεῖται (Anab. III. i. 21). In the present

- 20. τοῖς δὲ κακοῖς: as opposed to τοις νικώσι μέν.
 - 22. προσήσομαι: from προσ-ίημι.
- 24. $\epsilon l \pi \epsilon \nu$ äv: cf. $\epsilon l \pi \epsilon \nu$ äv, in line 5.

Page 149, line 3. ὁ μὲν θεὸς . . . συνηξίωσε: Abradatas had obtained his position in the line by lot.

- 13. ἢν φθάσωμεν . . . κατακανόν-TES, i.e. if we kill them before they kill us.
- 19. παρέρχομαι: w. fut. force; I am going.
- 20. ην τί που μένη πολέμιον, if the enemy make a stand anywhere. Note carefully the accents of ήν τί που, and render the sentence literally.
- 23. ἐγγύτερον . . . τῶν πολεμίων, nearer the enemy.
 - 25. ἦρε: from αἴρω.

Page 150, line 8. τεθέν: from τίθημι. Write a complete synopsis of $\epsilon \tau \epsilon \theta \eta \nu$, if the form of $\tau \epsilon \theta \epsilon \nu$ does not suggest itself.

- 14. Compare with this the opening of the battle of Cunaxa in Anab. I. viii.
- 21. φάλαγγι (i.e. τῶν πολεμίων):. obj. of προσ-έβαλλεν.
 - 24. προείς: from προ-ίημι.
- 26. ἐκ πάνυ πολλοῦ, when they were still at a great distance.

Page 151, line 3. φεύγοντες (W. acc.), fleeing from, seeking to escape. So also ἔφευγεν, below.

7. **ἐνίει**: ἐνίετο.

8. ἴππων: With φειδόμενος. Η.
 742; G. 1102. — οὐδέν: is adverbial.

21. ὅτου: from ὅστις.

Page 152, line 1. η, ταύτη: adverbs.

- 4. πολλοί: at the beginning of the battle the Egyptians numbered 120,000, in a solid mass, with a depth of 100 men. Most of these were still in line, as so many of the Persians had gone off in pursuit of the fleeing chariots, instead of supporting Abradatas.
- 11. πρὸς τοῖς ὤμοις οὖσαι, resting against their shoulders.
- 13. ἐν ἄκραις ταῖς χερσί, at arm's length.

17. ἐπί, behind, in the rear of.

Page 153, line 1. $\epsilon \omega \sigma \mu \epsilon \nu \sigma s$: from $\omega \theta \epsilon \omega$. — $\alpha \nu$. . . $\sigma \chi o i \eta$: potential.

5. ἀφορῶντας, looking away; so with their backs turned, in the rear. Cf. Caes. D. B. G. II. 26, neque timerent ne aversi ab hoste circumvenirentur.

14. προσπεσόντες . . . ἐπαίοντο: Compare this most graphic sentence with Hell. IV. iii. 19, καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον.

24. εί πη . . . μάχοιτο: cf. note on page 149, line 20.

Page 154, line 1. ὁρᾶσθαι, i.e. were toward the enemy.

- 2. ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν ἐκάθηντο: the Egyptians were described, it will be remembered, σὺν ὰσπίσι ποδήρεσι καὶ δόρασι μεγάλοις (page 138, line 16). These formed a sort of rampart, behind which the Egyptians sat grimly waiting for death to come to them.
- 14. ποιοῦντες, παραδόντες (15), γενόμενοι (16): all express means.
 - 17. ἐξόν: Η. 973; G. 1569.
- 18. τi ήμιν άξιώσεις χρήσθαι, how will you think fit to treat us? τi is acc. of respect.
- 26. σφίσιν: dat. of advantage. H. 767; G. 1165.
- 27. τούτφ . . . γιγνώσκεσθαι, to him alone they were known.

Page 155, line 12. ὅποι ... ὁδοῦ, as far as he could, on the way home. ὁδοῦ depends on προσωτάτω. Η.757; G. 1149.

- 16. ώς προσβαλῶν (fut.), as if intending to make an attack.
 - 21. τινός: take with δοῦλος.
 - 23. την αὐτήν, the only. H. 681.
- 25. της πόλεως: gen. after δποι; to whatever part of the city.

Page 156, line 7. ὅπλα: στρατόπεδον.

παύσασθαι ὀργιζόμενον, cease
 being angry. H. 980, 981; G. 1578.
 27. τῆς πόλεως: cf. πόλεως above.

Page 157, line 4. τὸ ἀπὸ τοῦδε: see note on page 148, line $10. - \delta 6 - \delta \omega \sigma \iota$, allows.

Page 158, line 5. ἐφεῖναι: from ἐφ-ίημι.

10. μη ποιησαι: obj. of διαπέπραγμαι.

13. ἔσεσθαι: sc. σοί.

16. εls νέωτα, in a year's time.

27. **πάντα**: neuter plur., obj. of πράττειν.

7. τοῦτο: acc. — μὴ ὅτι: Η. 1035. α; G. 1504.

10. μάλ' ἄτοπα: Herodotus (I. 48) relates that after cutting into small pieces a tortoise and a lamb Croesus boiled them together in a brazen caldron, then sent to the several oracles to ask them what he was doing. The response from Delphi and one other were correct.—Read the account of Croesus in Rawlinson's Herodotus.

25. προστάξαντα: denotes the means of διδόναι. It agrees with αὐτόν, and governs τὸ ῥᾶστον.

26. τοὺς μέν, τοὺς δέ: in apposition with ἄλλους.

27. ἐαυτόν: obj. of εἰδέναι (from olòa), but not to be rendered in English.

Page 160, line 17. ὡς ἱκανὸς ὤν, as though I were able.

21. τὸν πρῶτον βασιλεύσαντα: Gyges, B.C. 716-678.

28. και γάρ δύνασαι ποιήσαι, since I am now your prisoner of war.

Page 161, line 15. ἐμοὶ τὸ ἴσον, equally with me.

18. ην: ἐκείνην ην.

23. ἀσφαλέστερον: the presence of Croesus would be a safeguard against any attempt to regain his kingdom.

Page 162, line 9. τὸ βάθος: acc. of specification. — τὴν φάλαγγα: is subject of $\gamma \epsilon \nu \dot{\epsilon} \sigma \theta \alpha \iota$.

24. άλωναι: from άλίσκομαι.

Page 163, line 6. ἐω̂μεν, let us leave, i.e. think no more of.

10. ὅσον, i.e. a place large enough.

17. ἄνω κυρτοῦνται: this quality of palm trees under stress is mentioned by a number of ancient writers.

20. ἀνέλοι: from ἀν-αιρέω.

Page 164, line 2. ἐορτήν: Herodotus (I. 191) says, τυχεῖν γάρ σφι ἐοῦσαν ἑορτήν.

ἐπειδὴ τάχιστα, cum primum.
 19, 20. ὁ μὲν ποταμὸς . . . όδοῦ, i.e. the river has given us a passage into the city. But translate also literally.

Page 165, line 5. τὴν ταχίστην: H. 719; G. 1060.

13. ἐρρήθη: from $\epsilon l \pi o \nu$.

16. ώς . . . καὶ αὐτοί, as if they, too, were revelers.

20. ἐπί, i.e. to attack.

21. ἐπεισπίπτουσιν αὐτοῖς πίνουσι: read the account of this in the book of Daniel, chap. v.; for the king mentioned here is the Belshazzar of the Bible.

26. χαλώσας: contr. from χαλαούσας. Page 166, line 6. ὅτφ, in what-

8. τοὺς δ' ἐν ταῖς οἰκίαις is object, and τοὺς . . . ἐπισταμένους subject of κηρύττειν.

17. **ἐαλωκυῖάν**: from ἀλίσκομαι. H. 980, 982; G. 1588.

21. ἐφῆκε: from ἐφ-ίημι.

23. ληφθήσοιτο: from λαμβάνω.

Page 167, line 1. ἐξελεῖν: from $\xi\xi$ -αιρέω.

10. $\delta v \in \lambda \alpha \beta o v$: take with $\delta \epsilon \sigma \pi \delta - \tau a s$.

14. ἀφείη: from ἀφ-ίημι.

Page 168, line 3. συνδόξαν: participle. H. 973; G. 1569.

7. ἔργων, public works, government buildings, palaces, etc.

12. συμφύλακας: in apposition with οδς.

23. ἄνευ αὐτοῦ, without his presence.

24. φύλαξι: in appos. with $\tau \iota \sigma \iota \nu$ (dat. after $\chi \rho \eta \sigma \tau \epsilon \iota \sigma \nu$).

26. ἐν τοῖς μεγίστοις: of the highest importance.

28. μη ὄντων: conditional; if those by whom, etc.

Page 169, lines 5, 6. οὐ γὰρ... δεῖ, for he thought that it was not possible for a man who was not himself what he should be.

11. τό: belongs with έχειν; to be himself engaged.

24. τῷ Κύρῳ ἐγένετο, it happened to Cyrus, i.e. Cyrus was able. The subject of ἐγένετο is μηδὲν . . . ἔχειν. from δστισοῦν. 17. τοῦτο: 24, 25. πολ superior.

Page 170, line 14. ἐκέλευσεν ἄν, ἦκον ἄν: Η. 835. α; G. 1296.

27. τοῦτον: secondary acc. with ἀφελόμενος.

Page 171, line 1. τῷ δέοντι: sc. χρόνῳ.

11. βλέποντα νόμον, i.e. a living law.

23. αν: take with ἀρέσκειν.

Page 172, lines 1, 2. τῶν . . . δο-κούντων: gen. after μᾶλλον.

5. φ: goes with τοῦτον.

11. τῶν εὐφροσυνῶν: depends on προπονεῖν.

17. τῷ ὄντι, really, in reality. With the general idea of this paragraph compare Anab. I. ix. 3, ἔνθα (at the Persian court) πολλὴν μὲν σωφροσύνην καταμάθοι ἄν τις, αἰσχρὸν δ' οὐδὲν οὕτ' ἀκοῦσαι οὕτ' ἰδεῖν ἔστι.

27. ώς: ὥστε.

Page 173, line 7. τὸ μὲν περιελέσθαι (from π ερι- α ιρέω): obj. of ἀπεδοκίμασε.

14, 15. $\dot{\omega}s \dots \dot{\epsilon}\lambda\theta \epsilon \hat{v}v$, how it seems to us (i.e. to me) that he came to be loved; lit. how he seems, etc.

24. τῷ προπονεῖν, τῷ εἶναι: in appos, w. τούτοις, which denotes means.

27. **ἐγένετο αὐτῷ**: like *ἐγένετο* on page 169, line 24.

Page 174, line 12. aiotiouvoûv: from $\delta \sigma \tau_i \sigma o \hat{\nu}$.

17. τοῦτο: subj. of ἐμποιεῖν.

24, 25. πολύ διαφέρει, are greatly superior.

Page 175, line 4. διενεγκών (from δια-φέρω): governs ἀνθρώπων. Η. 749; G. 1120.

Page 176, line 18. οὔκουν ὅπως, not only not.

25. **ἐνί γε ἀνδρί**: in appos. w. αὐτφ̂; for himself as an individual.

Page 177, line 1. ἐξ ὅτου: sc. χρόνου.

3. **\phiavai**: supply some verb of speaking, as on page 18.

Page 178, line 6. καταθεῶ: not indic.

21. τούτου: with περιγενέσθαι. Η. 749; G. 1120.

Page 179, line 3. πλειόνων: Η. 739: G. 1099.

24. μεμηχανημένων : $mid., = \pi \epsilon - \pi οιημένων$.

Page 180, line 8. ἡηθείση: from εἶπον.

Page 182, line 17. πολύ: take with $μ \hat{a} λ λ ο ν$.

27. ὀρθὴν ἔχων τὴν τιάραν: the king alone was allowed to wear the tiara in this way, those of subjects being made of soft material, hence falling to one side. In Anab. II. v. 23, τὴν τιάραν ὀρθὴν ἔχειν is used of aspiration to royal power. See cut on page 72.

Page 183, line 29. εἰς ἐκατὸν πανταχῆ, α hundred each way, i.e. 10,000.

Page 184, line 11. ἀνὰ κράτος . . . ἀφεῖναι, put the horses to their speed.

21, 22. χάριν . . . καταθέσθαι, gain the favor of a good man.

Page 185, line 7. $\epsilon \kappa \epsilon (\nu o \nu)$: gen. after $\epsilon \tau \nu \chi \epsilon s$, to be supplied.

12. τὸ γένειον: acc.— ἐρρύη: from ρέω.

25. ἀφίει: sc. Κῦρος. Cf. page 184, line 11.

Page 186, line 7. Cyrus was celebrating his victory in the races.

15. ὁπότε δὲ αὐτοὶ εἶεν, but when they were alone.

Page 187, lines 19, 20. ἔστιν οἰς: ἐνίοις.

20. αὐτόν: Κῦρον, obj. of ἐώρα.

28. φιλανθρωπίας: gen. with έργα.

Page 188, line 1. τὰ μέν: obj. of ἐπιδείκνυσθαι. — ποιοῦντα: denotes means; by doing harm to men.

15. τὴν τιμιωτέραν ἐμοῦ χώραν: probably the first seat at Cyrus's left, while Hystaspes sat at his right hand.

21. των ἡμετέρων ἔνεκα, for my service.

Page 189, line 10. τὸ Περσικόν: this allusion will be better understood by Anab. VI. i. 10: τέλος δὲ τὸ Περσικὸν ἀρχεῖτο· κρούων (clashing together) τὰς πέλτας καὶ ἄκλαζε (fell on his knees) καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ ἐποίει πρὸς τὸν αὐλόν.

NOTES

Page 191, lines 5, 6. οὐκ α̈ν... elpĥσθαι: would you not pay a good price that this had been said by you?

Page 192, line 1. ἐφίλησε: as a sign that Chrysantas was his dearest friend.

12. ώς καὶ ἀποδημεῖν, for him to (i.e. so that he could) go away from home.

Page 193, line 1. ἔγημε τὴν . . . θυγατέρα: note below the difference in construction in speaking of a woman.

24. οίπερ . . . κύριοί είσι, those who held the highest offices.

Page 194, line 1. δίκαιος οὖν είμι: used like φάνερός είμι. Η. 944; G. 1527.

3. τά . . . παρελθόντα, in the past. 11. μετουσίαν, share in the command.

Page 195, line 2. ϵl : with $\alpha \pi \sigma$ - $\tau \in \lambda o in.$

10. την Κυαξάρου θυγατέρα: Ctesias says that Cyrus married Amytis, daughter of Astyages, while Herodotus marries him to Cassandané. daughter of Pharnaspes.

22. οἱ λεγόμενοι: i.e. those meant when it is said, etc.

Page 196, line 11. ἔστι δ' ὅτε: ένίοτε δέ.

25. ἐκβάντι, to one leaving.

of the Tigris, and sheltered by mountains from the severe northeast storms and winds. Many fine ruins, including those of the palaces of Darius and Xerxes, are still to be seen.

11. Ἐκβατάνοις: the former capital of Medea, a magnificent city in the time of Cyrus and the later kings. No important ruins, however, are left.

13. Xenophon's account of the peaceful end of Cyrus differs in a marked degree from the story of Herodotus. According to his version (I. 201), Cyrus formed a plan to attack the Massagetae, a northern people. He defeated them in a fierce battle, but was himself slain and his body mutilated by the enemy (I. 214). Ctesias states that Cyrus made an invasion of the Derbices, a nation on the border of India, who defeated him in a battle in which he received a wound from the effects of which he died in three days.

Page 199, line 10. οὐδέν: sc. ἐστιν.

Page 200, line 4. In disposing the power as he did, Cyrus brought on the very evils which he hoped to prevent. For Cambyses, soon after attaining the throne, grew jealous of his brother, and had him secretly put to death. Several years later, while Cambyses was subjugating Egypt, an impostor calling himself by the name of the murdered prince, Page 197, line 10. Σούσοις: a whom he greatly resembled, raised celebrated city of Persia, lying east a formidable conspiracy. Though returning at the head of a victorious army, Cambyses believed himself ply an apodosis, as καλῶς ἔχει. unable to regain his lost scepter, and committed suicide rather than meet the disgrace of seeing another upon the throne.

Page 201, line 2. apxou: from ἄρχομαι.

18. σοῦ: Ταναοξάρους.

Page 202, line 10. εἰ μέν: sup-

12. αύτη: for τοῦτο, by attraction.

26. ὅθενπερ: whence, i.e. in the same manner.

Page 203, line 10. εὐεργετοῦντες: conditional.

VOCABULARY

Α

άβλαβήs, és, adj., without harm; unharmed, unhurt.

'Aβραδάτας, ου, Abradates, king of Susa and husband of Panthea.

άγαθός, ή, όν, adj., good, noble, brave, excellent; καλὸς κὰγαθός, good and true, honorable and worthy; as noun, οἱ, the good; καλὰ τὰγαθά, blessings, prosperity; good conduct. Comp. ἀμείνων, superl. ἄριστος.

άγάλλω, αλῶ, ἤγηλα, make glorious; pass., take delight, glory.

ἄγαμαι, ἡγασάμην, ἡγάσθην, wonder, be astonished; be pleased; admire; deem worthy.

άγαπάω, ήσω, ἡγάπηκα, treat with affection; love; be pleased or satisfied, rest contented.

άγαπητός, ή, όν, verbal adj. of ἀγαπάω, beloved; ἀγαπητόν ἐστι, one should be content.

άγγελία, ή, message, tidings.

ἀγγέλλω, ελῶ, ἤγγειλα, ἤγγελκα, ἤγγελμαι, ἤγγέλθην, announce.

ἄγγελος, δ, messenger, envoy.

άγέλη, ή (ἄγω), herd.

άγεννής, έs, adj. (γέννα, birth), of no family, lowborn, humble.

άγνοξω, ήσω, ήγνόησα, etc., not to perceive or know, be ignorant; go wrong, make a false step; pass., be unknown.

άγνώμων, ον, adj. (γνώμη), ill-judging; senseless, rash.

ἀγορά, ἡ (ἀγείρω, assemble), assembly of the people; market place, forum, agora; things sold in the market, provisions.

άγοραῖος, ον, adj., of or belonging to the ἀγορά; lounger in the market place.

ἄγρā, $\dot{\eta}$ ($\dot{\alpha}\gamma\omega$), catching; game, prey, prize.

ἄγριος, (ā), ον, adj. (ἀγρός, field), living in the fields, wild.

ἀγρυπνέω, ήσω (ἄγρυπνος, sleepless), lie awake, be wakeful.

άγυιά, ή, street, avenue.

άγύμναστος, ον, adj. (γυμνάζω), unexercised; untrained, unpracticed.

ἀγχέμαχος, or, adj. (ἄγχι, near; μάχομαι), fighting hand to hand; for close fight.

άγχίνοος, ον, contr. νους, νουν, adj., ready of wit, quick of apprehension.

ἄγω, ἄξω, ήξα (rare), ήγαγον, ήχα, ήγμαι, ήχθην, lead, conduct, bring up, drive; lead out; carry, convey; carry off, make way with; | ἄδω (for ἀείδω), ἄσομαι, ήσα, ήσθην, σχολήν, be free from business, be disengaged; ξορτήν, hold, celebrate; pass, spend; ἄγε, ἄγετε, as interj., come! well!

άγωγή, ή (άγω), leading; march.

άγών, ῶνος, ὁ (ἄγομαι), number of people brought together; contest, struggle, trial, battle.

άγών, by crasis for ὁ ἀγών.

άγωνία, ή (ἀγών), contest, dispute.

άγωνίζομαι, ιοῦμαι, ήγωνισάμην, ήγώνισμαι, ηγωνίσθην (άγών), contend for a prize; of war, hunting, or rivalry, contend, struggle, fight.

άγωνιστέον, verbal adj. of ἀγωνίζομαι, one must contend, etc.

αδειπνος, ον, adj. (δείπνον), supperless.

άδελφή, ή, sister.

άδελφός, δ, brother.

αδηλος, ov, adj., not seen or known; unknown, doubtful, obscure.

άδιήγητος, ον, adj. (διηγέομαι), not to be described; indescribable.

άδικέω, ήσω, etc. (ἄδικος), do wrong; act unjustly; wrong, injure; pass., be wronged.

άδικία, ή, wrongdoing; wrong, injury, injustice.

αδικος, ον, adj. (δίκη), wrongdoing, unrighteous, wicked, unjust; τά, injustice.

άδίκως, adv. (άδικος), wrongly, unjustly, falsely.

άδόλως, adv. (ἄδολος, without fraud), without willful wrong (Lat. sine dolō malō).

άδύνατος, ον, adj., unable, powerless; disabled, helpless; impossible.

sing, praise, celebrate.

άεί, adv., always, ever; ἀεὶ ὄντες, immortal.

άετός, δ, eagle; golden eagle as a standard.

άηδως, adv. (ἀηδής, unpleasant), without pleasure, unwillingly.

άθάνατος, ον, adj., undying; everlasting, perpetual, for life.

άθέμιτος, ον, adj., lawless; unlawful, godless, impious.

άθλον, τό, prize of contest; reward,

άθροίζω, σω, ήθροισα, ήθροισμαι, ήθροίσθην (άθρόος), gather, collect, muster.

άθρόος, ā, ον, adj., in crowds or masses, close together, in close order.

άθυμέω, ήσω (ἄθυμος), be despondent or discouraged, lose heart.

άθυμία, ή, want of heart, faint-heartedness.

άθυμος, ον, adj. (θυμός), without heart, disheartened; faint-hearted. άθύμως, adv. (ἄθυμος), without heart; έχειν, be faint-hearted.

Alγύπτιοι, oi, the Egyptians.

Αίγυπτος, ή, Εσγρτ.

αίδέομαι, έσομαι, ήδεσμαι, ήδέσθην, be ashamed to do a thing; respect, reaard.

αίδώς, όος (οῦς), ἡ (αἰδέομαι), sense of shame or propriety, modesty, bashfulness.

Aἰθιοπία, ή, Ethiopia, the southern boundary of Cyrus' kingdom.

αίμα, ατος, τό, blood.

αίματόω, ώσω (αίμα), make bloody, stain or cover with blood.

- αίξ, aiγόs, δ, ή, goat.
- αἰρέσιμος, ον, adj. (αἰρέω), that can be taken.
- αϊρεσις, εως, $\dot{\eta}$ (αίρεω), α taking; choice, option.
- aiρετός, ή, όν, verbal adj. of αίρέω, to be chosen, preferable.
- aiρέω, ήσω, είλου, ήρηκα, ήρημαι, ήρέθην, take; capture; overtake, run down, catch; mid., choose, elect; elect, prefer; undertake (business), engage in.
- αζρω, ἀρῶ, ἦρα, ἦρκα, ἦρμαι, ἤρθην, take up; take away, carry off; raise, give (a signal); mid., undertake, begin.
- alσθάνομαι, αἰσθήσομαι, ἢσθόμην, ἤσθημαι, learn by the senses; perceive, see, notice, hear; perceive by the mind, understand, learn; pf., have found out, know.
- aισιος, (ā), ον, adj. (αισα, fate), boding well, lucky, propitious.
- alσχος, ous, τό, shame; deformity, ugliness.
- aloxpos, d, $\delta \nu$, adj. (aloxos), causing shame; ugly, ill-favored; disgraceful, unbecoming, improper; base, mean, dishonorable; $\tau \delta$, that which is dishonorable.
- alσχύνομαι, οῦμαι, ησχύνθην, be ashamed, feel shame, be ashamed before, stand in awe of; be dishonored or disgraced; τδ αἰσχύνεσθαι, modesty, self-respect.
- alτέω, ήσω, ήτησα, etc., ask, beg, demand, request; mid., ask for oneself, beg, pray for, implore.
- alτιάομαι, dσομαι, ήτιασάμην, ήτίαμαι (aiτία, charge), charge, accuse, censure.

- alτιατέον, verbal of αὶτιάομαι, one must charge.
- atτιος, ā, ον, adj. (αἰτέω), being the cause; responsible, to blame, blameworthy, culpable.
- alχμάλωτος, ον, adj., taken by the spear, captured in war, taken prisoner; τά, booty.
- alχμή, ή, point of a spear; spear, lance, dart.
- alών, ῶνος, δ, period of existence; life, lifetime; time.
- άκινάκης, ου [Persian], short sword. ἀκίνδῦνος, ου, adj., without danger, safe; ἐν ἀκινδύνφ, out of danger.
- ακλειστος, ον, adj. (κλείω, close), not closed or fastened, open.
- ἀκμάζω, ἀσω (ἀκμή), be at one's prime; μᾶλλον, surpass, outshine.
- ἀκμή, ή, point; highest point, bloom, prime; θέρους, midsummer.
- άκολουθέω, ήσω (ἀκόλουθος, following), follow (a leader), go with one, take part in an expedition.
- άκοντίζω, ιῶ (ἄκων, javelin), hurl a javelin, wound with a javelin.
- άκόντιον, τό, dim. of ἄκων, javelin, dart.
- άκοντιστής, οῦ (ἀκοντίζω), darter, javelin man.
- άκοντιστικός, h, δv , adj. (ἀκοντίζω), skilled in throwing the javelin.
- άκούω, σομαι, ήκουσα, ἀκήκοα, ἠκούσθην, hear, hear of, listen to, heed. ἄκρᾶ, ἡ (ἄκρος), headland; citadel.
- άκράτεια, ἡ (ἀκρατήs, powerless), incontinence, lack of self-control, license.
- ἀκριβόω, ώσω (ἀκριβήs, exact), make exact; understand thoroughly; perform exactly, be exact in.

- άκριβώς, adv. (ἀκριβής, exact), to a | άλλά, conj. (ἄλλος), otherwise; but, nicety: precisely, exactly.
- άκροάομαι, άσομαι, ήκροασάμην, ήκρόauai, listen to, attend to.
- άκροβολίζομαι, ἀκροβολισάμην (ἀκρόβολοs, struck from afar; slinger), throw from afar; skirmish.
- άκροβόλισις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$, skirmishing, skirmish.
- άκροθίνιον, τό (ἄκρος, θίς, heap), topmost part of a heap; plur., choice parts, first fruits.
- άκρόπολις, εωs, $\dot{η}$, the upper city; citadel.
- ἄκρος, ā, ov, adj. (ἄκη, point), at the furthest point; ends of; raîs γερσί, at arm's length; τό, height, summit.
- $\tilde{\mathbf{a}}$ κων, $\tilde{\mathbf{a}}$ κουσα, $\tilde{\mathbf{a}}$ κον, \mathbf{adj} . (έκών), against one's will, unwilling, reluctant.
- άλαλάζω, άξομαι, ηλάλαξα, raise the war cry (àlalaí), shout aloud.
- άλγέω, ήσω (άλγος, pain), feel pain; be grieved, troubled, or distressed.
- άλεεινός, ή, όν, adj. (ἀλέα, heat), open to the sun; warm, hot.
- άλέξω, ξομαι, ηλέξησα, ηλεξάμην, ward off; assist; mid., defend oneself.
- αλευρα, τά (ἀλέω, grind), wheat flour. άληθεύω, σω (άληθήs), speak truth.
- άληθής, ές, adj. (λήθω = λανθάνω), unconcealed: true, real: τὰ ἀληθη $(\tau \dot{a}\lambda \eta \theta \hat{\eta})$, the truth.
- äλις, adv. (aλήs, assembled), in heaps; sufficiently, enough.
- άλίσκομαι, άλώσομαι, ήλων (ξάλων), ήλωκα (έάλωκα), be taken, captured, caught or seized.
- αλκιμος, (η), ον, adj., strong, stout, vigorous; strong, brave, bold.

- stronger than $\delta \epsilon$; well, certainly, then, yes.
- άλλήλων, gen. plur., reciprocal pron., of one another.
- άλλοδαπός, ή, όν, adi. (άλλος), belonging to another people or land, strange, foreign.
- αλλοθεν, adv., from another place.
- άλλομαι, άλοθμαι, ήλάμην, ήλόμην (rare), spring, leap, bound.
- αλλος, η, o, adj., another, other, one besides; sing., rest of; besides, further, else; ň, other than, contrary to; τάλλα or τὰ άλλα, in other respects; τη άλλη, on the next (day).
- άλλότριος, ā, ον, adj. (άλλος), of or belonging to another; another's.
- άλλοτριόω, ώσω (ἀλλότριος), estrange from, alienate.
- άλλόφυλος, ον, adj. (φυλή), of another tribe; strange, foreign.
- αλλως, adv. (αλλος), in another way, otherwise; for a different cause; in other times, formerly, hitherto; ἄλλως τε καί, chiefly, especially.
- άλτικός, ή, όν, adj. (άλλομαι), good at leaping.
- αλυπος, ον, adj. (λ ύπη), without pain; free from care or trouble.
- άλύπως, adv. (άλυπος), without pain; superl., with the least offense.
- ἄλφιτα, τά (ἀλφός, whiteness), peeled barley; barley meal, groats.
- άλώσιμος, ον, adj. (άλίσκομαι), easy to take, near enough to take.
- αμα, adv., at once; at the same time; w. participles, while; aua ... ἔτι, partly ... and also; as

prep. w. dat., at the same time with, together with, at.

ἄμαξα, ἡ (ἄμα, ἄγω), wagon, cart.

άμαρτάνω, τήσομαι, ἥμαρτον, ἡμάρτητα, ἡμάρτημαι, ἡμαρτήθην, miss, miss the mark, fail to hit; fail in one's object, be negligent or deficient; commit a fault, transgress, err.

άμαχεί, adv. (ἄμαχος, without battle), without resistance.

άμβολάς, άδος, $\hat{\eta}$ (for ἀναβολάς), thrown up $(\gamma \hat{\eta})$.

άμέλει, imper. of ἀμελέω, never mind; by all means, surely.

άμέλεια, ή (ἀμελής), indifference, negligence, neglect.

άμελέω, ήσω, ἡμέλησα, ἡμέληκα (ἀμελήκ), have no care for, be careless, neglect, disregard.

άμελής, ές, adj. (μέλει), careless, heedless, negligent.

άμελῶς, adv. (ὰμελής), carelessly; έχειν, be careless.

ἄμετρος, ον, adj. (μέτρον, measure), without measure; immense, boundless.

άμηχανία, ή, want of means; difficulties, hardships, troubles.

άμήχανος, ον, adj. (μηχανή), without means; without resource or remedy.

άμιλλάομαι, ήσομαι, ήμίλλημαι, ήμιλλήθην (ἄμιλλα, contest), compete, struggle, strive.

άμύνω, ὰμυνῶ, ἥμυνα, keep off; aid, assist, defend; mid., resist, defend oneself; avenge oneself on; have revenge on, punish.

άμφι, prep. w. gen., about, in regard to; w. Acc., of place, near;

of time, near to, about; almost, nearly, about; pertaining to; of à $\mu \phi l$ $\tau_{l} \nu a$, one's attendants; of à $\mu \phi l$ $K \hat{\nu} \rho \nu \nu$, Cyrus and his companions; $\xi \chi \epsilon_{l} \nu$ à $\mu \phi l$ τ_{l} , be employed or engaged in something.

άμφιέννυμι or ύω, έσω, ημφίεσα, ημφίεσα, put round or on; mid., put on oneself, dress oneself.

άμφίλογος, ον, adj., disputed, doubtful.

άμφότερος, \tilde{a} , $o\nu$, adj. ($\check{a}\mu\phi\omega$), each, both.

ἄμφω, τώ (ἀμφί), both.

av, conditional particle, used with (1) the subjunctive in protases of the vivid future form, in combination with conjunctions, as ἐάν (for εὶ ἄν). See also ἐπήν, ἐπειδάν, 8ταν, δπόταν, etc.; with relatives, as bs αν, ή αν, όπως αν, όποιος αν, δποι άν, ώς άν, ήνίκ' άν, πρίν άν, etc.: (2) with the optative in apodoses of the vague future form. in potential optatives, and with the secondary tenses of the indicative in contrary-to-fact apodoses; ăv may be used also with the infinitive or participle, when the form of the sentence requires these moods.

αν, conj., for ϵαν.

äν, by crasis for â ăν.

ἀνά, prep. w. Acc., up, along; of time, through, throughout; distributive, by; ἀνὰ κράτος, up to one's full strength, with all one's might.

åναβαίνω [see βαίνω], go up, ascend, mount.

gard to; w. Acc., of place, near; αναβάλλω [see βάλλω], throw up; of

- earth; mount, assist in mounting; mid., put off, defer.
- \dot{a} ν \dot{a} βaσις, $\epsilon \omega$ s, $\dot{\eta}$ (\dot{a} νaβaίν ω), going up; way up, ascent.
- ἀναβιβάζω, άσω, εβίβασα, causal of ἀναβαίνω, make to go up; cause to ascend or mount.
- ἀναβλέπω [see βλέπω], look up, look up at, look in the face; open one's eyes.
- ἀναβοάω [see βοάω], shout aloud, cry out.
- άναγιγνώσκω [see γιγνώσκω], know well; know again, hence read.
- ἀναγκάζω, άσω, ἢνάγκακα, ἢναγκάσθην (ἀνάγκη), force, compel.
- **ἀναγκαῖος**, ā, ον, adj. (ἀνάγκη), with or by force; necessary.
- ἀνάγκη, ή (ἄγχω, compress), force, constraint, necessity; ἀνάγκη ἐστί $= \delta \epsilon \hat{\iota}$.
- ἀνάγω [see ἄγω], lead up; lead back, withdraw, retreat.
- **ἀναδείκνῦμι** [see δείκνῦμι], lift up and show; show, prove, render.
- **ἀναδέχομαι** [see δέχομαι], take up; take upon oneself, promise.
- **ἀναζεύγνῦμι** [see ζεύγνῦμι], yoke up; take departure, set out, leave.
- άνάθημα, ατος, τό (ἀνατίθημι, set up), votive offering set up in a temple.
- άναίνομαι, ἡνηνάμην (αῖνος, praise), refuse with contempt; refuse, decline to do.
- ἀναιρέω [see αἰρέω], take up, pick up; make way with, abolish, overthrow; of a river, carry off, bear away.
- ἀναισχυντία, ἡ (ἀναίσχυντος, shameless), shamelessness.

- άναίτιος, (ā), ον, adj., not being the cause of a thing; not chargeable, quiltless.
- ἀνακαλέω [see καλέω], call up; invoke, call upon; call (aloud).
- ἀνακλάζω, άγξω, έκλαγον, cry aloud, scream out.
- άνακομίζω, κομιῶ, carry up; carry off, take away.
- ἀνακράζω, έκραγον, lift up the voice; cry out, shout aloud.
- ἀνακτάομαι, ήσομαι, έκτημαι, get back again; win over, get the favor of.
- άναλαμβάνω [see λαμβάνω], take up; pick up, receive into one's care; take care of, adopt; take with one, take along.
- ἀναλίσκω (ἀναλόω), ἀλώσω, ήλωσα (άλωσα), ήλωκα (άλωκα), ήλωμαι (άλωκα), ηλώθην (αλώθην), use up, spend, exhaust; send, consume; disable, destroy; lose.
- ἄναλκις, ιδος, δ, ή (ἀλκή, strength), without strength, feeble, spiritless.
- ἀναμένω, μενῶ, wait for, await; wait, put off, delay.
- åναμιμνήσκω [see μιμνήσκω], remind; pass., remember, recollect.
- åναξίως, adv. (ἀνάξιος, unworthy), unbecomingly, unworthily.
- αναξυρίδες, ων, αί, trousers worn by Eastern nations.
- ἀνάπαλιν, adv., back again; reversely, in inverse order, the contrary way.
- ἀναπαύω, σω, make to cease; bring to a halt, halt; mid., take rest; wait, stop, halt for rest.
- άναπείθω, πείσω, bring over to an opinion; persuade, influence, prevail upon; mislead, corrupt.

άναπέμπω [see π έμπω], send up from below.

άναπετάνν $\overline{\nu}$ μι ($\overline{\nu}$ ω), πετάσω, spread out; throw wide open, open.

άναπηδάω, ήσομαι, leap up, jump forward; vault, spring.

ἀναπνέω, πνεύσομαι, έπνευσα, breathe again, recover oneself.

άναρτάομαι, ήσομαι, ήρτημαι, hang upon; add to one's realm, make dependent upon, attach to oneself.

άναστομόω, ώσω, furnish with a mouth; clear out, open up.

ἀναστρέφω [see στρέφω], turn up; mid., turn back or again, face about.

άναστροφή, ή (ἀναστρέφω), turning up; turning back, wheeling round.

άνατείνω [see τείνω], stretch up, hold up, lift up; spread out, extend; ἀετὸς ἀνατεταμένος, spread eagle.

ἀνατέλλω, έτειλα, make to rise; rise.

ἀνατλήναι, infin. of ἀνέτλην, τλήσομαι, bear up against, endure, undergo.

ἀνατρέπω [see $\tau \rho \epsilon \pi \omega$], turn up or over; overturn, upset; overwhelm, overthrow.

άναφαίνω [see φαίνω], make to give light; mid., appear, be seen or found.

άναφυσάομαι, ήσομαι, be blown up; be puffed up.

åναχάζομαι, draw back; retire, retreat.

ἀναχωρέω, ήσω, go back, retreat; fall back, sink.

άναχωρίζω, σω, make go back; order to retire, lead back.

άνδρεῖος, ā, ον, adj. (ἀνήρ), manly, brave.

άνδρείως, adv. (ἀνδρεῖος), like a man, in a manly way; bravely.

άνδρικός, ή, όν, adj. (ἀνήρ), of a man; manly, courageous, strong.

άνειμένως, adv. (ἀνειμένος, ἀνίημι), without restraint, at one's ease.

άνειπον [see είπον], ἀναγορεύω used as pres., but aor. pass. ἀναρρήθην, as from ἀναρρέω, say aloud; announce, proclaim.

άνείρω, ἄνειρα, fasten on, string; pf. part., in loose order, strung out.

άνεπίληπτος, ον, adj., not open to attack; blameless, free from censure.

ἀνεπιστήμων, adj. (ἐπίσταμαι), not knowing, ignorant.

άνερωτάω, ήσω, put the question, ask, interrogate.

ἄνευ, prep. w. GEN., without.

ἀνέχω [see $\xi \chi \omega$], hold up; mid., bear, endure, sustain.

ἀνηβάω, ήσω, grow young again.

ἀνήρ, ἀνδρός, δ, man; husband; VOC. ἄνδρες φίλοι, my friends.

άνήρ, by crasis for δ ἀνήρ.

άνήσω, see ἀντημι.

ἀνθ', for ἀντί.

 $\dot{\mathbf{d}}$ νθέω, ήσω (ἄνθος, blossom), be bright, glitter, shine.

άνθίσταμαι [see ἴστημι], set oneself against; oppose, make a stand against.

άνθρώπινος, (η), ον, adj. (ἄνθρωπος), of, from, or belonging to, man; human.

ἄνθρωπος, ὁ (ἀνήρ, ὤψ, face), human being, man.

ἀνιᾶρός, ά, όν, adj. (ἀνιάω), grievous; grieved, distressed.

- ἀνιάω, άσω, ηνίασα, etc. (ἀνία, grief),trouble, annoy; grieve, distress, afflict; pass., be grieved, annoyed, vexed, enraged.
- άντδρωτί, adv. (t $\hat{\rho}$ $\hat{\rho}$ ω , sweat), without sweat or toil, without exercise; lazily, slowly.
- ανίδρωτος, ον, adj. (ἱδρόω, sweat), without having sweated or exercised oneself.
- aνίημι [see ἴημι], send up; produce, bear; slacken, relax, pause; permit, allow.
- ανίστημι [see ιστημι], make to get up; rouse, start up; raise, erect, build; mid. w. 2 aor. act., rise, stand, get up; start up from ambush.
- άνοίγνυμι (οίγω), οίξω, έφξα (ήνοιξα), έφχα, έφγμαι, εφχθην, open, unfasten.
- trary to law.
- pious.
- άνταγωνιστής, οῦ (ἀνταγωνίζομαι, ορpose), rival, opponent.
- άνταίρομαι [see αἴρω], raise oneself against; raise or take (arms) against.
- άνταποδίδωμι [see δίδωμι], give back, deliver in turn.
- άντασπάζομαι, άσομαι, embrace or kiss in return.
- αντέξειμι (εἶμι), go out to meet the enemy.
- άντέχω, ανθέξω, αντέσχον, hold against; resist, refuse; hold out against, sustain an attack, withstand.
- άντί, prep. w. GEN., in return or

- exchange for; in one's place, instead of.
- άντιγνωμονέω, ήσω [γνώμων, judge], be of a contrary opinion, disagree.
- άντιδωρέομαι, ήσομαι, present in return, present.
- ἀντικνήμιον, τό, part of the leg opposite to the shin (κνήμη), shin.
- άντικρύ, adv., over against, right opposite; διά, right through.
- άντιλαμβάνω [see λαμβάνω], receive in turn; gain, secure; mid., take hold of, undertake.
- άντίος, ā, ον, adj. (ἀντί), set against; face to face, facing, opposite, opposing; ἐκ τοῦ ἀντίου, before one; to meet one (Lat. obvius).
- ἀντίπαλος, ον, adj. (πάλη, wrestling),wrestling against; against one; hence as noun, b, rival, adversary, opponent.
- ἄνομος, ον, adj., without law; con- αντιπαρακελεύομαι, σομαι, exhort in turn.
- άνόσιος, (\bar{a}) , oν, adj., unholy, im- άντιπαρασκευάζομαι, prepare oneself in turn, make counter preparations.
 - άντιπέρας, adv., over against, on the other side.
 - άντιπολεμέω, ήσω, wage war against. άντιπρόσειμι ($\epsilon lμι$), advance against, go to meet.
 - άντιπρόσωπος, ον, adj. (πρόσωπον), with the face towards, facing.
 - άντιτάττω [see τάττω], set opposite to, form against, oppose; mid., set oneself against, engage in war against.
 - άντιχαρίζομαι, ιοθμαι, show kindness
 - άνυδρία, ή (ὕδωρ), scarcity of water; dryness.

- ἀνυπέρβλητος, ον, adj. (ὑπερβάλλω), not to be surpassed, invincible, impregnable.
- άνύτω (ἀνύω), ὑσω, ἤνυσα, ἤνυκα, ἤνυσμαι, ἠνύσθην, effect; accomplish, finish; accomplish one's purpose, succeed.
- ἄνω, adv. (ἀνά), up, upwards; inland, from the coast; on; καὶ κάτω, hither and thither, to and fro.
- άξία, ή (ἄξιος), worth, value, deserts, due.
- ἀξιέπαινος, ον, adj., praiseworthy.
 ἀξιοθέατρος, ον, adj., well worth seeing, of fine appearance.
- άξιόπιστος, ον, adj., trustworthy.
- äξιος, ā, ον, adj. (ἄγω, weigh), weighing as much, of like value; worthy, worth, befitting; with gen. of value, as πολλοῦ, πλειστοῦ, of greatest value; ἄξιόν ἐστι, it is fitting or proper.
- άξιοω, ώσω, ἡξίωνα, ἡξίωμαι, ἡξιώθην (άξιος), deem worthy; think worthy of an honor, invite; think right or best; ask, desire, wish, require.
- άξίως, adv. (άξιος), worthily; properly.
- äξων, ονος, δ (ἄγω), axle-tree, axle. äoκνος, ον, adj., without hesitation; untiring, diligent, ever-ready.
- άόκνως, adv. (ἄοκνος), superl. ἀοκνότατα, most nimbly, promptly.
- ἄοπλος, ον, adj. (ὅπλα), without armor; unarmored.
- άπαγγέλλω [see ἀγγέλλω], take back word, bring tidings, announce, report.
- άπαγορεύω, only pres. and imperf. (ἀπερῶ used as fut., ἀπείπον, είρηκα,

- είρημαι, ερρήθην), forbid; ἀπειρηκότες, tired, exhausted.
- ἀπάγω [see ἄγω], lead off or away, lead back, withdraw; bring in; return, render, pay; mid., bear away, lead home.
- ἀπαθής, ές, adj. (πάθος), not suffering or having suffered, intact, unbroken.
- **ἄπαις**, ἄπαιδος, ὁ, ἡ, childless; παίδων, bereft of, without.
- άπαλλάττω, ξω, ήλλαξα, ήλλαχα, ήλλαγμαι, ηλλάχθην, ηλλάγην, set free; mid. and pass., depart from, separate or be separated from.
- άπαντάω, ήσομαι, ήντησα, ήντηκα, go off to meet; meet, encounter.
- άπαράσκευος, ον, adj., (παρασκευή, preparation), without preparation, unprepared; superl., very insufficient.
- άπαριθμέω, ήσω, count over; pay back, repay.
- άπάρχομαι, ξομαι, make a beginning, offer a part of anything as sacrifice.
- ἄπᾶs, ᾶσα, αν, adj. (πᾶs), quite all, the whole; plur., all together.
- ἀπάτη, ἡ, trickery, deceit, fraud.
- άπειλέω, ήσω (ἀπειλή), hold out as promise or threat; threaten.
- ἀπειλή, ἡ, boastful promise; threat, menace.
- απειμι (εἰμί), έσομαι, be away, be lacking or wanting; be far from; be absent, be out of the way.
- ἄπειμι (εἶμι), go away, depart, withdraw, leave one's post; go back, return; go; go down, cease.
- ἀπείργω, ξω, εῖρξα, keep away or debar from, shut off from, prevent.

άπειρηκότες, see ἀπαγορεύω.

άπειροκαλία, ή, ignorance of the beautiful; coarseness, vulgarity.

ἄπειρος, ον, adj. (πεῖρα), without trial or experience.

άπελαύνω [see ἐλαύνω], drive away, banish; keep away, exclude; ride off or away; depart, go off.

άπέρχομαι [see ἔρχομαι], go away, depart, retire, retreat; go back, return.

ἀπέχω [see ἔχω], keep off, be distant; mid., keep oneself from, abstain, desist or refrain from, avoid.

άπιστέω, ήσω, ἠπίστηκα, be ἄπιστος; disbelieve, distrust, mistrust.

ἄπιστος, ον, adj., not to be trusted; suspicious, incredible, improbable.

ἄπλευστος, ον, adj. (πλέω), not navigated; τδ, a part of the sea not yet navigated.

ἄπληστος, ον, adj. (πίμπλημι, fill), not to be filled; insatiate (of).

άπλόος, η, ον (άπλοῦς, ῆ, οῦν), adj. (ἄμα), single; τό, a single share; simple, plain; frank, sincere, straightforward, comp.

άπλότης, ότητος, ή (άπλόος), singleness; simplicity, frankness.

άπό, prep. W. GEN., from, of, away from, starting from, from off; ἀφο οδ, after; ἀπό τῶν ἵππων, on horseback.

άποβαίνω [see βαίνω], step off; turn out, prove, result, happen.

ἀποβάλλω [see βάλλω], throw off; throw away, lose; cast off, reject.

άποβιάζομαι, άσομαι, force away; effect by force.

άποβλέπω, ψομαι, look away from

all other objects at one; look steadfastly, consider.

άποβουκολέω, ήσω, let cattle stray; lose, let stray off to be lost.

άπογεύω, σω, give one a taste; mid. w. gen., (take a) taste (of).

άποδείκνυμι [see δείκνυμι], point away from other objects at one; show, make known; produce, make, render.

άποδεκτήρ, ῆρος, δ (ἀποδέχομαι), receiver.

άποδέχομαι [see δέχομαι], accept from another; accept, receive.

άποδημέω, ήσω, (ἀπόδημος, from home), be away from home, be or go abroad.

άποδιδράσκω, δράσομαι, έδραν, run from; avoid, shrink from; run away, escape.

άποδίδωμι [see δίδωμι], give back; give (what is due), pay; restore, return; deliver; return, requite.

άποδοκιμάζω, άσω, reject on scrutiny; reject as unfit, lay aside; be unwilling, fail to approve.

ἀποθνήσκω [see θνήσκω], die, be killed, be put to death.

 ἀποκαθαίρω, αρῶ, cleanse, wipe off.
 ἀποκαλέω [see καλέω], call back, recall.

άποκοιμάομαι, ήσομαι, sleep away; get a little sleep.

ἀποκρίνομαι, οῦμαι, κέκριμαι, εκρίνάμην, give answer to, reply.

άποκρύπτω [see κρύπτω], hide away; conceal, obscure, veil.

ἀποκτείνω, κτενῶ, έκτανον, έκτονα, put to death, kill, slay.

- from a thing; prevent, exclude.
- ἀπολαμβάνω [see λαμβάνω], take back; get back, receive again.
- άπολαύω, σομαι, έλαυσα, λέλαυκα, have enjoyment of; enjoy, have the benefit or reap the profit of, w. gen.
- ἀπολείπω [see λείπω], leave behind, desert; leave, quit; leave an interval, stand apart; mid. and pass., stay behind, be left.
- άπόλεμος, ον, adj., unwarlike, unfit for war.
- άπόλλυμι, ολώ, ώλεσα, ολώλεκα. όλωλα, ωλόμην, destroy utterly, ruin; mid. and 2 pf. act., be undone, be lost, be put to death, die.
- 'Απόλλων, ωνος, ό, Apollo, son of Zeus and Latona, brother to Artemis.
- άπομανθάνω, μαθήσομαι, unlearn.
- ἀπομάχομαι, οῦμαι, fight from (walls), defend.
- ἀπόμνυμι [see δμνυμι], take an oath away (from a thing); deny an oath, swear (that not).
- άποπειράομαι, άσομαι, επειράθην, make trial.
- άποπέμπω [see πέμπω], send back, return; send away, send home, dismiss; mid., take leave of; let
- ἀποπνίγω, ξομαι, έπνίξα, choke; suffocate.
- άπορέω, ήσω, etc. (ἄπορος), be without means; be perplexed, be at a loss; be in doubt, doubt; lose, be without, want; mid., be embarrassed, be at a loss.
- άπορία, ή (ἄπορος), difficulty of passing; want.

- άποκωλύω, ύσω, hinder or prevent | άπορος, ον, adj., without passage: in want, needy; τά, difficulties, straits.
 - ἀπορροφέω, ήσω, swallow (some of). άποσείω, σω, shake off; mid., throw (one's rider).
 - ἀπόσκηνος, ον, adj. (σκηνή), encamping apart; living aloof, messing alone.
 - άποσπάω, άσω, tear or drag away from; separate, detach.
 - άποστατέω, ήσω (ἀφίστημι), stand aloof from: fall away from (one's friends).
 - άποστερέω, ήσω, etc., rob of; deprive of, take away or withdraw from.
 - **ἀποστρατοπεδεύομαι**, σομαι, encamp away from; encamp at a distance.
 - ἀποστρέφω [see στρέφω], turn back; mid, and 2 aor, pass., turn aside or away; return home.
 - άποσχίζω, σω, split off, detach; τδ ἀπεσχισμένον, stragglers.
 - άποτελέω, έσω, $\hat{\omega}$, bring quite to an end; finish, complete; perform, accomplish; fulfill, pay.
 - άποτίθημι [see τίθημι], put away; mid., put away for future use.
 - άπότομος, ον, adj. (ἀποτέμνω, cut off), cut off; steep, abrupt, precipitous.
 - άποτρέπω [see $\tau \rho \epsilon \pi \omega$], turn back; mid., go back, return.
 - ἀποτυγχάνω [see τυγχάνω], fail in hitting; lose.
 - ἀποφαίνω [see φαίνω], show forth; mid., express, declare.
 - ἀποφέρω [see φέρω], bear or take back, return; bear or carry off or away; bring in, pay; take, bring. ἀποχωρέω, ήσω and ήσομαι, go from;

- depart, withdraw, leave; go back, | ἀρήγω, ξω, help, aid, assist, defend. return.
- άποχώρησις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$, going off; re-
- $\dot{\mathbf{a}}$ ποψ $\dot{\mathbf{a}}$ ω, $\dot{\mathbf{n}}$ σω, $\dot{\mathbf{e}}$ ψησα, wipe off; mid., wipe or rub off from oneself.
- άπρακτέω, ήσω, do nothing; gain nothing, fail.
- άπρονοήτως, adv. (ἀπρονόητος, improvident), without foresight or
- άπροφασίστως, adv., without disquise; honestly, sincerely; without hesitation.
- απτω, άψω, ήψα, ήμμαι, ήφθην, fasten; mid., touch, lay hold of.
- ἄρα, inferential particle, then, therefore, now.
- άρα, interrogative particle, expecting a negative answer.
- 'Αράβιος, ā, ον, adj., οἱ 'Αράβιοι, the Arabians.
- 'Aράσπας, ov, Araspes, a Mede, an early friend of Cyrus.
- άργέω, ήσω (άργός), be idle, lie fallow; be neglected, be unemployed; οί ἀργοῦντες, the idle.
- άργός, όν, adj. (ξργον), not working; inactive, uncultivated.
- άργύρεος, ā, ον, contr. άργυροῦς, â, οῦν, adj. (ἄργυρος), of silver, sil-
- άργύριον, τό, piece of silver; money. ἄργυρος, ὁ (ἀργός, white), white metal; silver.
- άρέσκω, έσω, ήρεσα, ηρέσθην, make good; please.
- άρεστός, ή, όν, adj., verbal of ἀρέσκω, acceptable, pleasing, in favor.
- άρετή, ή, excellence, goodness, virtue, bravery.

- άριθμέω, ήσω, etc. (ἀριθμός), count, reckon up.
- άριθμός, δ, number; sum, amount.
- αριστα, adv., superl., best, most nobly, excellently, etc.
- άριστάω, ήσω, ηρίστησα, ηρίστηκα, ηρίστημαι, take breakfast luncheon.
- άριστερός, \dot{a} , $\delta \nu$, adj., left; as noun, $\tau \delta$, the left; $\dot{\eta}$ (sc. $\chi \epsilon i \rho$), left hand or arm.
- ἄριστον, τό, morning meal, break-
- αριστοποιέομαι, ήσομαι, prepare one's breakfast.
- άριστος, η, ον, adj., superl. of λγα-
- άρκέω, έσω, ήρκεσα, keep off; be enough, suffice.
- αρκτος, ή, bear; north star, north. ἄρμα, ατος, τό, chariot, two-wheeled war chariot.
- άρμάμαξα, ή, covered carriage.
- άρμάτειος, ον, adj. (άρμα), of or belonging to a chariot.
- άρματηλάτης, ου (ἐλαύνω), charioteer, one who fights from a chariot.
- 'Αρμενία, ή, Armenia, a country of Asia Minor.
- 'Aρμένιος, ā, ον, adj., Armenian; ò, king of the Armenians.
- άρμόττω, όσω, ήρμοσα, ήρμοκα, ήρμοσμ~ι, ήρμόσθην, fit, fit well.
- άρπαγή, ἡ (ἱρπάζω), plundering,robbery; greediness, rapacity.
- άρπάζω, σω, ήρπασα, ήρπακα, ήρπασμαι, ήρπάσθην, snatch away; snatch up, grasp.
- άρπαξ, αγος, adj. (åρπά(ω), robbing; δ, robber, plunderer.

άρπεδόνη, $\dot{\eta}$, rope or cord (for en- | ἄσκησις, εως, $\dot{\eta}$ (ἀσκέω, practice), snaring game), snare.

ἄρρην, $\epsilon \nu$, adj., male.

'Aρσάμας, ου, Arsamas, a Persian, friend of Cyrus.

'Aρτάβαζος, ό, Artabazus, a kinsman of Cyrus.

'Αρταγέρσας, ου, Artagerses, a χιλίαρχος of Cyrus.

ἄρταμος, δ, cook.

арть, adv., just, exactly; just now, recently.

άρτοποιός, δ (ποιέω), breadmaker,

артоs, b, cake or loaf of wheat bread.

άρύω, σω, ήρυσα, ηρύθην, draw or dip water (or other liquids).

 \dot{a} ρχε \hat{c} ον, τό (\dot{a} ρχ $\dot{\eta}$), senate-house; residence of the chief magistrates; palace.

 $\mathring{\mathbf{d}}$ ρχή, $\mathring{\eta}$ ($\mathring{\mathbf{d}}$ ρχω), beginning; $\mathring{\mathbf{e}}$ ξ $\mathring{\mathbf{d}}$ ρχ $\mathring{\eta}$ s, as at first, formerly; rule, power, command; office; government; magistrate, officer.

 \ddot{a} ρχω, ξω, $\ddot{\eta}$ ρξα, $\ddot{\eta}$ ρχα, $\ddot{\eta}$ ργμαι, $\ddot{\eta}$ ρχθην, begin; rule, command, control, govern; take the lead, be aggressive; mid., begin.

ἄρχων, οντος, ὁ (ἄρχω), leader, ruler, commander, chief.

άσθενέω, ήσω, be sickly, weak, or feeble, fall ill.

άσθενής, ές, adj. (σθένος, strength), without strength, weak, impotent. ἀσθενόω, ώσω, weaken, crush.

'Aσίā, ἡ, Asia, Asia Minor.

άσινής, ές, adj. (σίνομαι), unhurt;

άσκαρδαμυκτί, adv., without winking, with unchanged look.

exercise, practice, training.

ασμενος, η, ον, adj. (ήδομαι), well pleased, gladly, eagerly.

άσπάζομαι, άσομαι, welcome kindly; embrace, kiss; love, cherish.

άσπίς, ίδος, ή, round shield of hide, overlaid with metal; έπ' ἀσπίδα, to the left.

'Ασσυρία, ή, Assyria, country west of Media.

'Ασσύριος, ā, ον, adj., Assyrian; oi, the Assyrians; o, the Assyrian

άστεῖος, \bar{a} , $o\nu$, adj. ($\check{a}\sigma\tau v$, town), of the town, polite; facetious, witty.

άστραπή, ή, flash of lightning, lightning.

άστράπτω, ἤστραψα, lighten; flash, gleam.

'Αστυάγης, ous, Astyages, king of Media, and Cyrus' grandfather.

άσύντακτος, ον, adj., not ranged in order; in disorder, not united, disorganized.

άσφάλεια, ή (ἀσφαλής), safety, security.

άσφαλής, ές, adj. (σφάλλομαι), not liable to fall; safe, free from danger, secure; ἐν ἀσφαλεῖ (sc. χωρίφ or τόπφ), in safety.

ἀσφαλώς, adv. (ἀσφαλής), safely, securely, without danger.

ἀσχολία, ή, want of leisure; occupation, business; interruption (to pleasure), bother, trouble.

άτακτέω, ήσω, be undisciplined or disorderly, break from discipline.

άτάρ, conj. (poetic), but, yet. Cf. Lat. at.

- άτάρακτος, ον, adj. (ταράττω), not | αὐτοματίζω, ίσω, <math>act of oneself, actdisturbed; steady, orderly.
- äτε, adv. (ὅστε, who), just as; inasmuch as, seeing that, w. partic.
- άτημέλητος, ον, adj. (τημελέω, care for), unheeded, neglected, uncared
- άτημελήτως, adv. (άτημέλητος), heedlessly; έχειν, neglect.
- ἄτῖμος, ον, adj. (τῖμή), in dishonor, disgraced, ignoble; disgraceful, dishonorable; without honor, less esteemed.
- äτοπος, ov, adj., out of place; strange, unreasonable, absurd.

 $\ddot{\mathbf{a}} \mathbf{\tau} \mathbf{\tau} \mathbf{a} = \tau \iota \nu \dot{\mathbf{a}}.$

- ἀτυχέω, ήσω, ἢτύχησα, ἢτύχηκα (ἀτυ- $\chi \eta s$, unlucky), be unlucky; be disappointed, fail in getting or having one's desire.
- av, adv., again, on the other hand, moreover, also, besides.
- aθθis, adv., lengthened form of aθ, again, anew, afterward, later,
- αὐλίζομαι, ηὐλισάμην, ηὐλίσθην (αὐλή, courtyard), lie in the courtyard; pass the night, lodge, encamp.
- αὐξάνω, ήσω, ηὕξησα, ηὕξηκα, ηὕξημαι, η εήθην, increase, strengthen, foster; exalt, raise to honor; pass., grow up.
- αυριον, adv., to-morrow.
- αὐτάρκης, εs, adj. (ἀρκέω, suffice), sufficient in oneself; able of one-
- αὐτίκα, adv. (αὐτός), forthwith, immediately, at once, soon; for example.
- αὐτόθεν, adv. (αὐτοῦ), from the very spot, from that quarter.

- unadvisedly.
- αὐτόματος, (η), ον, adj., acting of one's own will, spontaneous.
- αὐτόμολος, ον, adj. (μολεῖν, go), going of oneself; ò, deserter.
- αὐτόνομος, ον, adj. (νέμομαι), living under one's own laws, self-governed, independent.
- αὐτός, ή, όν, intens. pron., self, myself, himself, etc.; of one's own accord, of oneself; of or by oneself, alone; ὁ αὐτός, the same, very; in oblique cases only, as simple personal pronoun, he, she, etc.
- αὐτοῦ, adv. (gen. of αὐτός), at the very place; here, there.
- αὔτως, adv. (αὐτός), in this very manner, in the same way.
- άφαιρέω [see αίρέω], take away, remove; exempt; mid., take away (from), deprive (of).
- άφανίζω, ιω, ηφάνικα (άφανής, unseen), make unseen; carry off, make way with.
- άφηγέομαι, ήσομαι, lead from; lead the way, go first.
- άφθονία, ή, freedom from grudging; plenty, abundance.
- ἄφθονος, ον, adj., without envy; plentiful, in abundance; \(\ta \delta \), abundance, plenty.
- άφτημι [see τημι], send forth, let go, dismiss; let go, hurl; let go, relinguish; permit, allow, let, leave; desist from; let slip, throw away; mid., abstain from.
- άφικνέομαι, ίξομαι, ικόμην, ιγμαι, come to one place from another; reach, arrive, come, attain.

ἀφίστημι, ἀποστήσω, etc. [see ἴστημι],
put away, remove; draw away,
alienate, go off, retire; mid. w.
2 aor. and pf. act., fall away
(from), revolt.

ἀφοράω [see ὁράω], look off or forward; look away, turn one's back.

άφροσύνη, $\dot{\eta}$ (άφρων), folly, thoughtlessness.

ἄφρων, ον, gen. ονος, adj. (φρήν), without sense; rash, indiscreet.

άφυής, ές, adj. (φυή), without natural talent; ugly, plain.

άφυλακτέω, ήσω, be off one's guard; be careless about, neglect.

άχαριστία, ή, thanklessness, ingratitude.

άχάριστος, ον, adj. (χαρίζομαι), ungracious; ungrateful, thankless.

αχειρος, ον, adj. (χείρ), without hands.

ἄχθομαι, ἀχθεσθήσομαι and ἀχθέσομαι, ἡχθέσθην, be loaded; be vexed, grieved, or troubled; be dissatisfied, vexed, displeased or angry.

äχος, ους, τό (poetic), pain, distress, grief.

ἀχρεῖος, ā, ον, adj., useless, unfit for war, unserviceable.

ἄχρηστος, ον, adj. (χράομαι), useless, unserviceable.

άψευδέω, ήσω, not to lie; speak the truth.

B

Bαβυλών, ῶνος, ἡ, Babylon, capital of the Assyrian kingdom in the time of Cyrus, one of the oldest and richest cities in the world. Bαβυλώνιοι, οἱ, the Babylonians.

βάδην, adv. (βαίνω), step by step, in a walk, slowly.

βαδίζω, ιοῦμαι, ἐβάδισα, βεβάδικα (βαίνω), go slowly, walk.

βάθος, ους, τό (βαθύς), depth.

βαθύς, $\epsilon i\alpha$, $i\alpha$, adj., deep.

βαίνω, βήσομαι, ξβην, βέβηκα, βέβαμαι, ξβάθην, go.

βάλλω, βαλῶ, ξβαλον, βϵβληκα, βϵβλημα, ϵβλήθην, throw, hurl; throw αt, strike.

βάρβαρος, ον, adj., barbarous (i.e. not Greek); foreign, Persian.

βαρέως, adv. (βαρύς, heavy), heavily; φέρω, take it ill, take to heart.

βάρος, ους, τό (βαρύς, heavy), weight, burden, load.

βασιλεία, ή, throne, kingdom, royal power.

βασίλειον, τό (βασιλεύς), kingly dwelling, palace; usually plur.

βασιλεύς, έως, δ, king, prince, chief. βασιλεύω, σω (βασιλεύς), be king, rule, reign.

βασιλικῶς, adv. (βασιλικός, royal), as a king, with royal dignity.

βέβαιος, (\tilde{a}) , $o\nu$, adj. (βalνω), firm; constant, assured, stable.

βέλος, ovs, τό (βάλλω), that thrown; missile.

βέλτῖον, βέλτιστα, adv., used as comp. and superl. of $\grave{a}\gamma a\theta \hat{\omega}s$, better, best.

βελτίων, βέλτιστος, adj., used as comp. and superl. of ἀγαθός, good, noble, brave, courageous.

βήμα, ατος, τό (βαίνω), step, stride, pace.

βήττω, ξω, έβηξα, cough.

βία, ή, bodily strength; power, force; violence; dat. as adv., by force, violently. βιάζομαι, σομαι, έβιασάμην, βεβίασμαι, overpower by force; force one's way.

βίαιος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj. (βίa), violent, contrary to law; τό, violent act.

βίος, δ, life, course of life, manner of living.

βιοτεύω, σω (βιοτή), get food; live, keep alive.

βιοτή, ή (βίοs), living, way of life. βιόω, ώσομαι, ἐβίωσα, βεβίωκα, βεβίωμαι, ἐβίων (βίοs), live, pass one's life.

βλάβη, ἡ (βλάπτω), hurt, harm, damage.

βλάξ, βλακός, adj. (μαλακός), slack in body and mind; δ, dolt, stupid.

βλάπτω, ψω, *ξ*βλαψα, βέβλαφα, βέβλαμαι, *ξ*βλάφθην, *ξ*βλάβην, *injure*, harm, disable, weaken.

βλέπω, ψομαι, ξβλεψα, see, look, face; βλέπων, seeing, i.e. living.

βοάω, ήσω, ἐβόησα (βοή), cry aloud, shout; call out for, shout for.

shout; call out for, shout for. $\beta \circ \eta$, $\dot{\eta}$, loud cry; shout, shouting.

βοηθέω, ήσω (βοηθός, assisting), run up with shouts; run up, go to the rescue, aid, assist.

βόσκημα, ατος, τό (βόσκω, feed), that fed or fatted; plur., fatted beasts, cattle.

βουκόλος, δ (βοῦς), cowherd, herdsman.

βουλεύω, σω, ἐβούλευσα, βεβούλευκα (βουλή), take counsel, deliberate; determine, plan, devise; mid., counsel with oneself, deliberate, plan; resolve, decide, think.

βουλευτέον, verbal of βουλεύω, (we) must deliberate.

βουλή, ή, will; opinion, advice.

βούλομαι, ήσομαι, βεβούλημαι, έβουλήθην, will, wish, desire, choose, prefer (μάλλον).

βοῦς, βοός, ὁ, ἡ, bull, ox, cow.

βραδύς, εῖα, ύ, adj., slow; superl. βραδύτατος.

βραχύς, εῖα, ύ, adj., short; ἐν βραχυτάτφ, in very few words.

βριμόομαι, snort with anger; be indignant.

βροντή, ή, thunder.

βρῶμα, ατος, τό (βιβρώσκω, eat), thut eaten; food, meat.

βρωτός, ή, όν, adj., verbal of βιβν΄-΄σκω, eat; to be eaten; τό, eatable, meat.

 $\beta \hat{\omega} \lambda os$, $\hat{\eta}$, lump of earth, clod.

Г

Γαδάτας, ου, Gadatas, an Assyrian officer.

γαμέτης, ου (γαμέω), husband.

γαμέω, μῶ, ἔγημα, γεγάμηκα, γεγάμημαι (γάμοs), marry, wed, take to wife.

γάμμα, indecl., letter Gamma.

γάμος, δ, marriage, wedding.

γάρ, conj., postpositive; introducing a reason, for, since, as; at the beginning of a promised narration, now; in questions, why, what.

γαστήρ, τρός, ή, belly, stomach; appetite, food.

γε, enclitic particle, calling attention to the word or words before it by limiting the sense. It may be translated at least, at any rate, but is best rendered by emphasizing the words modified.

- **γελάω**, άσομαι, έγέλασα, έγελάσθην, laugh.
- γελοΐος, ā, ον, adj. (γελάω), laughable; merry.
- γελοίως, adv. (γελοῖος), laughably, ridiculously.
- **γέλως**, ωτος, δ (γελάω), laughing, laughter.
- **γενεά**, $\dot{\eta}$ (γίγνομαι), birth, race, family; generation.
- γενέθλιος, ον, adj., of one's birth; τά, birthday feast.
- γενειάσκω (γένειον), begin to grow a beard.
- γένειον, τό (γένυς, jaw), chin.
- γενναίος, (ā), ον, adj. (γέννα, birth), suited to one's birth; noble, well-bred, clever.
- **γένος**, ous, τό (γίγνομαι), birth; race, family.
- γεραίτερος, \bar{a} , $o\nu$, adj., comp. of γ εραίδς, old.
- γέρανος, δ, ή, crane.
- γέρρον, τό, wicker shield, usually oblong and covered with oxhide.
- γέρων, οντος, δ, old man.
- γεύω, σω, έγευσα, γέγευμαι, give a taste; mid., taste.
- γεωργία, ή, tillage, agriculture; plur., farms, tilled land.
- γη, γης, η, earth, land, ground; land, region, country; personified, Earth.
- γῆρας, aos (ωs), τό (γέρων), old age. γίγνομαι, γενήσομαι, ἐγενόμην, γέγονα, γεγένημαι, be born, spring, arise; come, occur, take place; be, become; be done; amount to, make.
- γιγνώσκω, γνώσομαι, έγνων, έγνωκα, έγνωσμαι, έγνώσθην, learn to know;

- know; find out, convict; find, see; form an opinion, judge, think.
- γνώμη, ἡ (γιγνώσκω), means of knowing; mind, understanding; thought, judgment, opinion; prudence, foresight; consent, agreement, concurrence.
- γνωστός, η , $\delta \nu$, adj., verbal of $\gamma i \gamma \nu \omega$ - $\sigma \kappa \omega$, to be known; known.
- γοάομαι, ήσομαι, (γόος, weeping), wail, groan, weep.
- γονεύς, έως, δ (γείνομαι, beget), father; οί, parents.
- γόνυ, ατος, τό, knee.
- γοργός, ή, όν, adj., grim, fierce, terrible, comp.
- **γοῦν**, adv. (γε, οῦν), stronger than γε, at any rate, at least, anyway.
- γράμμα, ατος, τό (γράφω), that drawn or written; μανθάνειν, read; τά, letter, epistle.
- γράφω, ψω, ἔγραψα, γέγραφα, γέγραμμαι, ἐγράφην, scratch; write; write down, enroll; paint.
- γρηγορέω, pres. formed from εγρήγορα (εγείρω), be awake, watchful, or vigilant.
- γρῦπός, ή, όν, adj., hook-nosed; curved, rounded, prominent.
- γρῦπότης, τητος, ή (γρῦπός), hookedness.
- γυμνάζω, άσω, ἐγύμνασα, γεγύμνακα, γεγύμνασμαι, ἐγυμνάσθην (γυμνός), train naked; exercise, accustom; mid., practice oneself, exercise.
- γυμνάσιον, τό (γυμνάζω), bodily exercise.
- γυμνητικόs, ή, δν, adj. (γυμνήs, lightarmed soldier), of or for lightarmed troops.

γυμνός, ή, όν, adj., naked; unpro- δέδοικα, έδεισα, δέδια, fear, be tected, uncovered.

γυναικείος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj. $(\gamma υν \dot{\eta})$, of or belonging to women; women's.

γυνή, γυναικός, ή, woman, wife.

Γωβρύας, ov, Gobryas, an Assyrian noble, who sought Cyrus' friendship.

δαήμων, ον, adj. (δάω, know), knowing; skillful, experienced; superl. δαπμονέστατος.

δάκνω, δήξομαι, έδακον, δέδηγμαι, έδή- $\chi\theta\eta\nu$, bite; pass., be stung or vexed.

δάκουον, τό, tear.

δακρύω, ύσω, έδάκρυσα, δεδάκρυκα, δεδάκρυμαι, weep, shed tears, lament.

δάκτυλος, δ, finger.

δανείζω, σω, εδάνεισα, δεδάνεικα, δεδάνεισμαι, έδανείσθην (δάνος, loan), put out money at usury; lend, loan.

δαπανάω, ήσω, etc. (δαπάνη), expend, consume, use up.

δαπάνη, ή (δάπτω, devour), cost, expense, money spent.

δαπάνημα, ατος, τό (δαπανάω), money spent; plur., costs, expenses.

δαρεικός, δ, daric or gold stater, a Persian coin worth about \$5.40, said to have been first coined by Darius Hystaspes.

δασμός, δ (δατέομαι, divide), division; tribute, impost.

δέ, adversative conj., postpositive, but, on the other hand, while, often with little adversative force, and better rendered and, then, etc.

alarmed.

δει, δεήσει, έδέησε, impersonal (from $\delta \epsilon \omega$, bind), it is necessary, one must or ought; there is need (of), w. gen.; τὸ δέον, that necessary or proper, one's duty; τὰ δέοντα, necessaries, provisions.

δείκνυμι, δείξω, έδειξα, δέδειχα, δέδει- γ μαι, έδείχθην, bring to light; show, point out; show, tell, teach; mark out.

δείλη, ή, afternoon, early evening.

δεινός, ή, όν, adj. (δέος, fear), fearful, terrible, formidable; dangerous, so τά (sc. πράγματα), dangers; vá, ill fortune; able, clever, skilled; great, strong; strange, remarkable.

δειπνέω, ήσω, έδείπνησα, δεδείπνηκα, make a meal; dine, sup, etc.; trans., make serve as dinner.

δεῖπνον, τό (δάπτω, devour), dinner, supper.

δειπνοποιέω, ήσω, give a dinner; prepare dinner, dine.

δεισιδαίμων, ον, adj. (δειδ-, δέδοικα), fearing the gods, pious.

δέκα, adj., indecl., ten.

δεκάδαρχος, δ, commander of ten men.

δεκαδεύς, έως, δ (δεκάς, body of ten), member of a decury.

δεκάκις, adv. (δέκα), ten times.

Δελφοί, οί, Delphi, a famous oracle in Phocis, at the foot of Mt. Parnassus.

δένδρον, τό, tree.

δεξιόομαι, ώσομαι, έδεξιωσάμην (δεξιά), greet with the right hand; hold out one's hand, take by the hand.

δεξιός, ά, όν, adj. (δέχομαι), on the | δημοκρατία, ή, democracy, popular right hand or side; τό (sc. κέρας), right wing; $\dot{\eta}$ (sc. $\chi \epsilon i \rho$), right hand, often used as pledge of good faith, so faith itself.

δέομαι, δεήσομαι, έδεήθην (δέω, lack), lack, want, need, require; want, wish, desire.

δέρη, ή, neck, throat.

δεσπότης, ου, master (of a house); lord, master.

δεῦρο, adv., to this place, hither.

δευτεραίος, $\bar{\alpha}$, $o\nu$, adj. (δεύτερος), on the second day.

δεύτερος, $\bar{\alpha}$, ον, adj. (δύο), second; τό, for a second time, again, secondly.

δέχομαι, ξομαι, έδεξάμην, δέδεγμαι, $\dot{\epsilon}\delta\dot{\epsilon}\chi\theta\eta\nu$, receive, take, accept; accept (proposal), consent to; receive hospitably, entertain; receive (an attack).

δέω, δήσω, έδησα, δέδεκα, δέδεμαι, έδέ- $\theta \eta \nu$, bind, chain or tie up; pass., be in chains, be bound.

δή, postpositive particle, used to give greater exactness to the word which it influences (probably a shortened form of $\eta \delta \eta$), now, in truth, indeed, surely, really, I assure you, you know, of course, etc., but in many cases it is best rendered by merely emphasizing the word modified.

δήθεν, adv., strengthened form of δή, really, in very truth.

δηλος, (η), ον, adj., visible; clear, manifest, evident.

δηλόω, ώσω, etc., make visible or manifest; make known, show, declare.

government.

δημος, δ, country district; people, nation; common people, plebs, hence common soldiers, privates.

δημόσιος, \bar{a} , $o\nu$, adj. (δ $\hat{\eta}\mu os$), belonging to the people or state; public, state; δημοσία as adv., at public expense.

δημότης, ου (δημος), one of the people. δημοτικός, ή, όν, adj. (δημος), of the people, popular.

δηόω, ώσω, έδήωσα, δεδήωμαι, έδηώθην (δήιος, hostile), lay waste, ravage.

δήπου, adv., perhaps, it may be: doubtless, of course, indeed.

δήπουθεν, adv., = δ ήπου.

δήτα, adv., more emphatic form of δή, certainly, to be sure, of course.

διά, prep., through; W. GEN., through, by; in; after; through, from, all through, over; W. ACC., on account of.

διαβαίνω [see βαίνω], step across; pass through, cross, march over.

διαβάλλω [see βάλλω], throw over; slander, calumniate, reproach.

διαβιβάζω, βιβώ, causal of διαβαίνω, carry over, have go over, lead over.

διαγγέλλω [see ἀγγέλλω], give notice by a messenger; communicate, tell, announce.

διαγίγνομαι [see γίγνομαι], through; continue, remain, complete one's course; w. partic., continue.

διάγω [see ἄγω], lead through; w. acc., χρόνον, τὰ ἔτη, γῆρας, etc., spend, pass; w. partic., continue, do continually or habitually.

- διαγωνίζομαι [see ἀγωνίζομαι], con- | διακόπτω [see κόπτω], cut through, tend, vie earnestly.
- διαδέχομαι [see δέχομαι], receive from another, succeed to.
- διάδημα, ατος, τό (διαδέω,bindround), band, fillet about the tiara.
- διαδιδράσκω, δράσομαι, έδραν, δέδράκα, run off, escape by flight, get away.
- διαδίδωμι [see δίδωμι], give from hand to hand; give about, distribute, divide.
- διαδικασία, ή (διαδικάζω, give judgment), suit to decide a case; decision.
- διαδωρέσμαι, distribute in presents. διαθέω, θεύσομαι, run about, run hither and thither; spread.
- διαθρύπτω, ψω, ετρύφην, break in sunder; weaken, corrupt.
- διαίρεσις, εως, ή (διαιρέω), division, distribution.
- διαιρετός, $\dot{\eta}$, $\dot{\delta\nu}$, verbal adj. (διαιρέω), divided, separated.
- διαιρέω [see αίρέω], take apart, divide, separate; distribute.
- δίαιτα, ή, way of living, means of life, diet; life, residence, stay.
- διάκειμαι, σομαι, used as passive of διατίθημι, be disposed or affected; οίκείωs, be on familiar terms; be situated.
- διακελεύομαι, exhort, urge; encourage.
- διακονέω, ήσω, etc., but εδιακονήθην (διάκονος), officiate, serve.
- διάκονος, δ, servant, minister, man-
- διακοντίζομαι, contend with others at throwing the javelin.

- cut in two; hew a way through, break through.
- διακόσιοι, αι, α, num. adj. (δίς, twice; έκατόν), two hundred.
- διακοσμέω, ήσω, divide and marshal; set in order, regulate, arrange.
- διακούω [see ἀκούω], hear through; listen to (all), hear.
- διαλέγομαι, ξομαι and $\lambda \in \chi \theta \eta \sigma o \mu \alpha i$, ελεξάμην, είλεγμαι, ελέχθην, converse with (dat.), talk with; discuss, expound; deliberate.
- διαλείπω [see λείπω], leave an interval between; partic., distant, apart.
- διαλλάττω, ξω, ήλλαχα, ήλλαγμαι, ηλλάχθην and ηλλάγην, make an exchange; mid., change with one another, exchange.
- διαλύω [see λύω], loose from one another; disband, break up, dismiss.
- διαμένω [see μένω], remain through; remain, continue, persevere, hold out, stand firm.
- διαμετρέω, ήσω, measure through; measure off, measure out in por-
- διαμνημονεύω, $\sigma \omega$, call to mind; remember, record, mention.
- διανέμω [see νέμω], distribute, apportion.
- διανοέομαι, ήσομαι, νενόημαι, ενοήθην, be minded; be resolved, intend; imagine, suppose, think; keep in mind, consider, reflect.
- διανύω, ανύσω, bring quite to an end; finish, accomplish.
- διαπαιδεύομαι, be trained, go through a course of training.

διαπέμπω [see $\pi \epsilon \mu \pi \omega$], send off in | διατίθημι [see $\tau \ell \theta \eta \mu \iota$], place sepadifferent directions, send hither and thither; send off, send away, dispatch.

διαπηδάω, ήσομαι, leap across; take a leav.

διαπολεμέω, ήσω, carry the war through, fight it out.

διαπονέω, ήσω, work out with labor; exercise, harden by exercise.

διαπορεύομαι, σομαι, επορεύθην, be carried over, pass between.

διαπράττω [see πράττω], pass over; bring about, accomplish, effect; mid., carry out, perform, effect.

διαρκέω, έσω, be quite sufficient; last, hold out.

διαρπάζω [see åρπάζω], tear in pieces; spoil, plunder.

διαρρήγνῦμι, ρήξω, ερράγην, breakthrough, burst.

διασκώπτομαι, ψομαι, jest with one another, joke together.

διασπάω, άσω, έσπασα, έσπασμαι, εσπάσθην, tear asunder: draw off, separate; break through; overthrow.

διασχίζω, σω, split or cleave asunder; be separated.

διασώζω, σώσω, keep safe or preserve through, maintain, keep.

διατάττω [see τάττω], appoint severally; arrange, manage.

διατείνω [see τείνω], stretch out, extend; mid., poise one's weapon, take aim; exert oneself.

διατελέω, έσω, bring quite to an end, accomplish; w. partic., continue doing or being, do habitually, hence spend time, live; spend, pass.

rately, dispose; mid., treat, use.

διατοξεύω, σω, shoot through; shoot with others.

διατριβή, ή, way of spending time: waste of time, delay.

διατρίβω, ψω, έτριψα, τέτριμμαι, ετρίβην, rub through; spend or waste time, delay.

διαφαίνω [see φαίνω], show through: pass., be seen, show oneself.

διαφερόντως, adv. (διαφέρων, p. of διαφέρω), differently; very highly, excellently.

διαφέρω [see φέρω], carry over; differ from; intr., make a difference; excel, surpass, he superior; be advantageous, be better.

διαφεύγω [see φεύγω], flee through; force a way through.

διαφθείρω, φθερώ, έφθαρκα and έφθορα, έφθαρμαι, εφθάρην, destroy utterly, ruin; kill, slay; corrupt; weaken, confuse, unsettle.

διαφοιτάω, ήσω, wander; go hither and thither, go about.

διαφυλάττω [see φυλάττω], watch closely, guard closely; watch, defend, keep; maintain, preserve with care.

διαχάζομαι, separate onself, with-

διαχειρίζω, ιω, have in hand; conduct, manage.

διαψύχω, ξω, cool, refresh; dry and clean, air.

διδασκαλείον, τό (διδάσκαλος), teaching place, school.

διδασκαλία, ή (διδάσκαλος), teaching; instruction, training, discipline; way of learning, practice.

διδάσκαλος, δ (διδάσκω), teacher, διότι, conj., for δι' δ τι, for what master.

διδάσκω, ξω, εδίδαξα, δεδίδαχα, δεδίδαγμαι, έδιδάχθην, show, teach, instruct: show, warn: advise, persuade: tell, declare.

δίδωμι, δώσω, έδωκα, 2 aor. έδοτον, δέδωκα, δέδομαι, έδόθην, give, give over, present, offer; grant, allow, give power; appoint; δίκην, be punished, receive one's deserts.

δίειμι ($\epsilon l\mu i$), go through, pass through.

διείρω, είρκα, draw or pass through. διελαύνω [see ἐλαύνω], drive through; ride through, pass.

διερευνητής, δ, one sent to search;

διέρχομαι [see ἔρχομαι], go through, pass through, finish; go, make; go through, tell all, enumerate.

διηγέομαι [see ήγέομαι], relate in detail, describe in full.

διτημι [see "ημι], let pass or go through.

δικάζω, σω, εδίκασα, δεδίκασμαι, εδικάσθην (δίκη), judge, give judgment; decide (by law), settle; act as judge; go to law.

δίκαιος, $(\bar{\alpha})$, $o\nu$, adj. $(\delta l \kappa \eta)$, right, proper; just, fair.

δικαιοσύνη, ή, justice, uprightness. δικαστής, δ (δικάζω), judge, arbitrator.

δίκη, ή, custom, right; judgment, case; trial; δίκην δίδωμι, receive punishment, pay the penalty.

διοπτεύω, σω, watch carefully, spy

διορίζω, οριῶ, divide by limits; divide, distribute.

reason, wherefore.

διπλάσιος, $\bar{\alpha}$, $o\nu$, adj. (δίε), twofold, twice as much, double.

διπλόος, η, ον, or διπλοῦς, $<math>\hat{η}$, οῦν, adj. (δίs), twofold, double.

δίς, adv. (δύο), twice.

δισμύριοι, αι, α, num. adj., twenty thousand.

δισχίλιοι, ai, a, num. adj., two thou-

δίφρος, δ (for δίφορος), chariot board, on which two could stand; chariot

δίχα, adv. (δίς), in two; as prep. w. gen., apart from.

δίψα, ή, thirst.

διψάω, ήσω, έδίψησα, δεδίψηκα, contracting αε into η, as in πεινάω (δίψα), thirsty, be thirsty.

δίψος, ous, τό, thirst.

διωγμός, δ (διώνω), chase, pursuit.

διώκω, ξω, ἐδίωξα, δεδίωγμαι, ἐδιώχθην, chase, pursue; hunt.

δοκέω, δόξω, έδοξα, δέδογμαι, έδόχθην, seem, appear; seem, think; be thought.

δοκιμάζω, άσω (δόκιμος, tested), put to the test, examine, prove.

δολόω, ώσω (δόλος, trick), deceive, bequile, ensnare.

δόλωσις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (δολόω), tricking, ensnaring, deception.

δοριάλωτος, ον, adj. (άλίσκομαι), captive of the spear, taken in war, captured.

δορκάς, άδος, ή, roe-deer, gazelle.

δόρυ, δόρατος, τό, spear shaft, spear,

δορυφορία, ή, guard over something; armed bodyquard.

δορυφόρος, ον, adj. (φέρω), spearbearing; δ, spearman, bodyguard.

δοτήρ, ήρος, ό (δίδωμι), giver, dispenser.

δουλεύω, σω (δοῦλος), be a slave.

δούλη, ή (δοῦλος), bondwoman, slave.

δοῦλος, δ, born bondman, slave.

δουλόω, ώσω (δοῦλος), enslave; hold subject to one.

δρεπανηφόρος, ον, adj. (φέρω), bearing a scythe, scythed.

δρέπανον, τό (δρέπω, pluck), scythe, sickle, hook.

δρόμος, δ (ἔδραμον), running, run; course, place for running or walking.

δρύπτω, ψω, έδρυψα, έδρύφθην, tear; mid., tear one's flesh.

δύναμαι, ήσομαι, δεδύνημαι, εδυνήθην and εδυνάσθην, be strong or vigorous, be able, can; be powerful, have power, avail, be effective.

δύναμις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$, power, ability, force, army.

δυνάστης, ου (δύναμαι), man of power; mighty man, lord, ruler.

δυνατός, ή, όν, adj. (δύναμαι), strong, vigorous, able; powerful, strong, able, rich; able, possible.

δύο, δυοίν, num. adj., two; εἰς δύο, two by two.

δυσθετέομαι, be greatly vexed.

δυσκατάπρακτος, ον, adj. (καταπράττω), hard to effect, difficult of execution.

δύσκολος, ον, adj., hard to please; unpleasant, peevish, ill-tempered. δυσμενής, ές, adj. (μένος), full of ill will, hostile.

CYROPAEDIA - 17

δυσοίκητος, ον, adj., bad to dwell in, uninhabitable.

δυσφορέω, ήσω (φέρω), bear ill; be impatient, vexed or angry.

δυσχωρία, $\dot{\eta}$ (χώρα), difficult, rough ground, rough places.

δώδεκα, num. adj., indecl., twelve.

δωδέκαρχος, δ, leader of twelve men.

δωρεά, ή, gift, present.

δωρέω, ήσω (δώρον), give; mid., present (to), bestow (upon), reward. δώρον, τό (δίδωμι), gift, present, reward.

\mathbf{E}

ἐάν, conj. compounded of εὶ ἄν, sometimes contracted into ἥν and ἄν, if, if haply, with subj. only; whether ... or; ἐὰν μή, unless.

čaρ, čaρos, τό, spring.

ἐαρινόs, ή, όν, adj. (ἔαρ), of springtime.

ἐαυτοῦ, ῆs, οῦ, contr. αὐτοῦ, ῆs, οῦ, reflex. pron., of himself, herself, itself, etc.; ἐν ἐαυτῷ ἔχειν, have in one's mind, think.

ἐάω, ἐάσω, εἴασα, εἴακα, εἴαμαι, εἰάθην, allow, permit; leave untouched; let alone.

ἕβδομος, η , $o\nu$, adj. ($\epsilon\pi\tau\acute{a}$), seventh; $\tau\acute{o}$, for the seventh time.

έγγίγνομαι [see γίγτομαι], be born in; happen, come, arise.

έγγράφω [see γράφω], mark in; write in (a letter).

έγγύs, adv., hard by, near; τδ έγγγύs, the nearest part; nearly, almost.

ἐγκαλέω [see καλέω], call in; bring a charge or complaint against, accuse, w. dat. and acc. cover, veil one's face.

έγκέλευστος, ον, adj., urged on; bidden, commanded.

ἔγκλημα, ατος, τό (ἐγκαλέω), accusation, complaint, charge.

έγκλίνω, κλινώ, κέκλιμαι, bend in; give way, flee.

έγκράτεια, ή, mastery over anything, control; self-control, abstinence.

έγκρατής, és, adj. (κράτος), in possession of power; in control, having the mastery of anything, w. gen.

έγκωμιάζω, άσω and άσομαι, έγκεκωμίακα (έγκώμιον, song in honor of a victor), praise, commend, extol.

έγρηγορώς, υῖα, ός, partic. of έγρήγορα, 2 pf. of έγείρω, awaken, awake.

έγχειρέω, ήσω (χείρ), put one's hand to; attack, engage, w. dat.

έγχέω, χεω, έχεα, κέχυμαι, pour in wine; fill by pouring in.

έγχωρέω, ήσω, give room for doing a thing; impers., be possible or convenient.

ένώ, ἐμοῦ, etc., pron. of first person, I; strengthened $\xi \gamma \omega \gamma \epsilon$, I for my part, I at least.

εδαφος, ous, τό, bottom, bed, channel. έδρα, ή (έδος, sitting place), seat; chief seat, place of honor.

έθέλω, έθελήσω, ήθέλησα, ήθέληκα, wish, will, be willing, care; partic. as pred., willingly.

έθίζω, έθιω, είθισα, είθικα, είθισμαι, είθίσθην (ξθος), accustom, use; pass., be or become accustomed or used to do.

έγκαλύπτω, ψ_x , veil in a thing; mid., | έθνος, ous, τό (έθω), number accustomed to live together: tribe, nation.

έθος, ous, τό (ξθω), custom, habit.

 $\ddot{\epsilon}\theta\omega$, pres. only as partic.; otherwise, pf. είωθα used as pres., είώθειν as impf., be wont or accustomed, partic., customary, usual.

el, conditional conj., with indic. and opt., if; εὶ μή, unless; in indir. questions, if, whether; correl. w. εἴτε, whether . . . or; εἴγε or εἴ γε, intensive, if indeed.

είδέναι, είδώς, see οίδα.

είδος, ous, τό, that seen; appearance, form, person.

είεν, opt. pres. of εἰμί. είθ', by elision for εἴτε.

εἰκάζω, άσω, ήκασα, ήκασμαι, ήκάσθη», make like to; pass., be made like, resemble; form a conjecture, quess, judge.

είκός, ότος, τό, neut. partic. of ξοικα, like the truth; likely, natural, reasonable; just, right, proper; usual, customary.

εἴκοσι, num. adj., indecl., twenty.

εἰκότως, adv. (εἰκώς, partic. of ἔοικα), in all likelihood; naturally, reasonably; rightly, properly, deservedly.

εἴκω, ξω, εἶξα, yield, give way, submit. είληφα, see λαμβάνω.

είμί, ἔσομαι, impf. ην, be, exist; live, be alive; happen, come to pass; be permitted or possible (ξστι); be employed or engaged in something; έστιν ős (είσλν οί), some one, some; ἔστιν ὅτε, sometimes; τδ őv, real state of things, fact, truth; τφ ὄντι, in reality, in fact;

surely, without any doubt; $\tau \dot{a} \mid \epsilon l \sigma \pi i \pi \tau \omega$ [see $\pi i \pi \tau \omega$], fall into; οντα, belongings, property.

είμι, go, used as fut. of έρχομαι; go, proceed, come; go forth to attack, rush.

είπερ, εί περ, strengthened for εί, if indeed, if really, implying doubt.

είπον, 2 aor. (no pres., φημί, άγορεύω, λέγω, etc., being used), $\epsilon \rho \hat{\omega}$, 1 aor. είπα, είρηκα, είρημαι, έρρήθην, speak, say; tell, recount; demand, stipulate; tell, order, command.

είρηκα, είρημαι, see είπον.

εlρήνη, ή, peace, time of peace.

els, prep. w. Acc., into, to, towards; against; according to; for; in regard to, as to; in; in expressions of time, at, about, in; with numerals, about; είς καιρόν, in the nick of time, seasonably; eis δύναμιν, as far as in one lies; distributively, είς ένα, δύο, τέτταρας, etc., one by one, by twos, etc.; eis αδθις, hereafter, again.

els, μία, έν, gen. ένδς, μιας, ένδς, num. adj., one; els eva, one by one, singly; ἐπὶ ἐν ἕκαστον, one after another; καθ' εν εκαστον, each separately; ἐφ' ἐνός, in single file.

είσάγω [see άγω], lead in, intro-

εἴσειμι (εἶμι), go into, enter, invade. είσέρχομαι [see έρχομαι], go in or into, enter.

είσκαλέω [see καλέω], call in, summon within.

εἰσκομίζω [see κομίζω], carry into,

είσοδος, ή, way in; approach, entrance, door.

rush or burst into.

είσπορεύομαι [see πορεύομαι], go into,

είσφέρω [see φέρω], bear or carry into; bring in, contribute; confer. είσφρέω, ήσω and ήσομαι, let in, admit.

elσω, adv., inside, within.

είτα, adv., then, next.

 $\epsilon \ddot{\iota} \tau \epsilon$ ($\epsilon \dot{\iota}$, $\tau \epsilon$), generally doubled, whether . . . or.

είωθα, see έθω.

έκ or (before a vowel) έξ, prep. w. GEN., from, out of; even from; after; ἐκ τούτου Or τούτων, in consequence of this, after that, thereupon; of time, in, by; by, according to; ¿¿ àpxns, as at first.

έκαστος, η, ον, adj., each, every, severally, the several; τά, everything.

έκατεράκις, adv. (ἐκάτερος), twice, at each time.

έκάτερος, ā, ον, adj., each of two, either; in plur., both.

έκατέρωθεν, adv., on each hand, on either side.

έκατόν, num. adj., indecl., a hundred.

έκβαίνω [see βαίνω], go out; leave. ἐκβάλλω [see βάλλω], throw out; turn out, depose.

Έκβάτανα, ων, Echatana, chief city of Media.

έκβοηθέω, ήσω, march out to aid; make a sally, rush out.

ἐκγελάω, άσομαι, laugh out, laugh loudly.

εκδημος, ον, adj., from abroad.

ἐκδίδωμι [see δίδωμι], give up, surrender; dispose of (in marriage).

ἐκδύω, σω, έδυσα, take off, strip off. ἐκεῖ, adv., there, in that place; of

time, then.

ἐκείνος, η, ον, demons. pron. (ἐκεῖ), the person there, that person or thing, he, she, etc.

ėκεισε, adv., thither, to that place.

ἐκθέω, θεύσομαι, run out, rush out.

έκκαίδεκα, num. adj., indeel., sixteen.
ἐκκόπτω [see κόπτω], cut out; beat off, repel.

čκκρίνω, ινῶ, choose or pick out (for disgrace), expel.

ἐκλάμπω, ψω, shine or beam forth.

ἐκλέγω [see λέγω], pick out; mid., choose, select.

ἐκλείπω [see λείπω], leave out; forsake, abandon; leave, depart from.

ἐκμετρέω, ήσω, measure out; mid., measure for oneself, take measure of.

ἐκπέμπω, ψω, send out or forth from a place (to the field or as messenger).

ἐκπεπταμένως, adv. (ἐκπετάννῦμι, spread out), extravagantly.

ἐκπηδάω, ήσομαι, leap out, start up. ἐκπίνω [see πίνω], drink out or off,

ἐκπίπτω [see πίπτω], fall out or off, be thrown out.

ἔκπλεως, ων, adj., quite full; in abundance, in large quantities.

ἐκπληρόω, ώσω, fill quite up; make up, complete, supply.

ἐκπλήττω [see πλήττω], strike out of; amaze, astonish, overwhelm; overwhelm, overcome with fear; pass., be agitated or impatient; be struck (with) or moved (by).

ἐκποδών, adv. (ἐκ ποδῶν), away from the feet; out of the way, far from one's sight; εἶναι, be away, escape; ποιεῖσθαι, remove, take away.

ἐκπονέω, ήσω, work out, finish off, perform carefully; acquire by labor; exercise, harden; discharge, fulfill; dress, prepare.

ἐκπορίζω, ιῶ, invent; provide, supply, furnish.

 $\ddot{\epsilon}$ κπωμα, ατος, τό ($\dot{\epsilon}$ κπ $\dot{\epsilon}$ νω), drinking cup, beaker.

ἐκστρατοπεδεύομαι, σομαι, εστρατοπέδευμαι, encamp outside.

ἐκτείνω, τενῶ, τέτακα, τέταμαι, stretch out, extend; draw; pf. partic., extended, in a line; put to full speed.

ἐκτραχηλίζω, ιῶ, throw one's rider over one's head.

ἐκφαίνω [see φαίνω], show forth; mid., appear, report; declare oneself.

ἐκφέρω [see φέρω], carry out of; bring forward, produce; spread abroad.

ἔκφρων, ον, adj. (φρήν, mind), out of one's mind; frenzied, maddened.

ἐκών, οῦσα, όν, adj., willing, of one's own accord; often best rendered as an adverb, willingly, purposely.

 $\tilde{\epsilon}$ λασις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ ($\dot{\epsilon}$ λα $\dot{\nu}$ ω), driving away, march; procession.

ἐλαύνω, ἐλῶ (ἐλάσω), ἤλασα, ἐλήλακα, ἐλήλαμαι, ἤλάθην, drive, drive on; ride, march, charge, ride to the attack; march or ride in procession. ελαφος, δ, ή, deer.

έλάχιστος, η, ον, adj., superl. of ἐλάττων, smaller; very small; plur, with but, as few as possible.

έλέγχω, γξω, ήλεγξα, έλήλεγμαι, ήλέγ- $\chi \theta \eta \nu$, cross-examine; convict.

έλευθερία, ή (ἐλεύθερος), liberty, free-

έλευθέριος, (ā), ον, adj. (ἐλεύθερος), acting like a free man; generous, liberal; free, honorable, noble.

έλεύθερος, (ā), ον, adj., free, independent.

έλιγμός, δ (έλίσσω, turn round), winding.

έλκω, ξω, είλκυσα, είλκυκα, είλκυσμαι, είλκύσθην, draw; draw away, al-

έλλείπω [see λείπω], leave behind; be wanting, lacking, or deficient; fall short, fail.

"Ελλην, ηνος, δ, Greek.

 $^{\circ}$ **Ελληνικός**, $\dot{\eta}$, $\dot{\delta}\nu$, adj. ($^{\circ}$ Ελλ $\eta\nu$), Hellenic, Greek.

 $\dot{\epsilon}\lambda\pi i \zeta \omega$, $\dot{\eta}\lambda\pi i\sigma \alpha$, $\dot{\eta}\lambda\pi i\sigma \theta \eta \nu$ ($\dot{\epsilon}\lambda\pi\omega$, maketo hope), hope for, look for, expect.

έλπίς, ίδος, ή (έλπω, make to hope), hope, expectation.

έμαυτοῦ, ῆs, reflex. pron. of first person, only gen., dat., and acc. sing., of me, of myself.

έμβαίνω [see βαίνω], go in; engage in, enter upon.

έμβάλλω [see βάλλω], throw in or upon; cause, inspire, w. dat.; bring forward or propose for discussion, introduce; burst or rush (into); W. eis, invade; charge, attack; break through.

έμβάπτω, ψω, dip in; τὸ έμβάπτεσθαι = ἔμβαμμα.

έμβλέπω, ψω, look in the face, look

έμβολή, ή (ἐμβάλλω), breaking in; attack, assault, charge.

ἔμμονος, ον, adj. (ἐμμένω, remain in), abiding by; permanent, lasting, firmly established.

έμός, ή, όν, poss. adj. (ἐγώ, ἐμοῦ), my, mine: τὰ ἐμά, my affairs.

εμπειρος, ον, adj. (πείρα), experienced in, acquainted with.

έμπίμπλημι, πλήσω, έπλησα, πέπληκα, επλήσθην, fill quite full: pass., be satisfied, have enough.

έμπίπτω [see πiπτω], fall in; fall in with, chance upon, w. dat. or eis; fall upon, charge, W. eis.

έμποδίζω, $ι\hat{\omega}$, etc. (πούs), put the feet in bonds; hinder, impede.

έμποδών, adv. formed like ἐκποδών $(\pi \circ is)$, at the feet; in one's way, a hindrance; γίγνεσθαι, w. gen., be an obstacle to, be in the way of.

έμποιέω, ήσω, make in; bring to, inspire in, cause, give.

ἔμπροσθεν, adv. of place, before, in front: $\dot{\epsilon}\kappa \tau o \hat{v} \xi \mu \pi \rho o \sigma \theta \epsilon v$, in front, opposite; oi, those in front or preceding; of time, previously, before, beforehand.

έμφαγείν, infin. of 2 aor. ενέφαγον, used with $\epsilon \nu \epsilon \sigma \theta i \omega$, eat hastily.

έμφαίνω [see φαίνω], let a thing be seen; mid., appear, be seen.

έμφανής, és, adj., showing in itself; visible, manifest.

έμφανίζω, ιῶ (ἐμφανήs), make manifest, put in evidence.

ἔμβαμμα, ατος, τό (ἐμβάπτω), sauce. Εν, prep. w. dat., in, on; on ac-

count of; in the presence of, with, among; at, near; in accordance with, under; within, in, during; $\dot{\epsilon}\nu$ ϕ (sc. $\chi\rho\delta\nu\varphi$), while; $\dot{\epsilon}\nu$ $\tau\circ\delta\tau\varphi$, meanwhile, thereupon, then.

«ναγχος, adv. (ἄγχι, near), just now, lately, recently.

έναντίος, ᾱ, ον, adj., opposite, over against; toward, to meet; οἱ, the foe, adversaries; τά (τὰναντία), the opposite, contrary, reverse; ἐξ ἐναντίας, in front; τοὐναντίον τούτου, on the contrary.

ένδεέστερος, \bar{a} , $o\nu$, adj., comp. of $\epsilon\nu$ δεής, lacking; inferior.

ἔνδεια, ἡ (ἐνδεής), want, need.

ἐνδείκνῦμι [see δείκνῦμι], mark out; mid., declare, show; testify, exhibit, show, prove.

èνδέω, δεήσω, be in want of a thing; be wanting or lacking; impers., there is need or lack; mid., be without, lack, need, want, w. gen.

ëνδηλος, os, adj., manifest, visible; εἶναι, give evidence, show.

ένδίδωμαι [see δίδωμι], give in; give into one's hands, give.

ëνδοθεν, adv. (ξνδον), from within; from home; oi, those within.

ἔνδον, adv. (ἐν), in, within, inside; within doors, at home.

ἐνδύω, δύσω, ἐδῦσα, 2 aor. ἐδῦν, go into; put on oneself; causal, put on another; mid., put on, dress oneself in.

čνέδρα, ή, sitting in; ambush, place of an ambush.

ένεδρεύω, σω, ενήδρευσα, lie in wait for; make an ambush.

čνειμι (εἰμί), be in a thing or place. čνεκα (čνεκεν), prep. w. gen., usually after its case, on account of, for the sake of, because of.

ένεργός, όν, adj. (ξργον), at work; cultivated, worked.

ένέφαγον, 2 aor., ένεσθίω used as pres., eat hastily.

ἔνθα, adv. (ἐν), rel. of place, where, whither; of time, demons. w. δή, then, thereupon; accordingly.

ἐνθάδε, adv., hither, here; in this matter, herein; immediately.

 $\ddot{\epsilon}$ νθεν, adv. ($\dot{\epsilon}$ ν), whence; $\dot{\epsilon}$ νθεν καλ $\dot{\epsilon}$ νθεν, on both or all sides.

ένθένδε, adv., hence; here.

 $\mathring{\epsilon}$ νθεν περ, adv. ($\check{\epsilon}$ νθεν περ), just whence, where.

ἐνθουσιάω (ἔνθεος, full of the god), be inspired; be seized with enthusiasm, be beside oneself.

ἐνθῦμέομαι, ήσομαι, τεθύμημαι, εθῦμήθην, lay to heart; consider, reflect, ponder.

ένιαυτός, δ, year.

ἐνίημι [see ἔημι], send upon; make an attack, rush.

ένίοτε, adv. (for $\epsilon \nu \iota \ \delta \tau \epsilon = \epsilon \delta \tau \iota \nu \ \delta \tau \epsilon$), sometimes.

ἐννοέω, ήσω, etc., have in one's thoughts; consider, reflect; be conscious, know, notice, see; be at a loss, be in doubt; mid., consider, reflect.

έννοια, ή, thought in the mind; reflection, notion, idea.

ëννομος, ον, adj., within the law; legal.

«νοικος, ον, adj., indwelling; δ, inhabitant.

ἐνοράω [see ὁράω], look at, gaze upon; see, know. $\dot{\epsilon}$ νοχλέω, ήσω, ηνώχλησα, ηνώχληκα, $\dot{\epsilon}$ ξαίρω, αρῶ, lift up off the earth, trouble, give disturbance; pass., suffer annoyance.

ένσημαίνομαι, ανοθμαι, intimate, signify.

ένταῦθα, adv. (ἔνθα), of place, here, there, in that place; hither, thither; of time, at that time, then.

ἐντείνω [see τείνω], stretch tight; mid., bend one's bow.

έντέλλω, usu. mid., τελούμαι, ετειλάμην, enjoin, command.

έντεῦθεν, adv. (ξνθεν), from here, hence, thence.

ἔντῖμος, ον, adj., in honor, honored; oi, the nobles, men of rank.

 $\dot{\epsilon}$ ντολή, ή ($\dot{\epsilon}$ ντ $\dot{\epsilon}$ λλω), injunction, order, command.

έντός, adv. (ϵν), within, inside; as prep. w. gen., within.

ἔντριψις, εως, ή (ἐντρτβω, rub in), rubbing in.

ἐντυγχάνω [see τυγχάνω], happen on, meet, find, get.

Eνυάλιος, δ, Enyalius, an epithet of Ares.

ëνυδρος, ον, adj. (εδωρ), with water in it, provided with water.

έξ, see ἐκ.

εξ, num. adj., indecl., six.

έξαγγέλλω [see ἀγγέλλω], send out tidings, report; take orders.

έξάγω [see ἄγω], lead out, take out; lead forth in procession; lead off, set out.

έξαιμάττω, ξω, make quite bloody. έξαιρέω [see αίρέω], take out; take apart, select, choose; mid., choose; set apart for the gods, consecrate, devote.

raise into the air.

έξακέομαι, έσομαι, heal completely; make up for, satisfy.

έξακισμύριοι, αι, α, num. adj., sixty thousand.

έξάλλομαι, αλούμαι, leap out of the ranks; of wheels, jolt, or perhaps start from the axle.

έξανίστημι [see ίστημι], raise up out; start, rouse; mid., get up again, rise; leave one's position; start forward, move to the attack.

έξαπατάω, ήσω, etc., deceive or beguile thoroughly.

έξάρχω [see ἄρχω], begin with; be the first in, take the lead.

έξεγείρω, ερῶ, εγρήγορα, ηγρόμην, awaken, arouse from slumber.

έξειμι (ε lμι), go forth, go away. leave.

έξέλασις, εως, ή (έξελαύνω), driving or marching out, procession.

έξελαύνω [see ἐλαύνω], drive out from; disperse; intrans., drive or ride out, march in procession.

έξεργάζομαι [see έργάζομαι], work out; bring about, accomplish, effect, do; work out, bring.

έξέρχομαι [see ἔρχομαι], go or come out of, leave; go out, take the field; pass from one condition or class into another, enter.

έξεστι, έσται, impf. $\hat{\eta}_{\nu}$, impers., it is allowed, it is in one's power or possible.

ἐξετάζω, άσω, ήτασα, ήτακα, ήτασμαι, ητάσθην, examine; inspect, review,

έξέτασις, εως, ή (εξετάζω), examination; review, inspection.

έξευρίσκω [see εύρίσκω], find out; | έπαίρω [see αἴρω], lift up; elate; invent, contrive, devise.

έξηγέομαι, ήσομαι, lead out: conduct, manage.

έξήκοντα, num. adj., indecl. (ξξ), sixtu.

έξήνεγκε, see ἐκφέρω.

έξικνέομαι, ίξομαι, ικόμην, reach, arrive at an object; reach.

έξιλάσκομαι, άσομαι, propitiate, ap-

έξίστημι [see ໃστημι], put out of place; mid., depart, go away, make off.

έξοδος, ή, going out; departure for war, expedition.

ἐξόν, see ἔξεστι.

έξόπισθεν, adv., behind, in the rear. έξοπλίζω, σω, arm completely; accouter; mid., arm oneself, put on one's armor.

έξορμάω, ήσω, send forth; mid., set out, start.

έξω, adv. (έξ), outside, without; w. gen., outside, beyond; βελων, out of range; της ξαυτών (χώρας), abroad; after, past; free from, apart or removed from.

 $\xi \omega \theta \epsilon v$, adv. ($\xi \epsilon \omega$), from without; from a distance.

ĕоіка, pf. w. pres. force, be like, resemble; partic., like; seem.

έορτή, ή, feast, festival.

έπαγγέλλω [see ἀγγέλλω], send word to; give orders, command, require; tell, state.

ἐπάγω [see ἄγω], drive or lead to; mid., take, receive.

ἐπαινέω, έσω, Or έσομαι, ήνεσα, ήνεκα, ήνημαι, ηνέθην, approve, commend, praise.

rouse, excite, induce, encourage. ἐπαλαλάζω, ξω, raise the war cry.

ἐπανάγω [see ἄγω], lead up to; intrans., lead back, withdraw, retreat.

έπαναθεάομαι, gaze at, contemplate again.

ἐπαναχωρέω, ήσω, go back, retreat, return.

έπάνειμι (είμι), go back, return.

έπανέρχομαι [see ἔρχομαι], go back again, return.

ἐπάρχω [see ἄρχω], rule in addition; add to one's kingdom; rule, command.

έπαφίημι [see τημι], discharge at.

ἐπεγγελάω, άσομαι, laugh at, exult over, deride; w. dat.

έπεί, conj., after that; after (postquam), when (cum), since, of time or cause; strengthened, ἐπείπερ; τάχιστα, as soon as (cum primum). See also ἐπήν.

ἐπείγω, ξομαι, ήπειξα, ήπειγμαι, ήπείχ- $\theta \eta \nu$, press down; mid., press forward, make haste.

ἐπειδάν, conj., for ἐπειδὴ ἄν, w. subj., when, whenever; τάχιστα (cum primum), as soon as.

ἐπειδή, conj., stronger form of ἐπεί $(\partial_{\pi} \in \mathcal{V} \delta \eta)$, when, whenever, after, since.

επειμι (εlμι), come after; come upon; follow, come after, as partic., following, subsequent; to come, future.

ἐπεισπηδάω, ήσομαι, leap in upon.

έπεισπίπτω [see πίπτω], fall in upon; rush or burst in upon, w. dat.

- έπειτα, adv. $(\epsilon \pi i, \epsilon l \tau \alpha)$, then, next, $| \epsilon \pi i \beta o \nu \lambda \epsilon \nu \omega$, $\sigma \omega$, etc., plan or conbesides: κάπειτα, by crasis with καί.
- ἐπέξειμι (εἶμι), used as fut, to ἐπεξέρχομαι, rush out to attack.
- ἐπερωτάω, ήσω, inquire of: ask again, question.
- έπεύχομαι, ξομαι, add prayers or vows; pray besides, pray.
- έπέχω [see έχω], hold upon; stop, pause, wait (or with δακρύων, hold in, check, repress).
- ἐπήν, conj., for ἐπεὶ ἄν, when, whenever, w. subjunctive.
- έπηρόμην, 2 aor., ερήσομαι, possibly from pres. ξρομαι, but used as from ἐρωτάω, ask, question besides or again.
- έπί, prep. w. gen., dat., and acc., on, upon; w. GEN., on, upon; into, to, towards; in the time of; under the command of, under; ¿φ' ένός, one by one, in single file; with a depth of; W. DAT., in, upon, on; by the aid of; with, near, by, at; with, together with: in addition to, besides: with reference to, for; after, behind; in one's power; over, in charge of; on account of, for; on (the terms); W. ACC., upon, up to, to, against; at, near; for, through; of extent, for, over; over (to place); for, to; $\epsilon \pi l \pi \delta \delta \alpha$, on the foot, facing the enemy; $\epsilon \pi$ domida, on the shield, to the left.
- έπιβαίνω [see βαίνω], walk upon; set foot on, tread on, w. gen.
- έπιβοήθεια, ή, coming to aid; aid, succor.

- trive against, form designs or plot against, w. dat.; plan secretly, consider, scheme.
- ἐπιβουλή, ή, plan against another; plot, design.
- ἐπίβουλος, ον, adj. (βουλή), plotting against: tricky, treacherous.
- ἐπιναμία, ή, intermarriage; right of intermarriage.
- έπιγαυρόομαι, exult in anything; be proud, w. dat.
- ἐπιγελάω, άσομαι, laugh to or with anybody; laughapprovingly, laugh.
- έπιγίγνομαι [see γίγνομαι], be upon; come on, rise up.
- ἐπιγιγνώσκω [see γιγνώσκω], look upon, see, perceive, notice.
- έπιδεής, és, adj. (ἐπιδέω), wanting, lacking.
- έπίδειγμα, ατος, τό (ἐπιδείκνυμι), specimen, pattern, w. έπιδείκνυμι, lesson.
- έπιδείκνυμι [see δείκνυμι], point out, show, display; set forth, declare, tell; mid. distinguish oneself.
- έπιδέω, ήσω, bind on; bind up. ἐπιδιδάσκω, ξω, teach in addition or

besides.

- ἐπιδίδωμι [see δίδωμι], give in addition or besides; give a share, give up, increase, grow.
- ἐπιέννυμι, εσσα, ειμαι, put on besides; pass. $\gamma \hat{\eta} \nu$, be put under ground, be buried.
- ἐπιζητέω, ήσω, seek after, desire, require.
- ἐπιθυμέω, ήσω (θυμός), set one's heart upon an object; desire, wish, w. gen. or infin.

- ing.
- έπικαίριος, ον, adj. (καιρός, fit time), in fit time or place; excellent, noble; oi, leaders, officers, important men.
- ἐπικαλέω [see καλέω], call upon, invoke.
- έπικαμπή, ή (έπικάμπτω), bend; bending, flank movement, circuit.
- ἐπικάμπτω, ψω, bend into an angle; move forward, wheel.
- έπικαταμένω [see μένω], wait longer, stay on the ground (after hunting).
- έπίκειμαι, κείσομαι, lie upon; rush against, fall upon, attack.
- έπικουρέω, ήσω (ἐπίκουρος), act as an ally; help, bear aid.
- ἐπικουρία, ἡ (ἐπικουρέω), aid, assistance, reinforcements.
- έπίκουρος, δ, helping; aid, ally, sup-
- έπικράτεια, ή (ἐπικρατήs, master of a thing), mastery, power, rule.
- έπικρατέω, ήσω, rule over; ὁ ἐπικρατῶν, victor, conqueror.
- ἐπικύπτω, ψω, bend or stoop over.
- ἐπιλαμβάνω [see λαμβάνω], lay hold of: overtake, catch.
- έπιλανθάνομαι, λήσομαι, ελαθόμην, λέλησμαι, forget, disregard, neglect.
- έπιλέγω [see λέγω], say in addition. ἐπιλείπω [see λείπω], leave behind;
- fail, be wanting. έπιμαρτύρομαι, υρούμαι, call to witness, appeal to.
- ἐπιμέλεια, ἡ (ἐπιμελήs, careful), care, attention, regard; diligence, carefulness.
- έπιμελητέον, verbal of έπιμέλομαι, one must take care.

- έπιθυμία, ή (ἐπιθυμέω), desire, long- | ἐπιμελητής, οῦ (ἐπιμέλομαι), one who has charge of a thing; governor, superintendent.
 - έπιμέλομαι and έπιμελέομαι, ήσομαι, μεμέλημαι, εμελήθην, take care of, look out for, attend to, w. gen.; be in charge, command.
 - έπιμένω [see μένω], stay on, remain (on horseback).
 - έπιμιμνήσκομαι, μνήσομαι (μνησθήσομαι), μέμνημαι, εμνήσθην, bethink oneself of; relate, mention.
 - έπινεύω, σω, nod to; give the signal, make a sign.
 - έπινοέω, ήσω, think on; have in one's mind, intend.
 - ἐπίνοια, ή, thought; inventiveness, invention, idea, ingenuity.
 - έπιοῦσα, see έπειμι.
 - έπιπαρασκευάζομαι, provide oneself with besides.
 - έπιπέμπω [see πέμπω], send in addi-
 - έπιπέτομαι, πτήσομαι, επτάμην and επτόμην, fly to or towards.
 - έπιπίπτω [see πtπτω], fall upon, attack, assail.
 - έπίπονος, ον, adj., painful, toilsome, laborious, difficult.
 - έπίσημος, ον, adj. (σημα), having α mark on it; stamped, coined.
 - ἐπισκέπτομαι, pres., furnishing its tenses to ἐπισκοπέω, σκέψομαι, εσκεψάμην, έσκεμμαι, consider, see, examine.
 - ἐπισκώπτω, ψω, laugh at, quiz, make
 - ἐπισπάω, άσω, draw after; mid., draw on, persuade, cause.
 - έπισπερχώς, adv. (ἐπισπερχής, hasty), hastily, hurriedly.

- ἐπίσταμαι, στήσομαι, ἠπιστήθην, know, understand, know how.
- έπισταμένως, adv. (ἐπίσταμαι), with understanding, skillfully.
- ἐπιστατέω, ήσω (ἐπιστάτης), be in charge of, have care of; take care, see to it.
- ἐπιστάτης, ου (ἐφίσταμαι), one who stands over; officer, commander, governor, overseer; one who stands behind.
- ἐπιστέλλω, στελῶ, έστειλα, έσταλκα, έσταλμαι, εστάλην, send to; write in a letter, request by letter; enjoin, bid, command, by message; give orders, charge.
- ἐπιστήμων, ον, gen. ονος, adj. (ἐπίσταμαι), knowing; acquainted with, skillful in, w. gen.
- **ἐπιστολή**, ἡ (ἐπιστέλλω), message; missive, letter.
- ἐπιστρατεύομαι, σομαι, take the field, wage war against somebody, w. dat.
- ἐπιστρέφω [see στρέφω], turn back;
 2 aor. pass., turn round, turn about.
- έπισχών, see ἐπέχω.
- ἐπιτακτήρ, ῆρος, ὁ (ἐπιτάττω), commander, taskmaster, overseer.
- έπιτάττω [see τάττω], set over; enjoin, prescribe, order.
- έπιτελέω, έσω, complete, finish, accomplish.
- έπιτήδειος, ā, ον, adj. (ἐπιτηδές, for a special purpose), made for a purpose; fit, suitable, adapted; convenient, useful, serviceable; τά, necessities of life, provisions, supplies.
- ἐπιτίθημι [see τίθημι], set, place or

- lay on, have placed on; mid., attack, assail, strike, cause, inspire.
- ἐπιτρέπω [see τρέπω], turn to; turn over to, intrust to, w. dat.; allow, permit.
- έπιτυγχάνω [see τυγχάνω], happen upon, fall in with, find, meet.
- ἐπιφαίνω [see φαίνω], show forth;
 2 aor. pass., present oneself, appear.
- ἐπιφέρω [see φέρω], bear against; mid., bear down upon, rush against.
- čπίχαρις, χαρι, adj., pleasing, agreeable, charming.
- ἐπιχειρέω, ήσω (χείρ), put one's hands to a thing; undertake, attempt; w. dat., make an attempt on, attempt something against, attack.
- ἐπιχώριος, (ā), ον, adj. (χώρā), of one's country or countrymen; τά, institutions of one's country.
- ἐποικέω, ήσω (ἔποικος, settler), go as a colonist; settle in a place, dwell.
- **ἕπομαι, ἕ**ψομαι, ἐσπόμην, follow; obey.
- ἐπόμνῦμι and ομνῦω [see ὅμνῦμι], swear upon a thing, take oath.
- έποχος, ον, adj. (έχω), mounted; having a good seat, able to ride.
- έπτά, num. adj., indecl., seven.
- έπτακαίδεκα, num. adj., indecl., seventeen.
- ἔρανος, δ, meal to which each contributes his share, picnic; association.
- ἐράω, only pres., and impf. ἤρων, love, like, be in love; desire, be eager for.

έργάζομαι, άσομαι, εἰργασάμην, εἴργα- | ἐρῶ, see εἶπον. σμαι, work, labor; work, till, cultivate.

έργάτης, ου, workman; husbandman, farmer; as adj., hard-working, diligent.

ἔργον, τό, work, labor; act, action, deed; fact; practice, exercise; duty, task; business, undertaking; έστί, there is need (opus est).

έρευνάω, ήσω, seek or search for, track.

"έρημος, (η), ον, adj., desolate, lonely,alone, deserted; destitute of, wanting, w. gen.; free from; stripped of defenders, unprotected.

έρις, ιδος, ή, strife, contention.

ἔρομαι, ήσομαι, ήρόμην, ask, inquire. έρρήθην, see εἶπον.

ἔρρω, ἐρρήσω, ἤρρησα, ἤρρηκα, go slowly, limp, come to harm, so be clean gone, be lost or utterly ruined.

έρρωμένος, η, ον, adj. (pf. partic. of βώννυμι, be strong), in good health, stout, vigorous, brave.

έρρωμένως, adv. (έρρωμένος), stoutly, vigorously, bravely.

ἔρρωσο, pf. pass. imper. of ἡώννῦμι, be strong; farewell.

ἐρυθραίνομαι, become red, blush.

*Ερυθρά, ή, the Red Sea (sc. θάλαττα). ἔρυμα, ατος, τό (ἐρύομαι, defend), fence; fortification, intrenchment; defense, protection.

έρυμνός, ή, όν, adj. (έρθομαι, defend), fenced; strong, secure; τά, fortifications.

ἐρυμνότης, ητος, ἡ, strength, security. έρχομαι, ήλθον, έλήλυθα, go, come, proceed, march.

έρωτάω, ήσω (έρομαι), ask, interrogate, question.

ἐρώτησις, εως, ἡ (ἐρωτάω), asking, question.

έσθήs, ητος, η, clothes, dress, apparel.

έσθίω, έδομαι, έδήδοκα, έδήδεσμαι, ήδέ- $\sigma\theta\eta\nu$, $\xi\phi\alpha\gamma\sigma\nu$ used as aor., devour,

έσπέρα, ή, evening, eventide; (sc. $\chi \omega \rho \bar{\alpha}$), the west.

έστε, conj., up to the time that, until. έστήκειν, see Ιστημι.

'Εστία, ή, Vester, daughter of Kronos and Rhea, guardian of the hearth.

έστιάω, άσω, είστίασα, είστίακα (έστία, hearth), receive at one's home; entertain, feast; mid., dine, feast.

ἐσχάρā, ἡ, hearth, fireplace; altar. $\ddot{\epsilon}$ σχατος, η , $o\nu$, adj. $(\dot{\epsilon}\kappa)$, outermost; of punishment, extreme, most severe, worst.

έταιρος, δ (έτης, clansman), companion, fellow, friend.

έτερος, $\bar{\alpha}$, $o\nu$, adj., one of two, the other, a second; The ETEPA, on the next day; έτερος . . . έτερος, one . . . another; another, other, different.

ёть, adv., yet, as yet, still; besides, furthermore; partly; more.

έτοιμάζω, άσω, etc. (ἔτοιμος), make ready; mid., provide for oneself, lay up.

ετοιμος, (η), ον, adj., prepared, ready, at hand.

ëτos, ous, τό, year. ev, adv., well.

- εὐδαιμονέω, ήσω (εὐδαίμων), be prosperous, well-off, happy.
- εὐδαιμονία, ή (εὐδαίμων), prosperity, good fortune, happiness.
- εὐδαιμόνως, adv. (εὐδαίμων), happily; superl. εὐδαιμονέστατα.
- εὐδαίμων, ον, gen. ονος, adj. (εὖ, δαίμων), blessed with a good genius; happy, fortunate; rich, wealthy.
- εὔδηλος, ον, adj., quite clear, manifest.
- εὐδίā, ἡ (εὕδιος, fair), calm, tranquillity.
- εύδοκιμέω, ήσω, ηὐδοκίμησα, ηὐδοκίμηκα (εὐδόκιμος, of good repute), be of good repute, be in esteem.
- εὐεπιβούλευτος, ον, adj. (ἐπιβουλεύω), exposed to treachery.
- εὐεργεσία, ή, well doing; good service, kindly office.
- εὐεργετέω, ήσω, εὐεργέτησα, etc. (εὐεργέτης), do well; do a service, show kindness, bestow benefits.
- εὐεργέτημα, ατος, τό (εὐεργετέω), service done, benefit.
- εὐεργέτης, ov, well doer, benefactor, used often as a title of honor of those who have done the state some service.
- εὐέφοδος, ον, adj., easy to come to; available, accessible.
- εύθεράπευτος, ον, adj. (θεραπεύω), easily won by kindness, easily pleased.
- εὐθέως, adv. (ε)θύς), immediately, at once.
- εὐθῦμέω, ήσω (εἴθῦμος), be of good cheer; mid. and pass., indulge in pleasure, enjoy oneself; be cheered or amused; be pleased or glad.
- εὐθῦμία, ή, cheerfulness, mirth,

- amusement; alacrity; cheerfulness, calmness.
- εὐθύμως, adv. (εἴθῦμος, of good courage), cheerfully, zealously, with alacrity; bravely, courageously.
- εὐθύνω, υνῶ (εὐθύs), guide straight; direct, guide.
- εὐθύς, εῖα, ὁ, adj., straight, direct; comp. εὐθύτερος; as adv., straightway, immediately, at once.
- εὔιππος, ον, adj., well horsed, well mounted.
- εὐκαταφρόνητος, ον, adj. (καταφρονέω), easily despised, contemptible, despicable.
- εὔκλεια, ή, good repute, glory.
- εὐκλεής, έs, adj. (κλέος, fame), of good report; honorable, glorious, famous.
- εὐκοσμία, ή, orderly behavior, good conduct, regularity.
- εὐκόσμως, adv: (εὕκοσμος, orderly); superl. w. ως, in finest dress, dressed as splendidly as possible.
- κὐλήπτως, adv. (κὕληπτος, easily grasped), so as to be easily grasped; conveniently.
- εὐμενής, έs, adj. (μένος), well disposed, favorable, propitious.
- εὐμενίζομαι (εὐμενής), render propitious, propitiate.
- εὐμίσητος, ον, adj., exposed to hatred; worthy of hate, hateful.
- εὐνή, ή, bed, couch.
- εὐνοέω, Κσω (εὕνους), be well disposed, bear good will.
- εὖνοια, ἡ (εὖνους), good will, favor, kindness.
- εὐνοϊκῶς, adv. (εὐνοϊκός, εὕνους), in a kindly manner, like a friend; superl. εὐνοϊκώτατα.

- εύνοος, ον, contr. εύνους, ουν, adj. εύταξία, ή, good arrangement; good (εθ, νοθs), well minded, kindly disposed, kindly, friendly.
- Εὔξεινος, δ (εὔξενος, hospitable), Euxine Pontus, now the Black
- εύοπλος, ον, adj. (ὅπλον), well armed or equipped.
- εὐπετής, έs, adj. (πίπτω), falling well; easy; convenient.
- εύπιστος, ον, adj., trustworthy, trusty, obedient.
- εύπορέω, ήσω, εύπόρησα, εύπόρηκα (εύπορος, easy), be well off, be provided, have a plenty.
- εὐπορία, ή (εἴπορος, easy), easy way to do a thing; plenty, abundance of supplies.
- εὐπόρως, adv. (εὔπορος, easy), easily, readily, without difficulty or con-
- εὐπρόσοδος, ον, adj., easy of access, readily accessible.
- εύρίσκω, εύρήσω, εύρον, εύρηκα, εύρημαι, εύρέθην, or ηδρον, ηδρηκα, etc., discover, find, find out; discover, devise, invent.
- Εὐρώπη, ή, Europe.
- εὔσκοπος, ον, adj. (σκοπέω), farseeing; far seen, commanding a wide view.
- εὐστόχως, adv. (εὔστοχος, wellaimed), with good aim, accurately.
- εύσχημόνως, adv. (εὐσχήμων, elegant), with grace and dignity, like a gentleman.
- єйтактоз, оу, adj., well-ordered; orderly, well-disciplined.
- εὐτάκτως, adv. (εὕτακτος), in an orderly manner, in order; obediently.

- order.
- εὐτελής, és, adj. (τέλος), easily paid for; cheap, frugal, simple.
- εύτυχής, έs, adj. (τυγχάνω), well-off, successful, lucky, fortunate.
- εὐτυχία, ή (εὐτυχής), good fortune, success.
- εὐφημέω, ήσω (εὕφημος, uttering sounds of good omen), use words of good omen, avoid unlucky words; hush, be still.
- εύφορος, ον, adj. (φέρω), easy to bear; easy to wear, manageable.
- εὐφραίνω, ανῶ, εὕφρανα (ηὕφ-), εὐφράνθην (ηὐφ-), (εξφρων, cheerful),cheer; delight, gladden, please; pass., make merry, enjoy oneself, be pleased or happy.
- $\epsilon \dot{\upsilon} \phi \rho o \sigma \dot{\upsilon} \nu \eta$, $\dot{\eta}$ ($\epsilon \dot{\upsilon} \phi \rho \omega \nu$, cheerful), good cheer; cheerfulness, pleasure, delight.
- εύχάριστος, ον, adj. (χαρίζομαι), agreeable, pleasant.
- εύχομαι, ξομαι, ηὐξάμην (εὐ-), εὖγμαι, pray, offer prayers; wish, hope.
- εὐώνυμος, ον, adj. (ὅνομα), of good name, euphemistic for ἀριστερός, left, on the left; $\tau \acute{a}$ (sc. $\mu \acute{e} \rho \eta$), the left part or side.
- εὐωχέω, ήσω, εὐωχησάμην, εὐωχήθην $(\epsilon \tilde{v}, \tilde{\epsilon} \chi \omega)$, treat well; entertain; mid., feast upon, enjoy.
- εὐωχία, ή, good cheer; feasting, entertainment; viands, feast.
- $\dot{\epsilon}\dot{\phi}$, by elision for $\dot{\epsilon}\pi\dot{\iota}$, before a rough vowel.
- έφεξης, adv., in a row; in succession, one after another.
- έφέπομαι [see επομαι], follow after, follow.

ἐφηβάω, ήσω, come to manhood, grow up.

ëφηβοs, ὁ (ἥβη, youth), youth, young man.

ἐφτημι [see τημι], send to; give up to, allow, permit, w. dat. and infin.; mid., give oneself up to, be inclined to, desire, w. gen.

έφικνέομαι, ίξομαι, ῖκόμην, ῖγμαι, reach, extend, come (to).

έφίππιος, ον, adj. (ἵππος), for putting on a horse, riding.

ëφιππος, ον, adj. (ἐφ' ἵππων), on horseback; cavalry-.

ἐφίστημι, ἐπιστήσω, etc. [see ἴστημι], set upon; set over, appoint; intrans. w. dat., stand near.

ἐφοδεύω, σω (ἔφοδος, visit), go the rounds, make a journey of inspection.

ἔφοδος, ὁ (ἔφοδος, visit), one who makes a progress or goes the rounds.

έφοράω [see δράω], look on, see, keep in sight.

 $\ddot{\epsilon}$ χθρ $\ddot{\alpha}$, $\dot{\gamma}$ ($\dot{\epsilon}$ χθρ $\dot{\alpha}$ s), hatred, hate, ill

 $\dot{\epsilon}$ χθρός, ά, όν, adj. ($\dot{\epsilon}$ χθος, hatred), hated, hateful, hostile (comp. $\dot{\epsilon}$ χθτων, superl. $\dot{\epsilon}$ χθιστος); ό, enemy, foe.

έχθρώς, adv. (έχθρός), with ill will. ἐχυρός, ά, όν, adj. (ἔχω), firm, strong, fortified; secure, safe.

ξω, ἔξω and σχήσω, ἔσχον, ἔσχηκα, ἔσχημαι, (ἐσχέθην), have, possess, hold, keep; have in marriage; have with one, partic. often best rendered with; wear; take, seize; be able; with adv. or adv. phrases equivalent to εἰμί and adj.; simi-

larly $\iint \pi \epsilon \rho$ ($\varpi \sigma \pi \epsilon \rho$) $\epsilon \tilde{l} \chi \epsilon \nu$, just as he was; know; $\epsilon \chi \delta \mu \epsilon \nu \sigma s$ w. gen., near, close to.

εως, εω, ή, dawn, east.

εωs, conj., until, till; as long as, while.

\mathbf{z}

ζάω, ήσω, έζησα (contr. into η, not $\bar{\alpha}$,), live, be alive.

ζεύγνυμι, ζεύξω, έζευξα, έξευγμαι, έζεύχθην, έζύγην, yoke.

Zeύs, Διός, Zeus, used instead of the chief god of the Persians.

ζηλόω, ώσω (ζηλος, rivalry), rival; admire, envy.

ζημία, ή, loss, damage.

ζημιόω, ώσω, έζημίωσα, έζημίωκα, etc., cause loss or damage; hurt, injure; punish.

ζητέω, ήσω, εζήτησα, εζήτηκα, inquire for, seek after, search out.

ζώον, τό (ζάω), living being; animal.

\mathbf{H}

 $\mathring{\eta}$, conj., than; or; $\mathring{\eta}$. . . $\mathring{\eta}$, either . . . or.

 $\hat{\eta}$, adv., interrog., pray, can it be? (Lat. num), affirm., often strengthened by $\mu\eta\nu$, in truth, surely.

η, adv. (dat. fem. of 5s, sc. δδφ), which way, where, whither; how;

ἡβάω, ήσω, ήβησα, ήβηκα (ήβη, youth), be in the prime of youth; be a youth.

ήγεμών, όνος, ὁ (ἡ), leader; guide, conductor; leader, commander.

equivalent to είμί and adj.; simi- ήγέομαι, ήσομαι, ήγημαι, ήγησάμην

(ἄγω), lead, be the leader, command, w. gen. or dat.; be a guide, conduct, lead the way; lead on, go ahead, proceed; think, regard.

ἡδέως, adv. (ἡδύς), sweetly; with pleasure, gladly, cheerfully.

ἥδη, adv., already, before now, now, at length; even; besides.

ήδιον, ήδιστα, comp. and superl. of $\dot{\eta}\delta\dot{\epsilon}\omega s$.

ηδομαι, ησθήσομαι, ησθην, enjoy oneself, take delight, be glad; w. partic., do gladly, be glad to do a thing; partic. like ἄσμενοι, willingly, gladly.

ήδομένως, adv. (ήδόμενος), with joy, gladly.

ήδονή, ή (ήδομαι), joy, pleasure, delight; flavor.

ήδυπαθέω, ήσω (ήδυπαθήs, living pleasantly), enjoy oneself, be luxurious.

ήδύς, εῖα, ΰ, adj. (ἀνδάνω, please), sweet, pleasant, grateful; superl. ήδιστος.

ἥκιστα, adv., superl. used w. κακῶς, least of all, never.

ηκω, ήξω, pres. w. force of pf., be come, have come, come, arrive; come back, return.

ήλίθιος, ā, ον, adj., idle; foolish, stupid, silly.

ἡλικία, ἡ (ἦλιξ), time of life, age. ἡλικιώτης, ου (ἦλιξ), equal in age,

ήλικιώτης, ου (ήλιξ), equal in age, comrade.

ηλιξ, ικος, δ, ή, of the same age; equal, fellow, comrade.

ήλιος, δ , sun, worshiped by the Persians.

ήμεῖς, $\hat{\omega}_{\nu}$, pron., we, used as plur. of $\epsilon_{\gamma}\omega$.

ἡμέρα, ἡ, day.

ήμερινός, h, δv , adj. (hμέρα), of the day, by day, day-.

ημερος, a, ov, adj., tame, tamed, domestic.

ήμέτερος, \bar{a} , $o\nu$, adj. (ήμε \hat{i} s), of us, our, ours.

ημισυς, εια, ν, adj. (prefix ημι-, half), half; as noun, η, τό, one half, the half.

ήμιτελής, ές, adj. (τέλος), half finished, incomplete, half perfect.

 η ν, contracted form of $\dot{\epsilon}$ dν, $\dot{i}f$; whether, $\dot{i}f$; $\dot{\eta}$ ν τ ε. . . $\dot{\eta}$ ν τ ε, whether . . . or.

ἡνία, ἡ, bridle; plur., reins.

ήνίκα, adv., at which time, when, whenever, as often as; when, since, seeing that.

ήνίοχος, δ (ήνία, $\xi \chi \omega$), one who holds the reins; driver, charioteer.

ηνπερ, conj., strengthened from ην, if; if indeed.

 $\hat{\mathbf{n}}$ περ, adv. (dat. fem. of $\delta\sigma$ περ), in the way in which; in the same way as, just as.

"Hρā, ἡ, Hera, queen of the gods, daughter of Kronos and Rhea, sister and wife of Zeus.

'Ηρακλέης, contr. 'Ηρακλῆς, οῦς, Heracles, son of Zeus and Alcmena.

ήρέμα, adv., stilly, quietly.

ήρεμεστέρως, adv., comp. of ηρεμαίως, ηρεμαίος, quiet; more quietly; εχω, be more quiet or gentle, less inclined to disorder.

ἥρως, ωος, ὁ, hero, demigod.

ήσυχαίτερος, ā, ον, adj., comp. of ήσυχος, still; quiet, gentle, serious.

ήσυχία, ή, stillness; $\xi \chi \omega$, stand still, remain quiet.

ητοι, conj., for η τοι, followed by η, either in truth . . . or.

ήττα, ή (ήττων), defeat, discomfiture. ἡττάομαι, ήσομαι οτ ηθήσομαι, ήττημαι, ήττήθην, be less than another; be inferior, be outdone, be beaten; be overcome or vanquished in war.

ήττον, adv., used as comp. of κακῶς, less.

ἥττων, ον, gen. ονος, adj., used as comp. of κακός, worse or weaker, inferior.

ηύ-, see αύ- or εύ-.

Θ

θᾶκος, δ (θάττω, sit), seat, chair. θάλαττα, ἡ, the sea.

θάλπος, ους, τδ (θάλπω, heat), warmth, heat.

θάνατος, δ, death.

θανατόω, ώσω, etc. (θάνατος), put to death, condemn to death.

θάπτω, ψω, έθαψα, τέθαμμαι, έτάφην, bury, inter.

θαρρέω, ήσω (θάρρος), be of good courage, take heart, have no fear; trust, have confidence in; be brave and full of courage, partic., often best rendered as an adv., bravely, boldly, confidently; cheer up.

θάρρος, ous, τό (θρασύς, bold), courage, boldness.

θάτερα, by crasis for τὰ ἔτερα, on the contrary, otherwise.

θᾶττον, adv., comp. of ταχέως, more quickly, sooner.

θαῦμα, ατος, τό (θάομαι, wonder at), object of wonder and admiration.

θαυμάζω, σομαι, ἐθαύμασα, τεθαύμακα, ἐθαυμάσθην, wonder at, be astonished, marvel; wonder, w. indir. quest.; admire, honor.

θαυμαστός, ή, όν, adj. (θαυμάζω), to be wondered at; wondrous, wonderful, marvelous; strange, unusual.

θεάομαι, άσομαι, ἐθεᾶσάμην, τεθέᾶμαι, look on; gaze at with admiration or pleasure; look at, see; examine, reconnoiter; inspect, review.

θεῖος, \ddot{a} , ον, adj. (θεδs), of or from the gods, divine; τδ, divine manifestation, divinity.

θεῖος, δ, uncle.

θέλω, θελήσω, shorter form of ἐθέλω, wish, desire, be willing.

θεμελιόω, ώσω, lay the foundations. θέμις, (ιστος), ή, that laid down by custom; law, right.

 $\theta \epsilon \delta s$, δ , $\dot{\eta}$, god; δ $\theta \epsilon \delta s$, Apollo.

θεοσεβώς, adv. (θεοσεβής, god-fearing), devoutly, religiously.

θεραπεία, ή (θεραπεύω), service, attendance; suite, retinue.

θεραπευτής, οῦ, one who serves a great man; courtier, attendant.

θεραπεύω, σω (θεράπων), minister to, serve, care for, attend upon; obey; honor, reverence.

θεράπων, οντος, ό, waiting man, attendant, servant; companion in arms, of lower rank.

θεσμός, δ (τίθημι), that established; (divine) law; decree, ordinance.

θέω, θεύσομαι, run.

θεωρέω, ήσω (θεωρός, spectator), look at, view, behold, inspect.

θήγω, ξω, έθηξα, τέθηγμαι, whet, sharpen, raise, excite.

CYROPAEDIA - 18

 $\theta \eta \rho$, $\theta \eta \rho \delta s$, δ , wild beast, beast of $\theta \upsilon \sigma (\bar{a}, \dot{\eta} (\theta \dot{\sigma} \omega), offering, sacrifice.)$

θήρα, ή, hunting of wild beasts; hunt.

θηράω, άσω, έθήρασα, τεθήρακα, έθηρά- $\theta \eta \nu (\theta \dot{\eta} \rho \dot{a}), hunt$; catch in hunting.

θήρειος, \bar{a} , $o\nu$, adj. $(\theta \acute{\eta} \rho)$, of wild beasts; τά, game.

θηρεύω, σω, etc., hunt, go hunting; obtain, gain, get, secure.

θηρίον, τό (θήρ), wild animal, beast. θησαυρός, δ, store laid up; treasure. θιγγάνω, θίξομαι, έθιγον, touch, han-

dle, w. gen.

θνήσκω, θανουμαι, έθανον, τέθνηκα, die; be slain, fall in battle; partic. as adj., dead.

θορυβέω, ήσω (θόρυβος), make a noise or uproar, be disorderly.

θόρυβος, δ (θροῦς, noise), noise, din, uproar, confusion.

Θράξ, κός, king of the Thracians; oi, the Thracians.

θρασέως, adv. (θρασύς, bold), boldly, confidently.

θράσος, ovs, τδ (= θάρροs), boldness, confidence, forwardness.

θρασύτης, ητος, ή (θρασύς, bold), overboldness, rashness.

θρόνος, δ, seat, throne.

θυγάτηρ, τρός, ή, daughter.

θῦμα, ατος, τό $(θ \dot{v} \omega)$, sacrifice, victim. Θύμβραρα, ή, Thymbrara, a town in Asia Minor, possibly the Thymbrium of the Anabasis.

 $\theta \bar{\nu} \mu \dot{o} s$, δ ($\theta \dot{v} \omega$, rush), soul; desire, wish.

θυμόω, ώσω, etc. (θυμός), make angry; mid., be angry.

θύρα, ή, door, entrance, gate; the king's palace, court.

θύω, θύσω, έθυσα, τέθυκα, τέθυμαι, ἐτύθην, sacrifice, slaughter for sacrifice; mid., sacrifice, cause to be offered.

θωρακοφόρος, ον, adj. (φέρω), wearing a breastplate, a cuirassier.

θώραξ, ακος, δ (θωρήσσω, arm with a breastplate), breastplate, corselet.

ίδιος, (ā), ov, adj., one's own, pertaining to oneself; private; els τό, personally, for oneself; ίδία as adv., by oneself, privately, separately.

ίδιωτεύω, σω, be a private person, be undistinguished.

ίδιώτης, ου (ἴδιος), private person, private man; common soldier, private.

ἱδρόω, ώσω, ἔδρωσα, ἔδρωκα (ἶδος, sweat), sweat, perspire.

ίδρύω, ύσω, ΐδρυσα, etc. (ζω, seat), make sit down, seat.

ίδρώς, ῶτος, ὁ (ἶδος, sweat), sweat, exertion, exercise.

ίερεῖον, τό, animal for sacrifice, victim; animal, cattle.

ίερός, (α), δν, adj., superhuman, of the gods, holy, sacred; τά, victims, offerings, sacrifice; omens, auspices.

τημι, ήσω, ήκα, είκα, είμαι, είθην, 2 aor. $\epsilon l \tau o \nu$, hurl, throw, send; mid., rush, charge, press.

iκανός, ή, όν, adj., enough, sufficient; able, powerful.

iκανως, adv. (iκανός), sufficiently, enough.

ίκετεύω, σω, ἰκέτευσα (ἰκέτης), αρ-| ίππότης, ου ($l\pi\pi os$), driver or rider proach as a suppliant; beg, implore, pray.

ikétys, ov, one who comes to seek protection; suppliant.

ξλάσκομαι, άσομαι, ξλασάμην (ξλαος = tλεωs), make propitious: appease, propitiate.

theωs, ων, adj., propitious, favorable. Ίλλυριός, δ, the king of the Illyrians.

ίμάτιον, τό (είμα, garment), outer garment, cloak; τά, clothes, garments.

iva, conj., introducing final clauses, that, in order that, to.

'Iνδός, δ, the king of the Indians; oi, the Indians, a people near Armenia and Chaldaea.

iππάριον, τό, dim. of εππος, little horse, pony.

ιππαρχος, ov, general of cavalry, master of horse.

ἱππάσιμος, η, ον, adj. (ἱππάζομαι, drive horses), fit for horses, fit for riding.

ίππεύς, έως, δ (ἵππος), horseman, rider, plur., cavalry.

ίππεύω, σω, ἵππευσα (ίππεύς), be a horseman, ride.

ίππικός, ή, όν, adj. ($i\pi\pi os$), of ahorse, horse's; of cavalry, cavalry-; skilled in cavalry tactics or horsemanship; \(\dagger\), horsemanship, riding: τό, cavalry.

ίπποκένταυρος, δ, centaur, half horse, half man.

ίπποκόμος, δ (κομέω, care for), groom, esquire.

ίππομαχέω, ήσω, fight on horseback. ίππος, ò, ἡ, horse, mare; horse, cavalry.

of horses, horseman, knight.

ίπποφορβός, δ (φέρβω, feed), horse keeper.

iππών, ωνος, δ, place for horses; posting house, station.

ζσασι, ζσμεν, ζστε, ζστω, see οίδα.

Ισηγορία, ή (ἀγορεύω, speak), equal freedom of speech, equality.

ἴσθι, see εἰμί, οἶδα.

Ισόμοιρος, ον, adj. (μοίρα, share), sharing equally or alike, w. gen.

Ισόπεδον, τό, level ground, plain; (on) even ground, even terms or equality.

ίσος, η, ον, adj., equal to (w. dat.), equal in size, quantity, etc.; alike, the same as; \(\ta \dot{\dot}\), equal share or rights; εls τό, on an equality; ἐκ τοῦ, in the same manner, just as before; έξ ἴσου, fair (start); έν ἴσω (sc. βήματι), at an even pace.

ίστημι, στήσω, έστησα and έστην, έστηκα, έσταμαι, ἐστάθην, make stand, place, set; settle, compose; weigh; 2 aor., pf., plpf., act. intrans., stand, take or make a stand, halt; mid., cease, stop.

Ισχυρίζομαι, ιουμαι, έσχυρισάμην (ἰσχυpos), make oneself strong; contend stoutly, maintain obstinately.

loχυρός, ά, όν, adj. (ὶσχύς), stout, strong; headlong, precipitate; strong, powerful.

ἰσχυρώς, adv. (ἰσχυρός), strongly, extremely, very; scrupulously, carefully, strictly; severely.

 $l\sigma\chi\dot{\upsilon}s$, $\dot{\upsilon}os$, $\dot{\eta}$ ($l\sigma\chi\omega$, $\ddot{\epsilon}\chi\omega$), strength of body, vigor; force, troops, varmy; full strength, main body of an army.

 $l\sigma\chi$ ύω, $\dot{v}\sigma\omega$, $\dot{v}\sigma\chi\dot{v}\sigma\alpha$, $\dot{v}\sigma\chi\dot{v}\kappa\alpha$ ($\dot{v}\sigma\chi\dot{v}\sigma$), καί, conj., copulative, and; with be strong or vigorous.

ίσως, adv. (ίσος), equally; perhaps, probably.

K

Καδούσιοι, ων, *Cadusians*, a people on the southern coast of the Caspian Sea.

καθαιρέω [see αἰρέω], take down, demolish; overtake, kill.

καθαρείως, adv. (καθάρειος, cleanly), daintily, neatly, without spilling.

καθαρός, ά, όν, adj., clean; pure, clear; ordered, arranged.

καθαρώς, adv. (καθαρός), cleanly; strictly, exactly.

καθέζομαι, εδούμαι, sit down, be seated; be quartered, encamp.

καθεύδω, δήσω, lie down to sleep; sleep, slumber.

καθήκω, ξω, have come down; come or belong to one, befit, beseem; τὰ καθήκοντα, one's duty.

κάθημαι, sit, be seated.

καθίζω, ιῶ, ἐκάθισα, cause to sit down, seat, place; encamp; intrans., sit down.

καθίστημι, καταστήσω, etc. [see Γστημι], set down; station, place in line of battle, draw up, form; appoint, choose; create, establish; order, arrange, settle; lead, conduct; mid. (and 2 aor. and pf. act.), place oneself, take one's place, stand; arrange, order, appoint; come up, succeed.

καθοπλίζω, ιῶ, equip or arm fully. καθοράω, όψομαι, etc. [see ὁράω], look down on; come in sight of, espy from a distance; see, observe. καί, conj., copulative, and; with single words or clauses, even, also, too, besides; τε καί, οτ καὶ . . . καί, both . . . and, not only . . . but also; so, accordingly, then; καὶ γάρ, for truly.

καινός, ή, όν, adj., new, fresh, strange, unaccustomed.

καίπερ, conj. (καί περ), although, albeit, w. partic.

καίριος, $(\bar{\alpha})$, ον, adj. (καιρός), in the right place, effective.

καιρός, ο, due measure, proportion; proper time, suitable time; advantage, convenience, profit, service; είς τὸ καιρόν, in the nick of time, seasonably.

καίτοι, conj. (καί τοι), and yet, still. κάκει, κάκεινος, by crasis for και ἐκεί, και ἐκεινος.

κακολογία, $\dot{\eta}$ (λέγω), evil speaking, reviling.

κακόνοος, ον, contr. κακόνους, ουν, adj., ill-disposed, disaffected.

κακός, ή, όν, adj., bad; cowardly, timid; τό, bad, evil, harm, misfortune.

κακουργέω, ήσω (κακοῦργος), do evil to, harm, hurt.

κακουργία, ή, character of a κακούργος; wickedness, villany.

κακοῦργος, ον, adj. (ἔργω, work), doing ill; δ, malefactor, criminal, espec. thief.

κακόω, ώσω (κακός), treat ill; harass, annoy.

κακῶς, adv. (κακός), badly, ill; ποιέω, do ill (to), harm; πίσχω, suffer ill, receive harm; έχω, turn out badly; = οὐ, not (page 57, line 12).

καλέω, καλῶ, ἐκάλεσα, κέκληκα, κέκλημαι, ἐκλήθην, call, summon; call in, invite; call, name; partic., so-called.

καλινδίομαι, lie rolling about; be constantly engaged in, be diligently employed.

καλλιερέω, ήσω (ίερον), sacrifice with good omens, obtain good omens.

κάλλῖον, κάλλιστα, comp. and superl. of καλῶς.

καλλίων, κάλλιστος, comp. and superl. of καλός.

κάλλος, ους, τό (καλός), beauty, pleasure.

καλός, ή, όν, adj., beautiful, fair, handsome; good, honorable, excellent; glorious, noble; suitable, proper, fit, becoming; favorable, fair; καλὸς κἀγαθός (καλός τε κὰγαθός), noble and good, good and true, honorable, a "gentleman"; valuable.

κάλπις, ιδος, ή, vessel for drawing water; pitcher, ewer, urn.

καλῶς, adv. (καλός), beautifully; well, rightly, fitly, excellently; ἔχειν, be suitable or convenient.

Καμβύσης, ου, Cambyses, king of the Persians, father of Cyrus; also, the elder son of Cyrus.

κάμηλος, δ, ή, camel.

κάμοί, by crasis for και εμοί.

καμπτήρ, ηρος, δ (κάμπτω), bend, angle; turning point.

κάμπτω, ψω, ἔκαμψα, ἐκάμφθην, bend; wheel.

καν, by crasis for και εάν.

κάνδυς, νος, δ, Median cloak with sleeves.

κανθήλιος, $\delta = \kappa \acute{a} \nu \theta \omega \nu$, a large sort

of ass, used for carrying burdens, pack ass.

Kαππαδόκαι, οί, the people of Cappadocia, in Asia Minor.

κάπρος, ό, boar, wild boar.

κάρδαμον, τό, a kind of cress.

καρπός, δ, fruit, produce; profit, reward.

καρπός, δ, wrist.

καρπόω, ώσω (καρπός), bear fruit; mid., gather fruit, reap the crops; reap, enjoy.

κάρπωσις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (καρπόω), use; profit, income.

καρτερέω, ήσω (καρτερός, strong), be steadfast, be patient, persevere.

καρτερία, ή (καρτερός, strong), patience, temperance, endurance.

καρύκινος, η, ον, adj. (καρύκη, a rich red sauce), dark red.

κασᾶς, οῦ, ὁ (Persian word), saddlecloth, cloak.

 $\kappa \hat{a} \hat{\tau}$, by crasis and elision for $\kappa a \hat{\epsilon} \hat{l} \tau a$.

κατά, prep. w. gen. and acc., down, downwards; w. gen., down over, down; under; w. acc., according to; distributive, by, in; καθ' ἡμέραν, every day, daily; καθ' ἕν, one by one, singly; κατ' ἐνιαντόν, every year, annually; along, in, into; with; to; by, near, in the presence of, among; down upon, against; after; κατὰ χώραν, in position; κατὰ κέρας, in column; κατὰ πρόσωπον, in front.

καταβαίνω [see βαίνω], go or come down, descend; alight, dismount. καταβάλλω [see βάλλω], throw or cost down with a

cast down; strike down with a weapon, slay.

- κατάβασις, εως, ή (καταβαίνω), going down, way down, descent.
- καταβιβάζω, βιβώ, causal of καταβαίνω, make or order to go down or descend.
- καταγελάω, άσομαι, laugh at, mock or jeer at, w. gen.
- καταγιγνώσκω [see γιγνώσκω], remark, discover, note, espec. something to one's prejudice.
- κατάγω [see άγω], lead down; mid., turn in and lodge, take up one's
- καταδαπανάω, ήσω, spend, consume, squander.
- κατάδηλος, ον, adj., quite manifest, plain, evident.
- καταδικάζω, άσω, etc., give judgment against, condemn, w. gen.
- καταδρομή, ή (καταδραμεῖν, κατα- $\tau \rho \in \chi \omega$), raid, inroad.
- καταδύω, δύσομαι, έδυν, go down, sink.
- καταθεάομαι, άσομαι, look down upon from above; observe, survey, examine; look over, examine.
- καταθέω, θεύσομαι, run down for booty, make incursions, overrun the country, raid.
- καταθωρακίζομαι, be armed at all
- καταιτιάομαι, άσομαι, accuse, charge, reproach.
- κατακαίνω, έκανον, kill, slay.
- κατακάω [see κάω], burn down; burn completely, burn up.
- κατάκειμαι, κείσομαι, lie down; recline at table, sit.
- κατακλείω [see κλείω], shut in; inclose; mid., shut oneself up.

- $\epsilon \kappa \lambda i \theta \eta \nu$, $\epsilon \kappa \lambda i \nu \eta \nu$, make lie down; bid recline or sit down at table; mid. and 2 aor. pass., lie down, recline at table.
- κατακόπτω [see κόπτω], cut down, cut in pieces.
- κατακρημνίζω, σω, throw down a precipice, hurl headlong.
- κατακρύπτω [see κρύπτω], cover over; lay away, consign.
- κατακτάομαι, «τήσομαι, get for oneself entirely, gain possession of.
- κατακυλίνδω, κυλίσω, εκύλισα, κεκύλισμαι, εκυλίσθην, roll down; pass., be thrown off.
- καταλαμβάνω [see λαμβάνω], seize upon, lay hold of, secure, occupy; catch, overtake; surprise, come upon, find.
- καταλείπω [see λείπω], leave behind; leave, bequeath; pass., be left, remain (to be fought).
- καταλοάω, ήσω, crush in pieces, make an end of.
- κατάλυσις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (καταλ $\dot{\tau}\omega$), disbanding, dismissal; dissolution, end.
- καταλύω [see λύω], put down, dissolve; dismiss, disband; deprive, w. acc. and gen.
- καταμανθάνω [see μανθάνω], observe well, perceive, see; learn, find out.
- καταμέμφομαι, ψομαι, εμεμψάμην or εμέμφθην, find fault with, blame greatly.
- καταμένω [see μένω], stay behind, remain, stay, halt, stop; continue, endure, last.
- καταμύω, σω, ἐκάμμυσα, shut the eyes. κατακλίνω, κλινώ, έκλινα, κέκλικα, κατανέμω, νεμώ, divide, separate.

- κατανοέω, ήσω, observe well, remark, notice; consider, reflect; see, find out by seeing.
- κατανύτω, ύσω, bring quite to an end; make, accomplish (a distance).
- καταπαίω, σω, put an end to; w. gen., deprive of, depose from.
- καταπετάννῦμι, άσω, spread out over; spread or cover (with).
- καταπηδάω, ήσομαι, leap down.
- κατάπλεως, ων, gen. ω, quite full; w. gen., covered or stained (with).
- καταπλήττω [see πλήττω], strike down; strike with consternation, astonish, amaze, frighten.
- καταπράττω [see πράττω], accomplish, achieve in war.
- καταρρήγνῦμι, ρήξω, break down; mid., tear in pieces, rend.
- καταρροφέω, ήσω, gulp or swallow down.
- κατάρχω [see άρχω], make a beginning of; begin, be the first to do;
 w. partic., begin doing.
- κατασείω, σω, shake down; shake or motion with the hand, beckon, signal.
- κατασημαίνομαι [see σημαίνω], seal up.
- κατασήπω, ψω, σέσηπα, εσάπην, make rotten, let decay; mid., decay.
- κατασκέπτομαι, σκέψομαι, εσκεψάμην, view closely, spy out; see, notice.
- κατασκευάζω, άσω, etc., equip or furnish fully; effect, secure; construct, frame (a pretext); mid., prepare oneself.
- κατασκευή, ή, preparation; fixtures, furniture.
- κατασκηνόω, ώσω, pitch one's camp, take up one's quarters, lodge.

- κατασκοπή, ή, viewing closely, spying.
- κατάσκοπος, δ, one who keeps a lookout, scout.
- κατάστασις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (καθίστημι), institution, constitution.
- καταστατέον, verbal of καθίστημι, one must appoint or choose.
- καταστρατοπεδεύω, σω, encamp, order to encamp; mid., encamp.
- καταστρέφω [see στρέφω], turn down; overthrow, subdue, conquer; mid., bring into one's power, subjugate, subdue.
- καταστρώννυμι, στρώσω, έστρωσα, έστρωμαι, εστρώθην, spread down; lay low, strike down.
- κατατίθημι [see τίθημι], put, place or lay down; pay down, pay; mid., have placed, deposit, lay up, put away; arrange, settle; lay up a store (of gratitude or favor). κατατρέχω [see τρέχω], run down; rush out, make a sortie.
- κατατρύω, σω, τέτρυμαι, wear out, exhaust.
- καταφανής, έs, adj., clearly seen, in sight; èν τῷ καταφανεῖ, in plain sight; clear, evident.
- καταφεύγω [see φεθγω], flee for refuge.
- καταφιλέω, ήσω, kiss tenderly, press kisses on.
- καταφρονέω, ήσω, think down on; despise, scorn, disdain.
- καταχωρίζω, ιῶ, set in a place; place, arrange; have replaced, order to be restored.
- κατείδον, see καθοράω.
- κατείπον [see $\epsilon lπον$], speak against; report, complain of.

- κατεργάζομαι [see έργάζομαι], accomplish by labor; make an end of, bring down (game), kill.
- κατευτρεπίζω, ιω, put in order again; correct, rectify.
- κατέχω [see έχω], keep under one's control, preside over; hold, keep; occupy, get possession of; restrain, check, keep back; force, press upon; bring down.
- κατηγορέω, ήσω (ἀγορεύω), speak against; w. gen., charge, accuse; show, prove, betray.
- κατιδείν, see καθοράω.
- κατίσχω, collateral form of κατέχω, keep back, check, restrain.
- κατόπιν, adv. (ὅπις, consequence), by consequence; behind, in the rear.
- κάτοπτρον, τό (ὄψομαι, δράω), mir-
- κατορύττω [see δρύττω], bury in the earth.
- κάτω, adv., below, beneath; toward the sea; lower (Syria); τὰ κάτω, the bottom; άνω καὶ κάτω, up and down(wards).
- κάω, καύσω, έκαυσα, etc., έκάην, light, kindle; burn, burn up.
- κείμαι, κείσομαι, be laid; be in one's power, belong to one; be placed,
- κελεύω, σω, ἐκέλευσα, κεκέλευκα, κεκέλευσμαι, έκελεύσθην, urge or drive on; bid, command, order.
- κενός, ή, όν, adj., empty, vacant, free, w. gen.
- κεντρίζω, ίσω, prick; goad or spur on, excite.
- sharp point; goad, spur.
- κέρας, ατος or ως, τό, horn of an κλιμαξ, ακος, ή (κλίνω, lean), ladder.

- animal; wing of an army; κατὰ κέρας, in column, on the flank.
- κερδαλέος, ā, ον, adj. (κέρδος, gain), having an eye to gain; gainful, useful, profitable.
- κεφαλή, ή, head; highest part.
- κηδεμών, όνος, δ (κηδέω, care for), one who is in charge; protector, guardian.
- κήδομαι, δήσομαι, ἐκηδεσάμην, be troubled or concerned; care for, w. gen.
- κήρυξ, υκος, δ, herald, messenger, ambassador.
- κηρύττω, ξω, ἐκήρυξα, κεκήρυγμαι, ἐκηρύχθην, be a κῆρυξ, give notice, proclaim.
- κινδυνεύω, σω, etc., be daring, dare; be in peril, risk one's life; be in danger of happening.
- κίνδῦνος, δ, danger, peril, hazard, risk.
- κινέω, ήσω, ἐκίνησα, κεκίνημαι, ἐκινή- $\theta \eta \nu$, set in motion; pass., be moved, move, stir.
- κλάω, κλαύσομαι, έκλαυσα, κέκλαυμαι, ἐκλαύθην, weep, bemourn, bewail,
- κλείω, σω, έκλεισα, κέκλει(σ)μαι, ἐκλείσθην, shut, close, bar.
- **κλέπτης**, ου (κλέπτω, steal), thief, robber.
- κλήζω, σω, έκλησα, κέκλησμαι (κλέω, celebrate), make famous, name,
- κληρόω, ώσω (κλήρος, lot), appoint by lot; mid., cast lots, assign by
- κέντρον, τό (κεντρέω, prick), any κλήσις, εως, ή (καλέω), calling; summons, call.

- κλίνη, $\dot{\eta}$ (κλίνω, lean), couch, bed. κλοπή, $\dot{\eta}$ (κλέπτω, steal), theft.
- κλύζω, σω, έκλυσα, κέκλυσμαι, έκλύσθην,
- dash over; wash or rinse out. κνήμη, ή, leg (between the knee and
- κνήμη, $\dot{\eta}$, leg (between the knee and the ankle).
- κνημίς, ιδος, ή (κνήμη), leg armor, greave; leg.
- κοιμάω, ήσω, etc. (κεῖμαι), put to sleep; mid. and pass., pass the night, sleep; go to rest, lie down to rest.
- κοινη, adj. (dat. fem. of κοινός), in common, in concert, jointly.
- κοινός, ή, όν, adj. (ξύν = σύν), shared in common, common, general; belonging to the state; τό, public services, public good; public council; ἐν κοινῷ = κοινῆ, in common, together.
- κοινών, ῶνος, ὁ (κοινός), companion, fellow.
- κοινωνέω, ήσω, κεκοινώνηκα (κοινωνόs), share, have a part of or in, enjoy; become a part of.
- κοινωνός, δ, ή (κοινός), sharer, partner, fellow, companion.
- κοίτη, ή (κειμαι), bed; going to bed, rest.
- κολάζω, άσω, ἐκόλασα, etc., punish, chastise, correct; injure, harm.
- κολακεύω, σω (κόλαξ, flatterer), flatter, fawn upon.
- κολαστέον, verbal of κολάζω.
- κολεόν, τό, sheath, scabbard.
- κολοβός, όν, adj. (κόλος, docked), maimed, mutilated.
- κόμη, ἡ, hair; κόμαι πρόσθετοι, false hair, a wig.
- κομιδή, ή (κομίζω, care), gathering in, harvesting.

- κομίζω, ιῶ, ἐκόμισα, etc., take care of; bear, bring; mid., carry away, take or bear home.
- **κομψῶς**, adv. (κομψός, well dressed), daintily, elegantly.
- κοπίς, ίδος, ἡ (κόπτω), broad, curved knife, cleaver.
- κόπτω, ψω, ἔκοψα, κέκοφα, κέκομμαι, ἐκόπην, strike, cut.
- κοσμέω, ήσω (κόσμος), order, arrange; deck, adorn, dress; adorn, honor; mid., dress oneself, have oneself dressed.
- κόσμος, δ, order; decoration, ornament; dress, attire; honor.
- κοῦφος, η, ου, adj., light, nimble; easy to bear, pleasant.
- κράζω, ξω, έκραξα, έκραγον, κέκραγα, cry out, bawl aloud.
- κρανέϊνος, η, ον, adj. (κράνον, cornel tree), made of cornel wood.
- κράνος, ους, τό (κάρα, head), headpiece, helmet.
- κρατέω, ήσω (κράτος), be strong; be superior, prevail; be master, be in power; overpower, overcome, conquer, master; excel.
- κρατήρ, $\hat{\eta}$ ρος, δ (κεράνν \bar{v} μι, mix), mixing bowl.
- **κρατιστεύω**, σω, be best; be superior, outdo.
- κράτιστος, η, ον, adj., superl. of κρείττων (κράτος), best, strongest, bravest; noble, excellent.
- κράτος, ους, τό, strength, might, superiority; ἀνὰ κράτος, with all one's might, with might and main (= κατὰ κράτος); at full speed.
- κραυγή, ή (κράζω), crying, shouting, clamor.

κρεάδιον, τό, dim. of κρέας, a bit or κυκλόω, ώσω, etc. (κύκλος), encircle; morsel of meat.

κρέας, ως, τό, plur. κρέα, meat, flesh; pieces of flesh.

κρείττων, ον, gen. ονος, adj., used as comp. of ἀγαθός (κράτος), better, stronger; more powerful, superior (to), w. gen.; more skillful; greater, stronger.

κρίνω, κρινῶ, ἔκρινα, κέκρικα, κέκριμαι, ἐκρίθην, separate; judge; θανάτου, pronounce a sentence of death; pass judgment; judge, consider; δ κρίνων, judge, referee.

κριτής, οῦ (κρίνω), judge, umpire.

Κροΐσος, δ, *Croesus*, king of the Lydians.

κροτέω, ήσω (κρότος, striking), clap the hands, applaud.

κρύπτω, ψω, ἔκρυψα, κέκρυμμαι, ἐκρύφθην, conceal, hide, keep secret.

κτάομαι, κτήσομαι, ἐκτησάμην, κέκτημαι and ἔκτημαι, procure for oneself, get, obtain, acquire; mid., possess, have; render, make; treat, use; gain, win.

κτήμα, ατος, τό (κτάομαι), possession, property.

κτήνος, ous, τό (κτάομαι), beast; plur., flocks and herds.

κτήσις, $\epsilon \omega s$, ή (κτάομαι), acquisition; possession, property.

κτύπος, δ, any loud noise; crash, clash, din.

κύαθος, δ , small cup for drawing wine from the $\kappa \rho \alpha \tau \eta \rho$.

Κυαξάρης, ου, Cyaxares, son and successor of Astyages.

κυβερνάω, ήσω, steer; guide, govern. κύκλος, δ, ring, circle; κύκλφ, in a circle, round about. κυκλόω, ώσω, etc. (κύκλος), encircle; mid., form a circle about; surround, encircle; form bands and go about, collect in groups.

κύκλωσις, εως, ή (κυκλόω), surrounding, outflanking.

κυνάριον, τό, dim. of κύων, little dog, whelp.

Κύπριοι, ων, the people of Cyprus, Cyprians.

Kύπροs, ή, Cyprus, an island off the southern coast of Asia Minor.

κύριος, ā, ον, adj. (κῦρος, supreme power), having power over, w. gen.; δ, lord, master.

Kûρos, δ, Cyrus the elder, founder of the Persian Empire.

κυρτόω, ώσω, curve into an arch; pass., curve or bend, be bent.

κύων, κυνός, δ, ή, dog, hound.

κώθων, ωνος, δ, Lacedaemonian drinking cup.

κωλύω, σω, ἐκώλὖσα, etc., hinder, prevent, keep; refuse admission, keep from one.

κωμάζω, άσω and άσομαι, ἐκώμασα, κεκώμακα (κῶμοs), go about with a party of revelers, revel, make merry.

κωμαστής, οῦ (κωμάζω), reveler.

κώμη, ή, village, country town.

κῶμος, ὁ (κώμη), village festival; revel, carousal.

κωφός, ή, όν, adj. (κόπτω), blunt; deaf, dumb.

Λ

λαγχάν·, λήξομαι, έλαχον, είληχα, είληγμαι, έλήχθην, obtain by lot; fall by lot.

λαγῶς, ῶ or ώ, δ, hare.

λάθρα, adv. (ξλαθον, λανθάνω), se- | λείβω, ξλειψα, pour; pass., be shed, cretly; w. gen., without the knowledge (of).

Λακεδαίμων, ονος, ή, Lacedaemon, capital of Laconia, Laconia, Sparta.

λαλέω, ήσω (λάλος, talkative), talk, prattle.

λαμβάνω, λήψομαι, έλαβον, εἴληφα, εἴλημμιαι, ἐλήφθην, take; take, receive; take, seize, carry off as booty; take possession of, seize upon; gain, attain; take, take up; receive, incur; demand, require; overtake, come upon, find; mid., grasp, seize.

λαμπρός, ά, όν, adj. (λάμπω, shine), bright, brilliant, splendid; noble, glorious.

λαμπρώς, adv. (λαμπρός), brilliantly, splendidly.

λανθάνω, λήσω, έλαθον, λέληθα, λέλησμαι, escape notice, be unseen or concealed; remain concealed; w. partic. often best rendered as an adverb, secretly, unawares, unseen, etc., the partic. being translated as a verb.

λατρεύω, σω (λάτρις, hired servant), work for hire; be in servitude.

λέγω, ξω, έλεξα, είλοχα, είλεγμαι ΟΓ $\lambda \in \lambda \in \gamma \mu \alpha i$, $\in \lambda \in \chi \theta \eta \nu$, $\in \lambda \in \gamma \eta \nu$, gather.

λέγω, ξω, έλεξα, λέλεγμαι (δι-είλεγ- $\mu\alpha\iota$), $\epsilon\lambda\epsilon\gamma\chi\theta\eta\nu$, say, speak, tell, declare; tell of, relate; tell, order; TI, say something to the point, speak to the purpose.

λεηλατέω, ήσω (λεία, ελαύνω), drive away as booty; make booty, plunder.

λεία, ή, booty, plunder, spoils.

pour.

λειμών, ῶνος, ὁ (λείβω), moist grassy place; meadow.

λείπω, ψω, έλιπον, λέλοιπα, λέλειμμαι, ἐλείφθην, leave, quit, forsake, abandon; neglect, fail to pay.

λεκάριον, τό, dim. of λέκος, dish, plate.

λεπτός, ή, όν, adj. (λέπω, peel), peeled; thin, lean; ἐπὶ λεπτόν, in a thin line.

λευκός, ή, όν, adj., white.

λέων, οντος, δ, lion.

λήγω, ξω, stay, abate; intrans., leave off, cease, w. gen.; come to an end, finish.

λήζομαι, contr. for ληίζομαι, λήσομαι, έλησάμην, λέλησμαι (ληίς, booty), seize as booty; plunder, despoil.

ληπτέον, verbal for λαμβάνω, one must take or choose.

ληστής, οῦ (λήζομαι), robber, pirate. ληφθείς, ληφθηναι, see λαμβάνω.

λίαν, adv., very; exceedingly, very much, fully.

λιθοτόμος, δ (λίθος, stone; τέμνω, cut), stone cutter.

λιμήν, ένος, δ, harbor, haven.

λιμός, δ, hunger.

λίνεος, $\bar{\alpha}$, ον, adj., contr. λινοῦς, $\hat{\eta}$, οῦν (λίνον, anything made of flax), flaxen, linen.

λιπαρέω, ήσω, persist; keep asking, be importunate.

 λ ιπαρός, $\dot{\alpha}$, $\dot{\delta}\nu$, adj. (λ ίπος, fat), oily; sleek, fat.

λογίζομαι, ιοῦμαι, ἐλογισάμην, λελόγισμαι, έλογίσθην (λόγος), reckon, compute, count up; consider.

λόγος, δ ($\lambda \epsilon \gamma \omega$), word, words, $\lambda \dot{\nu} \omega$, $\sigma \omega$, $\dot{\epsilon} \lambda \bar{\nu} \sigma \alpha$, $\lambda \dot{\epsilon} \lambda \nu \kappa \alpha$, $\lambda \dot{\epsilon} \lambda \nu \mu \alpha \iota$, speech, conversation; teaching, instructions; argument, reasoning; story, account, narrative; report, rumor; discussion, subject for discussion; affair, occur-

λοιδορέω, ήσω, etc. (λοίδορος, abusive), abuse, rebuke, reprove; mid., find fault (with), reproach, w. dat.

λοιπός, ή, όν, adj. (λείπω), remaining, left, rest (of); τοῦ λοιποῦ, for the future, henceforth; τό, thereafter; for the future, henceforth.

λούω, σω, έλουσα, λέλουμαι, wash; mid., bathe oneself, bathe.

λόφος, δ, hill, mound, rising; crest of a helmet.

λοχαγός, δ (λόχος, ἡγέομαι), captain commanding 24 men.

λοχίτης, ου (λόχος), one of the company; fellow, comrade.

 $\lambda \dot{\delta} \chi os$, δ ($\lambda \dot{\epsilon} \gamma \omega$, lay an ambush), men in ambush, hence any armed body; company of 24 soldiers.

Λύδιος, ā, ον, adj., of Lydia in Asia Minor, Lydian.

Λυδός, δ, a Lydian.

λυμαίνομαι, ανοθμαι, έλθμηνάμην, λελύμασμαι, έλυμάνθην (λύμη, outrage), maltreat; harm, injure.

 $λ \bar{v} π \dot{\epsilon} ω$, $\dot{\eta} σ ω$ ($λ \dot{v} π η$), give pain to; pass., be grieved or distressed.

λύπη, ή, pain of body; distress, grief, care.

λύπηρως, adv. (λύπηρός, painful), painfully; in trouble, in distress.

 $\lambda \bar{\nu} \sigma \iota \tau \epsilon \lambda \dot{\epsilon} \omega$, $\dot{\eta} \sigma \omega$ ($\lambda \dot{\bar{\nu}} \omega$, $\tau \dot{\epsilon} \lambda \eta$), paywhat is due; profit, avail.

έλύθην, dissolve, break up, disband: free, separate.

M

μά, particle used in strong protestations and oaths, followed by acc. of person or thing appealed to, in itself neither affirmative nor negative, but usually preceded by vai or où.

μάγειρος, δ, cook.

μάγος, δ, one of the Magi, wise men of Persia, who interpreted dreams.

μάζα, ή (μάττω, knead), barley cake. μάθημα, ατος, τό (μανθάνω), that learned; learning, acquirement.

μαίνομαι, μανοθμαι, έμηνάμην, μεμάνημαι, rage; be mad, be frenzied.

μακαρίζω, ιῶ (μάκαρ, blessed), deem or pronounce happy.

μακάριος, ā, ον, adj. (μάκαρ, blessed), blessed, happy, fortunate.

μακαριστός, ή, όν, verbal adj. (μακα- $\rho(\omega)$, deemed or to be deemed happy.

μακρός, ά, όν, adj., long; distant, to be brought from a distance; $\dot{\epsilon}\pi l$ μακρόν, in a long train.

μάλα, adv., very, much, exceedingly, greatly; comp. μᾶλλον, more, rather, better; superl. μάλιστα, most, most of all, especially; for the most part, generally; certainly, yes.

μαλακίζομαι, ισθήσομαι, έμαλακίσθην (µaharós), be softened; show weakness, weaken, be remiss.

μαλακός, ή, όν, adj., soft; appealing to the senses, agreeable, restful.

μαλακύνομαι, weaken, give out, flag. μάλιστα, μᾶλλον, see μάλα.

Maνδάνη, ή, Mandanē, Cyrus' mother, daughter of Astyages.

μανθάνω, μαθήσομαι, ξμαθον, μεμάθηκα, learn, especially by inquiry; know, understand.

μανός, ή, όν, adj., loose in texture; few, scanty.

μαντεία, ή (μαντεύομαι, divine), prophetic power; response of an oracle.

μάντις, εως, ὁ (μαίνομαι), diviner, soothsayer, seer.

μανώς, adv. (μανός), scantily; comp. μανώτερον, less frequently.

μάρτυς, υρος, δ, ή, witness.

μαστίγοφόρος ($\phi \in \rho \omega$), scourge bearer, a sort of policeman.

μαστϊγόω, ώσω, ἐμαστίγωσα, whip, flog.

μάταιος, (\bar{a}) , ον, adj. (μάτη, folly), vain, void, useless.

μάτην, adv. (μάτη, folly), in vain, without reason.

μάχαιρα, ή (μάχομαι), saber or bent sword.

μαχαιροφόρος, ον, adj. (φέρω), bearing a saber, armed with swords.

μάχη, ή, battle, fight, combat; style or manner of fighting.

μάχιμος, (η), ον, adj. (μάχομαι), fit for battle; τό, the effective force, strength of the army.

μάχομαι, οῦμαι, ἐμαχεσάμην, μεμάχημαι, fight, contend with (w. dat.); resist.

μεγάλα, adv. (μέγας), greatly; severely.

μεγαληγορέω, ήσω, "talk big," boast.

μεγαλοπρεπής, ές, adj. (πρέπω), befitting greatness; magnificent.

μεγαλόφρων, ον, gen. ονος, adj. (φρήν, mind), high-minded; confident, courageous.

μεγάλως, adv. (μέγας), greatly, especially.

μέγας, μεγάλη, μέγα, gen. μεγάλου, ης, ου, adj., large, great; big, grown up, tall; of great weight, important; powerful, (superl.) highest, chief; influential; loud; μέγα as adv. for μεγάλως, greatly, much; τὸ μέγιστον, most of all, especially, comp. μείζων, superl. μέγιστος.

μέγεθος, ovs, $\tau \delta$ (μέγας), greatness, size; height, stature.

μεθίημι [see ἵημι], let go, hurl, throw. μεθύσκω, ύσω, ἐμέθυσα, ἐμεθύσθην, causal of μεθύω, be drunken; make drunk; mid., be intoxicated, get drunk.

μεθύω (μέθυ, wine), be drunken with wine; be intoxicated.

μείζων, ον, gen. ονοs, adj., comp. of μέγαs.

μειράκιον, τό (μεῖραξ, young girl), boy, lad, youth.

μείων, ον, gen. ονος, adj., used as comp. of μικρός, small; smaller, less, fewer; τό, less; $\xi \chi \epsilon \iota \nu$, be worse off, be at a disadvantage; $a\pi \epsilon \chi \omega \nu$, at a less distance.

μέλει, impers., see μέλω.

μελετάω, ήσω and ήσομαι, care for; practice something or doing something.

μελέτη, $\dot{\eta}$ (μέλω), care, attention; mode of practice, exercise.

μέλλω, ήσω, εμέλλησα, think of doing;

be about to or going to do a thing; | μεσημβρία, ή (for μεσ-ημερία), midbe (expected or ordered) to do a thing; be likely to do; hesitate, delay; partic., coming on, impending.

μέλω, be an object of care; usually impers., μέλει, μελήσει, ἐμέλησε, μεμέληκε, be a care, care for, w. dat. and gen.; wish, desire; be concerned or anxious.

μεμπτός, ή, όν, adj., verbal of μέμφομαι, to be blamed or despised.

μέμφομαι, ψομαι, έμεμψάμην, έμέμφθην, blame, censure, find fault with.

μέμψις, εως, ή (μέμφομαι), blame, censure, reproof.

μέν, particle used to show that the word or clause with which it stands answers to a following word or clause, which is introduced by δέ. Often $\mu \dot{\epsilon} \nu$ and $\delta \dot{\epsilon}$ may be rendered, on the one hand . . . on the other, as well . . . as, not only . . . but also, but usually $\mu \acute{\epsilon} \nu$ is best left untranslated; oi $\mu \in \nu$... oi $\delta \in \delta$, some . . . others.

μένος, ous, τό, might; courage, spirit, zeal, ardor.

μεντάν, by crasis for μέντοι άν.

μέντοι, for μέν τοι, conj., yet, but, however, nevertheless; indeed, to be sure.

μένω, μενῶ, ἔμεινα, μεμένηκα, stay, stand fast, abide; stay (at home or where one is), not stir, tarry, linger.

μεριμνάω, ήσω, care for, be anxious or concerned about.

μέρος, ous, τό, part, division, share; part assigned, duty; èv μέρει, in turn, in order.

day, south.

μεσόλευκος, ον, adj., middling white; shot with white, half mixed with white.

μέσος, η, ον, adj., middle; τό, midst, middle; middle of; is 76, in the assembly, in public, before all.

μεστός, ή, $\delta \nu$, adj., full, filled; laden or loaded with; full, satisfied.

μετά, prep. w. GEN., with, together with; by means of; near; w. ACC., after, of time; after, next to (in order).

μεταβάλλω [see βάλλω], throw into a different position; mid., change, march, wheel or turn about.

μεταγιγνώσκω [see γιγνώσκω], change one's mind or opinion.

μεταδίδωμι [see δίδωμι], give a share, distribute, share.

μεταδιώκω [see διώκω], follow closely after.

μετάδοσις, εως, ή (μεταδίδωμι), giving a share, sharing.

μεταμέλει, μελήσει, εμέλησε (μέλω), impers., it repents one, w. gen. of thing and dat. of person.

μεταμέλεια, ή, change of purpose; regret, repentance.

μεταμέλομαι, ήσομαι, εμελήθην (μετα- $\mu \in \lambda \in I$), feel repentance, regret.

μετανοέω, ήσω, change one's mind or purpose, alter one's opinion.

μεταξύ, adv. (μετά, ξύν = σύν), as prep. w. gen., between.

μεταπέμπομαι, ψομαι, send for, summon.

μεταστρατοπεδεύομαι, σομαι, change or move one's camp.

μεταστρέφω [see στρέφω], turn about; mid., turn oneself about, turn round.

μέτειμι (εἰμί), be among; impers., fall to one's share, w. dat., have a share in a thing.

μετέρχομαι [see ἔρχομαι], go after, go to seek.

μετέχω [see ξχω], have with others; have a share in, partake of.

μετουσία, ή (μέτειμι), participation, partnership, share.

μετρέω, ήσω (μέτρον, measure), measure.

μέτριος, (ā), ον, adj. (μέτρον, measure), within measure; moderate, middling, not too great; just enough, sufficient; few, considerable; moderate, temperate.

μετριότης, ητος, ή (μέτριος), moderation, temperance.

μετρίως, adv. (μέτριος), moderately; ἔχειν, be enough or sufficient; modestly, submissively.

μέτωπον, τό (μετά, ώψ, eye), space between the eyes; forehead; front of an army; ἐπί, in a broad or extended line.

μέχρι, adv., to a given point; of time, w. gen., until, up to, till; of place, up to, at.

μή, neg. adv., in independent clauses w. subj. or imper., in dependent clauses w. subj., opt., and infin., not, lest.

μηδαμη, adv. (dat. fem. of μηδαμός, none), in nowise, not at all.

μηδαμόθεν, adv. (μηδαμός, none), from no (other) place.

μηδέ (neg. particle), but not, and not, not; not even, nor even.

μηδείς, δεμία, δέν, adj. (μηδέ, εἶς), and not one; δ, none, no one; τό, nothing.

μηδέποτε, adv., never.

μηδέπω, adv., not as yet, nor as yet.

Mηδία, ή, Media, a region of Asia south of the Caspian Sea.

Mηδικός, ή, όν, adj. (Μῆδος), Median. Mῆδος, ὁ (Μηδία), Mede, Median.

μηκέτι, adv. (μή, έτι), no more, no longer.

μήκιστος, η, ον, adj. (μῆκος), used as superl. of μακρός, long; τό, as adv., farthest, as far off as possible.

μῆκος, ους, τό (μακρός), length; distance.

μήν, particle used to strengthen statements, verily, truly; nevertheless, however.

μήν, μηνός, δ, month.

μήποτε, adv. (μή ποτε), never, on no account; lest ever, that never.

μηπώποτε, adv., never yet.

μηρός, δ, thigh.

μήτε, conj. (μή τε), and not, usually doubled, μήτε... μήτε, neither... nor.

μήτηρ, τρός, ή, mother.

μήτοι, adv. (μή τοι), stronger form of μή.

μηχανάομαι, ήσομαι, έμηχανησάμην, μεμηχάνημαι (μηχανή), make by art; contrive, devise.

μηχανή, ή (μῆχος, means), instrument, machine, engine of war.

μηχάνημα, ατος, τό (μηχανάομαι), contrivance, trick, art.

μηχανοποιός, δ (ποιέω), engineer, maker of engines of war.

μία, see είs.

μιαρός, ά, όν, adj. (μιαίνω, stain), stained; brutal, coarse, disagreeable.

μίγνῦμι, μίξω, ἔμιξα, μέμιγμαι, ἐμίχθην, ἐμίγην, mingle, mix; pass., interfere with, confuse.

μῖκρός, ά, όν, adj., small, little; neuter as adv., a little, a bit; μῖκροῦ, within a little, almost.

μ**ιμέομαι**, ήσομαι, ἐμιμησάμην, μεμ⁴μημαι (μιμοs, imitator), imitate, follow.

μιμνήσκω, μνήσω, ξμνησα, μέμνημαι, ξμνήσθην, remind, pass., mention, say; pf. μέμνημαι (like Lat. memini), call to mind, recall, remember; think, think of, mention.

μισέω, ήσω, etc. (μίσος, hatred), hate. μισθός, δ , reward, wages, pay.

μισθοφόρος, ον, adj. (φέρω), receiving wages, serving for hire; mercenary, hired soldier.

μισθόω, ώσω, etc. (μισθός), let out for hire; mid., hire.

μνημα, ατος, τό (μνάομαι, be mindful), memorial; monument, tomb.

μνήμη, ή (μνάομαι, be mindful), remembrance, memory; τυγχάνω, be remembered.

μνηστήρ, ηρος, δ (μνάομαι, be mindful, woo), suitor, wooer.

μόλις, adv., hardly, with difficulty; scarcely.

μοναρχία, ή, rule of one, monarchy. μόνιππος, ον, adj., using a single horse; δ, single horse.

μόνος, η , $o\nu$, adj., alone, only; $\tau \delta$, as adv., only, alone.

μορφή, ή, shape; figure, form. μουσουργός, όν, adj. (ξργω, work), cultivating music; $\dot{\eta}$, singing or dancing girl.

μυρίαρχος, δ, commander of 10,000 men.

μυριάς, άδος, ή, a number of 10,000, myriad.

μύριοι, αι, α, num. adj., ten thousand. μῦριοστός, ἡ, όν, adj. (μύριοι), ten thousandth.

μυσάττομαι, αχθήσομαι, εμυσάχθην (μύσος, uncleanness), feel disgust, show aversion.

μύω, σω, ἔμυσα, μέμυκα, close, be shut; intrans., close (the eyes); partic. μύων, with one's eyes shut. μῶρος, ā, ον, adj., dull; δ, fool, stupid; τό, folly.

N

ναί, adv. of strong affirmation, yea, verily, surely, I suppose, usually with μά, yea, by ——.

ναρθηκοφόρος, ον, adj. (φέρω), bearing a νάρθηξ; wand bearer.

νάρθηξ, ηκος, ή, a tall plant with a hollow, pithy stalk, used forwards, etc.; wand, staff.

ναθς, νεώς, ή, ship, vessel.

νεᾶλής, ές, adj. (νέος), young; fresh.
νεᾶνίας, ου (νέος), youth, young
(man), W. ἀνήρ; stout, strong
youth.

νεάνισκεύομαι, pass one's youth.

νεανίσκος, δ (νέος), youth; man, warrior.

νεαρός, ά, όν, adj. (νέος), young; τό, youthful spirit, childishness.

νεκρός, δ, dead body, corpse.

νέμω, νεμῶ, ἔνειμα, νενέμηκα, νενέμημαι, ἐνεμήθην, deal out, distribute; assign, give; mid., feed on, feed, | νύκτωρ, adv. (νύξ), by night. go to pasture, graze.

νεόγαμος, ον, adj., newly married. véos, (ā), ov, adj., young, youthful.

νεότης, ητος, ή (νέος), youth.

νεωστί, adv. (νέος), lately, just now. νέωτα, adv. (νέος, έτος), είς, for next year, in another year.

νή, particle of strong affirmation (Attic for the Epic vai), by.

νήφω, ένηψα, drink no wine; partic. νήφων, sober.

νικάω, ήσω, etc. (νίκη), conquer, pre-

νtκη, ή, victory.

νικητήριος, α, ον, adj. (νικάω), belonging to a conqueror; τό (sc. $\tilde{a}\theta\lambda o\nu$), prize of victory.

νομεύς, έως, δ (νέμω), shepherd, herdsman.

νομή, ή (νέμω), pasturage, pasture. νομίζω, ιῶ, ἐνόμισα, etc. (νόμος), hold as a custom; consider, regard, believe, think; pass., be customary; νομιζόμενος, customary, regular.

νόμιμος, η, ον, adj. (νόμος), conformable to custom; prescribed by law; right, legitimate; sanctioned by law; customary, usual; τά, institutions.

νομίμως, adv. (νόμιμος), according to law, legally, legitimately.

νόμος, δ (νέμω), anything assigned; law, custom, usage.

vóos, contr. vovs, vov, b, mind, perception; $\pi \rho o \sigma \epsilon \chi \omega$, turn one's mind to a thing, be intent, listen, heed.

νουθετέω, ήσω (νοῦς, τίθημι), put in mind; advise, suggest (to).

νυκτερινός, ή, όν, adj. (νύξ), by night, nightly, night-.

CYROPAEDIA — 19

νυμφίος, ὁ (νύμφη, bride), bridegroom.

vûv, adv., now, at this very time; in attrib. position, present; just now, but now; soon, presently; now, as it is, as the case now stands.

νύξ, νυκτός, ή, night.

νῶτον, τό, plur., back.

ξενίζω, ιῶ, ἐξένισα (ξένος), receive or entertain strangers; receive as a guest, entertain.

ξένιος, (ā), ον, adj. (ξένος), belonging to a ξένος; τά, gifts of friendship.

ξένος, δ, guest friend (a citizen of a foreign country with whom one has a treaty of hospitality).

ξηρός, $\dot{\alpha}$, $\delta \nu$, adj., dry; $\tau \delta$, dry bed of a river.

ξύλινος, η, ον, adj. (ξύλον), of wood, wooden.

ξυστόν, τό (ξύω, scrape), polished shaft; spear, lance.

ξυστοφόρος, ον, adj. (φέρω), carrying a lance; spear bearer.

0

 δ , $\dot{\eta}$, $\tau \delta$, definite article, the; used often with ellipsis of its noun, as τὰ ἐν Βαβυλῶνι, affairs in Babylon; with participles, he, she, or they who, etc.; as demonst. pron., he; $\delta \mu \epsilon \nu$, $\delta \delta \epsilon$, the one, the former . . . the other, the latter (plur., some . . . others); $\tau \grave{\alpha} \ \mu \acute{\epsilon} \nu \ldots \tau \grave{\alpha} \ \delta \acute{\epsilon}$, partly . . . partly; δ δέ, ἡ δέ, and he, but he (she).

όδε, ήδε, τόδε, demonst. pron., this, | οίκοι, adv. (οίκος), at home, in one's referring to what can be pointed out.

όδοιπορία, $\dot{\eta}$, journey, march.

όδός, οῦ, ἡ, way, path, track, road, highway; journey, march; course of a river; way, means; distance.

 $\delta\theta\epsilon\nu$, adv., from which, whence.

 $\delta\theta$ ενπερ, strengthened from $\partial \theta$ ε, from the very same source, in the same way.

oi, enclitic, dat. of ob, himself.

οίδα, είσομαι, know; χάριν, be grateful; remember, recollect.

οίκαδε, adv. (οίκος), to one's home, homeward, home, at home (= οἴκοι).

olκεĵos, ā, ον, adj. (οlκος), of the house, domestic; τά, home or domestic affairs; of one's own, personal, private; related, near, dear; of interest, concerning.

οίκειότης, ητος, ή (οίκεῖος), relationship, kindred, union.

olκείως, adv. (οἰκεῖος), familiarly. οικέτης, ου (οικέω), houseslave, servant; friend.

οἰκέω, ήσω, ἔκησα, etc. (οἶκος), inhabit, occupy; furnish, equip; pass. partic. as adj., inhabited, occupied.

οἴκησις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (οἰκ $\dot{\epsilon}\omega$), dwelling, habitation.

οἰκήτωρ, ορος, ὁ (οἰκέω), inhabitant. οίκία, ἡ (οἰκέω), building, house, dwelling.

οἰκοδομέω, ήσω, ψκοδόμησα (οἰκοδόμos, builder), build a house; build; fortify.

οἴκοθεν, adj. (οἶκος), from one's house; from home.

house or country.

οἰκονομικός, ή, όν, adj., capable to manage a household; τά, matters of the household, economy.

οίκος, δ, house, abode, dwelling, home; household.

οίκτείρω, τερώ, ώκτειρα (οίκτος, pity), pity, feel pity for.

olvos, b, wine.

οἰνοχοέω, ήσω, ώνοχόησα (οἰνοχόος), pour out wine for drinking.

olvoxóos, $\delta(\chi \epsilon \omega, pour)$, wine pourer; cup bearer.

οίομαι or οίμαι, οίήσομαι, ώήθην, suppose, think, deem, imagine.

olos, a, ov, adj. (o, ss), such as, what sort or manner of nature, kind or temper; able; possible; οἷα δή, as, since; olov, as (for example).

οἶοσπερ, οἴαπερ, οἶονπερ, strengthened form of olos, just such as; as, as if.

őis, čios, ò, h, sheep.

οίσθα, see οίδα.

οΐσω, see φέρω.

οίχομαι, οίχήσομαι, οίχωκα οτ ῷχωκα, be gone, have gone, depart; be dead, die, perish.

οιωνίζομαι, ιούμαι, φωνισάμην, take omens from the flight of birds; take omens, seek auguries.

olωvós, δ, large bird; omen (from birds), augury.

όκνέω, ήσω, ὤκνησα (ὅκνος, shrinking), fear, dread, hesitate.

όκνηρωs, adv. (ὀκνηρόs, shrinking), hesitatingly, timidly.

όκτακισχίλιοι, αι, α, num. adj., eight thousand.

όκτώ, num. adj., indecl., eight.

- όλιγαρχία, ή, government in the | όμός, ή, όν, adj. (cf. ἄμα), one and hands of a few, oligarchy.
- ολιγοετία, ή (ἔros), fewness of years,
- ολίγος, η, ον, adj., few, but few; small, short; $\partial \lambda i \gamma \varphi$, a little, slightly.
- όλοκαυτέω, ήσω (κάω), offer whole as a burnt offering.
- όλοπόρφυρος, ον, adj. (πορφύρα, purple), all purple.
- δλos, η, or, adj., whole, entire, complete; τά, the whole.
- όλωs, adv. (όλοs), entirely, wholly, altogether.
- όμμα, ατος, τό (όπ-, δράω), eye.
- ὄμνυμι or ὀμνύω, ὸμοῦμαι, ώμοσα, ὀμώμοκα, δμώμοσμαι, ώμόθην and ώμό- $\sigma\theta\eta\nu$, swear, take oath.
- όμόγλωττος, ov, adj. (γλῶττα, tongue), speaking the sametonque.
- όμογνωμονέω, ήσω (όμογνώμων, of one mind), be of like mind, agree in opinion.
- όμόθεν, adv. (όμός), from the same place; from near, close at hand, at close quarters; of the same
- ομοιος, (ā), ον, adj. (δμός), like, resembling, similar, the same.
- όμοίως, adv. (δμοιος), similarly, in like manner; alike, equally, without discrimination.
- όμολογέω, ήσω, ώμολόγησα, etc. (δμόλογοs, agreeing), agree, admit; say the same things, agree with, confirm.
- ομορος, ον, adj. (δρος, border), having the same borders, bordering on; b, neighbor.

- the same, common.
- όμόσε, adv. (όμός), to the same place; together, to close quarters, hand to hand.
- όμότιμος, ον, adj. (τιμή), equally honored; oi, the chief nobles of the Persians, who were equals among themselves, peers.
- όμοῦ, adv. (ὁμός), at the same place; together; near at hand, at close quarters; γίγνομαι, assemble.
- ὁμόφῦλος, ον, adj. (φῦλον), of the same race or nation.
- όμῶς, adv. (ὁμός), all the same; yet, still, nevertheless, notwithstand-
- οναρ, τό (only nom. and acc. sing.), vision, dream.
- ονίνημι, ονήσω, ώνησα, ώνημην, ώνήθην, profit; benefit, help, assist; please, delight.
- ονομα, ατος, τό, name, honor, fame, renown.
- όνομάζω, άσω, ἀνόμασα, etc. (όνομα), name, call by name.
- όνομαστί, adv. (ονομάζω), by name. ονος, δ, ass.
- όξέως, adv. (ὀξός, sharp), quickly, soon.
- öπη, adv., by which way; whithersoever, wherever; in whatever way, however.
- öπισθεν, adv., behind, at the back, in the rear; $\tau \delta$, the rear of an army.
- όπλίζω, σω, ὥπλισα. ὥπλισμαι, ὧπλί- $\sigma\theta\eta\nu$ ($\delta\pi\lambda\sigma\nu$), arm, equip; mid., arm oneself.
- ὅπλισις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (ὁπλίζω), arming, equipment.

ὅπλον, τό, instrument, implement; τά, weapons, arms; for ὁπλῖται, heavy-armed troops.

όπλοφορέω, ήσω, bear arms, be armed.

όπλοφόρος, ον, adj. (φέρω), bearing arms; δ, warrior, soldier.

όπόθεν, adv., from what place, whence.

öποι, adv., to what place, whither, wheresoever.

ὁποῖος, ā, ον, adj., of what sort or kind, which, what, whatever.

όποσάκις, adv., as many times as.

όπόσος, η, ον, adj., as much or many as, as great as, however much or many; interrog., how many? strengthened by οῦν, ὁποσονοῦν, how many or much soever.

όπότε, adv. of time, when, whenever; causal, when, since, because.

ὁπότερος, ā, ον, adj., which of two. ὅπου, adv. of place, where, (ἄν) wherever; when; in which, wherein; when, since.

όπτήρ, ῆρος, ὁ (cf. ὄψομαι), eyewitness, spy.

ὅπως, conj. of manner, as, how, in whatever way; in final clauses, = ἵνα, that, in order that; μη ὅπως... ἀλλ' οὐδέ, not only not... but not even; strengthened by οὖν, ὁπωσοῦν, in any way whatever, however; οὐδ' ὁπωστιοῦν, not in any way whatever, without the least bit.

όπωσοῦν, for ὅπως οὖν, see ὅπως. ὁπωστιοῦν, for ὅπως τι οὖν, see ὅπως. ὅρᾶμα, ατος, τό (ὁράω), that seen; ¬ sight, spectacle.

όράω, ὕψομαι, εἶδον, ἐώρāκα ΟΓ ἐόρāκα,

έωρᾶμαι or δμμαι, ὅφθην, see, perceive, observe; discover; look, face; look with the idea of expecting something; have in view, aim at; take care, care for, regard; consider; see to it, beware.

όργή, ή, impulse; anger, wrath. όργίζω, ιῶ, ὥργισα (ὀργή), make angry; mid. and pass., grow or be angry, be wroth, feel resentment,

w. dat. or prep. and acc.

ὀρέγω, ξω, ὥρεξη, ὡρέχθην, reach, stretch; mid., reach after, grasp at, desire (to reach).

όρεινός, h, $\delta \nu$, adj. (ζρος), mountainous, hilly.

ὄρθιος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj. $(\partial \rho\theta \delta s)$, straight up; in straight lines or files.

όρθός, ή, όν, adj., straight; upright, erect, standing.

όρθόω, ώσω (δρθός), set straight; mid., stand erect or upright.

όρθῶς, adv. (ερθός), rightly, without mistake; carefully.

όρίζω, ιῶ, ὥρισα, etc. (ὅρος, boundary), bound.

οριον, τό, = δρος, boundary; τά, borders.

ὅρκος, ὁ, oath.

όρμαθός, ό, string, chain, line.

δρμάω, ήσω, ὥρμησα, etc. (ὁρμή), set in motion; start, begin; start in flight; mid., set out, take the field, proceed; make an attack, charge; exert oneself; start, begin.

όρμή, ἡ, violent movement onwards; assault, attack.

öρos, ous, τό, mountain, hill.
öρυγμα, ατος, τό (ὀρύττω), place dug
out; trench, pit.

όρύττω, ξω, ὥρυξα, ὀρώρυχα, ὀρώρυγμαι, ἐφύχθην, dig, excavate.

ὅρφνινος, η, ον, adj., brownish gray.
ὁρχέομαι, ήσομαι, ὧρχησάμην (ὅρχος, row of vines), dance in a row;
dance.

ös, η, δ, rel. pron., who, which, that;
ἐν ῷ (sc. χρόνφ), while; ἔστιν ὁs
(ἐισὶν οί), some one, some; as demons. (= ἐκεῖνος οτ οὖτος), he.

όσίως, adv. (ὅσιος, hallowed), religiously, scrupulously, duly.

δσος, η, ον, adj., how great, how much or many; whoever, whatever, (plur.) as many as, those who, all that; ὅσφ, in proportion as; so with τοσούτφ οr τόσφ, the . . . the; following τοσούτος, as.

ὅσοσπερ, for ὅσος $\pi ερ$, however great or much, as great or much as.

ὅσπερ, ἤπερ, ὅπερ, strengthened from ὅs, the very man who or thing which, or simply who, which.

öστις, ήτις, δ τι, indef. rel., or indirect interrog. pron., any one who, anything which, i.e. whoever, whatever, whichsoever; of what kind; strengthened by οδυ, όστισοῦν, whoever, whatever; ότισοῦν w. neg., any at all, even a little.

όστισοῦν, for ὅστις οὖν, see ὅστις.

ὅταν, conj., for ὅτ' ἄν (ὅτε), whenever, when; as often as.

ὅτανπερ, for ὅταν περ, whenever.

ŏτε, adv. of time, when, while; ἔστιν ὅτε, sometimes.

öτι, neut. of δστις.

öτι, conj., that, in indir. disc.; w. superl., as . . . as possible; for that, seeing that, inasmuch that, because.

ότιοῦν, neut. of δστισοῦν, see ὅστις. οῦ, see δς.

οὖ, οἵ, ϵ̆, reflex. pron., of himself.

ού, οὺκ, οὐχ, adv., not; οὕ, no. οὐδαμῆ, adv. (οὐδαμός), in no place,

ούδαμή, adv. (οὐδαμός), in no place nowhere.

οὐδαμός, ή, όν, adj. (= oὐδείς), no one at all.

οὐδαμοῦ, adv. (οὐδαμός), nowhere.

οὐδαμῶς, adv. (οὐδαμός), in no way. οὐδέ, adv. (οὐ δέ), but not, and not, not ever; οὐδὲ (οὕτε) . . . οὐδέ, neither . . . nor.

οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, adj. (οὐδέ, εἶς), not even one; no one, none, no; ô, no one; οὐδέν, nothing; adverbial, not, not at all.

οὐδέποτε, adv., and not ever; never. οὐδέπω, adv. (οὐδέ πω), not yet.

οὐδεπώποτε, adv. (οὐδέ πώ ποτε), never yet, never before.

οὐδέτερος, \bar{a} , $o\nu$, adj. (έτερος), not either, neither of two.

ούκ, see οὐ.

οὐκέτι, adv. (οὐκ ἔτι), no more, no longer.

οὔκουν, adv. (οὖκ, οὖν), not therefore, not indeed, so not.

οὐκοῦν, adv. (οὐκ, οὖν), = οὕκουν, but without negative force, therefore, accordingly, then; in questions, usually with irony, so then?

οὖν, adv., therefore, accordingly, so, then.

οὔποτε, adv. (οὔ ποτε), never.

οὔπω, adv. (οὔ πω), not yet; not at all, not, never.

οὐπώποτε, adv. (οὐ πώποτε), never yet, never.

οὐρά, ἡ, tail; rear of an army; κατ' οὐράν, in the rear.

οὐρᾶγός, δ ($\dot{\eta}\gamma\dot{\epsilon}$ ομαι), leader of the $\dot{\delta}$ χυρός, $\dot{\alpha}$, $\dot{\delta}$ r, adj. ($\ddot{\epsilon}\chi\omega$), lasting; rear guard.

οὐράνιος, (\bar{a}) , ον, adj. (οὐρανός), of or from the heavens, heavenly.

ούρανός, δ, heaven; heavens, sky, upper air.

ούς, ώτός, τό, ear.

οὖσα, fem. of ων, pres. partic. of εἰμί.

οὐσία, ή (οὖσα), that which is one's own; property, fortune.

ούτε, adv. (ού τε), and not; usually repeated, $o\check{v}\tau\epsilon$. . . $o\check{v}\tau\epsilon$ ($o\check{v}\delta\acute{\epsilon}$), neither . . . nor (even).

οὖτος, αἕτη, τοῦτο, demons. pron., this near one, that spoken of; kal ταῦτα, and that too, emphasizing the preceding words.

ούτοσί, αύτηί, τουτί, strengthened form of obtos, this man here.

ούτω, or ούτως, adv. (οδτος), in this way or manner, so, thus; so much, to such an extent; under these circumstances, then.

ούτωσt, adv., strengthened from ούτως (cf. ούτοσί), in this way, thus.

oùx, for où before a rough vowel. oùxí, Attic form of où, not.

όφείλω, ήσω, ώφείλησα, ώφελον, ώφειλήθην, owe; ὤφελε, as interj., would that, O that.

ὄφελος, ous, τό (ὀφέλλω, increase), advantage, profit, aid, help, good, value.

όφθαλμός, δ (όπ-, δράω), eye.

οχέω, ήσω (έχος, that which bears), hold up, carry; mid., be carried, ride, go on horseback.

ŏχλος, δ, moving crowd; throng, multitude, mass.

strong, stout (sc. xωρίον), strong-

όχυρόω, ώσω, make fast and sure, fortify, mid.

όψιμαθής, ές, adj. (ὸψέ, late; μαν- $\theta \acute{a} \nu \omega$), late in learning, late to learn.

 \mathring{o} ψις, $\epsilon \omega s$, $\mathring{\eta}$ ($\mathring{o}\pi$ -, $\delta \rho \acute{a}\omega$), sight, view.

ὄψομαι, fut. of δράω.

οψον, τδ (εψω, boil), cooked meat; meat; sauce, relish, seasoning.

όψοποιός, δ (ποιέω), one who cooks meat; cook.

п

πάγκαλος, (η), ον, adj. (πα̂s), verybeautiful or handsome.

παγκάλως, adv. (πάγκαλος), very beautifully or handsomely.

πάθημα, ατος, τό (ξπαθον, πίσχω), anything that befalls; affection, emotion, condition.

πάθος, ους, τό (ξπαθού, πάσχω), αηγthing that befalls one; painful circumstance, affliction, misfortune.

παιάν, ανος, δ (Παιών, physician of the gods, later an epithet of Apollo), choral song, hymn, or chant, addressed to Apollo, war

παιδάριον, τδ, dim. of παῖs, little boy, young boy.

παιδεία, $\dot{\eta}$ (παῖς), rearing of a child; education, training.

παιδεύω, σω, etc. (παῖs), rear achild; bring up, educate, instruct,

παιδία, ἡ (παίζω), childish sport;game, sport, merriment.

- παιδικός, ή, $\delta \nu$, adj. ($\pi a \hat{i} s$), of or like $a \mid \pi a \nu \tau a \chi o \hat{v}$, adv. ($\pi \hat{a} s$), everywhere. child, boyish; amusing, diverting.
- παιδίον, τό, dim. of παιs, little or young child; ἐκ παιδίου, from boyhood, from an early age.
- παίζω, ξούμαι, έπαισα, πέπαικα, πέπαισμαι (παι̂s), play like a child; play, jest, joke.
- παις, παιδός, ό, ή, child; ἐκ παίδων, from boyhood, from childhood.
- παίω, σω and ήσω, έπαισα, πέπαικα, ἐπαίσθην, strike, beat; strike, hit,
- Πακτωλός, δ, Pactolus, a river of Lvdia.
- πάλαι, adv., long ago, in time gone by, previously, formerly; for some time, long; long before.
- παλαιός, $\dot{\alpha}$, $\delta \nu$, adj. ($\pi \dot{\alpha} \lambda \alpha \iota$), of long ago; old, of old date, ancient.
- παλαμάομαι, ήσομαι, manage, execute.
- πάλιν, adv., a second time, again, back again; also, besides; also, again.
- παλτόν, τό, light spear, used by Persian cavalry, javelin.
- πάμπαν, adv. (πâs), like πάνυ, entirely, quite, wholly, altogether.
- πάμπολυς, πόλλη, πολυ, adj., very great, very much or (plur.) many. πανήγυρις, εως, η (ἄγυρις = ἀγορά),
- general assembly; assembly, host. Πάνθεια, ή, Panthea, the beautiful wife of Abradatas.
- παντάπασι, adv., all in all; utterly, entirely, completely, exactly.
- πανταχη, adv. (παs), everywhere, oneach side.
- πανταχόθεν, adv. (πâs), from every part, on every side.

- παντελώς, adv. (παντελής, all-complete), absolutely, completely, entirelu.
- παντοδαπός, ή, $\delta \nu$, adj. $(\pi \hat{a}s)$, of every kind, of all sorts.
- πάντοθεν, adv. (πâs), from all quarters, on all sides.
- παντοΐος, \bar{a} , oν, adj. $(π\hat{a}s)$, of all sorts or kinds.
- πάντως, adv. (πâs), altogether, entirely; by all means, certainly.
- πάνυ, adv. (πâs), altogether, very, exceedingly; certainly, by all means.
- (πάομαι), πάσομαι, ἐπασάμην, get, acquire; pf. $\pi \in \pi \bar{a} \mu a \iota = \kappa \in \kappa \tau \eta \mu a \iota$, have, possess.
- πάππος, δ, grandfather.
- παρά, prep., beside; w. GEN., from, from the side of; from, by; through, by means of; W. DAT., beside, with, among; with, at the home of; w. Acc., to the side of, to; alongside of, along by, near; contrary to.
- παραβάλλω [see βάλλω], throw beside; mid., set upon a chance, hazard, stake.
- παραβάτης (παραβαίτω, stand beside), plur., light troops, who ran beside the horsemen.
- παραγγέλλω [see ἀγγέλλω], send word along; order, command; pass the word along.
- παραγίγνομαι [see γίγνομαι], be by one's side; come up, come, arrive; befall, happen.
- παράγω [see άγω], lead by; march from column into line; lead, bring, take along.

- παράδειγμα, ατος, τό (παραδείκνυμι, show side by side), pattern, example, model.
- παράδεισος, δ [Persian word], park. παραδίδωμι [see δίδωμι], give up, give over, surrender; transmit, pass along.
- παράδοξος, ον, adj. (δόξα, expectation), contrary to opinion; strange, incredible.
- παραθέω, θεύσομαι, run by or past.
- παραινέω, έσω and έσομαι, γ νεσα, γ νεκα, γ νεναι, γ νεναι,
- παραιρέω [see αiρέω], take from beside; take away.
- παρακαθίζω, καθιῶ, set beside; mid., seat oneself beside.
- παρακαλέω [see καλέω], call to one's side, summon; ask, invite; urge, spur on, encourage.
- παρακατάκειμαι, lie down beside; recline or sit by one at meals.
- παρακελεύομαι, stand by one and order; urge, exhort, encourage.
- παρακελευσμός, δ, exhortation.
- παρακλίτης, ου, one who reclines beside one at meals; companion at table.
- παραλαμβάνω [see λαμβάνω], receive from, get by inheritance; take, receive, get again; take possession (of); find; take with one, take along.
- παραλείπω [see λ είπω], leave one side; pass over, neglect, omit.
- **παραλλάττω**, ξω, ήλλαξα, ήλλαγμαι, ηλλάχθην, ηλλάγην, transpose; intrans., pass by, get beyond.
- **παραμείβω**, $\psi \omega$, leave one side; march by, go past.

- παραμελέω, ήσω, pass by and disregard, pay no heed to, w. gen.
- παραμένω [see μένω], stay beside; remain, stay, abide.
- παραμηρίδιος, ον, adj. (μηρός), along the thighs; τά, armor for the thighs, thigh pieces.
- παράνομος, ον, adj., contrary to law; τά, things contrary to law.
- παραπίπτω [see πίπτω], fall near, fall in one's way.
- παραπλευρίδια, τά (πλευρά, side), covers for the sides of horses.
- παρασάγγης, ου (Persian farsang), parasang of thirty stades.
- παρασκευάζω, άσω, εσκεύασμαι, get ready, provide; equip; make, render; mid., prepare oneself or for oneself.
- παρασκευή, ή, preparation.
- παράστασις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (παρίστημι), standing near; post near the king.
- παραστάτης, ου (παρίσταμαι), one who stands by one's side; defender, supporter, comrade.
- παρατάττω [see τάττω], place side by side; draw up, arrange, form in line of battle; mid., stand or form in line of battle.
- παρατείνω [see τεlνω], stretch out on the rack; torture, torment.
- παρατίθημι [see τίθημι], place beside; set before, serve up.
- παρατυγχάνω [see τυγχάνω], happen to be near, be with; come in one's way, meet.
- παραυτίκα, adv., inmediately, forthwith, straightway; in attributive position, present, momentary.
- παραφέρω [see ϕ έρω], bring to one's side; set before.

- παραχρήμα, adv., for παρὰ τὸ χρήμα, on the spot; immediately, on the spot; ϵ_{ν} τ $\hat{\varphi}$, for the time.
- παραχωρέω, ήσομαι, go aside; step out of the way for another, yield one the way.
- πάρδαλις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$, pard, leopard.
- παρεγγυάω, ήσω, hand over; pass the word of command along the line, give command, order; cheer on, exhort.
- παρειά, ή, usually plur., cheek.
- πάρειμι (εἰμί), be by or present, be near or at hand; be present, come up, report or arrive (at); be prepared, be ready; ἐν τῷ παρόντι, for the present, at the time.
- πάρειμι (εἶμι), go by, pass along or by, march past; leave behind, outstrip; pass into, go in, enter.
- παρελαύνω [see ἐλαύνω], drive by; ride along or on, ride past.
- παρέπομαι [see έπομαι], follow alongside, follow close, w. dat.
- παρέρχομαι [see έρχομαι], go by, pass, elapse; pass on, precede; escape.
- παρέχω [see ἔχω], hold in readiness, provide, furnish; ἐαυτόν, show oneself, act; give; afford; make, render, produce; mid., make, render.
- πάρθενος, ου, ή, girl, maiden.
- παριδών, see παροράω.
- παρτημι [see τημι], let go by; admit; let pass, fail to notice, overlook, neglect.
- παρίστημι [see ιστημι], station beside; mid., present oneself, be at hand.
- παροξύνω, υνῶ, urge on, stimulate, incite, animate.

- παροράω [see δράω], look at by the way; look sideways, look around; look to or towards.
- παρορμάω [see $\delta \rho \mu \dot{a} \omega$], urge on, stimulate, excite.
- **παρουσία**, ή (παρών, πάρειμι), presence.
- παροχέομαι, ride beside in a chariot. παροψίς, ίδος, ή (ὕψον), dainty sidedish.
- παρυφαίνω, ανῶ, παρύφασμαι (παρυφή, woven border), hem in like a border.
- πâs, πâσα, πâν, adj., all, every, the whole; περὶ παντός ποιέω, consider of highest importance; ἐπὶ πᾶσι, rear; τὸ πᾶν, in the highest degree, altogether.
- πασσυδί, adv., with all one's force.
- πάσχω, πείσομαι, ἔπαθον, πέπονθα, suffer, receive good or ill; τι, come to grief, have something happen to one.
- **πατέω**, ήσω (πάτος, trodden way), tread or trample on.
- πατήρ, τρός, father, sire.
- πάτριος, (ā), ον, adj. (πατήρ), of or belonging to one's father, from one's fathers; κατὰ τά, according to the customs or practice of the country.
- πατρίς, ίδος, ή, fatherland; native land, country.
- πατρώρς, $(\bar{\alpha})$, ον, adj. (πατήρ), of one's fathers, ancestral, hereditary.
- παύω, σω, ἔπαυσα, etc., make cease; mid., cease or rest (from), stop; come to an end, cease.
- παχύς, ϵ îα, ψ , adj. (ϵ πάγην, πήγν $\bar{\nu}$ μι, be solid), thick, stout.

- πεδινός, ή, $\delta \nu$, adj. (πεδίον), of the πεμπάδαρχος, δ , commander of five. plain, level.
- $\pi \in \delta lov$, $\tau \delta$ ($\pi \in \delta ov$, ground), flat, plain.
- $\pi \epsilon \xi \hat{\eta}$, see $\pi \epsilon \xi \delta s$.
- πεζικός, ή, όν, adj. $(\pi \epsilon \zeta \delta s)$, on foot; τά, exercises or evolutions of infantry.
- πεζός, ή, όν, adj. (πούς), on foot,infantry; oi, foot soldiers, infantry; dat. fem. $\pi \in \zeta \hat{\eta}$, as adv. (sc. $\delta\delta\hat{\omega}$), on foot; by land.
- πείθω, πείσω, έπεισα and έπιθον, πέπεικα and πέποιθα, πέπεισμαι, ἐπείσθην, prevail upon, win over, persuade; mid. and pass., allow oneself to be persuaded, comply, assent, obey.
- πειθώ, οῦς, ἡ (Πειθώ, Peitho, Persuasion as a goddess), faculty of persuasion; obedience.
- πεινάω, ήσω, ἐπείνησα, πεπείνηκα, forms in εα contracting into η, not \bar{a} ($\pi \epsilon \hat{\imath} \nu \alpha$, hunger), be hungry, hunger.
- πειρα, ή, trial, experiment; experience.
- πειράομαι, άσομαι, πεπείραμαι, έπειρά- $\theta\eta\nu$ ($\pi\epsilon\hat{\imath}\rho\alpha$), try, attempt, endeavor.
- πειστικός, ή, όν, adj. (πείθω), persuasive.
- $\pi \in \lambda a vos$, ous, $\tau \delta$, sea, especially the high sea, open sea.
- πελάζω, πελώ, ἐπέλασα, ἐπελάσθην and ἐπλάθην (πέλας, near), draw near, approach, come near.
- πελταστής, οῦ (πελτάζω, serve as a targeteer), soldier with a light shield $(\pi \acute{\epsilon} \lambda \tau \eta)$; targeteer, peltast.
- πελτοφόρος, ον, adj. (φέρω), bearing $a \pi \acute{\epsilon} \lambda \tau \eta$; peltast, targeteer.

- πεμπάς, άδος, ἡ (πέμπε = πέντε), bodyof five.
- πεμπτέον, verbal of πέμπω, one must send.
- πέμπω, ψω, έπεμψα, πέπομφα, πέπεμμαι, ἐπέμφθην, send, dispatch; send forth or away.
- $\pi \acute{\epsilon} \nu \eta s$, $\eta \tau o s$, δ ($\pi \acute{\epsilon} \nu o \mu \alpha i$, to i l), one who works for his daily bread; day laborer, poor man; as adj., poor, needy.
- πενθικώς, adv. (πενθικός, in mourning), $\xi \chi \omega$, be in mourning.
- πένθος, ous, τό, grief, sorrow.
- πέντε, num. adj., indecl., five.
- πεντήκοντα, num. adj., indecl. (πέντε),
- πεπαίνω, ἐπέπανα, ἐπεπάνθην (πέπων, ripe), ripen; soften, assuage.
- $\pi \epsilon \pi \lambda os$, δ , woven cloth; clothes.
- περ, enclitic particle, adding force to the word to which it is added.
- περαίνω, ανώ, ἐπέρανα, πεπέρασμαι, ἐπεράνθην (πέρας), bring to an end, finish, accomplish, carry out. execute.
- πέρας, ατος, τό (πέρα, beyond), end; boundary, extremity.
- περάω, άσω, ἐπέρασα, πεπέρακα (πέρα, beyond), drive through or pass; (sc. Biov), live.
- περί, prep., round about; w. GEN., about, concerning, as regards; on account of; for; W. DAT., about, around, near; in; in regard to, toward, about; oi, those about one, one's men, attendants, etc.
- περιάγω [see άγω], lead or take about with one.

- περιαιρέω [see αίρέω], take off some- | περιπατέω, ήσω (περίπατος, walking thing from around; excuse or relieve from a thing; mid., take away.
- περιβάλλω Γsee βάλλω]. throw around; surround, inclose, cap-
- περίβλεπτος, ον, adj., looked at from all sides; admired of all observers, conspicuous.
- περιβραχιόνιος, ā, ον, adj. (βραχίων, arm), round the arm; tá, armlet, arm piece.
- περιγίγνομαι [see γίγνομαι], be superior to others; prevail over, overcome, w. gen.; excel, surpass, out-
- περίειμι (ε \hat{i} μι), go about, go around. περιελαύνω [see ἐλαύνω], drive about; ride round or about.
- περιέπω, ψω, έσπον, treat with great care: treat.
- περιέρχομαι [see ἔρχομαι], go about or round; of time, come round, elapse, be ended.
- περιέχω [see έχω], have about; encircle, surround, hem in.
- περιήκω, ξω, have come round to one, fall to one's lot.
- περιίστημι [see ίστημι], about, place round; pf. system, stand round; mid., encircle, surround.
- περιμάχομαι [see μάχομαι], fight around, fight on all sides.
- πέριξ, adv. (περί), round about, all around.
- περίοδος, ή, going round; round,
- περιοικοδομέω, ήσω, build round; wall in, inclose.

- about), walk up and down, exer-
- περιπλανάομαι, wander about.
- περιποιέω, ήσω, etc., make over and above; mid., save, keep, preserve.
- περιπτύσσω, ξω, enfold; mid., outflank.
- περισπάω, σω, draw off from around; mid., strip oneself of, take off.
- περιστρατοπεδεύομαι, encamp round about a place.
- περιτέμνω, τεμώ, έτεμον, τέτμηκα, cut round about; cut off and hem in all round, intercept.
- περιτίθημι [see τίθημι], put round about; bestow, confer; mid., put
- περιττός, $\dot{\eta}$, $\dot{\delta\nu}$, adj. $(\pi\epsilon\rho\dot{\iota})$, beyond the regular number; more than sufficient, superfluous, extra; more (than).
- περιφέρω [see φέρω], carry or pass round.
- περιφορά, $\dot{\eta}$ (περιφέρω), distribution, meats carried round.
- Περσείδαι, οί, Perseidae, descendants from Perseus.
- Περσεύς, έως, Perseus, son of Zeus and Danaë.
- Π έρσης, ov, Persian; as adj. (= Π ερσικός), Persian; δ, a Persian.
- Π ερσικός, ή, όν, adj., Persian; τό, in the Persian manner.
- Περσίς, ίδος, $\dot{\eta}$, Persian; (sc. $\gamma \hat{\eta}$), Persia; (sc. γυνή),
- πη, enclit. particle, in some way, in any way; in any part, anywhere.
- πηγή, ἡ, stream, fountain; source, origin.

- πιέζω, έσω, ἐπίεσα, πεπίεσμαι or πεπίεγ- | πλέον, adv., neuter of πλέων = πλείμαι, ἐπιέσθην, press; drive, press hard; oppress, distress.
- $\pi \iota \theta a \nu \dot{o} s$, $\dot{\eta}$, $\dot{o} \nu$, adj. ($\pi \epsilon i \theta \omega$), actively, calculated to persuade, convincing; passively, easy to persuade; obedient, docile.
- πίλος, δ, wool or hair made into felt; felt cloth, quilt.
- πίνω, πίομαι, έπιον, πέπωκα, πέπομαι, ἐπόθην, drink.
- πίπτω, πεσούμαι, έπεσον, πέπτωκα, fall, fall down or over; fall in battle, be slain.
- πιστεύω, σω, etc. (πίστις), trust, trust to or in, put faith in, rely on, w. dat. and infin.; feel confident, be sure, hope; commit, intrust.
- πίστις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ ($\pi \epsilon i \theta \omega$), trust; pledge, promise, assurance.
- πιστός, ή, $\delta \nu$, adj. $(\pi \epsilon i \theta \omega)$, to be trusted or believed, faithful, trusty, reliable; τό, pledge, assurance.
- πλάγιος, (\bar{a}) , ον, adj. (πλάγος, side), placed sideways; in flanks; èк πλαγίου, in or on the flank; τά,
- πλανάομαι, ήσομαι and ηθήσομαι, πεπλάνημαι, ἐπλανήθην (πλάνη, wandering), roam about, wander.
- $\pi\lambda \acute{a}\tau os$, ous, $\tau \acute{o}$ ($\pi\lambda a\tau \acute{v}s$), width, breadth.
- πλατύς, $\epsilon \hat{i}$ α, \dot{v} , adj., wide, broad.
- πλατύτης, ητος, ή (πλατύς), breadth,
- πλέγμα, ατος, τό (πλέκω, plait), anything plaited; net.
- πλεθριαίος, \bar{a} , $o\nu$, adj. $(\pi\lambda \epsilon\theta\rho o\nu)$, aplethron (100 feet) broad or long.

- ων, more. See πολύς.
- πλεονεκτέω, ήσω and ήσομαι (πλεονέκτης), have more than one's due; gain or have some advantage; take an advantage, defraud.
- πλεονέκτης, ου, = δ πλέον ἔχων, onewho has or claims more than his share; as adj., greedy, grasping.
- πλεονεξία, ή (πλεονέκτης), disposition to take more than one's share; act of getting more than one's share; superiority, advantage.
- πλέω, πλεύσομαι or πλευσούμαι, έπλευσα, πέπλευκα, πέπλευσμαι, ἐπλεύσθην, sail; sail on; cross
- $\pi\lambda$ έως, \bar{a} , $\omega\nu$, adj. (π ίμ $\pi\lambda\eta\mu$ ι, fill), full, full of; soiled.
- π ληγή, ή $(\pi \lambda \eta \tau \tau \omega)$, blow, stroke; wound.
- πλήθος, ους, τό (πίμπλημι, fill), great number; crowd, multitude, host; number, numbers; main body.
- πλήν, prep. w. gen. (πλέον), more than; except; as conj., except, except that, but.
- πλήρης, εs, adj. (πλέως), full; filledor supplied with.
- πλησιάζω, άσω, πεπλησίακα (πλησίος, near), draw near, approach, w. gen. or dat.; be near (to) or intimate (with), w. dat.
- πλησίον, adv. (πλησίος, near), near, hard by.
- πλήττω, ξω, έπληξα, πέπληγμαι, έπλή- $\chi\theta\eta\nu$ and $\epsilon\pi\lambda\eta\gamma\eta\nu$, strike, smite;
- $\pi \lambda i \nu \theta i \sigma v$, $\tau \delta$, dim. of $\pi \lambda i \nu \theta \sigma s$, brick; small brick.

πλούσιος, \bar{a} , $o\nu$, adj. $(\pi\lambda o\hat{v}\tau os)$, rich, wealthy, opulent.

πλουτέω, ήσω (πλοῦτος), be rich or wealthy.

πλουτίζω, ιῶ (πλοῦτος), make wealthy, enrich.

πλοῦτος, δ, wealth, riches.

ποδάγρα, ή, trap or snare for the feet. ποδήρης, εs, adj., reaching to the feet.

ποθεν, enclitic adv., from some place; $\ddot{a}\lambda\lambda o\theta\epsilon\nu$, from some other place or part.

ποθέω, ήσω and έσομαι, επόθε(η)σα $(\pi \delta \theta os)$, long for; miss, regret. πόθος, δ, longing, yearning, regret.

ποι, enclitic adv., somewhither; in some or any direction, anywhere.

ποιέω, ήσω, ἐποίησα, etc., make, produce, create; build; make, render, accomplish, perform, execute; bring about, effect, cause; give, grant; institute, ordain; imagine, suppose; prepare; treat well or ill (εδ, κακῶs); do (to one); act, do,perform; τί ποιῶν, how? (by doing what?); mid., make, do, have made or done; declare; think, consider it a great thing $(\mu \epsilon \gamma \alpha)$; of great importance $(\pi \epsilon \rho l \ \pi \circ \lambda \lambda \circ \hat{v})$; greatest importance ($\pi \in \rho$) $\pi \lambda \in (\sigma$ του); above all (π ερὶ π αντός).

ποινή, ή, quit money for blood spilt; penalty, punishment.

ποιος, a, ov, adj., of what sort? what? less definitely, w. Tis.

πολεμέω, ήσω, etc. (πόλεμος), carry on war, fight.

πολεμικός, ή, όν, adj. (πόλεμος), of or for war, military; τά, matters of war, practice of war.

πολέμιος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj. (πόλεμος), of

war; hostile; τό (sc. στράτευμα), hostile army; oi, the enemy; h (sc. χώρα), the enemy's country.

πόλεμος, δ, battle, fight, fighting, war. πολιορκέω, ήσω, etc. (πόλις, είργω),

hem in a city; blockade, besiege, storm.

πολιορκητέος, \vec{a} , $o\nu$, verbal adj. (πo λιορκέω), to be besieged or assailed. πολιορκία, ή, besieging, siege.

πόλις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$, city, government, state. πολιτεία, $\dot{\eta}$ (πολιτεύω), condition of acitizen; government.

πολιτεύω, σω (πολίτης), live as a citizen; mid., enjoy citizenship, be governed.

πολίτης, ου (πόλις), member of a city or state; citizen, fellow citizen or countryman.

πολλάκις, adv. (πολύς), many times, often.

πολλαπλάσιος, \bar{a} , $o\nu$, adj. ($\pi o\lambda \dot{v}s$), many times as many, many times more or greater.

πολλαχοῦ, adv., in many places; άλλοθι, on many other occasions. πολυδωρία, ή, openhandedness, generosity in giving.

πολύευκτος, ον, adj., much wished for, much desired.

πολυλογία, ή, much talking; loquacity.

πολύλογος, ον, adj., talkative, loquacious.

πολύς, πολλή, πολύ, adj., much, many; numerous, in abundance; great, vast; oi, the many, the majority, most; the people, the crowd; ως τὰ πολλά, for the most part; ἐκ πολλοῦ, from a distance; from a very great (πάνο) distance; of time, long before; πορσύνω, υνώ, offer, present, give πολύ or πολλφ̂, as adv., much, very, greatly, far, by far; a long way, far; a great deal, often; έπλ πολύ, over a great space; έπι τὸ πολύ, for the most part; comp. πλείων or πλέων, greater, more numerous, more, rather more; πλείον or πλέον, as adv., more; πλείον έχω, have the advantage, be superior; superl. πλείστος, very much or many, most; as adv., πλείστα, most; ώs, as much as possible.

πονέω, ήσω, etc., work hard, toil, labor; undergo fatigue or hardships; labor, be in distress.

πονηρός, ά, όν, adj. (πον ϵω), toilsome; painful, dreadful, sad; poor, wretched; bad, evil, wicked; τά, bad practices.

πόνος, δ (πένομαι, work), labor, task, hardship.

πόντος, δ, sea, open sea; the Euxine

πορεία, ή (πορεύσμαι), walking; journey, march.

πορεύομαι, σομαι and θήσομαι, πεπόρευμαι, ἐπορεύθην (πόρος), go, walk, march, proceed, take the field.

πορεύσιμος, (η), ον, adj., that may be crossed, passable.

πορίζω, ιῶ, ἐπόρισα, πεπόρικα, πεπόρισμαι, ἐπορίσθην (πόρος), bring; provide, procure; mid., provide for oneself; secure supplies.

πόρος, δ (περάω, pass across), means of passing; way, path, passage; way, means.

πόρρω, adv., = $\pi \rho \delta \sigma \omega$, at a distance, far, away.

what is prepared; provide, prepare.

πορφύρεος, η, ον, contr. οῦς, â, οῦν, adj., dark red, crimson, purple.

πορφυρίς, ίδος, ή (πορφύρα, murex), purple garment.

πόσις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$, drinking; drink.

πόσος, η, ον, interrog. adj., how great or much? how many?

ποταμός, ὁ, stream, river.

ποτέ, enclitic adv., at one time, once; in questions, τi (τis) $\pi o \tau \epsilon$, why in . the world? whoever?

πότερος, ā, ον, interrog. adj., whether of the two? which? neut. sing. or plur. as adv., whether.

ποτέρως, adv. (πότερος), in which of two ways, whether.

ποτός, $\dot{\gamma}$, $\dot{\delta}\nu$, adj. $(\pi\dot{t}\nu\omega)$, fit for drinking; τό (τά), drink, drink-

ποῦ, interrog. adv., where?

που, enclitic adv., anywhere, somewhere, anyway, perhaps.

πούς, ποδός, ό, foot; ἐπὶ πόδα, backwards, with ἀνάγω, slowly.

πράγμα, ατος, τό (πράττω), thing done, deed; thing, matter, affair, circumstance; πράγματα έχω, have trouble, be in trouble; παρέχω, furnish or cause trouble.

πράκτικός, ή, $\delta \nu$, adj. (πράττω), fit for doing; able, effective, serviceable.

πράξις, $\epsilon \omega s$, ή (πράττω), doing; action, undertaking, exploit, achievement; business, affair.

πρῶος, ον, adj., mild, gentle, tractable. πραότης, ητος, ή (πραος), mildness, gentleness.

- πράττω, ξω, ἔπρᾶξα, πέπρᾶχα, πέ- προβαίνω [see βαίνω], go on, adπράγα, πέπράγμαι, ἐπράχθην, pass over; bring about, accomplish, effect, do; treat, do (good or ill) to; w. adv., fare, be or do, suc-
- πράως, adv. (πράος), mildly; gently, patiently.
- πρέπω, ψω, ἔπρεψα, be clearly seen; become, beseem, fit, suit; impers., be fit or proper; be fitting or worthy, w. dat.
- πρεσβεία, ή (πρεσβεύω, serve as ambassador), embassy, body of ambassadors.
- πρέσβυς, εως, δ, old man; as adj., πρεσβύτερος, advanced in age, on in years; elder, eldest; ambassador.
- πρεσβύτης, ou, old man; as adj., aged.
- πρίασθαι, see ἀνέομαι.
- $\pi \rho i \nu$, adv. $(\pi \rho \delta)$, formerly; as conj., $\pi \rho l \nu \, \check{\eta}$ (with $\pi \rho i \nu$ often omitted), sooner (than), before, until, w. infin., or in neg. sentences a finite verb; often preceded by $\pi \rho \delta \sigma \theta \epsilon \nu$ οτ πρότερον.
- πρό, prep. w. gen., before; of place, in front of; of time, before.
- προαγγέλλω [see αγγέλλω], announce beforehand, foretell.
- προαγορεύω, σω, etc., but in Attic Greek προερώ, είπον, είρηκα, tell beforehand; declare, proclaim.
- προάγω [see άγω], lead ahead, move forward; go on, advance.
- προακούω [see ἀκούω], hear beforehand, hear.
- προανύτω, έσω, accomplish beforehand.

- vance.
- προβάλλω [see βίλλω], throw before; mid., hold before oneself as a defense, hold before.
- πρόβατον, τό (προβαίνω), anything that walks forward; plur., flocks of sheep; sheep.
- προβουλεύω, σω, plan before; plan for the future; mid., plan, contrive (beforehand).
- προγίγνομαι [see γίγνομαι], be born or live before.
- πρόγονος, δ, forefather, ancestor.
- προδίδωμι [see δίδωμι], give up, betray, assert, play false; desert,
- προδιερευνάω, ήσω, discoversearching, explore.
- πρόειμι (είμι), go before, precede; go ahead or forward, advance; of time, advance, go on.
- προείπον [see ϵ lπον], say beforehand, tell before, warn; command before; mention beforehand, specify; proclaim, order.
- προεισπέμπω, ψω, send in before.
- προεπίσταμαι, know or understand beforehand.
- προέρχομαι [see έρχομαι], go before; go forward or ahead, advance.
- προέχω [see έχω], have before; hold before; get before; τη κεφαλή, beat by a head.
- προηγέομαι, ήσομαι, go first and lead the way, lead forward, be the leader.
- προθυμέομαι, ήσομαι and ηθήσομαι, προδθυμήθην (πρόθυμος), be ready, willing, eager, zealous, or desirous.

- προθῦμία, ἡ, readiness, eagerness, zeal, alacrity, spirit.
- πρόθυμος, ον, adj., ready, willing, eager, zealous.
- προθύμως, adv. (πρόθῦμος), readily, willingly, zealously, earnestly, ardently; faithfully; freely, bravely, without fear.
- προίημι [see ἴημι], send before; send on, advance.
- **προκαλέω** [see καλέω], call forth; mid., challenge.
- **προκαλύπτω**, ψω, hang before as a covering; cover, protect.
- πρόκειμαι, κείσομαι, lie exposed (used as pass. of προτίθημι), be set before, lie open, stand exposed, be open to competition.
- προκινέω, move forward.
- **προκρίνω**, κρινῶ, choose before others; prefer, select.
- προλαμβάνω [see λαμβάνω], take beforehand, anticipate.
- **προμαχέω**, ήσω (πρόμαχος, fighting in front), fight in the first rank or in front.
- προμετωπίδιος, \bar{a} , $o\nu$, adj., (μέτωπον), before the forehead; τά, frontlet for horses.
- **προνοίω**, ήσω, perceive or observe before, foresee; take care, heed; take forethought, provide or care (for), w. gen.; provide, contrive (that).
- **προνομή**, ἡ (προνέμω, assign beforehand), foraging; plur., foraging parties.
- πρό-οδος, ου, ή, onward course, advance.
- προ-οράω [see δράω], foresee; see (before one), see.

- **προ-ορμάω**, ήσω, drive forward; go forward, advance.
- **προπέμπω** [see πέμπω], send before, send out; attend, escort, wait upon.
- **προπετώs**, adv. (προπετήs, headlong), rashly; thoughtlessly.
- **προπομπός**, $\delta \nu$, adj. (προπέμπω), escorting; δ , conductor, escort.
- προπονέω, ήσω, work beforehand; labor, toil.
- προρρηθή, see προείπον.
- πρός, prep., w. GEN., in oaths or prayers, before, by; w. dat., near, against; near, by; besides, in addition to; on, towards; w. ACC., to, towards, upon, against; with respect or regard to, relating to, regarding; according to; in answer to; with; with a view to; πρός πάντα, on the whole; as adv., besides.
- προσαγορεύω, σω, ηγόρευσα, but more commonly $ε \hat{\imath}πον$, $ερ\hat{ω}$, etc. [see $ε \hat{\imath} πν$], speak to, address.
- προσάγω [see ἄγω], lead to or against, w. dat., or prep. w. acc.; take or bring to; lead in, introduce; set before; bring or carry up; mid., draw to oneself.
- προσαιρέομαι, choose in addition; take as a companion.
- προσάλλομαι, jump up at one.
- προσαναγκάζω [see ἀναγκάζω], compel, oblige.
- προσαποκτείνω [see ἀποκτείνω], kill in addition.
- προσαρμόζω, όσω, fit to; fix, attach to; agree with, suit.
- **προσβάλλω** [see βάλλω], fall upon, beset, attack.

- προσβλέπω, ψω and ψομαι, look at; | προσέχω [see έχω], hold to; νοί,
- προσβοηθέω, ήσω, come to aid, support.
- προσγίγνομαι [see γίγνομαι], come to; come up, come in addition; be added or acquired; (from), belong (to), depend (upon).
- προσδεί, ήσει, impers., there is still need (of), w. gen.
- προσδέομαι, ήσομαι, εδεήθην, need in addition; want besides one's own share; lack, want.
- προσδέχομαι [see δέχομαι], receive in addition; expect, await.
- προσδραμείν, see προστρέχω.
- προσεθίζω, accustom or inure one to a thing.
- πρόσειμι ($\epsilon lμι$), come to or against, advance against; approach, advance; go to, visit; advance to attack.
- προσελαύνω [see έλαύνω], drive to; ride forward, advance, ride to or towards; set forward.
- προσεντέλλομαι, enjoin or command besides.
- προσεπιστέλλω, στελώ, notify or enjoin besides, espec. by letter (ἐπι-
- προσεργάζομαι, άσομαι, work besides; make or earn in addition.
- προσέρχομαι [see ξρχομαι], come or go up to; accost; approach, draw near, go to; advance (to attack).
- προσέτι, adv., over and above, besides; sometimes written πρδς δ'
- προσεύχομαι, ξομαι, offer prayers or vows, pray.
 - CYROPAEDIA 20

- turn . . . to, pay attention, be intent, take heed.
- πρόσηβος, ον, adj. (ηβη, youth),near manhood, young (man).
- προσήκω, ξω, have come to; belong to, befit; be joined; be right or just, proper or necessary; προσήκοντες, relatives.
- προσημαίνω [see σημαίνω], foretell, make known before.
- πρόσθεν, adv., previously, before; w. πρίν, sooner (than), until; w. article, in front.
- πρόσθετος, (η), ον, verbal adj. of προστίθημι, put to; put on, false (hair).
- προσιδείν, see προσοράω.
- προστημι [see τημι], let come to one; mid., admit; allow or approve in oneself; submit to, incur; be inclined to, desire.
- προσίστημι [see ໃστημι], place near; pass., stand near, go to, approach.
- προσκάθημαι be seated by or near; sit down before a town, besiege.
- προσκαλέω [see καλέω], call to, summon, invite.
- προσκομίζω, ιω, bear or carry to a place.
- προσκοπέω, σκέψομαι, προυσκεψάμην, see beforehand; observe, notice.
- πρόσκοπος, ον, adj., seeing beforehand; oi, reconnoitering party.
- προσκτάομαι [see κτάομαι], gain, get, or win in addition.
- προσκυνέω, ήσω, εκύνησα, κεκύνηκα, fall down and worship, adore.
- προσλαμβάνω [see λαμβάνω], take in addition; take with one; receive in addition.

- προσμάχομαι, οῦμαι, fight against; assault, storm.
- προσμίγνῦμι [see μίγνῦμι], mingle or join to; go close to, approach, draw near; attack, make assault.
- πρόσοδος, ου, ή, going to; access; income, revenue, supplies.
- προσοράω [see δράω], look upon.
- **πρόσορος**, ον, adj., adjoining, bordering (on).
- προσπέμπω [see πέμπω], send to.
- προσπέπτω [see πίπτω], fall against; throw oneself at one's feet; fall on, attack, make an attack; go up to, join the company of.
- προσπλέω, πλεύσομαι, sail to (on the way to).
- προσποιέω, ήσω, etc., make to; mid., pretend, make believe.
- προστατέω, ήσω (προστάτης), stand before; ὁ προστατῶν, commander, chief.
- προστάτης, ου (προστήναι, προίστημι), one standing before; president, chief, leader.
- **προστάττω** [see τάττω], assign, bid, enjoin, command, give orders.
- προστερνίδιον, τδ (στέρνον), covering for the breast (of horses).
- προστίθημι [see τίθημι], put to, add
 to; give to, assign; bring to bear
 (on); mid., add or join to oneself,
 take in addition; add to.
- **προστρέχω** [see τρέχω], run to; make a sally, attack.
- προστυγχάνω [see τυγχάνω], meet by chance, be on the spot.
- προσφέρω [see $\phi \in \rho \omega$], bring or take (to); present, offer; mid. and pass., come towards, advance; go

- to, put into, make (a harbor); act, conduct oneself.
- πρόσχωρος, ον, adj. (χώρα), lying near, neighboring; ol, neighbors.
- πρόσω, adv., onward; far off, at a distance, afar; w. gen., far from; comp. προσωτέρω, farther, more distant; superl. προσωτάτω.
- πρόσωπον, τό (ἄψ, face), face, countenance, features, looks; κατά, in front, facing.
- πρότεροs, ᾱ, ον, adj. (πρό), former; first, ahead; elder; τό, as adv., sooner (than), before.
- **προτίθημι** [see τ ίθημι], set forth, offer, propose, determine.
- προτιμάω, ήσω, honor one before or above another.
- προφαίνω [see φαίνω], show forth, manifest; mid., appear before one, be seen.
- προφασίζομαι, ιοῦμαι, προὐφασισάμην, set up as a pretext or excuse, allege, pretend.
- πρόφασις, εως, ἡ (προφαίνω Or πρόφημι), pretext, excuse; pretense, fiction, falsehood.
- **προφύλαξ**, ακος, δ, advanced guard, outpost.
- πρόχοος, contr. ous, ou, ή (προχέω, pour out), pitcher, ewer.
- προχωρέω, ήσω, go or come forward; of time, advance, go on; carry out, bring to a decision; go well, suit, be convenient.
- **πρώ** or πρωί, adv., early in the morning, early.
- πρώην, adv. (πρώ), lately, recently. πρωτεύω, σω (πρώτος), be first, be superior.

πρώτος, η, ον, adj., first, foremost, chief; in the front rank; πρῶτον, as adv., in the first place, before all, first, at first, before.

πρωτοστάτης, ου (ໃστημι), soldier in the first rank or in the chief place.

πτερόν, τ.', feather; plur., wings. πτηνός, ή, όν, adj., feathered;

winged. **πτωχός**, $(\dot{\eta})$, $\dot{\delta\nu}$, adj. $(\pi\tau\dot{\omega}\sigma\sigma\omega$, crouch), one who crouches; beg-

gar.

πύλη, ή, plur., gate.

πυνθάνομαι, πεύσομαι, έπυθόμην, πέπυσμαι, hear, learn, ascertain (by asking).

πῦρ, πυρός, τό, fire.

πύργος, δ, tower.

πυργόω, ώσω (πύργος), fence with towers; mid., build towers.

πυρπολέω, ήσω, light and keep up a fire.

πω, enclitic particle, up to this time, uet.

πωλέω, ήσω, ἐπώλησα, exchange or barter goods; sell.

πῶμα, ατος, τό, drink, draught.

πώποτε, adv. (πω, ποτέ), ever yet, often written as one word, as ούπώποτε.

πῶs, interrog. adv., how? in what way or manner?

πωs, enclitic adv., in some or any way, somehow; perhaps.

P

ραβδωτός, ή, όν, adj. (ράβδος, wand), striped.

ράδιος, (ā), ον, adj., easy; comp. ράων, superl. ράστος.

ραδιουργέω, ήσω (ραδιουργός, doing things easily), act carelessly or without restraint.

ραδίως, adv. (ράδιος), easily, readily; comp. paov.

ράων, ράστος, see ράδιος.

ρέω, δεύσομαι, έρρευσα, έρρύηκα, έρρύην,

ρηθείσα, ρηθέντων, see εἶπον (ἐρρήθην). ρήμα, ατος, τό ($\epsilon \rho \hat{\omega}$, $\epsilon l \pi o \nu$), word, saying.

ρίγος, συς, τό, frost, cold.

pis, pivos, h, nose.

ρυθμός, δ ($\dot{\rho}\dot{\epsilon}\omega$), measured motion; rhythm, time.

ρύμη, ή, force, rush.

ρώμη, ή (ρώομαι, rush), strength, vigor (of body), stoutness, courage (of mind).

ρώννυμι, έρρωσα, έρρωμαι, έρρώσθην (ρώομαι, rush), strengthen; pf. partic. έρρωμένος, in good health, stout, vigorous, brave; imper. ξρρωσο, farewell.

Σ

Σάβαρις, ιος, Sabaris, younger son of the Armenian king.

σάγαρις, εως, ή, single-edged ax or bill.

Σάκας, ου, Sacian; οί Σάκαι, a tribe north of Persia, but the name often used of Scythians.

Σαμβαύλας, ov, Sambaulas, a Persian captain.

Σάρδεις, εων, ai, Sardis, capital of Lydia.

Σαρδιανός, δ, inhabitant of Sardis. σατράπης, ov, satrap, viceroy, governor.

- σαυτοῦ, see σεαυτοῦ.
- σάφα, adv. (σαφήs), clearly, well; w. olδa, be assured.
- σαφηνίζω, ιῶ, make clear or plain, point out plainly, explain.
- σαφής, ές, adj., clear, plain, unmistakable, sure.
- σαφῶς, adv. (σαφής), plainly, manifestly, clearly; certainly, surely, without doubt.
- σαώτερος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj., comp. of $(\sigma \acute{a}os)$, safer, see $\sigma \acute{\omega}s$.
- σεαυτοῦ, τῆs, contr. σαυτοῦ, τῆs, of thyself, of yourself.
- σεμνότης, ητος, ή (σεμνός, revered), dignity, majesty.
- σεμνῶς, adv. (σεμνός, revered), with dignity; magnificently.
- σημαίνω, ανῶ, ἐσήμηνα (-āνα), σεσήμασμαι, ἐσημάνθην (σῆμα, sign), show by sign; give a sign or signal; give notice, announce; tell, declare; signify; seal.
- σημείον, τό (σημα, sign), sign, mark; ensign, standard; badge; sign, signal; portent, omen.
- σθένος, ous, τό, strength, force.
- στγάω, ήσυμαι, σεσίγηκα, etc., be silent or still.
- σιγή, ή, silence; dat. as adv., in silence, silently.
- σιδήρεος, \bar{a} , $o\nu$, contr. $o\hat{v}s$, \hat{a} , $o\hat{v}\nu$, adj. (σίδηρος, iron), made of iron or steel.
- στιμός, ή, όν, adj., snub-nosed, flatnosed; (stomach), flat.
- στμότης, ητος, ή (στμός), snubbiness. στνομαι, ήσομαι, έστνάμην, do harm or mischief.
- σττέομαι, ήσομαι, ἐσττήθην (σίτος), take food, eat.

- σίτος, ό, plur. σίτα, τά, corn, grain; food, provisions, bread.
- σιωπάω, ήσομαι, ἐσιώπησα, σεσιώπηκα, ἐσιωπήθην (σιωπή), be silent, keep still; keep secret, not speak of.
- σιωπή, ή, silence; dat. as adv., in silence, silently.
- σκαρδαμύττω, ξω, blink, wink.
- σκέλος, ους, τό, leg.
- σκεπτέον, verbal of σκέπτομαι, one must consider.
- σκέπτομαι, ψομαι, ἐσκεψάμην, ἔσκεμμαι, look about; examine, inquire into; find out, ascertain; consider.
- σκεύος, ους, τό, vessel, implement; accouterment, equipment; baggage.
- σκενοφορέω, ήσω, carry baggage, be a baggage carrier.
- σκευοφόρος, ον, adj. (φέρω), carrying baggage; δ, baggage carrier; τd, baggage train, baggage.
- σκηνέω, ήσω (σκηνή), dwell in a tent, encamp.
- σκηνή, ή, tent; assembly (in a tent), entertainment, banquet.
- σκηνόω, ώσω (σκηνή), pitch tent, encamp.
- σκηπτοῦχος, δ (σκῆπτον, staff; $\xi \chi \omega$), wand bearer, chamberlain, eunuch.
- σκῆπτρον, τό (σκήπτω, prop), staff, wand, scepter.
- σκοπέω, used only in pres. system, the other tenses supplied from σκέπτομαι (σκοπόs), look at; consider, look to, examine; take care, see to it; think over, deliberate; mid., consider; look out for, care for.

- σκοπή, ή (σκοπέω), lookout place; | σπείρω, ερῶ, ἔσπειρα, ἔσπαρμαι, ἐσπάwatch, scout.
- σκοπός, δ, ή (σκέπτομαι), watcher, scout, sentinel; mark, target.
- σκοταῖος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj. $(\sigma\kappa \delta \tau os)$, inthe dark, under cover of night.
- σκότος, δ, darkness of night; metaphorically, gloom, darkness; $\delta\pi\delta$ σκότου, concealed.
- Σκύθης, ov, king of the Scythians, a people north of the Caspian; oi, the Scythians.
- σκυθρωπός, όν, adj. (σκυθρός, angry; **炎**り, of sullen countenance; sad, melancholy-looking.
- σκυλακώδης, ϵs , adj. ($\epsilon l \delta o s$, form), like a young dog, doglike.
- σκύλαξ, ακος, δ, ή (σκύλλω, rend), young dog, whelp, puppy.
- σκῶμμα, ατος, τό, jest, joke.
- σκώπτω, ψομαι, ἔσκωψα, ἐσκώφθην, jeer; jest, joke (at).
- σ ός, ή, όν, poss. adj. $(\sigma \dot{v})$, thy,
- Σοῦσα, τά, Susa, capital of Susiana or Shushan.
- Σούσιος, δ, the king of Susiana.
- σοφία, ή, skill in handicraft and art; wisdom, intelligence.
- σοφιστής, οῦ (σοφίζομαι, instruct), wise man, philosopher, sophist.
- σοφός, ή, όν, adj., skilled in any handicraft or art; wise, clever.
- σπανίζω, ιῶ, be rare; w. gen., lack, be in want (of).
- σπάνιος, \bar{a} , $o\nu$, adj. (σπάνις, lack), rare, scarce; τό, w. infin., a rare thing, seldom (that).
- σπάω, άσω, έσπασα, έσπακα, έσπασμαι, ¿σπάσθην, draw; mid. (of a sword), draw.

- ρην, sow, scatter.
- σπένδω, σπείσω, έσπεισα, έσπεισμο, pour or make a drink offering, make a libation.
- σπέρμα, ατος, τό (σπείρω), that sown;
- σπεύδω, σω, έσπευσα, έσπευκα, έσπευσμαι, set going; seek eagerly, strive after; hurry, hasten.
- σπονδή, ή $(\sigma \pi \epsilon \nu \delta \omega)$, drink offering to the gods, libation.
- σπουδάζω, άσομαι, ἐσπούδασα, ἐσποίбака, etc., make haste; be busy or engaged, be earnest; be eager, desire greatly.
- σπουδαίος, $\bar{\alpha}$, ον, adj. (σπουδή), serious, grave.
- σπουδαίως, adv. (σπουδαίος), seriously, gravely.
- σπουδή, ή (σπεύδω), haste, speed; zeal, alacrity; dat. as adv., with seriousness, seriously.
- στάδιον, τό, plur. στάδια or στάδιοι (ἴστημι), stade, a Greek measure of about 600 feet.
- στεγάζω, άσω, cover, defend, protect.
- στέγη, ή (στέγω), roof (= tent).
- στενός, ή, όν, adj., narrow.
- στέρνον, τό, breast, chest.
- στέρομαι, pres. system only, = στερέομαι, be deprived of; be wanting in, be without, lose.
- στέφανος, δ (στέφω), crown.
- στεφανόω, ώσω (στέφανος), crown; mid., crown oneself, wear a wreath.
- στέφω, ψω, έστεψα, έστεμμαι, έστέφθη... put round; crown.
- στιβάς, άδος, ή (στείβω, tread), bed of straw; mattress, mat.

- στίφος, ous, τδ (στείβω, tread), close-| στρατόπεδον, τδ, camp ground: pressed body; body of men in close array, mass, column; main body.
- στοίχος, ὁ (στείχω, walk), row, file. στολή, ή (στέλλω, equip), equipment; dress, clothing; robe.
- στόμα, ατος, τό, mouth, lips; entrance.
- στοχάζομαι, άσομαι, ἐστοχασάμην, έστόχασμαι (στόχος, aim), aim, shoot at.
- στρατεία, ή (στρατεύω), expedition, campaign, military service.
- στράτευμα, ατος, τό (στρατεύω), army in the field.
- στρατεύσιμος, ον, adj., fit for service; of military service.
- στρατεύω, σω (στρατός), undertake an expedition, take the field; mid., take part in a campaign, serve as a soldier; make an expedition, take the field in war.
- στρατηγέω, ήσω (στρατηγός), be general, command the army.
- στρατηγία, ή (στρατηγός), office of general, command.
- στρατηγικός, ή, όν, adj. (στρατηγός), of a general; skilled in generalship, acquainted with military affairs.
- στρατηγός, δ (στρατός), leader of an army, general.
- στρατιά, $\dot{\eta}$, = στρατός, army, force. στρατιώτης, ου, common soldier.
- στρατιωτικός, ή, όν, adj. (στρατιώτηs), of or for soldiers, of the army, military; τά, military affairs, matters of war.
- στρατοπεδεύομαι, σоµаі, епсатр, bivouac, take up a position.

- encampment; army camp, camp.
- στρατός, δ, encamped army; army, soldiers, men.
- στρεπτός, $\dot{\eta}$, $\delta \nu$, verbal adj. $(\sigma \tau \rho \dot{\epsilon} \phi \omega)$, flexible; &, collar of twisted metal, necklace.
- στρέφω, ψω, έστρεψα, ἔστροφα, έστραμμαι, ἐστρέφθην, ἐστράφην, turn about; pass. and mid., turn oneself, turn about or round.
- στρώμα, ατος, τό (στρώννυμι, spread), bedclothes, coverings of a dining couch.
- στρωμνή, ή (στρώννῦμι, spread), bed spread; mattress, bedding.
- σύ, σοῦ, σοί, σέ, plur. ὑμεῖς, pron. of second person, thou, you.
- συγγενής, ές, adj. (συγγίγνομαι), born with; &, kinsman, relative.
- συγγίγνομαι [see γίγνομαι], be with; be acquainted or intimate, associate with.
- συγγιγνώσκω [see γιγνώσκω], think with; agree or concur with.
- συγγνώμη, ή (συγγιγνώσκω), feeling with another; pardon, indulgence.
- σύγγραμμα, ατος, τό (συγγράφω), writing, book.
- συγγράφω [see γράφω], write or note
- σύγε, strengthened form of σύ, thou at least, you for your part.
- συγκαλέω [see καλέω], call to council, convoke, assemble; invite with others to a banquet.
- συγκαταθέω, make an inroad with another, join in a raid.
- συγκαταινέω, έσω, agree with, favor, approve; assent.

- together, help overthrow.
- συγκεράννυμι, άσω, κέκρακα, κέκραμαι, εκράθην, mingle with; mid., associate with.
- συγκεφαλαιόω, ώσω, bring together under one head, sum up.
- συγκλείω, σω, κέκλειμαι ΟΓ κέκλεισμαι, εκλείσθην, shut; ἀσπίδας, lock (shields).
- συγκομίζω, ιῶ, carry or bring together; mid., assign to, confer upon.
- συγκόπτω [see κόπτω], break up; thrash soundly, pound well.
- συγκροτέω, ήσω, strike together, clasp (the hands).
- συγχωρέω, ήσω and ήσομαι, come together; concede, yield, allow, comply, assent to.
- συλλαμβάνω [see λαμβάνω], bring together; take with one; take captive; undertake, perform.
- συλλέγω [see λ έγω], collect, gather, assemble; hoard; contract, acquire.
- σύλλογος, δ (συλλέγω), muster, assembly, place of assembly.
- συμβαίνω [see βαίνω], go with; fall out, happen; be achieved or accomplished in war.
- συμβάλλω [see βάλλω], throw together; bring together as foes, make quarrel; join forces to fight; mid., contribute.
- συμβοάω, ήσομαι, shout together with, join in shouting; shout to one another.
- συμβουλεύω, σω, etc., advise, counsel; mid., consult; talk over, deliberate.

- συγκαταστρέφομαι, ψομαι, conquer | σύμβουλος, δ (βουλή), adviser, counselor.
 - συμμαχέω, ήσω (σύμμαχος), fight with one, be a support or ally.
 - συμμαχία, ή (σύμμαχος), alliance, defensive and offensive.
 - συμμάχομαι [see μίχομαι], fight with one; be an ally in war, support.
 - σύμμαχος, ον, adj. (μάχη), allied with; helpful, useful; 6, ally, auxiliary, helper.
 - συμμίγνυμι or τω [see μίγνυμι], mix with; have intercourse with, be with; meet in close fight, come to blows.
 - συμπαρακαλέω [see καλέω], invite together with others; invoke at same time.
 - συμπαρέπομαι, ψομαι, go along with, accompany.
 - συμπαρομαρτέω, ήσω, follow together with, accompany closely.
 - σύμπας, πασα, παν, adj., all together, all in a body.
 - συμπέμπω [see $\pi \epsilon \mu \pi \omega$], send with or at the same time.
 - συμπίπτω [see πίπτω], fall together; fall in with, happen on.
 - συμπονέω, ήσω, work together, endure the same labor.
 - συμπόσιον, τό (συμπτνω), drinking party, banquet, entertainment.
 - συμπράττω [see πράττω], join in doing; act in concert, coöperate with.
 - συμπροθυμέσμαι, have equal desire with, join zealously.
 - συμπροπέμπω, ψω, join in escorting, accompany.
 - συμφέρω [see φέρω], bring together; bear with, help carry; assist, benefit, be for one's interest or good.

- σύμφημι, φήσω, έφησα, assent, ap- συναρπάζω, άσω and άσομαι, ήρπασα, prove, agree fully.
- συμφορά, ή (συμφέρω), event; misfortune, calamity.
- σύμφορος, ον, adj. (συμφέρω), happening with; useful, profitable, advantageous.
- συμφύλαξ, ακος, o, fellow guard or watcher; joint guardian.
- συμφύω, σω, make grow together; pf., grow together, be made one.
- σύν, prep. w. DAT., with, together with; with the help of, by the aid of; with, against.
- συναγείρω, ερώ, ήγειρα, gather together, collect, assemble.
- συναγορεύω (συνερώ, είπον, used as fut., aor., etc.), join in advocating, advocate, support. See also συνείπον.
- συνάγω [see άγω], bring together; call together, collect, assemble.
- συναινέω, έσω, join in praising; agree to, approve.
- συναίτιος, (ā), ον, adj., being cause of a thing with another; contributing to, accessory to, having a share in.
- συνακολουθέω, ήσω, follow closely, accompany.
- συναλίζω, ήλισα, bring together, assemble; pass., come together, assemble, be incorporated.
- συναξιόω, ώσω, join in requiring; grant, allow.
- συναποπέμπω, ψω, send off together. συναποστέλλω, στελώ, dispatch or send with another.
- συναρμόττω οτ ζω (άρμόσω, ήρμοσα, ήρμοκα, ηρμοσμαι, ήρμόσθην), fit together; agree with, suit.

- snatch up, possess oneself of.
- συναυξάνω (αύξω), ξήσω, join in increasing; increase, enlarge, contribute to.
- συνάχθομαι [see ἄχθομαι], be troubled with, grieve with.
- συνδειπνέω, ήσω, dine or sup with one or at one's house.
- σύνδειπνος, δ (δείπνον), table companion.
- συνδοκέω, ήσω and ξω, seem alike; seem (to another) also, seem good or best to several.
- συνειδέναι, see σύνοιδα.
- σύνειμι (εἰμί), be or associate with, converse with or together; of συνόντες, associates, companions, friends.
- συνείπον [see $\epsilon l \pi o \nu$], speak with; agree with, support. See also συναγορεύω.
- συνείρω, string together; απιόντες, go on without pausing.
- συνεισβάλλω [see βάλλω], join in making an attack upon the enemy.
- συνελαύνω [see έλαύνω], drive together.
- συνενέγκοντα, see συμφέρω.
- συνέξειμι (ϵ \hat{l} μι), go out with one.
- συνεξορμάω, ήσω, help urge on; rush forward with one.
- συνεπηχέω, ήσω, join in (a song or chorus).
- συνεπισπόμενος, see συνεφέπομαι.
- συνέπομαι [see έπομαι], accompany, go with.
- συνεργάζομαι, άσομαι, work with; πρόs, contribute towards, help, assist.

συνεργός, όν, adj., working together; | συνομολογέω, ήσω, say the same with; 5, co-worker, cooperator, assistant.

συνέρχομαι [see έρχομαι], come together, assemble.

συνερώ, see συνείπον.

σύνεσις, εως, ή (συνίημι, learn), coming together; quick comprehension, intelligence.

συνετός, ή, όν, adj. (συνίημι, learn), intelligent, sagacious.

συνεφέπομαι [see έπομαι], follow together or at the same time.

συνήδομαι [see ήδομαι], rejoice or sympathize with, be pleased (at), congratulate.

συνήθης, es, adj. (hous, habit), dwelling with; intimate.

σύνθετος, ον, adj., put together, united.

συνθήκη, ή (συντίθημι), composition; agreement, compact.

σύνθημα, ατος, τό (συντίθημι), αηγthing agreed on; watchword, countersian.

συνθηράω, άσω, hunt together, join in hunting.

συνθηρευτής, οῦ (συνθηρεύω = συνθηράω), companion in hunting.

σύνθηρος, ον, adj. (θήρα), joining in hunting; &, companion in hunting.

συνίστημι [see ιστημι], set together; give in charge, intrust; mid. w. 2 aor. and pf. act., stand together or in the same place; combine, conspire, unite.

σύνοιδα, είσομαι, share in knowledge; w. dat. and acc., be conscious of a thing.

συνοικέω, ήσω, dwell or live with. συνοικτίζω, σω, have compassion on. συνοίσω, see συμφέρω.

consent, agree; agree to do, prom-

συνουσία, ή (συνών, σύνειμι), a being with: social intercourse, society.

σύνταξις, εως, ή (συντάττω), putting together; organization, muster; order, discipline.

συντάττω [see τάττω], draw up in a body, muster; appoint, direct, order: mid., draw up (one's men), muster.

συντίθημι [see τίθημι], put together; mid., arrange, agree, stipulate.

συντρέφω [see $\tau \rho \epsilon \phi \omega$], feed together; bring up with or together.

συντρέχω [see τρέχω], run with one. συντυγχάνω [see τυγχάνω], meet with, happen upon; meet, go into the presence of.

Συρία, ή, Syria.

Συριστί, adv., in the Syrian tongue; ἐπίσταμαι, understand Syrian.

Σύροι, οί, Syrians.

σθς, συός, δ, ή, wild swine, wild boar. συσκευάζω, άσω, make ready by putting together, pack up, get together baggage; mid., pack up; prepare oneself, get ready; fit out, equip.

συσκευοφορέω, ήσω, help carry baggage.

συσκηνέω, ήσω, live in the same tent with another; mess with one, invite to one's tent.

σύσκηνος, δ, of the same tent; mess-

συσκοτάζω, άσω, grow quite dark.

σύσσιτος, δ, one who eats with one; messmate.

συστεγάζω, άσω, cover entirely with a thing.

- συστρατεύω, σω, take the field with σωτήρ, $\hat{η}$ ρος, δ (σψ'(ω)), deliverer, one, join in an expedition.
- συστρατοπεδεύομαι, encamp along with one.
- σφαδάζω, struggle, plunge.
- σφάλλω, αλώ, έσφηλα, έσφαλμαι, έσφάλη, trip up; pass., reel, stagger; be disappointed; come to grief.
- σφάττω, ξω, έσφαξα, έσφαγμαι, έσφάγην, slay, slaughter, sacrifice.
- σφεις, σφων, σφίσι, σφας, pron. of third person, they, themselves.
- σφενδονήτης, ου, slinger.
- σφέτερος, \bar{a} , $o\nu$, poss. adj. (σφεῖς), their, theirs; oi, their men, their party.
- σφόδρα, adv., very, very much, greatly, strongly, exceedingly.
- σφοδρός, (a), $\delta \nu$, adj., vehement; strong, robust.
- σχεδόν, adv. (σχείν, έχω), near; nearly, almost.
- σχολάζω, άσω (σχολή), have leisure, have opportunity to devote oneself to anything; have a chance, be able; wish, care.
- σχολή, ή, spare time, leisure, rest, ease; dat. as adv., leisurely, slowly.
- σώξω, σω, έσωσα, σέσωκα, σέσω(σ)μαι, ἐσώθην, save, preserve; keep, re-
- σῶμα, ατος, τό, body of a man, person; dead body; περί τὸ σῶμα, to fit one's size.
- σῶος and σῶς, acc. σῶν, n. plur. σᾶ, safe and sound, alive and well, all right; comp. σαώτερος (from $\sigma \acute{a} \circ s$).
- σώρευμα, ατος, τό, heap, pile.

- savior.
- ή, saving, deliverance, σωτηρία, safety.
- σωφρονέω, ήσω (σώφρων), be wise, act with discretion, be moderate, show self-control.
- σωφρονίζω, ιῶ (σώφρων), recall to one's senses, correct, humble; mid., become discreet, return to one's duty.
- σωφρόνως, adv. (σώφρων), with control, discreetly.
- σωφροσύνη, ή, soundness of mind; moderation; self-control, sobriety; modesty, discretion.
- σώφρων, ονος, δ, ή (σως, φρήν, mind), of sound mind; sensible, discreet, wise; self-controlled, temperate.

т

- τακτικός, ή, όν, adj. (τάττω), fit for ordering; τά, military tactics.
- τακτός, $\dot{\eta}$, $\dot{\delta\nu}$, verbal adj. $(\tau \dot{\alpha} \tau \tau \omega)$, prescribed, ordered.
- τάλαντον, τό, balance; talent, a weight of about 57.75 lbs.; of money, the amount represented by the weight of silver, about \$1080.
- τάλας, αινα, αν, adj. (partic.), suffering; wretched, miserable.
- τάλλα or τάλλα, by crasis for τά άλλα.
- τάμά, by crasis for τὰ ἐμά.
- ταμίας, ου (τέμνω, cut), one who carves and distributes; steward, treasurer.
- Tavaoξάρης, ου, Tanaoxares, younger son of Cyrus.

- ταξίαρχος, δ, commander of a τάξις, officer.
- τάξις, εως, ἡ (τάττω), arranging; good order; order in the ranks, place in the lines; line, squad, company; grade, rank; plur., ranks, lines; military science; ἐν τάξει, in line, in order.
- ταπεινός, ή, όν, adj., low; abject, humble, mean.
- ταπεινώς, adv. (ταπεινός), humbly, modestly.
- ταράττω, ξω, ἐτάραξα, τετάραχα, τετάραγμαι, ἐταράχθην, stir up; throw into confusion, disturb; trouble, frighten.
- τάραχος, ους, τό, trouble, disorder, confusion.
- τάττω, ξω, ἔταξα, τέταχα, τέταγμαι, ἐτάχθην, ἐτάγην (rare), arrange in order; draw up, form in battle order; turn, face; appoint, arrange, order; assign, commission; mid., keep oneself in order, remain in one's position, stand.
- ταῦρος, δ , bull.
- ταὐτά, ταὐτό, by crasis for τὰ αὐτά, τὸ αὐτό.
- **ταῦτα**, see οὖτος.
- ταύτη, adv. (dat. fem. of οἶτος), in this way, thus; ἢ...ταύτη, place in which, where, wherever.
- τάφρος, ου, ή (θάπτω), ditch, trench. τάχα, adv. (ταχύς), quickly; soon, presently; perhaps.
- ταχέως, adv. (ταχύς), quickly, rapidly.
- τάχος, ους, τό (ταχύς), speed, quickness, nimbleness; $\dot{\epsilon}_{\nu}$ τάχει = ταχέως, quickly.
- ταχύ, adv. (ταχύs), quickly, read-

- ταχυεργία, ή, quickness in working. ταχύς, εῖα, ύ, adj., quick, speedy,
- swift; comp. $\theta \dot{\alpha} \tau \tau \omega \nu$, superl. $\tau \dot{\alpha} \tau \dot{\alpha} \dot{\nu} \dot{\alpha} \dot{\nu}$, superl. $\tau \dot{\alpha} \dot{\alpha} \dot{\nu} \dot{\alpha} \dot{\nu} \dot{\alpha} \dot{\nu}$; $\tau \dot{\alpha} \dot{\nu} \dot{\alpha} \dot{\alpha} \dot{\nu} \dot{\alpha} \dot{\nu}$ (sc. $\delta \dot{\delta} \dot{\nu} \dot{\nu}$), as soon as possible, with the greatest dispatch.
- τε, τ', enclitic particle, corresponding to Lat. -que, and; τε...τε, τε...καί, both ... and, and also, and as well.
- τείνω, τενῶ, ἔτεινα, τέτακα, τέταμαι, ἐτάθην, stretch.
- τειχίζω, ιῶ, ἐτείχισα, τετείχικα (τεῖχοs), build a wall; wall in, fortify; mid., build (a fortress).
- τείχος, ous, τό, wall, espec. wall about a city; fortification, rampart, fort.
- τεκμαίρομαι, αροῦμαι, ἐτεκμηράμην (τέκμαρ, fixed mark), fix by a mark; judge (from signs and tokens), conjecture; make out or discover objects.
- τέκνον, τό (τίκτω), child.
- **τέκτων**, ονος, δ (τίκτω), worker in wood, carpenter.
- τέλειος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj. (τέλος), complete; full grown.
- τελεστήριον, τό (τελέω), thank offering for success.
- τελευταίος, ā, ον, adj. (τελευτή), last; τ6, as adv., finally, in the last place.
- τελευτάω, ήσω (τελευτή), complete, finish, end; with or without βίον,

end one's life, die; partic. as adv., | τιθηνέομαι (τιθήνη, nurse), nurse. at last.

τελευτή, $\dot{\eta}$ (τελέω), end; death.

τελέω, τελώ, ἐτέλεσα, τετέλεκα, τετέλεσμαι, ἐτελέσθην, complete, fulfill, accomplish; pay out, expend.

τελέως, adv. (τέλειος), completely, perfectly, altogether.

τέλος, ous, τό, fulfillment or completion of anything; end, issue; $\xi_{\chi\omega}$, have an end, be over; end, aim; officer, magistrate; as adv., at last, finally; διὰ τέλους, continually.

τέμενος, ους, τό (τέμνω, cut), piece of land cut off; sacred precinct.

τέρμα, ατος, τό, end, boundary; χωpiou, a bit of land.

τεταρταΐος, \bar{a} , ον, adj., on the fourth day.

τέταρτος, η, ον, adj., fourth.

τετρακισχίλιοι, α, a, num. adj., four thousand.

τετράρρυμος, ον, adj., with four poles, i.e. eight horses.

τέτταρες, α, num. adj., four.

τέχνη, ή (τίκτω), art, craft, skill, science; art, in bad sense, trick.

τεχνίτης, ου $(τ \dot{\epsilon} χνη)$, artisan; one skilled in a thing.

τηλικοῦτος, αύτη, οῦτον, adj., of such or this age.

τήμερον, adv. (ημέρα), to-day.

τηνικαῦτα, adv., at that time, then.

τιάρα, ή, tiara, the Persian head-

Τιγράνης, ου, Tigranes, elder son of the Armenian king.

τίθημι, θήσω, έθηκα and έθετον, τέθηκα, τέθειμαι, ἐτέθην, put, place, station; deposit, bury; make, render; mid., make, gain; give.

τίκτω, τέξομαι, έτεκον, τέτοκα, bring into the world; produce, make.

 τ $\bar{\iota}$ μάω, ήσω, etc. $(\tau \bar{\iota}$ μή), esteem, honor; bestow rewards, present gifts; mid., honor.

τιμή, ή (τίω, pay), honor, esteem, reward; office, duty.

τίμιος, (\bar{a}) , ον, adj. $(\tau i \mu \acute{\eta})$, valued; honored, worthy.

τιμωρέω, ήσω (τιμωρός), avenge, take vengeance.

τιμωρία, ή, help; revenge; punish-

τιμωρός, όν, adj. (τιμή, ἀείρω, up-

hold), upholding honor; avenger. τίνω, τίσω, έτισα, τέτικα, τέτισμαι, ἐτίσθην, pay a price; pay, suffer.

τις, τι, gen. τινός, some one, any one, a man, anything, something; as adj., some, any; neut. as adv., in any respect, at all, any.

τίς, τί, gen. τίνος, interrog. pron., who? which? what? \(\tau\), as adv., why?

τιτρώσκω, τρώσω, έτρωσα, τέτρωμαι, ἐτρώθην, wound, injure.

(τλάω), τλήσομαι, ἔτλην, τέτληκα (w. force of pres.), take upon oneself; venture, dare.

Tot, enclitic particle, let me tell you, surely, truly (like Lat. et enim, used to express belief in an assertion).

τοιγαροῦν, for τοι γὰρ οὖν, so for example.

τοίνυν, adv. (νυν), therefore, accordingly, moreover, then.

τοιόσδε, $\dot{\alpha}$ δε, $\dot{\delta}\nu$ δε, stronger form of τοῖος, demonst. pron., of such a kind, of this kind (the following);

έν τῶ, on such an occasion, in such a case.

τοιούτος, αύτη, ούτο, stronger form of Tolos, demonst. pron., such as this; such, of such a kind; $\vec{\epsilon} \nu \tau \hat{\omega}$, in such a case, on such an occasion.

τολμάω, ήσω, ἐτόλμησα, τετόλμηκα, undertake; be brave, not fear, dare.

τοξεύω, σω, shoot with the bow.

τοξικός, ή, $\delta \nu$, adj. $(\tau \delta \xi \circ \nu)$, of a bow; skilled in shooting with a bow.

τόξον, τό (τυγχάνω), bow.

τοξότης, ου (τόξον), bowman, archer. τόπος, δ, place, locality; station, position.

τοσοῦτος, αύτη, οῦτο or οῦτον, demonst. pron., stronger form of \(\tau \delta \sigma so. \) much or great, such, plur. so many, only so many; δσον, so great as; $\delta \sigma \varphi \ldots \varphi$, so . . . as, the . . . the; $\tau \delta$, as adv., so much, so far, such a distance.

τότε, adv., at that time, then.

τοῦδε, see δδε.

τοῦτο, τούτου, see οὖτος...

τοὐμόν, by crasis for τδ έμόν.

τούμπροσθεν, by crasis for τὸ έμπρο-

τούναντίον, by crasis for τὸ ἐναντίον. τούνομα, by crasis for τὸ ὄνομα.

τοὐντεῦθεν, by crasis for τὸ ἐντεῦθεν, then, henceforth.

τράπεζα, ης, ή (for τετρά-πεζα, fourlegged), table; board, fare.

τραθμα, ατος, τό, wound, injury.

τράχηλος, δ, neck, throat.

τρείς, τρία, num. adj., three.

τρέπω, ψω, έτρεψα, τέτροφα and τέ- τυραννέω, ήσω, έτυράννησα, be a τύτραφα, έτριπόμην, τέτραμμαι, έτρέφθην, ἐτράπην, turn; mid., turn or τύρβη, ή, disorder, tumult.

betake oneself; turn aside; apply oneself; turn in flight, put to rout.

τρέφω, θρέψω, έθρεψα, τέτροφα, τέθραμμαι, έθρέφθην, έτράφην, make grow: breed, raise; support, maintain; bring up, educate; mid., live.

τρέχω, δραμούμαι, έδραμον, -δεδράμηκα, -δεδράμημαι, run.

τριακόσιοι, αι, α, num. adj., three hundred.

τριακοστός, ή, όν, adj., thirtieth.

τρίβος, δ, ή, worn path; footpath.

τρίς, adv. of τρεῖς, thrice; εἰς, up to three times, thrice.

τρισμύριοι, αι, α, num. adj., three ten thousands, 30,000.

τρισχίλιοι, αι, α, num. adj., three thousand.

τρίτος, η, ον, adj. (τρεῖs), third; τδ, as adv., thirdly; $\tau \hat{\eta}$, on the third

τρόπος, δ (τρέπω), turn; way, manner, style, fashion; custom; manners, character, disposition.

τροφή, ή $(\tau \rho \epsilon \phi \omega)$, nourishment: food, provisions, maintenance.

τροχάζω, άσω (τροχός), run like a wheel; run quickly.

τροχός, δ. (τρέχω), anything that runs round; wheel.

τυγχάνω, τεύξομαι, έτυχον, τετύχηχα and τέτευχα, hit, strike; get, receive, obtain; be, happen to be, partic. often best rendered as adv., by chance, as it happened.

τύπτω, τυπτήσω, ἐτύπτησα, ἐτύπην, strike.

parvos, become absolute ruler.

τύρσις, ιος, ή, tower.

τυφλός, ή, όν, adj. (τύφω, raise a smoke), blind.

τύχη, ἡ (τυγχάνω), fortune, chance; good fortune; ill luck, disaster.

Y

ύακινθινοβαφής, ές, adj. (βάπτω, dip), dyed hyacinth color.

ύβρίζω, ιῶ, ὕβρισα, ὕβρικα, ὕβρισμαι, ὑβρίσθην (ὕβριs), act wantonly or arrogantly, be rebellious; be arrogant or ostentatious.

υβρις, εως, ή, wantonness; insolence, offense; arrogance, presumption.

ύβριστικός, ή, όν, adj. (ὑβρίζω), given to wantonness, insolent.

υβριστος, η, ον, adj. (ὑβρίζω), wanton, insolent, outrageous.

ὑγιαίνω, ανῶ, ὑγίανα, ὑγιάνθην (ὑγιής, sound), be sound or healthy, be in health.

ύγιεινός, ή, όν, adj. (ὑγιής, sound), healthy.

ύδωρ, ύδατος, τό, water.

ύϊκός, ή, όν, adj. (δs), of or for swine; coarse, rude.

υίός, δ, son.

 \dot{v} μεῖς, \dot{v} μῶν, \dot{v} μῖν, \dot{v} μᾶς, pron. used as plur. of $\sigma\dot{v}$, thou, you.

ύμνέω, ήσω, (υμνος, hymn), sing.

ύπακούω [see ἀκούω], listen under one; hear, give a hearing; listen or submit to, obey; be moved by, regard.

ύπανίστημι [see ἴστημι], mid., ύπανίσταμαι, rise up under; start up, be sprung.

ύπαντάω, ήσομαι, ήντησα, go or march to meet. ύπαντιάζω, άσω, come or go to meet, meet.

ὑπάρχω [see ἄρχω], begin; be at hand, be ready, be.

ὑπείκω, ξω, ὑπεῖξα, retire; give way (to), yield, submit.

ύπεκκομίζω, ιῶ, carry off secretly, mid.

ύπεναντίος, \bar{a} , $o\nu$, adj., set over against; oi, the enemy.

ὑπεξάγω [see ἄγω], lead away secretly; withdraw, retire.

ὑπέρ, prep., w. GEN., over, above; for, in behalf of; for, on account of; about, concerning; w. ACC., above, beyond, more than.

ὑπέραισχρος, ον, adj., very ugly.

ύπερβάλλω [see βίλλω], throw over; act. and mid., go beyond, exceed. surpass.

ὑπέρδασυς, υ, adj., very hairy.

ύπερεκπλήττω, ξω, frighten beyond measure; pass., be in amazement.

ύπερεπιθυμέω, ήσω, desire exceedingly.

ὑπερέχω [see ξχω], hold over; be or reach above.

ύπερήδομαι [see ἥδομαι], rejoice greatly, be overjoyed.

ύπερίσχυρος, ον, adj., exceedingly strong.

ύπερμεγέθης, εs, adj., exceedingly large; very deep.

ὑπερπληρόω, ώσω, fill overfull.

ύπερφαλαγγέω, ήσω, extend the phalanx so as to outflank the enemy, outflank.

ύπερφιλέω, ήσω, love beyond measure. ὑπερφοβέομαι, ήσομαι, fear exceedingly, be overfrightened, be in great fear. ὑπερχαίρω, ήσω, rejoice exceedingly, be greatly delighted.

ὑπήκοος, ον, adj. (ἀκοή, hearing), obedient, subject; oi, subjects, dependents.

ύπηρετέω, ήσω (ύπηρέτης), serve as rower; serve, minister, help.

ύπηρέτης, ου (ἐρέτης, rower), underrower; underling, attendant, assistant, servant, follower.

ύπισχνέομαι, ύποσχήσομαι, εσχόμην, έσχημαι, promise or engage to do a thing, undertake.

ὑπό, prep., under; w. gen., of agent, by, at the hands of; through, by means of; from, on account of; W. DAT., under, under the command of; W. ACC., under, subject to; in; right up to, close up to.

ὑποβάλλω [see βάλλω], throw under; spread.

 $\dot{\mathbf{v}}$ ποβολή, $\dot{\eta}$ ($\dot{\mathbf{v}}$ ποβάλλω), throwing under; ξ , by admonition.

υπογραφή, ή, painting under one's eyes.

ὑποδέχομαι [see δέχομαι], receive under one; accept, undertake.

ύποδραμείν, see ύποτρέχω.

ὑπολαμβάνω [see λαμβάνω], take up a discourse; continue, reply, rejoin; interrupt; take up a notion, suppose, think.

ὑπολείπω [see λείπω], leave remaining; pass., stay behind, not go with others; fall or be left behind; be in the rear.

ὑπομένω [see μένω], remain behind, remain, wait; stand (one's ground), face (the foe), meet, endure.

ύπομιμνήσκω, μνήσω, έμνησα, remind υς, δός, δ, ή, boar.

one of a thing, mention; mid., keep in memory, remember.

ὑπόμνησις, εως, ή, reminding, admonition.

ὑπονοέω, ήσω, think secretly; suspect, imagine.

ὑποπέμπω [see πέμπω], send secretly, dispatch privately.

ὑποπίνω [see πίνω], drink a little.

ὑποπτεύω, σω, be suspicious, suspect, mistrust.

ὑποπτήσσω, ξω, crouch beneath; fear; bow before, pay deference; be shy or bashful.

ύποπτος, ον, adj. (ὑπόψομαι, ὑφοράω, look at from under), viewed with suspicion.

ύπόσχεσις, εως, ή (ύπισχνέομαι), undertaking, promise, fulfillment of a promise.

ύποτέμνω, τεμῶ, έτεμον, τέτμηκα, τέτμημαι, ετμήθην, cut away under; mid., cut off, intercept.

ὑποτίθημι [see τίθημι], place under, put below.

ὑποτρέχω [see τρέχω], run under; run after, intercept.

υποφαίνω [see φαίνω], bring to light from under; begin to break (dawn).

ὑποφέρω [see φέρω], bear away under one; bear, carry.

ὑποφθονέω, ήσω, feel secret envy at.

υποχείριος, (ā), ον, adj, under the hand; in one's power, subject.

ύποχωρέω, ήσουα, go back; fall back, retreat.

Υρκάνιοι, ων, Hyrcanians, a people near the Caspians; b, the Hyrcanian king.

ύσγῖνοβαφής, έs, adj., dyed scarlet. Υστάσπας, ου, Hystaspas or Hystaspas, a friend of Cyrus.

ὕστατος, see ὕστερος.

ύστεραίος, α, ον, adj. (δστερος), next; following; ή, the following day.

ύστερος, ā, ον, adj., latter; following, next; last, in the last place; superl. ὕστατος, last, latest.

ύφαρπάζω, άσομαι, snatch or steal from under.

ύφηγέομαι, ήσομαι, ήγημαι, go just before; lead, show.

ύφηνίοχος, ό, charioteer, driver (as subordinate to the warrior in the chariot).

ύψηλός, ή, όν, adj. (ὕψι, on high), high.

Φ

φαγείν, see ἐσθίω.

φαιδρός, ά, όν, adj. (φάω, shine), bright; beaming with joy, joyous. φαιδρύνω (φαιδρός), brighten up with joy; pass., be delighted.

φαιδρῶs, adv. (φαιδρόs), gladly, joy-fully.

φαίνω, φανῶ, ἔφηνα, πέφαγκα and πέφηνα, πέφασμαι, ἐφάνθην, ἐφάνην, bring to light; give information; mid. and pass., show oneself, appear, be seen; take place, happen; show or prove oneself; appear, seem.

φάλαγξ, γγος, ή, line of battle, battle array, column; center, main body. φάναι, see φημί.

φανερός, (ά), όν, adj. (φαίνω), open to sight; in sight, exposed, seen; manifest, plain, evident; ἐκ τοῦ, openly. φαρέτρα, $\dot{\eta}$ (φέρω), quiver for arrows. φάρμακον, τό, drug, medicine; poison.

φάσκω, used to supply parts of φημί, say, declare, allege; pretend.

φαῦλος, (η), ον, adj., slight; of no importance, weak, contemptible; poor, common, coarse.

φαυλότης, ητος, ή (φαῦλος), meanness; plainness, simplicity.

φαύλως, adv. (φαῦλος), slightly; carelessly, negligently.

φείδομαι, σομαι, έφεισάμην, spare, use mercifully; be sparing, grudge. Φεραύλας, ου, Pheraulas, a Persian.

φερνή, ή (φέρω), dowry, portion.

φέρω, οἴσω, ἥνεγκα and ἥνεγκον, ἐνήνοχα, ἐνήνεγμαι, ἢνέχθην, bear, bring, carry; endure; βαρέως, χαλεπῶς, bear impatiently, take it ill; lead; pay; mid., take, bear or have with one; carry off; rush; lead.

φεύγω, ξομαι ΟΓ ξοθμαι, ξφυγον, πέφευγα, flee, take flight, run away, flee from.

φήμη, ή (φημί), voice from heaven, omen.

φημί, φήσω, ἔφησα, declare, make known by voice; say, affirm, assert; think; conjecture; οὕ φημι, say no, deny.

φθάνω, φθήσομαι and φθάσω, ἔφθασα, ἔφθην, come or do before others; overtake, outstrip, anticipate; w. partic. often rendered as adv., sooner, before, first.

φθέγγομαι, ξομαι, έφθεγξάμην, ἔφθεγμαι, utter a sound; sound; cry aloud.

- φθονερώς, adv. (φθονερός, envious), | φιλόπονος, ον, adj., loving labor, enviously, jealously.
- φθονέω, ήσω, έφθόνησα, έφθονήθην (φθόνος), bear ill will or malice. bear a grudge, be envious or jeal-
- φθόνος, δ, envy, jealousy: φθόνω, partially.
- φιάλη, ή, broad, flat bowl.
- φιλανθρωπία, ή, humanity, benevolence, kindliness.
- φιλάνθρωπος, ον, adj. (φίλος, άνθρωmos), loving mankind, humane, benevolent.
- φιλέω, ήσω, ἐφίλησα, πεφίληκα, etc. (φίλος), love, regard with affection; embrace, kiss.
- φιλία, ή (φιλέω), friendly love, friendship; love.
- φιλικός, ή, όν, adj. (φίλος), of or for a friend, of friendship; τά, proofs of friendship.
- φίλιος, (\bar{a}) , $o\nu$, adj. (φίλος), of or from a friend, friendly; $\dot{\eta}$ (sc. $\gamma \hat{\eta}$ or χώρā), friendly land, friendly ground.
- φιλόκαλος, ον, adj., loving the beautiful or elegant.
- φιλομαθής, ές, adj. (μαθείν, μανθάνω), fond of learning, eager for knowledge.
- φιλονεικέω, ήσω (φιλόνεικος, loving strife), be fond of strife; engage in rivalry, vie.
- φιλονεικία, ή, love of strife; eager
- φιλονικία, ή, love of victory; eager rivalry, ambition.
- φιλονίκως, adv. (φιλόνικος), loving victory), in eager rivalry; ξχω, be ambitious or emulous.

- industrious, diligent.
- φίλος, η, ον, adj., loved, beloved, dear; friendly; friend (sc. ἀνήρ).
- φιλοστοργία, ή, tender love; affectionateness.
- φιλόστοργος, ον, adj. (στέργω, love), affectionate, loving.
- φιλοτιμία, ή, love of honor or esteem, desire for praise.
- φιλότιμος, ον, adj. (τιμή), loving honor, ambitious, emulous.
- φιλοφρονέομαι, ήσομαι, έφιλοφρονησάμην and ήθην (φιλόφρων), treat affectionately, show kindness or favor.
- φιλοφροσύνη, ή (φιλόφρων), friendliness; affection, love.
- φιλόφρων, ονος, δ, ή (φρήν, heart, mind), kindly minded, friendly.
- φλαῦρος, $\bar{\alpha}$, ον, adj. (= φαῦλος), petty; displeasing, offensive.
- φλυαρέω, ήσω (φλύαρος, silly talk), talk nonsense, trifle.
- φοβερός, $\dot{\alpha}$, $\delta \nu$, adj. ($\phi \delta \beta \sigma s$), fearful; act., causing fear, dangerous, terrible.
- φοβερώς, adv. (φοβερός), so as to cause fear, terribly.
- φοβέω, ήσω, ἐφόβησα, πεφόβημαι, $\epsilon \phi \circ \beta \eta \theta \eta \nu \quad (\phi \delta \beta \circ s), \quad put \quad to \quad flight;$ pass. and mid., be frightened, fear, dread; be in fear or doubt, not know from fear.
- φόβος, δ, fear, alarm, terror, fright. Φοίνικες, oi, the Phoenicians.
- φοινικίς, ίδος, ή (φοινιξ), red or purple cloth.
- φοινίκεος, α, ον, contr. οῦς, α, οῦν, adj. (φοινιξ), dark crimson, purple.

φοινιξ, $\bar{\iota}$ κος, δ, purple-red, crimson; | φροντίς, ίδος, ή (φρονέω), thought, palm tree, date palm.

φοιτάω (φοίτος, constant going or coming), go to and fro; els, go to, attend, frequent.

φονεύς, έως, δ, murderer.

φονεύω, σω, murder, kill, slay.

φόνος, δ, killing, slaughter.

φορά, ή (φέρω), carrying; payment,

φόρημα, ατος, τό (φορέω, bear), load, freight, burden.

φορτίον, τό (φόρτος, load), load, bur-

φράζω, άσω, έφρασα, πέφρακα, πέφρασμαι, ἐφράσθην, point out; tell,

φραστήρ, $\hat{\eta}$ ρος, δ (φράζω), informer; guide, adviser.

φρονέω, ήσω, εφρόνησα (φρήν, mind), think, have understanding, be discreet or prudent; be disposed, know, think; plan, meditate; know how, have skill, be able; μέγα, be presumptious or conceited, be confident; μετρίως, be humbly or submissively disposed. φρόνημα, ατος, τό, mind; spirit,

courage; power, ability. φρόνησις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ (φρον $\dot{\epsilon}\omega$), thinking; thoughtfulness, prudence, sagac-

φρόνιμος, ον, adj., in one's right

mind; knowing, intelligent, prudent, clever, experienced.

φρονίμως, adv. (φρόνιμος), understandingly; έχω, be discreet or prudent.

φροντίζω, ιῶ, ἐφρόντισα, πεφρόντικα, think; be concerned, be anxious, care; think of, regard.

anxiety, care, concern.

φρούραρχος, δ, commander of a watch or fortress.

φρουρέω, ήσω, έφρούρησα, έφρουρήθην (φρουρόs), keep watch or guard.

φρούριον, τό (φρουρός), fortified place, fortress, guardpost, garrison.

φρουρός, δ, watcher, guard.

Φρύγες, ων, the Phrygians, in western Asia Minor.

Φρυγία, $\dot{\eta}$, Phrygia.

φυγή, ή $(\phi \epsilon i \gamma \omega)$, flight.

φυλακή, ή (φυλάττω), watching; guard, protection; watch, guardpost.

φυλακτήριον, τό (φυλάττω), guarded post; outpost, fort.

φύλαξ, ακος, δ (φυλάττω), watcher, guard, sentinel.

φύλαρχος, δ (φ \bar{v} λ $\dot{\eta}$), leader of a tribe or clan, phylarch.

φυλάττω, ξω, ἐφύλαξα, πεφύλαχα, πεφύλαγμαι, ἐφυλάχθην, keep watch and ward; watch, guard; keep safe, protect; protect with a guard, garrison; be on guard; keep; defend; mid., be on one's guard, be watchful or careful.

 $φ \bar{ν} λ \dot{η}$, $\dot{η}$ ($φ \dot{ν} ω$), tribe, clan, order, class.

φῦλον, $\tau \delta$ (φ $\dot{\tau}\omega$), people, tribe, clan, division.

φύρδην, adv. (φ $\dot{v}_{\rho\omega}$, mix), mixedly; in utter confusion.

φύσις, $\epsilon \omega s$, $\dot{\eta}$ ($\phi \dot{\tau} \omega$), nature, character, constitution.

φύω, φύσω, έφυσα and έφυν, πέφυκα, έφύην, produce; pass., w. pf. and 2 aor. act., be produced, grow; be born, spring, arise; be by nature. φωνή, ή (φάω, give light), sound, cry; voice, tone.

φως, φωτός (contr. for φάος, ous), τό, light, daylight; fire, πρòs φῶs, at a fire.

\mathbf{x}

χαίρω, ήσω, κεχάρηκα, κεχάρημαι and κέχαρμαι, έχάρην, rejoice, be glad, be delighted; salute, greet; imper. as greeting, farewell.

χαλάω, άσω, έχάλασα, κεχάλασμαι, έχαλάσθην, loosen; intr. be or stand open.

Χαλδαΐοι, of, the Chaldeans, south of Babylonia.

χαλεπαίνω, ανώ, έχαλέπηνα, έχαλε- $\pi \acute{a}\nu \theta \eta \nu \ (\chi a\lambda \epsilon \pi \acute{o}s)$, be severe; be very angry, be provoked or enraged.

xaleπόs, ή, όν, adj., hard to bear; hard, difficult; troublesome; savage, refractory; unkind; heavy, grievous; τά, difficulties, dangers; punishment, reverses.

χαλεπώς, adv. (χαλεπός), hardly, with difficulty; $\phi \in \rho \omega$, take it ill, be vexed.

xahīvos, o, bridle, bit.

χάλκεος, (\bar{a}) , $o\nu$, contr. $o\hat{v}s$, $\hat{\eta}$, $o\hat{v}\nu$, adj. (χαλκός), made of copper or

χαλκεύς, έως, ὁ, worker in copper, smith.

χαλκός, δ, copper.

χαρά, ή (χαίρω), joy, delight.

χαρίεις, εσσα, εν, adj. (χάρις), graceful; $\tau \delta$, in irony, a fine or pretty

ρισμαι, εχαρίσθην (χάρις), show

favor, please, oblige, gratify; confer benefits, grant favors.

χάρις, ιτος, ή, grace; benefit, favor; good will, gratitude; olda, be grateful.

χαριστήριος, ον, adj., of or for thanksgiving; τά, thank offerings.

χαρμονή, ή (χαίρω), joy.

χειμών, ωνος, δ, winter; storm.

χείρ, χειρός, ή, hand; deed, act; είs χείραs, to close quarters, hand to hand, closely; ἐκ χειρός, hand to hand, at close quarters.

χειρίς, ίδος, ή (χείρ), covering for the hand; loose sleeve.

χειρόμακτρον, τό, towel, napkin.

χειρόω, ώσω (χείρ), bring into hand; mid., overcome, subdue, master; kill, slaughter.

χείρων, ον, gen. ονος, adj. (used as comp. of kakós), worse, meaner, inferior.

χιλιαρχία, ή, office or post of χιλίαρχος.

χιλίαρχος, δ, commander of a thousand men.

xthioi, ai, a (or xthios, with collective noun), num. adj., a thousand.

χιλιοστός, ή, όν, adj. (χίλιοι), thousandth.

χιλιοστύς, ύος, $\dot{\eta}$ (χίλιοι), body of a thousand.

xilós, ô, green fodder for cattle, forage.

χιτών, ῶνος, ὁ, shirt, tunic.

χοή, $\dot{\eta}$ (χέω, pour), drink offering, libation.

χορός, δ, round dance; band of dancers.

χαρίζομαι, ιουμαι, έχαρισάμην, κεχά- χράομαι, ήσομαι, έχρησάμην, κέχρημαι, έχρήσθην, use, make use of, employ, enjoy; do with, treat; χωλός, ή, όν, adj., lame, halting. have, keep; find; do.

χρεία, ή (χράομαι), use; need, necessitu.

χρή, impf. $\epsilon \chi \rho \hat{\eta} \nu$ or $\chi \rho \hat{\eta} \nu$, it is fated; it is necessary, one ought.

χρήζω, σω, need, want; wish, desire.

χρήμα, ατος, τό (χράομαι), thing which one uses; creature, monster; plur., goods, property, money.

χρηματίζω, ιῶ, κεχρημάτικα (χρῆμα), negotiate; mid., enrich oneself, maké money.

χρήσιμος, (η), ον, adj. (χράομαι), useful, serviceable.

χρηστέον, verbal of χράομαι, one must use or have.

χρηστήριον, τό (χράω, direct by oracle), oracle.

χρίω, σω, ἔχρισα, κέχρι(σ)μαι, ἐχρίσ- $\theta \eta \nu$), touch on the surface; rub, anoint, paint.

xpóvos, ó, time, while.

Χρῦσάντας, ου, Chrysantas, a Persian, friend of Cyrus.

χρύσεος, $\tilde{\alpha}$, $o\nu$, contr. $o\tilde{v}s$, $\hat{\eta}$, $o\tilde{v}\nu$, adj. (χρῦσόs), made of gold, golden.

χρῦσίον, τό (χρῦσός), gold, money. χρυσοειδής, έs, adj. (είδος, appearance), like gold.

χρυσόζυγος, ον, adj. (ζυγόν), with yoke of gold.

χρῦσός, δ, gold.

χρύσους, see χρύσεος.

χρυσοχάλινος, ον, adj., with goldstudded bridle.

χρώμα, ατος, τό, surface of the body; skin; complexion; paint, color.

χώρα, ή, place, position, station; quarters; order, rank, condition; land, country.

χωρέω, ήσω, έχώρησα, κεχώρηκα (χῶpos, field), give way; go on, advance; pass, go; of water, run off.

χωρίζω, ιῶ (χωρίς), separate; pass., be divided, separate.

χωρίον, τό (χῶρος, χώρ $\bar{\alpha}$), place, spot, land; field; place, fortified post, stronghold.

xwpis, adv., separately, apart, asunder, in two places, divided; w. gen., besides, beyond.

Ψ

ψέλιον, τό, armlet, bracelet.

ψευδής, έs, adj. (ψεύδομαι), false, lying.

ψεῦδος, ous, τό (ψεὐδω), falsehood, untruth.

ψεύδω, σω, έψευσα, έψευσμαι, έψεύσθην, cheat by lies, deceive; mid., be false or wrong, be untrue, deceive.

ψηφος, ου, η (ψαω, rub), pebble; vote, decision, opinion.

ψιλός, ή, όν, adj., bare, uncovered; without other arms.

ψιλόω, ώσω (ψιλός), strip bare; strip (of men), leave defenseless.

 $\psi \bar{\nu} \chi \dot{\eta}$, $\dot{\eta}$ ($\psi \dot{v} \chi \omega$, breathe), breath; soul, spirit; life; plur., spirit, mind; appetite; courage, spirit.

 $\psi \hat{\mathbf{v}} \chi \mathbf{o} \mathbf{s}$, ovs, $\tau \delta$ ($\psi \hat{\mathbf{v}} \chi \omega$, breathe), cold. ψῦχρός, $\dot{\alpha}$, $\dot{\alpha}$ ν, adj. (ψ $\dot{\nu}$ χω, breathe), cold.

Ψωραλέος, ā, ον, adj., mangy, scabby.

Ω

ω, interj., O! oh! ωναθε, for ω αναθε.

ωδε, adv. (δδε), thus, as follows, in the following way.

δμος, δ, shoulder with the upper arm.

ώμός, ή, όν, adj., raw; savage, inhuman, violent.

ώμότης, ητος, ή (ἀμός), severity, cruelty.

ὄνέομαι, ήσομαι, ἐώνημαι, ἐωνήθην, ἐπριάμην (ὧνοs, price), buy, purchase.

ωνιος, (α), ον, adj. (ωνος, price), to be bought; τά, goods for sale, wares.

ωρā, ή, time, season; proper time (= καιρόs); age.

δραίος, ᾱ, ον, adj. (ὅρᾱ), produced
at the right season; ripe, of the
proper age (for marriage).

 $\ddot{\omega}_{S}$, adv., = $o\ddot{v}\tau\omega_{S}$, thus.

ώσαύτως, adv., in like manner, just so.

ωσπερ, adv., like as, even as, just as, as.

ωστε, adv. and conj., so that, so as, (so) that.

ώτακουστέω, ήσω, listen attentively, watch covertly.

ἄφελε, oh that! see ὀφείλω.

 $\dot{\omega}$ φέλεια, $\dot{\eta}$ ($\dot{\omega}$ φελέω), utility, use, profit.

ἀφελέω, ήσω, etc. (ὅφελος, aid), aid, help, benefit; mid., derive profit, be benefited.

HADLEY AND ALLEN'S GREEK GRAMMAR

(REVISED EDITION)

By JAMES HADLEY

REVISED BY F. DE FORREST ALLEN

Cloth, 12mo, 422 pages. Price, \$1.50

This Grammar not only presents the latest and best results of Greek studies, but also treats the language in the light received from comparative philology. Its comprehensive treatment of the principles and forms of the Greek language, together with its clear, analytic method, has made it at once an authoritative and exhaustive treatise for reference, and at the same time a practical and popular text-book for class use. The fact that during all these years it has held its place and maintained its widespread popularity and extensive use in the leading classical schools and colleges of the country, without change or revision, is in itself sufficient evidence of the excellence of the original work.

Professor Hadley's Greek Grammar was published in 1860, and was founded on the scholarly and exhaustive Griechische Schulgrammatik of the eminent German scholar and professor, Georg Curtius, of the University of Kiel.

Professor Allen brought to the work of revision the enthusiasm and critical method of an accomplished scholar, combined with the experience and skill of a successful teacher, and the result of his labors is gratifying alike to the publishers and friends of the Grammar.

The favor with which the revised edition has been received attests the thoroughness and discretion that characterize the revision.

In its present form it is a practical work for beginners. Clearness of statement, accuracy of definition, and judicious arrangement recommend it for elementary classes; yet at the same time it is a complete and comprehensive manual for the advanced student.

Among the chief changes made in the revision are the following: The extension of the parts on moods and tenses; versification and word formation; the marking of the quantity of the doubtful vowels, and the statement of the source of all Greek examples given in the Syntax.

Copies of Hadley's Greek Grammar will be sent, prepaid, to any address on receipt of the price by the Publishers:

AMERICAN BOOK COMPANY

NEW YORK . CINCINNATI . CHICAGO

Greek Texts and Lexicons

DEMOSTHENES. Smead's Demosthenes' Philippics, with Notes. Cloth, 12mo, 220 pages \$1.05
HERODOTUS. Johnson's Selections from Herodotus, with Notes. Cloth, 12mo, 185 pages 1.05
HOMER. Johnson's Homer's Iliad. Three Books, with Notes.
Cloth, 12mo, 294 pages 1.12
The Same, with Notes and Blake's Lexicon. 506 pages. 1.32
Blake's Lexicon to the First Three Books of Homer's Iliad.
Cloth, 12mo, 215 pages 1.00
Owen's Homer's Iliad, with Notes.
Cloth, 12mo, 760 pages 1.40
Owen's Homer's Odyssey, with Notes.
Cloth, 12mo, 568 pages 1.40
PLATO. Tyler's Plato's Apology and Crito, with Notes.
Cloth, 12mo, 180 pages 1.05
SOPHOCLES. Crosby's Sophocles' Œdipus Tyrannus, with Notes.
Cloth, 12mo, 138 pages
Smead's Sophocles' Antigone, with Notes.
Cloth, 12mo, 242 pages 1.22
XENOPHON. Harper and Wallace's Xenophon's Anabasis. Seven
Books; Books I. to IV. with Notes, Books V. to VII. arranged
for sight reading. With full Lexicon.
Cloth, 12mo, 575 pages 1.50
Boise's Xenophon's Anabasis. Four Books, with Notes.
Cloth, 12mo, 181 pages 1.08
The Same, with Notes and Lexicon. 309 pages 1.32
Crosby's Xenophon's Anabasis—Complete, with Notes and Lexicon.
Cloth, 12mo, 573 pages 1.60
The Same. Four Books, with Notes and Lexicon. 235 pages, 1.40
Crosby's Lexicon to Xenophon's Anabasis—Complete.
Cloth, 12mo, 152 pages
Crosby's Lexicon and Notes to Xenophon's Anabasis—Complete.
Cloth, 12mo, 180 pages
Owen's Xenophon's Cyropædia, with Notes.
Cloth, 12mo, 573 pages 1.75
Robbins's Xenophon's Memorabilia of Socrates, with Notes.
Cloth, 12mo, 421 pages , 1.40
, , , , , ,
Copies of any of the above books will be sent prepaid to any address, on receipt of the price, by the Publishers:
American Book Company

Cincinnati

Chicago

New York

(54)

Latin Texts

Cæsar—Harkness's Cæsar's Gallic War	\$1.20
Harper and Tolman's Cæsar's Gallic War	
Cicero—Harkness's Cicero's Orations	1,22
Rockwood's Cicero's Cato Maior de Senectute	.90
Lord's Cicero's Lælius de Amicitia	.72
Gellius—Knapp's Stories from Aulus Gellius	.30
Horace—Lincoln's Horace	1,22
Juvenal—Lindsay's Satires of Juvenal	1,00
Livy—Lincoln's Livy's Roman History	1.22
Nepos—Lindsay's Cornelius Nepos. New Edition	1.10
Text Edition	.40
Ovid—Lincoln's Ovid	1.22
Quintilian—Frieze's Quintilian (Books X. and XII.)	1.20
Quintus Curtius Rufus—Crosby's Quintus Curtius Rufus	1.05
Sallust—Harkness's Sallust's Catiline	.90
Herbermann's Sallust's Jugurthine War	1.12
Tacitus—Tyler's Histories of Tacitus	1.12
Tyler's Germania and Agricola of Tacitus	.87
Vergil—Frieze's Vergil's Æneid (Complete)	1.30
Frieze's Vergil's Æneid (Six Books), Bucolics, and Georgics	1.30
Frieze's Vergil's Complete Works	1.60
Harper and Miller's Vergil's Æneid (Complete)	1.25
Harper and Miller's Vergil's Æneid (Complete), and Bucolics	1.50
Searing's Vergil's Æneid (Six Books), Bucolics, and Georgics	1.60
Searing's Vergil's Æneid (Six Books)	1.40
Viri Romæ — Arrowsmith and Knapp's Selections from Viri	
Romæ	•75
Text Edition	.25
Latin Readings—Arrowsmith and Whicher's First Latin Readings	1.25
Epigraphy—Egbert's Latin Inscriptions. Fully Illustrated	3.50
Latin Prose—Harkness's Preparatory Course in Latin Prose Authors (Cæsar, Sallust, Cicero)	1.40
Roman Life—Peck and Arrowsmith's Roman Life in Latin Prose	1.40
and Verse	1.50

Copies of any of the above books will be sent prepaid to any address, on receipt of the price, by the Publishers:

American Book Company

New York • Cincinnati • Chicago

Deacidified using the Bookkeeper process. Neutralizing agent: Magnesium Oxide Treatment Date: July 2006

Preservation Technologies
A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION
111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

LIBRARY OF CONGRESS

0 003 054 272 1